॥ ನಮೋ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅರಹತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ॥

ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೇ

ವಿಮಾನವತ್ಥು-ಅಟ್ಠಕಥಾ

ಗನ್ಥಾರಮ್ಭಕಥಾ

ಮಹಾಕಾರುಣಿಕಂ **ನಾಥಂ,** ಞೇಯ್ಯಸಾಗರಪಾರಗುಂ।
ವನ್ದೇ ನಿಪುಣಗಮ್ಭೀರ-ವಿಚಿತ್ರನಯದೇಸನಂ॥

ವಿಜ್ಜಾಚರಣಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಯೇನ ನಿಯ್ಯನ್ತಿ ಲೋಕತೋ।
ವನ್ದೇ ತಮುತ್ತಮಂ **ಧಮ್ಮಂ,** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಪೂಜಿತಂ॥

ಸೀಲಾದಿಗುಣಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಠಿತೋ ಮಗ್ಗಫಲೇಸು ಯೋ।
ವನ್ದೇ **ಅರಿಯಸಙ್ಘಂ** ತಂ, ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಅನುತ್ತರಂ॥

ವನ್ದನಾಜನಿತಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಇತಿ ಯಂ ರತನತ್ತಯೇ।
ಹತನ್ತರಾಯೋ ಸಬ್ಬತ್ಥ, ಹುತ್ವಾಹಂ ತಸ್ಸ ತೇಜಸಾ॥

ದೇವತಾಹಿ ಕತಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಯಂ ಯಂ ಪುರಿಮಜಾತಿಸು।
ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಾದಿ-ಫಲಸಮ್ಪತ್ತಿಭೇದತೋ॥

ಪುಚ್ಛಾವಸೇನ ಯಾ ತಾಸಂ, ವಿಸ್ಸಜ್ಜನವಸೇನ ಚ।
ಪವತ್ತಾ ದೇಸನಾ ಕಮ್ಮ-ಫಲಪಚ್ಚಕ್ಖಕಾರಿನೀ॥

ವಿಮಾನವತ್ಥು ಇಚ್ಚೇವ, ನಾಮೇನ ವಸಿನೋ ಪುರೇ।
ಯಂ ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯಸ್ಮಿಂ, ಸಙ್ಗಾಯಿಂಸು ಮಹೇಸಯೋ॥

ತಸ್ಸಾಹಮವಲಮ್ಬಿತ್ವಾ, ಪೋರಾಣಟ್ಠಕಥಾನಯಂ।
ತತ್ಥ ತತ್ಥ ನಿದಾನಾನಿ, ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ವಿಸೇಸತೋ॥

ಸುವಿಸುದ್ಧಂ ಅಸಂಕಿಣ್ಣಂ, ನಿಪುಣತ್ಥವಿನಿಚ್ಛಯಂ।
ಮಹಾವಿಹಾರವಾಸೀನಂ, ಸಮಯಂ ಅವಿಲೋಮಯಂ॥

ಯಥಾಬಲಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಅತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಂ ಸುಭಂ।
ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭಾಸತೋ ತಂ ಮೇ, ನಿಸಾಮಯಥ ಸಾಧವೋತಿ॥

ತತ್ಥ **ವಿಮಾನಾನೀ**ತಿ ವಿಸಿಟ್ಠಮಾನಾನಿ ದೇವತಾನಂ ಕೀಳಾನಿವಾಸಟ್ಠಾನಾನಿ। ತಾನಿ ಹಿ ತಾಸಂ ಸುಚರಿತಕಮ್ಮಾನುಭಾವನಿಬ್ಬತ್ತಾನಿ ಯೋಜನಿಕದ್ವಿಯೋಜನಿಕಾದಿಪಮಾಣವಿಸೇಸಯುತ್ತತಾಯ , ನಾನಾರತನಸಮುಜ್ಜಲಾನಿ ವಿಚಿತ್ತವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಾನಿ ಸೋಭಾತಿಸಯಯೋಗೇನ ವಿಸೇಸತೋ ಮಾನನೀಯತಾಯ ಚ “ವಿಮಾನಾನೀ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ವಿಮಾನಾನಂ ವತ್ಥು ಕಾರಣಂ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ **ವಿಮಾನವತ್ಥು,** “ಪೀಠಂ ತೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯ”ನ್ತಿಆದಿನಯಪ್ಪವತ್ತಾ ದೇಸನಾ। ನಿದಸ್ಸನಮತ್ತಞ್ಚೇತಂ ತಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ರೂಪಭೋಗಪರಿವಾರಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ತಂನಿಬ್ಬತ್ತಕಕಮ್ಮಞ್ಚ ನಿಸ್ಸಾಯ ಇಮಿಸ್ಸಾ ದೇಸನಾಯ ಪವತ್ತತ್ತಾ। ವಿಪಾಕಮುಖೇನ ವಾ ಕಮ್ಮನ್ತರಮಾನಸ್ಸ ಕಾರಣಭಾವತೋ **ವಿಮಾನವತ್ಥೂ**ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತಯಿದಂ ಕೇನ ಭಾಸಿತಂ, ಕತ್ಥ ಭಾಸಿತಂ, ಕದಾ ಭಾಸಿತಂ, ಕಸ್ಮಾ ಚ ಭಾಸಿತನ್ತಿ? ವುಚ್ಚತೇ - ಇದಞ್ಹಿ ವಿಮಾನವತ್ಥು ದುವಿಧೇನ ಪವತ್ತಂ - ಪುಚ್ಛಾವಸೇನ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನವಸೇನ ಚ। ತತ್ಥ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಥಾ ತಾಹಿ ತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಭಾಸಿತಾ, ಪುಚ್ಛಾಗಾಥಾ ಪನ ಕಾಚಿ ಭಗವತಾ ಭಾಸಿತಾ, ಕಾಚಿ ಸಕ್ಕಾದೀಹಿ, ಕಾಚಿ ಸಾವಕೇಹಿ ಥೇರೇಹಿ। ತತ್ಥಾಪಿ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಯೋ ಸೋ ಕಪ್ಪಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಂ ಏಕಂ ಅಸಙ್ಖ್ಯೇಯ್ಯಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಗ್ಗಸಾವಕಭಾವಾಯ ಪುಞ್ಞಞಾಣಸಮ್ಭಾರೇ ಸಮ್ಭರನ್ತೋ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಸಾವಕಪಾರಮಿಯೋ ಪೂರೇತ್ವಾ, ಛಳಭಿಞ್ಞಾಚತುಪಟಿಸಮ್ಭಿದಾದಿಗುಣವಿಸೇಸಪರಿವಾರಸ್ಸ, ಸಕಲಸ್ಸ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತೋ ದುತಿಯೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಟ್ಠಾನೇ ಠಿತೋ ಇದ್ಧಿಮನ್ತೇಸು ಚ ಭಗವತಾ ಏತದಗ್ಗೇ ಠಪಿತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ, ತೇನ ಭಾಸಿತಾ।

ಭಾಸನ್ತೇನ ಚ ಪಠಮಂ ತಾವ ಲೋಕಹಿತಾಯ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೇನ ದೇವಲೋಕೇ ದೇವತಾನಂ ಪುಚ್ಛಾವಸೇನ ಪುನ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪುಞ್ಞಫಲಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಕರಣತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಞ್ಚ ಏಕಜ್ಝಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಾಸಿತಾ, ಸಕ್ಕೇನ ಪುಚ್ಛಾವಸೇನ, ದೇವತಾಹಿ ತಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನವಸೇನ ಭಾಸಿತಾಪಿ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಭಾಸಿತಾ ಏವ। ಏವಂ ಭಗವತಾ ಥೇರೇಹಿ ಚ ದೇವತಾಹಿ ಚ ಪುಚ್ಛಾವಸೇನ, ದೇವತಾಹಿ ತಸ್ಸಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನವಸೇನ ಚ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಾಸಿತಾ ಪಚ್ಛಾ ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಸಙ್ಗಾಯನ್ತೇಹಿ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ “ವಿಮಾನವತ್ಥು”ಇಚ್ಚೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೋಪಿತಾ। ಅಯಂ ತಾವೇತ್ಥ “ಕೇನ ಭಾಸಿತ”ನ್ತಿಆದೀನಂ ಪದಾನಂ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಸಾಧಾರಣತೋ ಚ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ।

ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನ “ಕೇನ ಭಾಸಿತ”ನ್ತಿ ಪದಸ್ಸ ಅನೋಮದಸ್ಸಿಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಕತಪಣಿಧಾನತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಆಗಮನೀಯಪಟಿಪದಾ ಕಥೇತಬ್ಬಾ, ಸಾ ಪನ ಆಗಮಟ್ಠಕಥಾಸು ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿತ್ಥಾರಿತಾತಿ ತತ್ಥ ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಅಸಾಧಾರಣತೋ “ಕತ್ಥ ಭಾಸಿತ”ನ್ತಿಆದೀನಂ ಪದಾನಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾ ತಸ್ಸ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾನಯೇನೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ।

ಅಪರೇ ಪನ ಭಣನ್ತಿ - ಏಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ರಹೋಗತಸ್ಸ ಪಟಿಸಲ್ಲೀನಸ್ಸ ಏವಂ ಚೇತಸೋ ಪರಿವಿತಕ್ಕೋ ಉದಪಾದಿ “ಏತರಹಿ ಖೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಅಸತಿಪಿ ವತ್ಥುಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅತ್ತನೋ ಚ ಚಿತ್ತಪಸಾದಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ತಾನಿ ತಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಉಳಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚನುಭೋನ್ತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾ ದೇವತಾ ಕಾಯಸಕ್ಖಿಂ ಕತ್ವಾ ತಾಹಿ ಯಥೂಪಚಿತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಯಥಾಧಿಗತಞ್ಚ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಯ್ಯಂ। ಏವಂ ಮೇ ಸತ್ಥಾ ಗಗನತಲೇ ಪುಣ್ಣಚನ್ದಂ ಉಟ್ಠಾಪೇನ್ತೋ ವಿಯ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಅಪ್ಪಕಾನಮ್ಪಿ ಕಾರಾನಂ ಆಯತನಗತಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ವಸೇನ ಉಳಾರಫಲತಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ತಂ ತಂ ವಿಮಾನವತ್ಥುಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಹತಿಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಪವತ್ತೇಸ್ಸತಿ, ಸಾ ಹೋತಿ ಬಹುಜನಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನ”ನ್ತಿ । ಸೋ ಆಸನಾ ವುಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಅಪರಂ ರತ್ತದುಪಟ್ಟಂ ಏಕಂಸಂ ಕತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಿಕಧಾರಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ಸಞ್ಝಾಪಭಾನುರಞ್ಜಿತೋ ವಿಯ ಚ ಜಙ್ಗಮೋ

ಅಞ್ಜನಗಿರಿಸಿಖರೋ, ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಭಗವತಾ ಅನುಞ್ಞಾತೋ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಅಭಿಞ್ಞಾಪಾದಕಂ ಚತುತ್ಥಜ್ಝಾನಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ, ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಇದ್ಧಿಬಲೇನ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ತಾಹಿ ತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಯಥೂಪಚಿತಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪುಟ್ಠೋ, ತಸ್ಸ ತಾ ಕಥೇಸುಂ। ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ತತ್ಥ ಪವತ್ತಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ, ತಂ ಸಮನುಞ್ಞೋ ಸತ್ಥಾ ಅಹೋಸಿ। ಇಚ್ಚೇತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸೀತಿ।

ತಂ ಪನೇತಂ ವಿಮಾನವತ್ಥು ವಿನಯಪಿಟಕಂ ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕಂ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕನ್ತಿ ತೀಸು ಪಿಟಕೇಸು ಸುತ್ತನ್ತಪಿಟಕಪರಿಯಾಪನ್ನಂ, ದೀಘನಿಕಾಯೋ ಮಜ್ಝಿಮನಿಕಾಯೋ ಸಂಯುತ್ತನಿಕಾಯೋ ಅಙ್ಗುತ್ತರನಿಕಾಯೋ ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯೋತಿ ಪಞ್ಚಸು ನಿಕಾಯೇಸು ಖುದ್ದಕನಿಕಾಯಪರಿಯಾಪನ್ನಂ, ಸುತ್ತಂ ಗೇಯ್ಯಂ ವೇಯ್ಯಾಕರಣಂ ಗಾಥಾ ಉದಾನಂ ಇತಿವುತ್ತಕಂ ಜಾತಕಂ ಅಬ್ಭುತಧಮ್ಮಂ ವೇದಲ್ಲನ್ತಿ ನವಸು ಸಾಸನಙ್ಗೇಸು ಗಾಥಾಸಙ್ಗಹಂ।

"ದ್ವಾಸೀತಿ ಬುದ್ಧತೋ ಗಣ್ಹಿಂ, ದ್ವೇ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಭಿಕ್ಖುತೋ।
ಚತುರಾಸೀತಿ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಯೇ ಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಪವತ್ತಿನೋ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೧೦೨೭) -

ಏವಂ ಧಮ್ಮಭಣ್ಡಾಗಾರಿಕೇನ ಪಟಿಞ್ಞಾತೇಸು ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸಹಸ್ಸೇಸು ಕತಿಪಯಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಸಙ್ಗಹಂ। ವಗ್ಗತೋ ಪೀಠವಗ್ಗೋ ಚಿತ್ತಲತಾವಗ್ಗೋ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಗ್ಗೋ ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಕವಗ್ಗೋ ಮಹಾರಥವಗ್ಗೋ ಪಾಯಾಸಿವಗ್ಗೋ ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತವಗ್ಗೋತಿ ಸತ್ತ ವಗ್ಗಾ। ವತ್ಥುತೋ ಪಠಮೇ ವಗ್ಗೇ ಸತ್ತರಸ ವತ್ಥೂನಿ, ದುತಿಯೇ ಏಕಾದಸ, ತತಿಯೇ ದಸ, ಚತುತ್ಥೇ ದ್ವಾದಸ , ಪಞ್ಚಮೇ ಚತುದ್ದಸ, ಛಟ್ಠೇ ದಸ, ಸತ್ತಮೇ ಏಕಾದಸಾತಿ ಅನ್ತರವಿಮಾನಾನಂ ಅಗ್ಗಹಣೇ ಪಞ್ಚಾಸೀತಿ, ಗಹಣೇ ಪನ ತೇವೀಸಸತಂ ವತ್ಥೂನಿ, ಗಾಥಾತೋ ಪನ ದಿಯಡ್ಢಸಹಸ್ಸಗಾಥಾ। ತಸ್ಸ ವಗ್ಗೇಸು ಪೀಠವಗ್ಗೋ ಆದಿ, ವತ್ಥೂಸು ಸೋವಣ್ಣಪೀಠವತ್ಥು ಆದಿ, ತಸ್ಸಾಪಿ **"ಪೀಠಂ ತೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯ"**ನ್ತಿ ಗಾಥಾ ಆದಿ।

೧. ಇತ್ಥಿವಿಮಾನಂ

೧. ಪೀಠವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ತತ್ಥ ಪಠಮವತ್ಥುಸ್ಸ ಅಯಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿ - ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ ರಞ್ಞಾ ಪಸೇನದಿನಾ ಕೋಸಲೇನ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಸತ್ತಾಹಂ ಅಸದಿಸದಾನೇ ಪವತ್ತಿತೇ ತದನುರೂಪೇನ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕೇನ ಮಹಾಸೇಟ್ಠಿನಾ ತಯೋ ದಿವಸೇ, ತಥಾ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಮಹಾದಾನೇ ದಿನ್ನೇ ಅಸದಿಸದಾನಸ್ಸ ಪವತ್ತಿ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮಹಾಜನೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕಥಂ ಸಮುಟ್ಠಾಪೇಸಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಏವಂ ಉಳಾರವಿಭವಪರಿಚ್ಚಾಗೇನೇವ ದಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಉದಾಹು ಅತ್ತನೋ ವಿಭವಾನುರೂಪಪರಿಚ್ಚಾಗೇನಾಪೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಭಗವಾ "ನ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾವ ದಾನಂ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಅಥ ಖೋ ಚಿತ್ತಪಸಾದಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ, ತಸ್ಮಾ ಕುಣ್ಡಕಮುಟ್ಠಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪಿಲೋತಿಕಾಮತ್ತಮ್ಪಿ ತಿಣಪಣ್ಣಸನ್ಥಾರಮತ್ತಮ್ಪಿ ಪೂತಿಮುತ್ತಹರೀತಕಮತ್ತಮ್ಪಿ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಪುಗ್ಗಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪಿತಂ, ತಮ್ಪಿ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಹಾಜುತಿಕಂ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರ"ನ್ತಿ ಆಹ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ -

"ನತ್ಥಿ ಚಿತ್ತೇ ಪಸನ್ನಮ್ಹಿ, ಅಪ್ಪಿಕಾ ನಾಮ ದಕ್ಖಿಣಾ।
ತಥಾಗತೇ ವಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, ಅಥ ವಾ ತಸ್ಸ ಸಾವಕೇ"ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೮೦೪)।

ಸಾ ಪನೇಸಾ ಕಥಾ ಸಕಲಜಮ್ಬುದೀಪೇ ವಿತ್ಥಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಮನುಸ್ಸಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಪಣದ್ಧಿಕವಣಿಬ್ಬಕಯಾಚಕಾನಂ ಯಥಾವಿಭವಂ ದಾನಾನಿ ದೇನ್ತಿ, ಗೇಹಙ್ಗಣೇ ಪಾನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಪೇನ್ತಿ, ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇಸು ಆಸನಾನಿ ಠಪೇನ್ತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಪಿಣ್ಡಪಾತಚಾರಿಕೋ ಥೇರೋ ಪಾಸಾದಿಕೇನ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ಪಟಿಕ್ಕನ್ತೇನ ಆಲೋಕಿತೇನ ವಿಲೋಕಿತೇನ ಸಮಿಞ್ಜಿತೇನ ಪಸಾರಿತೇನ ಓಕ್ಖಿತ್ತಚಕ್ಖು ಇರಿಯಾಪಥಸಮ್ಪನ್ನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಕಾಲೇ ಅಞ್ಞತರಂ ಗೇಹಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತತ್ಥೇಕಾ ಕುಲಧೀತಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಥೇರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನಾ ಉಳಾರಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಪೀಠಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಉಪರಿ ಪೀತಕಂ ಮಟ್ಠವತ್ಥಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥ ಥೇರೇ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇ "ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಉತ್ತಮಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಯಥಾವಿಭವಂ ಆಹಾರೇನ ಪರಿವಿಸಿ, ಬೀಜನಿಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೀಜಿ। ಸೋ ಥೇರೋ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಆಸನದಾನಭೋಜನದಾನಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತಂ ಅತ್ತನೋ ದಾನಂ ತಞ್ಚ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖನ್ತೀ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟ್ಠಸರೀರಾ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಪೀಠಮ್ಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ।

ತತೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೇನ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಂ ಚಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಪೀಠದಾನಾನುಭಾವೇನ ಚಸ್ಸಾ ಯೋಜನಿಕೋ ಕನಕಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಆಕಾಸಚಾರೀ ಸೀಘಜವೋ ಉಪರಿ ಕೂಟಾಗಾರಸಣ್ಠಾನೋ, ತೇನ ತಂ "ಪೀಠವಿಮಾನ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಞ್ಹಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಂ ವತ್ಥಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖತಂ ವಿಭಾವೇನ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಅಹೋಸಿ, ಪೀತಿವೇಗಸ್ಸ ಬಲವಭಾವೇನ ಸೀಘಜವಂ, ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತರುಚಿವಸೇನ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಯಥಾರುಚಿಗಾಮೀ , ಪಸಾದಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಉಳಾರತಾಯ ಸಬ್ಬಸೋವ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಸೋಭಾತಿಸಯಯುತ್ತಞ್ಚ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ದೇವತಾಸು ಯಥಾಸಕಂ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳನತ್ಥಂ ನನ್ದನವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀಸು ಸಾ ದೇವತಾ ದಿಬ್ಬವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ದಿಬ್ಬಾಭರಣವಿಭೂಸಿತಾ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಸಕಭವನಾ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಂ ಪೀಠವಿಮಾನಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಮಹನ್ತೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ಸಮನ್ತತೋ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಚ ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಉಪಗತೋ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಅವಿದೂರೇ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ಅಥ ಸಾ ದೇವತಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಮುಪ್ಪನ್ನಬಲವಪಸಾದಗಾರವಾ ಸಹಸಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕತೋ ಓರುಯ್ಹ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತಾಯ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ಸತ್ತೇಹಿ ಯಥೂಪಚಿತಂ ಕುಸಲಾಕುಸಲಂ ಅತ್ತನೋ ಯಥಾಕಮ್ಮೂಪಗಞಾಣಾನುಭಾವೇನ ಹತ್ಥತಲೇ ಠಪಿತಆಮಲಕಂ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಬಲಭೇದೇನ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಪಸ್ಸತಿ, ತಥಾಪಿ ಯಸ್ಮಾ ದೇವತಾನಂ ಉಪಪತ್ತಿಸಮನನ್ತರಮೇವ "ಕುತೋ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಚವಿತ್ವಾ ಇಧೂಪಪನ್ನಾ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭಾಮೀ"ತಿ ಅತೀತಭವಂ ಯಥೂಪಚಿತಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಧಮ್ಮತಾಸಿದ್ಧಾ ಉಪಧಾರಣಾ , ತಸ್ಸಾ ಚ ಯಾಥಾವತೋ ಞಾಣಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಸ್ಮಾ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಕಥಾಪೇತ್ವಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕಾತುಕಾಮೋ -

೧. "ಪೀಠಂ ತೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಉಳಾರಂ, ಮನೋಜವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ।
ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಲ್ಯಧರೇ ಸುವತ್ಥೇ, ಓಭಾಸಸಿ ವಿಜ್ಜುರಿವಬ್ಭ ಕೂಟಂ॥

೨. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೩. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ ಆಹ -

೪. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೫. "ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಅಬ್ಭಾಗತಾನಾಸನಕಂ ಅದಾಸಿಂ।
ಅಭಿವಾದಯಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಯಥಾನುಭಾವಞ್ಚ ಅದಾಸಿ ದಾನಂ॥

೬. "ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೭. "ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧. ತತ್ಥ **ಪೀಠ**ನ್ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ತಾದಿಸಂ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧಮ್ಪಿ ಆಪಣಮ್ಪಿ ಬಲಿಕರಣಪೀಠಮ್ಪಿ ವೇತ್ತಾಸನಮ್ಪಿ ಮಸಾರಕಾದಿವಿಸೇಸನಾಮಂ ದಾರುಮಯಾದಿಆಸನಮ್ಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಥಾ ಹಿ "ಪಾದಪೀಠಂ ಪಾದಕಥಲಿಕ"ನ್ತಿ (ಮಹಾವ॰ ೧೦೯;

ಚೂಳವ॰ ೭೫) ಏತ್ಥ ಪಾದಠಪನಯೋಗ್ಗಂ ಪೀಠಾದಿಕಂ ದಾರುಕ್ಖನ್ಧಂ ವುಚ್ಚತಿ, “ಪೀಠಸಪ್ಪೀ”ತಿ (ಮಿ॰ ಪ॰ ೫.೩.೧) ಏತ್ಥ ಹತ್ಥೇನ ಗಹಣಯೋಗ್ಗಂ। “ಪೀಠಿಕಾ”ತಿ ಪನ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಜನಪದೇಸು ದೇಸವೋಹಾರೇನ ಆಪಣಂ। “ಭೂತಪೀಠಿಕಾ ದೇವಕುಲಪೀಠಿಕಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ದೇವತಾನಂ ಬಲಿಕರಣಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಪೀಠಂ। “ಭದ್ದಪೀಠ”ನ್ತಿ ಏತ್ಥ ವೇತ್ತಲತಾದೀಹಿ ಉಪರಿ ವೀತಂ ಆಸನಂ, ಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ “ಭದ್ದಪೀಠಂ ಉಪಾನಯೀ”ತಿ । “ಸುಪಞ್ಞತ್ತಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ। ಮಞ್ಚಂ ವಾ ಪೀಠಂ ವಾ ಕಾರಯಮಾನೇನಾ”ತಿ (ಪಾಚಿ॰ ೫೨೨) ಚ ಆದೀಸು ಮಸಾರಕಾದಿಭೇದಂ ದಾರುಮಯಾದಿಆಸನಂ। ಇಧ ಪನ ಪಲ್ಲಙ್ಕಾಕಾರಸಣ್ಠಿತಂ ದೇವತಾಯ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವಾಭಿನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಯೋಜನಿಕಂ ಕನಕವಿಮಾನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತೇತಿ ತೇ-ಸದ್ದೋ “ನ ತೇ ಸುಖಂ ಪಜಾನನ್ತಿ, ಯೇ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ ನನ್ದನ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೧, ೨೨೬) ತ-ಸದ್ದಸ್ಸ ವಸೇನ ಪಚ್ಚತ್ತಬಹುವಚನೇ ಆಗತೋ। “ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞ, ನಮೋ ತೇ ಪುರಿಸುತ್ತಮ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೭೮; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೪೯)। ನಮೋ ತೇ ಬುದ್ಧ ವೀರತ್ಥೂ”ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೯೦) ಚ ಆದೀಸು ತುಮ್ಹ-ಸದ್ದಸ್ಸ ವಸೇನ ಸಮ್ಪದಾನೇ, ತುಯ್ಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಕಿಂ ತೇ ದಿಟ್ಠಂ ಕಿನ್ತಿ ತೇ ಸುತಂ। ಉಪಧೀ ತೇ ಸಮತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಆಸವಾ ತೇ ಪದಾಲಿತಾ”ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೦೦; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೫೧) ಚ ಆದೀಸು ಕರಣೇ। “ಕಿಂ ತೇ ವತಂ ಕಿಂ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ವಿ॰ ವ॰ ೧೨೫೧; ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೨) ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ। ಇಧಾಪಿ ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತವಾತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ।

ಸೋವಣ್ಣಮಯನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಸುವಣ್ಣ-ಸದ್ದೋ “ಸುವಣ್ಣೇ ದುಬ್ಬಣ್ಣೇ ಸುಗತೇ ದುಗ್ಗತೇ”ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೧೪೮) ಚ “ಸುವಣ್ಣತಾ ಸುಸರತಾ”ತಿ (ಖು॰ ಪಾ॰ ೮.೧೧) ಚ ಏವಮಾದೀಸು ಛವಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಂ ಆಗತೋ। “ಕಾಕಂ ಸುವಣ್ಣಾ ಪರಿವಾರಯನ್ತೀ”ತಿಆದೀಸು (ಜಾ॰ ೧.೧.೭೭) ಗರುಳೇ। “ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೋ”ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೦೦) ಜಾತರೂಪೇ। ಇಧಾಪಿ ಜಾತರೂಪೇ ಏವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಞ್ಹಿ ಬುದ್ಧಾನಂ ಸಮಾನವಣ್ಣತಾಯ ಸೋಭನೋ ವಣ್ಣೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಸುವಣ್ಣನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಸುವಣ್ಣಮೇವ ಸೋವಣ್ಣಂ ಯಥಾ “ವೇಕತಂ ವೇಸಮ”ನ್ತಿ ಚ। ಮಯ-ಸದ್ದೋ ಚ “ಅನುಞ್ಞಾತಪಟಿಞ್ಞಾತಾ, ತೇವಿಜ್ಜಾ ಮಯಮಸ್ಮುಭೋ”ತಿಆದೀಸು (ಸು॰ ನಿ॰ ೫೯೯; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೫೫) ಅಸ್ಮದತ್ಥೇ ಆಗತೋ। “ಮಯಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಹೇಮಾಯ, ಜಾತಮಣ್ಡೋ ದರೀ ಸುಭಾ”ತಿ ಏತ್ಥ ಪಞ್ಞತ್ತಿಯಂ। “ಮನೋಮಯಾ ಪೀತಿಭಕ್ಖಾ ಸಯಂಪಭಾ”ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೩೯; ೩.೩೮) ನಿಬ್ಬತ್ತಿಅತ್ಥೇ, ಬಾಹಿರೇನ ಪಚ್ಚಯೇನ ವಿನಾ ಮನಸಾವ ನಿಬ್ಬತ್ತಾತಿ ಮನೋಮಯಾತಿ ವುತ್ತಾ। “ಯಂನೂನಾಹಂ ಸಾಮಂ ಚಿಕ್ಖಲ್ಲಂ ಮದ್ದಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮತ್ತಿಕಾಮಯಂ ಕುಟಿಕಂ ಕರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೮೪) ವಿಕಾರತ್ಥೇ। “ದಾನಮಯಂ ಸೀಲಮಯ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೦೫) ಪದಪೂರಣಮತ್ತೇ। ಇಧಾಪಿ ವಿಕಾರತ್ಥೇ, ಪದಪೂರಣಮತ್ತೇ ವಾ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಯದಾ ಹಿ ಸುವಣ್ಣೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಸೋವಣ್ಣಮಯನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ, ತದಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ವಿಕಾರೋ ಸೋವಣ್ಣಮಯನ್ತಿ ವಿಕಾರತ್ಥೇ ಮಯ-ಸದ್ದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, “ನಿಬ್ಬತ್ತಿಅತ್ಥೇ”ತಿಪಿ ವತ್ತುಂ ವಟ್ಟತಿಯೇವ। ಯದಾ ಪನ ಸುವಣ್ಣೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಸೋವಣ್ಣನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ, ತದಾ ಸೋವಣ್ಣಮೇವ ಸೋವಣ್ಣಮಯನ್ತಿ ಪದಪೂರಣಮತ್ತೇ ಮಯ-ಸದ್ದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

ಉಳಾರನ್ತಿ ಪಣೀತಮ್ಪಿ ಸೇಟ್ಠಮ್ಪಿ ಮಹನ್ತಮ್ಪಿ। ಉಳಾರ-ಸದ್ದೋ ಹಿ “ಪುಬ್ಬೇನಾಪರಂ ಉಳಾರಂ ವಿಸೇಸಂ ಅಧಿಗಚ್ಛತೀ”ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೩೭೬) ಪಣೀತೇ ಆಗತೋ। “ಉಳಾರಾಯ ಖಲು ಭವಂ ವಚ್ಛಾಯನೋ ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಪಸಂಸಾಯ ಪಸಂಸತೀ”ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೮೮) ಸೇಟ್ಠೇ। “ಉಳಾರಭೋಗಾ ಉಳಾರಯಸಾ ಓಳಾರಿಕ”ನ್ತಿ ಚ ಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ೮೯೪, ೮೯೬; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೪) ಮಹನ್ತೇ। ತಮ್ಪಿ ಚ ವಿಮಾನಂ ಮನುಞ್ಞಭಾವೇನ ಉಪಭುಞ್ಜನ್ತಾನಂ ಅತಿತ್ತಿಕರಣಟ್ಠೇನ ಪಣೀತಂ, ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕತಾದಿನಾ ಪಸಂಸಿತತಾಯ ಸೇಟ್ಠಂ, ಪಮಾಣಮಹನ್ತತಾಯ ಚ ಮಹಗ್ಘತಾಯ ಚ ಮಹನ್ತಂ, ತೀಹಿಪಿ ಅತ್ಥೇಹಿ ಉಳಾರಮೇವಾತಿ ವುತ್ತಂ ಉಳಾರನ್ತಿ।

ಮನೋಜವನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಮನೋ**ತಿ ಚಿತ್ತಂ। ಯದಿಪಿ ಮನೋ-ಸದ್ದೋ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಕುಸಲಾಕುಸಲಾಬ್ಯಾಕತಚಿತ್ತಾನಂ ಸಾಧಾರಣವಾಚೀ, “ಮನೋಜವ”ನ್ತಿ ಪನ ವುತ್ತತ್ತಾ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ಆರಮ್ಮಣೇ ಪವತ್ತನಕಸ್ಸ ಕಿರಿಯಮಯಚಿತ್ತಸ್ಸ ವಸೇನ

ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತಸ್ಮಾ ಮನಸೋ ವಿಯ ಜವೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಮನೋಜವಂ ಯಥಾ ಓಟ್ಠಮುಖೋತಿ, ಅತಿವಿಯ ಸೀಘಗಮನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಮನೋ ಹಿ ಲಹುಪರಿವತ್ತಿತಾಯ ಅತಿದೂರೇಪಿ ವಿಸಯೇ ಖಣೇನೇವ ನಿಪತತಿ, ತೇನಾಹ ಭಗವಾ - "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಞ್ಞಂ ಏಕಧಮ್ಮಮ್ಪಿ ಸಮನುಪಸ್ಸಾಮಿ ಯಂ ಏವಂ ಲಹುಪರಿವತ್ತಂ, ಯಥಯಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೪೮) "ದೂರಙ್ಗಮಂ ಏಕಚರ"ನ್ತಿ (ಧ॰ ಪ॰ ೩೭) ಚ। **ಗಚ್ಛತೀತಿ** ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ವಸನವಿಮಾನತೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛತಿ।

ಯೇನಕಾಮನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕಾಮ-ಸದ್ದೋ "ಕಾಮಾ ಹಿ ಚಿತ್ರಾ ಮಧುರಾ ಮನೋರಮಾ, ವಿರೂಪರೂಪೇನ ಮಥೇನ್ತಿ ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಸು॰ ನಿ॰ ೫೦; ಥೇರಗಾ॰ ೭೮೭) ಮನಾಪಿಯೇ ರೂಪಾದಿವಿಸಯೇ ಆಗತೋ। "ಛನ್ದೋ ಕಾಮೋ ರಾಗೋ ಕಾಮೋ"ತಿಆದೀಸು (ವಿಭ॰ ೫೬೪; ಮಹಾನಿ॰ ೧; ಚೂಳನಿ॰ ೮ ಅಜಿತಮಾಣವಪುಚ್ಛಾನಿದ್ದೇಸ) ಛನ್ದರಾಗೇ। "ಕಿಲೇಸಕಾಮೋ ಕಾಮುಪಾದಾನ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಧ॰ ಸ॰ ೧೨೧೯; ಮಹಾನಿ॰ ೨) ಸಬ್ಬಸ್ಮಿಂ ಲೋಭೇ। "ಅತ್ತಕಾಮಪಾರಿಚರಿಯಾಯ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸೇಯ್ಯಾ"ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೨೯೧) ಗಾಮಧಮ್ಮೇ। "ಸನ್ತೇತ್ಥ ತಯೋ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಅತ್ತಕಾಮರೂಪಾ ವಿಹರನ್ತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩೨೫; ಮಹಾವ॰ ೪೬೬) ಹಿತಚ್ಛನ್ದೇ। "ಅತ್ತಾಧೀನೋ ಅಪರಾಧೀನೋ ಭುಜಿಸ್ಸೋ ಯೇನಕಾಮಂಗಮೋ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೨೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೨೬) ಸೇರಿಭಾವೇ। ಇಧಾಪಿ ಸೇರಿಭಾವೇ ಏವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ತಸ್ಮಾ **ಯೇನಕಾಮ**ನ್ತಿ ಯಥಾರುಚಿ, ದೇವತಾಯ ಇಚ್ಛಾನುರೂಪನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಲಙ್ಕತೇತಿ ಅಲಙ್ಕತಗತ್ತೇ, ನಾನಾವಿಧರಂಸಿಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲವಿವಿಧರತನವಿಜ್ಜೋತಿತೇಹಿ ಹತ್ಥೂಪಗಪಾದೂಪಗಾದಿಭೇದೇಹಿ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಪರಿಮಾಣೇಹಿ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ವಿಭೂಸಿತಸರೀರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮ್ಬೋಧನೇ ಚೇತಂ ಏಕವಚನಂ। **ಮಲ್ಯಧರೇತಿ** ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಸನ್ತಾನಕಲತಾದಿಸಮ್ಭವೇಹಿ, ಸುವಿಸುದ್ಧಚಾಮೀಕರವಿವಿಧರತನಮಯಪತ್ತಕಿಞ್ಜಕ್ಖಕೇಸರೇಹಿ, ಸಮನ್ತತೋ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನವಿಪ್ಫುರನ್ತಕಿರಣನಿಕರರುಚಿರೇಹಿ ದಿಬ್ಬಕುಸುಮೇಹಿ ಸುಮಣ್ಡಿತಕೇಸಹತ್ಥಾದಿತಾಯ ಮಾಲಾಭಾರಿನೀ। **ಸುವತ್ಥೇತಿ** ಕಪ್ಪಲತಾನಿಬ್ಬತ್ತಾನಂ, ನಾನಾವಿರಾಗವಣ್ಣವಿಸೇಸಾನಂ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಭಾಸುರಪ್ಪಭಾನಂ ನಿವಾಸನುತ್ತರಿಯಪಟಿಚ್ಛದಾದೀನಂ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಾನಂ ವಸೇನ ಸುನ್ದರವತ್ಥೇ। **ಓಭಾಸಸೀತಿ** ವಿಜ್ಜೋತಸಿ। **ವಿಜ್ಜುರಿವಾತಿ** ವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ। **ಅಬ್ಭಕೂಟ**ನ್ತಿ ವಲಾಹಕಸಿಖರೇ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹಿ ಏತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಓಭಾಸಸೀತಿ** ವಾ ಅನ್ತೋಗಧಹೇತುಅತ್ಥವಚನಂ, ಓಭಾಸೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ "ಅಬ್ಭಕೂಟ"ನ್ತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಏವ ಉಪಯೋಗವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಯಥಾ ನಾಮ ಸಞ್ಝಾಪಭಾನುರಞ್ಜಿತಂ ರತ್ತವಲಾಹಕಸಿಖರಂ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಓಭಾಸಮಾನಂ ಸಮನ್ತತೋ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಾ ವಿಜ್ಜುಲತಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತೀ ವಿಸೇಸತೋ ಓಭಾಸೇತಿ, ಏವಮೇವಂ ಸುಪರಿಸುದ್ಧತಪನೀಯಮಯಂ ನಾನಾರತನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಪಕತಿಪಭಸ್ಸರಂ ಇಮಂ ವಿಮಾನಂ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ವಿಭೂಸಿತಾ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಜ್ಜೋತಯನ್ತೀಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಹಿ ವತ್ಥಾಭರಣೋಭಾಸೇಹಿ ಚ ವಿಸೇಸತೋ ಓಭಾಸೇಸೀತಿ।

ಏತ್ಥ ಹಿ "ಪೀಠ"ನ್ತಿ ನಿದಸ್ಸೇತಬ್ಬವಚನಮೇತಂ , "ಅಬ್ಭಕೂಟ"ನ್ತಿ ನಿದಸ್ಸನವಚನಂ। ತಥಾ "ತೇ"ತಿ ನಿದಸ್ಸೇತಬ್ಬವಚನಂ। ತಞ್ಹಿ "ಪೀಠ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಾಮಿವಚನೇನ ವುತ್ತಮ್ಪಿ "ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಲ್ಯಧರೇ ಸುವತ್ಥೇ ಓಭಾಸಸೀ"ತಿ ಇಮಾನಿ ಪದಾನಿ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಚ್ಚತ್ತವಸೇನ ಪರಿಣಮತಿ, ತಸ್ಮಾ "ತ್ವ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ವಿಜ್ಜುರಿವಾ"ತಿ ನಿದಸ್ಸನವಚನಂ। "ಓಭಾಸಸೀ"ತಿ ಇದಂ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ಉಪಮೇಯ್ಯುಪಮಾನಾನಂ ಸಮ್ಬನ್ಧದಸ್ಸನಂ। "ಓಭಾಸಸೀ"ತಿ ಹಿ ಇದಂ "ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಮಜ್ಝಿಮಪುರಿಸವಸೇನ ವುತ್ತಂ, "ಪೀಠ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪಠಮಪುರಿಸವಸೇನ ಪರಿಣಮತಿ। ಚ-ಸದ್ದೋ ಚೇತ್ಥ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ ಓಭಾಸಸೀ"ತಿ ಚ "ವಿಜ್ಜುಲತೋಭಾಸಿತಂ ಅಬ್ಭಕೂಟಂ ವಿಯಾ"ತಿ ಪಚ್ಚತ್ತವಸೇನ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ ಪರಿಣಮತಿ। ತಥಾ "ಪೀಠ"ನ್ತಿ ವಿಸೇಸಿತಬ್ಬವಚನಮೇತಂ, "ತೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಉಳಾರ"ನ್ತಿಆದಿ ತಸ್ಸ ವಿಸೇಸನಂ।

ನನು ಚ “ಸೋವಣ್ಣಮಯ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಅಗ್ಗಲೋಹತಾಯ ಸೇಟ್ಠಭಾವತೋ ದಿಬ್ಬಸ್ಸ ಚ ಇಧಾಧಿಪ್ಪೇತತ್ತಾ “ಉಳಾರ”ನ್ತಿ ನ ವತ್ತಬ್ಬನ್ತಿ? ನ, ಕಿಞ್ಚಿ ವಿಸೇಸಸಬ್ಭಾವತೋ। ಯಥೇವ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಪರಿಭೋಗಸುವಣ್ಣವಿಕತಿತೋ ರಸವಿದ್ಧಂ ಸೇಟ್ಠಂ ಸುವಿಸುದ್ಧಂ, ತತೋ ಆಕರುಪ್ಪನ್ನಂ, ತತೋ ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ದಿಬ್ಬಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ಏವಂ ದಿಬ್ಬಸುವಣ್ಣೇಪಿ ಚಾಮೀಕರಂ, ಚಾಮೀಕರತೋ ಸಾತಕುಮ್ಭಂ, ಸಾತಕುಮ್ಭತೋ ಜಮ್ಬುನದಂ, ಜಮ್ಬುನದತೋ ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಂ। ತಞ್ಹಿ ಸಬ್ಬಸೇಟ್ಠಂ। ತೇನಾಹ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ -

> “ಮುತ್ತೋ ಮುತ್ತೇಹಿ ಸಹ ಪುರಾಣಜಟಿಲೇಹಿ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತೇಹಿ।
> ಸಿಙ್ಗೀನಿಕ್ಖಸವಣ್ಣೋ, ರಾಜಗಹಂ ಪಾವಿಸಿ ಭಗವಾ”ತಿ॥ (ಮಹಾವ॰ ೫೮)।

ತಸ್ಮಾ “ಸೋವಣ್ಣಮಯ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾಪಿ “ಉಳಾರ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಥ ವಾ “ಉಳಾರ”ನ್ತಿ ಇದಂ ನ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಪಣೀತಭಾವಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ, ಅಥ ಖೋ ಮಹನ್ತಭಾವಮ್ಪೀತಿ ವುತ್ತೋವಾಯಮತ್ಥೋ । ಏತ್ಥ ಚ “ಪೀಠ”ನ್ತಿಆದಿ ಫಲಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖತಾದಸ್ಸನಂ। ತತ್ಥಾಪಿ “ಸೋವಣ್ಣಮಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಸ್ಸ ವತ್ಥುಸಮ್ಪದಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಉಳಾರ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೋಭಾತಿಸಯಸಮ್ಪದಂ, “ಮನೋಜವ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಗಮನಸಮ್ಪದಂ। “ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೀಘಜವತಾಯ ಪೀಠಸಮ್ಪತ್ತಿಭಾವಸಮ್ಪದಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಥ ವಾ “ಸೋವಣ್ಣಮಯ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಪಣೀತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಉಳಾರ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವೇಪುಲ್ಲಮಹತ್ತಂ। “ಮನೋಜವ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಆನುಭಾವಮಹತ್ತಂ। “ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಹಾರಸುಖತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। “ಸೋವಣ್ಣಮಯ”ನ್ತಿ ವಾ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಅಭಿರೂಪತಂ ವಣ್ಣಪೋಕ್ಖರತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಉಳಾರ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ದಸ್ಸನೀಯತಂ ಪಾಸಾದಿಕತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಮನೋಜವ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೀಘಸಮ್ಪದಂ, “ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮ”ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕತ್ಥಚಿ ಅಪ್ಪಟಿಹತಚಾರತಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಅಥ ವಾ ತಂ ವಿಮಾನಂ ಯಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಸ್ಸನ್ದಫಲಂ, ತಸ್ಸ ಅಲೋಭನಿಸ್ಸನ್ದತಾಯ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ, ಅದೋಸನಿಸ್ಸನ್ದತಾಯ ಉಳಾರಂ, ಅಮೋಹನಿಸ್ಸನ್ದತಾಯ ಮನೋಜವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ। ತಥಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸದ್ಧಾನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ, ಪಞ್ಞಾನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಉಳಾರಂ, ವೀರಿಯನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಮನೋಜವಂ, ಸಮಾಧಿನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ। ಸದ್ಧಾಸಮಾಧಿನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ವಾ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ, ಸಮಾಧಿಪಞ್ಞಾನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಉಳಾರಂ, ಸಮಾಧಿವೀರಿಯನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಮನೋಜವಂ, ಸಮಾಧಿಸತಿನಿಸ್ಸನ್ದಭಾವೇನ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ತತ್ಥ ಯಥಾ “ಪೀಠ”ನ್ತಿಆದಿ ವಿಮಾನಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನವಸೇನ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಪುಞ್ಞಫಲವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಂ, ಏವಂ “ಅಲಙ್ಕತೇ”ತಿಆದಿ ಅತ್ತಭಾವಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನವಸೇನ ಪುಞ್ಞಫಲವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಂ। ಯಥಾ ಹಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತಸಿಪ್ಪಾಚರಿಯವಿರಚಿತೋಪಿ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಾಲಙ್ಕಾರೋ ವಿವಿಧರಂಸಿಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲಮಣಿರತನಖಚಿತೋ ಏವ ಸೋಭತಿ, ನ ಕೇವಲೋ, ಏವಂ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸಮ್ಪನ್ನೋ ಚತುರಸ್ಸಸೋಭನೋಪಿ ಅತ್ತಭಾವೋ ಸುಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತೋವ ಸೋಭತಿ, ನ ಕೇವಲೋ। ತೇನಸ್ಸಾ “ಅಲಙ್ಕತೇ”ತಿಆದಿನಾ ಆಹರಿಮಂ ಸೋಭಾವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಓಭಾಸಸೀ”ತಿ ಇಮಿನಾ ಅನಾಹರಿಮಂ। ತಥಾ ಪುರಿಮೇನ ವತ್ತಮಾನಪಚ್ಚಯನಿಮಿತ್ತಂ ಸೋಭಾತಿಸಯಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೇನ ಅತೀತಪಚ್ಚಯನಿಮಿತ್ತಂ। ಪುರಿಮೇನ ವಾ ತಸ್ಸಾ ಉಪಭೋಗವತ್ಥುಸಮ್ಪದಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಪಚ್ಛಿಮೇನ ಉಪಭುಞ್ಜನಕವತ್ಥುಸಮ್ಪದಂ।

ಏತ್ಥಾಹ “ಕಿಂ ಪನ ತಂ ವಿಮಾನಂ ಯುತ್ತವಾಹಂ, ಉದಾಹು ಅಯುತ್ತವಾಹ”ನ್ತಿ? ಯದಿಪಿ ದೇವಲೋಕೇ ರಥವಿಮಾನಾನಿ ಯುತ್ತವಾಹಾನಿಪಿ ಹೋನ್ತಿ “ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಆಜಞ್ಞರಥ”ನ್ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೬೪) ಆದಿವಚನತೋ, ತೇ ಪನ ದೇವಪುತ್ತಾ ಏವ

ಕಿಚ್ಚಕರಣಕಾಲೇ ವಾಹರೂಪೇನ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಿ ಯಥಾ ಏರಾವಣೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಕೀಳನಕಾಲೇ ಹತ್ಥಿರೂಪೇನ। ಇದಂ ಪನ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಏದಿಸಂ ಅಯುತ್ತವಾಹಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಯದಿ ಏವಂ ಕಿಂ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರಾ ವಾಯೋಧಾತು ಗಮನೇ ವಿಸೇಸಪಚ್ಚಯೋ, ಉದಾಹು ಬಾಹಿರಾತಿ? ಅಬ್ಭನ್ತರಾತಿ ಗಹೇತಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಹಿ ಚನ್ದವಿಮಾನಸೂರಿಯವಿಮಾನಾದೀನಂ ದೇಸನ್ತರಗಮನೇ ತದುಪಜೀವೀನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಸಾಧಾರಣಕಮ್ಮನಿಬ್ಬತ್ತಂ ಅತಿವಿಯ ಸೀಘಜವಂ ಮಹನ್ತಂ ವಾಯುಮಣ್ಡಲಂ ತಾನಿ ಪೇಲೇನ್ತಂ ಪವತ್ತೇತಿ, ನ ಏವಂ ತಂ ಪೇಲೇತ್ವಾ ಪವತ್ತೇನ್ತೀ ಬಾಹಿರಾ ವಾಯೋಧಾತು ಅತ್ಥಿ। ಯಥಾ ಚ ಪನ ಚಕ್ಕರತನಂ ಅನ್ತೋಸಮುಟ್ಠಿತಾಯ ವಾಯೋಧಾತುಯಾ ವಸೇನ ಪವತ್ತತಿ। ನ ಹಿ ತಸ್ಸ ಚನ್ದವಿಮಾನಾದೀನಂ ವಿಯ ಬಾಹಿರಾ ವಾಯೋಧಾತು ಪೇಲೇತ್ವಾ ಪವತ್ತಿಕಾ ಅತ್ಥಿ ರಞ್ಞೋ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ಚಿತ್ತವಸೇನ "ಪವತ್ತತು ಭವಂ ಚಕ್ಕರತನ"ನ್ತಿಆದಿವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವ ಪವತ್ತನತೋ, ಏವಂ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಚಿತ್ತವಸೇನ ಅತ್ತಸನ್ನಿಸ್ಸಿತಾಯ ವಾಯೋಧಾತುಯಾ ಗಚ್ಛತೀತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಮನೋಜವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮ"ನ್ತಿ।

೨. ಏವಂ ಪಠಮಗಾಥಾಯ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಪುಞ್ಞಫಲಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಸ್ಸಾ ಕಾರಣಭೂತಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪದಂ ವಿಭಾವೇತುಂ **"ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ"**ತಿಆದಿ ಗಾಥಾದ್ವಯಂ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಕೇನಾ**ತಿ ಕಿಂ-ಸದ್ದೋ "ಕಿಂ ರಾಜಾ ಯೋ ಲೋಕಂ ನ ರಕ್ಖತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ನಾಮ ತುಮ್ಹೇ ಮಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಮಞ್ಞಥಾ"ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ४२४) ಗರಹಣೇ ಆಗತೋ। "ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ರೂಪಂ ಅತೀತಾನಾಗತಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೫೯) ಅನಿಯಮೇ। "ಕಿಂ ಸೂಧ ವಿತ್ತಂ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಸು॰ ನಿ॰ ೧೮೩; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೭೩) ಪುಚ್ಛಾಯಂ। ಇಧಾಪಿ ಪುಚ್ಛಾಯಮೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। "ಕೇನಾ"ತಿ ಚ ಹೇತುಅತ್ಥೇ ಕರಣವಚನಂ, ಕೇನ ಹೇತುನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇ**ತಿ ತವ। **ಏತಾದಿಸೋ**ತಿ ಏದಿಸೋ, ಏತರಹಿ ಯಥಾದಿಸ್ಸಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಣ್ಣೋ**ತಿ ವಣ್ಣ-ಸದ್ದೋ "ಕದಾ ಸಞ್ಞೂಳ್ಹಾ ಪನ ತೇ, ಗಹಪತಿ, ಇಮೇ ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಾ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೭೭) ಗುಣೇ ಆಗತೋ। "ಅನೇಕಪರಿಯಾಯೇನ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತಿ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ವಣ್ಣಂ ಭಾಸತೀ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೪) ಥುತಿಯಂ। "ಅಥ ಕೇನ ನು ವಣ್ಣೇನ, ಗನ್ಧಥೇನೋತಿ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೨೩೪; ಜಾ॰ ೧.೬.೧೧೬) ಕಾರಣೇ। "ತಯೋ ಪತ್ತಸ್ಸ ವಣ್ಣಾ"ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೬೦೨) ಪಮಾಣೇ। "ಚತ್ತಾರೋಮೇ, ಭೋ ಗೋತಮ, ವಣ್ಣಾ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೧೧೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೭೯-೩೮೦) ಜಾತಿಯಂ। "ಮಹನ್ತಂ ಹತ್ಥಿರಾಜವಣ್ಣಂ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ"ತಿಆದೀಸು ಸಣ್ಠಾನೇ। "ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೋಸಿ ಭಗವಾ, ಸುಸುಕ್ಕದಾಠೋಸಿ ವೀರಿಯವಾ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೩೯೯; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೫೩) ಛವಿವಣ್ಣೇ। ಇಧಾಪಿ ಛವಿವಣ್ಣೇ ಏವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಕೇನ ಕೀದಿಸೇನ ಪುಞ್ಞವಿಸೇಸೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ ದೇವತೇ, ತವ ಏತಾದಿಸೋ ಏವಂವಿಧೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾನಿ ಫರಣಕಪ್ಪಭೋ ಸರೀರವಣ್ಣೋ ಜಾತೋತಿ?

ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತೀತಿ ಕೇನ ಪುಞ್ಞಾತಿಸಯೇನ ತೇ ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಇದಾನಿ ತಯಿ ಲಬ್ಭಮಾನಂ ಉಳಾರಂ ಸುಚರಿತಫಲಂ ಇಜ್ಝತಿ ನಿಪ್ಫಜ್ಜತಿ। **ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ**ತಿ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ, ಅವಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ಉಪರೂಪರಿ ವತ್ತನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭೋಗಾ**ತಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತಬ್ಬಟ್ಠೇನ "ಭೋಗಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾ ವತ್ಥಾಭರಣಾದಿವಿತ್ತೂಪಕರಣವಿಸೇಸಾ। **ಯೇ**ತಿ ಸಾಮಞ್ಞೇನ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸೋ, **ಕೇಚೀ**ತಿ ಪಕಾರಭೇದಂ ಆಮಸಿತ್ವಾ ಅನಿಯಮನಿದ್ದೇಸೋ, ಉಭಯೇನಾಪಿ ಪಣೀತಪಣೀತತರಾದಿಭೇದೇ ತತ್ಥ ಲಬ್ಭಮಾನೇ ತಾದಿಸೇ ಭೋಗೇ ಅನವಸೇಸತೋ ಬ್ಯಾಪೇತ್ವಾ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। ಅನವಸೇಸಬ್ಯಾಪಕೋ ಹಿ ಅಯಂ ನಿದ್ದೇಸೋ ಯಥಾ "ಯೇ ಕೇಚಿ ಸಙ್ಖಾರಾ"ತಿ। **ಮನಸೋ ಪಿಯಾ**ತಿ ಮನಸಾ ಪಿಯಾಯಿತಬ್ಬಾ, ಮನಾಪಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ ಚ "ಏತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತವಿಸೇಸಾ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತಭಾವಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ವಣ್ಣಸಮ್ಪದಾ ದಸ್ಸಿತಾ। "ಭೋಗಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಉಪಭೋಗಪರಿಭೋಗವತ್ಥುಭೂತಾ ದಿಬ್ಬರೂಪಸದ್ದಗನ್ಧರಸಫೋಟ್ಠಬ್ಬಭೇದಾ ಕಾಮಗುಣಸಮ್ಪದಾ। "ಮನಸೋ ಪಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತೇಸಂ ರೂಪಾದೀನಂ ಇಟ್ಠಕನ್ತಮನಾಪತಾ। "ಇಧ ಮಿಜ್ಝತೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನ ದಿಬ್ಬಆಯುವಣ್ಣಯಸಸುಖಆಧಿಪತೇಯ್ಯಸಮ್ಪದಾ ದಸ್ಸಿತಾ। "ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಯಾನಿ "ಸೋ ಅಞ್ಞೇ

ದೇವೇ ದಸಹಿ ಠಾನೇಹಿ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹಾತಿ ದಿಬ್ಬೇನ ಆಯುನಾ ದಿಬ್ಬೇನ ವಣ್ಣೇನ ದಿಬ್ಬೇನ ಸುಖೇನ ದಿಬ್ಬೇನ ಯಸೇನ ದಿಬ್ಬೇನ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯೇನ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರೂಪೇಹಿ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಸದ್ದೇಹಿ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ರಸೇಹಿ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಫೋಟ್ಠಬ್ಬೇಹೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪೧) ಸುತ್ತೇ ಆಗತಾನಿ ದಸ ಠಾನಾನಿ। ತೇಸಂ ಇಧ ಅನವಸೇಸತೋ ಸಙ್ಗಹೋ ದಸ್ಸಿತೋತಿ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೩. **ಪುಚ್ಛಾಮೀ**ತಿ ಪಞ್ಹಂ ಕರೋಮಿ, ಞಾತುಮಿಚ್ಛಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಾಮಞ್ಚೇತಂ "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ। ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ, ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ"ತಿ ಚ ಕಿಂ-ಸದ್ದಗ್ಗಹಣೇನೇವ ಅತ್ಥನ್ತರಸ್ಸ ಅಸಮ್ಭವತೋ ಪುಚ್ಛಾವಸೇನ ಗಾಥಾತ್ತಯಂ ವುತ್ತನ್ತಿ ವಿಞ್ಞಾಯತಿ। ಪುಚ್ಛಾವಿಸೇಸಭಾವಞಾಪನತ್ಥಂ ಪನ "ಪುಚ್ಛಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಅಯಞ್ಹಿ ಪುಚ್ಛಾ ಅದಿಟ್ಠಜೋತನಾ ತಾವ ನ ಹೋತಿ ಏದಿಸಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಮಹಾಥೇರಸ್ಸ ಅದಿಟ್ಠಭಾವಾಭಾವತೋ, ವಿಮತಿಚ್ಛೇದನಾಪಿ ನ ಹೋತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಸಮುಗ್ಘಾತಿತಸಂಸಯತ್ತಾ, ಅನುಮತಿಪುಚ್ಛಾಪಿ ನ ಹೋತಿ "ತಂ ಕಿಂ ಮಞ್ಞಸಿ ರಾಜಞ್ಞಾ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೪೧೩) ವಿಯ ಅನುಮತಿಗಹಣಾಕಾರೇನ ಅಪ್ಪವತ್ತತ್ತಾ, ಕಥೇತುಕಮ್ಯತಾಪುಚ್ಛಾಪಿ ನ ಹೋತಿ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಕಥೇತುಕಮ್ಯತಾವಸೇನ ಥೇರೇನ ಅಪುಚ್ಛಿತತ್ತಾ। ವಿಸೇಸೇನ ಪನ ದಿಟ್ಠಸಂಸನ್ದನಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸ್ವಾಯಮತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಕಥಾಯಂ "ಥೇರೋ ಕಿಞ್ಚಾಪೀ"ತಿಆದಿನಾ ವಿಭಾವಿತೋ ಏವ। **ತ**ನ್ತಿ ತ್ವಂ। ತಯಿದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ, ಪುಬ್ಬಾಪೇಕ್ಖತಾಯ ಉಪಯೋಗೇಕವಚನಂ, ಪರಾಪೇಕ್ಖತಾಯ ಪನ ಪಚ್ಚತ್ತೇಕವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ದೇವೀತಿ ಏತ್ಥ ದೇವ-ಸದ್ದೋ "ಇಮಾನಿ ತೇ ದೇವ ಚತುರಾಸೀತಿ ನಗರಸಹಸ್ಸಾನಿ ಕುಸವತೀರಾಜಧಾನಿಪಮುಖಾನಿ, ಏತ್ಥ, ದೇವ, ಛನ್ದಂ ಕರೋಹಿ ಜೀವಿತೇ ಅಪೇಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಚ ಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೨೬೬) ಸಮ್ಮುತಿದೇವವಸೇನ ಆಗತೋ, "ತಸ್ಸ ದೇವಾತಿದೇವಸ್ಸ, ಸಾಸನಂ ಸಬ್ಬದಸ್ಸಿನೋ"ತಿಆದೀಸು ವಿಸುದ್ಧಿದೇವವಸೇನ। ವಿಸುದ್ಧಿದೇವಾನಞ್ಹಿ ಭಗವತೋ ಅತಿದೇವಭಾವೇ ವುತ್ತೇ ಇತರೇಸಂ ವುತ್ತೋ ಏವ ಹೋತೀತಿ। "ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾ ದೇವಾ ದೀಘಾಯುಕಾ ವಣ್ಣವನ್ತೋ ಸುಖಬಹುಲಾ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೭) ಉಪಪತ್ತಿದೇವವಸೇನ। ಇಧಾಪಿ ಉಪಪತ್ತಿದೇವವಸೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। ಪದತ್ಥತೋ ಪನ - ದಿಬ್ಬತಿ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ ಕೀಳತಿ ಲಳತಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ರಮತಿ, ಅಥ ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಜೋತತಿ ಓಭಾಸತಿ, ಆಕಾಸೇನ ವಿಮಾನೇನ ಚ ಗಚ್ಛತೀತಿ ದೇವೀ। "ತ್ವಂ ದೇವೀ"ತಿ ಸಮ್ಬೋಧನೇ ಚೇತಂ ಏಕವಚನಂ। **ಮಹಾನುಭಾವೇ**ತಿ ಉಳಾರಪ್ಪಭಾವೇ, ಸೋ ಪನಸ್ಸಾನುಭಾವೋ ಹೇಟ್ಠಾ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ದಸ್ಸಿತೋಯೇವ।

ಮನುಸ್ಸಭೂತಾತಿ ಏತ್ಥ ಮನಸ್ಸ ಉಸ್ಸನ್ನತಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ, ಸತಿಸೂರಭಾವಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಯೋಗ್ಯತಾದಿಗುಣವಸೇನ ಉಪಚಿತಮಾನಸಾ ಉಕ್ಕಟ್ಠಗುಣಚಿತ್ತಾ। ಕೇ ಪನ ತೇ? ಜಮ್ಬುದೀಪವಾಸಿನೋ ಸತ್ತವಿಸೇಸಾ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

> "ತೀಹಿ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಠಾನೇಹಿ ಜಮ್ಬುದೀಪಕಾ ಮನುಸ್ಸಾ ಉತ್ತರಕುರುಕೇ ಮನುಸ್ಸೇ ಅಧಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ ದೇವೇ ಚ ತಾವತಿಂಸೇ। ಕತಮೇಹಿ ತೀಹಿ? ಸೂರಾ, ಸತಿಮನ್ತೋ, ಇಧ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯವಾಸೋ"ತಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೯.೨೧)।

ತಥಾ ಹಿ ಬುದ್ಧಾ ಭಗವನ್ತೋ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಮಹಾಸಾವಕಾ ಚಕ್ಕವತ್ತಿನೋ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಮಹಾನುಭಾವಾ ಸತ್ತಾ ಏತ್ಥೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ। ತೇಹಿ ಸಮಾನರೂಪಾದಿತಾಯ ಪನ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿತ್ತದೀಪವಾಸೀಹಿ ಇತರಮಹಾದೀಪವಾಸಿನೋಪಿ "ಮನುಸ್ಸಾ"ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿಂಸೂತಿ ಏಕೇ।

ಅಪರೇ ಪನ ಭಣನ್ತಿ - ಲೋಭಾದೀಹಿ ಅಲೋಭಾದೀಹಿ ಚ ಸಹಿತಸ್ಸ ಮನಸ್ಸ ಉಸ್ಸನ್ನತಾಯ ಮನುಸ್ಸಾ। ಯೇ ಹಿ ಸತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕಾ, ತೇಸು ವಿಸೇಸತೋ ಲೋಭಾದಯೋ ಅಲೋಭಾದಯೋ ಚ ಉಸ್ಸನ್ನಾ, ತೇ ಲೋಭಾದಿಉಸ್ಸನ್ನತಾಯ ಅಪಾಯಮಗ್ಗಂ, ಅಲೋಭಾದಿಉಸ್ಸನ್ನತಾಯ ಸುಗತಿಮಗ್ಗಂ ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿಮಗ್ಗಞ್ಚ ಪೂರೇನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಲೋಭಾದೀಹಿ ಅಲೋಭಾದೀಹಿ ಚ ಸಹಿತಸ್ಸ ಮನಸ್ಸ ಉಸ್ಸನ್ನತಾಯ ಪರಿತ್ತದೀಪವಾಸೀಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಚತುಮಹಾದೀಪವಾಸಿನೋ ಸತ್ತವಿಸೇಸಾ "ಮನುಸ್ಸಾ"ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತೀತಿ।

ಲೋಕಿಯಾ ಪನ “ಮನುನೋ ಅಪಚ್ಚಭಾವೇನ ಮನುಸ್ಸಾ”ತಿ ವದನ್ತಿ। ಮನು ನಾಮ ಪಠಮಕಪ್ಪಿಕೋ ಲೋಕಮರಿಯಾದಾಯ ಆದಿಭೂತೋ ಹಿತಾಹಿತವಿಧಾಯಕೋ ಸತ್ತಾನಂ ಪಿತುಟ್ಠಾನಿಯೋ, ಯೋ ಸಾಸನೇ “ಮಹಾಸಮ್ಮತೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಪರಮ್ಪರಾಯ ಚ ತಸ್ಸ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಯಂ ಠಿತಾ ಸತ್ತಾ ಪುತ್ತಸದಿಸತಾಯ “ಮನುಸ್ಸಾ”ತಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। ತತೋ ಏವ ಹಿ ತೇ ಮಾಣವಾ “ಮನುಜಾ”ತಿ ಚ ವೋಹರೀಯನ್ತಿ। ಮನುಸ್ಸೇಸು ಭೂತಾ ಜಾತಾ, ಮನುಸ್ಸಭಾವಂ ವಾ ಪತ್ತಾತಿ ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ।

ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞನ್ತಿ ಕಿಂ ದಾನಸೀಲಾದಿಪ್ಪಭೇದೇಸು ಕೀದಿಸಂ ಪುಜ್ಜಭಾವಫಲನಿಬ್ಬತ್ತನತೋ, ಯತ್ಥ ಸಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ತಂ ಸನ್ತಾನಂ ಪುನಾತಿ ವಿಸೋಧೇತೀತಿ ಚ “ಪುಞ್ಞ”ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಸುಚರಿತಂ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ, ಉಪಚಿನಿ ನಿಬ್ಬತ್ತೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಕಾ।

ಕಸ್ಮಾ ಪನೇತ್ಥ “ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ಕಿಂ ಅಞ್ಞಾಸು ಗತೀಸು ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾ ನತ್ಥೀತಿ? ನೋ ನತ್ಥಿ। ಯಸ್ಮಾ ನಿರಯೇಪಿ ನಾಮ ಕಾಮಾವಚರಕುಸಲಚಿತ್ತಪವತ್ತಿ ಕದಾಚಿ ಲಬ್ಭತೇವ, ಕಿಮಙ್ಗಂ ಪನಞ್ಞತ್ಥ, ನನು ಅವೋಚುಮ್ಹಾ “ದಿಟ್ಠಸಂಸನ್ದನಾ ಪುಚ್ಛಾ”ತಿ। ತಸ್ಮಾ ಮಹಾಥೇರೋ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭೂತತ್ಥವಸೇನ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ “ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞ”ನ್ತಿ ಅವೋಚ।

ಅಥ ವಾ ಅಞ್ಞಾಸು ಗತೀಸು ಏಕನ್ತಸುಖತಾಯ ಏಕನ್ತದುಕ್ಖತಾಯ ದುಕ್ಖಬಹುಲತಾಯ ಚ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಓಕಾಸೋ ನ ಸುಲಭರೂಪೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೂಪನಿಸ್ಸಯಾದಿಪಚ್ಚಯಸಮವಾಯಸ್ಸ ಸುದುಲ್ಲಭಭಾವತೋ। ಕದಾಚಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೋಪಿ ಯಥಾವುತ್ತಕಾರಣೇನ ಉಳಾರೋ ವಿಪುಲೋ ನ ಚ ಹೋತಿ, ಮನುಸ್ಸಗತಿಯಂ ಪನ ಸುಖಬಹುಲತಾಯ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಓಕಾಸೋ ಸುಲಭರೂಪೋ ಸಪ್ಪುರಿಸೂಪನಿಸ್ಸಯಾದಿಪಚ್ಚಯಸಮವಾಯಸ್ಸ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸುಲಭಭಾವತೋ। ಯಞ್ಚ ತತ್ಥ ದುಕ್ಖಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸತೋ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಉಪನಿಸ್ಸಯೋ ಹೋತಿ। ದುಕ್ಖೂಪನಿಸ್ಸಯಾ ಹಿ ಸದ್ಧಾತಿ। ಯಥಾ ಹಿ ಅಯೋಘನೇನ ಸತ್ಥಕೇ ನಿಪ್ಫಾದಿಯಮಾನೇ ತಸ್ಸ ಏಕನ್ತತೋ ನ ಅಗ್ಗಿಮ್ಹಿ ತಾಪನಂ ಉದಕೇನ ವಾ ತೇಮನಂ ಛೇದನಕಿರಿಯಾಸಮತ್ಥತಾಯ ವಿಸೇಸಪಚ್ಚಯೋ, ತಾಪೇತ್ವಾ ಪನ ಪಮಾಣಯೋಗತೋ ಉದಕತೇಮನಂ ತಸ್ಸಾ ವಿಸೇಸಪಚ್ಚಯೋ, ಏವಮೇವ ಸತ್ತಸನ್ತಾನಸ್ಸ ಏಕನ್ತದುಕ್ಖಸಮಙ್ಗಿತಾ ದುಕ್ಖಬಹುಲತಾ ಏಕನ್ತಸುಖಸಮಙ್ಗಿತಾ ಚ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ನ ವಿಸೇಸಪಚ್ಚಯೋ ಹೋತಿ। ಸತಿ ಪನ ದುಕ್ಖಸನ್ತಾಪನೇ ಪಮಾಣಯೋಗತೋ ಸುಖೂಪಬ್ರೂಹನೇ ಚ ಲದ್ಧೂಪನಿಸ್ಸಯಾ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನಾ ಚ ಮಹಾಜುತಿಕಾ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರಾ ಪಟಿಪಕ್ಖಭೇದನಸಮತ್ಥಾ ಚ ಹೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಮನುಸ್ಸಭಾವೋ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ವಿಸೇಸಪಚ್ಚಯೋ । ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞ”ನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೪. ಏವಂ ಪನ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ”**ತಿ ಗಾಥಾ ವುತ್ತಾ। ಕೇನ ಪನಾಯಂ ಗಾಥಾ ವುತ್ತಾ? ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ। ತತ್ಥ **ಸಾತಿ** ಯಾ ಪುಬ್ಬೇ “ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ”ತಿ ವುತ್ತಾ, ಸಾ। **ದೇವತಾತಿ** ದೇವಪುತ್ತೋಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿ ದೇವಧೀತಾಪಿ ವುಚ್ಚತಿ। “ಅಥ ಖೋ ಅಞ್ಞತರಾ ದೇವತಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತವಣ್ಣಾ”ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧; ಖು॰ ಪಾ॰ ೫.೧) ಹಿ ದೇವಪುತ್ತೋ “ದೇವತಾ”ತಿ ವುತ್ತೋ ದೇವೋಯೇವ ದೇವತಾತಿ ಕತ್ವಾ। ತಥಾ “ತಾ ದೇವತಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ಬ್ರಹ್ಮವಿಮಾನಾ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ”ತಿಆದೀಸು ಬ್ರಹ್ಮಾನೋ।

“ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ”ತಿ॥ (ವಿ॰ ವ॰ ೭೫) –

ಆದೀಸು ದೇವಧೀತಾ। ಇಧಾಪಿ ದೇವಧೀತಾ ಏವ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। **ಅತ್ತಮನಾ**ತಿ ತುಟ್ಠಮನಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸೇಹಿ ಗಹಿತಮನಾ। ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಸಹಗತಞ್ಹಿ ಚಿತ್ತಂ ದೋಮನಸ್ಸಸ್ಸ ಅನೋಕಾಸತೋ ತೇಹಿ ತಂ ಸಕಂ ಕತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ವಿಯ ಹೋತಿ। **ಅತ್ತಮನಾ**ತಿ ವಾ ಸಕಮನಾ। ಅನವಜ್ಜಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಸಮ್ಪಯುತ್ತಞ್ಹಿ ಚಿತ್ತಂ ಸಮ್ಪತಿ ಆಯತಿಞ್ಚ ತಂಸಮಙ್ಗಿನೋ ಹಿತಸುಖಾವಹತೋ "ಸಕ"ನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಲಭತಿ, ನ ಇತರಂ।

ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನಾತಿ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಗೋತ್ತಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಹಾಸಾಲಸ್ಸ ಪುತ್ತಭಾವತೋ ಸೋ ಮಹಾಥೇರೋ ಗೋತ್ತವಸೇನ "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾತೋ, ತೇನ ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ । **ಪುಚ್ಛಿತಾ**ತಿ ದಿಟ್ಠಸಂಸನ್ದನವಸೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ, ಅತ್ತಮನಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಪಞ್ಹಂ ಬ್ಯಾಕಾಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅತ್ತಮನತಾ ಚಸ್ಸಾ "ತಮ್ಪಿ ನಾಮ ಪರಿತ್ತಕಮ್ಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಏವಂ ಮಹತಿಯಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರಣಂ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬೇಪಿ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇತಿ, ಇದಾನಿ ಪನ "ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಕತೋಪಿ ನಾಮ ಕಾರೋ ಏವಂ ಉಳಾರಫಲೋ, ಅಯಂ ಪನ ಬುದ್ಧಾನಂ ಅಗ್ಗಸಾವಕೋ ಉಳಾರಗುಣೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ , ಇಮಮ್ಪಿ ಪಸ್ಸಿತುಂ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಞ್ಚ ಕಾತುಂ ಲಭಾಮಿ, ಮಮ ಪುಞ್ಞಫಲಪಟಿಸಂಯುತ್ತಮೇವ ಚ ಪುಚ್ಛಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ದ್ವೀಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। ಏವಂ ಸಞ್ಜಾತಬಲವಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಾ ಸಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ಪಞ್ಹನ್ತಿ ಞಾತುಂ ಇಚ್ಛಿತಂ ತಂ ಅತ್ಥಂ **ವಿಯಾಕಾಸಿ** ಕಥೇಸಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಕಥಂ ಪನ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ? **ಪುಟ್ಠಾ**ತಿ ಪುಟ್ಠಾಕಾರತೋ, ಪುಚ್ಛಿತಾಕಾರೇನೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಹಿ "ಪುಚ್ಛಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ "ಪುಟ್ಠಾ"ತಿ ವಚನಂ ವಿಸೇಸತ್ಥನಿಯಮನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಿದ್ಧೇ ಹಿ ಸತಿ ಆರಮ್ಭೋ ವಿಸೇಸತ್ಥಞಾಪಕೋವ ಹೋತಿ। ಕೋ ಪನೇಸೋ ವಿಸೇಸತ್ಥೋ? ಬ್ಯಾಕರಣಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾನುರೂಪತಾ। ಯಞ್ಹಿ ಕಮ್ಮಫಲಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತಂ, ತದುಭಯಸ್ಸ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾನುರೂಪಭಾವವಿಭಾವನಾ। ಯೇನ ಚ ಆಕಾರೇನ ಪುಚ್ಛಾ ಪವತ್ತಾ ಅತ್ಥತೋ ಚ ಬ್ಯಞ್ಜನತೋ ಚ, ತದಾಕಾರಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಣಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾನುರೂಪತಾ, ತಥಾ ಚೇವ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ಪವತ್ತಂ। ಇತಿ ಇಮಸ್ಸ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ಞಾಪನತ್ಥಂ "ಪುಚ್ಛಿತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ "ಪುಟ್ಠಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ।

"ಪುಚ್ಛಿತಾ"ತಿ ವಾ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ವಿಸೇಸನಮುಖೇನ ಪುಟ್ಠಭಾವಸ್ಸ ಪಞ್ಹಬ್ಯಾಕರಣಸ್ಸ ಚ ಕಾರಣಕಿತ್ತನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ"ತಿಆದಿನಾ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛೀಯತೀತಿ ಪುಚ್ಛಾ, ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ, ತಸ್ಸಾ ಪುಚ್ಛಾಯ ಕಾರಿತಾ ಆಚಿಕ್ಖಿತಾ ವಾತಿ ಸಾ ದೇವತಾ "ಪುಚ್ಛಿತಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ। ಯಸ್ಮಾ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ। ಯಸ್ಮಾ ಚ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖನಸಭಾವಾ, ತಸ್ಮಾ ಪಞ್ಹಂ ಬ್ಯಾಕಾಸೀತಿ। **ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ಇದಂ "ಪಞ್ಹ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಸರೂಪದಸ್ಸನಂ। ಅಯಂ ಚೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಇದಂ ಪುಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಿಯಮಾನಾಯ ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಭೂತಂ ಅನನ್ತರಂ ವುತ್ತಪ್ಪಕಾರಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ತಂ ಞಾತುಂ ಇಚ್ಛಿತತ್ತಾ ಪಞ್ಹನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಬ್ಯಾಕಾಸೀತಿ।

೫. **ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸೂ**ತಿಆದಿ ಪಞ್ಹಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಣಾಕಾರೋ। ತತ್ಥ **ಅಹ**ನ್ತಿ ದೇವತಾ ಅತ್ತಾನಂ ನಿದ್ದಿಸತಿ। "ಮನುಸ್ಸೇಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ "ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ"ತಿ ವಚನಂ ತದಾ ಅತ್ತನಿ ಮನುಸ್ಸಗುಣಾನಂ ವಿಜ್ಜಮಾನತಾದಸ್ಸನತ್ಥಂ। ಯೋ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋವ ಸಮಾನೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದಿಂ ಅಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ದಣ್ಡಾರಹೋ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ರಾಜಾದಿತೋ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದಿಕಮ್ಮಕಾರಣಂ ಪಾಪುಣನ್ತೋ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವತಿ, ಅಯಂ **ಮನುಸ್ಸನೇರಯಿಕೋ** ನಾಮ। ಅಪರೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋವ ಸಮಾನೋ ಪುಬ್ಬೇಕತಕಮ್ಮುನಾ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಮ್ಪಿ ನ ಲಭತಿ, ಖುಪ್ಪಿಪಾಸಾಭಿಭೂತೋ ದುಕ್ಖಬಹುಲೋ ಕತ್ಥಚಿ ಪತಿಟ್ಠಂ ಅಲಭಮಾನೋ ವಿಚರತಿ, ಅಯಂ **ಮನುಸ್ಸಪೇತೋ** ನಾಮ। ಅಪರೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋವ ಸಮಾನೋ ಪರಾಧೀನವುತ್ತಿ ಪರೇಸಂ ಭಾರಂ ವಹನ್ತೋ ಭಿನ್ನಮರಿಯಾದೋ ವಾ ಅನಾಚಾರಂ ಆಚರಿತ್ವಾ ಪರೇಹಿ ಸನ್ತಜ್ಜಿತೋ ಮರಣಭಯಭೀತೋ ಗಹನನಿಸ್ಸಿತೋ ದುಕ್ಖಬಹುಲೋ ವಿಚರತಿ ಹಿತಾಹಿತಂ ಅಜಾನನ್ತೋ

ನಿದ್ದಾಜಿಘಚ್ಛಾದುಕ್ಖವಿನೋದನಾದಿಪರೋ, ಅಯಂ **ಮನುಸ್ಸತಿರಚ್ಛಾನೋ** ನಾಮ। ಯೋ ಪನ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಾಹಿತಂ ಜಾನನ್ತೋ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಸದ್ದಹನ್ತೋ ಹಿರೋತ್ತಪ್ಪಸಮ್ಪನ್ನೋ ದಯಾಪನ್ನೋ ಸಬ್ಬಸತ್ತೇಸು ಸಂವೇಗಬಹುಲೋ ಅಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಪರಿವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮಪಥೇ ಸಮಾಚರನ್ತೋ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯವತ್ಥೂನಿ ಪರಿಪೂರೇತಿ, ಅಯಂ ಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ **ಪರಮತ್ಥತೋ ಮನುಸ್ಸೋ** ನಾಮ। ಅಯಮ್ಪಿ ತಾದಿಸಾ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ"ತಿ। ಮನುಸ್ಸೇ ಸತ್ತನಿಕಾಯೇ ಮನುಸ್ಸಭಾವಂ ಪತ್ತಾ ಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಞ್ಚ ಅಪ್ಪಹಾಯ ಠಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಬ್ಭಾಗತಾನನ್ತಿ ಅಭಿಆಗತಾನಂ, ಸಮ್ಪತ್ತಆಗನ್ತುಕಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ದುವಿಧಾ ಹಿ ಆಗನ್ತುಕಾ ಅತಿಥಿ ಅಬ್ಭಾಗತೋತಿ। ತೇಸು ಕತಪರಿಚಯೋ ಆಗನ್ತುಕೋ ಅತಿಥಿ, ಅಕತಪರಿಚಯೋ ಅಬ್ಭಾಗತೋ। ಕತಪರಿಚಯೋ ಅಕತಪರಿಚಯೋಪಿ ವಾ ಪುರೇತರಂ ಆಗತೋ ಅತಿಥಿ, ಭೋಜನವೇಲಾಯಂ ಉಪಟ್ಠಿತೋ ಸಮ್ಪತಿ ಆಗತೋ ಅಬ್ಭಾಗತೋ। ನಿಮನ್ತಿತೋ ವಾ ಭತ್ತೇನ ಅತಿಥಿ, ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ಅಬ್ಭಾಗತೋ। ಅಯಂ ಪನ ಅಕತಪರಿಚಯೋ ಅನಿಮನ್ತಿತೋ ಸಮ್ಪತಿ ಆಗತೋ ಚ, ತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ "ಅಬ್ಭಾಗತಾನ"ನ್ತಿ, ಗರುಕಾರೇನ ಪನೇತ್ಥ ಬಹುವಚನಂ ವುತ್ತಂ। ಆಸತಿ ನಿಸೀದತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಆಸನಂ। ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ನಿಸೀದನಯೋಗ್ಗಂ, ಇಧ ಪನ ಪೀಠಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ, ತಸ್ಸ ಚ ಅಪ್ಪಕತ್ತಾ ಅನುಳಾರತ್ತಾ ಚ **"ಆಸನಕ"**ನ್ತಿ ಆಹ। **ಅದಾಸಿ**ನ್ತಿ "ಇದಮಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ದಿನ್ನಂ ಮಯ್ಹಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಮಹಾನಿಸಂಸ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಂ ಕಮ್ಮಫಲಞ್ಚ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಅದಾಸಿಂ, ನಿರಪೇಕ್ಖಪರಿಚ್ಚಾಗವಸೇನ ಪರಿಚ್ಚಜಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಭಿವಾದಯಿನ್ತಿ ಅಭಿವಾದನಮಕಾಸಿಂ, ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಪುಗ್ಗಲೇ ವನ್ದಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ವನ್ದಮಾನಾ ಹಿ ತಂ ತಾಯೇವ ವನ್ದನಕಿರಿಯಾಯ ವನ್ದಿಯಮಾನಂ "ಸುಖಿನೀ ಹೋಹಿ, ಅರೋಗಾ ಹೋಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ಆಸಿವಾದಂ ಅತ್ಥತೋ ವದಾಪೇಸಿ ನಾಮ। **ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿ**ನ್ತಿ ದಸನಖಸಮೋಧಾನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಸಿರಸಿ ಪಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ ಗುಣವಿಸಿಟ್ಠಾನಂ ಅಪಚಾಯನಂ ಅಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಥಾನುಭಾವ**ನ್ತಿ ಯಥಾಬಲಂ, ತದಾ ಮಮ ವಿಜ್ಜಮಾನವಿಭವಾನುರೂಪನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅದಾಸಿ ದಾನ**ನ್ತಿ ಅನ್ನಪಾನಾದಿದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಪರಿಚ್ಚಾಗೇನ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಭೋಜೇನ್ತೀ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವಿಂ।

ಏತ್ಥ ಚ "ಅಹ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಸ್ಸ ಚ ಏಕಸನ್ತತಿಪತಿತತಾದಸ್ಸನೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಭಾವದಸ್ಸನಂ, "ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ"ತಿ ಇದಂ ತಸ್ಸಾ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಅಧಿಟ್ಠಾನಭೂತಸನ್ತಾನವಿಸೇಸದಸ್ಸನಂ, "ಅಬ್ಭಾಗತಾನ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನಞ್ಚೇವ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನಞ್ಚ ದಾನಸ್ಸ ವಿಯ ಪಟಿಗ್ಗಹಣಸ್ಸ ಚ ಕಿಞ್ಚಿ ಅನಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಪವತ್ತಿತಭಾವದೀಪನತೋ। "ಆಸನಕಂ ಅದಾಸಿಂ ಯಥಾನುಭಾವಞ್ಚ ಅದಾಸಿ ದಾನ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಭೋಗಸಾರದಾನದಸ್ಸನಂ, "ಅಭಿವಾದಯಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿ"ನ್ತಿ ಇದಂ ಕಾಯಸಾರದಾನದಸ್ಸನಂ।

೬. **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಹೇತುಭೂತೇನ। **ಮೇ**ತಿ ಅಯಂ ಮೇ-ಸದ್ದೋ "ಕಿಚ್ಛೇನ ಮೇ ಅಧಿಗತಂ, ಹಲಂ ದಾನಿ ಪಕಾಸಿತು"ನ್ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೬೫; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೮೧; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೭೨) ಕರಣೇ ಆಗತೋ, ಮಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸಾಧು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಸಂಖಿತ್ತೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತೂ"ತಿಆದೀಸು (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೧೮೨; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೨೫೭) ಸಮ್ಪದಾನೇ, ಮಯ್ಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪುಬ್ಬೇವ ಮೇ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಮ್ಬೋಧಾ ಅನಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಬೋಧಿಸತ್ತಸ್ಸೇವ ಸತೋ"ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೨೦೬; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೧೪; ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೧೦೪) ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ಆಗತೋ, ಇಧಾಪಿ ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ಏವ, ಮಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸ್ವಾಯಂ ಮೇ-ಸದ್ದೋ ತೇನ ಮೇ ಪುಞ್ಞೇನಾತಿ ಚ ಮೇ ಏತಾದಿಸೋತಿ ಚ ಉಭಯತ್ಥ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಪಞ್ಹೇ ಬ್ಯಾಕತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಸಪರಿವಾರಾಯ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಥೇರೋ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಸಬ್ಬಂ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ

ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಗಾಥಾ ಏವ ಪನ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರುಳ್ಹಾತಿ।

ಪಠಮಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ದುತಿಯಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೀಠಂ ತೇ ವೇಳುರಿಯಮಯನ್ತಿ ದುತಿಯಪೀಠವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿ ಚ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ಚ ಪಠಮೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೀ ಕಿರ ಏಕಾ ಇತ್ಥೀ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ಏಕಂ ಥೇರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ತಸ್ಸ ಆಸನಂ ದೇನ್ತೀ ಅತ್ತನೋ ಪೀಠಂ ಉಪರಿ ನೀಲವತ್ಥೇನ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತೇನ ತಸ್ಸಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ವೇಳುರಿಯಮಯಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕವಿಮಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೮. “ಪೀಠಂ ತೇ ವೇಳುರಿಯಮಯಂ ಉಳಾರಂ, ಮನೋಜವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ।
ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಲ್ಯಧರೇ ಸುವತ್ಥೇ, ಓಭಾಸಸಿ ವಿಜ್ಜುರಿವಬ್ಭ ಕೂಟಂ॥

೯. “ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೦. “ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೧೧. “ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೨. “ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಅಬ್ಭಾಗತಾನಾಸನಕಂ ಅದಾಸಿಂ।
ಅಭಿವಾದಯಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಯಥಾನುಭಾವಞ್ಚ ಅದಾಸಿ ದಾನಂ॥

೧೩. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೪. “ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೮. ತತ್ಥ **ವೇಳುರಿಯಮಯ**ನ್ತಿ ವೇಳುರಿಯಮಣಿಮಯಂ। ವೇಳುರಿಯಮಣಿ ನಾಮ ವಿಳೂರಪಬ್ಬತಸ್ಸ ವಿಳೂರಗಾಮಸ್ಸ ಚ ಅವಿದೂರೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಮಣಿ। ತಸ್ಸ ಕಿರ ವಿಳೂರಗಾಮಟ್ಠಾನೇ ಆಕರೋ, ವಿಳೂರಸ್ಸ ಪನ ಅವಿದೂರೇ ಭವತ್ತಾ ವೇಳುರಿಯನ್ತೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ತಂಸದಿಸವಣ್ಣನಿಭತಾಯ ದೇವಲೋಕೇಪಿಸ್ಸ ತಥೇವ ನಾಮಂ ಜಾತಂ ಯಥಾ ತಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಲದ್ಧನಾಮವಸೇನೇವ ದೇವಲೋಕೇ ದೇವಪುತ್ತಾನಂ। ತಂ ಪನ ಮಯೂರಗೀವವಣ್ಣಂ ವಾ ಹೋತಿ, ವಾಯಸಪತ್ತವಣ್ಣಂ ವಾ, ಸಿನಿದ್ಧವೇಣುಪತ್ತವಣ್ಣಂ ವಾ। ಇಧ ಪನ ಮಯೂರಗೀವವಣ್ಣಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಪಠಮಪೀಠವಿಮಾನೇ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ದುತಿಯಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ತತಿಯಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೀಠಂ ತೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯನ್ತಿ ತತಿಯಪೀಠವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ವತ್ಥು ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ। ಅಞ್ಞತರೋ ಕಿರ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಕಾಲೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಏಕಂ ವಿವಟದ್ವಾರಗೇಹಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪನ ಗೇಹೇ ಗೇಹಸಾಮಿನೀ ಇತ್ಥೀ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಥೇರಸ್ಸ ಆಕಾರಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ "ಏಥ, ಭನ್ತೇ, ಇಧ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ಭದ್ದಪೀಠಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಪೀತವತ್ಥಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿರಪೇಕ್ಖಪರಿಚ್ಚಾಗವಸೇನ ಅದಾಸಿ, "ಇದಂ ಮೇ ಪುಞ್ಞಂ ಆಯತಿಂ ಸೋವಣ್ಣಪೀಠಪಟಿಲಾಭಾಯ ಹೋತೂ"ತಿ ಪತ್ಥನಞ್ಚ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ಥೇರೇ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಕತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೇ "ಭನ್ತೇ, ಇದಮಾಸನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂಯೇವ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ, ಮಯ್ಹಂ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತಂ ಪೀಠಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾಪೇಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೇನ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೀತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಪಠಮವಿಮಾನವಣ್ಣನಾಯಂ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೧೫. "ಪೀಠಂ ತೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಉಳಾರಂ, ಮನೋಜವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ।
ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಲ್ಯಧರೇ ಸುವತ್ಥೇ,ಓಭಾಸಸಿ ವಿಜ್ಜುರಿವಬ್ಭಕೂಟಂ॥

೧೬. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೭. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೮. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೯. "ಅಪ್ಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಮಮೇದಂ, ಯೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ।
ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ॥

೨೦. "ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಪೀಠಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೨೧. "ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತೀ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೨೨. "ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೯. ಯಞ್ಚ ಪನ ಪಞ್ಚಮಗಾಥಾಯಂ **ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ**ತಿಆದಿ, ಏತ್ಥ ಜಾತಿ-ಸದ್ದೋ ಅತ್ಥೇವ ಸಙ್ಖತಲಕ್ಖಣೇ "ಜಾತಿ ದ್ವೀಹಿ ಖನ್ಧೇಹಿ ಸಙ್ಗಹಿತಾ"ತಿಆದೀಸು (ಧಾತು॰ ೭೧)। ಅತ್ಥಿ ನಿಕಾಯೇ "ನಿಗಣ್ಠಾ ನಾಮ ಸಮಣಜಾತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೩.೭೧)। ಅತ್ಥಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಯಂ "ಯಂ ಮಾತುಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ಪಠಮಂ ಚಿತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಂ, ಪಠಮಂ ವಿಞ್ಞಾಣಂ ಪಾತುಭೂತಂ, ತದುಪಾದಾಯ ಸಾವಸ್ಸ ಜಾತೀ"ತಿಆದೀಸು (ಮಹಾವ॰ ೧೨೪)। ಅತ್ಥಿ ಕುಲೇ "ಅಕ್ಖಿತ್ತೋ ಅನುಪಕುಟ್ಠೋ ಜಾತಿವಾದೇನಾ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೩೦೩)। ಅತ್ಥಿ ಪಸುತಿಯಂ "ಸಮ್ಪತಿಜಾತೋ, ಆನನ್ದ, ಬೋಧಿಸತ್ತೋ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೩೧; ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೦೭)। ಅತ್ಥಿ ಭವೇ "ಏಕಮ್ಪಿ ಜಾತಿಂ ದ್ವೇಪಿ ಜಾತಿಯೋ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೪೪; ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೫೩)। ಇಧಾಪಿ ಭವೇ ಏವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಪುರಿಮಸ್ಮಿಂ ಭವೇ ಅನನ್ತರಾತೀತೇ ಪುರಿಮೇ ಅತ್ತಭಾವೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹಿದಂ ಕರಣವಚನಂ। **ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ**ತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಭವೇ, ರಾಜಗಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ಓಕಾಸಲೋಕೋ ಹಿ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ, ಸತ್ತಲೋಕೋ ಪನ "ಮನುಸ್ಸೇಸೂ"ತಿ ಇಮಿನಾ ವುತ್ತೋಯೇವ।

೨೦. **ಅದ್ದಸ**ನ್ತಿ ಅದ್ದಕ್ಖಿಂ। **ವಿರಜ**ನ್ತಿ ವಿಗತರಾಗಾದಿರಜತ್ತಾ ವಿರಜಂ। **ಭಿಕ್ಖು**ನ್ತಿ ಭಿನ್ನಕಿಲೇಸತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖುಂ, ಸಬ್ಬಸೋ ಕಿಲೇಸಕಾಲುಸ್ಸಿಯಾಭಾವೇನ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಚಿತ್ತತಾಯ **ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ,** ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪತಾಯ **ಅನಾವಿಲಂ**। ಪುರಿಮಂ ಪುರಿಮಞ್ಚೇತ್ಥ ಪದಂ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಪಚ್ಛಿಮಸ್ಸ ಕಾರಣವಚನಂ, ವಿಗತರಾಗಾದಿರಜತ್ತಾ ಭಿನ್ನಕಿಲೇಸತಾಯ ಭಿಕ್ಖುಂ, ಭಿನ್ನಕಿಲೇಸತ್ತಾ ಕಿಲೇಸಕಾಲುಸ್ಸಿಯಾಭಾವೇನ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನತ್ತಾ ಅನಾವಿಲನ್ತಿ। ಪಚ್ಛಿಮಂ ಪಚ್ಛಿಮಂ ವಾ ಪದಂ ಪುರಿಮಸ್ಸ ಪುರಿಮಸ್ಸ ಕಾರಣವಚನಂ, ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಗುಣಯೋಗತೋ। ಭಿನ್ನಕಿಲೇಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು। ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಭಾವತೋ। ಕಿಲೇಸಕಾಲುಸ್ಸಿಯಾಭಾವೇನ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಹಿ ಭಿಕ್ಖು। ವಿಪ್ಪಸನ್ನಂ ಅನಾವಿಲಸಙ್ಕಪ್ಪಭಾವತೋತಿ । ರಾಗರಜಾಭಾವೇನ ವಾ "ವಿರಜ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ, ದೋಸಕಾಲುಸ್ಸಿಯಾಭಾವೇನ "ವಿಪ್ಪಸನ್ನ"ನ್ತಿ, ಮೋಹಬ್ಯಾಕುಲಾಭಾವೇನ "ಅನಾವಿಲ"ನ್ತಿ। ಏವಂಭೂತೋ ಪರಮತ್ಥತೋ ಭಿಕ್ಖು ನಾಮ ಹೋತೀತಿ "ಭಿಕ್ಖು"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅದಾಸಹ**ನ್ತಿ ಅದಾಸಿಂ ಅಹಂ। **ಪೀಠ**ನ್ತಿ ತದಾ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ಭದ್ದಪೀಠಂ। **ಪಸನ್ನಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಫಲಸದ್ಧಾಯ ರತನತ್ತಯಸದ್ಧಾಯ ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ। **ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಂ ಅನಾಣಾಪೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಹತ್ಥೇಹಿ ಉಪನೇಯ ಪೀಠಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏತ್ಥ ಚ "ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಪಸನ್ನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಂ, "ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಪಯೋಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ। ತಥಾ "ಪಸನ್ನಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚದಾನಂ ಅನುಪಹಚ್ಚದಾನನ್ತಿ ಚ ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಾನಗುಣಾ ದಸ್ಸಿತಾ, "ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭೀ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಹತ್ಥೇನ ದಾನಂ ಅನುಪವಿದ್ಧದಾನನ್ತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಾನಗುಣಾ ದಸ್ಸಿತಾ, ಪೀಠವತ್ಥಸ್ಸ ಅತ್ಥರಣೇನ ನಿಸೀದನಕಾಲಞ್ಞುತಾಯ ಚಿತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಂ ಕಾಲೇನ ದಾನನ್ತಿ ಇಮೇ ದ್ವೇ ದಾನಗುಣಾ ದಸ್ಸಿತಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ತತಿಯಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಚತುತ್ಥಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೀಠಂ ತೇ ವೇಳುರಿಯಮಯನ್ತಿ ಚತುತ್ಥಪೀಠವಿಮಾನಂ। ಇಮಸ್ಸಾಪಿ ವತ್ಥು ರಾಜಗಹೇ ಸಮುಟ್ಠಿತಂ, ತಂ ದುತಿಯವಿಮಾನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ನೀಲವತ್ಥೇನ ಹಿ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪೀಠಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ವಿಮಾನಂ ವೇಳುರಿಯಮಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ಪಠಮವಿಮಾನೇ ವುತ್ತಸದಿಸಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೨೩. "ಪೀಠಂ ತೇ ವೇಳುರಿಯಮಯಂ ಉಳಾರಂ, ಮನೋಜವಂ ಗಚ್ಛತಿ ಯೇನಕಾಮಂ।
ಅಲಙ್ಕತೇ ಮಲ್ಯಧರೇ ಸುವತ್ಥೇ, ಓಭಾಸಸಿ ವಿಜ್ಜುರಿವಬ್ಭಕೂಟಂ॥

೧೪. “ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೫. “ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೧೬. “ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೭. “ಅಪ್ಪಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಮಮೇದಂ, ಯೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ।
ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ॥

೧೮. “ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಪೀಠಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೧೯. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೨೦. “ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

ಏತ್ಥಾಪಿ ಹಿ ನೀಲವತ್ಥೇನ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಪೀಠಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಇಮಿಸ್ಸಾಪಿ ವಿಮಾನಂ ವೇಳುರಿಯಮಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ। ತೇನೇವೇತ್ಥ “ಪೀಠಂ ತೇ ವೇಳುರಿಯಮಯ”ನ್ತಿ ಆದಿತೋ ಆಗತಂ। ಸೇಸಂ ತತಿಯಸದಿಸಮೇವಾತಿ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಅತ್ಥೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

ಚತುತ್ಥಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಕುಞ್ಜರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಕುಞ್ಜರೋ ತೇ ವರಾರೋಹೋತಿ ಕುಞ್ಜರವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಗಹನಗರೇ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಘೋಸಿತಂ। ನಾಗರಾ ವೀಥಿಯೋ ಸೋಧೇತ್ವಾ ವಾಲುಕಂ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಲಾಜಪಞ್ಚಮಕಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ವಿಪ್ಪಕಿರಿಂಸು, ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಕದಲಿಯೋ ಚ ಪುಣ್ಣಘಟೇ ಚ ಠಪೇಸುಂ, ಯಥಾವಿಭವಂ ನಾನಾವಿರಾಗವಣ್ಣವಿಚಿತ್ತಾ ಧಜಪಟಾಕಾದಯೋ ಉಸ್ಸಾಪೇಸುಂ, ಸಬ್ಬೋ ಜನೋ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ವಿಭವಾನುರೂಪಂ ಸುಮಣ್ಡಿತಪಸಾಧಿತೋ ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಂ ಕೀಳಿ, ಸಕಲನಗರಂ ದೇವನಗರಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಮಹಾರಾಜಾ ಪುಬ್ಬಚಾರಿತ್ತವಸೇನ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಾನುರಕ್ಖಣತ್ಥಞ್ಚ ಅತ್ತನೋ ರಾಜಭವನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹತಾ ರಾಜಾನುಭಾವೇನ ಉಳಾರೇನ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗೇನ ನಗರಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕರೋತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೀ ಏಕಾ ಕುಲಧೀತಾ ರಞ್ಞೋ ತಂ ವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸಿರಿಸೋಭಗ್ಗಂ ರಾಜಾನುಭಾವಞ್ಚ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ “ಅಯಂ ದೇವಿದ್ಧಿಸದಿಸಾ ವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕೀದಿಸೇನ ನು ಖೋ ಕಮ್ಮುನಾ ಲಬ್ಭತೀ”ತಿ

ಪಣ್ಡಿತಸಮ್ಮತೇ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ತಸ್ಸಾ ಕಥೇಸುಂ “ಭದ್ದೇ, ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ನಾಮ ಚಿನ್ತಾಮಣಿಸದಿಸಂ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖಸದಿಸಂ, ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಸತಿ ಯಂ ಯಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಕರೋತಿ, ತಂ ತಂ ನಿಪ್ಫಾದೇತಿಯೇವ। ಅಪಿಚ ಆಸನದಾನೇನ ಉಚ್ಚಾಕುಲೀನತಾ ಹೋತಿ, ಅನ್ನದಾನೇನ ಬಲಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭೋ, ವತ್ಥದಾನೇನ ವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭೋ, ಯಾನದಾನೇನ ಸುಖವಿಸೇಸಪಟಿಲಾಭೋ, ದೀಪದಾನೇನ ಚಕ್ಖುಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭೋ, ಆವಾಸದಾನೇನ ಸಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭೋ ಹೋತೀ”ತಿ। ಸಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ “ದೇವಸಮ್ಪತ್ತಿ ಇತೋ ಉಳಾರಾ ಹೋತಿ ಮಞ್ಞೇ”ತಿ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಅತಿವಿಯ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ ಅಹೋಸಿ।

ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚಸ್ಸಾ ಅಹತಂ ವತ್ಥಯುಗಂ ನವಪೀಠಂ ಏಕಂ ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾ ತಣ್ಡುಲಖೀರಾನಿ ಚ ಪರಿಭೋಗತ್ಥಾಯ ಪೇಸೇಸುಂ। ಸಾ ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ “ಅಹಞ್ಚ ದಾನಂ ದಾತುಕಾಮಾ, ಅಯಞ್ಚ ಮೇ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಲದ್ಧೋ”ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ದಾನಂ ಸಜ್ಜೇನ್ತೀ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಾಸಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ, ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರಭಾವೇನ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಬಹುಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ದಾನಗ್ಗೇ ಗನ್ಧಪರಿಭಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ವಿಕಸಿತಪದುಮಪತ್ತಕಿಞ್ಜಕ್ಖಕೇಸರೋಪಸೋಭಿತೇಸು ಪದುಮೇಸು ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ, ಅಹತೇನ ಸೇತವತ್ಥೇನ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಆಸನಸ್ಸ ಚತುನ್ನಂ ಪಾದಾನಂ ಉಪರಿ ಚತ್ತಾರಿ ಪದುಮಾನಿ ಮಾಲಾಗುಳಞ್ಚ ಠಪೇತ್ವಾ, ಆಸನಸ್ಸ ಉಪರಿ ವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮಾಲಾದಾಮಓಲಮ್ಬಕದಾಮಾನಿ ಓಲಮ್ಬಿತ್ವಾ, ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಭೂಮಿಂ ಸಕೇಸರೇಹಿ ಪದುಮಪತ್ತೇಹಿ ಸಬ್ಬಸನ್ಥರಂ ಸನ್ಥರಿತ್ವಾ “ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ ಆಗತೇ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಪುಪ್ಫಪೂರಿತಂ ಚಙ್ಕೋಟಕಂ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇಸಿ।

ಅಥೇವಂ ಕತದಾನೂಪಕರಣಸಂವಿಧಾನಾ ಸೀಸಂನ್ಹಾತಾ ಸುದ್ಧವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಸುದ್ಧುತ್ತರಾಸಙ್ಗಾ ವೇಲಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ ಏಕಂ ದಾಸಿಂ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಗಚ್ಛ ಜೇ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ತಾದಿಸಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಪರಿಯೇಸಾಹೀ”ತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಸಾರಿಪುತ್ತೋ ಸಹಸ್ಸಥವಿಕಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ವಿಯ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಅನ್ತರವೀಥಿಂ ಪಟಿಪನ್ನೋ ಹೋತಿ। ಅಥ ಸಾ ದಾಸೀ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಆಹ “ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪತ್ತಂ ಮೇ ದೇಥಾ”ತಿ। “ಏಕಿಸ್ಸಾ ಉಪಾಸಿಕಾಯ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಂ ಇತೋ ಏಥಾ”ತಿ ಚ ಆಹ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ಪತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಥೇರಂ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇಸಿ। ಅಥ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಥೇರಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಆಸನಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ “ನಿಸೀದಥ, ಭನ್ತೇ, ಇದಮಾಸನಂ ಪಞ್ಞತ್ತ”ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸಕೇಸರೇಹಿ ಪದುಮಪತ್ತೇಹಿ ಥೇರಂ ಪೂಜಯಮಾನಾ ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾಸಮ್ಮಿಸ್ಸೇನ ಅಪ್ಪೋದಕಮಧುಪಾಯಾಸೇನ ಪರಿವಿಸಿ। ಪರಿವಿಸನ್ತೀ ಚ “ಇಮಸ್ಸ ಮೇ ಪುಞ್ಞಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ ದಿಬ್ಬಗಜಕೂಟಾಗಾರಪಲ್ಲಙ್ಕಸೋಭಿತಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಹೋನ್ತು, ಸಬ್ಬಾಸು ಪವತ್ತೀಸು ಪದುಮಾ ನಾಮ ಮಾ ವಿಗತಾ ಹೋನ್ತೂ”ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಪುನ ಥೇರೇ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸಪ್ಪಿಮಧುಸಕ್ಖರಾಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ ಅತ್ಥತಂ ಸಾಟಕಂ ಚುಮ್ಬಟಕಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಥೇರೇ ಚ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮನ್ತೇ ದ್ವೇ ಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತ್ತಂ ಇಮಞ್ಚ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ವಿಹಾರಂ ನೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾತೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಥಾ”ತಿ। ತೇ ತಥಾ ಅಕಂಸು।

ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ। ಪತ್ಥನಾವಸೇನ ಚಸ್ಸಾ ಪಞ್ಚಯೋಜನುಬ್ಬೇಧೋ ಪದುಮಮಾಲಾಲಙ್ಕತೋ ಸಮನ್ತತೋ ಪದುಮಪತ್ತಕಿಞ್ಜಕ್ಖಕೇಸರೋಪಸೋಭಿತೋ ಮನುಞ್ಞದಸ್ಸನೋ ಸುಖಸಮ್ಫಸ್ಸೋ ವಿವಿಧರತನರಂಸಿಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲಹೇಮಾಭರಣವಿಭೂಸಿತೋ ಗಜವರೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸೂಪರಿ ಯಥಾವುತ್ತಸೋಭಾತಿಸಯಯುತ್ತೋ ಯೋಜನಿಕೋ ಕನಕಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೀ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ತಂ ಕುಞ್ಜರವಿಮಾನಸ್ಸ ಉಪರಿ ರತನವಿಚಿತ್ತಂ ಪಲ್ಲಙ್ಕಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹತಾ ದೇವತಾನುಭಾವೇನ ನನ್ದನವನಂ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ದೇವತಾಸು ಯಥಾಸಕಂ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳನತ್ಥಂ ನನ್ದನವನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀಸೂತಿಆದಿನಾ ಸಬ್ಬಂ ಪಠಮಪೀಠವಿಮಾನವಣ್ಣನಾಯಂ ಆಗತಸದಿಸಂ, ತಸ್ಮಾ ತತ್ಥ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ ಥೇರೋ –

೩೧. “ಕುಞ್ಜರೋ ತೇ ವರಾರೋಹೋ, ನಾನಾರತನಕಪ್ಪನೋ।
ರುಚಿರೋ ಥಾಮವಾ ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ, ಆಕಾಸಮ್ಹಿ ಸಮೀಹತಿ॥

೩೨. “ಪದುಮಿ ಪದ್ಮಪತ್ತಕ್ಖಿ, ಪದ್ಮುಪ್ಪಲಜುತಿನ್ಧರೋ।
ಪದ್ಮಚುಣ್ಣಾಭಿಕಿಣ್ಣಙ್ಗೋ, ಸೋಣ್ಣಪೋಕ್ಖರಮಾಲಧಾ॥

೩೩. “ಪದುಮಾನುಸಟಂ ಮಗ್ಗಂ, ಪದ್ಮಪತ್ತವಿಭೂಸಿತಂ।
ಠಿತಂ ವಗ್ಗು ಮನುಗ್ಘಾತೀ, ಮಿತಂ ಗಚ್ಛತಿ ವಾರಣೋ॥

೩೪. “ತಸ್ಸ ಪಕ್ಕಮಮಾನಸ್ಸ, ಸೋಣ್ಣಕಂಸಾ ರತಿಸ್ಸರಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೩೫. “ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಖನ್ಧಸ್ಮಿಂ, ಸುಚಿವತ್ಥಾ ಅಲಙ್ಕತಾ।
ಮಹನ್ತಂ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಂ, ವಣ್ಣೇನ ಅತಿರೋಚಸಿ॥

೩೬. “ದಾನಸ್ಸ ತೇ ಇದಂ ಫಲಂ, ಅಥೋ ಸೀಲಸ್ಸ ವಾ ಪನ।
ಅಥೋ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸ್ಸ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ”ತಿ॥ - ಆಹ।

೩೧. ತತ್ಥ **ಕುಞ್ಜರೋ ತೇ ವರಾರೋಹೋ**ತಿ ಕುಞ್ಜೇ ಗಿರಿತಟೇ ರಮತಿ ಅಭಿರಮತಿ, ತತ್ಥ ವಾ ರವತಿ ಕೋಞ್ಚನಾದಂ ನದನ್ತೋ ವಿಚರತಿ। ಕುಂ ವಾ ಪಥವಿಂ ತದಭಿಘಾತೇನ ಜರಯತೀತಿ ಕುಞ್ಜರೋ, ಗಿರಿಚರಾದಿಭೇದೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಹತ್ಥೀ, ಅಯಂ ಪನ ಕೀಳನಕಾಲೇ ಕುಞ್ಜರಸದಿಸತಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತೋ। ಆರುಯ್ಹತೀತಿ ಆರೋಹೋ, ಆರೋಹನೀಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ವರೋ ಅಗ್ಗೋ ಸೇಟ್ಠೋ ಆರೋಹೋತಿ ವರಾರೋಹೋ, ಉತ್ತಮಯಾನನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ನಾನಾರತನಕಪ್ಪನೋ**ತಿ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ರತನಾನಿ ಏತೇಸನ್ತಿ ನಾನಾರತನಾ, ಕುಮ್ಭಾಲಙ್ಕಾರಾದಿಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾ। ತೇಹಿ ವಿಹಿತೋ ಕಪ್ಪನೋ ಸನ್ನಾಹೋ ಯಸ್ಸ ಸೋ ನಾನಾರತನಕಪ್ಪನೋ। ರುಚಿಂ ಅಭಿರತಿಂ ದೇತೀತಿ **ರುಚಿರೋ,** ಮನುಞ್ಞೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಥಾಮವಾ**ತಿ ಥಿರೋ, ಬಲವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜವಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ಸಮ್ಪನ್ನಜವೋ, ಸೀಘಜವೋತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಆಕಾಸಮ್ಹಿ ಸಮೀಹತೀ**ತಿ ಆಕಾಸೇ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಸಮ್ಮಾ ಈಹತಿ, ಆರುಳ್ಹಾನಂ ಖೋಭಂ ಅಕರೋನ್ತೋ ಚರತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೨. **ಪದುಮೀ**ತಿ ಪದುಮಸಮಾನವಣ್ಣತಾಯ “ಪದುಮ”ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇನ ಕುಮ್ಭವಣ್ಣೇನ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ ಪದುಮೀ। **ಪದ್ಮಪತ್ತಕ್ಖೀ**ತಿ ಕಮಲದಲಸದಿಸನಯನೇ, ಆಲಪನಮೇತಂ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ। **ಪದ್ಮುಪ್ಪಲಜುತಿನ್ಧರೋ**ತಿ ದಿಬ್ಬಪದುಮುಪ್ಪಲಮಾಲಾಲಙ್ಕತಸರೀರತಾಯ ತಹಂ ತಹಂ ವಿಪ್ಫುರನ್ತಂ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಪದುಮುಪ್ಪಲಜುತಿಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಪದುಮುಪ್ಪಲಜುತಿನ್ಧರೋ। **ಪದ್ಮಚುಣ್ಣಾಭಿಕಿಣ್ಣಙ್ಗೋ**ತಿ ಪದುಮಪತ್ತಕಿಞ್ಜಕ್ಖಕೇಸರೇಹಿ ಸಮನ್ತತೋ ಓಕಿಣ್ಣಗತ್ತೋ। **ಸೋಣ್ಣಪೋಕ್ಖರಮಾಲಧಾ**ತಿ ಹೇಮಮಯಕಮಲಮಾಲಾಭಾರೀ।

೩೩. **ಪದುಮಾನುಸಟಂ ಮಗ್ಗಂ ಪದ್ಮಪತ್ತವಿಭೂಸಿತ**ನ್ತಿ ಹತ್ಥಿನೋ ಪದನಿಕ್ಖೇಪೇ ಪದನಿಕ್ಖೇಪೇ ತಸ್ಸ ಪಾದಂ ಸನ್ಧಾರೇನ್ತೇಹಿ ಮಹನ್ತೇಹಿ ಪದುಮೇಹಿ ಅನುಸಟಂ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಂ, ನಾನಾವಿರಾಗವಣ್ಣೇಹಿ ತೇಸಂಯೇವ ಚ ಪತ್ತೇಹಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಪರಿಬ್ಭಮನ್ತೇಹಿ ವಿಸೇಸತೋ ಮಣ್ಡಿತತಾಯ ವಿಭೂಸಿತಂ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಠಿತ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಮಗ್ಗವಿಸೇಸನಂ, ಪದುಮಪತ್ತವಿಭೂಸಿತಂ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಂ ಮಗ್ಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಗ್ಗೂ**ತಿ ಚಾರು, ಕಿರಿಯಾವಿಸೇಸನಞ್ಚೇತಂ, ಮ-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ। **ಅನುಗ್ಘಾತೀ**ತಿ ನ ಉಗ್ಘಾತಿ, ಅತ್ತನೋ ಉಪರಿ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಈಸಕಮ್ಪಿ ಖೋಭಂ ಅಕರೋನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಿತ**ನ್ತಿ ನಿಮ್ಮಿತಂ, ನಿಕ್ಖೇಪಪದಂ

ವೀತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ "ವಗ್ಗು ಚಾರು ಪದನಿಕ್ಖೇಪಂ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ। **ಮಿತನ್ತಿ** ವಾ ಪರಿಮಿತಂ ಪಮಾಣಯುತ್ತಂ, ನಾತಿಸೀಘಂ, ನಾತಿಸಣಿಕನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ವಾರಣೋತಿ** ಹತ್ಥೀ। ಸೋ ಹಿ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕವಾರಣತೋ ಗಮನಪರಿಕ್ಕಿಲೇಸವಾರಣತೋ ಚ "ವಾರಣೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೩೪. **ತಸ್ಸ ಪಕ್ಕಮಮಾನಸ್ಸ, ಸೋಣ್ಣಸಂಕಾ ರತಿಸ್ಸರಾತಿ** ತಸ್ಸ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ಕುಞ್ಜರಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಸೋಣ್ಣಕಂಸಾ ಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಘಣ್ಟಾ ರತಿಸ್ಸರಾ ರಮಣೀಯಸದ್ದಾ ಮನುಞ್ಞನಿಗ್ಘೋಸಾ ಓಲಮ್ಬನ್ತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತಸ್ಸ ಹಿ ಕುಞ್ಜರಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಮಹಾಕೋಲಮ್ಬಪ್ಪಮಾಣಾ ಮಣಿಮುತ್ತಾದಿಖಚಿತಾ ಹೇಮಮಯಾ ಅನೇಕಸತಾ ಮಹನ್ತಿಯೋ ಘಣ್ಟಾ ತಹಂ ತಹಂ ಓಲಮ್ಬಮಾನಾ ಪಚಲನ್ತಿ, ಯತೋ ಛೇಕೇನ ಗನ್ಧಬ್ಬಕೇನ ಪಯುತ್ತವಾದಿತತೋ ಅತಿವಿಯ ಮನೋಹರಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಛರತಿ । ತೇನಾಹ **"ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ"**ತಿ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯಥಾ ನಾಮ ಆತತಂ ವಿತತಂ ಆತತವಿತತಂ ಘನಂ ಸುಸಿರನ್ತಿ ಏವಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ತೂರಿಯೇ ಕುಸಲೇಹಿ ವಾದಿಯಮಾನೇ ಠಾನುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮನ್ದತಾರವಿಭಾಗಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೇನ ಗಾಯನ್ತೇನ ಸಮೀರಿತೋ ವಾದಿತಸರೋ ವಗ್ಗು ರಜನೀಯೋ ನಿಗ್ಘೋಸೋ ಸುಯ್ಯತಿ, ಏವಂ ತೇಸಂ ಸೋವಣ್ಣಕಂಸಾನಂ ತಪನೀಯಘಣ್ಟಾನಂ ನಿಗ್ಘೋಸೋ ಸುಯ್ಯತೀತಿ।

೩೫. **ನಾಗಸ್ಸಾತಿ** ಹತ್ಥಿನಾಗಸ್ಸ। **ಮಹನ್ತನ್ತಿ** ಸಮ್ಪತ್ತಿಮಹತ್ತೇನಾಪಿ ಸಙ್ಖ್ಯಾಮಹತ್ತೇನಾಪಿ ಮಹನ್ತಂ। **ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘನ್ತಿ** ದೇವಕಞ್ಞಾಸಮೂಹಂ। **ವಣ್ಣೇನಾತಿ** ರೂಪೇನ।

೩೬. **ದಾನಸ್ಸಾತಿ** ದಾನಮಯಪುಞ್ಞಸ್ಸ। **ಸೀಲಸ್ಸಾತಿ** ಕಾಯಿಕಸಂವರಾದಿಸಂವರಸೀಲಸ್ಸ। ವಾ-ಸದ್ದೋ ಅವುತ್ತವಿಕಪ್ಪನತ್ಥೋ। ತೇನ ಅಭಿವಾದನಾದಿಂ ಅವುತ್ತಂ ಚಾರಿತ್ತಸೀಲಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಪಞ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ, ತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇತುಂ -

೩೭. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ -

ಅಯಂ ಗಾಥಾ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ವುತ್ತಾ, ತಸ್ಸಾ ಅತ್ಥೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತೋ ಏವ।

೩೮. "ದಿಸ್ವಾನ ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನಂ, ಝಾಯಿಂ ಝಾನರತಂ ಸತಂ।
ಅದಾಸಿಂ ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣಂ, ಆಸನಂ ದುಸ್ಸಸನ್ಥತಂ॥

೩೯. "ಉಪಡ್ಢಂ ಪದ್ಮಮಾಲಾಹಂ, ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ।
ಅಬ್ಭೋಕಿರಿಸ್ಸಂ ಪತ್ತೇಹಿ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೪೦. "ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಕುಸಲಸ್ಸ, ಇದಂ ಮೇ ಈದಿಸಂ ಫಲಂ।
ಸಕ್ಕಾರೋ ಗರುಕಾರೋ ಚ, ದೇವಾನಂ ಅಪಚಿತಾ ಅಹಂ॥

೪೧. "ಯೋ ವೇ ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಾನಂ, ಸನ್ತಾನಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನಂ।
ಪಸನ್ನೋ ಆಸನಂ ದಜ್ಜಾ, ಏವಂ ನನ್ದೇ ಯಥಾ ಅಹಂ॥

೪೨. "ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅತ್ತಕಾಮೇನ, ಮಹತ್ತಮಭಿಕಙ್ಖತಾ।

ಆಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಸರೀರನ್ತಿಮಧಾರಿನ"ನ್ತಿ॥ - ದೇವತಾಯ ವುತ್ತಗಾಥಾ।

೩೮. ತತ್ಥ **ಗುಣಸಮ್ಪನ್ನ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸಾವಕಗುಣೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಂ, ತೇಹಿ ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ। ಏತೇನ ಸಾವಕಪಾರಮಿಞಾಣಸ್ಸ ಮತ್ಥಕಪ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಝಾಯಿ**ನ್ತಿ ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನಂ ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನನ್ತಿ ದುವಿಧೇನಾಪಿ ಝಾನೇನ ಝಾಯನಸೀಲಂ, ತೇನ ವಾ ಝಾಪೇತಬ್ಬಂ ಸಬ್ಬಸಂಕಿಲೇಸಪಕ್ಖಂ ಝಾಪೇತ್ವಾ ಠಿತಂ। ತತೋ ಏವ ಝಾನೇ ರತನ್ತಿ **ಝಾನರತಂ**। **ಸತ**ನ್ತಿ ಸಮಾನಂ, ಸನ್ತಂ ವಾ, ಸಪ್ಪುರಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಅಭಿಕಿಣ್ಣಂ, ಕಮಲದಲೇಹಿ ಅಭಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದುಸ್ಸಸನ್ಥತ**ನ್ತಿ ವತ್ಥೇನ ಉಪರಿ ಅತ್ಥತಂ।

೩೯. **ಉಪಡ್ಢಂ ಪದ್ಮಮಾಲಾಹ**ನ್ತಿ ಉಪಡ್ಢಂ ಪದುಮಪುಪ್ಫಂ ಅಹಂ। **ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ**ತಿ ಥೇರೇನ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತಾ ಭೂಮಿಯಂ। **ಅಬ್ಭೋಕಿರಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಅಭಿಓಕಿರಿಂ ಅಭಿಪ್ಪಕಿರಿಂ। ಕಥಂ? **ಪತ್ತೇಹೀ**ತಿ, ತಸ್ಸ ಉಪಡ್ಢಪದುಮಸ್ಸ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಕತೇಹಿ ಪತ್ತೇಹಿ ಪುಪ್ಫವಸ್ಸಾಭಿವಸ್ಸನಕನಿಯಾಮೇನ ಓಕಿರಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೦. **ಇದಂ ಮೇ ಈದಿಸಂ ಫಲ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ "ಕುಞ್ಜರೋ ತೇ ವರಾರೋಹೋ"ತಿಆದಿನಾ ಥೇರೇನ ಗಹಿತಂ ಅಗ್ಗಹಿತಞ್ಚ ಆಯುಯಸಸುಖರೂಪಾದಿಭೇದಂ ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಏಕತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಥೇರೇನ ಅಗ್ಗಹಿತಮೇವ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಕ್ಕಾರೋ ಗರುಕಾರೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತೇನ "ನ ಕೇವಲಂ ಭನ್ತೇ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಯಥಾವುತ್ತಮೇವ ಇಧ ಮಯ್ಹಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ, ಅಪಿಚ ಖೋ ಇದಂ ದಿಬ್ಬಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಮ್ಪೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ಸಕ್ಕಾರೋ**ತಿ ಆದರಕಿರಿಯಾ, ದೇವೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸಕ್ಕಾತಬ್ಬತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಥಾ **ಗರುಕಾರೋ**ತಿ ಗರುಕಾತಬ್ಬತಾ। **ದೇವಾನ**ನ್ತಿ ದೇವೇಹಿ। **ಅಪಚಿತಾ**ತಿ ಪೂಜಿತಾ।

೪೧. **ಸಮ್ಮಾವಿಮುತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ವಿಮುತ್ತಾನಂ ಸಬ್ಬಸಂಕಿಲೇಸಪ್ಪಹಾಯೀನಂ। **ಸನ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಸನ್ತಕಾಯವಚೀಮನೋಕಮ್ಮಾನಂ ಸಾಧೂನಂ। ಮಗ್ಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಸಾಸನಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಚಿಣ್ಣತ್ತಾ **ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನಂ**। **ಪಸನ್ನೋ ಆಸನಂ ದಜ್ಜಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಫಲಸದ್ಧಾಯ ರತನತ್ತಯಸದ್ಧಾಯ ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ಯದಿ ಆಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ದದೇಯ್ಯ। **ಏವಂ ನನ್ದೇ ಯಥಾ ಅಹ**ನ್ತಿ ಯಥಾ ಅಹಂ ತೇನ ಆಸನದಾನೇನ ಏತರಹಿ ನನ್ದಾಮಿ ಮೋದಾಮಿ, ಏವಮೇವ ಅಞ್ಞೋಪಿ ನನ್ದೇಯ್ಯ ಮೋದೇಯ್ಯ।

೪೨. **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ತೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಅತ್ತಕಾಮೇನಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಕಾಮೇನ। ಯೋ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಾವಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ, ನ ಅಹಿತಾವಹಂ, ಸೋ ಅತ್ತಕಾಮೋ। **ಮಹತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಪಾಕಮಹತ್ತಂ। **ಸರೀರನ್ತಿಮಧಾರಿನ**ನ್ತಿ ಅನ್ತಿಮಂ ದೇಹಂ ಧಾರೇನ್ತಾನಂ, ಖೀಣಾಸವಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಯಸ್ಮಾ ಅರಹತಂ ಆಸನದಾನೇನ ಅಹಂ ಏವಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮೋದಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ಅಞ್ಞೇನಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿವುದ್ಧಿಂ ಪತ್ಥಯಮಾನೇನ ಅನ್ತಿಮಸಮುಸ್ಸಯೇ ಠಿತಾನಂ ಆಸನಂ ದಾತಬ್ಬಂ, ನತ್ಥಿ ತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇಸಂ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಕುಞ್ಜರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಪಠಮನಾವಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ನಾವನ್ತಿ ನಾವಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಸೋಳಸಮತ್ತಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ "ಭಗವನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸುಣಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಿಮ್ಹಸಮಯೇ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಚ ನಿರುದಕೋ ಕನ್ತಾರೋ, ತೇ ಚ ತತ್ಥ ಘಮ್ಮಾಭಿತತ್ತಾ ಕಿಲನ್ತಾ ತಸಿತಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಲಭಮಾನಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ಉದಕಭಾಜನಂ ಗಹೇತ್ವಾ

ಉದಕತ್ಥಾಯ ಉದಪಾನಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಯತ್ಥಾಯಂ ಇತ್ಥೀ ಗಚ್ಛತಿ, ತತ್ಥ ಗತೇ ಪಾನೀಯಂ ಲದ್ಧುಂ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಪಿಪಾಸಾಪರೇತಾ ತಂದಿಸಾಭಿಮುಖಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಉದಪಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಅವಿದೂರೇ ಅಟ್ಠಂಸು। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ತತೋ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮಾ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮೇ ಅಯ್ಯಾ ಉದಕೇನ ಅತ್ಥಿಕಾ ಪಿಪಾಸಿತಾ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಗರುಚಿತ್ತೀಕಾರಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಉದಕೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ತೇ ಪತ್ತಥವಿಕತೋ ಪರಿಸ್ಸಾವನಂ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಯಾವದತ್ಥಂ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಸೀತಲೇ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪಾನೀಯದಾನೇ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಅಗಮಂಸು।

ಸಾ ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಹದಯೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೀ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಕಪ್ಪರುಕ್ಖೋಪಸೋಭಿತಂ ಮಹನ್ತಂ ವಿಮಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ವಿಮಾನಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಮುತ್ತಜಾಲರಜತವಿಭೂಸಿತಾ ವಿಯ ಸಿಕತಾವಕಿಣ್ಣಪಣ್ಡರಪುಲಿನತಟಾ ಮಣಿಕ್ಖನ್ಧನಿಮ್ಮಲಸಲಿಲವಾಹಿನೀ ಸರಿತಾ। ತಸ್ಸಾ ಉಭೋಸು ತೀರೇಸು ಉಯ್ಯಾನವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ಚ ಮಹತೀ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ಪಞ್ಚವಣ್ಣಪದುಮಸಣ್ಡಮಣ್ಡಿತಾ ಸಹ ಸುವಣ್ಣನಾವಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೀ ನಾವಾಯ ಕೀಳನ್ತೀ ಲಳನ್ತೀ ವಿಚರತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ದೇವಧೀತರಂ ನಾವಾಯ ಕೀಳನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಯ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

೪೩. "ಸುವಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ನಾವಂ, ನಾರಿ ಆರುಯ್ಹ ತಿಟ್ಠಸಿ।
ಓಗಾಹಸಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ, ಪದ್ಮಂ ಛಿನ್ದಸಿ ಪಾಣಿನಾ॥

೪೪. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೪೫. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಆಹ।

ತತೋ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠಾಯ ದೇವತಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ -

೪೬. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ -

ಅಯಂ ಗಾಥಾ ವುತ್ತಾ।

೪೭. "ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸಿತೇ ಕಿಲನ್ತೇ, ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾತುಂ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೪೮. "ಯೋ ವೇ ಕಿಲನ್ತಾನ ಪಿಪಾಸಿತಾನಂ, ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾತುಂ ಉದಕಂ ದದಾತಿ।
ಸೀತೋದಕಾ ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ನಜ್ಜೋ, ಪಹೂತಮಲ್ಯಾ ಬಹುಪುಣ್ಡರೀಕಾ॥

೪೯. "ತಂ ಆಪಗಾ ಅನುಪರಿಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬದಾ, ಸೀತೋದಕಾ ವಾಲುಕಸನ್ಥತಾ ನದೀ।

ಅಮ್ಬಾ ಚ ಸಾಲಾ ತಿಲಕಾ ಚ ಜಮ್ಬುಯೋ, ಉದ್ದಾಲಕಾ ಪಾಟಲಿಯೋ ಚ ಫುಲ್ಲಾ॥

೫೦. "ತಂಭೂಮಿಭಾಗೇಹಿ ಉಪೇತರೂಪಂ, ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಂ ಭುಸ ಸೋಭಮಾನಂ।
ತಸ್ಸೀಧ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ, ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಕತಾ ಲಭನ್ತಿ॥

೫೧. "ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೫೨. "ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ಅಯಂ ದೇವತಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಾಕಾರೋ।

೪೩. ತತ್ಥ **ಸುವಣ್ಣಛದನನ್ತಿ** ವಿಚಿತ್ತಭಿತ್ತಿವಿರಚನೇಹಿ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಮಯೇಹಿ ಉಭೋಹಿ ಪಸ್ಸೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಬ್ಭನ್ತರತಾಯ ಚೇವ ನಾನಾರತನಸಮುಜ್ಜಲಿತೇನ ಕನಕಮಯಾಲಙ್ಕಾರೇನ ಉಪರಿ ಛಾದಿತತಾಯ ಚ ಸುವಣ್ಣಛದನಂ। **ನಾವನ್ತಿ** ಪೋತಂ। ಸೋ ಹಿ ಓರತೋ ಪಾರಂ ಪವತಿ ಗಚ್ಛತೀತಿ ಪೋತೋ, ಸತ್ತೇ ನೇತೀತಿ ನಾವಾತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। **ನಾರೀತಿ** ತಸ್ಸಾ ದೇವಧೀತಾಯ ಆಲಪನಂ। ನರತಿ ನೇತೀತಿ ನರೋ, ಪುರಿಸೋ। ಯಥಾ ಹಿ ಪಠಮಪಕತಿಭೂತೋ ಸತ್ತೋ ಇತರಾಯ ಪಕತಿಯಾ ಸೇಟ್ಠತ್ಥೇನ ಪುರಿ ಸೇತೀತಿ "ಪುರಿಸೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಏವಂ ನಯನಟ್ಠೇನ "ನರೋ"ತಿ। ಪುತ್ತಭಾತುಭೂತೋಪಿ ಹಿ ಪುಗ್ಗಲೋ ಮಾತುಜೇಟ್ಠಭಗಿನೀನಂ ಪಿತುಟ್ಠಾನೇ ತಿಟ್ಠತಿ, ಪಗೇವ ಭತ್ತುಭೂತೋ। ನರಸ್ಸ ಏಸಾತಿ ನಾರೀ, ಅಯಞ್ಚ ಸಮಞ್ಞಾ ಮನುಸ್ಸಿತ್ಥೀಸು ಪವತ್ತಾ ರುಳ್ಹಿವಸೇನ ಇತರಾಸುಪಿ ತಥಾ ವುಚ್ಚತಿ। **ಓಗಾಹಸಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿನ್ತಿ** ಸತಿಪಿ ರತ್ತುಪ್ಪಲನೀಲುಪ್ಪಲಾದಿಕೇ ಬಹುವಿಧೇ ರತನಮಯೇ ಜಲಜಕುಸುಮೇ ಪೋಕ್ಖರಸಙ್ಖಾತಾನಂ ದಿಬ್ಬಪದುಮಾನಂ ತತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅತ್ಥಿತಾಯ "ಪೋಕ್ಖರಣೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ದಿಬ್ಬಸರಂ ಜಲವಿಹಾರರತಿಯಾ ಅನುಪವಿಸಸಿ । **ಪದ್ಮಂ ಛಿನ್ದಸಿ ಪಾಣಿನಾತಿ** ರಜತಮಯನಾಳಂ ಪದುಮರಾಗರತನಮಯಪತ್ತಸಙ್ಖಾತಂ ಕನಕಮಯಕಣ್ಣಿಕಾಕಿಞ್ಜಕ್ಖಕೇಸರಂ ದಿಬ್ಬಕಮಲಂ ಲೀಲಾರವಿನ್ದಂ ಕತ್ತುಕಾಮತಾಯ ತವ ಹತ್ಥೇನ ಭಞ್ಜಸಿ।

೪೭. **ತಸಿತೇತಿ** ಪಿಪಾಸಿತೇ। **ಕಿಲನ್ತೇತಿ** ತಾಯ ಪಿಪಾಸಾಯ ಅದ್ಧಾನಪರಿಸ್ಸಮೇನ ಚ ಕಿಲನ್ತಕಾಯೇ। **ಉಟ್ಠಾಯಾತಿ** ಉಟ್ಠಾನವೀರಿಯಂ ಕತ್ವಾ, ಆಲಸಿಯಂ ಅನಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೪೮. **ಯೋ ವೇತಿ**ಆದಿನಾ ಯಥಾ ಅಹಂ, ಏವಂ ಅಞ್ಞೇಪಿ ಆಯತನಗತೇನ ಉದಕದಾನಪುಞ್ಞೇನ ಏತಾದಿಸಂ ಫಲಂ ಪಟಿಲಭನ್ತೀತಿ ದಿಟ್ಠೇನ ಅದಿಟ್ಠಸ್ಸ ಅನುಮಾನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠಮತ್ಥಂ ಸಾಧಾರಣತೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತಿ। ತತ್ಥ **ತಸ್ಸಾತಿ ತನ್ತಿ** ಚ ಯಥಾವುತ್ತಪುಞ್ಞಕಾರಿನಂ ಪಚ್ಚಾಮಸತಿ।

೪೯. **ಅನುಪರಿಯನ್ತೀತಿ** ಅನುರೂಪವಸೇನ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ। ತಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಪರಿಕ್ಖಿಪನೇನ ಸೋಪಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ನಾಮ ಹೋತಿ। **ತಿಲಕಾತಿ** ಬನ್ಧುಜೀವಕಪುಪ್ಫಸದಿಸಪುಪ್ಫಾ ಏಕಾ ರುಕ್ಖಜಾತಿ। **ಉದ್ದಾಲಕಾತಿ** ವಾತಘಾತಕಾ, ಯೇ "ರಾಜರುಕ್ಖಾ"ತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ।

೫೦. **ತಂಭೂಮಿಭಾಗೇಹೀತಿ** ತಾದಿಸೇಹಿ ಭೂಮಿಭಾಗೇಹಿ, ಯಥಾವುತ್ತಪೋಕ್ಖರಣೀನದೀಉಯ್ಯಾನವನ್ತೇಹಿ ಭೂಮಿಪದೇಸೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪೇತರೂಪನ್ತಿ** ಪಾಸಂಸಿಯಭಾವೇನ ಉಪೇತಂ, ತೇಸಂ ಪೋಕ್ಖರಣೀಆದೀನಂ ವಸೇನ ರಮಣೀಯಸನ್ನಿವೇಸನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। **ಭುಸ ಸೋಭಮಾನನ್ತಿ** ಭುಸಂ ಅತಿವಿಯ ವಿರೋಚಮಾನಂ ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಪಠಮನಾವಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ದುತಿಯನಾವಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ನಾವನ್ತಿ ದುತಿಯನಾವಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವಸ್ಸೂಪನಾಯಿಕಾಯ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗನ್ತುಕಾಮೋ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ತಂ ಗಾಮಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೋ, ಮಗ್ಗಪರಿಸ್ಸಮೇನ ಕಿಲನ್ತೋ ತಸಿತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ, ಬಹಿಗಾಮೇ ತಾದಿಸಂ ಛಾಯೂದಕಸಮ್ಪನ್ನಟ್ಠಾನಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಪರಿಸ್ಸಮೇನ ಚ ಅಭಿಭುಯ್ಯಮಾನೋ ಚೀವರಂ ಪಾರುಪಿತ್ವಾ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಧುರಗೇಹಸ್ಸೇವ ದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ಥೇರಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಕುತೋ, ಭನ್ತೇ, ಆಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಪರಿಸ್ಸಮಂ ಪಿಪಾಸಿತಭಾವಞ್ಚ ಞತ್ವಾ "ಏಥ, ಭನ್ತೇ"ತಿ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ "ಇಧ ನಿಸೀದಥಾ"ತಿ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇ ಪಾದೋದಕಂ ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನತೇಲಞ್ಚ ದತ್ವಾ ತಾಲವಣ್ಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಬೀಜಿ। ಪರಿಳಾಹೇ ವೂಪಸನ್ತೇ ಮಧುರಂ ಸೀತಲಂ ಸುಗನ್ಧಂ ಪಾನಕಂ ಯೋಜೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧಕಿಲಮಥೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಸದಿಸನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೫೩. "ಸುವಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ನಾವಂ, ನಾರಿ ಆರುಯ್ಹ ತಿಟ್ಠಸಿ।
ಓಗಾಹಸಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ, ಪದ್ಮಂ ಛಿನ್ದಸಿ ಪಾಣಿನಾ॥

೫೪. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೫೫. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೫೬. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೫೭. "ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖುಂ ತಸಿತಂ ಕಿಲನ್ತಂ, ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾತುಂ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೫೮. "ಯೋ ವೇ ಕಿಲನ್ತಸ್ಸ ಪಿಪಾಸಿತಸ್ಸ, ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾತುಂ ಉದಕಂ ದದಾತಿ।
ಸೀತೋದಕಾ ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ನಜ್ಜೋ, ಪಹೂತಮಲ್ಯಾ ಬಹುಪುಣ್ಡರೀಕಾ॥

೫೯. "ತಂ ಆಪಗಾ ಅನುಪರಿಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬದಾ, ಸೀತೋದಕಾ ವಾಲುಕಸನ್ಥತಾ ನದೀ।
ಅಮ್ಬಾ ಚ ಸಾಲಾ ತಿಲಕಾ ಚ ಜಮ್ಬುಯೋ, ಉದ್ದಾಲಕಾ ಪಾಟಲಿಯೋ ಚ ಫುಲ್ಲಾ॥

೬೦. "ತಂಭೂಮಿಭಾಗೇಹಿ ಉಪೇತರೂಪಂ, ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಂ ಭುಸ ಸೋಭಮಾನಂ।
ತಸ್ಸೀಧ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ, ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಕತಾ ಲಭನ್ತಿ॥

೯೧. "ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೯೨. "ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾಸುಪಿ ಇಧ ಏಕೋವ ಥೇರೋತಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ದುತಿಯನಾವಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ತತಿಯನಾವಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುವಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ನಾವನ್ತಿ ತತಿಯನಾವಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕೋಸಲಜನಪದೇ ಯೇನ ಥೂಣಂ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮೋ ತದವಸರಿ। ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಖೋ ಥೂಣೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ "ಸಮಣೋ ಕಿರ ಗೋತಮೋ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗಾಮಖೇತ್ತಂ ಅನುಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ । ಅಥ ಥೂಣೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ಮಚ್ಛೇರಪಕತಾ "ಸಚೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಇಮಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ದ್ವೀಹತೀಹಂ ವಸೇಯ್ಯ, ಸಬ್ಬಂ ಇಮಂ ಜನಂ ಅತ್ತನೋ ವಚನೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಯ್ಯ, ತತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧಮ್ಮೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ನ ಲಭೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತತ್ಥ ಭಗವತೋ ಅವಾಸಾಯ ಪರಿಸಕ್ಕನ್ತಾ ನದೀತಿತ್ಥೇಸು ಠಪಿತನಾವಾಯೋ ಅಪನೇಸುಂ, ಸೇತುಸಙ್ಕಮನಾನಿ ಚ ಅವಲಞ್ಜೇ ಅಕಂಸು, ತಥಾ ಪಪಾಮಣ್ಡಪಾದೀನಿ, ಏಕಂ ಉದಪಾನಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತರಾನಿ ಉದಪಾನಾನಿ ತಿಣಾದೀಹಿ ಪೂರೇತ್ವಾ ಪಿದಹಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ ಉದಾನೇ (ಉದಾ॰ ೬೯) "ಅಥ ಖೋ ಥೂಣೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಉದಪಾನಂ ತಿಣಸ್ಸ ಚ ಭುಸಸ್ಸ ಚ ಯಾವ ಮುಖತೋ ಪೂರೇಸುಂ 'ಮಾ ತೇ ಮುಣ್ಡಕಾ ಸಮಣಕಾ ಪಾನೀಯಂ ಅಪಂಸೂ'"ತಿ।

ಭಗವಾ ತೇಸಂ ತಂ ವಿಪ್ಪಕಾರಂ ಞತ್ವಾ ತೇ ಅನುಕಮ್ಪನ್ತೋ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಆಕಾಸೇನ ನದಿಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಥೂಣಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ಮಗ್ಗಾ ಓಕ್ಕಮ್ಮ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಉದಕಹಾರಿನಿಯೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇನ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಗಾಮೇ "ಸಚೇ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ಇಧಾಗಮಿಸ್ಸತಿ, ನ ತಸ್ಸ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಾದಿಕಂ ಕಾತಬ್ಬಂ, ಗೇಹಂ ಆಗತಸ್ಸ ಚಸ್ಸ ಸಾವಕಾನಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖಾಪಿ ನ ದಾತಬ್ಬಾ"ತಿ ಕತಿಕಾ ಕತಾ ಹೋತಿ।

ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ದಾಸೀ ಘಟೇನ ಪಾನೀಯಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಭಗವನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಮಗ್ಗಪರಿಸ್ಸಮೇನ ಕಿಲನ್ತೇ ತಸಿತೇ ಞತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಪಾನೀಯಂ ದಾತುಕಾಮಾ ಹುತ್ವಾ "ಯದಿಪಿ ಮೇ ಗಾಮವಾಸಿನೋ 'ಸಮಣಸ್ಸ ಗೋತಮಸ್ಸ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾತಬ್ಬಂ, ಸಾಮೀಚಿಕಮ್ಮಮ್ಪಿ ನ ಕಾತಬ್ಬ'ನ್ತಿ ಕತಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತಾ, ಏವಂ ಸನ್ತೇಪಿ ಯದಿ ಅಹಂ ಈದಿಸೇ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ ಲಭಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯದಾನಮತ್ತೇನಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ನ ಕರೇಯ್ಯಂ, ಕದಾಹಂ ಇತೋ ದುಕ್ಖಜೀವಿತತೋ ಮುಚ್ಚಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಾಮಂ ಮೇ ಅಯ್ಯಕೋ ಸಬ್ಬೇಪಿಮೇ ಗಾಮವಾಸಿನೋ ಮಂ ಹನನ್ತು ವಾ ಬನ್ಧನ್ತು ವಾ, ಈದಿಸೇ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತೇ ಪಾನೀಯದಾನಂ ದಸ್ಸಾಮಿ ಏವಾ"ತಿ ಸನ್ನಿಟ್ಠಾನಂ ಕತ್ವಾ ಅಞ್ಞಾಹಿ ಉದಕಹಾರಿನೀಹಿ ವಾರಿಯಮಾನಾಪಿ ಜೀವಿತೇ ನಿರಪೇಕ್ಖಾ ಸೀಸತೋ ಪಾನೀಯಘಟಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿ, ಘಟೇ ಉದಕಂ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ನ ಗಚ್ಛತಿ। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಏಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ತಥಾ ಅಪರಸ್ಸ ಅಪರಸ್ಸಾತಿ

ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಅದಾಸಿ, ಉದಕಂ ನ ಖೀಯತೇವ। ಸಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಯಥಾಪುಣ್ಣೇನ ಘಟೇನ ಗೇಹಾಭಿಮುಖೀ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪಾನೀಯಸ್ಸ ದಿನ್ನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ "ಇಮಾಯ ಗಾಮವತ್ತಂ ಭಿನ್ನಂ, ಅಹಞ್ಚ ಗಾರಯ್ಹೋ ಕತೋ"ತಿ ಕೋಧೇನ ಪಜ್ಜಲನ್ತೋ ತಟತಟಾಯಮಾನೋ ತಂ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಪಹರಿ। ಸಾ ತೇನ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತಿ, ವಿಮಾನಂ ಚಸ್ಸಾ ಪಠಮನಾವಾವಿಮಾನೇ ವುತ್ತಸದಿಸಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ।

ಅಥ ಖೋ ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಇಙ್ಘ ಮೇ ತ್ವಂ, ಆನನ್ದ, ಉದಪಾನತೋ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಾ"ತಿ। ಥೇರೋ "ಇದಾನಿ, ಭನ್ತೇ, ಉದಪಾನೋ ಥೂಣೇಯ್ಯಕೇಹಿ ದೂಸಿತೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ಪಾನೀಯಂ ಆಹರಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಭಗವಾ ದುತಿಯಮ್ಪಿ ತತಿಯಮ್ಪಿ ಆಣಾಪೇಸಿ। ತತಿಯವಾರೇ ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ಉದಪಾನಾಭಿಮುಖೋ ಅಗಮಾಸಿ। ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಥೇರೇ ಉದಪಾನೇ ಉದಕಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ಉತ್ತರಿತ್ವಾ ಸಮನ್ತತೋ ಸನ್ದತಿ, ಸಬ್ಬಂ ತಿಣಭುಸಂ ಉಪಲವಿತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ಅಪಗಚ್ಛತಿ। ತೇನ ಸನ್ದಮಾನೇನ ಸಲಿಲೇನ ಉಪರೂಪರಿ ವಡ್ಢನ್ತೇನ ಅಞ್ಞೇ ಜಲಾಸಯೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಂ ಗಾಮಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪನ್ತೇನ ಗಾಮಪ್ಪದೇಸೋ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರೀಯತಿ। ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಖಮಾಪೇಸುಂ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಉದಕೋಘೋ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ತೇ ಭಗವತೋ ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ನಿವಾಸಟ್ಠಾನಂ ಸಂವಿಧಾಯ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೇ ಥೂಣೇಯ್ಯಕಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಪಯಿರುಪಾಸನ್ತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಕಾರಣಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ತಂ "ಪಾನೀಯದಾನ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ "ಹನ್ದಾಹಂ ಇದಾನೇವ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೇಸು ಕತಾನಂ ಅಪ್ಪಕಾನಮ್ಪಿ ಕಾರಾನಂ ಉಳಾರಫಲತಞ್ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಪಾಕಟಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಸ್ಸಾಹಜಾತಾ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಉಯ್ಯಾನಾದಿಸಹಿತೇನ ವಿಮಾನೇನ ಸದ್ಧಿಂಯೇವ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಮಹನ್ತೇನ ದೇವಾನುಭಾವೇನ ಮಹಾಜನಕಾಯಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ಪರಿಸಾಯ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ವಿಭಾವೇತುಕಾಮೋ -

೬೩. "ಸುವಣ್ಣಚ್ಛದನಂ ನಾವಂ, ನಾರಿ ಆರುಯ್ಹ ತಿಟ್ಠಸಿ।
ಓಗಾಹಸಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ, ಪದ್ಮಂ ಛಿನ್ದಸಿ ಪಾಣಿನಾ॥

೬೪. "ಕೂಟಾಗಾರಾ ನಿವೇಸಾ ತೇ, ವಿಭತ್ತಾ ಭಾಗಸೋ ಮಿತಾ।
ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ಆಭನ್ತಿ, ಸಮನ್ತಾ ಚತುರೋ ದಿಸಾ॥

೬೫. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೬೬. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ,
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ಚತೂಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೬೭. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತಾ।

ಪಞ್ಞಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ”ನ್ತಿ॥ -

ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಾ ಆಹಂಸು।

೬೮. “ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖೂ ತಸಿತೇ ಕಿಲನ್ತೇ, ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾತುಂ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೬೯. “ಯೋ ವೇ ಕಿಲನ್ತಾನ ಪಿಪಾಸಿತಾನಂ, ಉಟ್ಠಾಯ ಪಾತುಂ ಉದಕಂ ದದಾತಿ।
ಸೀತೋದಕಾ ತಸ್ಸ ಭವನ್ತಿ ನಜ್ಜೋ, ಪಹೂತಮಲ್ಯಾ ಬಹುಪುಣ್ಡರೀಕಾ॥

೭೦. “ತಂ ಆಪಗಾ ಅನುಪರಿಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬದಾ, ಸೀತೋದಕಾ ವಾಲುಕಸನ್ಥತಾ ನದೀ।
ಅಮ್ಬಾ ಚ ಸಾಲಾ ತಿಲಕಾ ಚ ಜಮ್ಬುಯೋ, ಉದ್ದಾಲಕಾ ಪಾಟಲಿಯೋ ಚ ಫುಲ್ಲಾ॥

೭೧. “ತಂಭೂಮಿಭಾಗೇಹಿ ಉಪೇತರೂಪಂ, ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಂ ಭುಸ ಸೋಭಮಾನಂ।
ತಸ್ಸೀಧ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ, ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಕತಾ ಲಭನ್ತಿ॥

೭೨. “ಕೂಟಾಗಾರಾ ನಿವೇಸಾ ಮೇ, ವಿಭತ್ತಾ ಭಾಗಸೋ ಮಿತಾ।
ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ಆಭನ್ತಿ, ಸಮನ್ತಾ ಚತುರೋ ದಿಸಾ॥

೭೩. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ತಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೭೪. “ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಬುದ್ಧ ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತಿ।
ಏತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಮಮೇದಂ, ಅತ್ಥಾಯ ಬುದ್ಧೋ ಉದಕಂ ಅಪಾಯೀ”ತಿ॥ -

ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಥಾಯೋ।

೬೩. ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಸಾ ದೇವತಾ ಯದಾ ಭಗವಾ ಪುಚ್ಛಿ, ತದಾ ತಂ ನಾವಂ ಆರುಯ್ಹ ನ ಠಿತಾ, ನ ಪೋಕ್ಖರಣಿಂ ಓಗಾಹತಿ, ನಾಪಿ ಪದುಮಂ ಛಿನ್ದತಿ, ಕಮ್ಮಾನುಭಾವಚೋದಿತಾ ಪನ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಜಲವಿಹಾರಪಸುತಾ ತಥಾ ಕರೋತೀತಿ ತಂ ಕಿರಿಯಾವಿಚ್ಛೇದಂ ದಸ್ಸನವಸೇನೇವಂ ವುತ್ತಂ। ಅಯಞ್ಚ ಅತ್ಥೋ ನ ಕೇವಲಮಿಧೇವ, ಅಥ ಖೋ ಹೇಟ್ಠಿಮೇಸುಪಿ ಏವಮೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೭೨. **ಕೂಟಾಗಾರಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಕಣ್ಣಿಕಾಬದ್ಧಗೇಹವನ್ತೋ। **ನಿವೇಸಾ**ತಿ ನಿವೇಸನಾನಿ, ಕಚ್ಛರಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ “ವಿಭತ್ತಾ ಭಾಗಸೋ ಮಿತಾ”ತಿ। ತಾನಿ ಹಿ ಚತುಸಾಲಭೂತಾನಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸ್ಸ ಪಟಿಬಿಮ್ಬಭೂತಾನಿ ವಿಯ ಪಟಿವಿಭತ್ತರೂಪಾನಿ ಸಮಪ್ಪಮಾಣತಾಯ ಭಾಗಸೋ ಮಿತಾನಿ ವಿಯ ಹೋನ್ತಿ। **ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಾ। **ಆಭನ್ತೀ**ತಿ ಮಣಿರತನಕನಕರಂಸಿಜಾಲೇಹಿ ಓಭಾಸೇನ್ತಿ।

೭೪. **ಮಮಾ**ತಿ ಇದಂ ಪುಬ್ಬಾಪರಾಪೇಕ್ಖಂ, ಮಮ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಮಮ ಅತ್ಥಾಯಾತಿ ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ। **ಉದಕಂ ಅಪಾಯೀ**ತಿ ಯದೇತಂ ಉದಕದಾನಂ ವುತ್ತಂ, ಏತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಇದಂ ಫಲಂ ಯಾಯಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಮಮತ್ಥಾಯ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ ಮಯಾ ದಿನ್ನಂ ಉದಕಂ ಅಪಾಯೀತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾಯ ದೇವತಾಯ ಭಗವಾ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ।

ತತಿಯನಾವಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ದೀಪವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ದೀಪವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಉಪಾಸಕಾ ಉಪೋಸಥಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಯಥಾವಿಭವಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧವತ್ಥನಿವತ್ಥಾ ಸುದ್ಧುತ್ತರಾಸಙ್ಗಾ ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಹತ್ಥಾ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನೋಭಾವನೀಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ಸಾಯನ್ಹೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಿ। ವಿಹಾರೇಯೇವ ವಸಿತುಕಾಮಾನಂ ತೇಸಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಾನಂಯೇವ ಸೂರಿಯೋ ಅತ್ಥಙ್ಗತೋ, ಅನ್ಧಕಾರೋ ಜಾತೋ। ತತ್ಥೇಕಾ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ "ಇದಾನಿ ದೀಪಾಲೋಕಂ ಕಾತುಂ ಯುತ್ತ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹತೋ ಪದೀಪೇಯ್ಯಂ ಆಹರಾಪೇತ್ವಾ ಪದೀಪಂ ಉಜ್ಜಾಲೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಾಸನಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಿ। ಸಾ ತೇನ ಪದೀಪದಾನೇನ ಅತ್ತಮನಾ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಹುತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗತಾ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಜೋತಿರಸವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸರೀರಸೋಭಾ ಪನಸ್ಸಾ ಅತಿವಿಯ ಪಭಸ್ಸರಾ ಅಞ್ಞೇ ದೇವೇ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ದಸ ದಿಸಾ ಓಭಾಸಯಮಾನಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋತಿ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಆಗತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಇಧ ಪನ -

೭೫. "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೭೬. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೭೭. "ಕೇನ ತ್ವಂ ವಿಮಲೋಭಾಸಾ, ಅತಿರೋಚಸಿ ದೇವತಾ।
ಕೇನ ತೇ ಸಬ್ಬಗತ್ತೇಹಿ, ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸತೇ ದಿಸಾ॥

೭೮. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ಚತೂಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೭೯. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೮೦. "ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ತಮನ್ಧಕಾರಮ್ಹಿ ತಿಮೀಸಿಕಾಯಂ, ಪದೀಪಕಾಲಮ್ಹಿ ಅದಾಸಿ ದೀಪಂ॥

೮೧. "ಯೋ ಅನ್ಧಕಾರಮ್ಹಿ ತಿಮೀಸಿಕಾಯಂ, ಪದೀಪಕಾಲಮ್ಹಿ ದದಾತಿ ದೀಪಂ।

ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಜೋತಿರಸಂ ವಿಮಾನಂ, ಪಹೂತಮಲ್ಯಂ ಬಹುಪುಣ್ಡರೀಕಂ॥

೮೨. "ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೮೩. "ತೇನಾಹಂ ವಿಮಲೋಭಾಸಾ, ಅತಿರೋಚಾಮಿ ದೇವತಾ।
ತೇನ ಮೇ ಸಬ್ಬಗತ್ತೇಹಿ, ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸತೇ ದಿಸಾ॥

೮೪. "ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

೭೫. ತತ್ಥ **ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತ-ಸದ್ದೋ "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಭನ್ತೇ, ರತ್ತಿ, ನಿಕ್ಖನ್ತೋ ಪಠಮೋ ಯಾಮೋ"ತಿಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೨೦; ಉದಾ॰ ೪೫; ಚೂಳವ॰ ೩೮೩) ಖಯೇ ಆಗತೋ। "ಅಯಂ ಇಮೇಸಂ ಚತುನ್ನಂ ಪುಗ್ಗಲಾನಂ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತತರೋ ಚ ಪಣೀತತರೋ ಚಾ"ತಿಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೧೦೦) ಸುನ್ದರೇ। "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ, ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಂ, ಭನ್ತೇ"ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೧.೨೫೦; ಪಾರಾ॰ ೧೫) ಅಬ್ಭನುಮೋದನೇ। "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸಯಂ ದಿಸಾ"ತಿಆದೀಸು (ವಿ॰ ವ॰ ೮೫೭) ಅಭಿರೂಪೇ। ಇಧಾಪಿ ಅಭಿರೂಪೇ ಏವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಾ **ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನಾ**ತಿ ಅತಿಕನ್ತೇನ ಅತಿಮನಾಪೇನ, ಅಭಿರೂಪೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಛವಿವಣ್ಣೇನ। **ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದಸ ದಿಸಾ ಜೋತೇನ್ತೀ ಏಕಾಲೋಕಂ ಕರೋನ್ತೀ। ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ"**ತಿ। ಉಸ್ಸನ್ನಾ ಪಭಾ ಏತಾಯ ಧೀಯತಿ, ಓಸಧೀನಂ ವಾ ಅನುಬಲಪ್ಪದಾಯಿಕಾತಿ ಕತ್ವಾ "ಓಸಧೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾ ತಾರಕಾ ಯಥಾ ಸಮನ್ತತೋ ಆಲೋಕಂ ಕುರುಮಾನಾ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಮೇವ ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಓಭಾಸಯನ್ತೀ ತಿಟ್ಠಸೀತಿ।

೭೭. **ಸಬ್ಬಗತ್ತೇಹೀ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಸರೀರಾವಯವೇಹಿ, ಸಕಲೇಹಿ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇಹಿ ಓಭಾಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ, ಹೇತುಮ್ಹಿ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ। **ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸತೇ ದಿಸಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಪಿ ದಸದಿಸಾ ವಿಜ್ಜೋತತಿ। "ಓಭಾಸರೇ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ತೇಸಂ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾತಿ ಬಹುವಚನಮೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೮೧. **ಪದೀಪಕಾಲಮ್ಹೀ**ತಿ ಪದೀಪಕರಣಕಾಲೇ, ಪದೀಪುಜ್ಜಲನಯೋಗ್ಗೇ ಅನ್ಧಕಾರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ "ಯೋ ಅನ್ಧಕಾರಮ್ಹಿ ತಿಮೀಸಿಕಾಯ"ನ್ತಿ, ಬಹಲೇ ಮಹನ್ಧಕಾರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದದಾತಿ ದೀಪ**ನ್ತಿ ಪದೀಪಂ ಉಜ್ಜಾಲೇನ್ತೋ ವಾ ಅನುಜ್ಜಾಲೇನ್ತೋ ವಾ ಪದೀಪದಾನಂ ದದಾತಿ, ಪದೀಪೋಪಕರಣಾನಿ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಜತಿ। **ಉಪಪಜ್ಜತಿ ಜೋತಿರಸಂ ವಿಮಾನ**ನ್ತಿ ಪಟಿಸನ್ಧಿಗ್ಗಹಣವಸೇನ ಜೋತಿರಸಂ ವಿಮಾನಂ ಉಪಗಚ್ಛತೀತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಥ ಯಥಾಪುಚ್ಛಿತೇ ಅತ್ಥೇ ದೇವತಾಯ ಕಥಿತೇ ಥೇರೋ ತಮೇವ ಕಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ದಾನಾದಿಕಥಾಯ ತಸ್ಸಾ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಾದಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಪರಿವಾರಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಥೇರೋ ತತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ, ಭಗವಾ ತಸ್ಮಿಂ ವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ । ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾ, ಮಹಾಜನೋ ವಿಸೇಸತೋ ದೀಪದಾನೇ ಸಕ್ಕಚ್ಚಕಾರೀ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದೀಪವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ತಿಲದಕ್ಖಿಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ತಿಲದಕ್ಖಿಣವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ಗಬ್ಭಿನೀ ತಿಲೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ಆತಪೇ ಸುಕ್ಖಾಪೇತಿ ತೇಲಂ ಕಾತುಕಾಮಾ। ಸಾ ಚ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾಯುಕಾ ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಚವನಧಮ್ಮಾ, ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಚಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಂ ಓಕಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಠಿತಂ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ದಿಬ್ಬಚಕ್ಖುನಾ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ ಅಜ್ಜ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ತಿಲಭಿಕ್ಖಾಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ತಂ ಸಗ್ಗೂಪಗಂ ಕರೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸೋ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ತಙ್ಖಣೇನೇವ ರಾಜಗಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಭಗವನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಾ ಸಹಸಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಕತಞ್ಜಲೀ ಅಞ್ಞಂ ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ತಿಲೇ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಭೋಹಿ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಪೂರಂ ತಿಲಂ ಭಗವತೋ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿ। ತಂ ಭಗವಾ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ "ಸುಖಿನೀ ಹೋಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ಸುತ್ತಪಬುದ್ಧಾ ವಿಯ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಂ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ವಿರೋಚಮಾನಮುಪಗನ್ತ್ವಾ –

೮೫. "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೮೬. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೮೭. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ – ಪುಚ್ಛಿ।

೮೮. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೮೯. "ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ॥
೯೦. "ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಬುದ್ಧಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ಆಸಜ್ಜ ದಾನಂ ಅದಾಸಿಂ, ಅಕಾಮಾ ತಿಲದಕ್ಖಿಣಂ।
ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ಬುದ್ಧಸ್ಸ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೯೧. "ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೯೨. “ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ -

ಸಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

೯೦. ತತ್ಥ **ಆಸಜ್ಜಾತಿ** ಅಯಂ ಆಸಜ್ಜ-ಸದ್ದೋ “ಆಸಜ್ಜ ನಂ ತಥಾಗತ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಚೂಳವ॰ ೩೫೦) ಘಟ್ಟೇನ ಆಗತೋ। “ಆಸಜ್ಜ ದಾನಂ ದೇತೀ”ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೩೩೬; ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೩೧) ಸಮಾಗಮೇ। ಇಧಾಪಿ ಸಮಾಗಮೇಯೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ತಸ್ಮಾ **ಆಸಜ್ಜಾತಿ** ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ, ಸಮವಾಯೇನ ಸಮ್ಪತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **“ಅಕಾಮಾ”**ತಿ। ಸಾ ಹಿ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸಂವಿಧಾನಪುಬ್ಬಕಂ ಪುರಿಮಸಿದ್ಧಂ ದಾನಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ವಿನಾ ಸಹಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತೇ ಭಗವತಿ ಪವತ್ತಿತಂ ತಿಲದಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ “ಆಸಜ್ಜ ದಾನಂ ಅದಾಸಿಂ, ಅಕಾಮಾ ತಿಲದಕ್ಖಿಣ”ನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ತಿಲದಕ್ಖಿಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ಪಠಮಪತಿಬ್ಬತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ದಿವಿಯಾ ಚ ಹಂಸಾತಿ ಪತಿಬ್ಬತಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ಪತಿಬ್ಬತಾ ಅಹೋಸಿ ಭತ್ತು ಅನುಕೂಲವತ್ತಿನೀ ಖಮಾ ಪದಕ್ಖಿಣಗ್ಗಾಹಿನೀ, ನ ಕುದ್ಧಾಪಿ ಪಟಿಪ್ಫರತಿ, ಅಫರುಸವಾಚಾ ಸಚ್ಚವಾದಿನೀ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಯಥಾವಿಭವಂ ದಾನಾನಿ ಚ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಕೇನಚಿದೇವ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪುರಿಮನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ದೇವಧೀತರಂ ಮಹತಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸಮೀಪಮುಪಗತೋ। ಸಾ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಭಾವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ತಾಯ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

೯೩. “ಕೋಞ್ಚಾ ಮಯೂರಾ ದಿವಿಯಾ ಚ ಹಂಸಾ, ವಗ್ಗುಸ್ಸರಾ ಕೋಕಿಲಾ ಸಮ್ಪತನ್ತಿ।
ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣಂ ರಮ್ಮಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಅನೇಕಚಿತ್ತಂ ನರನಾರಿಸೇವಿತಂ॥

೯೪. “ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಇದ್ಧೀ ವಿಕುಬ್ಬನ್ತಿ ಅನೇಕರೂಪಾ।
ಇಮಾ ಚ ತೇ ಅಚ್ಛರಾಯೋ ಸಮನ್ತತೋ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ ಚ॥

೯೫. “ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತಾಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ - ಆಹ।

೯೬. “ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೯೭. “ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪತಿಬ್ಬತಾನಞ್ಞಮನಾ ಅಹೋಸಿಂ।
ಮಾತಾವ ಪುತ್ತಂ ಅನುರಕ್ಖಮಾನಾ, ಕುದ್ಧಾಪಿಹಂ ನಪ್ಫರುಸಂ ಅವೋಚಂ॥

೯೮. “ಸಚ್ಚೇ ಠಿತಾ ಮೋಸವಜ್ಜಂ ಪಹಾಯ, ದಾನೇ ರತಾ ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಭಾವಾ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೯೯. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೦೦“ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ -

ಸಾ ದೇವತಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

೯೩. ತತ್ಥ **ಕೋಞ್ಚಾ**ತಿ ಕೋಞ್ಚಸಕುಣಾ, ಯೇ “ಸಾರಸಾ”ತಿಪಿ ವುಚ್ಚನ್ತಿ। **ಮಯೂರಾ**ತಿ ಮೋರಾ। **ದಿವಿಯಾ**ತಿ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವಾ। ಇದಞ್ಚ ಪದಂ “ದಿವಿಯಾ ಕೋಞ್ಚಾ, ದಿವಿಯಾ ಮಯೂರಾ”ತಿಆದಿನಾ ಚತೂಹಿಪಿ ಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ಹಂಸಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಹಂಸಾದಿಹಂಸಾ। **ವಗ್ಗುಸ್ಸರಾ**ತಿ ಮಧುರಸ್ಸರಾ। **ಕೋಕಿಲಾ**ತಿ ಕಾಳಕೋಕಿಲಾ ಚೇವ ಸುಕ್ಕಕೋಕಿಲಾ ಚ। **ಸಮ್ಪತನ್ತೀ**ತಿ ದೇವತಾಯ ಅಭಿರಮಣತ್ಥಂ ಕೀಳನ್ತಾ ಲಳನ್ತಾ ಸಮನ್ತತೋ ಪತನ್ತಿ ವಿಚರನ್ತಿ। ಕೋಞ್ಚಾದಿರೂಪೇನ ಹಿ ದೇವತಾಯ ರತಿಜನನತ್ಥಂ ಪರಿವಾರಭೂತಾ ದೇವತಾ ಕೀಳನ್ತಾ ಲಳನ್ತಾ “ಕೋಞ್ಚಾ”ತಿಆದಿನಾ ವುತ್ತಾ। **ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಗನ್ಥಿತಾಗನ್ಥಿತೇಹಿ ನಾನಾವಿಧರತನಕುಸುಮೇಹಿ ಓಕಿಣ್ಣಂ। **ರಮ್ಮ**ನ್ತಿ ರಮಣೀಯಂ, ಮನೋರಮನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನೇಕಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಉಯ್ಯಾನಕಪ್ಪರುಕ್ಖಪೋಕ್ಖರಣಿಆದೀಹಿ ವಿಮಾನೇಸು ಚ ಅನೇಕೇಹಿ ಭಿತ್ತಿವಿಸೇಸಾದೀಹಿ ಚಿತ್ತಂ। **ನರನಾರಿಸೇವಿತ**ನ್ತಿ ಪರಿವಾರಭೂತೇಹಿ ದೇವಪುತ್ತೇಹಿ ದೇವಧೀತಾಹಿ ಚ ಉಪಸೇವಿತಂ।

೯೪. **ಇದ್ಧೀ ವಿಕುಬ್ಬನ್ತಿ ಅನೇಕರೂಪಾ**ತಿ ನಾನಾರೂಪಾನಂ ವಿದಂಸನೇನ ಅನೇಕರೂಪಾ ಕಮ್ಮಾನುಭಾವಸಿದ್ಧಾ ಇದ್ಧೀ ವಿಕುಬ್ಬನ್ತೀ ವಿಕುಬ್ಬನಿದ್ಧಿಯೋ ವಳಞ್ಜೇನ್ತೀ ಅಚ್ಛಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೯೭. **ಅನಞ್ಞಮನಾ**ತಿ ಪತಿಬ್ಬತಾ, ಪತಿತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಮನೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಅಞ್ಞಮನಾ, ನ ಅಞ್ಞಮನಾತಿ ಅನಞ್ಞಮನಾ, ಮಯ್ಹಂ ಸಾಮಿಕತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಪುರಿಸೇ ಪಾಪಕಂ ಚಿತ್ತಂ ನ ಉಪ್ಪಾದೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾತಾವ ಪುತ್ತಂ ಅನುರಕ್ಖಮಾನಾ**ತಿ ಯಥಾ ಮಾತಾ ಪುತ್ತಂ, ಏವಂ ಮಯ್ಹಂ ಸಾಮಿಕಂ, ಸಬ್ಬೇಪಿ ವಾ ಸತ್ತೇ ಹಿತೇಸಿತಾಯ ಅಹಿತಾಪನಯನಕಾಮತಾಯ ಚ ಅನುದ್ದಯಮಾನಾ। **ಕುದ್ಧಾಪಿಹಂ ನಪ್ಫರುಸಂ ಅವೋಚ**ನ್ತಿ ಪರೇನ ಕತಂ ಅಫಾಸುಕಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಕುದ್ಧಾಪಿ ಸಮಾನಾ ಅಹಂ ಫರುಸವಚನಂ ನ ಕಥೇಸಿಂ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಪಿಯವಚನಮೇವ ಅಭಾಸಿನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೯೮. **ಸಚ್ಚೇ ಠಿತಾ**ತಿ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। ಯಸ್ಮಾ ಮುಸಾವಾದಾ ವೇರಮಣಿಯಾ ಸಚ್ಚೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ನಾಮ ಹೋತಿ, ನ ಕದಾಚಿ ಸಚ್ಚವಚನಮತ್ತೇನಾತಿ ಆಹ - **ಮೋಸವಜ್ಜಂ ಪಹಾಯಾ**ತಿ ಮುಸಾವಾದಂ ಪಹಾಯ। **ದಾನೇ ರತಾ**ತಿ ದಾನೇ ಅಭಿರತಾ, ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಙ್ಗಹಿತತ್ತಭಾವಾ**ತಿ ಸಙ್ಗಹವತ್ಥೂಹಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿಯ ಸಭಾವೇನೇವ ಪರೇಸಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹನಸೀಲಾ ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಕಮ್ಮಫಲಸದ್ಧಾಯ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಚಿತ್ತೀಕಾರೇನ ಅದಾಸಿಂ, ಅಞ್ಞಞ್ಚ ವತ್ಥಾದಿದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಉಳಾರಂ ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪತಿಬ್ಬತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ದುತಿಯಪತಿಬ್ಬತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭನ್ತಿ ದುತಿಯಪತಿಬ್ಬತಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಕಿರ ಅಞ್ಞತರಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಪತಿಬ್ಬತಾ ಹುತ್ವಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಸುವಿಸುದ್ಧಾನಿ ಕತ್ವಾ ರಕ್ಖಿ, ಯಥಾವಿಭವಞ್ಚ ದಾನಾನಿ ಅದಾಸಿ, ಸಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೧೦೧"ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಂ ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರಂ, ವಿಮಾನಮಾರುಯ್ಹ ಅನೇಕಚಿತ್ತಂ।
ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಇದ್ಧಿ ವಿಕುಬ್ಬಮಾನಾ।
ಇಮಾ ಚ ತೇ ಅಚ್ಛರಾಯೋ ಸಮನ್ತತೋ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ ಚ॥

೧೦೨"ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತಾಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಪುಚ್ಛಿ।

೧೦೩"ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೦೪"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ ಅಹೋಸಿಂ।
ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ ಅಹೋಸಿಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಿಸ್ಸಂ॥

೧೦೫"ಅಮಜ್ಜಪಾ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಅಭಾಣಿಂ, ಸಕೇನ ಸಾಮಿನಾ ಅಹೋಸಿಂ ತುಟ್ಠಾ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೦೬"ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೦೭"ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

೧೦೧. ತತ್ಥ **ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭ**ನ್ತಿ ವೇಳುರಿಯಮಣಿಮಯಥಮ್ಭಂ। **ರುಚಿರ**ನ್ತಿ ರಮಣೀಯಂ। **ಪಭಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಅತಿವಿಯ ಭಾಸುರಂ। **ಉಚ್ಚಾವಚಾ**ತಿ ಉಚ್ಚಾ ಚ ಅವಚಾ ಚ, ವಿವಿಧಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೪-೫. **ಉಪಾಸಿಕಾ**ತಿ ಸರಣಗಮನೇನ ಉಪಾಸಿಕಾಲಕ್ಖಣೇ ಠಿತಾ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ -

"ಯತೋ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಧಮ್ಮಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಸಙ್ಘಂ ಸರಣಂ ಗತೋ ಹೋತಿ, ಏತ್ತಾವತಾ ಖೋ, ಮಹಾನಾಮ, ಅರಿಯಸಾವಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಹೋತೀ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೦೩೩)।

ಚಕ್ಖುಮತೋತಿ ಪಞ್ಞಾಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ। ಏವಂ ಉಪಾಸಿಕಾಭಾವಕಿತ್ತನೇನ ಆಸಯಸುದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಪಯೋಗಸುದ್ಧಿಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಸಕೇನ ಸಾಮಿನಾ ಅಹೋಸಿಂ ತುಟ್ಠಾತಿ** ಮಿಚ್ಛಾಚಾರಾವೇರಮಣಿಮಾಹ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ।

ದುತಿಯಪತಿಬ್ಬತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ಪಠಮಸುಣಿಸಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಸುಣಿಸಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಏಕಾ ಕುಲಸುಣ್ಹಾ ಗೇಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠಂ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಾ "ಇದಂ ಮಯ್ಹಂ ಉತ್ತಮಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಉಪಟ್ಠಿತ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಪೂವಭಾಗಂ ಆದಾಯ ಆದರೇನ ಥೇರಸ್ಸ ಉಪನೇಸಿ, ಥೇರೋ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಗತೋ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೧೦೮."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೦೯."ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೧೦."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೧೧."ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೧೨."ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಸುಣಿಸಾ ಅಹೋಸಿಂ ಸಸುರಸ್ಸ ಗೇಹೇ॥
೧೧೩."ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಪೂವಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ।
ಭಾಗಡ್ಢಭಾಗಂ ದತ್ವಾನ, ಮೋದಾಮಿ ನನ್ದನೇ ವನೇ॥

೧೧೪."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೧೫."ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೧೨. ತತ್ಥ **ಸುಣಿಸಾತಿ** ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ। ಇತ್ಥಿಯಾ ಹಿ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಪಿತಾ "ಸಸುರೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಸಾ "ಸುಣಿಸಾ"ತಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ "ಸುಣಿಸಾ ಅಹೋಸಿಂ ಸಸುರಸ್ಸ ಗೇಹೇ"ತಿ।

೧೧೩. **ಭಾಗಡ್ಢಭಾಗ**ನ್ತಿ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಪಟಿವೀಸತೋ ಉಪಡ್ಢಭಾಗಂ। **ಮೋದಾಮಿ ನನ್ದನೇ ವನೇ**ತಿ ಥೇರೇನ ನನ್ದನವನೇ ದಿಟ್ಠತಾಯ ಆಹ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಸುಣಿಸಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ದುತಿಯಸುಣಿಸಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ದುತಿಯಸುಣಿಸಾವಿಮಾನಂ। ಏತ್ಥ ಪನ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ, ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ಕುಮ್ಮಾಸದಾನಮೇವ ವಿಸೇಸೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೧೧೬.''ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೧೭.''ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೧೮.''ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ''ತಿ॥

೧೧೯.''ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ''॥

೧೨೦.''ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಸುಣಿಸಾ ಅಹೋಸಿಂ ಸಸುರಸ್ಸ ಗೇಹೇ॥
೧೨೧.''ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಭಾಗಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ।
ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಂ ದತ್ವಾನ, ಮೋದಾಮಿ ನನ್ದನೇ ವನೇ॥

೧೨೨.''ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೨೩.''ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ''ತಿ॥

೧೨೧. ತತ್ಥ **ಭಾಗ**ನ್ತಿ ಕುಮ್ಮಾಸಕೋಟ್ಠಾಸಂ। ತೇನಾಹ **''ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಂ ದತ್ವಾನಾ''**ತಿ। ಕುಮ್ಮಾಸೋತಿ ಚ ಯವಕುಮ್ಮಾಸೋ ವುತ್ತೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ದುತಿಯಸುಣಿಸಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೫. ಉತ್ತರಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಉತ್ತರಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮ ದುಗ್ಗತಪುರಿಸೋ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವತಿ, ತಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಉತ್ತರಾ, ಉತ್ತರಾ ಚ ನಾಮ ಧೀತಾತಿ ದ್ವೇ ಏವ ಗೇಹಮಾನುಸಕಾ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ರಾಜಗಹೇ "ಮಹಾಜನೇನ ಸತ್ತಾಹಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಘೋಸನಂ ಕರಿಂಸು। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸೇಟ್ಠಿ ಪಾತೋವ ಆಗತಂ ಪುಣ್ಣಂ "ತಾತ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪರಿಜನೋ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿತುಕಾಮೋ, ತ್ವಂ ಕಿಂ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳಿಸ್ಸಸಿ, ಉದಾಹು ಭತಿಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಆಹ। "ಸಾಮಿ, ನಕ್ಖತ್ತಂ ನಾಮ ಸಧನಾನಂ ಹೋತಿ, ಮಮ ಪನ ಗೇಹೇ ಸ್ವಾತನಾಯ ಯಾಗುತಣ್ಡುಲಾನಿಪಿ ನತ್ಥಿ, ಕಿಂ ಮೇ ನಕ್ಖತ್ತೇನ? ಗೋಣೇ ಲಭನ್ತೋ ಕಸಿತುಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ। "ತೇನ ಹಿ ಗೋಣೇ ಗಣ್ಹಸ್ಸೂ"ತಿ। ಸೋ ಬಲವಗೋಣೇ ಚ ಭದ್ದನಙ್ಗಲಞ್ಚ ಗಹೇತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ, ನಾಗರಾ ನಕ್ಖತ್ತಂ ಕೀಳನ್ತಿ, ಅಹಂ ದಲಿದ್ದತಾಯ ಭತಿಂ ಕಾತುಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ತಾವ ಅಜ್ಜ ದಿಗುಣಂ ನಿವಾಪಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಆಹರೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಭರಿಯಂ ವತ್ವಾ ಖೇತ್ತಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರೋಪಿ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪನ್ನೋ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ "ಕಸ್ಸ ನು ಖೋ ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಪುಣ್ಣಂ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಜಾಲಸ್ಸ ಅನ್ತೋ ಪವಿಟ್ಠಂ ದಿಸ್ವಾ "ಸದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಏಸ, ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ ವಾ ಮೇ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತು"ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಸದ್ಧಭಾವಞ್ಚ ಸಙ್ಗಹಂ ಕಾತುಂ ಸಮತ್ಥಭಾವಞ್ಚ ತಪ್ಪಚ್ಚಯಾ ಚ ತಸ್ಸ ಮಹಾಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಲಾಭಂ ಞತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸ ಕಸನಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಆವಾಟತೀರೇ ಏಕಂ ಗುಮ್ಬಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಪುಣ್ಣೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾವ ಕಸಿಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ದನ್ತಕಟ್ಠೇನ ಅತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದನ್ತಕಟ್ಠಂ ಕಪ್ಪಿಯಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ ಪತ್ತಞ್ಚ ಪರಿಸ್ಸಾವನಞ್ಚ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸೋ "ಪಾನೀಯೇನ ಅತ್ಥೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ತಂ ಆದಾಯ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ।

ಥೇರೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಪರೇಸಂ ಪಚ್ಛಿಮಗೇಹೇ ವಸತಿ, ಸಚಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಇಮಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಮಂ ದಟ್ಠುಂ ನ ಸಕ್ಖಿಸ್ಸತಿ, ಯಾವಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಭತ್ತಂ ಆದಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜತಿ, ತಾವ ಇಧೇವ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ತತ್ಥೇವ ಥೋಕಂ ವೀತಿನಾಮೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಮಗ್ಗಾರುಳ್ಹಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಅನ್ತೋನಗರಾಭಿಮುಖೋ ಪಾಯಾಸಿ। ಸಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಪ್ಪೇಕದಾಹಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇ ಸತಿ ಅಯ್ಯಂ ನ ಪಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪ್ಪೇಕದಾ ಮೇ ಅಯ್ಯಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯಾ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ನ ಹೋತಿ, ಅಜ್ಜ ಪನ ಮೇ ಅಯ್ಯೋ ಚ ದಿಟ್ಠೋ, ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೋ ಚಾಯಂ ಅತ್ಥಿ, ಕರಿಸ್ಸತಿ ನು ಖೋ ಮೇ ಸಙ್ಗಹ"ನ್ತಿ। ಸಾ ಭತ್ತಭಾಜನಂ ಓತಾರೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇದಂ ಲೂಖಂ ವಾ ಪಣೀತಂ ವಾತಿ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಾಸಸ್ಸ ವೋ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಥೇರೋ ಪತ್ತಂ ಉಪನಾಮೇತ್ವಾ ತಾಯ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ಭಾಜನಂ ಧಾರೇತ್ವಾ ಏಕೇನ ಹತ್ಥೇನ ತತೋ ಭತ್ತಂ ದದಮಾನಾಯ ಉಪಡ್ಢಭತ್ತೇ ದಿನ್ನೇ "ಅಲ"ನ್ತಿ ಹತ್ಥೇನ ಪತ್ತಂ ಪಿದಹಿ। ಸಾ "ಭನ್ತೇ, ಏಕೋವ ಪಟಿವೀಸೋ, ನ ಸಕ್ಕಾ ದ್ವಿಧಾ ಕಾತುಂ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ದಾಸಸ್ಸ ಇಧಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ ಅಕತ್ವಾ ಪರಲೋಕಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋಥ, ನಿರವಸೇಸಮೇವ ದಾತುಕಾಮಾಮ್ಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಸಬ್ಬಮೇವಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ "ತುಮ್ಹೇಹಿ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಸ್ಸ ಭಾಗಿನೀ ಅಸ್ಸ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಅಕಾಸಿ। ಥೇರೋ "ಏವಂ ಹೋತೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಠಿತಕೋವ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಉದಕಫಾಸುಕಟ್ಠಾನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾಪಿ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ತಣ್ಡುಲೇ ಪರಿಯೇಸಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಿ।

ಪುಣ್ಣೋಪಿ ಅಡ್ಢಕರೀಸಮತ್ತಂ ಠಾನಂ ಕಸಿತ್ವಾ ಜಿಘಚ್ಛಂ ಸಹಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಗೋಣೇ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಏಕಂ ರುಕ್ಖಚ್ಛಾಯಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮಗ್ಗಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಭತ್ತಮಾದಾಯ ಗಚ್ಛಮಾನಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾವ "ಏಸ ಜಿಘಚ್ಛಾಪೀಳಿತೋ ಮಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ನಿಸಿನ್ನೋ, ಸಚೇ ಮಂ 'ಅತಿವಿಯ ಚಿರಾಯೀ'ತಿ ತಜ್ಜೇತ್ವಾ ಪತೋದಲಟ್ಠಿಯಾ ಪಹರಿಸ್ಸತಿ, ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಪಟಿಕಚ್ಚೇವಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಸಾಮಿ, ಅಜ್ಜೇಕದಿವಸಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಹಿ, ಮಾ ಮಯಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ನಿರತ್ಥಕಂ ಕರಿ, ಅಹಂ ಪಾತೋವ ತೇ ಭತ್ತಂ ಆಹರನ್ತೀ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತವ ಭತ್ತಂ ತಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಪುನ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ಆಗತಾ, ಪಸಾದೇಹಿ, ಸಾಮಿ, ಚಿತ್ತ"ನ್ತಿ। ಸೋ "ಕಿಂ ವದೇಸಿ,

ಭದ್ದೇ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುನ ತಮತ್ಥಂ ಸುತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ , ಸಾಧು ವತ ತೇ ಕತಂ ಮಮ ಭತ್ತಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದದಮಾನಾಯ, ಮಯಾಪಿಸ್ಸ ಅಜ್ಜ ಪಾತೋವ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಮುಖೋದಕಞ್ಚ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ತಂ ವಚನಂ ಅಭಿನನ್ದಿತ್ವಾ ಉಸ್ಸೂರೇ ಲದ್ಧಭತ್ತತಾಯ ಕಿಲನ್ತಕಾಯೋ ತಸ್ಸಾ ಅಙ್ಕೇ ಸೀಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದಂ ಓಕ್ಕಮಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಪಾತೋವ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಪಂಸುಚುಣ್ಣಂ ಉಪಾದಾಯ ಸಬ್ಬಂ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ಕಣಿಕಾರಪುಪ್ಫರಾಸಿ ವಿಯ ಸೋಭಮಾನಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಪಬುದ್ಧೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಭರಿಯಂ ಆಹ "ಭದ್ದೇ, ಏತಂ ಮಯಾ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಂ ಮಮ ಸುವಣ್ಣಂ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಮೇ ಅತಿಉಸ್ಸೂರೇ ಲದ್ಧಭತ್ತತಾಯ ಅಕ್ಖೀನಿ ಭಮನ್ತೀ"ತಿ। "ಸಾಮಿ, ಮಯ್ಹಮ್ಪಿ ಏವಮೇವ ಪಞ್ಞಾಯತೀ"ತಿ। ಸೋ ಉಟ್ಠಾಯ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಂ ಪಿಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಙ್ಗಲಸೀಸೇ ಪಹರಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಅಹೋ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನೇ ಅಜ್ಜೇವ ವಿಪಾಕೋ ದಸ್ಸಿತೋ, ನ ಖೋ ಪನ ಸಕ್ಕಾ ಏತ್ತಕಂ ಧನಂ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇತ್ವಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತು"ನ್ತಿ ಭರಿಯಾಯ ಆಭತಂ ಭತ್ತಪಾತಿಂ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ರಾಜಕುಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ ಕತೋಕಾಸೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ "ಕಿಂ ತಾತಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ದೇವ, ಅಜ್ಜ ಮಯಾ ಕಸಿತಟ್ಠಾನಂ ಸಬ್ಬಂ ಸುವಣ್ಣರಾಸಿಮೇವ ಹುತ್ವಾ ಠಿತಂ, ಸುವಣ್ಣಂ ಆಹರಾಪೇತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಆಹ। "ಕೋಸಿ ತ್ವ"ನ್ತಿ? "ಪುಣ್ಣೋ ನಾಮಾಹ"ನ್ತಿ। "ಕಿಂ ಪನ ತೇ ಅಜ್ಜ ಕತ"ನ್ತಿ? "ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ಮೇ ಪಾತೋವ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಮುಖೋದಕಞ್ಚ ದಿನ್ನಂ, ಭರಿಯಾಯಪಿ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಆಹಟಭತ್ತಂ ತಸ್ಸೇವ ದಿನ್ನ"ನ್ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ "ಅಜ್ಜೇವ ಕಿರ ಭೋ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿಸ್ಸ ದಿನ್ನದಾನೇ ವಿಪಾಕೋ ದಸ್ಸಿತೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ತಾತ, ಕಿಂ ಕರೋಮೀ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। "ಬಹೂನಿ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಹಿಣಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಂ ಆಹರಾಪೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ಸಕಟಾನಿ ಪಹಿಣಿ। ರಾಜಪುರಿಸೇಸು "ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಗಣ್ಹನ್ತೇಸು ಗಹಿತಂ ಗಹಿತಂ ಮತ್ತಿಕಾವ ಹೋತಿ। ತೇಹಿ ಗನ್ತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚಿತೇ "ತಾತಾ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕಿನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಹಿತ"ನ್ತಿ ಪುಟ್ಠಾ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ಆಹಂಸು। ತೇನ ಹಿ, ತಾತಾ, ಪುನ ಗಚ್ಛಥ, "ಪುಣ್ಣಸ್ಸ ಸನ್ತಕ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಗಣ್ಹಥಾತಿ। ತೇ ತಥಾ ಕರಿಂಸು ಗಹಿತಂ ಗಹಿತಂ ಸುವಣ್ಣಮೇವ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಆಹರಿತ್ವಾ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ರಾಸಿಂ ಅಕಂಸು, ಅಸೀತಿಹತ್ಥುಬ್ಬೇಧೋ ರಾಸಿ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ನಾಗರೇ ಸನ್ನಿಪಾತಾಪೇತ್ವಾ ಆಹ "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಅತ್ಥಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಏತ್ತಕಂ ಸುವಣ್ಣ"ನ್ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ದೇವಾ"ತಿ। "ಕಿಂ ಪನಸ್ಸ ದಾತುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ? "ಸೇಟ್ಠಿಚ್ಛತ್ತಂ, ದೇವಾ"ತಿ। ರಾಜಾ "ಬಹುಧನಸೇಟ್ಠಿ ನಾಮ ಹೋತೂ"ತಿ ಮಹನ್ತೇನ ಭೋಗೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಿಚ್ಛತ್ತಂ ಅದಾಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಸೋ ಆಹ "ಮಯಂ, ದೇವ, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಪರಕುಲೇ ವಸಿಮ್ಹಾ, ವಸನಟ್ಠಾನಂ ನೋ ದೇಥಾ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ಪಸ್ಸ, ಏಸ ಗುಮ್ಬೋ ಪಞ್ಞಾಯತಿ, ಏತಂ ಹರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಕಾರೇಹೀತಿ ಪುರಾಣಸೇಟ್ಠಿಸ್ಸ ಗೇಹಟ್ಠಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಸೋ ತಸ್ಮಿಂ ಠಾನೇ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಗೇಹಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಗೇಹಪವೇಸನಮಙ್ಗಲಞ್ಚ ಛತ್ತಮಙ್ಗಲಞ್ಚ ಏಕತೋವ ಕರೋನ್ತೋ ಸತ್ತಾಹಂ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ಅದಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ ದಾನಾನುಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಧಮ್ಮಕಥಾವಸಾನೇ ಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿ ಚ ಭರಿಯಾ ಚಸ್ಸ ಧೀತಾ ಚ ಉತ್ತರಾತಿ ತಯೋಪಿ ಜನಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ।

ಅಪರಭಾಗೇ ರಾಜಗಹಸೇಟ್ಠಿ ಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿನೋ ಧೀತರಂ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾರೇಸಿ। ಸೋ "ನಾಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ "ಮಾ ಏವಂ ಕರೋತು, ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ಅಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೇನೇವ ತೇ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ, ದೇತು ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇ ಧೀತರ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸೋ "ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಾ ತುಮ್ಹೇ, ಮಮ ಧೀತಾ ತೀಹಿ ರತನೇಹಿ ವಿನಾ ವಸಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತಿ, ನೇವಸ್ಸ ಧೀತರಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಬಹೂ ಸೇಟ್ಠಿಗಹಪತಿಕಾದಯೋ ಕುಲಪುತ್ತಾ "ಮಾ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸಂ ಭಿನ್ದಿ, ದೇಹಿಸ್ಸ ಧೀತರ"ನ್ತಿ ಯಾಚಿಂಸು। ಸೋ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ಆಸಾಳ್ಹಿಪುಣ್ಣಮಾಯ ಧೀತರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುಂ ವಾ ಭಿಕ್ಖುನಿಂ ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತುಂ ದಾನಂ ವಾ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಂ ವಾ ಸೋತುಂ ನಾಲತ್ಥ, ಏವಂ ಅಡ್ಢತಿಯೇಸು ಮಾಸೇಸು ವೀತಿವತ್ತೇಸು ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತೇ ಪರಿಚಾರಿಕೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಇದಾನಿ ಕಿತ್ತಕಂ ಅನ್ತೋವಸ್ಸಂ ಅವಸಿಟ್ಠ"ನ್ತಿ? "ಅಡ್ಢಮಾಸೋ,

ಅಯ್ಯೇ"ತಿ। ಸಾ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಏವರೂಪೇ ಬನ್ಧನಾಗಾರೇ ಪಕ್ಖಿಪಿಂಸು, ವರಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಂ ಲಕ್ಖಣಾಹತಂ ಕತ್ವಾ ಪರೇಸಂ ದಾಸಿಂ ಸಾವೇತುಂ, ನ ಏವರೂಪಸ್ಸ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ದಾತುಂ, ಆಗತಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಿಕ್ಖುದಸ್ಸನಾದೀಸು ಏಕಮ್ಪಿ ಪುಞ್ಞಂ ಕಾತುಂ ನ ಲಭಾಮೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಪಿತಾ "ದುಕ್ಖಿತಾ ವತ ಮೇ ಧೀತಾ"ತಿ ಅನತ್ತಮನತಂ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಪಞ್ಚದಸ ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪೇಸೇಸಿ, "ಇಮಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಸಿರಿಮಾ ನಾಮ ಗಣಿಕಾ ಅತ್ಥಿ, ದೇವಸಿಕಂ ಸಹಸ್ಸಂ ಗಣ್ಹಾತಿ, ಇಮೇಹಿ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಸಯಂ ಯಥಾರುಚಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತೂ"ತಿ ಸಾಸನಞ್ಚ ಪಹಿಣಿ। ಉತ್ತರಾ ತಥಾ ಕತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇನ ಸಿರಿಮಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕಿಮಿದ"ನ್ತಿ ವುತ್ತೇ "ಸಾಮಿ, ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾ ತುಮ್ಹೇ ಪರಿಚರತು, ಅಹಂ ಪನ ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ದಾನಞ್ಚೇವ ದಾತುಕಾಮಾ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಕಾಮಾ"ತಿ ಆಹ। ಸೋ ತಂ ಅಭಿರೂಪಂ ಇತ್ಥಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸಿನೇಹೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ।

ಉತ್ತರಾಪಿ ಖೋ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಇಮಂ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಗನ್ತ್ವಾ ಇಧೇವ ಭಿಕ್ಖಾ ಗಹೇತಬ್ಬಾ"ತಿ ಸತ್ಥು ಪಟಿಞ್ಞಂ ಗಹೇತ್ವಾ "ಇತೋ ದಾನಿ ಪಟ್ಠಾಯ ಯಾವ ಮಹಾಪವಾರಣಾ, ತಾವ ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಟ್ಠಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತುಟ್ಠಮಾನಸಾ "ಏವಂ ಯಾಗುಂ ಪಚಥ, ಏವಂ ಭತ್ತಂ ಪಚಥ, ಏವಂ ಪೂವಂ ಪಚಥಾ"ತಿ ಮಹಾನಸೇ ಸಬ್ಬಕಿಚ್ಚಾನಿ ಸಂವಿದಹನ್ತೀ ವಿಚರತಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸಾಮಿಕೋ "ಸ್ವೇ ಮಹಾಪವಾರಣಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಮಹಾನಸಾಭಿಮುಖೋ ವಾತಪಾನೇ ಠತ್ವಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕರೋನ್ತೀ ಸಾ ಅನ್ಧಬಾಲಾ ವಿಚರತೀ"ತಿ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಂ ಸೇದಕಿಲಿನ್ನಂ ಛಾರಿಕಾಯ ಓಕಿಣ್ಣಂ ಅಙ್ಗಾರಮಸಿಮಕ್ಖಿತಂ ತಥಾ ಸಂವಿದಹಿತ್ವಾ ವಿಚರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ ಅನ್ಧಬಾಲಾ ಏವರೂಪೇ ಠಾನೇ ಇಮಂ ಸಿರಿಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಾನುಭವತಿ, "ಮುಣ್ಡಕಸಮಣೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತಾ ವಿಚರತೀ"ತಿ ಹಸಿತ್ವಾ ಅಪಗಞ್ಛಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಅಪಗತೇ ತಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಠಿತಾ ಸಿರಿಮಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಏಸ ಹಸತೀ"ತಿ ತೇನೇವ ವಾತಪಾನೇನ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಉತ್ತರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಇಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಇಮಿನಾ ಹಸಿತಂ, ಅದ್ಧಾ ಇಮಸ್ಸ ಏತಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಸನ್ಥವೋ ಅತ್ಥೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಅಡ್ಢಮಾಸಂ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಬಾಹಿರಕಇತ್ಥೀ ಹುತ್ವಾ ವಸಮಾನಾಪಿ ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಹಿರಕಇತ್ಥಿಭಾವಂ ಅಜಾನಿತ್ವಾ "ಅಹಂ ಘರಸಾಮಿನೀ"ತಿ ಸಞ್ಞಮಕಾಸಿ। ಸಾ ಉತ್ತರಾಯ ಆಘಾತಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ದುಕ್ಖಮಸ್ಸಾ ಉಪ್ಪಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪಾಸಾದಾ ಓರುಯ್ಹ ಮಹಾನಸಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪೂವಪಚನಟ್ಠಾನೇ ಪಕ್ಕುಥಿತಂ ಸಪ್ಪಿಂ ಕಟಚ್ಛುನಾ ಆದಾಯ ಉತ್ತರಾಭಿಮುಖಂ ಪಾಯಾಸಿ। ಉತ್ತರಾ ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರೋ ಕತೋ, ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಅತಿನೀಚಕೋ, ಮಮ ಪನ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಗುಣೋವ ಮಹನ್ತೋ, ಅಹಮ್ಪಿ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಞ್ಚ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಲಭಿಂ, ಸಚೇ ಮಮ ಏತಿಸ್ಸಾಯ ಉಪರಿ ಕೋಧೋ ಅತ್ಥಿ, ಇದಂ ಸಪ್ಪಿ ಮಂ ದಹತು, ಸಚೇ ನತ್ಥಿ, ಮಾ ಮಂ ದಹತೂ"ತಿ ತಂ ಮೇತ್ತಾಯ ಫರಿ। ತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಮತ್ಥಕೇ ಆಸಿಞ್ಚಿತಮ್ಪಿ ಪಕ್ಕುಥಿತಸಪ್ಪಿ ಸೀತೋದಕಂ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಇದಂ ಸೀತಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಪುನ ಕಟಚ್ಛುಕಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ಆದಾಯ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿಂ ಉತ್ತರಾಯ ದಾಸಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ "ಅರೇ ದುಬ್ಬಿನೀತೇ ನ ತ್ವಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಅಯ್ಯಾಯ ಉಪರಿ ಪಕ್ಕಸಪ್ಪಿಂ ಆಸಿಞ್ಚಿತುಂ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ"ತಿ ಸನ್ತಜ್ಜೇನ್ತಿಯೋ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಉಟ್ಠಾಯ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಪೋಥೇತ್ವಾ ಭೂಮಿಯಂ ಪಾತೇಸುಂ, ಉತ್ತರಾ ವಾರೇನ್ತೀಪಿ ವಾರೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ। ಅಥ ಸಾ ಉಪರಿ ಠತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾ ದಾಸಿಯೋ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ "ಕಿಸ್ಸ ತೇ ಏವರೂಪಂ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ"ನ್ತಿ ಸಿರಿಮಂ ಓವದಿತ್ವಾ ಉಣ್ಹೋದಕೇನ ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಸತಪಾಕತೇಲೇನ ಅಬ್ಭಞ್ಜಿ।

ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಬಾಹಿರಕಿತ್ಥಿಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಮಯಾ ಭಾರಿಯಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಹಸಿತಮತ್ತಕಾರಣಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಪಕ್ಕಸಪ್ಪಿಂ ಆಸಿಞ್ಚನ್ತಿಯಾ, ಅಯಂ 'ಗಣ್ಹಥ ನ'ನ್ತಿ ದಾಸಿಯೋ ನ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ಮಂ ವಿಹೇಠನಕಾಲೇಪಿ ಸಬ್ಬಾ ದಾಸಿಯೋ ಪಟಿಬಾಹಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಕತ್ತಬ್ಬಮೇವ ಅಕಾಸಿ। ಸಚಾಹಂ ಇಮಂ ನ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಮುದ್ಧಾ ಮೇ ಸತ್ತಧಾ ಫಲೇಯ್ಯಾ"ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ "ಅಯ್ಯೇ, ಖಮಾಹಿ ಮೇ ದೋಸ"ನ್ತಿ ಆಹ। "ಅಹಂ ಸಪ್ಪಿತಿಕಾ

ಧೀತಾ, ಪಿತರಿ ಮೇ ಖಮಾಪಿತೇ ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಹೋತು, ಅಯ್ಯೇ, ಪಿತರಮ್ಪಿ ತೇ ಪುಣ್ಣಸೇಟ್ಠಿಂ ಖಮಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಪುಣ್ಣೋ ಮಮ ವಟ್ಟೇ ಜನಕಪಿತಾ, ವಿವಟ್ಟೇ ಜನಕಪಿತರಿ ಖಮಾಪಿತೇ ಪನ ಅಹಂ ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। "ಕೋ ಪನ ತೇ ವಿವಟ್ಟೇ ಜನಕಪಿತಾ"ತಿ? "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿ। "ಮಯ್ಹಂ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ವಿಸ್ಸಾಸೋ ನತ್ಥಿ, ಅಹಂ ಕಿಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ? "ಸತ್ಥಾ ಸ್ವೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಆದಾಯ ಇಧಾಗಮಿಸ್ಸತಿ, ತ್ವಂ ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಖಮಾಪೇಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಉಟ್ಠಾಯ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಞ್ಚಸತಪರಿಚಾರಿಕಿತ್ಥಿಯೋ ಆಣಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾವಿಧಾನಿ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಾನಿ ಚೇವ ಸೂಪೇಯ್ಯಾನಿ ಚ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪುನದಿವಸೇ ತಂ ಸಕ್ಕಾರಂ ಆದಾಯ ಉತ್ತರಾಯ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಅವಿಸಹನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉತ್ತರಾವ ಸಂವಿದಹಿ।

ಸಿರಿಮಾಪಿ ಸತ್ಥು ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಾವಸಾನೇ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿವಾರೇನ ಸತ್ಥು ಪಾದಮೂಲೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಸತ್ಥಾ ಪುಚ್ಛಿ "ಕೋ ತೇ ಅಪರಾಧೋ"ತಿ। "ಭನ್ತೇ ಮಯಾ ಹಿಯ್ಯೋ ಇದಂ ನಾಮ ಕತಂ, ಅಥ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾ ಮಂ ವಿಹೇಠಯಮಾನಾ ದಾಸಿಯೋ ನಿವಾರೇತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಉಪಕಾರಮೇವ ಅಕಾಸಿ। ಸಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಗುಣಂ ಜಾನಿತ್ವಾ ಇಮಂ ಖಮಾಪೇಸಿಂ, ಅಥ ಮಂ ಏಸಾ 'ತುಮ್ಹೇಸು ಖಮಾಪಿತೇಸು ಖಮಿಸ್ಸಾಮೀ'ತಿ ಆಹಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಕಿರ ಉತ್ತರೇ"ತಿ। "ಆಮ, ಭನ್ತೇ, ಸೀಸೇ ಮೇ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಪಕ್ಕಸಪ್ಪಿ ಆಸಿತ್ತ"ನ್ತಿ। "ಅಥ ತಯಾ ಕಿಂ ಚಿನ್ತಿತ"ನ್ತಿ? "ಚಕ್ಕವಾಳಂ ಅತಿಸಮ್ಬಾಧಂ, ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕೋ ಅತಿನೀಚಕೋ, ಮಮ ಸಹಾಯಿಕಾಯ ಗುಣೋವ ಮಹನ್ತೋ, ಅಹಞ್ಹಿ ಏತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ದಾನಞ್ಚ ದಾತುಂ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋತುಂ ಅಲತ್ಥಂ, ಸಚೇ ಮೇ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಕೋಧೋ ಅತ್ಥಿ, ಇದಂ ಮಂ ದಹತು, ನೋ ಚೇ, ಮಾ ದಹತೂ"ತಿ ಏವಂ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಇಮಂ ಮೇತ್ತಾಯ ಫರಿಂ, ಭನ್ತೇತಿ। ಸತ್ಥಾ "ಸಾಧು ಸಾಧು, ಉತ್ತರೇ, ಏವಂ ಕೋಧಂ ಜಿನಿತುಂ ವಟ್ಟತಿ। ಕೋಧನೋ ಹಿ ನಾಮ ಅಕ್ಕೋಧೇನ, ಅಕ್ಕೋಸಕೋ ಅನಕ್ಕೋಸನ್ತೇನ, ಪರಿಭಾಸಕೋ ಅಪರಿಭಾಸನ್ತೇನ , ಥದ್ಧಮಚ್ಛರೀ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಕಸ್ಸ ದಾನೇನ, ಮುಸಾವಾದೀ ಸಚ್ಚವಚನೇನ ಜಿನಿತಬ್ಬೋ"ತಿ ಇಮಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

"ಅಕ್ಕೋಧೇನ ಜಿನೇ ಕೋಧಂ, ಅಸಾಧುಂ ಸಾಧುನಾ ಜಿನೇ।
ಜಿನೇ ಕದರಿಯಂ ದಾನೇನ, ಸಚ್ಚೇನಾಲಿಕವಾದಿನ"ನ್ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೨೨೩) -

ಇಮಂ ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ಗಾಥಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಚತುಸಚ್ಚಕಥಂ ಅಭಾಸಿ। ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉತ್ತರಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಾಮಿಕೋ ಚ ಸಸುರೋ ಚ ಸಸ್ಸು ಚ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಿಕರಿಂಸು, ಸಿರಿಮಾಪಿ ಪಞ್ಚಸತಪರಿವಾರಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಪರಭಾಗೇ ಉತ್ತರಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಉತ್ತರಂ ದೇವಧೀತರಂ ದಿಸ್ವಾ -

೧೨೪."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೨೫."ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೨೬."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ।

೧೨೭“ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೨೮“ಇಸ್ಸಾ ಚ ಮಚ್ಛೇರಮಥೋ ಪಳಾಸೋ, ನಾಹೋಸಿ ಮಯ್ಹಂ ಘರಮಾವಸನ್ತಿಯಾ।
ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಭತ್ತು ವಸಾನುವತ್ತಿನೀ, ಉಪೋಸಥೇ ನಿಚ್ಚಹಮಪ್ಪಮತ್ತಾ॥

೧೨೯“ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

೧೩೦“ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಂ, ಸದಾ ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ।
ಸಞ್ಞಮಾ ಸಂವಿಭಾಗಾ ಚ, ವಿಮಾನಂ ಆವಸಾಮಹಂ॥

೧೩೧“ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ, ಮುಸಾವಾದಾ ಚ ಸಞ್ಞತಾ।
ಥೇಯ್ಯಾ ಚ ಅತಿಚಾರಾ ಚ, ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಚ ಆರಕಾ॥

೧೩೨“ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ, ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ಕೋವಿದಾ।
ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೧೩೩“ಸಾಹಂ ಸಕೇನ ಸೀಲೇನ, ಯಸಸಾ ಚ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।
ಅನುಭೋಮಿ ಸಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಸುಖಿತಾ ಚಮ್ಹಿನಾಮಯಾ॥

೧೩೪“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೩೫“ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಹಂ ಅಕಾಸಿಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ -

ದೇವತಾಪಿಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

೧೨೬. ಮಮ ಚ, ಭನ್ತೇ, ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದೇಯ್ಯಾಸಿ “ಉತ್ತರಾ ನಾಮ ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತೀ”ತಿ। ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ, ತಂ ಭಗವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಬ್ಯಾಕಾಸೀತಿ।

೧೨೮. ತತ್ಥ **ಇಸ್ಸಾ ಚ ಮಚ್ಛೇರಮಥೋ ಪಳಾಸೋ, ನಾಹೋಸಿ ಮಯ್ಹಂ ಘರಮಾವಸನ್ತಿಯಾ**ತಿ ಯಾ ಚ ಅಗಾರಮಜ್ಝೇ ವಸನ್ತೀನಂ ಅಞ್ಞಾಸಂ ಇತ್ಥೀನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಆದಿವಿಸಯಾ ಪರಸಮ್ಪತ್ತಿಉಸೂಯನಲಕ್ಖಣಾ ಇಸ್ಸಾ, ಯಞ್ಚ ತಾವಕಾಲಿಕಾದಿವಸೇನಾಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಯಾಚನ್ತಾನಂ ಅದಾತುಕಾಮತಾಯ ಅತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿನಿಗೂಹನಲಕ್ಖಣಂ ಮಚ್ಛರಿಯಂ , ಯೋ ಚ ಕುಲಪದೇಸಾದಿನಾ ಪರೇಹಿ ಯುಗಗ್ಗಾಹಲಕ್ಖಣೋ ಪಳಾಸೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ಸೋ ತಿವಿಧೋಪಿ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಗೇಹೇ ಠಿತಾಯ ಮಯ್ಹಂ ಸತಿಪಿ ಪಚ್ಚಯಸಮವಾಯೇ ನಾಹೋಸಿ ನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। **ಅಕ್ಕೋಧನಾ**ತಿ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ಅಕುಜ್ಝನಸಭಾವಾ। **ಭತ್ತು**

ವಸಾನುವತ್ತಿನೀತಿ ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾನಪಚ್ಛಾನಿಪಾತನಾದಿನಾ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಅನುಕೂಲಭಾವೇನ ವಸೇ ವತ್ತನಸೀಲಾ, ಮನಾಪಚಾರಿನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪೋಸಥೇ ನಿಚ್ಚಹಮಪ್ಪಮತ್ತಾತಿ** ಅಹಂ ಉಪೋಸಥಸೀಲರಕ್ಖಣೇ ನಿಚ್ಚಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರಿನೀ।

೧೧೯. ತಮೇವ ಉಪೋಸಥೇ ಅಪ್ಪಮಾದಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಯೇಸು ದಿವಸೇಸು ತಂ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ಯಾದಿಸಂ ಯಥಾ ಚ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಂ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಚಾತುದ್ದಸಿ"**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿ**ನ್ತಿ ಪಕ್ಖಸ್ಸಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ, ಅಚ್ಚನ್ತಸಂಯೋಗೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ**ತಿ ಏತ್ಥ **ಚಾ**ತಿ ವಚನಸೇಸೋ। **ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚಾ**ತಿ ಪಟಿಹರಣಕಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಚಾತುದ್ದಸೀಪಞ್ಚದಸೀಅಟ್ಠಮೀನಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ ಆದಿತೋ ಅನ್ತತೋ ಚಾತಿ ಪವೇಸನನಿಕ್ಖಮನವಸೇನ ಉಪೋಸಥಸೀಲಸ್ಸ ಪಟಿಹರಿತಬ್ಬಂ ಪಕ್ಖಞ್ಚ , ತೇರಸೀ ಪಾಟಿಪದಾ ಸತ್ತಮೀ ನವಮೀ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತ**ನ್ತಿ ಪಾಣಾತಿಪಾತಾವೇರಮಣೀಆದೀಹಿ ಅಟ್ಠಹಙ್ಗೇಹಿ ಏವ ಸುಟ್ಠು ಸಮಾಗತಂ ಸಮನ್ನಾಗತಂ।

೧೨೦. **ಉಪವಸಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಉಪವಸಿಂ। ಅತೀತತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ಅನಾಗತವಚನಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಉಪವಸಿಂ"ಇಚ್ಚೇವ ಪಠನ್ತಿ। **ಸದಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಟಿಹಾರಿಕೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು। **ಸೀಲೇಸೂ**ತಿ ಉಪೋಸಥಸೀಲೇಸು ಸಾಧೇತಬ್ಬೇಸು। ನಿಪ್ಫಾದೇತಬ್ಬೇ ಹಿ ಇದಂ ಭುಮ್ಮಂ। **ಸಂವುತಾ**ತಿ ಕಾಯವಾಚಾಚಿತ್ತೇಹಿ ಸಂವುತಾ। **ಸದಾ**ತಿ ವಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ। **ಸೀಲೇಸೂ**ತಿ ನಿಚ್ಚಸೀಲೇಸು। **ಸಂವುತಾ**ತಿ ಕಾಯವಾಚಾಹಿ ಸಂವುತಾ।

೧೨೧. ಇದಾನಿ ತಂ ನಿಚ್ಚಸೀಲಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಪಾಣೋ**ತಿ ವೋಹಾರತೋ ಸತ್ತೋ, ಪರಮತ್ಥತೋ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಪಾಣಸ್ಸ ಅತಿಪಾತೋ ಪಾಣವಧೋ ಪಾಣಘಾತೋ ಪಾಣಾತಿಪಾತೋ, ಅತ್ಥತೋ ಪಾಣೇ ಪಾಣಸಞ್ಞಿನೋ ಜೀವಿತಿನ್ದ್ರಿಯುಪಚ್ಛೇದಕಉಪಕ್ಕಮಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಕಾಯವಚೀದ್ವಾರಾನಂ ಅಞ್ಞತರದ್ವಾರಪವತ್ತಾ ವಧಕಚೇತನಾ। ತತೋ **ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ**। **ವಿರತಾ**ತಿ ಓರತಾ, ನಿವತ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಮುಸಾವಾದಾತಿ **ಮುಸಾ** ನಾಮ ವಿಸಂವಾದನಪುರೇಕ್ಖಾರಸ್ಸ ಅತ್ಥಭಞ್ಜನಕೋ ವಚೀಪಯೋಗೋ ವಾ ಕಾಯಪಯೋಗೋ ವಾ, ವಿಸಂವಾದನಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಪರಸ್ಸ ವಿಸಂವಾದಕಕಾಯವಚೀಪಯೋಗಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಚೇತನಾ ಮುಸಾವಾದೋ। ಅಥ ವಾ **ಮುಸಾ**ತಿ ಅಭೂತಂ ಅತಚ್ಛಂ ವತ್ಥು, **ವಾದೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಭೂತತೋ ತಚ್ಛತೋ ವಿಞ್ಞಾಪೇತುಕಾಮಸ್ಸ ತಥಾ ವಿಞ್ಞತ್ತಿಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಚೇತನಾ। ತತೋ **ಮುಸಾವಾದಾ ಸಞ್ಞತಾ** ಓರತಾ, ವಿರತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚ-ಸದ್ದೋ ಸಮ್ಪಿಣ್ಡನತ್ಥೋ।

ಥೇಯ್ಯಾತಿ ಥೇಯ್ಯಂ ವುಚ್ಚತಿ ಥೇನಭಾವೋ, ಚೋರಿಕಾಯ ಪರಸ್ಸಹರಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅತ್ಥತೋ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತೇ ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತಸಞ್ಞಿನೋ ತದಾದಾಯಕಉಪಕ್ಕಮಸಮುಟ್ಠಾಪಿಕಾ ಥೇಯ್ಯಚೇತನಾ ಥೇಯ್ಯಂ। ತತೋ **ಥೇಯ್ಯಾ** ಸಞ್ಞತಾ, ಆರಕಾತಿ ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

ಅತಿಚಾರಾತಿ ಅತಿಚ್ಚ ಚಾರೋ ಅತಿಚಾರೋ, ಲೋಕಮರಿಯಾದಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಗಮನೀಯಟ್ಠಾನೇ ಕಾಮವಸೇನ ಚಾರೋ ಮಿಚ್ಛಾಚಾರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಗಮನೀಯಟ್ಠಾನಂ ನಾಮ - ಪುರಿಸಾನಂ ಮಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಮಾತಾಪಿತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಾತುರಕ್ಖಿತಾ ಭಗಿನಿರಕ್ಖಿತಾ ಞಾತಿರಕ್ಖಿತಾ ಗೋತ್ತರಕ್ಖಿತಾ ಧಮ್ಮರಕ್ಖಿತಾ ಸಾರಕ್ಖಾ ಸಪರಿದಣ್ಡಾತಿ ದಸ, ಧನಕ್ಕೀತಾ ಛನ್ದವಾಸಿನೀ ಭೋಗವಾಸಿನೀ ಪಟವಾಸಿನೀ ಓದಪತ್ತಕಿನೀ ಓಭಟಚುಮ್ಬಟಾ ದಾಸೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಕಮ್ಮಕಾರೀ ಚ ಭರಿಯಾ ಧಜಾಹಟಾ ಮುಹುತ್ತಿಕಾತಿ ದಸಾತಿ ವೀಸತಿ ಇತ್ಥಿಯೋ। ಇತ್ಥೀಸು ಪನ ದ್ವಿನ್ನಂ ಸಾರಕ್ಖಸಪರಿದಣ್ಡಾನಂ ದಸನ್ನಞ್ಚ ಧನಕ್ಕೀತಾದೀನನ್ತಿ ದ್ವಾದಸನ್ನಂ ಅಞ್ಞಪುರಿಸಾ ಅಗಮನೀಯಟ್ಠಾನಂ, ಇದಮೇವ ಇಧ ಅಧಿಪ್ಪೇತಂ। ಲಕ್ಖಣತೋ ಪನ ಅಸದ್ಧಮ್ಮಾಧಿಪ್ಪಾಯೇನ ಕಾಯದ್ವಾರಪವತ್ತಾ ಅಗಮನೀಯಟ್ಠಾನವೀತಿಕ್ಕಮಚೇತನಾ ಅತಿಚಾರೋ। ತಸ್ಮಾ **ಅತಿಚಾರಾ**।

ಮಜ್ಜಪಾನಾತಿ ಮಜ್ಜಂ ವುಚ್ಚತಿಮದನೀಯಟ್ಠೇನ ಸುರಾ ಚ ಮೇರಯಞ್ಚ, ಪಿವನ್ತಿ ತೇನಾತಿ ಪಾನಂ, ಮಜ್ಜಸ್ಸ ಪಾನಂ ಮಜ್ಜಪಾನಂ। ಯಾಯ ದುಸ್ಸೀಲ್ಯಚೇತನಾಯ ಮಜ್ಜಸಙ್ಖಾತಂ ಪಿಟ್ಠಸುರಾ, ಪೂವಸುರಾ, ಓದನಿಯಸುರಾ, ಕಿಣ್ಣಪಕ್ಖಿತ್ತಾ, ಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತಾತಿ ಪಞ್ಚಭೇದಂ ಸುರಂ ವಾ, ಪುಪ್ಫಾಸವೋ, ಫಲಾಸವೋ, ಮಧ್ವಾಸವೋ, ಗುಳಾಸವೋ, ಸಮ್ಭಾರಸಂಯುತ್ತೋತಿ ಪಞ್ಚಭೇದಂ ಮೇರಯಂ ವಾ ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕುಸಗ್ಗೇನಾಪಿ ಪಿವತಿ, ಸಾ ಚೇತನಾ ಮಜ್ಜಪಾನಂ। ತಸ್ಮಾ **ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಆರಕಾ** ವಿರತಾ।

೧೩೨. ಏವಂ "ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ"ತಿಆದಿನಾ ಪಹಾತಬ್ಬಧಮ್ಮವಸೇನ ವಿಭಜಿತ್ವಾ ದಸ್ಸಿತಂ ನಿಚ್ಚಸೀಲಂ ಪುನ ಸಮಾದಾತಬ್ಬತಾವಸೇನ ಏಕತೋ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ **"ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ"**ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಸಿಕ್ಖಾಪದ**ನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬಪದಂ, ಸಿಕ್ಖಾಕೋಟ್ಠಾಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ ಝಾನಾದಯೋ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕುಸಲಾ ಧಮ್ಮಾ ಸಿಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಸಿಕ್ಖಾ, ಪಞ್ಚಸು ಪನ ಸೀಲಙ್ಗೇಸು ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಅಙ್ಗಂ ತಾಸಂ ಸಿಕ್ಖಾನಂ ಪತಿಟ್ಠಾನಟ್ಠೇನ ಪದನ್ತಿ ಸಿಕ್ಖಾನಂ ಪದತ್ತಾ ಸಿಕ್ಖಾಪದಂ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಙ್ಗಾನಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಪಞ್ಚವಿಧೇ ಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ ಅಭಿರತಾತಿ **ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ। ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ಕೋವಿದಾ**ತಿ ಪರಿಞ್ಞಾಪಹಾನಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಭಾವನಾಭಿಸಮಯವಸೇನ ದುಕ್ಖಸಮುದಯನಿರೋಧಮಗ್ಗಸಙ್ಖಾತೇಸು ಚತೂಸು ಅರಿಯಸಚ್ಚೇಸು ಕುಸಲಾ ನಿಪುಣಾ, ಪಟಿವಿದ್ಧಚತುಸಚ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗೋತಮಸ್ಸಾ**ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತ್ತೇನ ಕಿತ್ತೇತಿ। **ಯಸಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ಕಿತ್ತಿಮತೋ, ಪರಿವಾರವತೋ ವಾ।

೧೩೩. **ಸಾಹ**ನ್ತಿ ಸಾ ಯಥಾವುತ್ತಗುಣಾ ಅಹಂ। **ಸಕೇನ ಸೀಲೇನಾ**ತಿ ಅನುಸ್ಸುಕಿತಾದಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವಸೀಲೇನ ಚ ಉಪೋಸಥಸೀಲಾದಿಸಮಾದಾನಸೀಲೇನ ಚ ಕಾರಣಭೂತೇನ। ತಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಕಮ್ಮಸ್ಸಕತಾಯ ಹಿತಸುಖಾವಹತಾಯ ಚ ವಿಸೇಸತೋ "ಸಕ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನೇವಾಹ –

"ತಞ್ಹಿ ತಸ್ಸ ಸಕಂ ಹೋತಿ, ತಞ್ಚ ಆದಾಯ ಗಚ್ಛತಿ।
ತಞ್ಚಸ್ಸ ಅನುಗಂ ಹೋತಿ, ಛಾಯಾವ ಅನಪಾಯಿನೀ"ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೧೧೫)।

ಯಸಸಾ ಚ ಯಸಸ್ಸಿನೀತಿ "ಉತ್ತರಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅನುಸ್ಸುಕೀ ಅಮಚ್ಛರೀ ಅಕ್ಕೋಧನಾ"ತಿಆದಿನಾ "ಆಗತಫಲಾ ವಿಞ್ಞಾತಸಾಸನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಚ ಯಥಾಭೂತಗುಣಾಧಿಗತೇನ ಜಲತಲೇ ತೇಲೇನ ವಿಯ ಸಮನ್ತತೋ ಪತ್ಥಟೇನ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೇನ ಯಸಸ್ಸಿನೀ ಕಿತ್ತಿಮತೀ, ತೇನ ವಾ ಸೀಲಗುಣೇನ ಇಧ ಅಧಿಗತೇನ ಯಸಪರಿವಾರೇನ ಯಸಸ್ಸಿನೀ ಸಮ್ಪನ್ನಪರಿವಾರಾ। **ಅನುಭೋಮಿ ಸಕಂ ಪುಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಯಥೂಪಚಿತಂ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಮಿ। ಯಸ್ಸ ಹಿ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಅನುಭೂಯತಿ, ಫಲೂಪಚಾರೇನ ತಂ ಪುಞ್ಞಮ್ಪಿ ಅನುಭೂಯತೀತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಥ ವಾ ಪುಥುಜ್ಜನಭಾವತೋ ಸುಚರಿತಫಲಮ್ಪಿ "ಪುಞ್ಞ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾಹ "ಕುಸಲಾನಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾದಾನಹೇತು ಏವಮಿದಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತೀ"ತಿ। **ಸುಖಿತಾ ಚಮ್ಹಿನಾಮಯಾ**ತಿ ದಿಬ್ಬಸುಖೇನ ಚ ಫಲಸುಖೇನ ಚ ಸುಖಿತಾ ಚಮ್ಹಿ ಭವಾಮಿ, ಕಾಯಿಕಚೇತಸಿಕದುಕ್ಖಾಭಾವತೋ ಅನಾಮಯಾ ಅರೋಗಾ।

೧೩೬. **ಮಮ ಚಾ**ತಿ ಚ-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। ತೇನ "ಮಮ ವಚನೇನ ಚ ವನ್ದೇಯ್ಯಾಸಿ, ನ ತವ ಸಭಾವೇನೇವಾ"ತಿ ವನ್ದನಂ ಸಮುಚ್ಚಿನೋತಿ। **ಅನಚ್ಛರಿಯ**ನ್ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಅರಿಯಸಾವಿಕಾಭಾವಸ್ಸ ಪಾಕಟಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ತಂ ಭಗವಾ**ತಿಆದಿ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರವಚನಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ಉತ್ತರಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೬. ಸಿರಿಮಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯುತ್ತಾ ಚ ತೇ ಪರಮಅಲಙ್ಕತಾ ಹಯಾತಿ ಸಿರಿಮಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಹೇಟ್ಠಾ ಅನನ್ತರವತ್ಥುಮ್ಹಿ ವುತ್ತಾ ಸಿರಿಮಾ ಗಣಿಕಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸ್ಸ ಅಧಿಗತತ್ತಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತಕಿಲಿಟ್ಠಕಮ್ಮನ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಟ್ಠ ಸಲಾಕಭತ್ತಾನಿ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ನಿಬದ್ಧಂ ಅಟ್ಠ ಭಿಕ್ಖೂ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಸಾ "ಸಪ್ಪಿಂ ಗಣ್ಹಥ ಖೀರಂ ಗಣ್ಹಥಾ"ತಿಆದೀನಿ ವತ್ವಾ ತೇಸಂ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತಿ, ಏಕೇನ ಲದ್ಧಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಪಹೋತಿ, ದೇವಸಿಕಂ ಸೋಳಸಕಹಾಪಣಪರಿಬ್ಬಯೇನ ಪಿಣ್ಡಪಾತೋ ದೀಯತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಏಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸಾ ಗೇಹೇ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ತಿಯೋಜನಮತ್ಥಕೇ ಏಕಂ ವಿಹಾರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾಯಂ ಥೇರುಪಟ್ಠಾನೇ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು, "ಆವುಸೋ, ಕಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಇಧಾಗತೋಸೀ"ತಿ? "ಸಿರಿಮಾಯ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಮೇ ಭುತ್ತ"ನ್ತಿ। "ತಂ ಮನಾಪಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ಆವುಸೋ"ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ ತಸ್ಸಾ ಭತ್ತಂ ವಣ್ಣೇತುಂ, ಅತಿಪಣೀತಂ ಕತ್ವಾ ದೇತಿ, ಏಕೇನ ಲದ್ಧಂ ತಿಣ್ಣಮ್ಪಿ ಚತುನ್ನಮ್ಪಿ ಪಹೋತಿ, ತಸ್ಸಾ ಪನ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮತೋಪಿ ದಸ್ಸನಮೇವ ಉತ್ತರಿತರಂ"। ಸಾ ಹಿ ಇತ್ಥೀ ಏವರೂಪಾ ಚ ಏವರೂಪಾ ಚಾತಿ ತಸ್ಸಾ ಗುಣೇ ಕಥೇಸಿ।

ಅಥೇಕೋ ಭಿಕ್ಖು ತಸ್ಸಾ ಗುಣಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ಅದಿಸ್ವಾಪಿ ಸವನೇನೇವ ಸಿನೇಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ "ಮಯಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಟ್ಠುಂ ವಟ್ಟತೀ"ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಸ್ಸಗ್ಗಂ ಕಥೇತ್ವಾ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ಠಿತಿಕಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ "ಸ್ವೇ, ಆವುಸೋ, ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ತ್ವಂ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಲಭಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ಸುತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಪಕ್ಕನ್ತೋ ಪಾತೋವ ಅರುಣೇ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಸಲಾಕಗ್ಗಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಠಿತೋ ಸಙ್ಘತ್ಥೇರೋ ಹುತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹೇ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಲಭಿ। ಯೋ ಪನ ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಹಿಯ್ಯೋ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ, ತಸ್ಸ ಗತವೇಲಾಯಮೇವಸ್ಸಾ ಸರೀರೇ ರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಮಾ ಆಭರಣಾನಿ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ದಾಸಿಯೋ ಅಟ್ಠಕಭತ್ತಂ ಲಭಿತುಂ ಆಗತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಆರೋಚೇಸುಂ। ಸಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಹತ್ಥಾ ಪತ್ತೇ ಗಹೇತುಂ ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತುಂ ವಾ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೀ ದಾಸಿಯೋ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಅಮ್ಮಾ ಪತ್ತೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಯ್ಯೇ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತವೇಲಾಯ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ದೇಥಾ"ತಿ। ತಾ "ಸಾಧು, ಅಯ್ಯೇ"ತಿ ಭಿಕ್ಖೂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಯಾಗುಂ ಪಾಯೇತ್ವಾ ಖಜ್ಜಕಂ ದತ್ವಾ ಭತ್ತವೇಲಾಯ ಭತ್ತಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸಾ "ಮಂ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ನೇಥ , ಅಯ್ಯೇ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಹಿ ಪರಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕಂ ನೀತಾ ವೇಧಮಾನೇನ ಸರೀರೇನ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಗಿಲಾನಾಯ ತಾವ ಅಯಂ ಏತಿಸ್ಸಾ ರೂಪಸೋಭಾ, ಅರೋಗಕಾಲೇ ಪನ ಸಬ್ಬಾಭರಣಪಟಿಮಣ್ಡಿತಾಯ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಕೀದಿಸೀ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಅನೇಕವಸ್ಸಕೋಟಿಸನ್ನಿಚಿತೋ ಕಿಲೇಸೋ ಸಮುದಾಚರಿ। ಸೋ ಅಞ್ಞಾಣೀ ಹುತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪತ್ತಂ ಆದಾಯ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪಿಧಾಯ ಏಕಮನ್ತೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಚೀವರಕಣ್ಣಂ ಪತ್ಥರಿತ್ವಾ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ನಂ ಏಕೋ ಸಹಾಯಕೋ ಭಿಕ್ಖು ಯಾಚನ್ತೋಪಿ ಭೋಜೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ಸೋ ಛಿನ್ನಭತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ।

ತಂ ದಿವಸಮೇವ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಸಿರಿಮಾ ಕಾಲಮಕಾಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಸಾಸನಂ ಪೇಸೇಸಿ "ಭನ್ತೇ, ಜೀವಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ ಸಿರಿಮಾ ಕಾಲಮಕಾಸೀ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ಸಾಸನಂ ಪಹಿಣಿ "ಸಿರಿಮಾಯ ಸರೀರಝಾಪನಕಿಚ್ಚಂ ನತ್ಥಿ, ಆಮಕಸುಸಾನೇ ತಂ ಯಥಾ ಕಾಕಾದಯೋ ನ ಖಾದನ್ತಿ, ತಥಾ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇತ್ವಾ ರಕ್ಖಾಪೇಥಾ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ತಯೋ ದಿವಸಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ, ಚತುತ್ಥೇ ದಿವಸೇ ಸರೀರಂ ಉದ್ಧುಮಾಯಿ, ನವಹಿ ವಣಮುಖೇಹಿ ಪುಳವಕಾ ಪಗ್ಘರಿಂಸು, ಸಕಲಸರೀರಂ ಭಿನ್ನಸಾಲಿಭತ್ತಚಾಟಿ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ "ಠಪೇತ್ವಾ ಗೇಹರಕ್ಖಣಕದಾರಕೇ ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಅನಾಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣಾ ದಣ್ಡೋ"ತಿ। ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಞ್ಚ ಪೇಸೇಸಿ "ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖೋ ಕಿರ ಸಙ್ಘೋ ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಆಗಚ್ಛತೂ"ತಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆರೋಚಾಪೇಸಿ "ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ।

ಸೋಪಿ ದಹರಭಿಕ್ಖು ಚತ್ತಾರೋ ದಿವಸೇ ಕಸ್ಸಚಿ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಛಿನ್ನಭತ್ತೋವ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಪತ್ತೇ ಭತ್ತಂ ಪೂತಿಕಂ ಜಾತಂ, ಪತ್ತೇ ಮಲಮ್ಪಿ ಉಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ಸೋ ಸಹಾಯಕಭಿಕ್ಖುನಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಆವುಸೋ ಸತ್ಥಾ ಸಿರಿಮಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಗಚ್ಛತೀ"ತಿ ವುಚ್ಚಮಾನೋ ತಥಾ ಛಾತಜ್ಝತ್ತೋಪಿ "ಸಿರಿಮಾ"ತಿ ವುತ್ತಪದೇಯೇವ ಸಹಸಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ "ಸತ್ಥಾ ಸಿರಿಮಂ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛತಿ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ? "ಆಮ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಭತ್ತಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಧೋವಿತ್ವಾ ಥವಿಕಾಯ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸತ್ಥಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ಏಕಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ, ಭಿಕ್ಖುನಿಸಙ್ಘೋಪಿ ರಾಜಪರಿಸಾಪಿ ಉಪಾಸಕಪರಿಸಾಪಿ ಉಪಾಸಿಕಾಪರಿಸಾಪಿ ಏಕೇಕಪಸ್ಸೇ ಅಟ್ಠಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ರಾಜಾನಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಾ ಏಸಾ, ಮಹಾರಾಜಾ"ತಿ? "ಭನ್ತೇ, ಜೀವಕಸ್ಸ ಕನಿಟ್ಠಭಗಿನೀ ಸಿರಿಮಾ ನಾಮಾ"ತಿ। "ಸಿರಿಮಾ ಏಸಾ"ತಿ? "ಆಮ, ಭನ್ತೇ"ತಿ। ತೇನ ಹಿ ನಗರೇ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಹಿ "ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಸಿರಿಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ। ರಾಜಾ ತಥಾ ಕಾರೇಸಿ, ಏಕೋಪಿ "ಹ"ನ್ತಿ ವಾ "ಹು"ನ್ತಿ ವಾ ವದನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ರಾಜಾ ಸತ್ಥು ಆರೋಚೇಸಿ "ನ ಗಣ್ಹನ್ತಿ ಭನ್ತೇ"ತಿ, ತೇನ ಹಿ ಮಹಾರಾಜ ಅಗ್ಘಂ ಓಹಾಪೇಹೀತಿ। ರಾಜಾ "ಪಞ್ಚಸತಾನಿ ದತ್ವಾ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ ಕಞ್ಚಿ ಗಣ್ಹನಕಂ ಅದಿಸ್ವಾ "ಅಡ್ಢತೇಯ್ಯಸತಾನಿ, ದ್ವೇಸತಾನಿ, ಸತಂ, ಪಞ್ಞಾಸಂ, ಪಞ್ಚವೀಸತಿ, ವೀಸತಿ ಕಹಾಪಣೇ, ದಸ ಕಹಾಪಣೇ, ಪಞ್ಚ ಕಹಾಪಣೇ, ಏಕಂ ಕಹಾಪಣಂ, ಅಡ್ಢಂ, ಪಾದಂ, ಮಾಸಕಂ, ಕಾಕಣಿಕಂ ದತ್ವಾ ಸಿರಿಮಂ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇತ್ವಾ "ಮುಧಾಪಿ ಗಣ್ಹನ್ತೂ"ತಿ ಭೇರಿಂ ಚರಾಪೇಸಿ, ತಥಾಪಿ "ಹ"ನ್ತಿ ವಾ "ಹು"ನ್ತಿ ವಾ ವದನ್ತೋ ನಾಮ ನಾಹೋಸಿ। ರಾಜಾ "ಮುಧಾಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನತ್ಥೀ"ತಿ ಆಹ। ಸತ್ಥಾ "ಪಸ್ಸಥ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಿಯಮಾತುಗಾಮಂ, ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಸಹಸ್ಸಂ ದತ್ವಾ ಪುಬ್ಬೇ ಏಕದಿವಸಂ ಲಭಿಂಸು, ಇದಾನಿ ಮುಧಾಪಿ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ನತ್ಥಿ ಏವರೂಪಂ ನಾಮ ರೂಪಂ ಖಯವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಆಹರಿಮೇಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ವಿಚಿತ್ತಕತಂ ನವನ್ನಂ ವಣ್ಣಮುಖಾನಂ ವಸೇನ ಅರುಭೂತಂ ತೀಹಿ ಅಟ್ಠಿಸತೇಹಿ ಸಮುಸ್ಸಿತಂ ನಿಚ್ಚಾತುರಂ ಕೇವಲಂ ಬಾಲಮಹಾಜನೇನ ಬಹುಧಾ ಸಙ್ಕಪ್ಪಿತತಾಯ ಬಹುಸಙ್ಕಪ್ಪಂ ಅದ್ಧುವಂ ಅತ್ತಭಾವ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

"ಪಸ್ಸ ಚಿತ್ತಕತಂ ಬಿಮ್ಬಂ, ಅರುಕಾಯಂ ಸಮುಸ್ಸಿತಂ।
ಆತುರಂ ಬಹುಸಙ್ಕಪ್ಪಂ, ಯಸ್ಸ ನತ್ಥಿ ಧುವಂ ಠಿತೀ"ತಿ॥ (ಥೇರಗಾ॰ ೧೧೬೦) -

ಗಾಥಮಾಹ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಿರಿಮಾಯ ಪಟಿಬದ್ಧಚಿತ್ತೋ ಭಿಕ್ಖು ವಿಗತಛನ್ದರಾಗೋ ಹುತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಿರಿಮಾ ದೇವಕಞ್ಞಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಭವಸಮಿದ್ಧಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆಗತಟ್ಠಾನಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಸಮೀಪೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ಭಗವನ್ತಂ ಠಿತಂ ಮಹಾಜನಕಾಯಞ್ಚ ಸನ್ನಿಪತಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಞ್ಚಹಿ ದೇವಕಞ್ಞಾಸತೇಹಿ ಪರಿವುತಾ ಪಞ್ಚಹಿ ರಥಸತೇಹಿ ದಿಸ್ಸಮಾನಕಾಯಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಥತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಕತಞ್ಜಲೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವತೋ ಅವಿದೂರೇ ಠಿತೋ ಹೋತಿ। ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏತದವೋಚ "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ ಏಕಂ ಪಞ್ಹಂ ಪುಚ್ಛಿತು"ನ್ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ತಂ ಸಿರಿಮಂ ದೇವಧೀತರಂ -

೧೩೭."ಯುತ್ತಾ ಚ ತೇ ಪರಮಅಲಙ್ಕತಾ ಹಯಾ, ಅಧೋಮುಖಾ ಅಘಸಿಗಮಾ ಬಲೀ ಜವಾ।
ಅಭಿನಿಮ್ಮಿತಾ ಪಞ್ಚರಥಾಸತಾ ಚ ತೇ, ಅನ್ವೇನ್ತಿ ತಂ ಸಾರಥಿಚೋದಿತಾ ಹಯಾ॥

೧೩೮."ಸಾ ತಿಟ್ಠಸಿ ರಥವರೇ ಅಲಙ್ಕತಾ,
ಓಭಾಸಯಂ ಜಲಮಿವ ಜೋತಿ ಪಾವಕೋ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ವರತನು ಅನೋಮದಸ್ಸನೇ,

ಕಸ್ಮಾ ನು ಕಾಯಾ ಅನಧಿವರಂ ಉಪಾಗಮೀ"ತಿ॥ - ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ।

೧೩೭. ತತ್ಥ **ಯುತ್ತಾ ಚ ತೇ ಪರಮಅಲಙ್ಕತಾ ಹಯಾ**ತಿ ಪರಮಂ ಅತಿವಿಯ ವಿಸೇಸತೋ ಅಲಙ್ಕತಾ, ಪರಮೇಹಿ ವಾ ಉತ್ತಮೇಹಿ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಅಸ್ಸಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಾ, ಪರಮಾ ವಾ ಅಗ್ಗಾ ಸೇಟ್ಠಾ ಆಜಾನೀಯಾ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಾ ಹಯಾ ಅಸ್ಸಾ ತೇ ತವ ರಥೇ ಯೋಜಿತಾ, ಯುತ್ತಾ ವಾ ತೇ ರಥಸ್ಸ ಚ ಅನುಚ್ಛವಿಕಾ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ವಾ ಸದಿಸತಾಯ ಯುತ್ತಾ ಸಂಸಟ್ಠಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ "ಪರಮಅಲಙ್ಕತಾ"ತಿ ಪುರಿಮಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಸನ್ಧಿಂ ಅಕತ್ವಾ ದುತಿಯಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಅವಿಭತ್ತಿಕನಿದ್ದೇಸೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ । **ಅಧೋಮುಖಾ**ತಿ ಹೇಟ್ಠಾಮುಖಾ। ಯದಿಪಿ ತೇ ತದಾ ಪಕತಿಯಾವ ಠಿತಾ, ದೇವಲೋಕತೋ ಓರೋಹಣವಸೇನ "ಅಧೋಮುಖಾ"ತಿ ವುತ್ತಾ। **ಅಘಸಿಗಮಾ**ತಿ ವೇಹಾಸಂಗಮಾ। **ಬಲೀ**ತಿ ಬಲವನ್ತೋ। **ಜವಾ**ತಿ ಜವನಕಾ , ಬಲವನ್ತೋ ಚೇವ ವೇಗವನ್ತೋ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಭಿನಿಮ್ಮಿತಾ**ತಿ ತವ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ನಿಮ್ಮಿತಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ। ಸಯಂ ನಿಮ್ಮಿತಮೇವ ವಾ ಸನ್ಧಾಯ "ಅಭಿನಿಮ್ಮಿತಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ ನಿಮ್ಮಾನರತಿಭಾವತೋ ಸಿರಿಮಾಯ ದೇವಧೀತಾಯ। **ಪಞ್ಚರಥಾಸತಾ**ತಿ ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಂ ಥಕಾರಸ್ಸ ದೀಘಂ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ವಿಭತ್ತಿಅಲೋಪೋ ವಾ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನ್ವೇನ್ತಿ ತಂ ಸಾರಥಿಚೋದಿತಾ ಹಯಾ**ತಿ ಸಾರಥೀಹಿ ಚೋದಿತಾ ವಿಯ ರಥೇಸು ಯುತ್ತಾ ಇಮೇ ಹಯಾ ಭದ್ದೇ, ದೇವತೇ, ತಂ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತಿ। "ಸಾರಥಿಅಚೋದಿತಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸಾರಥೀಹಿ ಅಚೋದಿತಾ ಏವ ಅನುಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸಾರಥಿಚೋದಿತಾ ಹಯಾ"ತಿ ಏಕಂಯೇವ ವಾ ಪದಂ ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಂ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಸಾರಥಿಚೋದಿತಹಯಾ ಪಞ್ಚ ರಥಸತಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೩೮. **ಸಾ ತಿಟ್ಠಸೀ**ತಿ ಸಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ। **ರಥವರೇ**ತಿ ರಥುತ್ತಮೇ। **ಅಲಙ್ಕತಾ**ತಿ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರೇಹಿ ದಿಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಸರೀರಾ। **ಓಭಾಸಯಂ ಜಲಮಿವ ಜೋತಿ ಪಾವಕೋ**ತಿ ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ಜೋತಿರಿವ ಜಲನ್ತೀ ಪಾವಕೋ ವಿಯ ಚ ತಿಟ್ಠಸಿ, ಸಮನ್ತತೋ ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ಜಲನ್ತೀ ತಿಟ್ಠಸೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। "ಜೋತೀ"ತಿ ಚ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯನಕ್ಖತ್ತತಾರಕರೂಪಾನಂ ಸಾಧಾರಣನಾಮಂ। **ವರತನೂ**ತಿ ಉತ್ತಮರೂಪಧರೇ ಸಬ್ಬಙ್ಗಸೋಭನೇ। ತತೋ ಏವ **ಅನೋಮದಸ್ಸನೇ** ಅಲಾಮಕದಸ್ಸನೇ, ದಸ್ಸನೀಯೇ ಪಾಸಾದಿಕೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಸ್ಮಾ ನು ಕಾಯಾ ಅನಧಿವರಂ ಉಪಾಗಮೀ**ತಿ ಕುತೋ ನಾಮ ದೇವಕಾಯತೋ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ಪಯಿರುಪಾಸನಾಯ ಉಪಗಞ್ಛಿ ಉಪಗತಾಸಿ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಾನಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೀ -

೧೩೯"ಕಾಮಗ್ಗಪತ್ತಾನಂ ಯಮಾಹುನುತ್ತರಂ, ನಿಮ್ಮಾಯ ನಿಮ್ಮಾಯ ರಮನ್ತಿ ದೇವತಾ।
ತಸ್ಮಾ ಕಾಯಾ ಅಚ್ಛರಾ ಕಾಮವಣ್ಣಿನೀ, ಇಧಾಗತಾ ಅನಧಿವರಂ ನಮಸ್ಸಿತು"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ।

೧೩೯. ತತ್ಥ **ಕಾಮಗ್ಗಪತ್ತಾನಂ ಯಮಾಹುನುತ್ತರ**ನ್ತಿ ಕಾಮೂಪಭೋಗೇಹಿ ಅಗ್ಗಭಾವಂ ಪತ್ತಾನಂ ಪರನಿಮ್ಮಿತವಸವತ್ತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಯಂ ದೇವಕಾಯಂ ಯಸೇನ ಭೋಗಾದಿವಸೇನ ಚ ಅನುತ್ತರನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತತೋ ಕಾಯಾ। **ನಿಮ್ಮಾಯ ನಿಮ್ಮಾಯ ರಮನ್ತಿ ದೇವತಾ**ತಿ ನಿಮ್ಮಾನರತಿದೇವತಾ ಅತ್ತನಾ ಯಥಾರುಚಿತೇ ಕಾಮೇ ಸಯಂ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಿನಿತ್ವಾ ರಮನ್ತಿ ಕೀಳನ್ತಿ ಲಳನ್ತಾ ಅಭಿರಮನ್ತಿ। **ತಸ್ಮಾ ಕಾಯಾ**ತಿ ತಸ್ಮಾ ನಿಮ್ಮಾನರತಿದೇವನಿಕಾಯಾ । **ಕಾಮವಣ್ಣಿನೀ**ತಿ ಕಾಮರೂಪಧರಾ ಯಥಿಚ್ಛಿತರೂಪಧಾರಿನೀ। **ಇಧಾಗತಾ**ತಿ ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಇಮಂ ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗತಾ।

ಏವಂ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತನೋ ನಿಮ್ಮಾನರತಿದೇವತಾಭಾವೇ ಕಥಿತೇ ಪುನ ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ಪುರಿಮಭವಂ ತತ್ಥ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಲದ್ಧಿಞ್ಚ ಕಥಾಪೇತುಕಾಮೋ -

೧೪೦“ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪುರೇ ಸುಚರಿತಮಾಚರೀಧ, ಕೇನಚ್ಛಸಿ ತ್ವಂ ಅಮಿತಯಸಾ ಸುಖೇಧಿತಾ।
ಇದ್ಧೀ ಚ ತೇ ಅನಧಿವರಾ ವಿಹಙ್ಗಮಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ದಸ ದಿಸಾ ವಿರೋಚತಿ॥

೧೪೧“ದೇವೇಹಿ ತ್ವಂ ಪರಿವುತಾ ಸಕ್ಕತಾ ಚಸಿ,
ಕುತೋ ಚುತಾ ಸುಗತಿಗತಾಸಿ ದೇವತೇ।
ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ವಚನಕರಾನುಸಾಸನಿಂ,
ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ತ್ವಂ ಯದಿ ಬುದ್ಧಸಾವಿಕಾ”ತಿ॥ - ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

೧೪೦. ತತ್ಥ **ಆಚರೀ**ತಿ ದೀಘಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಉಪಚಿನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಧಾ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಇಧ ವಾ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವತ್ತಭಾವೇ। **ಕೇನಚ್ಛಸೀ**ತಿ ಕೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಅಸ್ಸತ್ಥಾ ಅಚ್ಛಸಿ। “ಕೇನಾಸಿ ತ್ವ”ನ್ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ। **ಅಮಿತಯಸಾ**ತಿ ನ ಮಿತಯಸಾ ಅನಪ್ಪಕಪರಿವಾರಾ। **ಸುಖೇಧಿತಾ**ತಿ ಸುಖೇನ ವಡ್ಢಿತಾ, ಸುಪರಿಬ್ರೂಹಿತದಿಬ್ಬಸುಖಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇದ್ಧೀ**ತಿ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೋ। **ಅನಧಿವರಾ**ತಿ ಅಧಿಕಾ ವಿಸಿಟ್ಠಾ ಅಞ್ಞಾ ಏತಿಸ್ಸಾ ನತ್ಥೀತಿ ಅನಧಿವರಾ, ಅತಿಉತ್ತಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಿಹಙ್ಗಮಾ**ತಿ ವೇಹಾಸಗಾಮಿನೀ। **ದಸ ದಿಸಾ**ತಿ ದಸಪಿ ದಿಸಾ। **ವಿರೋಚತೀ**ತಿ ಓಭಾಸೇತಿ।

೧೪೧. **ಪರಿವುತಾ ಸಕ್ಕತಾ ಚಸೀ**ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ಪರಿವಾರಿತಾ ಸಮ್ಭಾವಿತಾ ಚ ಅಸಿ। **ಕುತೋ ಚುತಾ ಸುಗತಿಗತಾಸೀ**ತಿ ಪಞ್ಚಸು ಗತೀಸು ಕತರಗತಿತೋ ಚುತಾ ಹುತ್ವಾ ಸುಗತಿಂ ಇಮಂ ದೇವಗತಿಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿವಸೇನ ಉಪಗತಾ ಅಸಿ। **ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ವಚನಕರಾನುಸಾಸನಿ**ನ್ತಿ ಕಸ್ಸ ನು ವಾ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಾವಚನೇ ಓವಾದಾನುಸಾಸನಿಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನೇನ ತ್ವಂ ವಚನಕರಾ ಅಸೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಕಸ್ಸ ವಾ ತ್ವಂ ಸತ್ಥು ವಚನಕರಾ ಅನುಸಾಸಕಸ್ಸ ಅನುಸಿಟ್ಠಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾನೇನಾತಿ ಏವಂ ವಾ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಏವಂ ಅನುದ್ದೇಸಿಕವಸೇನ ತಸ್ಸಾ ಲದ್ಧಿಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ಪುನ ಉದ್ದೇಸಿಕವಸೇನ **“ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ತ್ವಂ ಯದಿ ಬುದ್ಧಸಾವಿಕಾ”**ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। ತತ್ಥ **ಬುದ್ಧಸಾವಿಕಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಮ್ಪಿ ಞೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ಸಯಮ್ಭುಞಾಣೇನ ಹತ್ಥತಲೇ ಆಮಲಕಂ ವಿಯ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ಬುದ್ಧತ್ತಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನನ್ತೇ ಜಾತಾತಿ ಬುದ್ಧಸಾವಿಕಾ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಮತ್ಥಂ ಕಥೇನ್ತೀ ದೇವತಾ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೪೨“ನಗನ್ತರೇ ನಗರವರೇ ಸುಮಾಪಿತೇ, ಪರಿಚಾರಿಕಾ ರಾಜವರಸ್ಸ ಸಿರಿಮತೋ।
ನಚ್ಚೇ ಗೀತೇ ಪರಮಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ ಅಹುಂ, ಸಿರಿಮಾತಿ ಮಂ ರಾಜಗಹೇ ಅವೇದಿಂಸು॥

೧೪೩“ಬುದ್ಧೋ ಚ ಮೇ ಇಸಿನಿಸಭೋ ವಿನಾಯಕೋ, ಅದೇಸಯೀ ಸಮುದಯದುಕ್ಖನಿಚ್ಚತಂ।
ಅಸಙ್ಖತಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧ ಸಸ್ಸತಂ, ಮಗ್ಗಞ್ಚಿಮಂ ಅಕುಟಿಲಮಞ್ಜಸಂ ಸಿವಂ॥

೧೪೪“ಸುತ್ವಾನಹಂ ಅಮತಪದಂ ಅಸಙ್ಖತಂ, ತಥಾಗತಸ್ಸನಧಿವರಸ್ಸ ಸಾಸನಂ।
ಸೀಲೇಸ್ವಹಂ ಪರಮಸುಸಂವುತಾ ಅಹುಂ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಾ ನರವರಬುದ್ಧದೇಸಿತೇ॥

೧೪೫“ಞತ್ವಾನಹಂ ವಿರಜಪದಂ ಅಸಙ್ಖತಂ, ತಥಾಗತೇನನಧಿವರೇನ ದೇಸಿತಂ।
ತತ್ಥೇವಹಂ ಸಮಥಸಮಾಧಿಮಾಫುಸಿಂ, ಸಾಯೇವ ಮೇ ಪರಮನಿಯಾಮತಾ ಅಹು॥

೧೪೬“ಲದ್ಧಾನಹಂ ಅಮತವರಂ ವಿಸೇಸನಂ, ಏಕಂಸಿಕಾ ಅಭಿಸಮಯೇ ವಿಸೇಸಿಯ।
ಅಸಂಸಯಾ ಬಹುಜನಪೂಜಿತಾ ಅಹಂ, ಖಿಡ್ಡಾರತಿಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಮನಪ್ಪಕಂ॥

೧೪೭."ಏವಂ ಅಹಂ ಅಮತದಸಮ್ಹಿ ದೇವತಾ, ತಥಾಗತಸ್ಸನಧಿವರಸ್ಸ ಸಾವಿಕಾ।
ಧಮ್ಮದ್ದಸಾ ಪಠಮಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಸೋತಾಪನ್ನಾ ನ ಚ ಪನ ಮತ್ಥಿ ದುಗ್ಗತಿ॥

೧೪೮."ಸಾ ವನ್ದಿತುಂ ಅನಧಿವರಂ ಉಪಾಗಮಿಂ, ಪಾಸಾದಿಕೇ ಕುಸಲರತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖವೋ।
ನಮಸ್ಸಿತುಂ ಸಮಣಸಮಾಗಮಂ ಸಿವಂ, ಸಗಾರವಾ ಸಿರಿಮತೋ ಧಮ್ಮರಾಜಿನೋ॥

೧೪೯."ದಿಸ್ವಾ ಮುನಿಂ ಮುದಿತಮನಮ್ಹಿ ಪೀಣಿತಾ, ತಥಾಗತಂ ನರವರದಮ್ಮಸಾರಥಿಂ।
ತಣ್ಹಚ್ಛಿದಂ ಕುಸಲರತಂ ವಿನಾಯಕಂ, ವನ್ದಾಮಹಂ ಪರಮಹಿತಾನುಕಮ್ಪಕ"ನ್ತಿ॥

೧೪೧. ತತ್ಥ **ನಗನ್ತರೇ**ತಿ ಇಸಿಗಿಲಿವೇಪುಲ್ಲವೇಭಾರಪಣ್ಡವಗಿಜ್ಝಕೂಟಸಞ್ಞಿತಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಪಬ್ಬತಾನಂ ಅನ್ತರೇ ವೇಮಜ್ಝೇ, ಯತೋ ತಂ ನಗರಂ "ಗಿರಿಬ್ಬಜ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ । **ನಗರವರೇ**ತಿ ಉತ್ತಮನಗರೇ, ರಾಜಗಹಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಸುಮಾಪಿತೇ**ತಿ ಮಹಾಗೋವಿನ್ದಪಣ್ಡಿತೇನ ವತ್ಥುವಿಜ್ಜಾವಿಧಿನಾ ಸಮ್ಮದೇವ ನಿವೇಸಿತೇ। **ಪರಿಚಾರಿಕಾ**ತಿ ಸಂಗೀತಪರಿಚರಿಯಾಯ ಉಪಟ್ಠಾಯಿಕಾ। **ರಾಜವರಸ್ಸಾ**ತಿ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಮಹಾರಾಜಸ್ಸ। **ಸಿರಿಮತೋ**ತಿ ಏತ್ಥ "ಸಿರೀತಿ ಬುದ್ಧಿಪುಞ್ಞಾನಂ ಅಧಿವಚನ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ಪುಞ್ಞನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಸರೀರಸೋಭಗ್ಗಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕತಪುಞ್ಞಂ ನಿಸ್ಸಯತಿ, ಕತಪುಞ್ಞೇಹಿ ವಾ ನಿಸ್ಸೀಯತೀತಿ "ಸಿರೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸಾ ಏತಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಿರಿಮಾ, ತಸ್ಸ ಸಿರಿಮತೋ। **ಪರಮಸುಸಿಕ್ಖಿತಾ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ಸಮ್ಮದೇವ ಚ ಸಿಕ್ಖಿತಾ। **ಅಹು**ನ್ತಿ ಅಹೋಸಿಂ। **ಅವೇದಿಂಸೂ**ತಿ ಅಞ್ಞಾಸುಂ।

೧೪೩. **ಇಸಿನಿಸಭೋ**ತಿ ಗವಸತಜೇಟ್ಠಕೋ ಉಸಭೋ, ಗವಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ವಸಭೋ, ವಜಸತಜೇಟ್ಠಕೋ ವಾ ಉಸಭೋ, ವಜಸಹಸ್ಸಜೇಟ್ಠಕೋ ವಸಭೋ, ಸಬ್ಬಗವಸೇಟ್ಠೋ ಸಬ್ಬಪರಿಸ್ಸಯಸಹೋ ಸೇತೋ ಪಾಸಾದಿಕೋ ಮಹಾಭಾರವಹೋ ಅಸನಿಸತಸದ್ದೇಹಿಪಿ ಅಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿಯೋ ನಿಸಭೋ। ರಥಾ ಸೋ ಅತ್ತನೋ ನಿಸಭಬಲೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಪಥವಿಂ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಕೇನಚಿ ಪರಿಸ್ಸಯೇನ ಅಕಮ್ಪಿಯೋ ಅಚಲಟ್ಠಾನೇನ ತಿಟ್ಠತಿ, ಏವಂ ಭಗವಾ ದಸಹಿ ತಥಾಗತಬಲೇಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಚತೂಹಿ ವೇಸಾರಜ್ಜಪಾದೇಹಿ ಅಟ್ಠಪರಿಸಪಥವಿಂ ಉಪ್ಪೀಳೇತ್ವಾ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಕೇನಚಿ ಪಚ್ಚತ್ಥಿಕೇನ ಪಚ್ಚಾಮಿತ್ತೇನ ಅಕಮ್ಪಿಯೋ ಅಚಲಟ್ಠಾನೇನ ತಿಟ್ಠತಿ, ತಸ್ಮಾ ನಿಸಭೋ ವಿಯಾತಿ ನಿಸಭೋ। ಸೀಲಾದೀನಂ ಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧಾನಂ ಏಸನಟ್ಠೇನ "ಇಸೀ"ತಿ ಲದ್ಧವೋಹಾರೇಸು ಸೇಕ್ಖಾಸೇಕ್ಖಇಸೀಸು ನಿಸಭೋ, ಇಸೀನಂ ವಾ ನಿಸಭೋ, ಇಸಿ ಚ ಸೋ ನಿಸಭೋ ಚಾತಿ ವಾ ಇಸಿನಿಸಭೋ। ವೇನೇಯ್ಯಸತ್ತೇ ವಿನೇತೀತಿ **ವಿನಾಯಕೋ,** ನಾಯಕವಿರಹಿತೋತಿ ವಾ **ವಿನಾಯಕೋ,** ಸಯಮ್ಭೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅದೇಸಯೀ ಸಮುದಯದುಕ್ಖನಿಚ್ಚತನ್ತಿ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಸ್ಸ ಚ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಸ್ಸ ಚ ಅನಿಚ್ಚತಂ ವಯಧಮ್ಮತಂ ಅಭಾಸಿ। ತೇನ "ಯಂಕಿಞ್ಚಿ ಸಮುದಯಧಮ್ಮಂ, ಸಬ್ಬಂ ತಂ ನಿರೋಧಧಮ್ಮ"ನ್ತಿ ಅತ್ತನೋ ಅಭಿಸಮಯಞಾಣಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮುದಯದುಕ್ಖನಿಚ್ಚತ**ನ್ತಿ ವಾ ಸಮುದಯಸಚ್ಚಞ್ಚ ದುಕ್ಖಸಚ್ಚಞ್ಚ ಅನಿಚ್ಚತಞ್ಚ। ತತ್ಥ ಸಮುದಯಸಚ್ಚದುಕ್ಖಸಚ್ಚಗ್ಗಹಣೇನ ವಿಪಸ್ಸನಾಯ ಭೂಮಿಂ ದಸ್ಸೇತಿ, ಅನಿಚ್ಚತಾಗಹಣೇನ ತಸ್ಸಾ ಪವತ್ತಿಆಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸಙ್ಖಾರಾನಞ್ಹಿ ಅನಿಚ್ಚಾಕಾರೇ ವಿಭಾವಿತೇ ದುಕ್ಖಾಕಾರೋ ಅನತ್ತಾಕಾರೋಪಿ ವಿಭಾವಿತೋಯೇವ ಹೋತಿ ತಂನಿಬನ್ಧನತ್ತಾ ತೇಸಂ। ತೇನಾಹ "ಯದನಿಚ್ಚಂ, ತಂ ದುಕ್ಖಂ, ಯಂ ದುಕ್ಖಂ, ತದನತ್ತಾ"ತಿ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೩.೧೫)। **ಅಸಙ್ಖತಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಸಸ್ಸತ**ನ್ತಿ ಕೇನಚಿ ಪಚ್ಚಯೇನ ನ ಸಙ್ಖತನ್ತಿ ಅಸಙ್ಖತಂ , ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ತಥಭಾವೇನ ಸಸ್ಸತಂ, ಸಕಲವಟ್ಟದುಕ್ಖನಿರೋಧಭಾವತೋ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಞ್ಚ ಮೇ ಅದೇಸಯೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಗ್ಗಞ್ಚಿಮಂ ಅಕುಟಿಲಮಞ್ಜಸಂ ಸಿವ**ನ್ತಿ ಅನ್ತದ್ವಯಪರಿವಜ್ಜನೇನ ಕುಟಿಲಭಾವಕರಾನಂ ಮಾಯಾದೀನಂ ಕಾಯವಙ್ಕಾದೀನಞ್ಚ ಪಹಾನೇನ ಅಕುಟಿಲಂ, ತತೋ ಏವ ಅಞ್ಜಸಂ, ಅಸಿವಭಾವಕರಾನಂ ಕಾಮರಾಗಾದೀನಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದನೇನ ಸಿವಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ। **ಮಗ್ಗ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾನತ್ಥಿಕೇಹಿ ಮಗ್ಗೀಯತಿ, ಕಿಲೇಸೇ ವಾ ಮಾರೇನ್ತೋ ಗಚ್ಛತೀತಿ "ಮಗ್ಗೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಇದಂ ತುಮ್ಹಾಕಞ್ಚ ಮಮಞ್ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಭೂತಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಗಾಮಿನಿಪಟಿಪದಾಸಙ್ಖಾತಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚಞ್ಚ ಮೇ ಅದೇಸಯೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೪೪. **ಸುತ್ವಾನಹಂ ಅಮತಪದಂ ಅಸಙ್ಖತಂ, ತಥಾಗತಸ್ಸನಧಿವರಸ್ಸ ಸಾಸನನ್ತಿ** ಏತ್ಥ ಅಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ತಥಾ ಆಗಮನಾದಿಅತ್ಥೇನ **ತಥಾಗತಸ್ಸ**, ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಭಾವತೋ **ಅನಧಿವರಸ್ಸ**, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಅಮತಪದಂ **ಅಸಙ್ಖತಂ** ನಿಬ್ಬಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದೇಸಿತತ್ತಾ, ಅಮತಸ್ಸ ವಾ ನಿಬ್ಬಾನಸ್ಸ ಪಟಿಪಜ್ಜನುಪಾಯತ್ತಾ ಕೇನಚಿಪಿ ಅಸಙ್ಖರಣೀಯತ್ತಾ ಚ ಅಮತಪದಂ ಅಸಙ್ಖತಂ **ಸಾಸನಂ** ಸದ್ಧಮ್ಮಂ **ಅಹಂ ಸುತ್ವಾನಾತಿ। ಸೀಲೇಸ್ವಹನ್ತಿ** ಸೀಲೇಸು ನಿಪ್ಫಾದೇತಬ್ಬೇಸು ಅಹಂ। **ಪರಮಸುಸಂವುತಾತಿ** ಅತಿವಿಯ ಸಮ್ಮದೇವ ಸಂವುತಾ। **ಅಹುನ್ತಿ** ಅಹೋಸಿಂ। **ಧಮ್ಮೇ ಠಿತಾತಿ** ಪಟಿಪತ್ತಿಧಮ್ಮೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪೫. **ಞತ್ವಾನಾತಿ** ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಭಿಸಮಯವಸೇನ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ತತ್ಥೇವಾತಿ** ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಾ ಅತ್ತಭಾವೇ। **ಸಮಥಸಮಾಧಿಮಾಫುಸಿನ್ತಿ** ಪಚ್ಚನೀಕಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮುಚ್ಛೇದವಸೇನ ಸಮನತೋ ವೂಪಸಮನತೋ ಪರಮತ್ಥಸಮಥಭೂತಂ ಲೋಕುತ್ತರಸಮಾಧಿಂ ಆಫುಸಿಂ ಅಧಿಗಚ್ಛಿಂ। ಯದಿಪಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ನಿರೋಧಸ್ಸ ಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಭಿಸಮಯೋ, ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಖಣೇ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಭಾವನಾಭಿಸಮಯೋ, ಆರಮ್ಮಣಪಟಿವೇಧಂ ಪನ ಭಾವನಾಪಟಿವೇಧಸ್ಸೇವ ಪುರಿಮಸಿದ್ಧಿಕಾರಣಂ ವಿಯ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇತುಂ -

> "ಞತ್ವಾನಹಂ ವಿರಜಪದಂ ಅಸಙ್ಖತಂ, ತಥಾಗತೇನನಧಿವರೇನ ದೇಸಿತಂ"॥

ತತ್ಥೇವಹಂ 'ಸಮಥಸಮಾಧಿಮಾಫುಸಿ'ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಯಥಾ "ಚಕ್ಖುಞ್ಚ ಪಟಿಚ್ಚ ರೂಪೇ ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞಾಣ"ನ್ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೪೦೦; ೩.೪೨೧; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೪.೬೦)। **ಞತ್ವಾನಾತಿ** ವಾ ಸಮಾನಕಾಲವಸೇನ ವುತ್ತನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ ಯಥಾ "ನಿಹನ್ತ್ವಾನ ತಮಂ ಸಬ್ಬಂ, ಆದಿಚ್ಚೋ ನಭಮುಗ್ಗತೋ"ತಿ। **ಸಾಯೇವಾತಿ** ಯಾ ಲೋಕುತ್ತರಸಮಾಧಿಫುಸನಾ ಲದ್ಧಾ, ಸಾಯೇವ। **ಪರಮನಿಯಾಮತಾತಿ** ಪರಮಾ ಉತ್ತಮಾ ಮಗ್ಗನಿಯಾಮತಾ।

೧೪೬. **ವಿಸೇಸನನ್ತಿ** ಪುಥುಜ್ಜನೇಹಿ ವಿಸೇಸಕಂ ವಿಸಿಟ್ಠಭಾವಸಾಧಕಂ। **ಏಕಂಸಿಕಾತಿ** "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ, ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಏಕಂಸಗಾಹವತೀ ರತನತ್ತಯೇ ನಿಬ್ಬಿಚಿಕಿಚ್ಛಾ। **ಅಭಿಸಮಯೇ ವಿಸೇಸಿಯಾತಿ** ಸಚ್ಚಪಟಿವೇಧವಸೇನ ವಿಸೇಸಂ ಪತ್ವಾ। "ವಿಸೇಸಿನೀ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಅಭಿಸಮಯಹೇತು ವಿಸೇಸವತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಸಂಸಯಾತಿ** ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಾಯ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಾಯ ಚ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾಯ ಪಹೀನತ್ತಾ ಅಪಗತಸಂಸಯಾ। "ಅಸಂಸಿಯಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ। **ಬಹುಜನಪೂಜಿತಾತಿ** ಸುಗತೀಹಿ ಪರೇಹಿ ಪತ್ಥನೀಯಗುಣಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖಿಡ್ಡಾರತಿನ್ತಿ** ಖಿಡ್ಡಾಭೂತಂ ರತಿಂ, ಅಥ ವಾ ಖಿಡ್ಡಞ್ಚ ರತಿಞ್ಚ ಖಿಡ್ಡಾವಿಹಾರಞ್ಚ ರತಿಸುಖಞ್ಚ।

೧೪೭. **ಅಮತದಸಮ್ಹೀತಿ** ಅಮತದಸಾ ನಿಬ್ಬಾನದಸ್ಸಾವಿನೀ ಅಮ್ಹಿ। **ಧಮ್ಮದ್ದಸಾತಿ** ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಂ ದಿಟ್ಠವತೀ। **ಸೋತಾಪನ್ನಾತಿ** ಅರಿಯಮಗ್ಗಸೋತಂ ಆದಿತೋ ಪತ್ತಾ। **ನ ಚ ಪನ ಮತ್ಥಿ ದುಗ್ಗತೀತಿ** ನ ಚ ಪನ ಮೇ ಅತ್ಥಿ ದುಗ್ಗತಿ ಅವಿನಿಪಾತಧಮ್ಮತ್ತಾ।

೧೪೮. **ಪಾಸಾದಿಕೇತಿ** ಪಸಾದಾವಹೇ। **ಕುಸಲರತೇತಿ** ಕುಸಲೇ ಅನವಜ್ಜಧಮ್ಮೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ರತೇ। **ಭಿಕ್ಖವೋತಿ** ಭಿಕ್ಖೂ ನಮಸ್ಸಿತುಂ ಉಪಾಗಮಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸಮಣಸಮಾಗಮಂ ಸಿವನ್ತಿ** ಸಮಣಾನಂ ಸಮಿತಪಾಪಾನಂ ಬುದ್ಧಬುದ್ಧಸಾವಕಾನಂ ಸಿವಞ್ಚ ಧಮ್ಮಂ ಖೇಮಂ ಸಮಾಗಮಂ ಸಙ್ಗಮಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿತುಂ ಉಪಾಗಮಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ಸಿರಿಮತೋ ಧಮ್ಮರಾಜಿನೋತಿ** ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಸಿರಿಮತಿ ಧಮ್ಮರಾಜಿನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಮೇವ ಚ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ।

೧೪೯. **ಮುದಿತಮನಮ್ಹೀತಿ** ಮೋದಿತಮನಾ ಅಮ್ಹಿ। **ಪೀಣಿತಾತಿ** ತುಟ್ಠಾ, ಪೀತಿರಸವಸೇನ ವಾ ತಿತ್ತಾ। **ನರವರದಮ್ಮಸಾರಥಿನ್ತಿ** ನರವರೋ ಚ ಸೋ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲತ್ತಾ, ದಮ್ಮಾನಂ ದಮೇತಬ್ಬಾನಂ ವೇನೇಯ್ಯಾನಂ ನಿಬ್ಬಾನಾಭಿಮುಖಂ ಸಾರಣತೋ ದಮ್ಮಸಾರಥಿ ಚಾತಿ ನರವರದಮ್ಮಸಾರಥಿ, ತಂ। **ಪರಮಹಿತಾನುಕಮ್ಪಕನ್ತಿ** ಪರಮೇನ ಉತ್ತಮೇನ ಹಿತೇನ ಸಬ್ಬಸತ್ತಾನಂ ಅನುಕಮ್ಪಕಂ।

ಏವಂ ಸಿರಿಮಾ ದೇವಧೀತಾ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಿಪವೇದನಮುಖೇನ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸಾದಂ ಪವೇದೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತಾ। ಭಗವಾ ತಮೇವ ಓತಿಣ್ಣವತ್ಥುಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಭಿಕ್ಖು ಅರಹತ್ತಂ ಪಾಪುಣಿ, ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯಪಿ ಸಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಸಿರಿಮಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೭. ಕೇಸಕಾರೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಇದಂ ವಿಮಾನಂ ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರನ್ತಿ ಕೇಸಕಾರೀವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿಂಸು। ತೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರಸಮೀಪೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಗೇಹೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧೀತಾ ಕೇಸಕಾರೀ ನಾಮ ಗೇಹದ್ವಾರಸಮೀಪೇ ಮಾತು ಸೀಸತೋ ಊಕಾ ಗಣ್ಹನ್ತೀ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ದಿಸ್ವಾ ಮಾತರಂ ಆಹ "ಅಮ್ಮ, ಇಮೇ ಪಬ್ಬಜಿತಾ ಪಠಮೇನ ಯೋಬ್ಬನೇನ ಸಮನ್ನಾಗತಾ ಅಭಿರೂಪಾ ದಸ್ಸನೀಯಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ ಸುಖುಮಾಲಾ ಕೇನಚಿ ಪಾರಿಜುಞ್ಞೇನ ಅನಭಿಭೂತಾ ಮಞ್ಞೇ, ಕಸ್ಮಾ ನು ಖೋ ಇಮೇ ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ವಯೇ ಪಬ್ಬಜನ್ತೀ"ತಿ ? ತಂ ಮಾತಾ ಆಹ "ಅತ್ಥಿ, ಅಮ್ಮ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತೋ ಸಕ್ಯಕುಲಾ ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಸೋ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಂ ಮಜ್ಝೇಕಲ್ಯಾಣಂ ಪರಿಯೋಸಾನಕಲ್ಯಾಣಂ ಸಾತ್ಥಂ ಸಬ್ಯಞ್ಜನಂ ಕೇವಲಪರಿಪುಣ್ಣಂ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಪಕಾಸೇತಿ, ತಸ್ಸ ಇಮೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೀ"ತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಗತಫಲೋ ವಿಞ್ಞಾತಸಾಸನೋ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ತಾಯ ವೀಥಿಯಾ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ತಂ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ತಾಸಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಆಹ "ಏತರಹಿ ಖೋ ಉಪಾಸಕ ಬಹೂ ಕುಲಪುತ್ತಾ ಮಹನ್ತಂ ಭೋಗಕ್ಖನ್ಧಂ ಮಹನ್ತಂ ಞಾತಿಪರಿವಟ್ಟಂ ಪಹಾಯ ಸಕ್ಯಸಮಯೇ ಪಬ್ಬಜನ್ತಿ, ತೇ ಕಿಂ ನು ಖೋ ಅತ್ಥವಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸನ್ತಾ ಪಬ್ಬಜನ್ತೀ"ತಿ? ತಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೋ "ಕಾಮೇಸು ಆದೀನವಂ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ಸಮ್ಪಸ್ಸನ್ತಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಞಾಣಬಲಾನುರೂಪಂ ತಮತ್ಥಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಕಥೇಸಿ, ತಿಣ್ಣಞ್ಚ ರತನಾನಂ ಗುಣೇ ಪಕಾಸೇಸಿ, ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸೀಲಾನಂ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚ ಗುಣಾನಿಸಂಸಂ ಪವೇದೇಸಿ। ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಧೀತಾ ತಂ "ಕಿಂ ಅಮ್ಹೇಹಿಪಿ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ತಯಾ ವುತ್ತೇ ಗುಣಾನಿಸಂಸೇ ಅಧಿಗನ್ತುಂ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸೋ "ಸಬ್ಬಸಾಧಾರಣಾ ಇಮೇ ಧಮ್ಮಾ ಭಗವತಾ ಭಾಸಿತಾ, ಕಸ್ಮಾ ನ ಸಕ್ಕಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಸರಣಾನಿ ಚ ಸೀಲಾನಿ ಚ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಗಹಿತಸರಣಾ ಸಮಾದಿನ್ನಸೀಲಾ ಚ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಆಹ "ಕಿಂ ಇತೋ ಉತ್ತರಿ ಅಞ್ಞಮ್ಪಿ ಕರಣೀಯಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿ। ಸೋ ತಸ್ಸಾ ವಿಞ್ಞುಭಾವಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇನ್ತೋ "ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಸರೀರಸಭಾವಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಕಾರಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಕಾಯೇ ವಿರಾಗಂ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ಅನಿಚ್ಚತಾದಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಾಯ ಧಮ್ಮಿಯಾ ಕಥಾಯ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಮಗ್ಗಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ ಗತೋ। ಸಾ ತೇನ ವುತ್ತನಯಂ ಸಬ್ಬಂ ಮನಸಿ ಕತ್ವಾ ಪಟಿಕೂಲಮನಸಿಕಾರೇ ಸಮಾಹಿತಚಿತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಅಥಾಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಸತಸಹಸ್ಸಞ್ಚಸ್ಸಾ ಅಚ್ಛರಾಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ದಿಸ್ವಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತೋ ಪಮುದಿತಹದಯೋ –

೧೫೦."ಇದಂ ವಿಮಾನಂ ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರಂ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಂ ಸತತಂ ಸುನಿಮ್ಮಿತಂ।
ಸುವಣ್ಣರುಕ್ಖೇಹಿ ಸಮನ್ತಮೋತ್ಥತಂ, ಠಾನಂ ಮಮಂ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಸಮ್ಭವಂ॥

೧೫೧."ತತ್ರೂಪಪನ್ನಾ ಪುರಿಮಚ್ಛರಾ ಇಮಾ, ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಿ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮುನಾ।

ತುವಂಸಿ ಅಜ್ಝುಪಗತಾ ಯಸಸ್ಸಿನೀ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ಪುಬ್ಬದೇವತಾ॥

೧೫೨"ಸಸೀ ಅಧಿಗ್ಗಯ್ಹ ಯಥಾ ವಿರೋಚತಿ, ನಕ್ಖತ್ತರಾಜಾರಿವ ತಾರಕಾಗಣಂ।
ತಥೇವ ತ್ವಂ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಗಣಂ ಇಮಂ, ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ಯಸಸಾ ವಿರೋಚಸಿ॥

೧೫೩"ಕುತೋ ನು ಆಗಮ್ಮ ಅನೋಮದಸ್ಸನೇ, ಉಪಪನ್ನಾ ತ್ವಂ ಭವನಂ ಮಮಂ ಇದಂ।
ಬ್ರಹ್ಮಂವ ದೇವಾ ತಿದಸಾ ಸಹಿನ್ದಕಾ, ಸಬ್ಬೇ ನ ತಪ್ಪಾಮಸೇ ದಸ್ಸನೇನ ತ"ನ್ತಿ॥ -

ಚತೂಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೫೦. ತತ್ಥ **ಇದಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ ಸಾ ದೇವತಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಸತತನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಸತತನ್ತಿ** ವಾ ಸಮ್ಮಾ ತತಂ, ಅತಿವಿಯ ವಿತ್ಥಿಣ್ಣನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಮನ್ತಮೋತ್ಥತನ್ತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ಅವತ್ಥತಂ ಛಾದಿತಂ। **ಠಾನನ್ತಿ** ವಿಮಾನಮೇವ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತಞ್ಹಿ ತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಏತ್ಥ ಕತಪುಞ್ಞಾತಿ ಠಾನನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಸಮ್ಭವನ್ತಿ** ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಭಾವೇನ ಸಮ್ಭೂತಂ, ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೇನ ವಾ ಸಹ ಸಮ್ಭೂತಂ। **ಮಮನ್ತಿ** ಇದಂ ಮಮ ಠಾನಂ ಮಮ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕಸಮ್ಭವನ್ತಿ ದ್ವೀಹಿಪಿ ಪದೇಹಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೧೫೧. **ತತ್ರೂಪಪನ್ನಾತಿ** ಗಾಥಾಯ ಅಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - **ತತ್ರ** ತಸ್ಮಿಂ ಯಥಾವುತ್ತೇ ವಿಮಾನೇ **ಉಪಪನ್ನಾತಿ** ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಪಗೇವ ಉಪ್ಪನ್ನತ್ತಾ ಪುಬ್ಬದೇವತಾ **ಇಮಾ ಪುರಿಮಾ ಅಚ್ಛರಾಯೋ** ಪರಿಮಾಣತೋ ಸತಂ ಸಹಸ್ಸಾನಿ। **ತುವಂಸೀತಿ** ತ್ವಂ ಅಸಿ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮುನಾ ಅಜ್ಝುಪಗತಾ ಉಪಪನ್ನಾ। **ಯಸಸ್ಸಿನೀತಿ** ಪರಿವಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ, ತೇನೇವ ಸಕೇನ ಕಮ್ಮುನಾ ಕಮ್ಮಾನುಭಾವೇನ ಓಭಾಸಯನ್ತೀ ವಿರೋಚಮಾನಾ ತಿಟ್ಠಸೀತಿ।

೧೫೨. ಇದಾನಿ ತಮೇವ ಓಭಾಸನಂ ಉಪಮಾಯ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ **"ಸಸೀ"**ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಯಥಾ** ಸಸಲಞ್ಛನಯೋಗೇನ **"ಸಸೀ"**ತಿ, ನಕ್ಖತ್ತೇಹಿ ಅಧಿಕಗುಣತಾಯ "ನಕ್ಖತ್ತರಾಜಾ"ತಿ ಚ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಚನ್ದೋ ಸಬ್ಬಂ **ತಾರಕಾಗಣಂ ಅಧಿಗ್ಗಯ್ಹ** ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ **ವಿರೋಚತಿ** ವಿರಾಜತಿ, **ತಥೇವ ತ್ವಂ ಇಮಂ ಅಚ್ಛರಾನಂ** ದೇವಕಞ್ಞಾನಂ **ಗಣಂ** ಸಮೂಹಂ ಅತ್ತನೋ **ಯಸಸಾ ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ** ಅತಿವಿಯ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಾ **ವಿರೋಚಸೀತಿ**। ಏತ್ಥ ಚ "ಇಮಾ"ತಿ "ಇಮ"ನ್ತಿ ಚ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಕೇಚಿ ಪನ "ನಕ್ಖತ್ತರಾಜಾರಿವ ತಾರಾಗಣಂ ತಥೇವ ತ್ವ"ನ್ತಿ ಪಠನ್ತಿ।

೧೫೩. ಇದಾನಿ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಪುರಿಮಭವಂ ತತ್ಥ ಕತಪುಞ್ಞಞ್ಚ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ **"ಕುತೋ ನು ಆಗಮ್ಮಾ"**ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಕುತೋ ನು ಆಗಮ್ಮಾತಿ** ಕುತೋ ನು ಭವತೋ ಕುತೋ ನು ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮತೋ ಕಾರಣಭೂತತೋ ಇದಂ ಮಮ ಭವನಂ ಆಗಮ್ಮ ಭದ್ದೇ **ಅನೋಮದಸ್ಸನೇ** ಸಬ್ಬಙ್ಗಸೋಭನೇ **ತ್ವಂ ಉಪಪನ್ನಾ** ಉಪ್ಪತ್ತಿಗಹಣವಸೇನ ಉಪಗತಾ। "ಅನೋಮದಸ್ಸನೇ"ತಿ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಉಪಮಾಯ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ **"ಬ್ರಹ್ಮಂವ ದೇವಾ ತಿದಸಾ ಸಹಿನ್ದಕಾ, ಸಬ್ಬೇ ನ ತಪ್ಪಾಮಸೇ ದಸ್ಸನೇನ ತ"**ನ್ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ ಯಥಾ ಬ್ರಹ್ಮಾನಂ ಸಹಮ್ಪತಿಂ ಸನಙ್ಕುಮಾರಂ ವಾ ಉಪಗತಂ ಸಹ ಇನ್ದೇನಾತಿ ಸಹಿನ್ದಕಾ ತಾವತಿಂಸಾ ದೇವಾ ಪಸ್ಸನ್ತಾ ದಸ್ಸನೇನ ನ ತಪ್ಪನ್ತಿ, ಏವಂ ತವ ದಸ್ಸನೇನ ಮಯಂ ಸಬ್ಬೇ ದೇವಾ ನ ತಪ್ಪಾಮಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಪನ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೀ -

೧೫೪"ಯಮೇತಂ ಸಕ್ಕ ಅನುಪುಚ್ಛಸೇ ಮಮಂ, ಕುತೋ ಚುತಾ ತ್ವಂ ಇಧ ಆಗತಾತಿ।
ಬಾರಾಣಸೀ ನಾಮ ಪುರತ್ಥಿ ಕಾಸಿನಂ, ತತ್ಥ ಅಹೋಸಿಂ ಪುರೇ ಕೇಸಕಾರಿಕಾ॥

೧೫೫"ಬುದ್ಧೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ, ಸಙ್ಘೇ ಚ ಏಕನ್ತಗತಾ ಅಸಂಸಯಾ।
ಅಖಣ್ಡಸಿಕ್ಖಾಪದಾ ಆಗತಪ್ಫಲಾ, ಸಮ್ಬೋಧಿಧಮ್ಮೇ ನಿಯತಾ ಅನಾಮಯಾ"ತಿ॥ -

ಗಾಥದ್ವಯಮಾಹ।

೧೫೪-೫. ತತ್ಥ **ಯಮೇತನ್**ತಿ ಯಂ ಏತಂ ಪಞ್ಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನುಪುಚ್ಛಸೇ**ತಿ ಅನುಕೂಲಭಾವೇನ ಪುಚ್ಛಸಿ। **ಮಮನ್**ತಿ ಮಂ। **ಪುರತ್ಥೀ**ತಿ ಪುರಂ ಅತ್ಥಿ। **ಕಾಸಿನನ್**ತಿ ಕಾಸಿರಟ್ಠಸ್ಸ। **ಕೇಸಕಾರಿಕಾ**ತಿ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಅತ್ತನೋ ನಾಮಂ ವದತಿ। **ಬುದ್ಧೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚಾ**ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಂ ವಿಭಾವೇತಿ।

ಪುನ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ತಂ ಪುಞ್ಞಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚ ಅನುಮೋದಮಾನೋ -

೧೫೬"ತನ್ತ್ಯಾಭಿನನ್ದಾಮಸೇ ಸ್ವಾಗತಞ್ಚ ತೇ,
ಧಮ್ಮೇನ ಚ ತ್ವಂ ಯಸಸಾ ವಿರೋಚಸಿ।
ಬುದ್ಧೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸೇ,
ಸಙ್ಘೇ ಚ ಏಕನ್ತಗತೇ ಅಸಂಸಯೇ।
ಅಖಣ್ಡಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ಆಗತಪ್ಫಲೇ,
ಸಮ್ಬೋಧಿಧಮ್ಮೇ ನಿಯತೇ ಅನಾಮಯೇ"ತಿ॥ - ಆಹ।

೧೫೬. ತತ್ಥ **ತನ್ತ್ಯಾಭಿನನ್ದಾಮಸೇ**ತಿ ತಂ ತೇ ದುವಿಧಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಭಿನನ್ದಾಮ ಅನುಮೋದಾಮ। **ಸ್ವಾಗತಞ್ಚ ತೇ**ತಿ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಇಧಾಗಮನಂ ಸ್ವಾಗತಂ, ಅಮ್ಹಾಕಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಸಂವಡ್ಢನಮೇವ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವಾತಿ।

ತಂ ಪನ ಪವತ್ತಿಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ, ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ನಿವೇದೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಕೇಸಕಾರೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ಸತ್ತರಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಪಠಮಸ್ಸ ಪೀಠವಗ್ಗಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಚಿತ್ತಲತಾವಗ್ಗೋ

೧. ದಾಸಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ದುತಿಯವಗ್ಗೇ **ಅಪಿ ಸಕ್ಕೋವ ದೇವಿನ್ದೋ**ತಿ ದಾಸಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಜೇತವನೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸಮ್ಬಹುಲೇಹಿ ಉಪಾಸಕೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ವುಟ್ಠಿತಾಯ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ "ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಾನಿ

ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ತದನುಚ್ಛವಿಕಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ "ಮಯಾ, ಭನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚತ್ತಾರಿ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಾನಿ ಪಞ್ಞತ್ತಾನಿ। ಸ್ವೇ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಯ್ಯಾ ಮಮ ಗೇಹಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತೂ"ತಿ ಭತ್ತುದ್ದೇಸಕಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾಸಿಯಾ ತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿತ್ವಾ "ತತ್ಥ ತಯಾ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾಯ ಭವಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಆಹ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿ। ಪಕತಿಯಾವ ಸಾ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪುಞ್ಞಕಾಮಾ ಸೀಲವತೀ, ತಸ್ಮಾ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಉಟ್ಠಾಯ ಪಣೀತಂ ಅನ್ನಪಾನಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಸುಸಮ್ಮಟ್ಠಂ ಸುಪರಿಭಣ್ಡಕಂ ಕತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಗತೇ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಧೂಪದೀಪೇಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪರಿವಿಸತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಕಥಂ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಜಾತಿಆದಿದುಕ್ಖತೋ ಪರಿಮುತ್ತಿ ಹೋತೀ"ತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸಾ ಸರಣಾನಿ ಚ ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಚ ದತ್ವಾ ಕಾಯಸಭಾವಂ ಪಕಾಸೇತ್ವಾ ಪಟಿಕೂಲಮನಸಿಕಾರೇ ನಿಯೋಜೇಸುಂ, ಅಪರೇ ಅನಿಚ್ಚತಾಪಟಿಸಂಯುತ್ತಂ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸುಂ। ಸಾ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖನ್ತೀ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಯೋನಿಸೋ ಮನಸಿಕರೋನ್ತೀ ಏಕದಿವಸಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನಸಪ್ಪಾಯಂ ಲಭಿತ್ವಾ ಞಾಣಸ್ಸ ಚ ಪರಿಪಕ್ಕತ್ತಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ವಡ್ಢೇತ್ವಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಂ ಸಚ್ಛಾಕಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ವಲ್ಲಭಾ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸಾ ಸಟ್ಠಿತೂರಿಯಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಪರಿಚರಿಯಮಾನಾ ಅಚ್ಛರಾಸತಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ಮಹನ್ತಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೀ ಪಮುದಾ ಮೋದಮಾನಾ ಸಪರಿವಾರಾ ಉಯ್ಯಾನಾದೀಸು ವಿಚರತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದಿಸ್ವಾ -

೧೫೭."ಅಪಿ ಸಕ್ಕೋವ ದೇವಿನ್ದೋ, ರಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಲತಾವನೇ।
ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾಸಿ, ನಾರೀಗಣಪುರಕ್ಖತಾ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೫೮."ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೫೯."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಪುಚ್ಛಿ।

೧೬೦."ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೬೧."ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿಂ ಪರಪೇಸ್ಸಿಯಾ ಕುಲೇ॥
೧೬೨."ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
ತಸ್ಸಾ ಮೇ ನಿಕ್ಕಮೋ ಆಸಿ, ಸಾಸನೇ ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ॥

೧೬೩."ಕಾಮಂ ಭಿಜ್ಜತುಯಂ ಕಾಯೋ, ನೇವ ಅತ್ಥೇತ್ಥ ಸಣ್ಠನಂ।
ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ, ಮಗ್ಗೋ ಸೋವತ್ಥಿಕೋ ಸಿವೋ॥

೧೬೪"ಅಕಣ್ಟಕೋ ಅಗಹನೋ, ಉಜು ಸಬ್ಭಿ ಪವೇದಿತೋ।
ನಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸ, ಯಥಿದಂ ಪಾಪುಣಿತ್ಥಿಕಾ॥

೧೬೫"ಆಮನ್ತನಿಕಾ ರಞ್ಞೋಮ್ಹಿ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಸವತ್ತಿನೋ।
ಸಟ್ಠಿ ತೂರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪಟಿಬೋಧಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮೇ॥

೧೬೬"ಆಲಮ್ಬೋ ಗಗ್ಗರೋ ಭೀಮೋ, ಸಾಧುವಾದೀ ಚ ಸಂಸಯೋ।
ಪೋಕ್ಖರೋ ಚ ಸುಫಸ್ಸೋ ಚ, ವೀಣಾಮೋಕ್ಖಾ ಚ ನಾರಿಯೋ॥

೧೬೭"ನನ್ದಾ ಚೇವ ಸುನನ್ದಾ ಚ, ಸೋಣದಿನ್ನಾ ಸುಚಿಮ್ಹಿತಾ।
ಅಲಮ್ಬುಸಾ ಮಿಸ್ಸಕೇಸೀ ಚ, ಪುಣ್ಡರೀಕಾತಿ ದಾರುಣೀ॥

೧೬೮"ಏಣೀಫಸ್ಸಾ ಸುಫಸ್ಸಾ ಚ, ಸುಭದ್ದಾ ಮುದುವಾದಿನೀ।
ಏತಾ ಚಞ್ಞಾ ಚ ಸೇಯ್ಯಾಸೇ, ಅಚ್ಛರಾನಂ ಪಬೋಧಿಕಾ॥

೧೬೯"ತಾ ಮಂ ಕಾಲೇನುಪಾಗನ್ತ್ವಾ, ಅಭಿಭಾಸನ್ತಿ ದೇವತಾ।
ಹನ್ದ ನಚ್ಚಾಮ ಗಾಯಾಮ, ಹನ್ದ ತಂ ರಮಯಾಮಸೇ॥

೧೭೦"ನಯಿದಂ ಅಕತಪುಞ್ಞಾನಂ, ಕತಪುಞ್ಞಾನಮೇವಿದಂ।
ಅಸೋಕಂ ನನ್ದನಂ ರಮ್ಮಂ, ತಿದಸಾನಂ ಮಹಾವನಂ॥

೧೭೧"ಸುಖಂ ಅಕತಪುಞ್ಞಾನಂ, ಇಧ ನತ್ಥಿ ಪರತ್ಥ ಚ।
ಸುಖಞ್ಚ ಕತಪುಞ್ಞಾನಂ, ಇಧ ಚೇವ ಪರತ್ಥ ಚ॥

೧೭೨"ತೇಸಂ ಸಹಬ್ಯಕಾಮಾನಂ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ಕತಪುಞ್ಞಾ ಹಿ ಮೋದನ್ತಿ, ಸಗ್ಗೇ ಭೋಗಸಮಙ್ಗಿನೋ"ತಿ॥ - ದೇವತಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

೧೫೭. ತತ್ಥ **ಅಪಿ ಸಕ್ಕೋವ ದೇವಿನ್ದೋ**ತಿ ಅಪಿಸದ್ದೋ ಸಮ್ಭಾವನಾಯಂ, ಇವಸದ್ದೋ ಇಕಾರಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತೋ ಉಪಮಾಯಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ನಾಮ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಕ್ಕಸಮಭಾವೋ ತಿಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತೋ। ಕೇಚಿ "ಅಪೀತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಚಿತ್ತಲತಾವನೇ**ತಿ ಚಿತ್ತಾಯ ನಾಮ ದೇವಧೀತಾಯ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತೇ, ಚಿತ್ತಾನಂ ವಾ ವಿಚಿತ್ತಪುಪ್ಫಫಲಾದಿವಿಸೇಸಯುತ್ತಾನಂ ಸನ್ತಾನಕವಲ್ಲಿಆದೀನಂ ತತ್ಥ ಯೇಭುಯ್ಯತಾಯ ಚಿತ್ತಲತಾವನನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇ ದೇವುಯ್ಯಾನೇ।

೧೬೧. **ಪರಪೇಸ್ಸಿಯಾ**ತಿ ಪರೇಸಂ ಕುಲೇ ತಸ್ಮಿಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಿಚ್ಚೇ ಪೇಸನಿಯಾ, ಪರೇಸಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕಾರೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೬೨. **ತಸ್ಸಾ ಮೇ ನಿಕ್ಕಮೋ ಆಸಿ, ಸಾಸನೇ ತಸ್ಸ ತಾದಿನೋ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ದಾಸಿಯಾಪಿ ಸಮಾನಾಯ ಪಞ್ಚಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮತೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಉಪಾಸಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಸೋಳಸ ವಸ್ಸಾನಿ ಸೀಲಂ ರಕ್ಖನ್ತಿಯಾ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಮನಸಿ ಕರೋನ್ತಿಯಾ ಮನಸಿಕಾರಾನುಭಾವೇನ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಮಾನೇ ಸತ್ತತಿಂಸಬೋಧಿಪಕ್ಖಿಯಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾತೇ ಇಟ್ಠಾದೀಸು

ತಾದಿಲಕ್ಖಣಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ತಾದಿನೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ತಪ್ಪರಿಯಾಪನ್ನೋಯೇವ ಸಂಕಿಲೇಸಪಕ್ಖತೋ ನಿಕ್ಕಮನೇನ "ನಿಕ್ಕಮೋ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಸಮ್ಮಾವಾಯಾಮೋ ಆಸಿ ಅಹೋಸಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ।

೧೬೩-೪. ತಸ್ಸ ಪನ ನಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗಸ್ಸ ಪವತ್ತಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಕಾಮಂ ಭಿಜ್ಜತುಯಂ ಕಾಯೋ, ನೇವ ಅತ್ಥೇತ್ಥ ಸಣ್ಠನ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಯದಿಪಿ ಮೇ **ಅಯಂ ಕಾಯೋ ಭಿಜ್ಜತು** ವಿನಸ್ಸತು, ತತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಪೇಕ್ಖಂ ಅಕರೋನ್ತೀ **ಏತ್ಥ** ಏತಸ್ಮಿಂ ಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಾನುಯೋಗೇ **ನೇವ ಅತ್ಥಿ,** ಮೇ ವೀರಿಯಸ್ಸ **ಸಣ್ಠನಂ** ಸಿಥಿಲೀಕರಣನ್ತಿ ವೀರಿಯಂ ಸಮುತ್ತೇಜೇನ್ತೀ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇಸಿನ್ತಿ।

ಇದಾನಿ ತಥಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತ್ವಾ ಪಟಿಲದ್ಧಗುಣಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ -

"ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ, ಮಗ್ಗೋ ಸೋವತ್ಥಿಕೋ ಸಿವೋ।
ಅಕಣ್ಟಕೋ ಅಗಹನೋ, ಉಜು ಸಬ್ಭಿ ಪವೇದಿತೋ।
ನಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸ, ಯಥಿದಂ ಪಾಪುಣಿತ್ಥಿಕಾ"ತಿ॥ - ಆಹ।

ತತ್ರಾಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ಯೋ ನಿಚ್ಚಸೀಲವಸೇನ ಸಮಾದಿನ್ನಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಸಿಕ್ಖಾಕೋಟ್ಠಾಸಾನಂ ಉಪನಿಸ್ಸಯಭಾವೇನ ಲದ್ಧತ್ತಾ ತೇಸಂ ಪರಿಪೂರಿತತ್ತಾ ಚ **ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಂ ಪಞ್ಚನ್ನಂ** ಸಮ್ಬನ್ಧೀಭೂತೋ, ಯಸ್ಮಿಂ ಸನ್ತಾನೇ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ಸಬ್ಬಾಕಾರೇನ ಸೋತ್ಥಿಭಾವಸಮ್ಪಾದನತೋ ಸುನ್ದರತ್ಥಭಾವತೋ ಚ **ಸೋವತ್ಥಿಕೋ** ಸೋತ್ಥಿಕೋ, ಸಂಕಿಲೇಸಧಮ್ಮೇಹಿ ಅನುಪದ್ದುತತ್ತಾ ಖೇಮಪ್ಪತ್ತಿಹೇತುತಾಯ ಚ **ಸಿವೋ,** ರಾಗಕಣ್ಟಕಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ **ಅಕಣ್ಟಕೋ,** ಕಿಲೇಸದಿಟ್ಠಿದುಚ್ಚರಿತಗಹನಸಮುಚ್ಛೇದನತೋ **ಅಗಹನೋ,** ಸಬ್ಬಜಿಮ್ಹವಙ್ಕಕುಟಿಲಭಾವಾಪಗಮಹೇತುತಾಯ **ಉಜು,** ಬುದ್ಧಾದೀಹಿ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ಪಕಾಸಿತತ್ತಾ **ಸಬ್ಭಿ ಪವೇದಿತೋ** ಅರಿಯಮಗ್ಗೋ, ತಂ **ಯಥಾ** ಯೇನ ಉಪಾಯಭೂತೇನ **ಇತ್ಥಿಕಾ** ದ್ವಙ್ಗುಲಬಹಲಬುದ್ಧಿಕಾಪಿ ಸಮಾನಾ **ಪಾಪುಣಿಂ,** ತಸ್ಸ **ನಿಕ್ಕಮಸ್ಸ** ಯಥಾವುತ್ತವೀರಿಯಸ್ಸ ಇದಂ **ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಕ್ಕಂ ಆಲಪತಿ।

೧೬೫. **ಆಮನ್ತನಿಕಾ ರಞ್ಞೋಮ್ಹಿ, ಸಕ್ಕಸ್ಸ ವಸವತ್ತಿನೋ**ತಿ ಸಯಂವಸೀಭಾವೇನ ವತ್ತನತೋ, ದ್ವೀಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ಅತ್ತನೋ ವಸಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವತ್ತೇತೀತಿ ವಾ ವಸವತ್ತೀ, ತಸ್ಸ ವಸವತ್ತಿನೋ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಆಮನ್ತನಿಕಾ ಆಲಾಪಸಲ್ಲಾಪಯೋಗ್ಗಾ, ಕೀಳನಕಾಲೇ ವಾ ತೇನ ಆಮನ್ತೇತಬ್ಬಾ ಅಮ್ಹಿ, ನಿಕ್ಕಮಸ್ಸ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಆತತವಿತತಾದಿಭೇದೇನ ಪಞ್ಚ ತೂರಿಯಙ್ಗಾನಿ ದ್ವಾದಸಹಿ ಪಾಣಿಭಾಗೇಹಿ ಏಕತೋ ಪವಜ್ಜಮಾನಾನಿ ಸಟ್ಠಿ ಹೋನ್ತಿ, ತಾನಿ ಪನ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾನಿ ಪಯಿರುಪಾಸನವಸೇನ ಉಪಟ್ಠಿತಾನಿ ಸನ್ಧಾಯಾಹ "**ಸಟ್ಠಿ ತೂರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪಟಿಬೋಧಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮೇ**"ತಿ। ತತ್ಥ **ಪಟಿಬೋಧ**ನ್ತಿ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಾನಂ ಪಬೋಧನಂ।

೧೬೬-೮. **ಆಲಮ್ಬೋ**ತಿಆದಿ ತೂರಿಯವಾದಕಾನಂ ದೇವಪುತ್ತಾನಂ ಏಕದೇಸತೋ ನಾಮಗ್ಗಹಣನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತೂರಿಯಾನಂ ಪನೇತಂ ನಾಮಗ್ಗಹಣಂ। **ವೀಣಾಮೋಕ್ಖಾ**ದಿಕಾ ದೇವಧೀತಾ। **ಸುಚಿಮ್ಹಿತಾ**ತಿ ಸುದ್ಧಮಿಹಿತಾ, ನಾಮಮೇವ ವಾ ಏತಂ। **ಮುದುವಾದಿನೀ**ತಿ ಮುದುನಾವ ವದತೀತಿ ಮುದುವಾದಿನೀ, ಮುದುಕಂ ಅತಿವಿಯ ವಾದನಸೀಲಾ, ನಾಮಮೇವ ವಾ। **ಸೇಯ್ಯಾಸೇ**ತಿ ಸೇಯ್ಯತರಾ। **ಅಚ್ಛರಾನ**ನ್ತಿ ಅಚ್ಛರಾಸು ಸಙ್ಗೀತೇ ಪಾಸಂಸತರಾ। **ಪಬೋಧಿಕಾ**ತಿ ಪಬೋಧನಕರಾ।

೧೬೯. **ಕಾಲೇನಾ**ತಿ ಯುತ್ತಪ್ಪತ್ತಕಾಲೇನ। **ಅಭಿಭಾಸನ್ತೀ**ತಿ ಅಭಿಮುಖಾ, ಅಭಿರತಾ ವಾ ಹುತ್ವಾ ಭಾಸನ್ತಿ। ಯಥಾ ಚ ಭಾಸನ್ತಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಹನ್ದ ನಚ್ಚಾಮ ಗಾಯಾಮ, ಹನ್ದ ತಂ ರಮಯಾಮಸೇ**"ತಿ ವುತ್ತಂ।

೧೭೦. **ಇದನ್ತಿ** ಇದಂ ಮಯಾ ಲದ್ಧಟ್ಠಾನಂ। **ಅಸೋಕನ್ತಿ** ಇಟ್ಠಕನ್ತಪಿಯಮನಾಪಾನಂಯೇವ ರೂಪಾದೀನಂ ಸಮ್ಭವತೋ ವಿಸೋಕಂ। ತತೋ ಏವ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಪಮೋದಸಂವದ್ಧನತೋ **ನನ್ದನಂ। ತಿದಸಾನಂ ಮಹಾವನನ್ತಿ** ತಾವತಿಂಸದೇವಾನಂ ಮಹನ್ತಂ ಮಹನೀಯಞ್ಚ ಉಯ್ಯಾನಂ।

೧೭೧. ಏವರೂಪಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮವಸೇನೇವಾತಿ ಓದಿಸ್ಸಕನಯೇನ ವತ್ವಾ ಪನ ಅನೋದಿಸ್ಸಕನಯೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ "**ಸುಖಂ ಅಕತಪುಞ್ಞಾನ**"ನ್ತಿ ಗಾಥಮಾಹ।

೧೭೨. ಪುನ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಪರೇಹಿ ಸಾಧಾರಣಕಾಮತಾವಸೇನ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೀ "**ತೇಸಂ ಸಹಬ್ಯಕಾಮಾನ**"ನ್ತಿ ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ। **ತೇಸನ್ತಿ** ತಾವತಿಂಸದೇವಾನಂ। **ಸಹಬ್ಯಕಾಮಾನನ್ತಿ** ಸಹಭಾವಂ ಇಚ್ಛನ್ತೇಹಿ, ಕತ್ತುಅತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। ಸಹ ವಾತಿ ಪವತ್ತತೀತಿ ಸಹವೋ, ತಸ್ಸ ಭಾವೋ ಸಹಬ್ಯಂ ಯಥಾ ವೀರಸ್ಸ ಭಾವೋ ವೀರಿಯನ್ತಿ।

ಏವಂ ಥೇರೋ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇ ಆವಿಕತೇ ತಸ್ಸಾ ಸಪರಿವಾರಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ದಾಸಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧. ಲಖುಮಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಲಖುಮಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಕೇವಟ್ಟದ್ವಾರಂ ನಾಮ ಬಾರಾಣಸಿನಗರಸ್ಸ ಏಕಂ ದ್ವಾರಂ, ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ನಿವಿಟ್ಠಗಾಮೋಪಿ "ಕೇವಟ್ಟದ್ವಾರ"ನ್ತ್ವೇವ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ತತ್ಥ ಲಖುಮಾ ನಾಮ ಏಕಾ ಇತ್ಥೀ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ತೇನ ದ್ವಾರೇನ ಪವಿಸನ್ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಕಟಚ್ಛುಭಿಕ್ಖಂ ದತ್ವಾ, ತೇನೇವ ಪರಿಚಯೇನ ಸದ್ಧಾಯ ವಡ್ಢಮಾನಾಯ ಆಸನಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಸನಂ ಉಪನೇತಿ, ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಭೋಜನೀಯಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತಿ। ಯಞ್ಚ ಓದನಕುಮ್ಮಾಸಡಾಕಾದಿ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹೇ ವಿಜ್ಜತಿ, ತಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇತಿ। ಸಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಸಮಾಹಿತಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇನ್ತೀ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಮಹತಿ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಞ್ಚಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೀ ಪಮೋದಮಾನಾ ವಿಚರತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ "**ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾ**"ತಿಆದಿಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛೀತಿ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೧೭೩."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೭೪."ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೭೫."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೭೬“ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೭೭“ಕೇವಟ್ಟದ್ವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ, ಅಹು ಮಯ್ಹಂ ನಿವೇಸನಂ।
ತತ್ಥ ಸಞ್ಚರಮಾನಾನಂ, ಸಾವಕಾನಂ ಮಹೇಸಿನಂ॥

೧೭೮“ಓದನಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಡಾಕಂ, ಲೋಣಸೋವೀರಕಞ್ಚಹಂ।
ಅದಾಸಿಂ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ॥

೧೭೯“ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

೧೮೦“ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಂ, ಸದಾ ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ।
ಸಞ್ಞಮಾ ಸಂವಿಭಾಗಾ ಚ, ವಿಮಾನಂ ಆವಸಾಮಹಂ॥

೧೮೧“ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ, ಮುಸಾವಾದಾ ಚ ಸಞ್ಞತಾ।
ಥೇಯ್ಯಾ ಚ ಅತಿಚಾರಾ ಚ, ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಚ ಆರಕಾ॥

೧೮೨“ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ, ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ಕೋವಿದಾ।
ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೧೮೩“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

ಮಮ ಚ, ಭನ್ತೇ, ವಚನೇನ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದೇಯ್ಯಾಸಿ “ಲಖುಮಾ ನಾಮ, ಭನ್ತೇ, ಉಪಾಸಿಕಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದತೀ”ತಿ। ಅನಚ್ಛರಿಯಂ ಖೋ ಪನೇತಂ, ಭನ್ತೇ, ಯಂ ಮಂ ಭಗವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಸಾಮಞ್ಞಫಲೇ ಬ್ಯಾಕರೇಯ್ಯ। ತಂ ಭಗವಾ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲೇ ಬ್ಯಾಕಾಸೀತಿ।

೧೭೭. ತತ್ಥ **ಕೇವಟ್ಟದ್ವಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮಾ**ತಿ ಕೇವಟ್ಟದ್ವಾರತೋ ನಿಕ್ಖಮನಟ್ಠಾನೇ।

೧೭೮. **ಡಾಕ**ನ್ತಿ ತಣ್ಡುಲೇಯ್ಯಕಾದಿಸಾಕಬ್ಯಞ್ಜನಂ। **ಲೋಣಸೋವೀರಕ**ನ್ತಿ ಧಞ್ಞರಸಾದೀಹಿ ಬಹೂಹಿ ಸಮ್ಭಾರೇಹಿ ಸಮ್ಪಾದೇತಬ್ಬಂ ಏಕಂ ಪಾನಕಂ। “ಆಚಾಮಕಞ್ಜಿಕಲೋಣೂದಕ”ನ್ತಿಪಿ ವದನ್ತಿ।

ಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಾವಸಾನೇ ಸಾ ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸಕದಾಗಾಮಿಫಲಂ ಪಾಪುಣಿ। ಸೇಸಂ ಉತ್ತರಾವಿಧಾನೇ ವುತ್ತನಯಾನುಸಾರೇನ ಏವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

ಲಖುಮಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಆಚಾಮದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಿಣ್ಡಾಯ ತೇ ಚರನ್ತಸ್ಸಾತಿ ಆಚಾಮದಾಯಿಕಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಖೋ ಪನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರಂ ಕುಲಂ ಅಹಿವಾತರೋಗೇನ ಉಪದ್ದುತಂ ಅಹೋಸಿ। ತತ್ಥ

ಸಬ್ಬೇ ಜನಾ ಮತಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಏಕಂ ಇತ್ಥಿಂ। ಸಾ ಗೇಹಂ ಗೇಹಗತಞ್ಚ ಸಬ್ಬಂ ಧನಧಞ್ಞಂ ಛಡ್ಡೇತ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತಾ ಭಿತ್ತಿಛಿದ್ದೇನ ಪಲಾತಾ ಅನಾಥಾ ಹುತ್ವಾ ಪರಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿಪಸ್ಸೇ ವಸತಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಮನುಸ್ಸಾ ಕರುಣಾಯನ್ತಾ ಉಕ್ಖಲಿಆದೀಸು ಅವಸಿಟ್ಠಂ ಯಾಗುಭತ್ತಆಚಾಮಾದಿಂ ತಸ್ಸಾ ದೇನ್ತಿ। ಸಾ ತಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಜೀವಿಕಂ ಕಪ್ಪೇತಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪೋ ಸತ್ತಾಹಂ ನಿರೋಧಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಿತೋ "ಕಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಅಜ್ಜ ಆಹಾರಪಟಿಗ್ಗಹಣೇನ ಅನುಗ್ಗಹೇಸ್ಸಾಮಿ, ದುಗ್ಗತಿತೋ ಚ ದುಕ್ಖತೋ ಚ ಮೋಚೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇನ್ತೋ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಆಸನ್ನಮರಣಂ ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಞ್ಚಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಂ ಕತೋಕಾಸಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಯಿ ಗತೇ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಂ ಆಚಾಮಂ ದಸ್ಸತಿ, ತೇನೇವ ನಿಮ್ಮಾನರತಿದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ನಿರಯೂಪಪತ್ತಿತೋ ಮೋಚೇತ್ವಾ ಹನ್ದಾಹಂ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸಗ್ಗಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ನಿಪ್ಫಾದೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ತಸ್ಸಾ ನಿವೇಸನಟ್ಠಾನಾಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅಞ್ಞಾತಕವೇಸೇನ ಅನೇಕರಸಂ ಅನೇಕಸೂಪಬ್ಯಞ್ಜನಂ ದಿಬ್ಬಾಹಾರಂ ಉಪನೇಸಿ। ತಂ ಞತ್ವಾ ಥೇರೋ "ಕೋಸಿಯ, ತ್ವಂ ಕತಕುಸಲೋ, ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ಕರೋಸಿ, ಮಾ ದುಗ್ಗತಾನಂ ಕಪಣಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಿಲುಮ್ಪೀ"ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಇತ್ಥಿಯಾ ಪುರತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಥೇರೋ, ಇಮಸ್ಸ ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ ಖಾದನೀಯಂ ವಾ ಭೋಜನೀಯಂ ವಾ ಇಧ ನತ್ಥಿ, ಇದಞ್ಚ ಕಿಲಿಟ್ಠಭಾಜನಗತಂ ತಿಣಚುಣ್ಣರಜಾನುಕಿಣ್ಣಂ ಅಲೋಣಂ ಸೀತಲಂ ಅಪ್ಪರಸಂ ಆಚಾಮಕಞ್ಜಿಯಮತ್ತಂ ಏದಿಸಸ್ಸ ದಾತುಂ ನ ಉಸ್ಸಹಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಅತಿಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ಏಕಪದನಿಕ್ಖೇಪಮತ್ತಂ ಅಪಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಗೇಹವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಭಿಕ್ಖಂ ಉಪನೇಸುಂ, ಥೇರೋ ನ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛತಿ। ಸಾ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥೀ "ಮಮೇವ ಅನುಗ್ಗಹತ್ಥಾಯ ಇಧಾಗತೋ, ಮಮ ಸನ್ತಕಮೇವ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತುಕಾಮೋ"ತಿ ಞತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ಆದರಜಾತಾ ತಂ ಆಚಾಮಂ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾ ಪಸಾದಸಂವದ್ಧನತ್ಥಂ ಭುಞ್ಜನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇಸಿ, ಮನುಸ್ಸಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇಸುಂ। ಥೇರೋ ತತ್ಥ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ತಂ ಆಚಾಮಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಪಿವಿತ್ವಾ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣೀ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥಿಂ "ತ್ವಂ ಇತೋ ತತಿಯೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಮಮ ಮಾತಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಗತೋ। ಸಾ ತೇನ ಥೇರೇ ಅತಿಪಸಾದಞ್ಚ ಉಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಠಮಯಾಮೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ತಸ್ಸಾ ಕಾಲಕತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಕತ್ಥ ನು ಖೋ ಉಪ್ಪನ್ನಾ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಅದಿಸ್ವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

೧೮೫."ಪಿಣ್ಡಾಯ ತೇ ಚರನ್ತಸ್ಸ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಸ್ಸ ತಿಟ್ಠತೋ।
ದಲಿದ್ದಾ ಕಪಣಾ ನಾರೀ, ಪರಾಗಾರಂ ಅಪಸ್ಸಿತಾ॥

೧೮೬."ಯಾ ತೇ ಅದಾಸಿ ಆಚಾಮಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ।
ಸಾ ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ಕಂ ನು ಸಾ ದಿಸತಂ ಗತಾ"ತಿ॥ -

ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

೧೮೫. ತತ್ಥ **ಪಿಣ್ಡಾಯಾ**ತಿ ಪಿಣ್ಡಪಾತತ್ಥಾಯ। **ತುಣ್ಹೀಭೂತಸ್ಸ ತಿಟ್ಠತೋ**ತಿ ಇದಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಣಾಕಾರದಸ್ಸನಂ, ಉದ್ದಿಸ್ಸ ತಿಟ್ಠತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಲಿದ್ದಾ**ತಿ ದುಗ್ಗತಾ। **ಕಪಣಾ**ತಿ ವರಾಕೀ। "ದಲಿದ್ದಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸಾ ಭೋಗಪಾರಿಜುಞ್ಞಂ ದಸ್ಸೇತಿ, "ಕಪಣಾ"ತಿ ಇಮಿನಾ ಞಾತಿಪಾರಿಜುಞ್ಞಂ। **ಪರಾಗಾರಂ ಅಪಸ್ಸಿತಾ**ತಿ ಪರಗೇಹಂ ನಿಸ್ಸಿತಾ, ಪರೇಸಂ ಘರೇ ಬಹಿಪಿಟ್ಠಿಛದನಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೀ।

೧೮೬. **ಕಂ ನು ಸಾ ದಿಸತಂ ಗತಾ**ತಿ ಛಸು ಕಾಮದೇವಲೋಕೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನವಸೇನ ಕಂ ನಾಮ ದಿಸಂ ಗತಾ। ಇತಿ ಸಕ್ಕೋ "ಥೇರೇನ ತಥಾ ಕತಾನುಗ್ಗಹಾ ಉಳಾರಾಯ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಭಾಗಿನೀ, ನ ಚ ದಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಹೇಟ್ಠಾ ದ್ವೀಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಸಂಸಯಾಪನ್ನೋ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಥೇರೋ -

೧೮೭"ಪಿಣ್ಡಾಯ ಮೇ ಚರನ್ತಸ್ಸ, ತುಣ್ಹೀಭೂತಸ್ಸ ತಿಟ್ಠತೋ।
ದಲಿದ್ದಾ ಕಪಣಾ ನಾರೀ, ಪರಾಗಾರಂ ಅಪಸ್ಸಿತಾ॥

೧೮೮"ಯಾ ಮೇ ಅದಾಸಿ ಆಚಾಮಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ।
ಸಾ ಹಿತ್ವಾ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ಇತೋ ಚುತಾ॥

೧೮೯"ನಿಮ್ಮಾನರತಿನೋ ನಾಮ, ಸನ್ತಿ ದೇವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ।
ತತ್ಥ ಸಾ ಸುಖಿತಾ ನಾರೀ, ಮೋದತಾಚಾಮದಾಯಿಕಾ"ತಿ॥ -

ಪುಚ್ಛಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಪಟಿವಚನಂ ದೇನ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಕಥೇಸಿ।

೧೮೮. ತತ್ಥ **ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ**ತಿ ತತೋ ಮನುಸ್ಸದೋಭಗ್ಗಿಯತೋ ಪರಮಕಾರುಞ್ಞವುತ್ತಿತೋ ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ಅಪಗತಾ।

೧೮೯. **ಮೋದತಾಚಾಮದಾಯಿಕಾ**ತಿ ಆಚಾಮಮತ್ತದಾಯಿಕಾ, ಸಾಪಿ ನಾಮ ಪಞ್ಚಮೇ ಕಾಮಸಗ್ಗೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಮೋದತಿ, ಪಸ್ಸ ತಾವ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಫಲನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಪುನ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲತಂ ಮಹಾನಿಸಂಸತಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ತಂ ಥೋಮೇನ್ತೋ -

೧೯೦"ಅಹೋ ದಾನಂ ವರಾಕಿಯಾ, ಕಸ್ಸಪೇ ಸುಪ್ಪತಿಟ್ಠಿತಂ।
ಪರಾಭತೇನ ದಾನೇನ, ಇಜ್ಝಿತ್ಥ ವತ ದಕ್ಖಿಣಾ॥

೧೯೧"ಯಾ ಮಹೇಸಿತ್ತಂ ಕಾರೇಯ್ಯ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ರಾಜಿನೋ।
ನಾರೀ ಸಬ್ಬಙ್ಗಕಲ್ಯಾಣೀ, ಭತ್ತು ಚಾನೋಮದಸ್ಸಿಕಾ।
ಏತಸ್ಸಾಚಾಮದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

೧೯೨"ಸತಂ ನಿಕ್ಖಾ ಸತಂ ಅಸ್ಸಾ, ಸತಂ ಅಸ್ಸತರೀರಥಾ।
ಸತಂ ಕಞ್ಞಾಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾ।
ಏತಸ್ಸಾಚಾಮದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

೧೯೩"ಸತಂ ಹೇಮವತಾ ನಾಗಾ, ಈಸಾದನ್ತಾ ಉರೂಳ್ಹವಾ।
ಸುವಣ್ಣಕಚ್ಛಾ ಮಿತಙ್ಗಾ, ಹೇಮಕಪ್ಪನವಾಸಸಾ।
ಏತಸ್ಸಾಚಾಮದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

೧೯೪"ಚತುನ್ನಮಪಿ ದೀಪಾನಂ, ಇಸ್ಸರಂ ಯೋಧ ಕಾರಯೇ।

ಏತಸ್ಸಾಚಾಮದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿ''ನ್ತಿ॥ - ಆಹ।

೧೯೦. ತತ್ಥ **ಅಹೋತಿ** ಅಚ್ಛರಿಯತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ವರಾಕಿಯಾತಿ** ಕಪಣಿಯಾ। **ಪರಾಭತೇನಾತಿ** ಪರತೋ ಆನೀತೇನ, ಪರೇಸಂ ಘರತೋ ಉಚ್ಛಾಚರಿಯಾಯ ಲದ್ಧೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಾನೇನಾತಿ** ದಾತಬ್ಬೇನ ಆಚಾಮಮತ್ತೇನ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮೇನ। **ಇಜ್ಝಿತ್ಥ ವತ ದಕ್ಖಿಣಾತಿ** ದಕ್ಖಿಣಾ ದಾನಂ ಅಹೋ ನಿಪ್ಫಜ್ಜಿತ್ಥ, ಅಹೋ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಮಹಾಜುತಿಕಾ ಮಹಾವಿಪ್ಫಾರಾ ಅಹುವತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೯೧. ಇದಾನಿ ''ಇತ್ಥಿರತನಾದೀನಿಪಿ ತಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ಸತಭಾಗಮ್ಪಿ ಸಹಸ್ಸಭಾಗಮ್ಪಿ ನ ಉಪೇನ್ತೀ''ತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **''ಯಾ ಮಹೇಸಿತ್ತಂ ಕಾರೇಯ್ಯಾ''**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಙ್ಗಕಲ್ಯಾಣೀತಿ** ''ನಾತಿದೀಘಾ ನಾತಿರಸ್ಸಾ ನಾತಿಕಿಸಾ ನಾತಿಥೂಲಾ ನಾತಿಕಾಳೀ ನಾಚ್ಚೋದಾತಾ ಅತಿಕ್ಕನ್ತಾ ಮಾನುಸವಣ್ಣಂ ಅಪ್ಪತ್ತಾ ದಿಬ್ಬವಣ್ಣ''ನ್ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತೇಹಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಾ ಅಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗೇಹಿ ಕಲ್ಯಾಣೀ ಸೋಭನಾ ಸುನ್ದರಾ। **ಭತ್ತು ಚಾನೋಮದಸ್ಸಿಕಾತಿ** ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಅಲಾಮಕದಸ್ಸನಾ ಸಾತಿಸಯಂ ದಸ್ಸನೀಯಾ ಪಾಸಾದಿಕಾ। **ಏತಸ್ಸಾಚಾಮದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿನ್ತಿ** ಏತಸ್ಸ ಏತಾಯ ದಿನ್ನಸ್ಸ ಆಚಾಮದಾನಸ್ಸ ಫಲಂ ಸೋಳಸಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಏಕಂ ಭಾಗಂ ಪುನ ಸೋಳಸಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ಗಹಿತಭಾಗಸಙ್ಖಾತಂ ಸೋಳಸಿಂ ಕಲಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿರಞ್ಞೋ ಇತ್ಥಿರತನಭಾವೋಪಿ ನಾಗ್ಘತಿ ನಾನುಭೋತಿ ನ ಪಾಪುಣಾತಿ। ''ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಪಞ್ಚದಸಧರಣಂ ನಿಕ್ಖ''ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ''ಸತಧರಣ''ನ್ತಿ ಅಪರೇ।

೧೯೩. **ಹೇಮವತಾತಿ** ಹಿಮವತಿ ಜಾತಾ, ಹೇಮವತಜಾತಿಕಾ ವಾ। ತೇ ಹಿ ಮಹನ್ತಾ ಥಾಮಜವಸಮ್ಪನ್ನಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ। **ಈಸಾದನ್ತಾತಿ** ರಥೀಸಾಸದಿಸದನ್ತಾ, ಥೋಕಂಯೇವ ಅವನತದನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವಿಸಾಲಕದಾಠೀಭಾವಂ ನಿವಾರೇತಿ। **ಉರೂಳ್ಹವಾತಿ** ಥಾಮಜವಪರಕ್ಕಮೇಹಿ ಬ್ರೂಹನ್ತೋ, ಮಹನ್ತಂ ಯುದ್ಧಕಿಚ್ಚಂ ವಹಿತುಂ ಸಮತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುವಣ್ಣಕಚ್ಛಾತಿ** ಹೇಮಮಯಗೀವೇಯ್ಯಕಪಟಿಮುಕ್ಕಾ। ಕಚ್ಛಸೀಸೇನ ಹಿ ಸಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿಯೋಗ್ಗಂ ವದತಿ। **ಹೇಮಕಪ್ಪನವಾಸಸಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಖಚಿತಗಜತ್ಥರಣಕಙ್ಕನಾದಿಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ।

೧೯೪. **ಚತುನ್ನಮಪಿ ದೀಪಾನಂ ಇಸ್ಸರನ್ತಿ** ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಪರಿತ್ತದೀಪಪರಿವಾರಾನಂ ಜಮ್ಬುದೀಪಾದೀನಂ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾದೀಪಾನಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ। ತೇನ ಸತ್ತರತನಸಮುಜ್ಜಲಂ ಸಕಲಂ ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸಿರಿಂ ವದತಿ। ಯಂ ಪನೇತ್ಥ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಇಧ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವರಾಜೇನ ಅತ್ತನಾ ಚ ವುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೋ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಆಚಾಮದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಚಣ್ಡಾಲಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಚಣ್ಡಾಲಿ ವನ್ದ ಪಾದಾನೀತಿ ಚಣ್ಡಾಲಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಬುದ್ಧಾಚಿಣ್ಣಂ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಉಟ್ಠಾಯ ಲೋಕಂ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಚಣ್ಡಾಲಾವಸಥೇ ವಸನ್ತಿಂ ಏಕಂ ಮಹಲ್ಲಿಕಂ ಚಣ್ಡಾಲಿಂ ಖೀಣಾಯುಕಂ, ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಞ್ಚಸ್ಸಾ ಕಮ್ಮಂ ಉಪಟ್ಠಿತಂ। ಸೋ ಮಹಾಕರುಣಾಯ ಸಮುಸ್ಸಾಹಿತಮಾನಸೋ ''ಸಗ್ಗಸಂವತ್ತನಿಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತೇನಸ್ಸಾ ನಿರಯೂಪಪತ್ತಿಂ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ರಾಜಗಹಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಾ ಚಣ್ಡಾಲೀ ದಣ್ಡಂ ಓಲುಬ್ಭ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮನ್ತೀ ಭಗವನ್ತಂ ಆಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಭಿಮುಖೀ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾಪಿ ತಸ್ಸಾ

ಗಮನಂ ನಿವಾರೇನ್ತೋ ವಿಯ ಪುರತೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಸತ್ಥು ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಚ ಆಯುಪರಿಕ್ಖಯಂ ಭಗವತೋ ವನ್ದನಾಯ ತಂ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ -

೧೯೫"ಚಣ್ಡಾಲಿ ವನ್ದ ಪಾದಾನಿ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ।
ತಮೇವ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ, ಅಟ್ಠಾಸಿ ಇಸಿಸತ್ತಮೋ॥

೧೯೬"ಅಭಿಪ್ಪಸಾದೇಹಿ ಮನಂ, ಅರಹನ್ತಮ್ಹಿ ತಾದಿನಿ।
ಖಿಪ್ಪಂ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ವನ್ದ, ಪರಿತ್ತಂ ತವ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥ - ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ।

೧೯೫. ತತ್ಥ **ಚಣ್ಡಾಲೀತಿ** ಜಾತಿಆಗತೇನ ನಾಮೇನ ತಂ ಆಲಪತಿ। **ವನ್ದಾತಿ** ಅಭಿವಾದಯ। **ಪಾದಾನೀತಿ** ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸರಣಾನಿ ಚರಣಾನಿ । **ತಮೇವ ಅನುಕಮ್ಪಾಯಾತಿ** ತಮೇವ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನತ್ಥಂ, ಅಪಾಯೂಪಪತ್ತಿತೋ ನಿಸೇಧೇತ್ವಾ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಪನತ್ಥನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಟ್ಠಾಸೀತಿ** ನಗರಮ್ಹಿ ಅಪವಿಸಿತ್ವಾ ಠಿತೋ। **ಇಸಿಸತ್ತಮೋತಿ** ಲೋಕಿಯಸೇಕ್ಖಾಸೇಕ್ಖಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಇಸೀಹಿ ಉತ್ತಮೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠತಮೋ, ಅಥ ವಾ ಬುದ್ಧಇಸೀನಂ ವಿಪಸ್ಸಿಆದೀನಂ ಸತ್ತಮೋತಿ ಇಸಿಸತ್ತಮೋ।

೧೯೬. **ಅಭಿಪ್ಪಸಾದೇಹಿ ಮನನ್ತಿ** "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ"ತಿ ತವ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಹಿ। **ಅರಹನ್ತಮ್ಹಿ ತಾದಿನೀತಿ** ಆರಕತ್ತಾ ಕಿಲೇಸಾನಂ, ತೇಸಂಯೇವ ಅರೀನಂ ಹತತ್ತಾ, ಸಂಸಾರಚಕ್ಕಸ್ಸ ಅರಾನಂ ಹತತ್ತಾ, ಪಚ್ಚಯಾನಂ ಅರಹತ್ತಾ, ಪಾಪಕರಣೇ ರಹಾಭಾವಾ ಚ ಅರಹನ್ತೇ, ಇಟ್ಠಾದೀಸು ತಾದಿಭಾವಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ತಾದಿಮ್ಹಿ। **ಖಿಪ್ಪಂ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ವನ್ದಾತಿ** ಸೀಘಂಯೇವ ಪಗ್ಗಹಿತಅಞ್ಜಲಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ವನ್ದಸ್ಸು। ಕಸ್ಮಾತಿ ಚೇ? **ಪರಿತ್ತಂ ತವ ಜೀವಿತನ್ತಿ**, ಇದಾನೇವ ಭಿಜ್ಜನಸಭಾವತ್ತಾ ಪರಿತ್ತಂ ಅತಿಇತ್ತರಂ।

ಇತಿ ಥೇರೋ ಗಾಥಾದ್ವಯೇನ ಭಗವತೋ ಗುಣೇ ಪಕಿತ್ತೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಚ ಖೀಣಾಯುಕತಾವಿಭಾವನೇನ ಸಂವೇಜೇನ್ತೋ ಸತ್ಥು ವನ್ದನಾಯ ನಿಯೋಜೇಸಿ। ಸಾ ಚ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಂವೇಗಜಾತಾ ಸತ್ಥರಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾವ ಹುತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಬುದ್ಧಗತಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಏಕಗ್ಗಚಿತ್ತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ "ಅಲಮೇತ್ತಕಮೇತಿಸ್ಸಾ ಸಗ್ಗೂಪಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ನಗರಂ ಪಾವಿಸಿ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಅಥ ನಂ ಏಕಾ ಭನ್ತಾ ಗಾವೀ ತರುಣವಚ್ಛಾ ತತೋ ಏವ ಅಭಿಧಾವನ್ತೀ ಸಿಙ್ಗೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಾ -

೧೯೭"ಚೋದಿತಾ ಭಾವಿತತ್ತೇನ, ಸರೀರನ್ತಿಮಧಾರಿನಾ।
ಚಣ್ಡಾಲೀ ವನ್ದಿ ಪಾದಾನಿ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೧೯೮"ತಮೇನಂ ಅವಧೀ ಗಾವೀ, ಚಣ್ಡಾಲಿಂ ಪಞ್ಜಲಿಂ ಠಿತಂ।
ನಮಸ್ಸಮಾನಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಅನ್ಧಕಾರೇ ಪಭಙ್ಕರ"ನ್ತಿ॥ - ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹಂಸು।

೧೯೮. ತತ್ಥ **ಪಞ್ಜಲಿಂ ಠಿತಂ ನಮಸ್ಸಮಾನಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧನ್ತಿ** ಗತೇಪಿ ಭಗವತಿ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಸಮಾಹಿತಾ ಹುತ್ವಾ ಸಮ್ಮುಖಾ ವಿಯ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ನಮಸ್ಸಮಾನಂ ಠಿತಂ। **ಅನ್ಧಕಾರೇತಿ** ಅವಿಜ್ಜನ್ಧಕಾರೇನ ಸಕಲೇನ ಕಿಲೇಸನ್ಧಕಾರೇನ ಚ ಅನ್ಧಕಾರೇ ಲೋಕೇ। **ಪಭಙ್ಕರನ್ತಿ** ಞಾಣೋಭಾಸಕರಂ।

ಸಾ ಚ ತತೋ ಚುತಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ ಚಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ತದಹೇವ ಚ ಸಾ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿ। ತಮತ್ಥಂ

ದಸ್ಸೇತುಂ -

೧೯೯“ಖೀಣಾಸವಂ ವಿಗತರಜಂ ಅನೇಜಂ, ಏಕಂ ಅರಞ್ಞಮ್ಹಿ ರಹೋ ನಿಸಿನ್ನಂ।
ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ವನ್ದಾಮಿ ತಂ ವೀರ ಮಹಾನುಭಾವ”ನ್ತಿ॥ -

ದೇವತಾ ಆಹ। ತಂ ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ -

೨೦೦“ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣಾ ಜಲಿತಾ ಮಹಾಯಸಾ, ವಿಮಾನಮೋರುಯ್ಹ ಅನೇಕಚಿತ್ತಾ।
ಪರಿವಾರಿತಾ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಗಣೇನ, ಕಾ ತ್ವಂ ಸುಭೇ ದೇವತೇ ವನ್ದಸೇ ಮಮ”ನ್ತಿ॥

೨೦೦. ತತ್ಥ **ಜಲಿತಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಪ್ಪಭಾಯ ವತ್ಥಾಭರಣಾದೀನಂ ಓಭಾಸೇನ ಚ ಜಲನ್ತೀ ಜೋತೇನ್ತೀ । **ಮಹಾಯಸಾತಿ** ಮಹಾಪರಿವಾರಾ। **ವಿಮಾನಮೋರುಯ್ಹಾತಿ** ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ। **ಅನೇಕಚಿತ್ತಾತಿ** ಅನೇಕವಿಧಚಿತ್ತತಾಯುತ್ತಾ। **ಸುಭೇತಿ** ಸುಭಗುಣೇ। **ಮಮನ್ತಿ** ಮಂ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಪುನ ಸಾ -

೨೦೧“ಅಹಂ ಭದ್ದನ್ತೇ ಚಣ್ಡಾಲೀ, ತಯಾ ವೀರೇನ ಪೇಸಿತಾ।
ವನ್ದಿಂ ಅರಹತೋ ಪಾದೇ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೨೦೨“ಸಾಹಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದಾನಿ, ಚುತಾ ಚಣ್ಡಾಲಯೋನಿಯಾ।
ವಿಮಾನಂ ಸಬ್ಬತೋ ಭದ್ದಂ, ಉಪಪನ್ನಮ್ಹಿ ನನ್ದನೇ॥

೨೦೩“ಅಚ್ಛರಾನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಂ, ಪುರಕ್ಖತ್ವಾನ ತಿಟ್ಠತಿ।
ತಾಸಾಹಂ ಪವರಾ ಸೇಟ್ಠಾ, ವಣ್ಣೇನ ಯಸಸಾಯುನಾ॥

೨೦೪“ಪಹೂತಕತಕಲ್ಯಾಣಾ , ಸಮ್ಪಜಾನಾ ಪಟಿಸ್ಸತಾ।
ಮುನಿಂ ಕಾರುಣಿಕಂ ಲೋಕೇ, ತಂ ಭನ್ತೇ ವನ್ದಿತುಮಾಗತಾ”ತಿ॥ -

ಚತಸ್ಸೋ ಗಾಥಾಯೋ ಆಹ।

೨೦೧-೪. ತತ್ಥ **ಪೇಸಿತಾತಿ** “ಚಣ್ಡಾಲಿ, ವನ್ದ ಪಾದಾನೀ”ತಿಆದಿನಾ ವನ್ದನಾಯ ಉಯ್ಯೋಜಿತಾ। ಯದಿಪಿ ತಂ ವನ್ದನಾಮಯಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪವತ್ತಿಕ್ಖಣವಸೇನ ಪರಿತ್ತಂ, ಖೇತ್ತಮಹನ್ತತಾಯ ಪನ ಫಲಮಹನ್ತತಾಯ ಚ ಅತಿವಿಯ ಮಹನ್ತಮೇವಾತಿ ಆಹ **“ಪಹೂತಕತಕಲ್ಯಾಣಾ”**ತಿ। ತಥಾ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಪವತ್ತಿಕ್ಖಣೇ ಪಞ್ಞಾಯ ಸತಿಯಾ ಚ ವಿಸದಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ಸಮ್ಪಜಾನಾ ಪಟಿಸ್ಸತಾ”**ತಿ। ಪುನ -

೨೦೫“ಇದಂ ವತ್ವಾನ ಚಣ್ಡಾಲೀ, ಕತಞ್ಞೂ ಕತವೇದಿನೀ।
ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅರಹತೋ ಪಾದೇ, ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಥಾ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ ಠಪಿತಾ।

೧೦೫. ತತ್ಥ **ಚಣ್ಡಾಲೀತಿ** ಚಣ್ಡಾಲೀಭೂತಪುಬ್ಬಾತಿ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ದೇವಲೋಕೇ ಚ ಇದಮಾಚಿಣ್ಣಂ, ಯಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ನಿರುಳ್ಹಸಮಞ್ಞಾಯ ವೋಹಾರೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಆಯಸ್ಮಾ ಪನ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಇಮಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಚಣ್ಡಾಲಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಭದ್ದಿತ್ಥಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ನೀಲಾ ಪೀತಾ ಚ ಕಾಳಾ ಚಾತಿ ಭದ್ದಿತ್ಥಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಕಿಮಿಲನಗರೇ ರೋಹಕೋ ನಾಮ ಗಹಪತಿಪುತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನೋ। ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಚ ನಗರೇ ತೇನ ಸಮಾನಮಹಾಭೋಗೇ ಕುಲೇ ಏಕಾ ದಾರಿಕಾ ಅಹೋಸಿ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಪಕತಿಯಾಪಿ ಭದ್ದತಾಯ ಭದ್ದಾತಿ ನಾಮೇನ। ಅಥ ರೋಹಕಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಂ ಕುಮಾರಿಂ ವಾರೇತ್ವಾ ತಾದಿಸೇ ಕಾಲೇ ತಂ ಆನೇತ್ವಾ ಆವಾಹವಿವಾಹಂ ಅಕಂಸು। ತೇ ಉಭೋಪಿ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸನ್ತಿ। ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಆಚಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ "ಭದ್ದಿತ್ಥೀ"ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ನಗರೇ ಪಾಕಟಾ ಪಞ್ಞಾತಾ ಅಹೋಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಪಞ್ಚಸತಪಞ್ಚಸತಭಿಕ್ಖುಪರಿವಾರಾ ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಕಿಮಿಲನಗರಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ರೋಹಕೋ ತೇಸಂ ತತ್ಥ ಗತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತೋ ಥೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಪರಿವಾರೇ ತೇ ಸನ್ತಪ್ಪೇತ್ವಾ ಸಪುತ್ತದಾರೋ ತೇಹಿ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ತೇಸಂ ಓವಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸರಣಾನಿ ಗಣ್ಹಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿ। ಭರಿಯಾ ಪನಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀಚಾತುದ್ದಸೀಪನ್ನರಸೀಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖೇಸು ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿ, ವಿಸೇಸತೋ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ ದೇವತಾಹಿ ಚ ಅನುಕಮ್ಪಿತಾ। ತಾಯ ಏವ ಚ ದೇವತಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಅತ್ತನೋ ಉಪರಿ ಪತಿತಂ ಮಿಚ್ಛಾಪವಾದಂ ನಿರಂಕತ್ವಾ ಸುವಿಸುದ್ಧಸೀಲಾಚಾರತಾಯ ಅತಿವಿಯ ಲೋಕೇ ಪತ್ಥಟಯಸಾ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾ ಹಿ ಸಯಂ ಕಿಮಿಲನಗರೇ ಠಿತಾ ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ವಣಿಜ್ಜಾವಸೇನ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ವಸನ್ತಸ್ಸ, ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ಸಹಾಯೇಹಿ ಉಸ್ಸಾಹಿತಸ್ಸ ನಕ್ಖತ್ತಕೀಳಾಚಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನೇ ಘರದೇವತಾಯ ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ತಂ ತತ್ಥ ನೇತ್ವಾ ಸಾಮಿಕೇನ ಸಹ ಯೋಜಿತಾ ತೇನೇವ ಸಮಾಗಮೇನ ಪತಿಟ್ಠಿತಗಬ್ಭಾ ಹುತ್ವಾ ದೇವತಾಯ ಕಿಮಿಲನಗರಂ ಪಟಿನೀತಾ, ಅನುಕ್ಕಮೇನ ಗಬ್ಭಿನಿಭಾವೇ ಪಾಕಟೇ ಜಾತೇ ಸಸ್ಸುಆದೀಹಿ "ಅತಿಚಾರಿನೀ"ತಿ ಆಸಙ್ಕಿತಾ, ತಾಯ ಏವ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ ಗಙ್ಗಾಮಹೋಘೇ ಕಿಮಿಲನಗರಂ ಓತ್ಥರನ್ತೇ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಾಪಿತೇ ಅತ್ತನೋ ಪತಿಬ್ಬತಾಭಾವಸಂಸೂಚಕೇನ ಸಚ್ಚಾಧಿಟ್ಠಾನಪುಬ್ಬಕೇನ ಸಪಥೇನ ವಾತವೇಗಸಮುಟ್ಠಿತವೀಚಿಜಾಲಂ ಗಙ್ಗಾಮಹೋಘಂ ಅತ್ತನೋ ಉಪರಿ ಆಪತಿತಂ ಆಯಸ್ಸಞ್ಚ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ, ಸಾಮಿಕೇನ ಸಮಾಗತಾಪಿ ತೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಸಸ್ಸುಆದೀಹಿ ವಿಯ ಆಸಙ್ಕಿತಾ ತಕ್ಕಸಿಲಾಯಂ ತೇನ ದಿನ್ನಂ ನಾಮಮುದ್ದಿತಂ ಸಞ್ಞಾಣಞ್ಚ ಅಪ್ಪೇನ್ತೀ, ತಂ ಆಸಙ್ಕಂ ನಿರಂಕತ್ವಾ ಭತ್ತುನೋ ಞಾತಿಜನಸ್ಸ ಚ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಚ ಸಮ್ಭಾವನೀಯಾ ಜಾತಾ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ಸುವಿಸುದ್ಧಸೀಲಾಚಾರತಾಯ ಅತಿವಿಯ ಲೋಕೇ ಪತ್ಥಟಯಸಾ ಅಹೋಸೀ"ತಿ।

ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। ಅಥ ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಮೂಲೇ ಪಣ್ಡುಕಮ್ಬಲಸಿಲಾಯಂ ನಿಸಿನ್ನೇ, ದೇವಪರಿಸಾಯ ಚ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ

ನಿಸಿನ್ನಾಯ ಭದ್ದಿತ್ಥಿಪಿ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತೂಸು ಸನ್ನಿಪತಿತಾಯ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಪರಿಸಾಯ ಮಜ್ಝೇ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

೧೦೬.“ನೀಲಾ ಪೀತಾ ಚ ಕಾಳಾ ಚ, ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಾ ಅಥ ಲೋಹಿತಾ।
ಉಚ್ಚಾವಚಾನಂ ವಣ್ಣಾನಂ, ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಪರಿವಾರಿತಾ॥

೧೦೭.“ಮನ್ದಾರವಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ, ಮಾಲಂ ಧಾರೇಸಿ ಮುದ್ಧನಿ।
ನಯಿಮೇ ಅಞ್ಞೇಸು ಕಾಯೇಸ, ರುಕ್ಖಾ ಸನ್ತಿ ಸುಮೇಧಸೇ॥

೧೦೮.“ಕೇನ ಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ, ತಾವತಿಂಸಂ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ”ನ್ತಿ॥ - ಆಹ।

೧೦೬-೭. ತತ್ಥ **ನೀಲಾ ಪೀತಾ ಚ ಕಾಳಾ ಚ, ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಾ ಅಥ ಲೋಹಿತಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಚ-ಸದ್ದೋ ವುತ್ತತ್ಥಸಮುಚ್ಚಯೋ, ಸೋ ನೀಲಾ ಚ ಪೀತಾ ಚಾತಿಆದಿನಾ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ। **ಅಥಾ**ತಿ ಅಞ್ಞತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। ತೇನ ಓದಾತಾದಿಕೇ ಅವುತ್ತವಣ್ಣೇ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ಇತಿ**-ಸದ್ದೋ ಉತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ವಾ ಅವುತ್ತತ್ಥಸಮುಚ್ಚಯೋ। **ಅಥಾ**ತಿ ಇತಿ-ಸದ್ದತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ। **ಉಚ್ಚಾವಚಾನಂ ವಣ್ಣಾನ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಉಚ್ಚಾವಚಾನ**ನ್ತಿ ವಿಭತ್ತಿಯಾ ಅಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಉಚ್ಚಾವಚವಣ್ಣಾನಂ ನಾನಾವಿಧವಣ್ಣಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಣ್ಣಾನ**ನ್ತಿ ವಾ ವಣ್ಣವನ್ತಾನಂ। **ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಪರಿವಾರಿತಾ**ತಿ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾನಂ। ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ಹಿ ಏತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ನೀಲಾ ಚ ಪೀತಾ ಚ ಕಾಳಾ ಚ ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಾ ಚ ಲೋಹಿತಾ ಚ ಅಥ ಅಞ್ಞೇ ಓದಾತಾದಯೋ ಚಾತಿ ಇಮೇಸಂ ವಸೇನ ಉಚ್ಚಾವಚವಣ್ಣಾನಂ ತಥಾಭೂತೇಹಿಯೇವ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖೇಹಿ ಕೇಸರೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾನಂ ವಿಚಿತ್ತಸಣ್ಠಾನಾದಿತಾಯ ವಾ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಂ ಯಥಾವುತ್ತವಣ್ಣವನ್ತಾನಂ ಮನ್ದಾರವರುಕ್ಖಸಮ್ಭೂತತಾಯ ಮನ್ದಾರವಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಮಾಲಂ ತೇಹಿ ಕತಂ ಮಾಲಾಗುಣಂ ತ್ವಂ ದೇವತೇ ಅತ್ತನೋ ಸೀಸೇ ಧಾರೇಸಿ ಪಿಳನ್ಧಸೀತಿ।

ಯತೋ ರುಕ್ಖತೋ ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ, ತೇಸಂ ವಿಸೇಸವಣ್ಣತಾಯ ಅನಞ್ಞಸಾಧಾರಣತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ನಯಿಮೇ ಅಞ್ಞೇಸು ಕಾಯೇಸು, ರುಕ್ಖಾ ಸನ್ತಿ ಸುಮೇಧಸೇ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಇಮೇ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತವಣ್ಣಸಣ್ಠಾನಾದಿಯುತ್ತಾ ಪುಪ್ಫವನ್ತೋ ರುಕ್ಖಾ ನ ಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಕಾಯೇಸೂ**ತಿ ದೇವನಿಕಾಯೇಸು। **ಸುಮೇಧಸೇ**ತಿ ಸುನ್ದರಪಞ್ಞೇ।

ತತ್ಥ **ನೀಲಾ**ತಿ ಇನ್ದನೀಲಮಹಾನೀಲಾದಿಮಣಿರತನಾನಂ ವಸೇನ ನೀಲೋಭಾಸಾ। **ಪೀತಾ**ತಿ ಪುಪ್ಫರಾಗಕಕ್ಕೇತನಪುಲಕಾದಿಮಣಿರತನಾನಞ್ಚೇವ ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ವಸೇನ ಪೀತೋಭಾಸಾ। **ಕಾಳಾ**ತಿ ಅಸ್ಮಕಉಪಲಕಾದಿಮಣಿರತನಾನಂ ವಸೇನ ಕಣ್ಹೋಭಾಸಾ। **ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಾ**ತಿ ಜೋತಿರಸಗೋಮುತ್ತಕಗೋಮೇದಕಾದಿಮಣಿರತನಾನಂ ವಸೇನ ಮಞ್ಜಿಟ್ಠೋಭಾಸಾ। **ಲೋಹಿತಾ**ತಿ ಪದುಮರಾಗಲೋಹಿತಙ್ಕಪವಾಳರತನಾದೀನಂ ವಸೇನ ಲೋಹಿತೋಭಾಸಾ। ಕೇಚಿ ಪನ ನೀಲಾದಿಪದಾನಿ “ರುಕ್ಖಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ “ನೀಲಾ ರುಕ್ಖಾ”ತಿಆದಿನಾ ಯೋಜೇತ್ವಾ ವದನ್ತಿ। ರುಕ್ಖಾಪಿ ಹಿ ನೀಲಾದಿವಣ್ಣೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸಞ್ಛನ್ನತ್ತಾ ನೀಲಾದಿಯೋಗತೋ ನೀಲಾದಿವೋಹಾರಂ ಲಭನ್ತೀತಿ ತೇಹಿ “ನೀಲಾ...ಪೇ॰... ಲೋಹಿತಾ...ಪೇ॰... ನಯಿಮೇ ಅಞ್ಞೇಸು ಕಾಯೇಸು ರುಕ್ಖಾ ಸನ್ತಿ ಸುಮೇಧಸೇತಿ, ಯತೋ ತ್ವಂ ಉಚ್ಚಾವಚಾನಂ ವಣ್ಣಾನಂ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಪರಿವಾರಿತಾನಂ ಮನ್ದಾರವಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಮಾಲಂ ಧಾರೇಸೀ”ತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಯಥಾದಿಟ್ಠೇ ವಣ್ಣವಿಸೇಸಯುತ್ತೇ ಪುಪ್ಫೇ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಅಸಾಧಾರಣಭಾವದಸ್ಸನೇನ ರುಕ್ಖಾನಂ ಆವೇನಿಕಭಾವದಸ್ಸನಂ ಪಠಮನಯೋ, ರುಕ್ಖಾನಂ ಅಸಾಧಾರಣಭಾವದಸ್ಸನೇನ ಪುಪ್ಫಾನಂ ಆವೇನಿಕಭಾವದಸ್ಸನಂ ದುತಿಯನಯೋ। ಪಠಮನಯೇ ವಣ್ಣಾದಯೋ ಸರೂಪೇನ ಗಹಿತಾ, ದುತಿಯನಯೇ ನಿಸ್ಸಯಮುಖೇನಾತಿ ಅಯಮೇತೇಸಂ ವಿಸೇಸೋ।

೧೦೮. **ಕೇನಾತಿ** ಕೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ, ಕಾಯಂ ತಾವತಿಂಸನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖಾತಿ** ಪುಚ್ಛಿತಾ ತ್ವಂ ಆಚಿಕ್ಖ ಕಥೇಹಿ।

ಏವಂ ಭಗವತಾ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೧೦೯''ಭದ್ದಿತ್ಥಿಕಾತಿ ಮಂ ಅಞ್ಞಂಸು, ಕಿಮಿಲಾಯಂ ಉಪಾಸಿಕಾ।
ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸಂವಿಭಾಗರತಾ ಸದಾ॥

೧೧೦''ಅಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಭತ್ತಞ್ಚ, ಸೇನಾಸನಂ ಪದೀಪಿಯಂ।
ಅದಾಸಿಂ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ॥

೧೧೧''ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

೧೧೨''ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಂ, ಸದಾ ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ।
ಸಞ್ಞಮಾ ಸಂವಿಭಾಗಾ ಚ, ವಿಮಾನಂ ಆವಸಾಮಹಂ॥

೧೧೩''ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ, ಮುಸಾವಾದಾ ಚ ಸಞ್ಞತಾ।
ಥೇಯ್ಯಾ ಚ ಅತಿಚಾರಾ ಚ, ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಚ ಆರಕಾ॥

೧೧೪''ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ, ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ಕೋವಿದಾ।
ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಅಪ್ಪಮಾದವಿಹಾರಿನೀ।
ಕತಾವಾಸಾ ಕತಕುಸಲಾ ತತೋ ಚುತಾ, ಸಯಂಪಭಾ ಅನುವಿಚರಾಮಿ ನನ್ದನಂ॥

೧೧೫''ಭಿಕ್ಖೂ ಚಾಹಂ ಪರಮಹಿತಾನುಕಮ್ಪಕೇ, ಅಭೋಜಯಿಂ ತಪಸ್ಸಿಯುಗಂ ಮಹಾಮುನಿಂ।
ಕತಾವಾಸಾ ಕತಕುಸಲಾ ತತೋ ಚುತಾ, ಸಯಂಪಭಾ ಅನುವಿಚರಾಮಿ ನನ್ದನಂ॥

೧೧೬''ಅಟ್ಠಙ್ಗಿಕಂ ಅಪರಿಮಿತಂ ಸುಖಾವಹಂ, ಉಪೋಸಥಂ ಸತತಮುಪಾವಸಿಂ ಅಹಂ।
ಕತಾವಾಸಾ ಕತಕುಸಲಾ ತತೋ ಚುತಾ, ಸಯಂಪಭಾ ಅನುವಿಚರಾಮಿ ನನ್ದನ''ನ್ತಿ॥

೧೦೯-೧೧೪. ತತ್ಥ **ಭದ್ದಿತ್ಥಿಕಾತಿ ಮಂ ಅಞ್ಞಂಸು, ಕಿಮಿಲಾಯಂ ಉಪಾಸಿಕಾತಿ** ಆಚಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸಚ್ಚಕಿರಿಯಾಯ ಉಬ್ಬತ್ತಮಾನಮಹೋಘನಿವತ್ತನೇನ ಅಖಣ್ಡಸೀಲಾತಿ ಸಞ್ಜಾತನಿಚ್ಛಯಾ ಭದ್ದಾ ಸುನ್ದರಾ ಅಯಂ ಇತ್ಥೀ, ತಸ್ಮಾ ''ಭದ್ದಿತ್ಥಿಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ''ತಿ ಚ ಮಂ ಕಿಮಿಲನಗರವಾಸಿನೋ ಜಾನಿಂಸು। **ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ**ಆದಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ಅಪಿಚ ''ಸದ್ಧಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಸದ್ಧಾಧನಂ, ''ಸಂವಿಭಾಗರತಾ, ಅಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಭತ್ತಞ್ಚ, ಸೇನಾಸನಂ ಪದೀಪಿಯಂ। ಅದಾಸಿಂ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಚಾಗಧನಂ , ''ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಚತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ…ಪೇ॰… ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಸೀಲಧನಂ ಹಿರಿಧನಂ ಓತ್ತಪ್ಪಧನಞ್ಚ, ''ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ಕೋವಿದಾ''ತಿ ಇಮಿನಾ ಸುತಧನಂ ಪಞ್ಞಾಧನಞ್ಚ ದಸ್ಸಿತನ್ತಿ ಸಾ ಅತ್ತನೋ ಸತ್ತವಿಧಅರಿಯಧನಪಟಿಲಾಭಂ। ''ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ…ಪೇ॰… ಅನುವಿಚರಾಮಿ ನನ್ದನ''ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಂ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಞ್ಚ ಆನಿಸಂಸಂ ವಿಭಾವೇತಿ। ತತ್ಥ **ಕತಾವಾಸಾತಿ**

ನಿಪ್ಫಾದಿತಸುಚರಿತಾವಾಸಾ। ಸುಚರಿತಕಮ್ಮಞ್ಹಿ ತದತ್ಥೇ ಆಯತಿಞ್ಚ ಸುಖಾವಾಸಹೇತುತಾಯ "ಸುಖವಿಹಾರಸ್ಸ ಆವಾಸೋ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತೇನಾಹ "ಕತಕುಸಲಾ"ತಿ।

೧೧೫. ಪುಬ್ಬೇ ಅನಾಮಸಿತಖೇತ್ತವಿಸೇಸಂ ಅತ್ತನೋ ದಾನಮಯಂ ಪುಞ್ಞಂ ವತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಸ್ಸ ಆಯತನಗತತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಭಿಕ್ಖೂ ಚಾ"**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಅನವಸೇಸಭಿನ್ನಕಿಲೇಸತಾಯ ಭಿಕ್ಖೂ। **ಪರಮಹಿತಾನುಕಮ್ಪಕೇ**ತಿ ಪರಮಂ ಅತಿವಿಯ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾದಿನಾ ಹಿತೇನ ಅನುಗ್ಗಾಹಕೇ। **ಅಭೋಜಯಿ**ನ್ತಿ ಪಣೀತೇನ ಭೋಜನೇನ ಭೋಜೇಸಿಂ। **ತಪಸ್ಸಿಯುಗ**ನ್ತಿ ಉತ್ತಮೇನ ತಪಸಾ ಸಬ್ಬಕಿಲೇಸಮಲಂ ತಾಪೇತ್ವಾ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ಠಿತತ್ತಾ ತಪಸ್ಸಿಭೂತಂ ಯುಗಂ। **ಮಹಾಮುನಿ**ನ್ತಿ ತತೋ ಏವ ಮಹಾಇಸಿಭೂತಂ, ಮಹತೋ ವಾ ಅತ್ತನೋ ವಿಸಯಸ್ಸ ಮಹನ್ತೇನೇವ ಞಾಣೇನ ಮುನನತೋ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದನತೋ ಮಹಾಮುನಿಂ। ಸಬ್ಬಮೇತಂ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ।

೧೧೬. **ಅಪರಿಮಿತಂ ಸುಖಾವಹ**ನ್ತಿ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪಂ ಅಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। "ಯಾವಞ್ಚಿದಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ನ ಸುಕರಂ ಅಕ್ಖಾನೇನ ಪಾಪುಣಿತುಂ ಯಾವ ಸುಖಾ ಸಗ್ಗಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೨೫೫) ವಚನತೋ ಭಗವತೋಪಿ ವಚನಪಥಾತೀತಪರಿಮಾಣರಹಿತಸುಖನಿಬ್ಬತ್ತಕಂ ಅತ್ತನೋ ವಾ ಆನುಭಾವೇನ ಅಪರಿಮಿತಸುಖಾವಹಂ ಸುಖಸ್ಸ ಆವಹನಕಂ। **ಸತತ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ। ತಂ ತಂ ಉಪೋಸಥರಕ್ಖಣದಿವಸಂ ಅಹಾಪೇತ್ವಾ, ತಂ ತಂ ವಾ ಉಪೋಸಥರಕ್ಖಣದಿವಸಂ ಅಖಣ್ಡಂ ಕತ್ವಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾ ಸತತಂ ವಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಸುಖಾವಹನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಥ ಭಗವಾ ಮಾತುದೇವಪುತ್ತಪ್ಪಮುಖಾನಂ ದಸಸಹಸ್ಸಿಲೋಕಧಾತುವಾಸೀನಂ ದೇವಬ್ರಹ್ಮಸಙ್ಘಾನಂ ತಯೋ ಮಾಸೇ ಅಭಿಧಮ್ಮಪಿಟಕಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭದ್ದಿತ್ಥಿವಿಮಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಭದ್ದಿತ್ಥಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಸೋಣದಿನ್ನಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಸೋಣದಿನ್ನಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ನಾಳನ್ದಾಯಂ ಸೋಣದಿನ್ನಾ ನಾಮ ಏಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೀ ಸುವಿಸುದ್ಧನಿಚ್ಚಸೀಲಾ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಉಪೋಸಥಮ್ಪಿ ಉಪವಸತಿ। ಸಾ ಧಮ್ಮಸವನಸಪ್ಪಾಯಂ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ಚತುಸಚ್ಚಕಮ್ಮಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಬ್ರೂಹನ್ತೀ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಅಞ್ಞತರೇನ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ –

೧೧೭."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೧೮."ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೧೯."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ –

ಇಮಾಹಿ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ।

೨೨೦“ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೨೨೧“**ಸೋಣ**ದಿನ್ನಾತಿ ಮಂ ಅಞ್ಞಂಸು…ಪೇ॰… ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೨೨೮“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ದೇವತಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಸೋಣದಿನ್ನಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮.ಉಪೋಸಥಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಉಪೋಸಥಾವಿಮಾನಂ। ಇಧ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ಸಾಕೇತೇ ಉಪೋಸಥಾ ನಾಮ ಏಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾತಿ ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸೋ, ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಸದಿಸಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೨೨೯“**ಅಭಿಕ್ಕ**ನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೨೩೨“ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೨೩೩“**ಉಪೋ**ಸಥಾತಿ ಮಂ ಅಞ್ಞಂಸು, ಸಾಕೇತಾಯಂ ಉಪಾಸಿಕಾ…ಪೇ॰…
ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೨೩೯“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ದೇವತಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಪುನ ಅತ್ತನೋ ಏಕಂ ದೋಸಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ –

೨೪೧“ಅಭಿಕ್ಖಣಂ ನನ್ದನಂ ಸುತ್ವಾ, ಛನ್ದೋ ಮೇ ಉದಪಜ್ಜಥ।
ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿಧಾಯ, ಉಪಪನ್ನಾಮ್ಹಿ ನನ್ದನಂ॥

೨೪೨“ನಾಕಾಸಿಂ ಸತ್ಥು ವಚನಂ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನೋ।
ಹೀನೇ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿಧಾಯ, ಸಾಮ್ಹಿ ಪಚ್ಛಾನುತಾಪಿನೀ”ತಿ॥ – ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

೨೩೩. ತತ್ಥ **ಉಪೋಸಥಾತಿ ಮಂ ಅಞ್ಞಂಸೂತಿ** “ಉಪೋಸಥಾ”ತಿ ಇಮಿನಾ ನಾಮೇನ ಮಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಜಾನಿಂಸು। **ಸಾಕೇತಾಯ**ನ್ತಿ ಸಾಕೇತನಗರೇ।

೨೪೧. **ಅಭಿಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಅಭಿಣ್ಹಂ। **ನನ್ದನಂ ಸುತ್ವಾತಿ** “ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನನ್ದನವನಂ ನಾಮ ಏದಿಸಞ್ಚ ಏದಿಸಞ್ಚಾ”ತಿ ತತ್ಥ ನಾನಾವಿಧಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ। **ಛನ್ದೋತಿ** ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಕಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಕಾರಣಭೂತೋ ಕುಸಲಚ್ಛನ್ದೋ, ತತ್ರೂಪಪತ್ತಿಯಾ

ಪತ್ಥನಾಭೂತೋ ತಣ್ಹಾಛನ್ದೋ ವಾ। **ಉದಪಜ್ಜಥಾತಿ** ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ಥ। **ತತ್ಥಾತಿ** ತಾವತಿಂಸಭವನೇ, ನನ್ದನಾಪದೇಸೇನಪಿ ಹಿ ತಂ ದೇವಲೋಕಂ ವದತಿ। **ಉಪಪನ್ನಾಮ್ಹೀತಿ** ಉಪ್ಪನ್ನಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಅಮ್ಹಿ।

೨೪೨. ನಾಕಾಸಿಂ ಸತ್ಥು ವಚನನ್ತಿ "ನಾಹಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ಭವಂ ವಣ್ಣೇಮೀ"ತಿಆದಿನಾ (ಅ॰ ನಿ॰ ೧.೩೨೦-೩೨೧) ಸತ್ಥಾರಾ ವುತ್ತವಚನಂ ನ ಕರಿಂ, ಭವೇಸು ಛನ್ದರಾಗಂ ನ ಪಜಹಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಆದಿಚ್ಚೋ ಗೋತಮಗೋತ್ತೋ, ಭಗವಾಪಿ ಗೋತಮಗೋತ್ತೋತಿ ಸಗೋತ್ತತಾಯ ವುತ್ತಂ **"ಬುದ್ಧಸ್ಸಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನೋ"**ತಿ। ಅಥ ವಾ ಆದಿಚ್ಚಸ್ಸ ಬನ್ಧು ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧು, ಭಗವಾ। ತಂ ಪಟಿಚ್ಚ ತಸ್ಸ ಅರಿಯಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಜಾತತ್ತಾ ಆದಿಚ್ಚೋ ವಾ ಬನ್ಧು ಏತಸ್ಸ ಓರಸಪುತ್ತಭಾವತೋತಿ ಆದಿಚ್ಚಬನ್ಧು, ಭಗವಾ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ –

"ಯೋ ಅನ್ಧಕಾರೇ ತಮಸೀ ಪಭಙ್ಕರೋ, ವೇರೋಚನೋ ಮಣ್ಡಲೀ ಉಗ್ಗತೇಜೋ।
ಮಾ ರಾಹು ಗಿಲೀ ಚರಮನ್ತಲಿಕ್ಖೇ, ಪಜಂ ಮಮಂ ರಾಹು ಪಮುಞ್ಚ ಸೂರಿಯ"ನ್ತಿ॥ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೧.೯೧)।

ಹೀನೇತಿ ಲಾಮಕೇ। ಅತ್ತನೋ ಭವಾಭಿರತಿಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಸಾಮ್ಹೀತಿ** ಸಾ ಅಮ್ಹಿ।

ಏವಂ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಭವಾಭಿರತಿನಿಮಿತ್ತೇ ಉಪ್ಪನ್ನವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೇ ಪವೇದಿತೇ ಥೇರೋ ಭವಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ನಾಯುಭಾವವಿಭಾವನಮುಖೇನ ಆಯತಿಂ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ವಟ್ಟದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮತಿಕ್ಕಮೋ ಕಾತುಂ ಸುಕರೋ, ಸಬ್ಬಸೋ ಖೀಣಾಸವಭಾವೋ ನಾಮ ಮಹಾನಿಸಂಸೋತಿ ಚ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತುಂ –

೨೪೩."ಕೀವ ಚಿರಂ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ, ಇಧ ವಚ್ಛಸುಪೋಸಥೇ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ಆಯುನೋ"ತಿ॥ –

ಗಾಥಮಾಹ। ಪುನ ಸಾ –

೨೪೪."ಸಟ್ಠಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ , ತಿಸ್ಸೋ ಚ ವಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ।
ಇಧ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಮುನಿ, ಇತೋ ಚುತಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ।
ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತ"ನ್ತಿ॥ – ಆಹ।

ಪುನ ಥೇರೋ –

೨೪೫."ಮಾ ತ್ವಂ ಉಪೋಸಥೇ ಭಾಯಿ, ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾಸಿ ಬ್ಯಾಕತಾ।
ಸೋತಾಪನ್ನಾ ವಿಸೇಸಯಿ, ಪಹೀನಾ ತವ ದುಗ್ಗತೀ"ತಿ॥ –

ಇಮಾಯ ಗಾಥಾಯ ಸಮುತ್ತೇಜೇಸಿ।

೨೪೩-೪. ತತ್ಥ **ಕೀವ ಚಿರನ್ತಿ** ಕಿತ್ತಕಂ ಅದ್ಧಾನಂ। **ಇಧಾತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕೇ, ಇಧ ವಾ ವಿಮಾನಸ್ಮಿಂ। **ಆಯು ನೋತಿ** ಆಯು, **ನೋತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಆಯುನೋ ವಾ ಚಿರಾಚಿರಭಾವಂ, ಅಥ ವಾ ಯದಿ ಜಾನಾಸಿ ಆಯುನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಹಾಮುನೀತಿ** ಥೇರಂ ಆಲಪತಿ।

೨೪೫. ಮಾ ತ್ವಂ ಉಪೋಸಥೇ ಭಾಯೀತಿ ಭದ್ದೇ ಉಪೋಸಥೇ ತ್ವಂ ಮಾ ಭಾಯಿ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ **ಸಮ್ಬುದ್ಧೇನಾಸಿ ಬ್ಯಾಕತಾ**। ಕಿನ್ತಿ? **ಸೋತಾಪನ್ನಾ ವಿಸೇಸಯೀತಿ**। ಮಗ್ಗಫಲಸಞ್ಞಿತಂ ವಿಸೇಸಂ ಯಾತಾ ಅಧಿಗತಾ, ತಸ್ಮಾ **ಪಹೀನಾ ತವ** ಸಬ್ಬಾಪಿ

ದುಗ್ಗತೀತಿ ಇಮಮ್ಪಿ ವಿಸೇಸಂ ಯಾತಾತಿ ವಿಸೇಸಯಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಉಪೋಸಥಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮-೯. ನಿದ್ದಾ-ಸುನಿದ್ದಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಟ್ಠಮನವಮವಿಮಾನಾನಿ ರಾಜಗಹನಿದಾನಾನಿ। ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಯಂ ಯಥಾಕ್ಕಮಂ "ನಿದ್ದಾ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾ…ಪೇ॰… ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ। ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ಸುನಿದ್ದಾ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ। ತಥಾ ಹಿ ಏಕಚ್ಚೇಸು ಪೋತ್ಥಕೇಸು ಪಾಳಿ ಪೇಯ್ಯಾಲವಸೇನ ಠಪಿತಾತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೧೪೬."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೪೭."ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥
೧೪೮."ನಿದ್ದಾತಿ ಮಮಂ ಅಞ್ಞಂಸು, ರಾಜಗಹಸ್ಮಿಂ ಉಪಾಸಿಕಾ…ಪೇ॰…
ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೧೫೬."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥
೧೫೮."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ…ಪೇ॰… ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥
೧೬೦."ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ…ಪೇ॰…॥
೧೬೧."ಸುನಿದ್ದಾತಿ ಮಂ ಅಞ್ಞಂಸು, ರಾಜಗಹಸ್ಮಿಂ ಉಪಾಸಿಕಾ…ಪೇ॰…
ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೧೬೮."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ನಿದ್ದಾ-ಸುನಿದ್ದಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಪಠಮಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಉತ್ತರಮಧುರಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ಖೀಣಾಯುಕಾ ಹೋತಿ ಅಪಾಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಾರಹಾ। ಭಗವಾ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ತಂ ಇತ್ಥಿಂ ಅಪಾಯೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಾರಹಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಕರುಣಾಯ ಸಞ್ಚೋದಿತಮಾನಸೋ ತಂ ಸುಗತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಕಾಮೋ ಏಕೋ ಅದುತಿಯೋ ಮಧುರಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಂ ಆದಾಯ ಬಹಿನಗರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾ ಇತ್ಥೀ ಗೇಹೇ ಆಹಾರಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಘಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕತಿತ್ಥಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ಘಟೇನ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಭಗವನ್ತಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ "ಅಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಪಿಣ್ಡೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಲಭಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚ ಭಗವತಾ ವುತ್ತೇ ಅಲದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಘಟಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ,

ಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಧಿವಾಸೇಥಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ। ಸಾ ಭಗವತೋ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ಪಠಮತರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿತ್ತಸಮ್ಮಟ್ಠೇ ಪದೇಸೇ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪವೇಸನಂ ಉದಿಕ್ಖಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಭಗವಾ ಗೇಹಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಅಥ ಸಾ ಭಗವನ್ತಂ ಭೋಜೇಸಿ। ಭಗವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣೀ ತಸ್ಸಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ಅನುಮೋದನಂ ಸುತ್ವಾ ಅನಪ್ಪಕಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೀ ಯಾವ ಚಕ್ಖುಪಥಸಮತಿಕ್ಕಮಾ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಂ ಪೀತಿಂ ಅವಿಜಹನ್ತೀ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಕತಿಪಯದಿವಸಾತಿಕ್ಕಮೇನೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಞ್ಚಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ -

೧೭೦"ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ...ಪೇ॰... ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೧೭೧"ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰...

ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೭೩"ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೭೪"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ,

ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ॥

೧೭೫"ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಬುದ್ಧಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।

ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೧೭೬"ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰...

ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ದೇವತಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಉತ್ತಾನತ್ಥಮೇವ।

ಪಠಮಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ದುತಿಯಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ದುತಿಯಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ । ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಭೋಜನಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಸದಿಸಮೇವ।

೧೭೮"ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ...ಪೇ॰... ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೮೧"ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೮೨"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ...ಪೇ॰...

ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ದುತಿಯಭಿಕ್ಖಾದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ಏಕಾದಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ದುತಿಯಸ್ಸ ಚಿತ್ತಲತಾವಗ್ಗಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಗ್ಗೋ

೧. ಉಳಾರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಗ್ಗೇ **ಉಳಾರೋ ತೇ ಯಸೋ ವಣ್ಣೋ**ತಿ ಉಳಾರವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಕುಲೇ ಏಕಾ ದಾರಿಕಾ ದಾನಜ್ಝಾಸಯಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಯಂ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಖಾದನೀಯಭೋಜನೀಯಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜತಿ, ತತ್ಥ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಪಟಿವೀಸತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ದೇತಿ, ಉಪಡ್ಢಂ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜತಿ, ಅದತ್ವಾ ಪನ ನ ಭುಞ್ಜತಿ, ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀಪಿ ಠಪೇತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಕಾಲೇ ದೇತಿ, ಯಾಚಕಾನಮ್ಪಿ ದೇತಿಯೇವ। ಅಥಸ್ಸಾ ಮಾತಾ ''ಮಮ ಧೀತಾ ದಾನಜ್ಝಾಸಯಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ''ತಿ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ತಸ್ಸಾ ದಿಗುಣಂ ಭಾಗಂ ದೇತಿ। ದೇನ್ತೀ ಚ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಭಾಗೇ ತಾಯ ಸಂವಿಭಾಗೇ ಕತೇ ಪುನ ಅಪರಂ ದೇತಿ, ಸಾ ತತೋಪಿ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಕರೋತಿಯೇವ।

ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ ಕಾಲೇ ತಂ ವಯಪ್ಪತ್ತಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಕುಲೇ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಅದಂಸು। ತಂ ಪನ ಕುಲಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಂ ಹೋತಿ ಅಸ್ಸದ್ಧಂ ಅಪ್ಪಸನ್ನಂ । ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ರಾಜಗಹೇ ಸಪದಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನೋ ತಸ್ಸಾ ದಾರಿಕಾಯ ಸಸುರಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಾ ದಾರಿಕಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ''ಪವಿಸಥ ಭನ್ತೇ''ತಿ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಸ್ಸುಯಾ ಠಪಿತಂ ಪೂವಂ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ ''ತಸ್ಸಾ ಕಥೇತ್ವಾ ಅನುಮೋದಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ''ತಿ ವಿಸ್ಸಾಸೇನ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ಥೇರೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ದಾರಿಕಾ ''ತುಮ್ಹೇಹಿ ಠಪಿತಂ ಪೂವಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ''ನ್ತಿ ಸಸ್ಸುಯಾ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ''ಕಿನ್ನಾಮಿದಂ ಪಾಗಬ್ಭಿಯಂ, ಅಯಂ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಅನಾಪುಚ್ಛಿತ್ವಾವ ಸಮಣಸ್ಸ ಅದಾಸೀ''ತಿ ತಂ ಕಟತಟಾಯಮಾನಾ ಕೋಧಾಭಿಭೂತಾ ಯುತ್ತಾಯುತ್ತಂ ಅಚಿನ್ತೇನ್ತೀ ಪುರತೋ ಠಿತಂ ಮುಸಲಖಣ್ಡಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಂಸಕೂಟೇ ಪಹರಿ। ಸಾ ಸುಖುಮಾಲತಾಯ ಪರಿಕ್ಖೀಣಾಯುಕತಾಯ ಚ ತೇನೇವ ಪಹಾರೇನ ಬಲವದುಕ್ಖಾಭಿಭೂತಾ ಹುತ್ವಾ ಕತಿಪಾಹೇನೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಸತಿಪಿ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ಸುಚರಿತಕಮ್ಮೇ ಥೇರಸ್ಸ ಕತದಾನಮೇವ ಸಾತಿಸಯಂ ಹುತ್ವಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ –

೨೮೬.''ಉಳಾರೋ ತೇ ಯಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸತೇ ದಿಸಾ।
ನಾರಿಯೋ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ, ದೇವಪುತ್ತಾ ಅಲಙ್ಕತಾ॥

೨೮೭.''ಮೋದೇನ್ತಿ ಪರಿವಾರೇನ್ತಿ, ತವ ಪೂಜಾಯ ದೇವತೇ।
ಸೋವಣ್ಣಾನಿ ವಿಮಾನಾನಿ, ತವಿಮಾನಿ ಸುದಸ್ಸನೇ॥

೨೮೮.''ತುವಂಸಿ ಇಸ್ಸರಾ ತೇಸಂ, ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿನೀ।
ಅಭಿಜಾತಾ ಮಹನ್ತಾಸಿ, ದೇವಕಾಯೇ ಪಮೋದಸಿ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ''ನ್ತಿ॥ –

ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೮೬. ತತ್ಥ **ಯಸೋತಿ** ಪರಿವಾರೋ। **ವಣ್ಣೋತಿ** ವಣ್ಣನಿಭಾ ಸರೀರೋಭಾಸೋ। "ಉಳಾರೋ"ತಿ ಪನ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತತ್ತಾ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಚ ವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಾ ಹೋತಿ। ತಾಸು "ಉಳಾರೋ ತೇ ವಣ್ಣೋ"ತಿ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ವುತ್ತಂ ವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವಿಸಯವಸೇನ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ "ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸತೇ ದಿಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಉಳಾರೋ ತೇ ಯಸೋ"ತಿ ವುತ್ತಂ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ವತ್ಥುವಸೇನ ವಿತ್ಥಾರತೋ ದಸ್ಸೇತುಂ "ನಾರಿಯೋ ನಚ್ಚನ್ತೀ"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸತೇ ದಿಸಾತಿ** ಸಬ್ಬಾಸು ದಿಸಾಸು ವಿಜ್ಜೋತತೇ, ಸಬ್ಬಾ ವಾ ದಿಸಾ ಓಭಾಸಯತೇ, ವಿಜ್ಜೋತಯತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಓಭಾಸತೇ"ತಿ ಪದಸ್ಸ "ಓಭಾಸನ್ತೇ"ತಿ ಕೇಚಿ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ, ತೇಹಿ "ವಣ್ಣೇನಾ"ತಿ ವಿಭತ್ತಿ ವಿಪರಿಣಾಮೇತಬ್ಬಾ। ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಚ ಹೇತುಮ್ಹಿ ಕರಣವಚನಂ, ವಣ್ಣೇನ ಹೇತುಭೂತೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ"ತಿ ಚ ಜಾತಿವಸೇನ ದಿಸಾಸಾಮಞ್ಞೇ ಅಪೇಕ್ಖಿತೇ ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೇನಪಿ ಪಯೋಜನಂ ನತ್ಥಿ। **ನಾರಿಯೋತಿ** ಏತ್ಥಾಪಿ "ಅಲಙ್ಕತಾ"ತಿ ಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। **ದೇವಪುತ್ತಾತಿ** ಏತ್ಥ ಚ-ಸದ್ದೋ ಲುತ್ತನಿದ್ದಿಟ್ಠೋ। ತೇನ ನಾರಿಯೋ ದೇವಪುತ್ತಾ ಚಾತಿ ಸಮುಚ್ಚಯೋ ವೇದಿತಬ್ಬೋ।

೧೮೭. **ಮೋದೇನ್ತೀತಿ** ಪಮೋದಯನ್ತಿ। **ಪೂಜಾಯಾತಿ** ಪೂಜನತ್ಥಂ ಪೂಜಾನಿಮಿತ್ತಂ ವಾ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ತವಿಮಾನೀತಿ** ತವ ಇಮಾನಿ।

೧೮೮. **ಸಬ್ಬಕಾಮಸಮಿದ್ಧಿನೀತಿ** ಸಬ್ಬೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಾ ತಯಾ ಕಾಮಿತೇಹಿ ಇಚ್ಛಿತೇಹಿ ವತ್ಥೂಹಿ ಸಮಿದ್ಧಾ। **ಅಭಿಜಾತಾತಿ** ಸುಜಾತಾ। **ಮಹನ್ತಾಸೀತಿ** ಮಹತೀ ಮಹಾನುಭಾವಾ ಅಸಿ। **ದೇವಕಾಯೇ ಪಮೋದಸೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವನಿಕಾಯೇ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಹೇತುಕೇನ ಪರಮೇನ ಪಮೋದನೇನ ಪಮೋದಸಿ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ತಮತ್ಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ -

೧೮೯."ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ದುಸ್ಸೀಲಕುಲೇ ಸುಣಿಸಾ ಅಹೋಸಿಂ, ಅಸ್ಸದ್ಧೇಸು ಕದರಿಯೇಸು ಅಹಂ॥

೧೯೦."ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸಂವಿಭಾಗರತಾ ಸದಾ।
ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಸ್ಸ, ಅಪೂವಂ ತೇ ಅದಾಸಹಂ॥

೧೯೧."ತದಾಹಂ ಸಸ್ಸುಯಾಚಿಕ್ಖಿಂ, 'ಸಮಣೋ ಆಗತೋ ಇಧ।
ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಪೂವಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ'॥

೧೯೨."ಇತಿಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸು ಪರಿಭಾಸಿ, ಅವಿನೀತಾಸಿ ತ್ವಂ ವಧು।
ನ ಮಂ ಸಮ್ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಇಚ್ಛಿ, 'ಸಮಣಸ್ಸ ದದಾಮಹಂ'॥

೧೯೩."ತತೋ ಮೇ ಸಸ್ಸು ಕುಪಿತಾ, ಪಹಾಸಿ ಮುಸಲೇನ ಮಂ।
ಕೂಟಙ್ಗಚ್ಛಿ ಅವಧಿ ಮಂ, ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಜೀವಿತುಂ ಚಿರಂ॥

೧೯೪."ಅಹಂ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ತತೋ ಚುತಾ।
ದೇವಾನಂ ತಾವತಿಂಸಾನಂ, ಉಪಪನ್ನಾ ಸಹಬ್ಯತಂ॥

೧೯೫."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೧೮೯. ತತ್ಥ **ಅಸ್ಸದ್ಧೇಸೂತಿ** ರತನತ್ತಯಸದ್ಧಾಯ ಕಮ್ಮಫಲಸದ್ಧಾಯ ಚ ಅಭಾವೇನ ಅಸ್ಸದ್ಧೇಸು, ಥದ್ಧಮಚ್ಛರಿಯತಾಯ **ಕದರಿಯೇಸು** ಸಸ್ಸುಆದೀಸು ಅಹಂ ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೦-೧. **ಅಪೂವನ್ತಿ** ಕಪಲ್ಲಪೂವಂ। **ತೇತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಸಸ್ಸುಯಾ ಆಚಿಕ್ಖಿಂ** ಗಹಿತಭಾವಞಾಪನತ್ಥಞ್ಚ ಅನುಮೋದನತ್ಥಞ್ಚಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೯೨. **ಇತಿಸ್ಸಾತಿ** ಏತ್ಥ **ಅಸ್ಸಾತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಸಮಣಸ್ಸ ದದಾಮಹನ್ತಿ** ಅಹಂ ಸಮಣಸ್ಸ ಅಪೂವಂ ದದಾಮೀತಿ। ಯಸ್ಮಾ ನ ಮಂ ಸಮ್ಪುಚ್ಛಿತುಂ ಇಚ್ಛಿ, ತಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ವಧು ಅವಿನೀತಾಸೀತಿ ಸಸ್ಸು ಪರಿಭಾಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೯೩. **ಪಹಾಸೀತಿ** ಪಹರಿ। **ಕೂಟಙ್ಗಚ್ಛಿ ಅವಧಿ ಮನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಕೂಟನ್ತಿ** ಅಂಸಕೂಟಂ ವುತ್ತಂ ಪುರಿಮಪದಲೋಪೇನ, ಕೂಟಮೇವ ಅಙ್ಗನ್ತಿ ಕೂಟಙ್ಗಂ, ತಂ ಛಿನ್ದತೀತಿ ಕೂಟಙ್ಗಚ್ಛಿ। ಏವಂ ಕೋಧಾಭಿಭೂತಾ ಹುತ್ವಾ ಮಂ ಅವಧಿ, ಮಮ ಅಂಸಕೂಟಂ ಛಿನ್ದಿ, ತೇನೇವ ಉಪಕ್ಕಮೇನ ಮತತ್ತಾ ಮಂ ಮಾರೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ "**ನಾಸಕ್ಖಿಂ ಜೀವಿತುಂ ಚಿರ**"ನ್ತಿ।

೧೯೪. **ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾತಿ** ತತೋ ದುಕ್ಖತೋ ಸುಟ್ಠು ಮುತ್ತಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಉಳಾರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಉಚ್ಛುದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಓಭಾಸಯಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಸದೇವಕನ್ತಿ ಉಚ್ಛುದಾಯಿಕಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತೀತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನೇ ವುತ್ತಸದಿಸಂ। ಅಯಂ ಪನ ವಿಸೇಸೋ - ಇಧ ಉಚ್ಛು ದಿನ್ನಾ, ಸಸ್ಸುಯಾ ಚ ಪೀಠಕೇನ ಪಹಟಾ, ತಙ್ಖಣಞ್ಞೇವ ಮತಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ತಸ್ಸಂಯೇವ ರತ್ತಿಯಂ ಥೇರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಆಗತಾ, ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ಗಿಜ್ಝಕೂಟಂ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಚ ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ -

೧೯೫."ಓಭಾಸಯಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಸದೇವಕಂ, ಅತಿರೋಚಸಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ವಿಯ।
ಸಿರಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣೇನ ಯಸೇನ ತೇಜಸಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾವ ದೇವೇ ತಿದಸೇ ಸಹಿನ್ದಕೇ॥

೧೯೬."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಉಪ್ಪಲಮಾಲಧಾರಿನೀ, ಆವೇಳಿನೀ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೇ।
ಅಲಙ್ಕತೇ ಉತ್ತಮವತ್ಥಧಾರಿನೀ, ಕಾ ತ್ವಂ ಸುಭೇ ದೇವತೇ ವನ್ದಸೇ ಮಮಂ॥

೧೯೭."ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪುರೇ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ ಅತ್ತನಾ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ।
ದಾನಂ ಸುಚಿಣ್ಣಂ ಅಥ ಸೀಲಸಂಯಮಂ, ಕೇನೂಪಪನ್ನಾ ಸುಗತಿಂ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ -

ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೯೫-೬. ತತ್ಥ **ಓಭಾಸಯಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಸದೇವಕನ್ತಿ** ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯರಸ್ಮಿಸಮ್ಮಿಸ್ಸೇಹಿ ಸಿನೇರುಪಸ್ಸವಿನಿಗ್ಗತೇಹಿ ಪಭಾವಿಸರೇಹಿ ವಿಜ್ಜೋತಯಮಾನತಾಯ ದೇವೇನ ಆಕಾಸೇನ ಸಹಾತಿ ಸದೇವಕಂ ಉಪಗತಭೂಮಿಭಾಗಭೂತಂ ಇಮಂ ಪಥವಿಂ ವಿಜ್ಜೋತೇತ್ವಾ, ಏಕೋಭಾಸಂ ಏಕಪಜ್ಜೋತಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಓಭಾಸಯಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ವಿಯಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅತಿರೋಚಸೀತಿ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ರೋಚಸಿ। ತಂ ಪನ ಅತಿರೋಚನಂ ಕೇನ ಕಿಂ ವಿಯ ಕೇನ ವಾತಿ ಆಹ "**ಸಿರಿಯಾ**"ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸಿರಿಯಾತಿ** ಸೋಭಗ್ಗಾದಿಸೋಭಾವಿಸೇಸೇನ। **ತೇಜಸಾತಿ** ಅತ್ತನೋ ಆನುಭಾವೇನ। **ಆವೇಳಿನೀತಿ** ರತನಮಯಪುಪ್ಫಾವೇಳವತೀ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ -

೧೯೯"ಇದಾನಿ ಭನ್ತೇ ಇಮಮೇವ ಗಾಮಂ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರಂ ಉಪಾಗಮಿ।
ತತೋ ತೇ ಉಚ್ಛುಸ್ಸ ಅದಾಸಿ ಖಣ್ಡಿಕಂ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅತುಲಾಯ ಪೀತಿಯಾ॥

೨೦೦"ಸಸ್ಸು ಚ ಪಚ್ಛಾ ಅನುಯುಞ್ಜತೇ ಮಮಂ, ಕಹಂ ನು ಉಚ್ಛುಂ ವಧುಕೇ ಅವಾಕಿರಿ।
ನ ಛಡ್ಡಿತಂ ನೋ ಪನ ಖಾದಿತಂ ಮಯಾ, ಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಯಂ ಅದಾಸಹಂ॥

೨೦೧"ತುಯ್ಹಂ ನ್ವಿದಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಅಥೋ ಮಮ, ಇತಿಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸು ಪರಿಭಾಸತೇ ಮಮಂ।
ಪೀಠಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸಿ ಮೇ, ತತೋ ಚುತಾ ಕಾಲಕತಾಮ್ಹಿ ದೇವತಾ॥

೨೦೨"ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಭೋಮಿ ಅತ್ತನಾ।
ದೇವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಚಾರಯಾಮಹಂ, ಮೋದಾಮಹಂ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ॥

೨೦೩"ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಭೋಮಿ ಅತ್ತನಾ।
ದೇವಿನ್ದಗುತ್ತಾ ತಿದಸೇಹಿ ರಕ್ಖಿತಾ, ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ॥

೨೦೪"ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಅನಪ್ಪಕಂ, ಮಹಾವಿಪಾಕಾ ಮಮ ಉಚ್ಛುದಕ್ಖಿಣಾ।
ದೇವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಚಾರಯಾಮಹಂ, ಮೋದಾಮಹಂ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ॥

೨೦೫"ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಅನಪ್ಪಕಂ, ಮಹಾಜುತಿಕಾ ಮಮ ಉಚ್ಛುದಕ್ಖಿಣಾ।
ದೇವಿನ್ದಗುತ್ತಾ ತಿದಸೇಹಿ ರಕ್ಖಿತಾ, ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋರಿವ ನನ್ದನೇ ವನೇ॥

೨೦೬"ತುವಞ್ಚ ಭನ್ತೇ ಅನುಕಮ್ಪಕಂ ವಿದುಂ, ಉಪೇಚ್ಚ ವನ್ದಿಂ ಕುಸಲಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿಸಂ।
ತತೋ ತೇ ಉಚ್ಛುಸ್ಸ ಅದಾಸಿ ಖಣ್ಡಿಕಂ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅತುಲಾಯ ಪೀತಿಯಾ"ತಿ॥

೧೯೯. ತತ್ಥ **ಇದಾನೀತಿ** ಅನನ್ತರಾತೀತದಿವಸತ್ತಾ ಆಹ, ಅಧುನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಇಮಮೇವ ಗಾಮನ್ತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮೇ, ರಾಜಗಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ವುತ್ತಞ್ಹಿ "ಗಾಮೋಪಿ ನಿಗಮೋಪಿ ನಗರಮ್ಪಿ 'ಗಾಮೋ' ಇಚ್ಚೇವ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಉಪಾಗಮೀತಿ** ಉಪಗತೋ ಅಹೋಸಿ। **ಅತುಲಾಯಾತಿ** ಅನುಪಮಾಯ, ಅಪ್ಪಮಾಣಾಯ ವಾ।

೨೦೦. **ಅವಾಕಿರೀತಿ** ಅಪನೇಸಿ ಛಡ್ಡೇಸಿ, ವಿನಾಸೇಸಿ ವಾ। **ಸನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಸಾಧುರೂಪಸ್ಸ ಸನ್ತಕಿಲೇಸಸ್ಸ ಪರಿಸ್ಸಮಮಪ್ಪತ್ತಸ್ಸ ವಾ।

೨೦೧. **ತುಯ್ಹಂ ನೂತಿ ನು**-ಸದ್ದೋ ಅನತ್ತಮನತಾಸೂಚನೇ ನಿಪಾತೋ, ಸೋ "ಮಮಾ"ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬೋ "ಮಮ ನೂ"ತಿ। **ಇದಂ ಇಸ್ಸರಿಯನ್ತಿ** ಗೇಹೇ ಆಧಿಪಚ್ಚಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ತತೋ ಚುತಾತಿ** ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕತೋ ಚುತಾ। ಯಸ್ಮಾ ಠಿತಟ್ಠಾನತೋ ಅಪಗತಾಪಿ "ಚುತಾ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ತಸ್ಮಾ ಚುತಿಂ ವಿಸೇಸೇತುಂ

“**ಕಾಲಕತಾ**”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಕಾಲಕತಾಪಿ ಚ ನ ಯತ್ಥ ಕತ್ಥಚಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಅಪಿಚ ಖೋ ದೇವತ್ತಂ ಉಪಗತಾತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ “**ಅಮ್ಹಿ ದೇವತಾ**”ತಿ।

೩೦೨. **ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾತಿ** ತದೇವ ಉಚ್ಛುಖಣ್ಡದಾನಮತ್ತಂ ಕುಸಲಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತಂ ಮಯಾ, ಅಞ್ಞಂ ನ ಜಾನಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮಫಲಂ। ಕಮ್ಮಫಲಞ್ಹಿ ಇಧ “ಕಮ್ಮ”ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಉತ್ತರಪದಲೋಪೇನ, ಕಾರಣೋಪಚಾರೇನ ವಾ “ಕುಸಲಾನಂ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಧಮ್ಮಾನಂ ಸಮಾದಾನಹೇತು ಏವಮಿದಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪವಡ್ಢತಿ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೮೦)। ಅನುಭೋಮಿ ಸಕಂ ಪುಞ್ಞ”ನ್ತಿ (ವಿ॰ ವ॰ ೧೩೩) ಚ ಆದೀಸು ವಿಯ। ಕಮ್ಮನ್ತಿ ವಾ ಕರಣತ್ಥೇ ಉಪಯೋಗವಚನಂ, ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕಮ್ಮೇ ವಾ ಭವಂ ಕಮ್ಮಂ ಯಥಾ ಕಮ್ಮನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ ಕಾಮೇತಬ್ಬತಾಯ ಕಮ್ಮಂ। ತಞ್ಹಿ ಸುಖರಜನೀಯಭಾವತೋ ಕಾಮೂಪಸಂಹಿತಂ ಕಾಮೇತಬ್ಬನ್ತಿ ಕಮನೀಯಂ। **ಅತ್ತನಾತಿ** ಅತ್ತನಾ ಏವ, ಸಯಂವಸಿತಾಯ ಸೇರಿಭಾವೇನ ಸಯಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಚಾರಯಾಮಹಂ ಅತ್ತಾನ**ನ್ತಿ ಪುರಿಮಗಾಥಾಯ “ಅತ್ತನಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ ಪದಂ ವಿಭತ್ತಿವಿಪರಿಣಾಮೇನ “ಅತ್ತಾನ”ನ್ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

೩೦೩-೫. **ದೇವಿನ್ದಗುತ್ತಾತಿ** ದೇವಿನ್ದೇನ ಸಕ್ಕೇನ ಗುತ್ತಾ, ದೇವಿನ್ದೋ ವಿಯ ವಾ ಗುತ್ತಾ ಮಹಾಪರಿವಾರತಾಯ। **ಸಮಪ್ಪಿತಾತಿ** ಸುಟ್ಠು ಅಪ್ಪಿತಾ ಸಮನ್ನಾಗತಾ। **ಮಹಾವಿಪಾಕಾತಿ** ವಿಪುಲಫಲಾ। **ಮಹಾಜುತಿಕಾತಿ** ಮಹಾತೇಜಾ, ಮಹಾನುಭಾವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೬. **ತುವ**ನ್ತಿ ತಂ। **ಅನುಕಮ್ಪಕ**ನ್ತಿ ಕಾರುಣಿಕಂ। **ವಿದು**ನ್ತಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞಂ, ಸಾವಕಪಾರಮಿಯಾ ಮತ್ಥಕಂ ಪತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಪೇಚ್ಚಾತಿ** ಉಪಗನ್ತ್ವಾ। **ವನ್ದಿ**ನ್ತಿ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ಅಭಿವಾದಯಿಂ। **ಕುಸಲಞ್ಚ** ಆರೋಗ್ಯ **ಪುಚ್ಛಿಸಂ** ಅಪುಚ್ಛಿಂ, **ಅತುಲಾಯ ಪೀತಿಯಾ** ಇದಞ್ಚ ಕುಸಲಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಉಚ್ಛುದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಪಲ್ಲಙ್ಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಲ್ಲಙ್ಕಸೇಟ್ಠೇ ಮಣಿಸೋಣ್ಣಚಿತ್ತೇತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ಕುಲಪದೇಸಾದಿನಾ ಸದಿಸಸ್ಸ ತತ್ಥೇವ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಕುಲಪುತ್ತಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ, ಸಾ ಚ ಹೋತಿ ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಪತಿದೇವತಾ ಸಮಾದಿನ್ನಪಞ್ಚಸೀಲಾ, ಉಪೋಸಥೇ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪೋಸಥಸೀಲಾನಿ ಚ ರಕ್ಖತಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಗನ್ತ್ವಾ –

೩೦೭“ಪಲ್ಲಙ್ಕಸೇಟ್ಠೇ ಮಣಿಸೋಣ್ಣಚಿತ್ತೇ, ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣೇ ಸಯನೇ ಉಳಾರೇ।
ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಉಚ್ಚಾವಚಾ ಇದ್ಧಿ ವಿಕುಬ್ಬಮಾನಾ॥

೩೦೮“ಇಮಾ ಚ ತೇ ಅಚ್ಛರಾಯೋ ಸಮನ್ತತೋ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ।
ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತಾಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

ಸಾಪಿಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೩೦೯"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಅಡ್ಢೇ ಕುಲೇ ಸುಣಿಸಾ ಅಹೋಸಿಂ।
ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಭತ್ತು ವಸಾನುವತ್ತಿನೀ, ಉಪೋಸಥೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಅಹೋಸಿಂ॥

೩೧೦"ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ದಹರಾ ಅಪಾಪಿಕಾ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಪತಿಮಾಭಿರಾಧಯಿಂ।
ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ ಮನಾಪಚಾರಿನೀ, ಅಹಂ ಪುರೇ ಸೀಲವತೀ ಅಹೋಸಿಂ॥

೩೧೧"ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ ಅಚೋರಿಕಾ, ಸಂಸುದ್ಧಕಾಯಾ ಸುಚಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೀ।
ಅಮಜ್ಜಪಾ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಅಭಾಣಿಂ, ಸಿಕ್ಖಾಪದೇಸು ಪರಿಪೂರಕಾರಿನೀ॥

೩೧೨"ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ಅಹಂ॥

೩೧೩"ಅಟ್ಠಙ್ಗುಪೇತಂ ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೀ, ಉಪೋಸಥಂ ಪೀತಿಮನಾ ಉಪಾವಸಿಂ।
ಇಮಞ್ಚ ಅರಿಯಂ ಅಟ್ಠಙ್ಗವರೇಹುಪೇತಂ, ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಕುಸಲಂ ಸುಖುದ್ರಯಂ।
ಪತಿಮ್ಹಿ ಕಲ್ಯಾಣೀ ವಸಾನುವತ್ತಿನೀ, ಅಹೋಸಿಂ ಪುಬ್ಬೇ ಸುಗತಸ್ಸ ಸಾವಿಕಾ॥

೩೧೪"ಏತಾದಿಸಂ ಕುಸಲಂ ಜೀವಲೋಕೇ, ಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ವಾನ ವಿಸೇಸಭಾಗಿನೀ।
ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಂ, ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತಾ ಸುಗತಿಮ್ಹಿ ಆಗತಾ॥

೩೧೫"ವಿಮಾನಪಾಸಾದವರೇ ಮನೋರಮೇ, ಪರಿವಾರಿತಾ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಗಣೇನ।
ಸಯಂಪಭಾ ದೇವಗಣಾ ರಮೇನ್ತಿ ಮಂ, ದೀಘಾಯುಕಿಂ ದೇವವಿಮಾನಮಾಗತ"ನ್ತಿ॥

೩೦೭. ತತ್ಥ **ಪಲ್ಲಙ್ಕಸೇಟ್ಠೇ**ತಿ ಪಲ್ಲಙ್ಕವರೇ ಉತ್ತಮಪಲ್ಲಙ್ಕೇ। ತಂಯೇವಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಮಣಿಸೋಣ್ಣಚಿತ್ತೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, ವಿವಿಧರತನರಂಸಿಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲೇಹಿ ಮಣೀಹಿ ಚೇವ ಸುವಣ್ಣೇನ ಚ ವಿಚಿತ್ತೇ "ತತ್ಥಾ"ತಿ "ಸಯನೇ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ಸಯಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಭೂತೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕಸೇಟ್ಠೇ।

೩೦೮. **ತೇ**ತಿ ತುಯ್ಹಂ ಸಮನ್ತತೋ। "ಪಮೋದಯನ್ತೀ"ತಿ ಪದಂ ಪನ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ "ತ"ನ್ತಿ ವಿಭತ್ತಿ ವಿಪರಿಣಾಮೇತಬ್ಬಾ। **ಪಮೋದಯನ್ತೀ**ತಿ ವಾ ಪಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಪಮೋದನಂ ತುಯ್ಹಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೦. **ದಹರಾ ಅಪಾಪಿಕಾ**ತಿ ದಹರಾಪಿ ಅಪಾಪಿಕಾ। "ದಹರಾಸು ಪಾಪಿಕಾ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। "ದಹರಸ್ಸಾಪಾಪಿಕಾ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ದಹರಸ್ಸ ಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಅಪಾಪಿಕಾ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಾನೇನ ಅನತಿಚರಿಯಾಯ ಚ ಭದ್ದಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನ ವುತ್ತಂ **"ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ"**ತಿಆದಿ। **ಅಭಿರಾಧಯಿ**ನ್ತಿ ಆರಾಧೇಸಿಂ। **ರತ್ತೋ**ತಿ ರತ್ತಿಯಂ।

೩೧೧. **ಅಚೋರಿಕಾ**ತಿ ಚೋರಿಯರಹಿತಾ, ಅದಿನ್ನಾದಾನಾ ಪಟಿವಿರತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ವಿರತಾ ಚ ಚೋರಿಯಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಥೇಯ್ಯತೋ ಚ ವಿರತಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಸಂಸುದ್ಧಕಾಯಾ**ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಕಾಯಕಮ್ಮನ್ತತಾಯ ಸಮ್ಮದೇವ ಸುದ್ಧಕಾಯಾ, ತತೋ ಏವ **ಸುಚಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೀ** ಸಾಮಿಕತೋ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಅಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಾಸಮ್ಭವತೋ। ತಥಾ ಹಿ ವುತ್ತಂ -

"ಮಯಞ್ಚ ಭರಿಯಾ ನಾತಿಕ್ಕಮಾಮ,
ಅಮ್ಹೇಪಿ ಭರಿಯಾ ನಾತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ।

ಅಞ್ಞತ್ರ ತಾಹಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಾಮ,
ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಅಮ್ಹಂ ದಹರಾ ನ ಮಿಯ್ಯರೇ"ತಿ॥ (ಜಾ॰ ೧.೧೦.೯೭)।

ಅಥ ವಾ **ಸುಚಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೀ**ತಿ ಸುಚಿನೋ ಸುದ್ಧಸ್ಸ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸೀಲಸ್ಸ, ಮಗ್ಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ವಾ ಅನುರೂಪಸ್ಸ ಪುಬ್ಬಭಾಗಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಸ್ಸ ವಸೇನ ಸುಚಿಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೀ।

೩೧೩. ಅನುಧಮ್ಮಚಾರಿನೀತಿ ಅರಿಯಾನಂ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಧಮ್ಮಂ ಚರಣಸೀಲಾ। ಇಮಞ್ಚ ಅನನ್ತರಂ ವುತ್ತಂ ನಿದ್ದೋಸತಾಯ **ಅರಿಯಂ, ಅಟ್ಠಙ್ಗವರೇಹಿ** ಅಟ್ಠಹಿ ಉತ್ತಮಙ್ಗೇಹಿ ಅರಿಯತ್ತಾ ಏವ ವಾ **ಅರಿಯಟ್ಠಙ್ಗವರೇಹಿ ಉಪೇತಂ** ಆರೋಗ್ಯಟ್ಠೇನ ಅನವಜ್ಜಟ್ಠೇನ ಚ **ಕುಸಲಂ** ಸುಖವಿಪಾಕತಾಯ ಸುಖಾನಿಸಂಸತಾಯ ಚ **ಸುಖುದ್ರಯಂ ಉಪಾವಸಿ**ನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೪. ವಿಸೇಸಭಾಗಿನೀತಿ ವಿಸೇಸಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಭವಸ್ಸ ಭಾಗಿನೀ। **ಸುಗತಿಮ್ಹಿ ಆಗತಾ**ತಿ ಸುಗತಿಂ ಆಗತಾ ಉಪಗತಾ, ಸುಗತಿಮ್ಹಿ ವಾ ಸುಗತಿಯಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಂ ಆಗತಾ। "ಸುಗತಿಞ್ಹಿ ಆಗತಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ತತ್ಥ **ಹೀ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಹೇತುಅತ್ಥೋ ವಾ, ಯಸ್ಮಾ ಸುಗತಿಂ ಆಗತಾ, ತಸ್ಮಾ ವಿಸೇಸಭಾಗಿನೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೫. ವಿಮಾನಪಾಸಾದವರೇತಿ ವಿಮಾನೇಸು ಉತ್ತಮಪಾಸಾದೇ, ವಿಮಾನಸಙ್ಖಾತೇ ವಾ ಅಗ್ಗಪಾಸಾದೇ, ವಿಮಾನೇ ವಾ ವಿಗತಮಾನೇ ಅಪ್ಪಮಾಣೇ ಮಹನ್ತೇ ವರಪಾಸಾದೇ **ಪರಿವಾರಿತಾ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಗಣೇನ ಸಯಂಪಭಾ** ಪಮೋದಾಮಿ, "ಅಮ್ಹೀ"ತಿ ವಾ ಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ದೀಘಾಯುಕಿ**ನ್ತಿ ಹೇಟ್ಠಿಮೇಹಿ ದೇವೇಹಿ ದೀಘತರಾಯುಕತಾಯ ತತ್ರೂಪಪನ್ನೇಹಿ ಅನಪ್ಪಾಯುಕತಾಯ ಚ ದೀಘಾಯುಕಿಂ **ಮಂ** ಯಥಾವುತ್ತಂ **ದೇವವಿಮಾನಮಾಗತಂ** ಉಪಗತಂ **ದೇವಗಣಾ ರಮೇನ್ತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪಲ್ಲಙ್ಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಲತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಲತಾ ಚ ಸಜ್ಜಾ ಪವರಾ ಚ ದೇವತಾತಿ ಲತಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸಿನೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಧೀತಾ ಲತಾ ನಾಮ ಪಣ್ಡಿತಾ ಬ್ಯತ್ತಾ ಮೇಧಾವಿನೀ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ ಭತ್ತು ಸಸ್ಸುಸಸುರಾನಞ್ಚ ಮನಾಪಚಾರಿನೀ ಪಿಯವಾದಿನೀ ಪರಿಜನಸ್ಸ ಸಙ್ಗಹಕುಸಲಾ ಗೇಹೇ ಕುಟುಮ್ಬಭಾರಸ್ಸ ನಿತ್ಥರಣಸಮತ್ಥಾ ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ ಅಖಣ್ಡಪಞ್ಚಸೀಲಾ ಉಪೋಸಥರಕ್ಖಣೇ ಚ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಧೀತಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಲತಾತ್ವೇವ ನಾಮೇನ। ಅಞ್ಞಾಪಿ ತಸ್ಸಾ ಸಜ್ಜಾ, ಪವರಾ, ಅಚ್ಚಿಮತೀ, ಸುತಾತಿ ಚತಸ್ಸೋ ಭಗಿನಿಯೋ ಅಹೇಸುಂ। ತಾ ಪಞ್ಚಪಿ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವರಾಜೇನ ಆನೇತ್ವಾ ನಾಟಕಿತ್ಥಿಭಾವೇನ ಪರಿಚಾರಿಕಟ್ಠಾನೇ ಠಪಿತಾ। ಲತಾ ಪನಸ್ಸ ನಚ್ಚಗೀತಾದೀಸು ಛೇಕತಾಯ ಇಟ್ಠತರಾ ಅಹೋಸಿ।

ತಾಸಂ ಏಕತೋ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಸುಖನಿಸಜ್ಜಾಯ ನಿಸಿನ್ನಾನಂ ಸಙ್ಗೀತನೇಪುಞ್ಞಂ ಪಟಿಚ್ಚ ವಿವಾದೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ। ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ತಾತ, ಕತಮಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಚ್ಚಾದೀಸು ಕುಸಲಾ"ತಿ? ಸೋ ಏವಮಾಹ "ಗಚ್ಛಥ ಧೀತರೋ ಅನೋತತ್ತದಹತೀರೇ ದೇವಸಮಾಗಮೇ ಸಙ್ಗೀತಂ ಪವತ್ತೇಥ, ತತ್ಥ ವೋ ವಿಸೇಸೋ ಪಾಕಟೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ತಾ ತಥಾ ಅಕಂಸು। ತತ್ಥ ದೇವಪುತ್ತಾ ಲತಾಯ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸಭಾವೇನ ಠಾತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿಂಸು, ಸಞ್ಜಾತಪಹಾಸಾ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಚಿತ್ತಜಾತಾ ನಿರನ್ತರಂ ಸಾಧುಕಾರಂ ದೇನ್ತಾ ಉಕ್ಕುಟ್ಠಿಸದ್ದೇ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪೇ ಚ ಪವತ್ತೇನ್ತಾ

ಹಿಮವನ್ತಂ ಕಮ್ಪಯಮಾನಾ ವಿಯ ಮಹನ್ತಂ ಕೋಲಾಹಲಮಕಂಸು। ಇತರಾಸು ಪನ ನಚ್ಚನ್ತೀಸು ಸಿಸಿರಕಾಲೇ ಕೋಕಿಲಾ ವಿಯ ತುಣ್ಹೀಭೂತಾ ನಿಸೀದಿಂಸು। ಏವಂ ತತ್ಥ ಸಙ್ಗೀತೇ ಲತಾಯ ವಿಸೇಸೋ ಪಾಕಟೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ತಾಸಂ ದೇವಧೀತಾನಂ ಸುತಾಯ ದೇವಧೀತಾಯ ಏತದಹೋಸಿ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಅಯಂ ಲತಾ ಅಮ್ಹೇ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ತಿಟ್ಠತಿ ವಣ್ಣೇನ ಚೇವ ಯಸಸಾ ಚ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಲತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ। ಸಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಇತರಾಪಿ ತಸ್ಸಾ ಏತಮತ್ಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಯಿದಂ ಸಬ್ಬಂ ವೇಸ್ಸವಣಮಹಾರಾಜಾ ದೇವಚಾರಿಕವಸೇನ ಉಪಗತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ಥೇರೋ ತಮತ್ಥಂ ಪುಚ್ಛಾಯ ಮೂಲಕಾರಣತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇನ್ತೋ –

೩೦೬."ಲತಾ ಚ ಸಜ್ಜಾ ಪವರಾ ಚ ದೇವತಾ, ಅಚ್ಚಿಮತೀ ರಾಜವರಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ।
ಸುತಾ ಚ ರಞ್ಞೋ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಧೀತಾ, ರಾಜೀಮತೀ ಧಮ್ಮಗುಣೇಹಿ ಸೋಭಥ॥

೩೦೭."ಪಞ್ಚೇತ್ಥ ನಾರಿಯೋ ಆಗಮಂಸು ನ್ಹಾಯಿತುಂ, ಸೀತೋದಕಂ ಉಪ್ಪಲಿನಿಂ ಸಿವಂ ನದಿಂ।
ತಾ ತತ್ಥ ನ್ಹಾಯಿತ್ವಾ ರಮೇತ್ವಾ ದೇವತಾ, ನಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗಾಯಿತ್ವಾ ಸುತಾ ಲತಂ ಬ್ರವಿ॥

೩೦೮."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಉಪ್ಪಲಮಾಲಧಾರಿನಿ, ಆವೇಳಿನಿ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೇ।
ತಿಮಿರತಮ್ಬಕ್ಖಿ ನಭೇವ ಸೋಭನೇ, ದೀಘಾಯುಕೀ ಕೇನ ಕತೋ ಯಸೋ ತವ॥

೩೦೯."ಕೇನಾಸಿ ಭದ್ದೇ ಪತಿನೋ ಪಿಯತರಾ, ವಿಸಿಟ್ಠಕಲ್ಯಾಣಿತರಸ್ಸು ರೂಪತೋ।
ಪದಕ್ಖಿಣಾ ನಚ್ಚನಗೀತವಾದಿತೇ, ಆಚಿಕ್ಖ ನೋ ತ್ವಂ ನರನಾರಿಪುಚ್ಛಿತಾ"ತಿ॥ –

ಸುತಾಯ ಪುಚ್ಛಾ।

೩೧೦."ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಉಳಾರಭೋಗೇ ಕುಲೇ ಸುಣಿಸಾ ಅಹೋಸಿಂ।
ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಭತ್ತು ವಸಾನುವತ್ತಿನೀ, ಉಪೋಸಥೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಅಹೋಸಿಂ॥

೩೧೧."ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ದಹರಾ ಅಪಾಪಿಕಾ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಪತಿಮಾಭಿರಾಧಯಿಂ।
ಸದೇವರಂ ಸಸ್ಸಸುರಂ ಸದಾಸಕಂ, ಅಭಿರಾಧಯಿಂ ತಮ್ಹಿ ಕತೋ ಯಸೋ ಮಮ॥

೩೧೨."ಸಾಹಂ ತೇನ ಕುಸಲೇನ ಕಮ್ಮುನಾ, ಚತುಬ್ಭಿ ಠಾನೇಹಿ ವಿಸೇಸಮಜ್ಝಗಾ।
ಆಯುಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುಖಂ ಬಲಞ್ಚ, ಖಿಡ್ಡಾರತಿಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಮನಪ್ಪಕಂ॥

೩೧೩."ಸುತಂ ನು ತಂ ಭಾಸತಿ ಯಂ ಅಯಂ ಲತಾ, ಯಂ ನೋ ಅಪುಚ್ಛಿಮ್ಹ ಅಕಿತ್ತಯೀ ನೋ।
ಪತಿನೋ ಕಿರಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸಿಟ್ಠ ನಾರೀನಂ, ಗತೀ ಚ ತಾಸಂ ಪವರಾ ಚ ದೇವತಾ॥

೩೧೪."ಪತೀಸು ಧಮ್ಮಂ ಪಚರಾಮ ಸಬ್ಬಾ, ಪತಿಬ್ಬತಾ ಯತ್ಥ ಭವನ್ತಿ ಇತ್ಥಿಯೋ।
ಪತೀಸು ಧಮ್ಮಂ ಪಚರಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬಾ, ಲಚ್ಛಾಮಸೇ ಭಾಸತಿ ಯಂ ಅಯಂ ಲತಾ॥

೩೧೫."ಸೀಹೋ ಯಥಾ ಪಬ್ಬತಸಾನುಗೋಚರೋ, ಮಹಿನ್ಧರಂ ಪಬ್ಬತಮಾವಸಿತ್ವಾ।
ಪಸಯ್ಹ ಹನ್ತ್ವಾ ಇತರೇ ಚತುಪ್ಪದೇ, ಖುದ್ದೇ ಮಿಗೇ ಖಾದತಿ ಮಂಸಭೋಜನೋ॥

೩೧೬“ತಥೇವ ಸದ್ಧಾ ಇಧ ಅರಿಯಸಾವಿಕಾ, ಭತ್ತಾರಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪತಿಂ ಅನುಬ್ಬತಾ।

ಕೋಧಂ ವಧಿತ್ವಾ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ಮಚ್ಛರಂ, ಸಗ್ಗಮ್ಹಿ ಸಾ ಮೋದತಿ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೀ”ತಿ॥ -

ಲತಾಯ ವಿಸ್ಸಜ್ಜನನ್ತಿ ಆಹ।

೩೧೬. ತತ್ಥ **ಲತಾ ಚ ಸಜ್ಜಾ ಪವರಾ ಅಚ್ಚಿಮತೀ ಸುತಾ**ತಿ ತಾಸಂ ನಾಮಂ। **ಚ**-ಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ। **ರಾಜವರಸ್ಸಾ**ತಿ ಚತುನ್ನಂ ಮಹಾರಾಜಾನಂ ವರಸ್ಸ ಸೇಟ್ಠಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ। ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ರಞ್ಞೋ**ತಿ ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ। ತೇನಾಹ “**ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಧೀತಾ**”ತಿ, ಇದಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ, ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ವಾ, ಧೀತರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ರಾಜತಿ ವಿಜ್ಜೋತತೀತಿ ರಾಜೀ, ರಾಜೀತಿ ಮತಾ ಪಞ್ಞಾತಾ **ರಾಜೀಮತೀ,** ಇದಂ ತಾಸಂ ಸಬ್ಬಾಸಂ ವಿಸೇಸನಂ। ನಾಮಮೇವ ಏತಂ ಏಕಿಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯಾತಿ ಕೇಚಿ, ತೇಸಂ ಮತೇನ “ಪವರಾ”ತಿ ಸಬ್ಬಾಸಂ ವಿಸೇಸನಮೇವ। **ಧಮ್ಮಗುಣೇಹೀ**ತಿ ಧಮ್ಮಿಯೇಹಿ ಧಮ್ಮತೋ ಅನಪೇತೇಹಿ ಗುಣೇಹಿ, ಯಥಾಭುಚ್ಚಗುಣೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸೋಭಥಾ**ತಿ ವಿರೋಚಥ।

೩೦೭. **ಪಞ್ಚೇತ್ಥ ನಾರಿಯೋ**ತಿ ಪಞ್ಚ ಯಥಾವುತ್ತನಾಮಾ ದೇವಧೀತರೋ ಏತ್ಥ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಹಿಮವನ್ತಪದೇಸೇ। **ಸೀತೋದಕಂ ಉಪ್ಪಲಿನಿಂ ಸಿವಂ ನದಿ**ನ್ತಿ ಅನೋತತ್ತದಹತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತನದಿಮುಖಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ನಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗಾಯಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಿತು ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಆಣಾಯ ದೇವಸಮಾಗಮೇ ತಾಹಿ ಕತಸ್ಸ ನಚ್ಚಗೀತಸ್ಸ ವಸೇನ ವುತ್ತಂ। **ಸುತಾ ಲತಂ ಬ್ರವೀ**ತಿ ಸುತಾ ದೇವಧೀತಾ ಲತಂ ಅತ್ತನೋ ಭಗಿನಿಂ ಕಥೇಸಿ। “ಸುತಾ ಲತಂ ಬ್ರವು”ನ್ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸುತಾ ಧೀತರೋ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ಮಹಾರಾಜಸ್ಸ ಲತಂ ಕಥೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೦೮. **ತಿಮಿರತಮ್ಬಕ್ಖೀ**ತಿ ನಿಚುಲಕೇಸರಭಾಸಸದಿಸೇಹಿ ತಮ್ಬರಾಜೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತಕ್ಖಿ। **ನಭೇವ ಸೋಭನೇ**ತಿ ನಭಂ ವಿಯ ಸೋಭಮಾನೇ, ಸರದಸಮಯೇ ಅಬ್ಭಮಹಿಕಾದಿಉಪಕ್ಕಿಲೇಸವಿಮುತ್ತಂ ನಭಂ ವಿಯ ಸುವಿಸುದ್ಧಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗತಾಯ ವಿರಾಜಮಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಥ ವಾ **ನಭೇವಾ**ತಿ ನಭೇ ಏವ, ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ ಏವ-ಸದ್ದೋ, ಆಕಾಸಟ್ಠವಿಮಾನೇಸು ಹಿಮವನ್ತಯುಗನ್ಧರಾದಿಭೂಮಿಪಟಿಬದ್ಧಟ್ಠಾನೇಸು ಚಾತಿ ಸಬ್ಬತ್ಥೇವ ಸೋಭಮಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೇನ ಕತೋ**ತಿ ಕೇನ ಕೀದಿಸೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತೋ। **ಯಸೋ**ತಿ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದೋ ಚ। ಕಿತ್ತಿಸದ್ದಗ್ಗಹಣೇನ ಚ ಕಿತ್ತಿಸದ್ದಹೇತುಭೂತಾ ಗುಣಾ ಗಯ್ಹನ್ತಿ।

೩೦೯. **ಪತಿನೋ ಪಿಯತರಾ**ತಿ ಸಾಮಿನೋ ಪಿಯತರಾ ಸಾಮಿವಲ್ಲಭಾ। ತೇನಸ್ಸಾ ಸುಭಗತಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ವಿಸಿಟ್ಠಕಲ್ಯಾಣಿತರಸ್ಸೂ ರೂಪತೋ**ತಿ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿಸಿಟ್ಠಾ ಉತ್ತಮಾ ಕಲ್ಯಾಣಿತರಾ ಸುನ್ದರತರಾ, **ಅಸ್ಸೂ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। “ವಿಸಿಟ್ಠಕಲ್ಯಾಣಿತರಾಸಿ ರೂಪತೋ”ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ। **ಪದಕ್ಖಿಣಾ**ತಿ ಪಕಾರೇಹಿ, ವಿಸೇಸೇನ ವಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಕುಸಲಾ। **ನಚ್ಚನಗೀತವಾದಿತೇ**ತಿ ಏತ್ಥ ನಚ್ಚನಾತಿ ವಿಭತ್ತಿಲೋಪೋ ಕತೋ, ನಚ್ಚೇ ಚ ಗೀತೇ ಚ ವಾದಿತೇ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನರನಾರಿಪುಚ್ಛಿತಾ**ತಿ ದೇವಪುತ್ತೇಹಿ ದೇವಧೀತಾಹಿ ಚ “ಕಹಂ ಲತಾ, ಕಿಂ ಕರೋತಿ ಲತಾ”ತಿ ರೂಪದಸ್ಸನತ್ಥಞ್ಚೇವ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನತ್ಥಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿತಾ।

೩೧೦. ನಿಚ್ಚಂ ಕಾಯೇನ ಅಸಂಸಟ್ಠತಾಯ ದೇವೋ ವಿಯ ರಮೇತಿ, ದುತಿಯೋ ವರೋತಿ ವಾ ದೇವರೋ, ಭತ್ತು ಕನಿಟ್ಠಭಾತಾ, ಸಹ ದೇವರೇನಾತಿ **ಸದೇವರಂ**। ಸಸ್ಸು ಚ ಸಸುರೋ ಚ ಸಸುರಾ, ಸಹ ಸಸುರೇಹೀತಿ **ಸಸ್ಸಸುರಂ**। ಸಹ ದಾಸೇಹಿ ದಾಸೀಹಿ ಚಾತಿ **ಸದಾಸಕಂ** ಪತಿಮಾಭಿರಾಧಯಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। **ತಮ್ಹಿ ಕತೋ**ತಿ ತಮ್ಹಿ ಕುಲೇ, ಕಾಲೇ ವಾ ಸುಣಿಸಾಕಾಲೇ ಕತೋ ಯಸೋ ತನ್ನಿಬ್ಬತ್ತಕಪುಞ್ಞಸ್ಸ ನಿಬ್ಬತ್ತನೇನಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮಮಾ**ತಿ ಇದಂ “ಕತೋ”ತಿ ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಮಯಾ”ತಿ ಪರಿಣಾಮೇತಬ್ಬಂ।

೩೧೧. **ಚತುಬ್ಭಿ ಠಾನೇಹೀ**ತಿ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ, ಚತೂಸು ವಾ ಠಾನೇಸು ನಿಮಿತ್ತಭೂತೇಸು। **ವಿಸೇಸಮಜ್ಝಗಾ**ತಿ ಅಞ್ಞಾಹಿ ಅತಿಸಯಂ ಅಧಿಗತಾ। **ಆಯುಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುಖಂ ಬಲಞ್ಚಾ**ತಿ “ಚತೂಹಿ ಠಾನೇಹೀ”ತಿ ವುತ್ತಾನಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸನಂ।

ಆಯುಆದಯೋ ಏವ ಹಿಸ್ಸಾ ಅಞ್ಞಾಹಿ ವಿಸಿಟ್ಠಸಭಾವತಾಯ ವಿಸೇಸಾ ತಸ್ಸಾ ತಥಾ ಸಮ್ಭಾವನಾವಸೇನ ಗಹೇತಬ್ಬತಾಯ ಹೇತುಭಾವತೋ "ಠಾನ"ನ್ತಿ ಚ ವುತ್ತಂ। ವಿಸೇಸಮಜ್ಝಗಾ। ಕೀದಿಸಂ? ಆಯುಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುಖಞ್ಚ ಬಲಞ್ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೩೧೩. **ಸುತಂ ನು ತಂ ಭಾಸತಿ ಯಂ ಅಯಂ ಲತಾತಿ** ಅಯಂ ಲತಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೇಟ್ಠಭಗಿನೀ ಯಂ ಭಾಸತಿ, ತಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಸುತಂ ನು ಕಿಂ ಅಸುತ"ನ್ತಿ ಇತರಾ ತಿಸ್ಸೋ ಭಗಿನಿಯೋ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಯಂ ನೋತಿ** ಯಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸಂಸಯಿತಂ। **ನೋತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಪುನ **ನೋತಿ** ಅಮ್ಹಾಕಂ, ಅವಧಾರಣೇ ವಾ "ನ ನೋ ಸಮಂ ಅತ್ಥೀ"ತಿಆದೀಸು (ಖು॰ ಪಾ॰ ೬.೩; ಸು॰ ನಿ॰ ೨೨೬) ವಿಯ, ತೇನ ಅಕಿತ್ತಯಿಯೇವ, ಅವಿಪರೀತಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪತಿನೋ ಕಿರಮ್ಹಾಕಂ ವಿಸಿಟ್ಠ ನಾರೀನಂ, ಗತೀ ಚ ತಾಸಂ ಪವರಾ ಚ ದೇವತಾತಿ** ಅನತ್ಥತೋ ಪಾಲನತೋ ಪತಿನೋ ಸಾಮಿಕಾ ನಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ನಾರೀನಂ ಇತ್ಥೀನಂ ವಿಸಿಟ್ಠಾ ಗತಿ ಚ ತಾಸಂ ಪಟಿಸರಣಞ್ಚ, ತಾಸಂ ಮಾತುಗಾಮಾನಂ ಸರಣತೋ ಪವರಾ ಉತ್ತಮಾ ದೇವತಾ ಚ ಸಮ್ಮದೇವ ಆರಾಧಿತಾ ಸಮ್ಪತಿ ಆಯತಿಞ್ಚ ಹಿತಸುಖಾವಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೧೪. **ಪತೀಸು ಧಮ್ಮಂ ಪಚರಾಮ ಸಬ್ಬಾತಿ** ಸಬ್ಬಾವ ಮಯಂ ಪತೀಸು ಅತ್ತನೋ ಸಾಮಿಕೇಸು ಪುಬ್ಬುಟ್ಠಾನಾದಿಕಂ ಚರಿತಬ್ಬಧಮ್ಮಂ ಪಚರಾಮ। **ಯತ್ಥಾತಿ** ಯಂ ನಿಮಿತ್ತಂ, ಯಸ್ಮಿಂ ವಾ ಪತೀಸು ಚರಿತಬ್ಬಧಮ್ಮೇ ಚರಿಯಮಾನೇ **ಇತ್ಥಿಯೋ ಪತಿಬ್ಬತಾ** ನಾಮ **ಭವನ್ತಿ। ಲಚ್ಛಾಮಸೇ ಭಾಸತಿ ಯಂ ಅಯಂ ಲತಾತಿ** ಅಯಂ ಲತಾ ಯಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಏತರಹಿ ಲಭತೀತಿ ಭಾಸತಿ, ತಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ **ಪತೀಸು ಧಮ್ಮಂ ಪಚರಿತ್ವಾತಿ** ಲಭಿಸ್ಸಾಮ।

೩೧೫. **ಪಬ್ಬತಸಾನುಗೋಚರೋತಿ** ಪಬ್ಬತವನಸಣ್ಡಚಾರೀ। **ಮಹಿನ್ಧರಂ ಪಬ್ಬತಮಾವಸಿತ್ವಾತಿ** ಮಹಿಂ ಧಾರೇತೀತಿ ಮಹಿನ್ಧರನಾಮಕಂ ಪಬ್ಬತಂ ಅಚಲಂ ಆವಸಿತ್ವಾ ಅಧಿವಸಿತ್ವಾ, ತತ್ಥ ವಸನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆವಸಿತ್ವಾ"ತಿ ಹಿ ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಚೇತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। **ಪಸಯ್ಹಾತಿ** ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ। **ಖುದ್ದೇತಿ** ಬಲವಸೇನನಿಹೀನೇ ಪಮಾಣತೋ ಪನ ಮಹನ್ತೇ ಹತ್ಥಿಆದಿಕೇಪಿ ಮಿಗೇ ಸೋ ಹನ್ತಿಯೇವ।

೩೧೬. **ತಥೇವಾತಿ** ಗಾಥಾಯ ಅಯಂ ಉಪಮಾಸಂಸನ್ದನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ - ಯಥಾ ಸೀಹೋ ಅತ್ತನೋ ನಿವಾಸಗೋಚರಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಪಬ್ಬತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಯಥಿಚ್ಛಿತಮತ್ಥಂ ಸಾಧೇತಿ, ಏವಮೇವ ಸಾ **ಸದ್ಧಾ** ಪಸನ್ನಾ **ಅರಿಯಸಾವಿಕಾ** ಘಾಸಚ್ಛಾದನಾದೀಹಿ ಭರಣತೋ ಪೋಸನತೋ **ಭತ್ತಾರಂ ಪತಿಂ** ಸಾಮಿಕಂ **ನಿಸ್ಸಾಯ** ವಸನ್ತೀ ಸಬ್ಬತ್ಥಾಪಿ ಪತಿಅನುಕೂಲತಾಸಙ್ಖಾತೇನ ವತೇನ ತಂ **ಅನುಬ್ಬತಾ** ಪರಿಜನಾದೀಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಂ **ಕೋಧಂ ವಧಿತ್ವಾ** ಪಜಹಿತ್ವಾ ಪರಿಗ್ಗಹವತ್ಥೂಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಂ **ಮಚ್ಛೇರಂ ಅಭಿಭುಯ್ಯ** ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಅನುಪ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪತಿಬ್ಬತಾಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಉಪಾಸಿಕಾಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಸಮ್ಮದೇವ ಚರಣತೋ **ಧಮ್ಮಚಾರಿನೀ ಸಾ ಸಗ್ಗಮ್ಹಿ** ದೇವಲೋಕೇ **ಮೋದತಿ,** ಪಮೋದಂ ಆಪಜ್ಜತೀತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಲತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಗುತ್ತಿಲವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತತನ್ತಿಂ ಸುಮಧುರನ್ತಿ ಗುತ್ತಿಲವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಿತೇಸು ಛತ್ತಿಂಸಾಯ ವಿಮಾನೇಸು ಛತ್ತಿಂಸ ದೇವಧೀತರೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಮಹತಿಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ತಾಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಂ "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾ"ತಿಆದೀಹಿ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿ। ತಾಪಿ ತಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾನನ್ತರಂ "ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ"ತಿಆದಿನಾ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ಅಥ ಥೇರೋ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವಾ "ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ತಾ ದೇವತಾ ನ ಕೇವಲಂ ತಯಾ ಏವ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಏವಂ

ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು, ಅಥ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಏವಮೇವ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸೂ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರೇನ ಯಾಚಿತೋ ಅತೀತಂ ಅತ್ತನೋ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯಂ ಕಥೇಸಿ।

ಅತೀತೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಬ್ರಹ್ಮದತ್ತೇ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇನ್ತೇ ಬೋಧಿಸತ್ತೋ ಗನ್ಧಬ್ಬಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಸಿಪ್ಪೇ ಪರಿಯೋದಾತಸಿಪ್ಪತಾಯ ತಿಮ್ಬರುನಾರದಸದಿಸೋ ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಪಾಕಟೋ ಪಞ್ಞಾತಾ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ ನಾಮೇನ ಗುತ್ತಿಲೋ ನಾಮ। ಸೋ ಅನ್ಧೇ ಜಿಣ್ಣೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಉಜ್ಜೇನಿವಾಸೀ ಮುಸಿಲೋ ನಾಮ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಠಿತೋ "ಕಸ್ಮಾ ಆಗತೋಸೀ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಿತು"ನ್ತಿ ಆಹ। ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಲಕ್ಖಣಕುಸಲತಾಯ "ಅಯಂ ಪುರಿಸೋ ವಿಸಮಜ್ಝಾಸಯೋ ಕಕ್ಖಳೋ ಫರುಸೋ ಅಕತಞ್ಞೂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ನ ಸಙ್ಗಹೇತಬ್ಬೋ"ತಿ ಸಿಪ್ಪುಗ್ಗಹಣತ್ಥಂ ಓಕಾಸಂ ನಾಕಾಸಿ। ಸೋ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪಯಿರುಪಾಸಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಯಾಚಾಪೇಸಿ। ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ನಿಪ್ಪೀಳಿಯಮಾನೋ "ಗರುವಚನಂ ಅಲಙ್ಘನೀಯ"ನ್ತಿ ತಸ್ಸ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ವಿಗತಮಚ್ಛರಿಯತಾಯ ಕಾರುಣಿಕತಾಯ ಚ ಆಚರಿಯಮುಟ್ಠಿಂ ಅಕತ್ವಾ ಅನವಸೇಸತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿ।

ಸೋಪಿ ಮೇಧಾವಿತಾಯ ಪುಬ್ಬೇಕತಪರಿಚಯತಾಯ ಅಕುಸೀತತಾಯ ಚ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಪರಿಯೋದಾತಸಿಪ್ಪೋ ಹುತ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ "ಅಯಂ ಬಾರಾಣಸೀ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಅಗ್ಗನಗರಂ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಧ ಸರಾಜಿಕಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಯ್ಯಂ, ಏವಾಹಂ ಆಚರಿಯತೋಪಿ ಜಮ್ಬುದೀಪೇ ಪಾಕಟೋ ಪಞ್ಞಾತೋ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಸೋ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ "ಅಹಂ ರಞ್ಞೋ ಪುರತೋ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇತುಕಾಮೋ, ರಾಜಾನಂ ಮಂ ದಸ್ಸೇಥಾ"ತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ "ಅಯಂ ಮಮ ಸನ್ತಿಕೇ ಉಗ್ಗಹಿತಸಿಪ್ಪೋ ಪತಿಟ್ಠಂ ಲಭತೂ"ತಿ ಕರುಣಾಯಮಾನೋ ತಂ ರಞ್ಞೋ ಸನ್ತಿಕಂ ನೇತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ ಇಮಸ್ಸ ಮೇ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ವೀಣಾಯ ಪಗುಣತಂ ಪಸ್ಸಥಾ"ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವೀಣಾವಾದನಂ ಸುತ್ವಾ ಪರಿತುಟ್ಠೋ ತಂ ಗನ್ತುಕಾಮಂ ನಿವಾರೇತ್ವಾ "ಮಮೇವ ಸನ್ತಿಕೇ ವಸ, ಆಚರಿಯಸ್ಸ ದಿನ್ನಕೋಟ್ಠಾಸತೋ ಉಪಡ್ಢಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಮುಸಿಲೋ "ನಾಹಂ ಆಚರಿಯತೋ ಹಾಯಾಮಿ, ಸಮಮೇವ ದೇಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ "ಮಾ ಏವಂ ಭಣಿ, ಆಚರಿಯೋ ನಾಮ ಮಹನ್ತೋ, ಉಪಡ್ಢಮೇವ ತುಯ್ಹಂ ದಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಮಮ ಚ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ಸಿಪ್ಪಂ ಪಸ್ಸಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ರಾಜಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ "ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಮಮ ಚ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯಸ್ಸ ಚ ರಾಜಙ್ಗಣೇ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತಂ ಪಸ್ಸಿತುಕಾಮಾ ಪಸ್ಸನ್ತೂ"ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಆಹಿಣ್ಡನ್ತೋ ಉಗ್ಘೋಸೇಸಿ।

ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಅಯಂ ತರುಣೋ ಥಾಮವಾ, ಅಹಂ ಪನ ಜಿಣ್ಣೋ ದುಬ್ಬಲೋ, ಯದಿ ಪನ ಮೇ ಪರಾಜಯೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಮತಂ ಮೇ ಜೀವಿತಾ ಸೇಯ್ಯಂ, ತಸ್ಮಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಉಬ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಮರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಅರಞ್ಞಂ ಗತೋ ಮರಣಭಯತಜ್ಜಿತೋ ಪಟಿನಿವತ್ತಿ। ಪುನ ಮರಿತುಕಾಮೋ ಹುತ್ವಾ ಗನ್ತ್ವಾ ಪುನಪಿ ಮರಣಭಯೇನ ಪಟಿನಿವತ್ತಿ। ಏವಂ ಗಮನಾಗಮನಂ ಕರೋನ್ತಸ್ಸ ತಂ ಠಾನಂ ವಿಗತತಿಣಂ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ದೇವರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಆಚರಿಯ, ಕಿಂ ಕರೋಸೀ"ತಿ। ಮಹಾಸತ್ತೋ -

೩೨೭."ಸತ್ತತನ್ತಿಂ ಸುಮಧುರಂ, ರಾಮಣೇಯ್ಯಂ ಅವಾಚಯಿಂ।
ಸೋ ಮಂ ರಙ್ಗಮ್ಹಿ ಅವ್ಹೇತಿ, ಸರಣಂ ಮೇ ಹೋಹಿ ಕೋಸಿಯಾ"ತಿ॥ -

ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತದುಕ್ಖಂ ಪವೇದೇಸಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ ದೇವರಾಜ ಮುಸಿಲಂ ನಾಮ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಂ ಸತ್ತನ್ನಂ ತನ್ತೀನಂ ಅತ್ಥಿತಾಯ ಛಜ್ಜಾದಿಸತ್ತವಿಧಸರದೀಪನತೋ ಚ **ಸತ್ತತನ್ತಿಂ,** ತಂ ವಿಸಯಂ ಕತ್ವಾ ಯಥಾರಹಂ ದ್ವಾವೀಸತಿಯಾ ಸುತಿಭೇದಾನಂ

ಅಹಾಪನತೋ ಸುಟ್ಠು ಮಧುರನ್ತಿ **ಸುಮಧುರಂ,** ಯಥಾಧಿಗತಾನಂ ಸಮಪಞ್ಞಾಸಾಯ ಮುಚ್ಛನಾನಂ ಪರಿಬ್ಯತ್ತತಾಯ ಸರಸ್ಸ ಚ ವೀಣಾಯ ಚ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸಂಸನ್ದನೇನ ಸುಣನ್ತಾನಂ ಅತಿವಿಯ ಮನೋರಮಭಾವತೋ **ರಾಮಣೇಯ್ಯಂ,** ಸರಗತಾದಿವಿಭಾಗತೋ ಛಜ್ಜಾದಿಚತುಬ್ಬಿಧಂ ಗನ್ಧಬ್ಬಂ ಅಹಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ಧಬ್ಬಸಿಪ್ಪಂ **ಅವಾಚಯಿ**ನ್ತಿ ವಾಚೇಸಿಂ ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಪೇಸಿಂ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿಂ। **ಸೋ** ಮುಸಿಲೋ ಅನ್ತೇವಾಸೀ ಸಮಾನೋ **ಮಂ** ಅತ್ತನೋ ಆಚರಿಯಂ **ರಙ್ಗಮ್ಹಿ** ರಙ್ಗಮಣ್ಡಲೇ **ಅವ್ಹೇತಿ** ಸಾರಮ್ಭವಸೇನ ಅತ್ತನೋ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತುಂ ಸಙ್ಘಟ್ಟೇಯತಿ, "ಏಹಿ ಸಿಪ್ಪಂ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ಮಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ತಸ್ಸ **ಮೇ** ತ್ವಂ **ಕೋಸಿಯ** ದೇವರಾಜ **ಸರಣಂ** ಅವಸ್ಸಯೋ **ಹೋಹೀ**ತಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ "ಮಾ ಭಾಯಿ ಆಚರಿಯ, ಅಹಂ ತೇ ಸರಣಂ ಪರಾಯಣ"ನ್ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೩೨೮."ಅಹಂ ತೇ ಸರಣಂ ಹೋಮಿ, ಅಹಮಾಚರಿಯಪೂಜಕೋ।
ನ ತಂ ಜಯಿಸ್ಸತಿ ಸಿಸ್ಸೋ, ಸಿಸ್ಸಮಾಚರಿಯ ಜೇಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥ -

ಆಹ । ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಕಿರ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಆಚರಿಯೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನಾಹ **"ಅಹಮಾಚರಿಯಪೂಜಕೋ"**ತಿ। ಅಹಂ ಆಚರಿಯಾನಂ ಪೂಜಕೋ, ನ ಮುಸಿಲೋ ವಿಯ ಯುಗಗ್ಗಾಹೀ, ಮಾದಿಸೇಸು ಅನ್ತೇವಾಸಿಕೇಸು ಠಿತೇಸು ತಾದಿಸಸ್ಸ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಕಥಂ ಪರಾಜಯೋ, ತಸ್ಮಾ ನ ತಂ ಜಯಿಸ್ಸತಿ ಸಿಸ್ಸೋ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಸಿಸ್ಸಂ ಮುಸಿಲಂ ಆಚರಿಯ ತ್ವಮೇವ ಜಯಿಸ್ಸಸಿ, ಸೋ ಪನ ಪರಾಜಿತೋ ವಿನಾಸಂ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ "ಅಹಂ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ಸಾಕಚ್ಛಾಮಣ್ಡಲಂ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇ ವಿಸ್ಸತ್ಥಾ ವಾದೇಥಾ"ತಿ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಗತೋ।

ಸತ್ತಮೇ ಪನ ದಿವಸೇ ರಾಜಾ ಸಪರಿವಾರೋ ರಾಜಸಭಾಯಂ ನಿಸೀದಿ। ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯೋ ಚ ಮುಸಿಲೋ ಚ ಸಿಪ್ಪದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಸಜ್ಜಾ ಹುತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಲದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸೀದಿತ್ವಾ ವೀಣಾ ವಾದಯಿಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಮಹಾಸತ್ತೋವ ಪಸ್ಸತಿ, ಇತರೇ ಪನ ನ ಪಸ್ಸನ್ತಿ। ಪರಿಸಾ ದ್ವಿನ್ನಮ್ಪಿ ವಾದನೇ ಸಮಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಗುತ್ತಿಲಂ "ಏಕಂ ತನ್ತಿಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ। ಛಿನ್ನಾಯಪಿ ತನ್ತಿಯಾ ವೀಣಾ ತಥೇವ ಮಧುರನಿಗ್ಘೋಸಾ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ "ದುತಿಯಂ, ತತಿಯಂ, ಚತುತ್ಥಂ, ಪಞ್ಚಮಂ, ಛಟ್ಠಂ, ಸತ್ತಮಂ ಛಿನ್ದಾ"ತಿ ಆಹ, ತಾಸು ಛಿನ್ನಾಸುಪಿ ವೀಣಾ ಮಧುರನಿಗ್ಘೋಸಾವ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮುಸಿಲೋ ಪರಾಜಿತಭೂತರೂಪೋ ಪತ್ತಕ್ಖನ್ಧೋ ಅಹೋಸಿ, ಪರಿಸಾ ಹಟ್ಠತುಟ್ಠಾ ಚೇಲುಕ್ಖೇಪೇ ಕರೋನ್ತೀ ಗುತ್ತಿಲಸ್ಸ ಸಾಧುಕಾರಮದಾಸಿ। ರಾಜಾ ಮುಸಿಲಂ ಸಭಾಯ ನೀಹರಾಪೇಸಿ, ಮಹಾಜನೋ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಪಹರನ್ತೋ ಮುಸಿಲಂ ತತ್ಥೇವ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ।

ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಮಹಾಪುರಿಸೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ತಂ ದೇವತಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಕುಹಿಂ ಗತತ್ಥಾ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಹಾರಾಜ, ಮಯಂ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯಂ ಪಸ್ಸಿಸ್ಸಾಮ, ಸಾಧು ನೋ ತಂ ಇಧಾನೇತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಹೀ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಂ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾತಲಿಂ ಆಣಾಪೇಸಿ "ಗಚ್ಛ ವೇಜಯನ್ತರಥೇನ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯಂ ಆನೇಹಿ, ದೇವತಾ ತಂ ದಸ್ಸನಕಾಮಾ"ತಿ, ಸೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸಕ್ಕೋ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಆಚರಿಯ, ವೀಣಂ ವಾದಯ, ದೇವತಾ ಸೋತುಕಾಮಾ"ತಿ। "ಮಯಂ ಸಿಪ್ಪೂಪಜೀವಿನೋ, ವೇತನೇನ ವಿನಾ ಸಿಪ್ಪಂ ನ ದಸ್ಸೇಮಾ"ತಿ। "ಕೀದಿಸಂ ಪನ ವೇತನಂ ಇಚ್ಛಸೀ"ತಿ। "ನಾಞ್ಞೇನ ಮೇ ವೇತನೇನ ಕಿಚ್ಚಂ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಾಸಂ ಪನ ದೇವತಾನಂ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ಪುಬ್ಬೇಕತಕುಸಲಕಥನಮೇವ ಮೇ ವೇತನಂ ಹೋತೂ"ತಿ ಆಹ। ತಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂಸು। ಅಥ ಮಹಾಸತ್ತೋ ಪಾಟೇಕ್ಕಂ ತಾಹಿ ತದಾ ಪಟಿಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಮುಖೇನ ತಸ್ಸಾ ಹೇತುಭೂತಂ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಕತಂ ಸುಚರಿತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ವಿಯ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾ"ತಿಆದಿಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತಾಪಿ "ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ"ತಿಆದಿನಾ ಯಥಾ ಏತರಹಿ ಥೇರಸ್ಸ, ಏವಮೇವ ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ

“ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ ತಾ ದೇವತಾ ನ ಕೇವಲಂ ತಯಾ ಏವ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಏವಂ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು, ಅಥ ಖೋ ಪುಬ್ಬೇ ಮಯಾಪಿ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಏವಮೇವ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸೂ”ತಿ।

ತಾ ಕಿರ ಇತ್ಥಿಯೋ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಕಾಲೇ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಠಿತಾ ತಂ ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಅಕಂಸು। ತತ್ಥ ಏಕಾ ಇತ್ಥೀ ವತ್ಥಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಸುಮನಮಾಲಂ, ಏಕಾ ಗನ್ಧಂ, ಏಕಾ ಉಳಾರಾನಿ ಫಲಾನಿ, ಏಕಾ ಉಚ್ಛುರಸಂ, ಏಕಾ ಭಗವತೋ ಚೇತಿಯೇ ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿ, ಏಕಾ ಉಪಕಟ್ಠಾಯ ವೇಲಾಯ ನಾವಾಯ ಭುಞ್ಜನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಕೋಧನಾನಂ ಸಸ್ಸುಸಸುರಾನಂ ಅಕ್ಕೋಧನಾ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಅಕಾಸಿ, ಏಕಾ ದಾಸೀ ಹುತ್ವಾ ಅತನ್ದಿತಾಚಾರಾ ಅಹೋಸಿ, ಏಕೋ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಖೀರಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಫಾಣಿತಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಉಚ್ಛುಖಣ್ಡಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ತಿಮ್ಬರುಸಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಕಕ್ಕಾರಿಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಏಳಾಲುಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ವಲ್ಲಿಫಲಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಫಾರುಸಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಅಙ್ಗಾರಕಪಲ್ಲಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಸಾಕಮುಟ್ಠಿಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಪುಪ್ಫಕಮುಟ್ಠಿಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಮೂಲಕಲಾಪಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ನಿಮ್ಬಮುಟ್ಠಿಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ತಿಲಪಿಞ್ಞಾಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಅಂಸಬದ್ಧಕಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ಆಯೋಗಪಟ್ಟಂ ಅದಾಸಿ, ಏಕಾ ವಿಧೂಪನಂ, ಏಕಾ ತಾಲವಣ್ಟಂ, ಏಕಾ ಮೋರಹತ್ಥಂ, ಏಕಾ ಛತ್ತಂ, ಏಕಾ ಉಪಾಹನಂ, ಏಕಾ ಪೂವಂ, ಏಕಾ ಮೋದಕಂ, ಏಕಾ ಸಕ್ಖಲಿಕಂ ಅದಾಸಿ। ತಾ ಏಕೇಕಾ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಪಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ವಿರಾಜಮಾನಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ “ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ”ತಿಆದಿನಾ ಅತ್ತನಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಕುಸಲಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು।

೩೧೯.“ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೩೨೦.“ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೩೨೧.“ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೩೨೨.“ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠಾ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೩೨೩.“ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ, ಪವರಾ ಹೋತಿ ನರೇಸು ನಾರೀಸು।
ಏವಂ ಪಿಯರೂಪದಾಯಿಕಾ ಮನಾಪಂ, ದಿಬ್ಬಂ ಸಾ ಲಭತೇ ಉಪೇಚ್ಚ ಠಾನಂ॥

೩೨೪.“ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಪಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ, ಅಚ್ಛರಾ ಕಾಮವಣ್ಣಿನೀಹಮಸ್ಮಿ।
ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ, ಪವರಾ ಪಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನಂ ವಿಪಾಕಂ॥

೩೨೫.“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೩೨೬.“ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।

ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

(ಯಥಾ ಚ ಏತ್ಥ, ಏವಂ ಉಪರಿ ಸಬ್ಬವಿಮಾನೇಸು ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ।)

೩೪೧“ಪುಪ್ಫುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ, ಪವರಾ ಹೋತಿ ನರೇಸು ನಾರೀಸು…ಪೇ॰…॥

೩೪೯“ಗನ್ಧುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ, ಪವರಾ ಹೋತಿ ನರೇಸು ನಾರೀಸು…ಪೇ॰…॥

೩೫೭“ಫಲುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ…ಪೇ॰…॥

೩೬೫“ರಸುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ ನಾರೀ…ಪೇ॰…॥

೩೭೩“ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ,ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಥೂಪಮ್ಹಿ…ಪೇ॰…॥

೩೮೧“ಭಿಕ್ಖೂ ಚ ಅಹಂ ಭಿಕ್ಖುನಿಯೋ ಚ, ಅದ್ದಸಾಸಿಂ ಪನ್ಥಪಟಿಪನ್ನೇ।
ತೇಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾನ, ಏಕೂಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಂ॥

೩೮೨“ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಪಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ…ಪೇ॰…॥

೩೮೯“ಉದಕೇ ಠಿತಾ ಉದಕಮದಾಸಿಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಚಿತ್ತೇನ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ…ಪೇ॰…॥

೩೯೭“ಸಸ್ಸುಞ್ಚಾಹಂ ಸಸುರಞ್ಚ, ಚಣ್ಡಿಕೇ ಕೋಧನೇ ಚ ಫರುಸೇ ಚ।
ಅನುಸೂಯಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಾಸಿಂ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಸಕೇನ ಸೀಲೇನ…ಪೇ॰…॥

೪೦೫“ಪರಕಮ್ಮಕರೀ ಆಸಿಂ, ಅತ್ಥೇನಾತನ್ದಿತಾ ದಾಸೀ।
ಅಕ್ಕೋಧನಾನತಿಮಾನಿನೀ, ಸಂವಿಭಾಗಿನೀ ಕಕಸ್ಸ ಭಾಗಸ್ಸ…ಪೇ॰…॥

೪೧೩“ಖೀರೋದನಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ।
ಏವಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ, ಸುಗತಿಂ ಉಪಪಜ್ಜ ಮೋದಾಮಿ…ಪೇ॰…॥

೪೨೧“ಫಾಣಿತಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೨೯“ಉಚ್ಛುಖಣ್ಡಿಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೩೭“ತಿಮ್ಬರುಸಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೪೫“ಕಕ್ಕಾರಿಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೫೩“ಏಳಾಲುಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೬೧“ವಲ್ಲಿಫಲಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೬೯“ಫಾರುಸಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೭೭“ಹತ್ಥಪ್ಪತಾಪಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೮೫“ಸಾಕಮುಟ್ಠಿಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೪೯೩“ಪುಪ್ಫಕಮುಟ್ಠಿಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೦೧“ಮೂಲಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೦೯. “ನಿಮ್ಬಮುಟ್ಠಿಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೧೭. “ಅಮ್ಬಕಞ್ಜಿಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೨೫. “ದೋಣಿನಿಮ್ಮಜ್ಜನಿಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೩೩. “ಕಾಯಬನ್ಧನಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೪೧. “ಅಂಸಬದ್ಧಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೪೯. “ಆಯೋಗಪಟ್ಟಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೫೭. “ವಿಧೂಪನಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೬೫. “ತಾಲವಣ್ಟಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೭೩. “ಮೋರಹತ್ಥಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೮೧. “ಛತ್ತಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೮೯. “ಉಪಾಹನಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೫೯೭. “ಪೂವಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೬೦೫. “ಮೋದಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ…ಪೇ॰…॥

೬೧೩. “ಸಕ್ಖಲಿಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ…ಪೇ॰…॥

೬೧೪.“ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಪಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ, ಅಚ್ಛರಾ ಕಾಮವಣ್ಣಿನೀಹಮಸ್ಮಿ।
ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಸ್ಸಾಹಂ, ಪವರಾ ಪಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನಂ ವಿಪಾಕಂ॥

೬೧೫. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

ಏವಂ ಮಹಾಸತ್ತೋ ತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಕತಸುಚರಿತೇ ಬ್ಯಾಕತೇ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಸಮ್ಮೋದನಂ ಕರೋನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಚ ಸುಚರಿತಚರಣೇ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತತಂ ವಿವಟ್ಟಜ್ಝಾಸಯತಞ್ಚ ಪವೇದೇನ್ತೋ ಆಹ –

೬೧೭.“ಸ್ವಾಗತಂ ವತ ಮೇ ಅಜ್ಜ, ಸುಪ್ಪಭಾತಂ ಸುಹುಟ್ಠಿತಂ।
ಯಂ ಅದ್ದಸಾಮಿ ದೇವತಾಯೋ, ಅಚ್ಛರಾ ಕಾಮವಣ್ಣಿನಿಯೋ॥

೬೧೮.“ಇಮಾಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ, ಕಾಹಾಮಿ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ದಾನೇನ ಸಮಚರಿಯಾಯ, ಸಞ್ಞಮೇನ ದಮೇನ ಚ।
ಸ್ವಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ”ತಿ॥

೩೩೩. ತತ್ಥ **ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾತಿ** ವತ್ಥಾನಂ ಉತ್ತಮಂ ಸೇಟ್ಠಂ, ವತ್ಥೇಸು ವಾ ಬಹೂಸು ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಗಹಿತಂ ಉಕ್ಕಂಸಗತಂ ಪವರಂ ಕೋಟಿಭೂತಂ ವತ್ಥಂ ವತ್ಥುತ್ತಮಂ, ತಸ್ಸ ದಾಯಿಕಾ। “ಪುಪ್ಫುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ”ತಿಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

ಪಿಯರೂಪದಾಯಿಕಾತಿ ಪಿಯಸಭಾವಸ್ಸ ಪಿಯಜಾತಿಕಸ್ಸ ಚ ವತ್ಥುನೋ ದಾಯಿಕಾ। **ಮನಾಪ**ನ್ತಿ ಮನವಡ್ಢನಕಂ। **ದಿಬ್ಬ**ನ್ತಿ ದಿವಿ ಭವತ್ತಾ ದಿಬ್ಬಂ। **ಉಪೇಚ್ಚಾ**ತಿ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಚೇತೇತ್ವಾ, "ಏದಿಸಂ ಲಭೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪಕಪ್ಪೇತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಠಾನ**ನ್ತಿ ವಿಮಾನಾದಿಕಂ ಠಾನಂ, ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವಾ। "ಮನಾಪಾ"ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಅಞ್ಞೇಸಂ ಮನವಡ್ಢನಕಾ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೩೩೪. **ಪಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನಂ ವಿಪಾಕ**ನ್ತಿ ವತ್ಥುತ್ತಮದಾನಸ್ಸ ನಾಮ ಇದಮೀದಿಸಂ ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ತನಾ ಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸಮ್ಭಾವೇನ್ತೀ ವದತಿ।

೩೪೧. **ಪುಪ್ಫುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ**ತಿ ರತನತ್ತಯಪೂಜಾವಸೇನ ಪುಪ್ಫುತ್ತಮದಾಯಿಕಾ, ತಥಾ ಗನ್ಧುತ್ತಮದಾಯಿಕಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ। ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫುತ್ತಮಂ ಸುಮನಪುಪ್ಫಾದಿ, ಗನ್ಧುತ್ತಮಂ ಚನ್ದನಗನ್ಧಾದಿ, ಫಲುತ್ತಮಂ ಪನಸಫಲಾದಿ, ರಸುತ್ತಮಂ ಗೋರಸಸಪ್ಪಿಆದಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೩೭೩. **ಗನ್ಧಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕ**ನ್ತಿ ಗನ್ಧೇನ ಪಞ್ಚಙ್ಗುಲಿಕದಾನಂ। **ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಥೂಪಮ್ಹೀ**ತಿ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ।

೩೮೧. **ಪನ್ಥಪಟಿಪನ್ನೇ**ತಿ ಮಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತೇ। **ಏಕೂಪೋಸಥ**ನ್ತಿ ಏಕದಿವಸಂ ಉಪೋಸಥವಾಸಂ।

೩೮೯. **ಉದಕಮದಾಸಿ**ನ್ತಿ ಮುಖವಿಕ್ಖಾಲನತ್ಥಂ ಪಿವನತ್ಥಞ್ಚ ಉದಕಂ ಪಾನೀಯಂ ಅದಾಸಿಂ।

೩೯೭. **ಚಣ್ಡಿಕೇ**ತಿ ಚಣ್ಡೇ। **ಅನುಸೂಯಿಕಾ**ತಿ ಉಸೂಯಾ ರಹಿತಾ।

೪೦೫. **ಪರಕಮ್ಮಕರೀ**ತಿ ಪರೇಸಂ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕಾರಿನೀ। **ಅತ್ಥೇನಾ**ತಿ ಅತ್ಥಕಿಚ್ಚೇನ। **ಸಂವಿಭಾಗಿನೀ ಸಕಸ್ಸ ಭಾಗಸ್ಸಾ**ತಿ ಅತ್ಥಿಕಾನಂ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಭಾಗಸ್ಸ ಸಂವಿಭಜನಸೀಲಾ।

೪೧೩. **ಖೀರೋದನ**ನ್ತಿ ಖೀರಸಮ್ಮಿಸ್ಸಂ ಓದನಂ, ಖೀರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಓದನಂ ವಾ।

೪೩೭. **ತಿಮ್ಬರುಸಕ**ನ್ತಿ ತಿಣ್ಡುಕಫಲಂ। ತಿಪುಸಸದಿಸಾ ಏಕಾ ವಲ್ಲಿಜಾತಿ ತಿಮ್ಬರುಸಂ, ತಸ್ಸ ಫಲಂ ತಿಮ್ಬರುಸಕನ್ತಿ ವದನ್ತಿ।

೪೪೫. **ಕಕ್ಕಾರಿಕ**ನ್ತಿ ಖುದ್ದಕೇಳಾಲುಕಂ, ತಿಪುಸನ್ತಿ ಚ ವದನ್ತಿ।

೪೭೭. **ಹತ್ಥಪ್ಪತಾಪಕ**ನ್ತಿ ಮನ್ದಾಮುಖಿಂ।

೫೧೭. **ಅಮ್ಬಕಞ್ಜಿಕ**ನ್ತಿ ಅಮ್ಬಿಲಕಞ್ಜಿಕಂ।

೫೨೫. **ದೋಣಿನಿಮ್ಮಜ್ಜನಿ**ನ್ತಿ ಸತೇಲಂ ತಿಲಪಿಞ್ಞಾಕಂ।

೫೫೭. **ವಿಧೂಪನ**ನ್ತಿ ಚತುರಸ್ಸಬೀಜನಿಂ।

೫೬೫. **ತಾಲವಣ್ಟ**ನ್ತಿ ತಾಲಪತ್ತೇಹಿ ಕತಮಣ್ಡಲಬೀಜನಿಂ।

೫೭೩. **ಮೋರಹತ್ಥ**ನ್ತಿ ಮಯೂರಪಿಞ್ಛೇಹಿ ಕತಂ ಮಕಸಬೀಜನಿಂ।

೭೧೭. **ಸ್ವಾಗತಂ ವತ ಮೇತಿ** ಮಯ್ಹಂ ಇಧಾಗಮನಂ ಸೋಭನಂ ವತ ಅಹೋ ಸುನ್ದರಂ। **ಅಜ್ಜ ಸುಪ್ಪಭಾತಂ ಸುಹುಟ್ಠಿತನ್ತಿ** ಅಜ್ಜ ಮಯ್ಹಂ ರತ್ತಿಯಾ ಸುಟ್ಠು ಪಭಾತಂ ಸಮ್ಮದೇವ ವಿಭಾಯನಂ ಜಾತಂ, ಸಯನತೋ ಉಟ್ಠಾನಮ್ಪಿ ಸುಹುಟ್ಠಿತಂ ಸುಟ್ಠು ಉಟ್ಠಿತಂ। ಕಿಂ ಕಾರಣಾತಿ ಆಹ “**ಯಂ ಅದ್ದಸಾಮಿ ದೇವತಾಯೋ**”ತಿಆದಿ।

೭೧೮. **ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾತಿ** ಕಮ್ಮಫಲಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಕರಣವಸೇನ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಕತಂ ಕುಸಲಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ। **ಕಾಹಾಮೀತಿ** ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ। **ಸಮಚರಿಯಾಯಾತಿ** ಕಾಯಸಮಾಚಾರಿಕಸ್ಸ ಸುಚರಿತಸ್ಸ ಚರಣೇನ। **ಸಞ್ಞಮೇನಾತಿ** ಸೀಲಸಂವರೇನ। **ದಮೇನಾತಿ** ಮನಚ್ಛಟ್ಠಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ದಮೇನ। ಇದಾನಿ ತಸ್ಸ ಕುಸಲಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಲೋಕಸ್ಸ ಚ ವಿವಟ್ಟೂಪನಿಸ್ಸಯತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ “**ಸ್ವಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ**”ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಏವಮಯಂ ಯದಿಪಿ ವತ್ಥುತ್ತಮದಾಯಿಕಾವಿಮಾನಾದಿವಸೇನ ಛತ್ತಿಂಸವಿಮಾನಸಙ್ಗಹಾ ದೇಸನಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ವಿಯ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯಸ್ಸಾಪಿ ವಿಭಾವನವಸೇನ ಪವತ್ತಾತಿ “ಗುತ್ತಿಲವಿಮಾನ”ನ್ತ್ವೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರುಳ್ಹಾ, ವಿಮಾನಾನಿ ಪನ ಇತ್ಥಿಪಟಿಬದ್ಧಾನೀತಿ ಇತ್ಥಿವಿಮಾನೇಯೇವ ಸಙ್ಗಹಿತಾನಿ। ತಾ ಪನ ಇತ್ಥಿಯೋ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ಯಥಾವುತ್ತಧಮ್ಮಚರಣೇ ಅಪರಾಪರುಪ್ಪನ್ನಚೇತನಾವಸೇನ ದುತಿಯತ್ತಭಾವತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವಲೋಕೇ ಏವ ಸಂಸರನ್ತಿಯೋ ಅಮ್ಹಾಕಮ್ಪಿ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ತಾವತಿಂಸಭವನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ಆಯಸ್ಮತಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಕಮ್ಮಸರಿಕ್ಖತಾಯ ಗುತ್ತಿಲಾಚರಿಯೇನ ಪುಚ್ಛಿತಕಾಲೇ ವಿಯ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸೂತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ।

ಗುತ್ತಿಲವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ದದ್ದಲ್ಲವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ದದ್ದಲ್ಲವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ನಾಲಕಗಾಮಕೇ ಆಯಸ್ಮತೋ ರೇವತತ್ಥೇರಸ್ಸ ಉಪಟ್ಠಾಕಸ್ಸ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ದ್ವೇ ಧೀತರೋ ಅಹೇಸುಂ, ಏಕಾ ಭದ್ದಾ ನಾಮ, ಇತರಾ ಸುಭದ್ದಾ ನಾಮ। ತಾಸು ಭದ್ದಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾ ವಞ್ಝಾ ಚ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಸಾಮಿಕಂ ಆಹ “ಮಮ ಕನಿಟ್ಠಾ ಸುಭದ್ದಾ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ, ತಂ ಆನೇಹಿ, ಸಚಸ್ಸಾ ಪುತ್ತೋ ಭವೇಯ್ಯ, ಸೋ ಮಮಪಿ ಪುತ್ತೋ ಸಿಯಾ, ಅಯಞ್ಚ ಕುಲವಂಸೋ ನ ನಸ್ಸೇಯ್ಯಾ”ತಿ। ಸೋ “ಸಾಧೂ”ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತ್ವಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ।

ಅಥ ಭದ್ದಾ ಸುಭದ್ದಂ ಓವದಿ “ಸುಭದ್ದೇ, ದಾನಸಂವಿಭಾಗರತಾ ಧಮ್ಮಚರಿಯಾಯ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹಿ, ಏವಂ ತೇ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕೋ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕೋ ಚ ಅತ್ಥೋ ಹತ್ಥಗತೋ ಏವ ಹೋತೀ”ತಿ। ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನಾ ಏಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ಅತ್ತಟ್ಠಮಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿ। ಥೇರೋ ಸುಭದ್ದಾಯ ಪುಞ್ಞೂಪಚಯಂ ಆಕಙ್ಖನ್ತೋ ಸಙ್ಘುದ್ದೇಸವಸೇನ ಸತ್ತ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ರೇವತತ್ಥೇರಂ ತೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಸಹತ್ಥಾ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ, ಥೇರೋ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ। ಭದ್ದಾ ಪನ ಪುಗ್ಗಲೇಸು ದಾನಾನಿ ದತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವಾನಮಿನ್ದಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಅಥ ಸುಭದ್ದಾ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ “ಕೇನ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಪುಞ್ಞೇನ ಇಧೂಪಪನ್ನಾ”ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೀ “ಭದ್ದಾಯ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸಙ್ಘಗತಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಇಮಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾ, ಭದ್ದಾ ನು ಖೋ ಕಹಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ”ತಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ತಂ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾಭಾವೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನಾ ತಸ್ಸಾ ವಿಮಾನಂ ಪಾವಿಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭದ್ದಾ -

೭೧೯."ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ವಣ್ಣೇನ, ಯಸಸಾ ಚ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।
ಸಬ್ಬೇ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ, ವಣ್ಣೇನ ಅತಿರೋಚಸಿ॥

೭೨೦."ದಸ್ಸನಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ, ಇದಂ ಪಠಮದಸ್ಸನಂ।
ಕಸ್ಮಾ ಕಾಯಾ ನು ಆಗಮ್ಮ, ನಾಮೇನ ಭಾಸಸೇ ಮಮ"ನ್ತಿ॥ -

ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾಪಿ ತಸ್ಸಾ -

೭೨೧."ಅಹಂ ಭದ್ದೇ ಸುಭದ್ದಾಸಿಂ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಾನುಸಕೇ ಭವೇ।
ಸಹಭರಿಯಾ ಚ ತೇ ಆಸಿಂ, ಭಗಿನೀ ಚ ಕನಿಟ್ಠಿಕಾ॥

೭೨೨."ಸಾ ಅಹಂ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ, ವಿಪ್ಪಮುತ್ತಾ ತತೋ ಚುತಾ।
ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ, ಉಪಪನ್ನಾ ಸಹಬ್ಯತ"ನ್ತಿ॥ - ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೭೧೯-೭೨೦. ತತ್ಥ **ವಣ್ಣೇನಾತಿ** ವಣ್ಣಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ। **ದಸ್ಸನಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮೀತಿ** ಇತೋ ಪುಬ್ಬೇ ತವ ದಸ್ಸನಂ ನಾಭಿಜಾನಾಮಿ, ತ್ವಂ ಮಯಾ ನ ದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **"ಇದಂ ಪಠಮದಸ್ಸನ"ನ್ತಿ। ಕಸ್ಮಾ ಕಾಯಾ ನು ಆಗಮ್ಮ, ನಾಮೇನ ಭಾಸಸೇ ಮಮನ್ತಿ** ಕತರದೇವನಿಕಾಯತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಭದ್ದೇ"ತಿ ನಾಮೇನ ಮಂ ಆಲಪಸಿ।

೭೨೧. **ಅಹಂ ಭದ್ದೇತಿ** ಏತ್ಥ **ಭದ್ದೇತಿ** ಆಲಪನಂ। **ಸುಭದ್ದಾಸಿನ್ತಿ** ಅಹಂ ಸುಭದ್ದಾ ನಾಮ ತವ ಭಗಿನೀ ಕನಿಟ್ಠಿಕಾ ಆಸಿಂ ಅಹೋಸಿಂ, ತತ್ಥ ಪುಬ್ಬೇ ಮಾನುಸಕೇ ಭವೇ ಸಹಭರಿಯಾ ಸಮಾನಭರಿಯಾ ತೇ ತಯಾ ಏಕಸ್ಸೇವ ಭರಿಯಾ, ತವ ಪತಿನೋ ಏವ ಭರಿಯಾ, ಆಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಪುನ ಭದ್ದಾ -

೭೨೩."ಪಹೂತಕತಕಲ್ಯಾಣಾ, ತೇ ದೇವೇ ಯನ್ತಿ ಪಾಣಿನೋ।
ಯೇಸಂ ತ್ವಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಸಿ, ಸುಭದ್ದೇ ಜಾತಿಮತ್ತನೋ॥

೭೨೪."ಅಥ ತ್ವಂ ಕೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಕೇನ ವಾ ಅನುಸಾಸಿತಾ।
ಕೀದಿಸೇನೇವ ದಾನೇನ, ಸುಬ್ಬತೇನ ಯಸಸ್ಸಿನೀ॥

೭೨೫."ಯಸಂ ಏತಾದಿಸಂ ಪತ್ತಾ, ವಿಸೇಸಂ ವಿಪುಲಮಜ್ಝಗಾ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ -

ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಪುನ ಸುಭದ್ದಾ -

೭೨೬."ಅಟ್ಠೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾನಿ, ಯಂ ದಾನಂ ಅದದಂ ಪುರೇ।
ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಸ್ಸ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೭೨೭."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೭೨೩. ತತ್ಥ **ಪಹೂತಕತಕಲ್ಯಾಣಾ ತೇ ದೇವೇ ಯನ್ತೀ**ತಿ ಪಹೂತಕತಕಲ್ಯಾಣಾ ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ **ತೇ** ನಿಮ್ಮಾನರತಿನೋ ದೇವೇ **ಯನ್ತಿ** ಉಪ್ಪಜ್ಜನವಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ **ಪಾಣಿನೋ** ಸತ್ತಾ, **ಯೇಸಂ** ನಿಮ್ಮಾನರತೀನಂ ದೇವಾನಂ ಅನ್ತರೇ **ತ್ವಂ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಂ ಕಿತ್ತಯಿಸ್ಸಸಿ** ಕಥೇಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೨೪. **ಕೇನ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಕೀದಿಸೇನೇವಾ**ತಿ ಏವಸದ್ದೋ ಸಮುಚ್ಚಯತ್ಥೋ, ಕೀದಿಸೇನ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಸುಬ್ಬತೇನಾ**ತಿ ಸುನ್ದರೇನ ವತೇನ, ಸುವಿಸುದ್ಧೇನ ಸೀಲೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೨೬. **ಅಟ್ಠೇವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಾನೀ**ತಿ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಿನ್ನಪಿಣ್ಡಪಾತೇ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಅದದ**ನ್ತಿ ಅದಾಸಿಂ।

ಏವಂ ಸುಭದ್ದಾಯ ಕಥಿತೇ ಪುನ ಭದ್ದಾ -

೭೨೯''ಅಹಂ ತಯಾ ಬಹುತರೇ ಭಿಕ್ಖೂ, ಸಞ್ಞತೇ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಯೋ।
ತಪ್ಪೇಸಿಂ ಅನ್ನಪಾನೇನ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೭೩೦''ತಯಾ ಬಹುತರಂ ದತ್ವಾ, ಹೀನಕಾಯೂಪಗಾ ಅಹಂ।
ಕಥಂ ತ್ವಂ ಅಪ್ಪತರಂ ದತ್ವಾ, ವಿಸೇಸಂ ವಿಪುಲಮಜ್ಝಗಾ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ''ನ್ತಿ॥ -

ಪುಚ್ಛಿ। ತತ್ಥ **ತಯಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಕ್ಕೇ ಕರಣವಚನಂ। ಪುನ ಸುಭದ್ದಾ -

೭೩೧''ಮನೋಭಾವನೀಯೋ ಭಿಕ್ಖು, ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ ಮೇ ಪುರೇ ಅಹು।
ತಾಹಂ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿಂ, ರೇವತಂ ಅತ್ತನಟ್ಠಮಂ॥

೭೩೨''ಸೋ ಮೇ ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರೋ, ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ರೇವತೋ।
ಸಙ್ಘೇ ದೇಹೀತಿ ಮಂವೋಚ, ತಸ್ಸಾಹಂ ವಚನಂ ಕರಿಂ॥

೭೩೩''ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ, ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ।
ಪುಗ್ಗಲೇಸು ತಯಾ ದಿನ್ನಂ, ನ ತಂ ತವ ಮಹಪ್ಫಲ''ನ್ತಿ॥ -

ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ।

೭೩೧. ತತ್ಥ **ಮನೋಭಾವನೀಯೋ**ತಿ ಮನವಡ್ಢನಕೋ ಉಳಾರಗುಣತಾಯ ಸಮ್ಭಾವನೀಯೋ। **ಸನ್ದಿಟ್ಠೋ**ತಿ ನಿಮನ್ತನವಸೇನ ಬೋಧಿತೋ ಕಥಿತೋ। ತೇನಾಹ **''ತಾಹಂ ಭತ್ತೇನ ನಿಮನ್ತೇಸಿಂ, ರೇವತಂ ಅತ್ತನಟ್ಠಮ''**ನ್ತಿ, ತಂ ಮನೋಭಾವನೀಯಂ ಅಯ್ಯಂ ರೇವತಂ ಅತ್ತನಟ್ಠಮಂ ಭತ್ತೇನ ಅಹಂ ನಿಮನ್ತೇಸಿಂ।

೭೩೨-೩. **ಸೋ ಮೇ ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರೋ**ತಿ ಸೋ ಅಯ್ಯೋ ರೇವತೋ ದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಕರಣೇನ ಮಮ ಅತ್ಥಪುರೇಕ್ಖಾರೋ ಹಿತೇಸೀ। **ಸಙ್ಘೇ ದೇಹೀತಿ ಮಂವೋಚಾ**ತಿ ''ಯದಿ ತ್ವಂ ಸುಭದ್ದೇ ಅಟ್ಠನ್ನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾತುಕಾಮಾ, ಯಸ್ಮಾ ಪುಗ್ಗಲಗತಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಸಙ್ಘಗತಾ ಏವ ದಕ್ಖಿಣಾ ಮಹಪ್ಫಲತರಾ, ತಸ್ಮಾ ಸಙ್ಘೇ ದೇಹಿ, ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ದಾನಂ ದೇಹೀ''ತಿ ಮಂ ಅಭಾಸಿ। **ತನ್ತಿ** ತಂ ದಾನಂ।

ಏವಂ ಸುಭದ್ದಾಯ ವುತ್ತೇ ಭದ್ದಾ ತಮತ್ಥಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೀ ಉತ್ತರಿ ಚ ತಥಾ ಪಟಿಪಜ್ಜಿತುಕಾಮಾ -

೬೩೪"ಇದಾನೇವಾಹಂ ಜಾನಾಮಿ, ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ।
ಸಾಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸತ್ತಂ, ವದಞ್ಞೂ ವೀತಮಚ್ಛರಾ।
ಸಙ್ಘೇ ದಾನಾನಿ ದಸ್ಸಾಮಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಪುನಪ್ಪುನ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ। ಸುಭದ್ದಾ ಪನ ಅತ್ತನೋ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತಾ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಸಬ್ಬೇ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರೋಭಾಸೇನ ಅಭಿಭುಯ್ಯ ವಿರೋಚಮಾನಂ ಸುಭದ್ದಂ ದೇವಧೀತರಂ ದಿಸ್ವಾ ತಞ್ಚ ತಾಸಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಸುತ್ವಾ ತಾವದೇವ ಚ ಸುಭದ್ದಾಯ ಅನ್ತರಹಿತಾಯ ತಂ "ಅಯಂ ನಾಮಾ"ತಿ ಅಜಾನನ್ತೋ -

೬೩೫"ಕಾ ಏಸಾ ದೇವತಾ ಭದ್ದೇ, ತಯಾ ಮನ್ತಯತೇ ಸಹ।
ಸಬ್ಬೇ ದೇವೇ ತಾವತಿಂಸೇ, ವಣ್ಣೇನ ಅತಿರೋಚತೀ"ತಿ॥ -

ಭದ್ದಂ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾಪಿಸ್ಸ -

೬೩೬"ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ದೇವಿನ್ದ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಾನುಸಕೇ ಭವೇ।
ಸಹಭರಿಯಾ ಚ ಮೇ ಆಸಿ, ಭಗಿನೀ ಚ ಕನಿಟ್ಠಿಕಾ,
ಸಙ್ಘೇ ದಾನಾನಿ ದತ್ವಾನ, ಕತಪುಞ್ಞಾ ವಿರೋಚತೀ"ತಿ॥ -

ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ತಸ್ಸಾ ಸಙ್ಘಗತಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೬೩೭"ಧಮ್ಮೇನ ಪುಬ್ಬೇ ಭಗಿನೀ, ತಯಾ ಭದ್ದೇ ವಿರೋಚತಿ।
ಯಂ ಸಙ್ಘಮ್ಹಿ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೇ, ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ ದಕ್ಖಿಣಂ॥

೬೩೮"ಪುಚ್ಛಿತೋ ಹಿ ಮಯಾ ಬುದ್ಧೋ, ಗಿಜ್ಝಕೂಟಮ್ಹಿ ಪಬ್ಬತೇ।
ವಿಪಾಕಂ ಸಂವಿಭಾಗಸ್ಸ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೬೩೯"ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೬೪೦"ತಂ ಮೇ ಬುದ್ಧೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಜಾನಂ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಸಕಂ।
ವಿಪಾಕಂ ಸಂವಿಭಾಗಸ್ಸ, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೬೪೧"ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಫಲೇ ಠಿತಾ।
ಏಸ ಸಙ್ಘೋ ಉಜುಭೂತೋ, ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತೋ॥

೬೪೨"ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೬೪೩"ಏಸೋ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ ವಿಪುಲೋ ಮಹಗ್ಗತೋ, ಏಸಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ಉದಧೀವ ಸಾಗರೋ।

ಏತೇ ಹಿ ಸೇಟ್ಠಾ ನರವೀರಸಾವಕಾ, ಪಭಙ್ಕರಾ ಧಮ್ಮಮುದೀರಯನ್ತಿ॥

೬೪೪"ತೇಸಂ ಸುದಿನ್ನಂ ಸುಹುತಂ ಸುಯಿಟ್ಠಂ, ಯೇ ಸಙ್ಘಮುದ್ದಿಸ್ಸ ದದನ್ತಿ ದಾನಂ।
ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಮಹಪ್ಫಲಾ ಲೋಕವಿದೂನ ವಣ್ಣಿತಾ॥

೬೪೫"ಏತಾದಿಸಂ ಯಞ್ಞಮನುಸ್ಸರನ್ತಾ, ಯೇ ವೇದಜಾತಾ ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ।
ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಮಲಂ ಸಮೂಲಂ, ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನ"ನ್ತಿ॥

೬೩೭. ತತ್ಥ **ಧಮ್ಮೇನಾ**ತಿ ಕಾರಣೇನ ಞಾಯೇನ ವಾ। **ತಯಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಕ್ಕೇ ಕರಣವಚನಂ। ಇದಾನಿ ತಂ "ಧಮ್ಮೇನಾ"ತಿ ವುತ್ತಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **ಯಂ ಸಙ್ಘಮ್ಹಿ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೇ, ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ ದಕ್ಖಿಣ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೇ**ತಿ ಗುಣಾನುಭಾವಸ್ಸ ಅತ್ತನಿ ಕತಾನಂ ಕಾರಾನಂ ಫಲವಿಸೇಸಸ್ಸ ಚ ವಸೇನ ಪಮಿನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ।

೬೩೮-೯. ಅಯಞ್ಚ ಅತ್ಥೋ ಭಗವತೋ ಸಮ್ಮುಖಾ ಚ ಸುತೋ, ಸಮ್ಮುಖಾ ಚ ಪಟಿಗ್ಗಹಿತೋತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **"ಪುಚ್ಛಿತೋ"**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯಜಮಾನಾನ**ನ್ತಿ ದದನ್ತಾನಂ। **ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನ**ನ್ತಿ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದೇಸೋ, ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಆಕಙ್ಖನ್ತಾನಂ ಸತ್ತಾನಂ। **ಓಪಧಿಕ**ನ್ತಿ ಉಪಧಿ ನಾಮ ಖನ್ಧಾ, ಉಪಧಿಸ್ಸ ಕರಣಸೀಲಂ, ಉಪಧಿಪಯೋಜನನ್ತಿ ವಾ ಓಪಧಿಕಂ, ಅತ್ತಭಾವಜನಕಂ ಪಟಿಸನ್ಧಿಪವತ್ತಿವಿಪಾಕದಾಯಕಂ।

೬೪೦. **ಜಾನಂ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಸಕ**ನ್ತಿ ಸತ್ತಾನಂ ಸಕಂ ಸಕಂ ಯಥಾಸಕಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪುಞ್ಞಫಲಞ್ಚ ಹತ್ಥತಲೇ ಆಮಲಕಂ ವಿಯ ಜಾನನ್ತೋ। ಸಕನ್ತಿ ವಾ ಯಕಾರಸ್ಸ ಕಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ಸಯಂ ಅತ್ತನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೪೧. **ಪಟಿಪನ್ನಾ**ತಿ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನಾ, ಮಗ್ಗಟ್ಠಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉಜುಭೂತೋ**ತಿ ಉಜುಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಉಜುಭಾವಂ ಪತ್ತೋ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೋ ಜಾತೋ। **ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತೋ**ತಿ ಪಞ್ಞಾಯ ಸೀಲೇನ ಚ ಸಮಾಹಿತೋ, ದಿಟ್ಠಿಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ ಅರಿಯಾಯ ದಿಟ್ಠಿಯಾ ಅರಿಯೇನ ಸೀಲೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೋ। ತೇನಾಪಿಸ್ಸ ಪರಮತ್ಥಸಙ್ಘಭಾವಮೇವ ವಿಭಾವೇತಿ। ದಿಟ್ಠಿಸೀಲಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಙ್ಘಟಿತತ್ತಾ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ । ಅಥ ವಾ ಸಮಾಹಿತಂ ಸಮಾಧಿ, ಪಞ್ಞಾ ಸೀಲಂ ಸಮಾಹಿತಞ್ಚ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ **ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತೋ**। ತೇನಸ್ಸ ಸೀಲಾದಿಧಮ್ಮಕ್ಖನ್ಧತ್ತಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಭಾವಂ ವಿಭಾವೇತಿ।

೬೪೩. **ವಿಪುಲೋ ಮಹಗ್ಗತೋ**ತಿ ಗುಣೇಹಿ ಮಹತ್ತಂ ಗತೋತಿ ಮಹಗ್ಗತೋ, ತತೋ ಏವ ಅತ್ತನಿ ಕತಾನಂ ಕಾರಾನಂ ಫಲವೇಪುಲ್ಲಹೇತುತಾಯ ವಿಪುಲೋ। **ಉದಧೀವ ಸಾಗರೋ**ತಿ ಯಥಾ ಉದಕಂ ಏತ್ಥ ಧೀಯತೀತಿ "ಉದಧೀ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೋ ಸಾಗರೋ, "ಏತ್ತಕಾನಿ ಉದಕಾಳ್ಹಕಾನೀ"ತಿಆದಿನಾ ಉದಕತೋ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ, ಏವಮೇಸ ಗುಣತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಏತೇ ಹೀ**ತಿ **ಹಿ**-ಸದ್ದೋ ಅವಧಾರಣೇ ನಿಪಾತೋ, ಏತೇ ಏವ ಸೇಟ್ಠಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ವುತ್ತಞ್ಹೇತಂ –

"ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಾ ವಾ ಗಣಾ ವಾ, ತಥಾಗತಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ"ತಿ (ಇತಿವು॰ ೯೦; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪; ೫.೩೨)।

ನರವೀರಸಾವಕಾತಿ ನರೇಸು ವೀರಿಯಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ನರಸ್ಸ ಸಾವಕಾ। **ಪಭಙ್ಕರಾ**ತಿ ಲೋಕಸ್ಸ ಞಾಣಾಲೋಕಕರಾ। **ಧಮ್ಮಮುದೀರಯನ್ತೀ**ತಿ ಧಮ್ಮಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತಿ। ಕಥಂ? ಧಮ್ಮಸಾಮಿನಾ ಹಿ ಧಮ್ಮಪಜ್ಜೋತೋ ಅರಿಯಸಙ್ಘೇ ಠಪಿತೋ।

೬೪೪. **ಯೇ ಸಙ್ಘಮುದ್ದಿಸ್ಸ ದದನ್ತಿ ದಾನ**ನ್ತಿ ಯೇ ಸತ್ತಾ ಅರಿಯಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಸಮ್ಮುತಿಸಙ್ಘೇ ಅನ್ತಮಸೋ ಗೋತ್ರಭುಪುಗ್ಗಲೇಸುಪಿ ದಾನಂ ದದನ್ತಿ, ತಂ ದಾನಂ ಸಂವಿಭಾಗವಸೇನ ದಿನ್ನಮ್ಪಿ **ಸುದಿನ್ನಂ,** ಆಹುನಪಾಹುನವಸೇನ ಹುತಮ್ಪಿ

ಸುಹುತಂ, ಮಹಾಯಾಗವಸೇನ ಯಿಟ್ಠಮ್ಪಿ **ಸುಯಿಟ್ಠಮೇವ ಹೋತಿ।** ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ **ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ಮಹಪ್ಫಲಾ ಲೋಕವಿದೂನ ವಣ್ಣಿತಾ**ತಿ, ಲೋಕವಿದೂಹಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇಹಿ "ನ ತ್ವೇವಾಹಂ, ಆನನ್ದ, ಕೇನಚಿ ಪರಿಯಾಯೇನ ಸಙ್ಘಗತಾಯ ದಕ್ಖಿಣಾಯ ಪಾಟಿಪುಗ್ಗಲಿಕಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಮಹಪ್ಫಲತರಂ ವದಾಮಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೩.೩೮೦)। ಪುಞ್ಞಂ ಆಕಙ್ಖಮಾನಾನಂ, ಸಙ್ಘೋ ವೇ ಯಜತಂ ಮುಖಂ (ಮ॰ ನಿ॰ ೨.೪೦೦; ಸು॰ ನಿ॰ ೫೭೪; ಮಹಾವ॰ ೩೦೦)। ಅನುತ್ತರಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಂ ಲೋಕಸ್ಸಾ"ತಿ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೭೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೯೯೭) ಚ ಆದಿನಾ ಮಹಪ್ಫಲತಾ ವಣ್ಣಿತಾ ಪಸತ್ಥಾ ಥೋಮಿತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೪೫. ಈದಿಸಂ ಯಞ್ಞಮನುಸ್ಸರನ್ತಾತಿ ಏತಾದಿಸಂ ಸಙ್ಘಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ದಾನಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತಾ। **ವೇದಜಾತಾ**ತಿ ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸಾ। **ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಮಲಂ ಸಮೂಲ**ನ್ತಿ ಮಚ್ಛೇರಮೇವ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಮಲಿನಭಾವಕರಣತೋ **ಮಚ್ಛೇರಮಲಂ,** ಅಥ ವಾ ಮಚ್ಛೇರಞ್ಚ ಅಞ್ಞಂ ಇಸ್ಸಾಲೋಭದೋಸಾದಿಮಲಞ್ಚಾತಿ ಮಚ್ಛೇರಮಲಂ। ತಞ್ಚ ಅವಿಜ್ಜಾವಿಚಿಕಿಚ್ಛಾವಿಪಲ್ಲಾಸಾದೀಹಿ ಸಹ ಮೂಲೇಹೀತಿ ಸಮೂಲಂ ವಿನೇಯ್ಯ ವಿನಯಿತ್ವಾ ವಿಕ್ಖಮ್ಭೇತ್ವಾ ಅನಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಇಮಂ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ "ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ವಣ್ಣೇನಾ"ತಿಆದಿನಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಸ್ಸ ಆಚಿಕ್ಖಿ, ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ, ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ।

ದದ್ದಲ್ಲವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಪೇಸವತೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಫಲಿಕರಜತಹೇಮಜಾಲಛನ್ನನ್ತಿ ಪೇಸವತೀವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಮಗಧೇಸು ನಾಲಕಗಾಮೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಹಪತಿಮಹಾಸಾರಕುಲೇ ಪೇಸವತೀ ನಾಮ ಕುಲಸುಣ್ಹಾ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ ಕಯಿರಮಾನೇ ದಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ಮಾತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಚೇತಿಯಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಿಂ ಇಮೇ, ಅಮ್ಮ, ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ? "ಚೇತಿಯಂ ಕಾತುಂ ಸುವಣ್ಣಿಟ್ಠಕಾ ಕರೋನ್ತೀ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ದಾರಿಕಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ಮಾತರಂ ಆಹ - "ಅಮ್ಮ, ಮಮ ಗೀವಾಯ ಇದಂ ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಖುದ್ದಕಪಿಳನ್ಧನಂ ಅತ್ಥಿ, ಇಮಾಹಂ ಚೇತಿಯತ್ಥಾಯ ದೇಮೀ"ತಿ। ಮಾತಾ "ಸಾಧು ದೇಹೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಂ ಗೀವತೋ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಕಾರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಅದಾಸಿ "ಇದಂ ಇಮಾಯ ದಾರಿಕಾಯ ಪರಿಚ್ಚಜಿತಂ, ಇಮಮ್ಪಿ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಇಟ್ಠಕಂ ಕರೋಹೀ"ತಿ। ಸುವಣ್ಣಕಾರೋ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ದಾರಿಕಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸುಗತಿಯಂಯೇವ ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೀ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ನಾಲಕಗಾಮೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ದ್ವಾದಸವಸ್ಸಿಕಾ ಜಾತಾ।

ಸಾ ಏಕದಿವಸಂ ಮಾತರಾ ಪೇಸಿತಂ ಮೂಲಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತೇಲತ್ಥಾಯ ಅಞ್ಞತರಂ ಆಪಣಂ ಅಗಮಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಆಪಣೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಪುತ್ತೋ ಪಿತರಾ ನಿದಹಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಬಹುಂ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಂ ಮುತ್ತಾಮಣಿರತನಾನಿ ಚ ಗಹೇತುಂ ಉದ್ಧರನ್ತೋ ಆಪಣಿಕೋ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಕಥಲಪಾಸಾಣಸಕ್ಖರರೂಪೇನ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತತೋ ಏಕದೇಸಂ "ಪುಞ್ಞವನ್ತಾನಂ ವಸೇನ ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಾದಿ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ವೀಮಂಸಿತುಂ ರಾಸಿಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಸಾ ದಾರಿಕಾ ದಿಸ್ವಾ "ಕಸ್ಮಾ ಆಪಣೇ ರತನಾನಿ ಏವಂ ಠಪಿತಾನಿ, ನನು ನಾಮ ಸಮ್ಮದೇವ ಪಟಿಸಾಮೇತಬ್ಬಾನೀ"ತಿ ಆಹ। ಆಪಣಿಕೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ "ಮಹಾಪುಞ್ಞಾ ಅಯಂ ದಾರಿಕಾ, ಇಮಿಸ್ಸಾ ವಸೇನ ಸಬ್ಬಮಿದಂ ಹಿರಞ್ಞಾದಿ ಏವ ಹುತ್ವಾ ಅಮ್ಹಾಕಂ ವಿನಿಯೋಗಂ ಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಸಙ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಮಾತು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಇಮಂ ದಾರಿಕಂ ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸತ್ಥಾಯ ದೇಹೀ"ತಿ ವಾರೇತ್ವಾ ಬಹುಧನಂ ದತ್ವಾ ಆವಾಹವಿವಾಹಂ ಕತ್ವಾ ತಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಆನೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸಾ ಸೀಲಾಚಾರಂ ಞತ್ವಾ ಭಣ್ಡಾಗಾರಂ ವಿವರಿತ್ವಾ "ಕಿಂ ಏತ್ಥ

ಪಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತಾಯ "ಹಿರಞ್ಞಸುವಣ್ಣಮಣಿಮೇವ ರಾಸಿಕತಂ ಪಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಏತಾನಿ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಅನ್ತರಧಾಯನ್ತಾನಿ ತವ ಪುಞ್ಞವಿಸೇಸೇನ ಪುನ ವಿಸೇಸಾನಿ ಜಾತಾನಿ, ತಸ್ಮಾ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಂ ತ್ವಂಯೇವ ವಿಚಾರೇಹಿ , ತಯಾ ದಿನ್ನಮೇವ ಮಯಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ತತೋ ಪಭುತಿ ತಂ "ಪೇಸವತೀ"ತಿ ವೋಹರಿಂಸು।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ ಅತ್ತನೋ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಾನಂ ಪರಿಕ್ಖೀಣಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಮಯ್ಹಂ ಮಾತುಯಾ ರೂಪಸಾರಿಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪೋಸಾವನಿಕಮೂಲಂ ದತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಅನುಜಾನಾಪೇತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಆಣಾಯ ಮಹನ್ತಂ ಪಾಟಿಹಾರಿಯಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಅನೇಕೇಹಿ ಥುತಿಸಹಸ್ಸೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಥೋಮೇತ್ವಾ ಯಾವ ದಸ್ಸನವಿಸಯಾತಿಕ್ಕಮಾ ಅಭಿಮುಖೋವ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪುನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಪರಿವುತೋ ವಿಹಾರಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಓವಾದಂ ದತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ಚತಸ್ಸೋಪಿ ಪರಿಸಾ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ನಾಲಕಗಾಮಂ ಪತ್ವಾ ಮಾತರಂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಜಾತೋವರಕೇ ಪರಿನಿಬ್ಬಾಯಿ। ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸ ಚಸ್ಸ ಸರೀರಸಕ್ಕಾರಕರಣವಸೇನ ದೇವಾ ಚೇವ ಮನುಸ್ಸಾ ಚ ಸತ್ತಾಹಂ ವೀತಿನಾಮೇಸುಂ, ಅಗರುಚನ್ದನಾದೀಹಿ ಹತ್ಥಸತುಬ್ಬೇಧಂ ಚಿತಕಮಕಂಸು।

ಪೇಸವತೀಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಸುತ್ವಾ "ಗನ್ತ್ವಾ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಸುವಣ್ಣಪುಪ್ಫೇಹಿ ಗನ್ಧಜಾತೇಹಿ ಚ ಪೂರಿತಾನಿ ಚಙ್ಕೋಟಕಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಗನ್ತುಕಾಮಾ ಸಸುರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ "ತ್ವಂ ಗರುಭಾರಾ, ತತ್ಥ ಚ ಮಹಾಜನಸಮ್ಮದ್ದೋ, ಪುಪ್ಫಗನ್ಧಾನಿ ಪೇಸೇತ್ವಾ ಇಧೇವ ಹೋಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಾಪಿ ಸದ್ಧಾಜಾತಾ "ಯದಿಪಿ ಮೇ ತತ್ಥ ಜೀವಿತನ್ತರಾಯೋ ಸಿಯಾ, ಗನ್ತ್ವಾವ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ವಚನಂ ಅಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಸಪರಿವಾರಾ ತತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಾದೀಹಿ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಕತಞ್ಜಲೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಸಮಯೇ ಥೇರಂ ಪೂಜೇತುಂ ಆಗತಾನಂ ರಾಜಪರಿಸಾನಂ ಹತ್ಥೀ ಮತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮರಣಭಯಭೀತೇಸು ಮನುಸ್ಸೇಸು ಪಲಾಯನ್ತೇಸು ಜನಸಮ್ಮದ್ದೇನ ಪತಿತಂ ಪೇಸವತಿಂ ಮಹಾಜನೋ ಅಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸಿ। ಸಾ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಗತಾಯ ಸದ್ಧಾಯ ಸಮ್ಪನ್ನಚಿತ್ತಾ ಏವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಞ್ಚಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ।

ಸಾ ತಾವದೇವ ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕೇದಿಸೇನ ನು ಖೋ ಪುಞ್ಞೇನ ಮಯಾ ಏಸಾ ಲದ್ಧಾ"ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಹೇತುಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ ಥೇರಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಂ ಪೂಜಾಸಕ್ಕಾರಂ ದಿಸ್ವಾ, ರತನತ್ತಯೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ ಸತ್ಥಾರಂ ವನ್ದಿತುಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಭಾವಾ ಸುಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಚ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಚ ದಸ ದಿಸಾ ಓಭಾಸಯಮಾನಾ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವತೋ ಸಮೀಪೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಏವಮಾಹ "ಪಟಿಭಾತಿ ಮಂ ಭಗವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತು"ನ್ತಿ। "ಪಟಿಭಾತು ತಂ, ವಙ್ಗೀಸಾ"ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ಅಥ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿತುಕಾಮೋ ಪರಮಂ ತಾವಸ್ಸಾ ವಿಮಾನಂ ಸಂವಣ್ಣೇನ್ತೋ ಆಹ -

೬೪೬."ಫಲಿಕರಜತಹೇಮಜಾಲಛನ್ನಂ, ವಿವಿಧಚಿತ್ರತಲಮದ್ದಸಂ ಸುರಮ್ಮಂ।
ಬ್ಯಮ್ಹಂ ಸುನಿಮ್ಮಿತಂ ತೋರಣೂಪಪನ್ನಂ, ರುಚಕುಪಕಿಣ್ಣಮಿದಂ ಸುಭಂ ವಿಮಾನಂ॥

೬೪೭."ಭಾತಿ ಚ ದಸ ದಿಸಾ ನಭೇವ ಸುರಿಯೋ, ಸರದೇ ತಮೋನುದೋ ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ।
ತಥಾ ತಪತಿ ಮಿದಂ ತವ ವಿಮಾನಂ, ಜಲಮಿವ ಧೂಮಸಿಖೋ ನಿಸೇ ನಭಗ್ಗೇ॥

೬೪೮."ಮುಸತೀವ ನಯನಂ ಸತೇರತಾವ, ಆಕಾಸೇ ಠಪಿತಮಿದಂ ಮನುಞ್ಞಂ।

वीणामुरजसम्मतालघुट्ठं, इद्धं इन्दपुरं यथा तवेदं॥

१४९॰"पदुमकुमुदुप्पलकुवलयं , योधिकबन्धुकनोजका च सन्ति।
सालकुसुमितपुप्फिता असोका, विविधदुमग्गसुगन्धसेवितमिदं॥

१५०॰"सळललबुजभुजकसंयुत्ता, कुसकसुफुल्लितलतावलम्बिनीहि।
मणिजालसदिसा यसस्सिनी, रम्मा पोक्खरणी उपट्ठिता ते॥

१५१॰"उदकरुहा च येत्थि पुप्फजाता, थलजा ये च सन्ति रुक्खजाता।
मानुसकामानुस्सका च दिब्बा, सब्बे तुय्हं निवेसनम्हि जाता॥

१५२॰"किस्स संयमदमस्सयं विपाको, केनासि कम्मफलेनिधूपपन्ना।
यथा च ते अधिगतमिदं विमानं, तदनुपदं अवचासिळारपम्हे"ति॥

१४६. तत्थ **फलिकरजतहेमजालछन्न**न्ति फलिकमणीहि रजतहेमजालेहि च छादितं, फलिकमणिमयाहि भित्तीहि रजतहेममयेहि जालेहि च समन्ततो हेट्ठा च उपरि च छादितं, विविधवण्णानं विचित्तसन्निवेसानञ्च तलानं भूमीनं वसेन **विविधचित्ततलं अद्दसं** पस्सिं। **सुरम्म**न्ति सुट्ठु रमणीयं। विहरितुकामा वसन्ति एत्थाति **ब्यम्हं,** भवनं। **तोरणूपपन्न**न्ति विविधमालाकम्मादिविचित्तेन सत्तरतनमयेन तोरणेन उपेतं। तोरणन्ति वा द्वारकोट्ठकपासादस्स नामं, तेन च अनेकभूमकेन विचित्ताकारेन तं विमानं उपेतं। **रुचकुपकिण्ण**न्ति सुवण्णवालिकाहि ओकिण्णभूमिं। वालिकसदिसा हि सुवण्णखण्डा रुचा नाम, रुचमेव रुचकन्ति वुत्तं। **सुभ**न्ति सोभति, सुट्ठु भातीति वा सुभं। **विमान**न्ति विसिट्ठमानं, पमाणतो महन्तन्ति अत्थो।

१४७. **भातीति** जोततति उज्जलति। **नभेव सुरियोति** आकासे आदिच्चो विय। **सरदेति** सरदसमये। **तमोनुदोति** अन्धकारविद्धंसनो। **तथा तपती मिद**न्ति यथा सरदकाले सहस्सरंसी सूरियो, तथा तपति दिब्बति इदं तव विमानं, म-कारो पदसन्धिकरो। **जलमिव धूमसिखोति** जलन्तो अग्गि विय। अग्गि हि तस्स अग्गतो धूमो पञ्ञायतीति "धूमसिखो धूमकेतू"ति च वुच्चति। **निसेति** निसति, रत्तियन्ति अत्थो। **नभग्गेति** नभकोट्ठासे, आकासपदेसेति वुत्तं होति। "नगग्गे"ति वा पाठो, पब्बतसिखरेति अत्थो। इदं तव विमानन्ति योजना।

१४८. **मुसतीव नयन**न्ति अतिविय अत्तनो पभस्सरताय पटिहनन्तं दस्सनकिच्चं कातुं अदेन्तं ओलोकेन्तानं चक्खुं मुसति विय। तेनाह **"सतेरताव"**ति, विज्जुलता वियाति अत्थो। **वीणामुरजसम्मतालघुट्ठ**न्ति महतीआदिवीणानं भेरिआदिपटहानं हत्थतालकंसतालानञ्च सद्देहि घोसितं एकनिन्नादं। **इद्ध**न्ति देवपुत्तेहि देवधीताहि दिब्बसम्पत्तिया च समिद्धं। **इन्दपुरं यथाति** सुदस्सननगरं विय।

१४९. पदुमानि च कुमुदानि च उप्पलानि च कुवलयानि च **पदुमकुमुदुप्पलकुवलय**न्ति एकत्तवसेन वुत्तं। अत्थीति वचनं परिणामेत्वा योजेतब्बं। तत्थ पदुमग्गहणेन पुण्डरीकम्पि गहितं, कुमुदग्गहणेन सेतरत्तभेदानि सब्बानि कुमुदानि, उप्पलग्गहणेन रत्तउप्पलं सब्बा वा उप्पलजाति, कुवलयग्गहणेन नीलुप्पलमेव गहितन्ति वेदितब्बं। **योधिकबन्धुकनोजका च सन्तीति** च-कारो निपातमत्तं,

ಯೋಧಿಕಬನ್ಧುಜೀವಕಅನೋಜಕರುಕ್ಖಾ ಚ ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಚಿ “ಅನೋಜಕಾಪಿ ಸನ್ತೀ”ತಿ ಪಾಠಂ ವತ್ವಾ “ಅನೋಜಕಾಪೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತೀ”ತಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ। **ಸಾಲಕುಸುಮಿತಪುಪ್ಫಿತಾ ಅಸೋಕಾ**ತಿ ಸಾಲಾ ಕುಸುಮಿತಾ ಪುಪ್ಫಿತಾ ಅಸೋಕಾತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ । **ವಿವಿಧದುಮಗ್ಗಸುಗನ್ಧಸೇವಿತಮಿದ**ನ್ತಿ ನಾನಾವಿಧಾನಂ ಉತ್ತಮರುಕ್ಖಾನಂ ಸೋಭನೇಹಿ ಗನ್ಧೇಹಿ ಸೇವಿತಂ ಪರಿಭಾವಿತಂ ಇದಂ ತೇ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೫೦. **ಸಳಲಲಬುಜಭುಜಕಸಂಯುತ್ತಾ**ತಿ ತೀರೇ ಠಿತೇಹಿ ಸಳಲೇಹಿ ಲಬುಜೇಹಿ ಭುಜಕರುಕ್ಖೇಹಿ ಚ ಸಹಿತಾ। ಭುಜಕೋ ನಾಮ ಏಕೋ ಸುಗನ್ಧರುಕ್ಖೋ ದೇವಲೋಕೇ ಚ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ಚ ಅತ್ಥಿ, ಅಞ್ಞತ್ಥ ನತ್ಥೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಕುಸಕಸುಫುಲ್ಲಿತಲತಾವಲಮ್ಬಿನೀಹೀ**ತಿ ಕುಸಕೇಹಿ ತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದೀಹಿ ತಿಣಜಾತೀಹಿ ಓಲಮ್ಬಮಾನಾಹಿ ಸನ್ತಾನಕವಲ್ಲಿಆದೀಹಿ ಸುಟ್ಠು ಕುಸುಮಿತಲತಾಹಿ ಚ ಸಂಯುತ್ತಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮಣಿಜಾಲಸದಿಸಾ**ತಿ ಮಣಿಜಾಲಸದಿಸಜಲಾ। “ಮಣಿಜಲಸದಿಸಾ”ತಿಪಿ ಪಾಳಿ, ಮಣಿಸದಿಸಜಲಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸಸ್ಸಿನೀ**ತಿ ದೇವತಾಯ ಆಲಪನಂ। **ಉಪಟ್ಠಿತಾ ತೇ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಗುಣಾ ರಮಣೀಯಾ ಪೋಕ್ಖರಣೀ ತವ ವಿಮಾನಸಮೀಪೇ ಠಿತಾ।

೬೫೧. **ಉದಕರುಹಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತೇ ಪದುಮಾದಿಕೇ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಯೇತ್ಥೀ**ತಿ ಯೇ ಅತ್ಥಿ। **ಥಲಜಾ**ತಿ ಯೋಧಿಕಾದಿಕಾ। **ಯೇ ಚ ಸನ್ತೀ**ತಿ ಯೇ ಅಞ್ಞೇಪಿ ರುಕ್ಖಜಾತಾ ಪುಪ್ಫೂಪಗಾ ಚ ಫಲೂಪಗಾ ಚ, ತೇಪಿ ತವ ವಿಮಾನಸಮೀಪೇ ಸನ್ತಿಯೇವ।

೬೫೨. **ಕಿಸ್ಸ ಸಂಯಮದಮಸ್ಸಯಂ ವಿಪಾಕೋ**ತಿ ಕಾಯಸಂಯಮಾದೀಸು ಕೀದಿಸಸ್ಸ ಸಂಯಮಸ್ಸ, ಇನ್ದ್ರಿಯದಮನಾದೀಸು ಕೀದಿಸಸ್ಸ ದಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ। **ಕೇನಾಸೀ**ತಿ ಅಞ್ಞಮೇವ ಉಪಪತ್ತಿನಿಬ್ಬತ್ತಕಂ, ಅಞ್ಞಂ ಉಪಭೋಗಸುಖನಿಬ್ಬತ್ತಕಂ ಹೋತೀತಿ “ಕೇನಾಸಿ ಕಮ್ಮಫಲೇನಿಧೂಪಪನ್ನಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ **“ಯಥಾ ಚ ತೇ ಅಧಿಗತಮಿದಂ ವಿಮಾನ”**ನ್ತಿ ಆಹ। ತತ್ಥ **ಕಮ್ಮಫಲೇನಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಫಲೇನ ವಿಪಚ್ಚಿತುಂ ಆರದ್ಧೇನಾತಿ ವಚನಸೇಸೋ, ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ। **ತದನುಪದಂ ಅವಚಾಸೀ**ತಿ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಮಯಾ ವುತ್ತಪದಸ್ಸ ಅನುಪದಂ ಅನುರೂಪಪದಂ ಕತ್ವಾ ಕಥೇಯ್ಯಾಸಿ। **ಅಳಾರಪಮ್ಹೇ**ತಿ ಬಹಲಸಂಹತಪಖುಮೇ, ಗೋಪಖುಮೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಅಥ ದೇವತಾ ಆಹ –

೬೫೩“ಯಥಾ ಚ ಮೇ ಅಧಿಗತಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಕೋಞ್ಚಮಯೂರಚಕೋರ ಸಙ್ಘಚರಿತಂ।
ದಿಬ್ಯಪಿಲವಹಂಸರಾಜಚಿಣ್ಣಂ, ದಿಜಕಾರಣ್ಡವಕೋಕಿಲಾಭಿನದಿತಂ॥

೬೫೪“ನಾನಾಸನ್ತಾನಕಪುಪ್ಫರುಕ್ಖವಿವಿಧಾ , ಪಾಟಲಿಜಮ್ಬುಅಸೋಕರುಕ್ಖವನ್ತಂ।
ಯಥಾ ಚ ಮೇ ಅಧಿಗತಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ತಂ ತೇ ಪವೇದಯಾಮಿ ಸುಣೋಹಿ ಭನ್ತೇ॥

೬೫೫“ಮಗಧವರಪುರತ್ಥಿಮೇನ, ನಾಲಕಗಾಮೋ ನಾಮ ಅತ್ಥಿ ಭನ್ತೇ।
ತತ್ಥ ಅಹೋಸಿಂ ಪುರೇ ಸುಣಿಸಾ, ಪೇಸವತೀತಿ ತತ್ಥ ಜಾನಿಂಸು ಮಮಂ॥

೬೫೬“ಸಾಹಮಪಚಿತತ್ಥಧಮ್ಮಕುಸಲಂ, ದೇವಮನುಸ್ಸಪೂಜಿತಂ ಮಹನ್ತಂ।
ಉಪತಿಸ್ಸಂ ನಿಬ್ಬುತಮಪ್ಪಮೇಯ್ಯಂ, ಮುದಿತಮನಾ ಕುಸುಮೇಹಿ ಅಬ್ಭುಕಿರಿಂ॥

೬೫೭“ಪರಮಗತಿಗತಞ್ಚ ಪೂಜಯಿತ್ವಾ, ಅನ್ತಿಮದೇಹಧರಂ ಇಸಿಂ ಉಳಾರಂ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಕಂ ಸಮುಸ್ಸಯಂ, ತಿದಸಗತಾ ಇಧ ಮಾವಸಾಮಿ ಠಾನ”ನ್ತಿ॥

೭೫೩. ತತ್ಥ **ಕೋಞ್ಚಮಯೂರಚಕೋರಸಙ್ಘಚರಿತ**ನ್ತಿ ಸಾರಸಸಿಖಣ್ಡಿಕುಮ್ಭಕಾರಕುಕ್ಕುಟಗಣೇಹಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಿಚರಿತಂ। **ದಿಬ್ಯಪಿಲವಹಂಸರಾಜಚಿಣ್ಣ**ನ್ತಿ ಉದಕೇ ಪಿಲವಿತ್ವಾ ವಿಚರಣತೋ "ಪಿಲವಾ"ತಿ ಲದ್ಧನಾಮೇಹಿ ಉದಕಸಕುಣೇಹಿ ಹಂಸರಾಜೇಹಿ ಚ ತಹಿಂ ತಹಿಂ ವಿಚರಿತಂ। **ದಿಜಕಾರಣ್ಡವಕೋಕಿಲಾಭಿನದಿತ**ನ್ತಿ ಕಾರಣ್ಡವೇಹಿ ಕಾದಮ್ಬೇಹಿ ಕೋಕಿಲೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ದಿಜೇಹಿ ಅಭಿನಾದಿತಂ।

೭೫೪. **ನಾನಾಸನ್ತಾನಕಪುಪ್ಫರುಕ್ಖವಿವಿಧಾ**ತಿ ನಾನಾವಿಧಸಾಖಾಪಸಾಖವನ್ತಾ ನಾನಾಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾ ನಾನಾಸನ್ತಾನಕಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾ , ತೇಹಿ ವಿವಿಧಂ ಚಿತ್ತಾಕಾರಂ ವಿಚಿತ್ತಸನ್ನಿವೇಸಂ ನಾನಾಸನ್ತಾನಕಪುಪ್ಫರುಕ್ಖವಿವಿಧಾ । "ವಿವಿಧ"ನ್ತಿ ಹಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ "ವಿವಿಧಾ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸನ್ತಾನಕಾತಿ ಹಿ ಕಾಮವಲ್ಲಿಯೋ, ನಾನಾವಿಧಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾ ಚ ವಿವಿಧಾ ಏತ್ಥ ಸನ್ತಿ , ತೇಹಿ ವಾ ವಿವಿಧನ್ತಿ ನಾನಾಸನ್ತಾನಕಪುಪ್ಫರುಕ್ಖವಿವಿಧಾ। "ನಾನಾಸನ್ತಾನಕಪುಪ್ಫರುಕ್ಖವಿವಿಧಂ, ಪಾಟಲಿಜಮ್ಬುಅಸೋಕರುಕ್ಖವನ್ತ"ನ್ತಿ ಚ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ। ತೇಹಿ "ಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾ ಸನ್ತೀ"ತಿ ಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। "ಪುಪ್ಫರುಕ್ಖಾ"ತಿ ವಾ ಅವಿಭತ್ತಿಕನಿದ್ದೇಸೋ, ಪುಪ್ಫರಕ್ಖನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೭೫೫. **ಮಗಧವರಪುರತ್ಥಿಮೇನಾ**ತಿ ಮಗಧವರೇ ಪುರತ್ಥಿಮೇನ, ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಟ್ಠಾನತಾಯ ಉತ್ತಮೇ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಪುರತ್ಥಿಮದಿಸಾಯ। **ತತ್ಥ ಅಹೋಸಿಂ ಪುರೇ ಸುಣಿಸಾ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅಹಂ ತಸ್ಮಿಂ ನಾಲಕಗಾಮೇ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಗಹಪತಿಕುಲೇ ಸುಣಿಸಾ ಸುಣ್ಹಾ ಅಹೋಸಿಂ।

೭೫೬. **ಸಾ**ತಿ ಸಯಂ। ಅತ್ಥೇ ಚ ಧಮ್ಮೇ ಚ ಕುಸಲೋತಿ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಕುಸಲೋ, ಭಗವಾ। ಅಪಚಿತೋ ಅತ್ಥಧಮ್ಮಕುಸಲೋ ಏತೇನಾತಿ **ಅಪಚಿತತ್ಥಧಮ್ಮಕುಸಲೋ,** ಧಮ್ಮಸೇನಾಪತಿ, ತಂ। ಅಪಚಿತಂ ವಾ ಅಪಚಯೋ, ನಿಬ್ಬಾನಂ, ತಸ್ಮಿಂ ಅವಸಿಟ್ಠಅತ್ಥಧಮ್ಮೇ ಚ ಕುಸಲಂ, ಅಪಚಿತೇ ವಾ ಪೂಜನೀಯೇ ಅತ್ಥೇ ಧಮ್ಮೇ ನಿರೋಧೇ ಮಗ್ಗೇ ಚ ಕುಸಲಂ। ಮಹನ್ತೇಹಿ ಉಳಾರೇಹಿ ಸೀಲಕ್ಖನ್ಧಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಮಹನ್ತಂ। ಕುಸುಮೇಹೀ**ತಿ ರತನಮಯೇಹಿ ಇತರೇಹಿ ಚ ಕುಸುಮೇಹಿ।

೭೫೮. **ಪರಮಗತಿಗತ**ನ್ತಿ ಅನುಪಾದಿಸೇಸನಿಬ್ಬಾನಂ ಪತ್ತಂ। **ಸಮುಸ್ಸಯ**ನ್ತಿ ಸರೀರಂ। **ತಿದಸಗತಾ**ತಿ ತಿದಸಭವನಂ ಗತಾ, ತಾವತಿಂಸಂ ದೇವನಿಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನಾ। **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕೇ। **ಆವಸಾಮಿ ಠಾನ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ವಿಮಾನಂ ಅಧಿವಸಾಮಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ಆಯಸ್ಮತಾ ವಙ್ಗೀಸೇನ ದೇವತಾಯ ಚ ಕಥಿತಕಥಾಮಗ್ಗಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಭಗವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪೇಸವತೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಮಲ್ಲಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೀತವತ್ಥೇ ಪೀತಧಜೇತಿ ಮಲ್ಲಿಕಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಧಮ್ಮಚಕ್ಕಪ್ಪವತ್ತನಮಾದಿಂ ಕತ್ವಾ ಯಾವ ಸುಭದ್ದಪರಿಬ್ಬಾಜಕವಿನಯನಾ ಕತಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚೇ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ಉಪವತ್ತನೇ ಮಲ್ಲರಾಜೂನಂ ಸಾಲವನೇ ಯಮಕಸಾಲಾನಮನ್ತರೇ ವಿಸಾಖಪುಣ್ಣಮಾಯಂ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಭಗವತಿ ಲೋಕನಾಥೇ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ತಸ್ಸ ಸರೀರಪೂಜಾಯ ಕಯಿರಮಾನಾಯ ತದಾ ಕುಸಿನಾರಾಯಂ ವಸಮಾನಾ ಬನ್ಧುಲಮಲ್ಲಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಮಲ್ಲರಾಜಪುತ್ತೀ ಮಲ್ಲಿಕಾ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ವಿಸಾಖಾಯ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾಯ ಪಸಾಧನಸದಿಸಂ ಅತ್ತನೋ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇನ ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಬಹುಂ

ಗನ್ಧಮಾಲಾದಿಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಸರೀರಂ ಪೂಜೇಸಿ। ಅಯಮೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪೋ, ವಿತ್ಥಾರತೋ ಪನ ಮಲ್ಲಿಕಾವತ್ಥು ಧಮ್ಮಪದವಣ್ಣನಾಯಂ ಆಗತಮೇವ।

ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತೇನ ಪೂಜಾನುಭಾವೇನ ಅಸ್ಸಾ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಅಸಾಧಾರಣಾ ಉಳಾರಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಹೋಸಿ। ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರವಿಮಾನಾನಿ ಸತ್ತರತನಸಮುಜ್ಜಲಾನಿ ವಿಸೇಸತೋ ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣೋಭಾಸಾನಿ ಅತಿವಿಯ ಪಭಸ್ಸರಾನಿ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಆಸಿಞ್ಚಮಾನಾವ ಸುವಣ್ಣರಸಧಾರಾಪಿಞ್ಜರಾ ಕರೋನ್ತಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ನಾರದೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಗಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ತಂ -

೭೫೮"ಪೀತವತ್ಥೇ ಪೀತಧಜೇ, ಪೀತಾಲಙ್ಕಾರಭೂಸಿತೇ।
ಪೀತನ್ತರಾಹಿ ವಗ್ಗೂಹಿ, ಅಪಿಳನ್ಧಾವ ಸೋಭಸಿ॥

೭೫೯"ಕಾ ಕಮ್ಬುಕಾಯೂರಧರೇ, ಕಞ್ಚನಾವೇಳಭೂಸಿತೇ।
ಹೇಮಜಾಲಕಸಞ್ಛನ್ನೇ, ನಾನಾರತನಮಾಲಿನೀ॥

೭೬೦"ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಯಾ ಚ, ಮುತ್ತಾಮಯಾ ವೇಳುರಿಯಮಯಾ ಚ।
ಮಸಾರಗಲ್ಲಾ ಸಹಲೋಹಿತಙ್ಗಾ, ಪಾರೇವತಕ್ಖೀಹಿ ಮಣೀಹಿ ಚಿತ್ತತಾ॥

೭೬೧"ಕೋಚಿ ಕೋಚಿ ಏತ್ಥ ಮಯೂರಸುಸ್ಸರೋ, ಹಂಸಸ್ಸರಞ್ಞೋ ಕರವೀಕಸುಸ್ಸರೋ।
ತೇಸಂ ಸರೋ ಸುಯ್ಯತಿ ವಗ್ಗುರೂಪೋ, ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಂ ತೂರಿಯಮಿವಪ್ಪವಾದಿತಂ॥

೭೬೨"ರಥೋ ಚ ತೇ ಸುಭೋ ವಗ್ಗು, ನಾನಾರತನಚಿತ್ತಿತೋ।
ನಾನಾವಣ್ಣಾಹಿ ಧಾತೂಹಿ, ಸುವಿಭತ್ತೋವ ಸೋಭತಿ॥

೭೬೩"ತಸ್ಮಿಂ ರಥೇ ಕಞ್ಚನಬಿಮ್ಬವಣ್ಣೇ, ಯಾ ತ್ವಂ ಠಿತಾ ಭಾಸಸಿಮಂ ಪದೇಸಂ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ - ಪುಚ್ಛಿ।

೭೫೮. ತತ್ಥ **ಪೀತವತ್ಥೇ**ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧಚಾಮೀಕರಪಭಸ್ಸರತಾಯ ಪೀತೋಭಾಸನಿವಾಸನೇ। **ಪೀತಧಜೇ**ತಿ ವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ರಥೇ ಚ ಸಮುಸ್ಸಿತಹೇಮಮಯವಿಪುಲಕೇತುಭಾವತೋ ಪೀತೋಭಾಸಧಜೇ। **ಪೀತಾಲಙ್ಕಾರಭೂಸಿತೇ**ತಿ ಪೀತೋಭಾಸೇಹಿ ಆಭರಣೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತೇ। ಸತಿಪಿ ಅಲಙ್ಕಾರಾನಂ ನಾನಾವಿಧರಂಸಿಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲವಿವಿಧರತನವಿಚಿತ್ತಭಾವೇ ತಾದಿಸಸುಚರಿತವಿಸೇಸನಿಬ್ಬತ್ತತಾಯ ಪನ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಚಾಮೀಕರಮರೀಚಿಜಾಲವಿಜ್ಜೋತಿತತ್ತಾ ವಿಸೇಸತೋ ಪೀತನಿಭಾಸಾನಿ ತಸ್ಸಾ ಆಭರಣಾನಿ ಅಹೇಸುಂ। **ಪೀತನ್ತರಾಹೀ**ತಿ ಪೀತವಣ್ಣೇಹಿ ಉತ್ತರಿಯೇಹಿ। "ಸನ್ತರುತ್ತರಪರಮಂ ತೇನ ಭಿಕ್ಖುನಾ ತತೋ ಚೀವರಂ ಸಾದಿತಬ್ಬ"ನ್ತಿಆದೀಸು (ಪಾರಾ॰ ೫೨೩-೫೨೪) ನಿವಾಸನೇ ಅನ್ತರಸದ್ದೋ ಆಗತೋ, ಇಧ ಪನ "ಅನ್ತರಸಾಟಕಾ"ತಿಆದೀಸು ವಿಯ ಉತ್ತರಿಯೇ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಅನ್ತರಾ ಉತ್ತರಿಯಂ ಉತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಉಪಸಂಬ್ಯಾನನ್ತಿ ಪರಿಯಾಯಸದ್ದಾ ಏತೇ। **ವಗ್ಗೂಹೀ**ತಿ ಸೋಭನೇಹಿ ಸಣ್ಹಮಟ್ಠೇಹಿ। **ಅಪಿಳನ್ಧಾವ ಸೋಭಸೀ**ತಿ ತ್ವಂ ಇಮೇಹಿ ಅಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅನಲಙ್ಕತಾಪಿ ಅತ್ತನೋ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾವ ಸೋಭಸಿ। ತೇ ಪನ ಅಲಙ್ಕಾರಾ ತವ ಸರೀರಂ ಪತ್ವಾ ಸೋಭನ್ತಿ, ತಸ್ಮಾ ಅನಲಙ್ಕತಾಪಿ ತ್ವಂ ಅಲಙ್ಕತಸದಿಸೇತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೭೫೯. **ಕಾ ಕಮ್ಬುಕಾಯೂರಧರೇ**ತಿ ಕಾ ತ್ವಂ ಕತರದೇವನಿಕಾಯಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸುವಣ್ಣಮಯಪರಿಹಾರಕಧರೇ, ಸುವಣ್ಣಮಯಕೇಯೂರಧರೇ ವಾ। ಕಮ್ಬುಪರಿಹಾರಕನ್ತಿ ಚ ಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರವಿಸೇಸೋ ವುಚ್ಚತಿ, ಕಾಯೂರನ್ತಿ

ಭುಜಾಲಙ್ಕಾರವಿಸೇಸೋ। ಅಥ ವಾ ಕಮ್ಬೂತಿ ಸುವಣ್ಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಕಮ್ಬುಕಾಯೂರಧರೇ ಸುವಣ್ಣಮಯಬಾಹಾಭರಣಧರೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಞ್ಚನಾವೇಳಭೂಸಿತೇ**ತಿ ಕಞ್ಚನಮಯಾವೇಳಪಿಳನ್ಧನಭೂಸಿತೇ। **ಹೇಮಜಾಲಕಸಞ್ಛನ್ನೇ**ತಿ ರತನಪರಿಸಿಬ್ಬಿತೇನ ಹೇಮಮಯೇನ ಜಾಲಕೇನ ಛಾದಿತಸರೀರೇ। **ನಾನಾರತನಮಾಲಿನೀ**ತಿ ನಕ್ಖತ್ತಮಾಲಾಯ ವಿಯ ಕಾಳಪಕ್ಖರತ್ತಿಯಂ ಸೀಸೇ ಪಟಿಮುಕ್ಕಾಹಿ ವಿವಿಧಾಹಿ ರತನಾವಲೀಹಿ ನಾನಾರತನಮಾಲಿನೀ ಕಾ ತ್ವನ್ತಿ ಪುಚ್ಛತಿ।

೬೬೦. **ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ**ತಿಆದಿ ಯಾಹಿ ರತನಮಾಲಾಹಿ ಸಾ ದೇವತಾ ನಾನಾರತನಮಾಲಿನೀತಿ ವುತ್ತಾ, ತಾಸಂ ದಸ್ಸನಂ। ತತ್ಥ **ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ**ತಿ ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಮಾಲಾ। **ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಯಾ**ತಿ ಪದುಮರಾಗಾದಿರತ್ತಮಣಿಮಯಾ। **ಮಸಾರಗಲ್ಲಾ**ತಿ ಮಸಾರಗಲ್ಲಮಣಿಮಯಾ। **ಸಹಲೋಹಿತಙ್ಗಾ**ತಿ ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಣಿಮಯಾಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಕಬರಮಣಿಮಯಾ ಚೇವ ಲೋಹಿತಙ್ಗಸಙ್ಖಾತರತ್ತಮಣಿಮಯಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಾರೇವತಕ್ಖೀಹಿ ಮಣೀಹಿ ಚಿತ್ತತಾ**ತಿ ಪಾರೇವತಕ್ಖಿಸದಿಸೇಹಿ ಮಣೀಹಿ ಯಥಾವುತ್ತಮಣೀಹಿ ಚ ಸಞ್ಜಾತಚಿತ್ತಭಾವಾ ಇಮಾ ತವ ಕೇಸಹತ್ಥೇ ರತನಮಾಲಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೬೬೧. **ಕೋಚಿ ಕೋಚೀ**ತಿ ಏಕಚ್ಚೋ ಏಕಚ್ಚೋ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತೇಸು ಮಾಲಾದಾಮೇಸು। **ಮಯೂರಸುಸ್ಸರೋ**ತಿ ಮಯೂರೋ ವಿಯ ಸುನ್ದರನಾದೋ। **ಹಂಸಸ್ಸರಞ್ಞೋ**ತಿ ಹಂಸಸ್ಸರೋ ಅಞ್ಞೋ, ಹಂಸಸದಿಸಸ್ಸರೋ ಅಪರೋ। **ಕರವೀಕಸುಸ್ಸರೋ**ತಿ ಕರವೀಕೋ ವಿಯ ಸೋಭನಸ್ಸರೋ। ತೇಸಂ ಮಾಲಾದಾಮಾನಂ ಯಥಾ ಮಯೂರಸ್ಸರೋ, ಹಂಸಸ್ಸರೋ , ಕರವೀಕಸ್ಸರೋ, ಏವಂ ವಗ್ಗುರೂಪೋ ಮಧುರಾಕಾರೋ ಸರೋ ಸುಯ್ಯತಿ। ಕಿಮಿವ ? **ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಂ ತೂರಿಯಮಿವಪ್ಪವಾದಿತಂ**। ಯಥಾ ಕುಸಲೇನ ವಾದಿತೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ತೂರಿಯೇ, ಏವಂ ತೇಸಂ ಸರೋ ಸುಯ್ಯತಿ, ವಗ್ಗುರೂಪೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ।

೬೬೨. **ನಾನಾವಣ್ಣಾಹಿ ಧಾತೂಹೀ**ತಿ ಅನೇಕರೂಪಾಹಿ ಅಕ್ಖಚಕ್ಕಈಸಾದಿಅವಯವಧಾತೂಹಿ। **ಸುವಿಭತ್ತೋವ ಸೋಭತೀ**ತಿ ಅವಯವಾನಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಯುತ್ತಪ್ಪಮಾಣತಾಯ ವಿಭತ್ತಿವಿಭಾಗಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಸುವಿಭತ್ತೋವ ಹುತ್ವಾ ವಿರಾಜತಿ। ಅಥ ವಾ ಸುವಿಭತ್ತೋವಾತಿ ಕೇವಲಂ ಕಮ್ಮನಿಬ್ಬತ್ತೋಪಿ ಸುಸಿಕ್ಖಿತೇನ ಸಿಪ್ಪಾಚರಿಯೇನ ವಿಭತ್ತೋವ ವಿರಚಿತೋ ವಿಯ ಸೋಭತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೬೩. **ಕಞ್ಚನಬಿಮ್ಬವಣ್ಣೇ**ತಿ ಸಾತಿಸಯಂ ಪೀತೋಭಾಸತಾಯ ಕಞ್ಚನಬಿಮ್ಬಕಸದಿಸೇ ತಸ್ಮಿಂ ರಥೇ। ಕಞ್ಚನಬಿಮ್ಬವಣ್ಣೇತಿ ವಾ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಆಲಪನಂ , ಗನ್ಧೋದಕೇನ ಧೋವಿತ್ವಾ ಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಕರಸೇನ ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ದುಕೂಲಚುಮ್ಬಟಕೇನ ಮಜ್ಜಿತಕಞ್ಚನಪಟಿಮಾಸದಿಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಾಸಸಿಮಂ ಪದೇಸ**ನ್ತಿ ಇಮಂ ಸಕಲಮ್ಪಿ ಭೂಮಿಪದೇಸಂ ಭಾಸಯಸಿ ವಿಜ್ಜೋತಯಸಿ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾಪಿ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೬೬೪"ಸೋವಣ್ಣಜಾಲಂ ಮಣಿಸೋಣ್ಣಚಿತ್ತಿತಂ, ಮುತ್ತಾಚಿತಂ ಹೇಮಜಾಲೇನ ಛನ್ನಂ।
ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಗೋತಮೇ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೇ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅಹಮಾಭಿರೋಪಯಿಂ॥

೬೬೫"ತಾಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಕುಸಲಂ ಬುದ್ಧವಣ್ಣಿತಂ।
ಅಪೇತಸೋಕಾ ಸುಖಿತಾ, ಸಮ್ಪಮೋದಾಮನಾಮಯಾ"ತಿ॥

೬೬೪. ತತ್ಥ **ಸೋವಣ್ಣಜಾಲ**ನ್ತಿ ಸರೀರಪ್ಪಮಾಣೇನ ಕತಂ ಸುವಣ್ಣಮಯಂ ಜಾಲಂ। **ಮಣಿಸೋಣ್ಣಚಿತ್ತಿತ**ನ್ತಿ ಸೀಸಾದಿಟ್ಠಾನೇಸು ಸೀಸೂಪಗಗೀವೂಪಗಾದಿಆಭರಣವಸೇನ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಮಣೀಹಿ ಚ ಸುವಣ್ಣೇನ ಚ ಚಿತ್ತಿತಂ। **ಮುತ್ತಾಚಿತ**ನ್ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಆಬದ್ಧಾಹಿ ಮುತ್ತಾವಲೀಹಿ ಆಚಿತಂ। **ಹೇಮಜಾಲೇನ ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಹೇಮಮಯೇನ ಪಭಾಜಾಲೇನ ಛನ್ನಂ। ತಞ್ಹಿ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಮಣೀಹಿ ಚೇವ ಸುವಣ್ಣೇನ ಚ ಚಿತ್ತಿತಂ ಮುತ್ತಾವಲೀಹಿ ಆಚಿತಮ್ಪಿ ಸುಪರಿಸುದ್ಧಸ್ಸ ರತ್ತಸುವಣ್ಣಸ್ಸೇವ ಯೇಭುಯ್ಯತಾಯ ದಿವಾಕರಕಿರಣಸಮ್ಫಸ್ಸತೋ

ಅತಿವಿಯ ಪಭಸ್ಸರೇನ ಹೇಮಮಯೇನ ಪಭಾಜಾಲೇನ ಸಞ್ಛಾದಿತಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಹುತ್ವಾ ಕಞ್ಚನಾದಾಸಂ ವಿಯ ತಿಟ್ಠತಿ। **ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ**ತಿ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ। **ಗೋತಮೇ**ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತ್ತೇನ ನಿದ್ದಿಸತಿ। **ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯೇ**ತಿ ಗುಣಾನುಭಾವತೋ ಪಮಿನಿತುಂ ಅಸಕ್ಕುಣೇಯ್ಯೇ। **ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಫಲವಿಸಯಾಯ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಾಯ ಚ ಸದ್ಧಾಯ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ। **ಅಭಿರೋಪಯಿ**ನ್ತಿ ಪೂಜಾವಸೇನ ಸರೀರೇ ರೋಪೇಸಿಂ ಪಟಿಮುಞ್ಚಿಂ।

೬೬೫. ತಾಹನ್ತಿ ತಂ ಅಹಂ। **ಕುಸಲ**ನ್ತಿ ಕುಚ್ಛಿತಸಲನಾದಿಅತ್ಥೇನ ಕುಸಲಂ। **ಬುದ್ಧವಣ್ಣಿತ**ನ್ತಿ "ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸತ್ತಾ ಅಪದಾ ವಾ ದ್ವಿಪದಾ ವಾ"ತಿಆದಿನಾ (ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೧೩೯; ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪) ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಪಸತ್ಥಂ। **ಅಪೇತಸೋಕಾ**ತಿ ಸೋಕಹೇತೂನಂ ಭೋಗಬ್ಯಸನಾದೀನಂ ಅಭಾವೇನ ಅಪಗತಸೋಕಾ। ತೇನ ಚಿತ್ತದುಕ್ಖಾಭಾವಮಾಹ। **ಸುಖಿತಾ**ತಿ ಸಞ್ಜಾತಸುಖಾ ಸುಖಪ್ಪತ್ತಾ। ಏತೇನ ಸರೀರದುಕ್ಖಾಭಾವಂ ವದತಿ। ಚಿತ್ತದುಕ್ಖಾಭಾವೇನ ಚಸ್ಸಾ ಪಮೋದಾಪತ್ತಿ, ಸರೀರದುಕ್ಖಾಭಾವೇನ ಅರೋಗತಾ। ತೇನಾಹ "**ಸಮ್ಪಮೋದಾಮನಾಮಯಾ**"ತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ಅಯಞ್ಚ ಅತ್ಥೋ ತದಾ ಅತ್ತನಾ ದೇವತಾಯ ಚ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾಲೇ ಆಯಸ್ಮತಾ ನಾರದೇನ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಾನಂ ಆರೋಚಿತೋ, ತೇ ಚ ತಂ ತಥೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೋಪಯಿಂಸೂತಿ।

ಮಲ್ಲಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ವಿಸಾಲಕ್ಖಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಕಾ ನಾಮ ತ್ವಂ ವಿಸಾಲಕ್ಖೀತಿ ವಿಸಾಲಕ್ಖಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ರಞ್ಞಾ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಭಗವತಾ ಸರೀರಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ರಾಜಗಹೇ ಥೂಪೇ ಚ ಮಹೇ ಚ ಕತೇ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೀ ಏಕಾ ಮಾಲಾಕಾರಧೀತಾ ಸುನನ್ದಾ ನಾಮ ಉಪಾಸಿಕಾ ಅರಿಯಸಾವಿಕಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಪಿತುಂ ಗೇಹತೋ ಪೇಸಿತಂ ಬಹುಂ ಮಾಲಞ್ಚ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಪೇಸೇತ್ವಾ ದೇವಸಿಕಂ ಚೇತಿಯೇ ಪೂಜಂ ಕಾರೇಸಿ, ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಪನ ಸಯಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಅಞ್ಞತರೇನ ರೋಗೇನ ಫುಟ್ಠಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಹುತ್ವಾ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸಾ ಸಕ್ಕೇನ ದೇವಾನಮಿನ್ದೇನ ಸಹ ಚಿತ್ತಲತಾವನಂ ಪಾವಿಸಿ। ತತ್ಥ ಚ ಅಞ್ಞಾಸಂ ದೇವತಾನಂ ಪಭಾ ಪುಪ್ಫಾದೀನಂ ಪಭಾಹಿ ಪಟಿಹತಾ ಹುತ್ವಾ ವಿಚಿತ್ತವಣ್ಣಾ ಹೋತಿ, ಸುನನ್ದಾಯ ಪನ ಪಭಾ ತಾಹಿ ಅನಭಿಭೂತಾ ಸಭಾವೇನೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ತಾಯ ಕತಸುಚರಿತಂ ಞಾತುಕಾಮೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೬೬೬."ಕಾ ನಾಮ ತ್ವಂ ವಿಸಾಲಕ್ಖಿ, ರಮ್ಮೇ ಚಿತ್ತಲತಾವನೇ।
ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾಸಿ, ನಾರೀಗಣಪುರಕ್ಖತಾ॥

೬೬೭."ಯದಾ ದೇವಾ ತಾವತಿಂಸಾ, ಪವಿಸನ್ತಿ ಇಮಂ ವನಂ।
ಸಯೋಗ್ಗಾ ಸರಥಾ ಸಬ್ಬೇ, ಚಿತ್ರಾ ಹೋನ್ತಿ ಇಧಾಗತಾ॥

೬೬೮."ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಇಧ ಪತ್ತಾಯ, ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರನ್ತಿಯಾ।
ಕಾಯೇ ನ ದಿಸ್ಸತೀ ಚಿತ್ತಂ, ಕೇನ ರೂಪಂ ತವೇದಿಸಂ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥

೬೬೬. ತತ್ಥ **ಕಾ ನಾಮ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವೇ ಕಾ ನಾಮ ಕೀದಿಸೀ ನಾಮ ತ್ವಂ, ಯತ್ಥ ಕತೇನ ಸುಚರಿತೇನ ಅಯಂ ತೇ ಈದಿಸೀ ಆನುಭಾವಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಹೋಸೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ವಿಸಾಲಕ್ಖೀ**ತಿ ವಿಪುಲಲೋಚನೇ।

೬೬೭. **ಯದಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಕಾಲೇ। **ಇಮಂ ವನನ್ತಿ** ಇಮಂ ಚಿತ್ತಲತಾನಾಮಕಂ ಉಪವನಂ। **ಚಿತ್ರಾ ಹೋನ್ತೀತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಲತಾವನೇ ವಿಚಿತ್ತಪಭಾಸಂಸಗ್ಗೇನ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾದೀನಂ ಪಕತಿಓಭಾಸತೋಪಿ ವಿಸಿಟ್ಠಭಾವಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಿಚಿತ್ರಾಕಾರಾ ಹೋನ್ತಿ। **ಇಧಾಗತಾತಿ** ಇಧ ಆಗತಾ ಸಮ್ಪತ್ತಾ, ಇಧ ವಾ ಆಗಮನಹೇತು।

೬೬೮. **ಇಧ ಪತ್ತಾಯಾತಿ** ಇಮಂ ಠಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಾಯ ಉಪಗತಾಯ। **ಕೇನ ರೂಪಂ ತವೇದಿಸನ್ತಿ** ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ತವ ರೂಪಂ ಸರೀರಂ ಏದಿಸಂ ಏವರೂಪಂ, ಚಿತ್ತಲತಾವನಸ್ಸ ಪಭಂ ಅಭಿಭವನ್ತಂ ತಿಟ್ಠತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏವಂ ಸಕ್ಕೇನ ಪುಟ್ಠಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೬೬೯॰ಯೇನ ಕಮ್ಮೇನ ದೇವಿನ್ದ, ರೂಪಂ ಮಯ್ಹಂ ಗತೀ ಚ ಮೇ।
ಇದ್ಧಿ ಚ ಆನುಭಾವೋ ಚ, ತಂ ಸುಣೋಹಿ ಪುರಿನ್ದದ॥

೬೭೦॰ಅಹಂ ರಾಜಗಹೇ ರಮ್ಮೇ, ಸುನನ್ದಾ ನಾಮುಪಾಸಿಕಾ।
ಸದ್ಧಾ ಸೀಲೇನ ಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಸಂವಿಭಾಗರತಾ ಸದಾ॥

೬೭೧॰ಅಚ್ಛಾದನಞ್ಚ ಭತ್ತಞ್ಚ, ಸೇನಾಸನಂ ಪದೀಪಿಯಂ।
ಅದಾಸಿಂ ಉಜುಭೂತೇಸು, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ॥

೬೭೨॰ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

೬೭೩॰ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಂ, ಸದಾ ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ।
ಸಞ್ಞಮಾ ಸಂವಿಭಾಗಾ ಚ, ವಿಮಾನಂ ಆವಸಾಮಹಂ॥

೬೭೪॰ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ, ಮುಸಾವಾದಾ ಚ ಸಞ್ಞತಾ।
ಥೇಯ್ಯಾ ಚ ಅತಿಚಾರಾ ಚ, ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಚ ಆರಕಾ॥

೬೭೫॰ಪಞ್ಚಸಿಕ್ಖಾಪದೇ ರತಾ, ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನ ಕೋವಿದಾ।
ಉಪಾಸಿಕಾ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಗೋತಮಸ್ಸ ಯಸಸ್ಸಿನೋ॥

೬೭೬॰ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಞಾತಿಕುಲಾ ದಾಸೀ, ಸದಾ ಮಾಲಾಭಿಹಾರತಿ।
ತಾಹಂ ಭಗವತೋ ಥೂಪೇ, ಸಬ್ಬಮೇವಾಭಿರೋಪಯಿಂ॥

೬೭೭॰ಉಪೋಸಥೇ ಚಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಮಾಲಾಗನ್ಧವಿಲೇಪನಂ।
ಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಅಭಿರೋಪೇಸಿಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೬೭೮॰ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ದೇವಿನ್ದ, ರೂಪಂ ಮಯ್ಹಂ ಗತೀ ಚ ಮೇ।
ಇದ್ಧಿ ಚ ಆನುಭಾವೋ ಚ, ಯಂ ಮಾಲಂ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ॥

೬೭೯॰ಯಞ್ಚ ಸೀಲವತೀ ಆಸಿಂ, ನ ತಂ ತಾವ ವಿಪಚ್ಚತಿ।

ಆಸಾ ಚ ಪನ ಮೇ ದೇವಿನ್ದ, ಸಕದಾಗಾಮಿನೀ ಸಿಯ”ನ್ತಿ॥

೭೬೯. ತತ್ಥ **ಗತೀ**ತಿ ಅಯಂ ದೇವಗತಿ, ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ವಾ। **ಇದ್ಧೀ**ತಿ ಅಯಂ ದೇವಿದ್ಧಿ, ಅಧಿಪ್ಪಾಯಸಮಿಜ್ಝನಂ ವಾ। **ಆನುಭಾವೋ**ತಿ ಪಭಾವೋ। **ಪುರಿನ್ದದಾ**ತಿ ಸಕ್ಕಂ ಆಲಪತಿ। ಸೋ ಹಿ ಪುರೇ ದಾನಂ ಅದಾಸೀತಿ “ಪುರಿನ್ದದೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ।

೭೭೬. **ಞಾತಿಕುಲಾ**ತಿ ಪಿತು ಗೇಹಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಸದಾ ಮಾಲಾಭಿಹಾರತೀ**ತಿ ಸದಾ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಞಾತಿಕುಲತೋ ದಾಸಿಯಾ ಪುಪ್ಫಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಭಿಹರೀಯತಿ। **ಸಬ್ಬಮೇವಾಭಿರೋಪಯಿ**ನ್ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಪಿಳನ್ಧನತ್ಥಾಯ ಪಿತುಗೇಹತೋ ಆಹಟಂ ಮಾಲಂ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಗನ್ಧಾದಿಂ ಸಬ್ಬಮೇವ ಅತ್ತನಾ ಅಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಥೂಪೇ ಪೂಜನವಸೇನ ಅಭಿರೋಪಯಿಂ ಪೂಜಂ ಕಾರೇಸಿಂ।

೭೭೭-೮. **ಉಪೋಸಥೇ ಚಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇ ಅಹಮೇವ ಥೂಪಟ್ಠಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ। **ಯಂ ಮಾಲಂ ಅಭಿರೋಪಯಿ**ನ್ತಿ ಯಂ ತದಾ ಭಗವತೋ ಥೂಪೇ ಮಾಲಾಗನ್ಧಾಭಿರೋಪನಂ ಕತಂ, ತೇನ ಕಮ್ಮೇನಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೭೯. **ನ ತಂ ತಾವ ವಿಪಚ್ಚತೀ**ತಿ ಯಂ ಸೀಲವತೀ ಆಸಿಂ, ತಂ ಸೀಲರಕ್ಖಣಂ ತಂ ರಕ್ಖಿತಂ ಸೀಲಂ ಪೂಜಾಮಯಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಬಲವಭಾವೇನ ಅಲದ್ಧೋಕಾಸಂ ನ ತಾವ ವಿಪಚ್ಚತಿ , ನ ವಿಪಚ್ಚಿತುಂ ಆರದ್ಧಂ, ಅಪರಸ್ಮಿಂಯೇವ ಅತ್ತಭಾವೇ ತಸ್ಸ ವಿಪಾಕೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಸಾ ಚ ಪನ ಮೇ ದೇವಿನ್ದ, ಸಕದಾಗಾಮಿನೀ ಸಿಯ**ನ್ತಿ “ಕಥಂ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಸಕದಾಗಾಮಿನೀ ಭವೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಾ ಚ ಮೇ ದೇವಿನ್ದ, ಅರಿಯಧಮ್ಮವಿಸಯಾವ, ನ ಭವವಿಸೇಸವಿಸಯಾ। ಸಾ ಪನ ಸಪ್ಪಿಮಣ್ಡಂ ಇಚ್ಛತೋ ದಧಿತೋ ಪಚಿತಂ ವಿಯ ಅನಿಪ್ಫಾದಿನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಇಮಂ ಪನ ಅತ್ಥಂ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ತಾಯ ದೇವಧೀತಾಯ ಚ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಆಯಸ್ಮತೋ ವಙ್ಗೀಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಆರೋಚೇಸಿ। ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಾನಂ ಮಹಾಥೇರಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ, ತೇ ಚ ತಂ ತಥೇವ ಸಙ್ಗೀತಿಂ ಆರೋಪಯಿಂಸೂತಿ।

ವಿಸಾಲಕ್ಖಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೇ ಕೋವಿಳಾರೇತಿ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಸ್ವಾತನಾಯ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ, ಅತ್ತನೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಮಹನ್ತಂ ಮಣ್ಡಪಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಾಣಿಪಾಕಾರಂ ಪರಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಉಪರಿ ವಿತಾನಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಧಜಪಟಾಕಾದಯೋ ಉಸ್ಸಾಪೇತ್ವಾ ನಾನಾವಿರಾಗವಣ್ಣಾನಿ ವತ್ಥಾನಿ ಗನ್ಧದಾಮಮಾಲಾದಾಮಾನಿ ಚ ಓಲಮ್ಬೇತ್ವಾ ಸಿತ್ತಸಮ್ಮಟ್ಠೇ ಪದೇಸೇ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಕಾಲಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ದೇವವಿಮಾನಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕತಪಟಿಯತ್ತಂ ಮಣ್ಡಪಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ ವಿಯ ಅಣ್ಣವಕುಚ್ಛಿಂ ಓಭಾಸಯಮಾನೋ ಪಞ್ಞತ್ತೇ ಆಸನೇ ನಿಸೀದಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಧೂಮದೀಪೇಹಿ ಭಗವನ್ತಂ ಪೂಜೇಸಿ।

ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಾ ಕಟ್ಠಹಾರಿಕಾ ಇತ್ಥೀ ಅನ್ಧವನೇ ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಅಸೋಕರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಪಲ್ಲವಙ್ಕುರಾನಿ ಪಿಣ್ಡೀಕತಾನಿ ಬಹೂನಿ ಅಸೋಕಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೀ, ಭಗವನ್ತಂ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ತೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪುಪ್ಫಸನ್ಥರಂ ಸನ್ಥರನ್ತೀ, ಭಗವತೋ ಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ನಮಸ್ಸಮಾನಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ

ನನ್ದನವನೇ ನಚ್ಚನ್ತೀ ಗಾಯನ್ತೀ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕಮಾಲಾ ಗನ್ಥೇನ್ತೀ ಪಮೋದಮಾನಾ ಕೀಳನ್ತೀ ಸುಖಂ ಅನುಭವತಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೬೮೦"ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೇ ಕೋವಿಳಾರೇ, ರಮಣೀಯೇ ಮನೋರಮೇ।
ದಿಬ್ಬಮಾಲಂ ಗನ್ಥಮಾನಾ, ಗಾಯನ್ತೀ ಸಮ್ಪಮೋದಸಿ॥

೬೮೧"ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ, ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ದಿಬ್ಬಾ ಸದ್ದಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ಸವನೀಯಾ ಮನೋರಮಾ॥

೬೮೨"ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ, ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಪವಾಯನ್ತಿ, ಸುಚಿಗನ್ಧಾ ಮನೋರಮಾ॥

೬೮೩"ವಿವತ್ತಮಾನಾ ಕಾಯೇನ, ಯಾ ವೇಣೀಸು ಪಿಳನ್ಧನಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೬೮೪"ವಟಂಸಕಾ ವಾತಧುತಾ, ವಾತೇನ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿತಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೬೮೫"ಯಾಪಿ ತೇ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಮಾಲಾ, ಸುಚಿಗನ್ಧಾ ಮನೋರಮಾ।
ವಾತಿ ಗನ್ಧೋ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ರುಕ್ಖೋ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ಯಥಾ॥

೬೮೬"ಘಾಯಸೇ ತಂ ಸುಚಿಗನ್ಧಂ, ರೂಪಂ ಪಸ್ಸಸಿ ಅಮಾನುಸಂ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥

೬೮೦. ತತ್ಥ **ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕೇ ಕೋವಿಳಾರೇ**ತಿ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕನಾಮಕೇ ಕೋವಿಳಾರಪುಪ್ಫೇ ಆದಾಯ ದಿಬ್ಬಮಾಲಂ ಗನ್ಥಮಾನಾತಿ ಯೋಜನಾ। ಯಞ್ಹಿ ಲೋಕಿಯಾ "ಪಾರಿಜಾತ"ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ, ತಂ ಮಾಗಧಭಾಸಾಯ "ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕ"ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಕೋವಿಳಾರೋತಿ ಚ ಕೋವಿಳಾರಜಾತಿಕೋ, ಸೋ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇಪಿ ದೇವಲೋಕೇಪಿ ಕೋವಿಳಾರೋ, ತಸ್ಸಾಪಿ ಜಾತೀತಿ ವದನ್ತಿ।

೬೮೧. ತಸ್ಸಾ ಪನ ದೇವತಾಯ ನಚ್ಚನಕಾಲೇ ಅಙ್ಗಭಾರವಸೇನ ಸರೀರತೋ ಚ ಪಿಳನ್ಧನತೋ ಚ ಅತಿವಿಯ ಮಧುರೋ ಸದ್ದೋ ನಿಚ್ಛರತಿ, ಗನ್ಧೋ ಸದಾ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾಪಿ ಫರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ತೇನಾಹ **"ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯಾ"**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಸವನೀಯಾ**ತಿ ಸೋತುಂ ಯುತ್ತಾ, ಸವನಸ್ಸ ವಾ ಹಿತಾ, ಕಣ್ಣಸುಖಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೮೩. **ವಿವತ್ತಮಾನಾ ಕಾಯೇನಾ**ತಿ ತವ ಕಾಯೇನ ಸರೀರೇನ ಪರಿವತ್ತಮಾನೇನ, ಇತ್ಥಮ್ಭೂತಲಕ್ಖಣೇ ಚೇತಂ ಕರಣವಚನಂ। **ಯಾ ವೇಣೀಸು ಪಿಳನ್ಧನಾ**ತಿ ಯಾನಿ ತೇ ಕೇಸವೇಣೀಸು ಪಿಳನ್ಧನಾನಿ, ವಿಭತ್ತಿಲೋಪೋ ಚೇತ್ಥ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ವಾ।

೬೮೪. **ವಟಂಸಕಾ**ತಿ ರತನಮಯಾ ಕಣ್ಣಿಕಾ ವಟಂಸಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಾತಧುತಾ**ತಿ ಮನ್ದೇನ ಮಾಲುತೇನ ಧೂಪಯಮಾನಾ। **ವಾತೇನ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿತಾ**ತಿ ವಾತೇನ ಸಮನ್ತತೋ ವಿಸೇಸತೋ ಕಮ್ಪಿತಾ ಚಲಿತಾ। ಅಥ ವಾ **ವಟಂಸಕಾ ವಾತಧುತಾ, ವಾತೇನ**

ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿತಾತಿ ಅವಾತೇರಿತಾಪಿ ವಾತೇರಿತಾಪಿ ಯೇ ತೇ ವಟಂಸಕಾ ಕಮ್ಪಿತಾ, ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋತಿ ಅತ್ಥಯೋಜನಾ।

೭೮೫. **ವಾತಿ ಗನ್ಧೋ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ತೇ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ದಿಬ್ಬಮಾಲಾಯ ಗನ್ಧೋ ವಾಯತಿ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ। ಯಥಾ ಕಿಂ? **ರುಕ್ಖೋ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ಯಥಾ**ತಿ, ಯಥಾ ನಾಮ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ರುಕ್ಖೋ ಸುಪುಪ್ಫಿತೋ ಅತ್ತನೋ ಗನ್ಧೇನ ಬಹೂನಿ ಯೋಜನಾನಿ ಫರಮಾನೋ ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ವಾಯತಿ, ಏವಂ ತವ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಪಿಳನ್ಧನಮಾಲಾಯ ಗನ್ಧೋತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೋ ಕಿರ ರುಕ್ಖೋ ಗನ್ಧಮಾದನೇ ಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಾನಂ ಉಪೋಸಥಕರಣಮಣ್ಡಲಮಾಳಕಮಜ್ಝೇ ತಿಟ್ಠತಿ। ಯತ್ತಕಾನಿ ದೇವಲೋಕೇ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಚ ಸುರಭಿಕುಸುಮಾನಿ, ತಾನಿ ತಸ್ಸ ಸಾಖಗ್ಗೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತಿ। ತೇನ ಸೋ ಅತಿವಿಯ ಸುಗನ್ಧೋ ಹೋತಿ। ಏವಂ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಪಿಳನ್ಧನಮಾಲಾಯ ಗನ್ಧೋತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "ರುಕ್ಖೋ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ಯಥಾ"ತಿ।

೭೮೬. ಯದಿಪಿ ತಸ್ಸ ಸಗ್ಗಸ್ಸ ಛಫಸ್ಸಾಯತನಿಕಭಾವತೋ ಸಬ್ಬಾನಿಪಿ ತತ್ಥ ಆರಮ್ಮಣಾನಿ ಪಿಯರೂಪಾನಿಯೇವ, ಗನ್ಧರೂಪಾನಂ ಪನ ಸವಿಸೇಸಾನಂ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಲಾಭಿಭಾವತೋ "**ಘಾಯಸೇ ತಂ ಸುಚಿಗನ್ಧಂ, ರೂಪಂ ಪಸ್ಸಸಿ ಅಮಾನುಸ**"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ।

ಅಥ ದೇವತಾ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೭೮೭. "ಪಭಸ್ಸರಂ ಅಚ್ಚಿಮನ್ತಂ, ವಣ್ಣಗನ್ಧೇನ ಸಂಯುತಂ।
ಅಸೋಕಪುಪ್ಫಮಾಲಾಹಂ, ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪನಾಮಯಿಂ॥

೭೮೮. "ತಾಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಕುಸಲಂ ಬುದ್ಧವಣ್ಣಿತಂ।
ಅಪೇತಸೋಕಾ ಸುಖಿತಾ, ಸಮ್ಪಮೋದಾಮನಾಮಯಾ"ತಿ॥

೭೮೭. ತತ್ಥ ಸುಧೋತಪವಾಳಸಙ್ಘಾತಸನ್ನಿಭಸ್ಸ ಕಿಞ್ಜಕ್ಖಕೇಸರಸಮುದಾಯೇನ ಭಾಣುರಂಸಿಜಾಲಸ್ಸ ವಿಯ ಅಸೋಕಪುಪ್ಫುತ್ತಮಸ್ಸ ತದಾ ಉಪಟ್ಠಿತತಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ "**ಪಭಸ್ಸರಂ ಅಚ್ಚಿಮನ್ತ**"ನ್ತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸುಚರಿತಕಮ್ಮೇ ಕಥಿತೇ ಸಪರಿವಾರಾಯ ತಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಕಥೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ದಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ತತಿಯಸ್ಸ ಪಾರಿಚ್ಛತ್ತಕವಗ್ಗಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕವಗ್ಗೋ

೧. ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕವಗ್ಗೇ **ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕೇ ವಿಮಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ** ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅನನ್ತರವಿಮಾನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ಮಣ್ಡಪಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಂ ಸತ್ಥಾರಂ ಪೂಜೇತ್ವಾ ದಾನಂ ದೇತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರಾ ಕುಲದಾಸೀ ಅನ್ಧವನೇ ಸುಪುಪ್ಫಿತಂ ಸಾಲರುಕ್ಖಂ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಹೀರೇಹಿ ಆವುಣಿತ್ವಾ ವಟಂಸಕೇ ಕತ್ವಾ ಪುನ ಬಹೂನಿ ಮುತ್ತಪುಪ್ಫಾನಿ ಅಗ್ಗಪುಪ್ಫಾನಿ ಚ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರಂ ಪವಿಟ್ಠಾ। ತಸ್ಮಿಂ ಮಣ್ಡಪೇ ಯುಗನ್ಧರಪಬ್ಬತಕುಚ್ಛಿಂ ಓಭಾಸಯಮಾನಂ ಬಾಲಸೂರಿಯಂ ವಿಯ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಂ, ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ತೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇನ್ತೀ ವಟಂಸಕಾನಿ ಆಸನಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಇತರಾನಿ ಚ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಕಿರಿತ್ವಾ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತತ್ಥ ತಸ್ಸಾ ರತ್ತಫಲಿಕಮಯಂ ವಿಮಾನಂ, ತಸ್ಸ ಚ ಪುರತೋ ಸುವಣ್ಣವಾಲುಕಾಸನ್ಥತಭೂಮಿಭಾಗಂ ಮಹನ್ತಂ ಸಾಲವನಂ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸಾ ಯದಾ ವಿಮಾನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಾಲವನಂ ಪವಿಸತಿ, ತದಾ ಸಾಲಸಾಖಾ ಓನಮಿತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಕುಸುಮಾನಿ ಓಕಿರನ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ -

೯೮೯''ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕೇ ವಿಮಾನಸ್ಮಿಂ, ಸೋಣ್ಣವಾಲುಕಸನ್ಥತೇ।
ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇನ ತೂರಿಯೇನ, ರಮಸಿ ಸುಪ್ಪವಾದಿತೇ॥

೯೯೦''ತಮ್ಹಾ ವಿಮಾನಾ ಓರುಯ್ಹ, ನಿಮ್ಮಿತಾ ರತನಾಮಯಾ।
ಓಗಾಹಸಿ ಸಾಲವನಂ, ಪುಪ್ಫಿತಂ ಸಬ್ಬಕಾಲಿಕಂ॥

೯೯೧''ಯಸ್ಸ ಯಸ್ಸೇವ ಸಾಲಸ್ಸ, ಮೂಲೇ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಸೋ ಸೋ ಮುಞ್ಚತಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ, ಓನಮಿತ್ವಾ ದುಮುತ್ತಮೋ॥

೯೯೨''ವಾತೇರಿತಂ ಸಾಲವನಂ, ಆಧುತಂ ದಿಜಸೇವಿತಂ।
ವಾತಿ ಗನ್ಧೋ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ರುಕ್ಖೋ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ಯಥಾ॥

೯೯೩''ಘಾಯಸೇ ತಂ ಸುಚಿಗನ್ಧಂ, ರೂಪಂ ಪಸ್ಸಸಿ ಅಮಾನುಸಂ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ''ನ್ತಿ॥

೯೮೯. ತತ್ಥ **ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕೇ ವಿಮಾನಸ್ಮಿನ್ತಿ** ರತ್ತಫಲಿಕಮಯೇ ವಿಮಾನೇ। ಸಿನ್ದುವಾರಕಣವೀರಮಕುಲಸದಿಸವಣ್ಣಞ್ಹಿ ''ಮಞ್ಜೆಟ್ಠಕ''ನ್ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಸೋಣ್ಣವಾಲುಕಸನ್ಥತೇತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ವಿಪ್ಪಕಿಣ್ಣಾಹಿ ಸುವಣ್ಣವಾಲುಕಾಹಿ ಸನ್ಥತಭೂಮಿಭಾಗೇ। **ರಮಸಿ ಸುಪ್ಪವಾದಿತೇತಿ** ಸುಟ್ಠು ಪವಾದಿತೇನ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇನ ತೂರಿಯೇನ ಅಭಿರಮಸಿ।

೯೯೦. **ನಿಮಿತ್ತಾ ರತನಾಮಯಾತಿ** ತವ ಸುಚರಿತಸಿಪ್ಪಿನಾ ಅಭಿನಿಮ್ಮಿತಾ ರತನಮಯಾ ವಿಮಾನಾ। **ಓಗಾಹಸೀತಿ** ಪವಿಸಸಿ। **ಸಬ್ಬಕಾಲಿಕನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಕಾಲೇ ಸುಖಂ ಸಬ್ಬಉತುಸಪ್ಪಾಯಂ, ಸಬ್ಬಕಾಲೇ ಪುಪ್ಫನಕಂ ವಾ।

೯೯೨. **ವಾತೇರಿತನ್ತಿ** ಯಥಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಓಕಿರನ್ತಿ, ಏವಂ ವಾತೇನ ಈರಿತಂ ಚಲಿತಂ। **ಆಧುತನ್ತಿ** ಮನ್ದೇನ ಮಾಲುತೇನ ಸಣಿಕಸಣಿಕಂ ವಿಧೂಪಯಮಾನಂ। **ದಿಜಸೇವಿತನ್ತಿ** ಮಯೂರಕೋಕಿಲಾದಿಸಕುಣಸಙ್ಘೇಹಿ ಉಪಸೇವಿತಂ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೬೯೪"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ದಾಸೀ ಅಯಿರಕುಲೇ ಅಹುಂ।
ಬುದ್ಧಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾನ, ಸಾಲಪುಪ್ಫೇಹಿ ಓಕಿರಿಂ॥

೬೯೫"ವಟಂಸಕಞ್ಚ ಸುಕತಂ, ಸಾಲಪುಪ್ಫಮಯಂ ಅಹಂ।
ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉಪನಾಮೇಸಿಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೬೯೬"ತಾಹಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಕುಸಲಂ ಬುದ್ಧವಣ್ಣಿತಂ।
ಅಪೇತಸೋಕಾ ಸುಖಿತಾ, ಸಮ್ಪಮೋದಾಮನಾಮಯಾ"ತಿ॥

೬೯೪-೫. ತತ್ಥ **ಅಯಿರಕುಲೇ**ತಿ ಅಯ್ಯಕುಲೇ, ಸಾಮಿಕಗೇಹೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಹು**ನ್ತಿ ಅಹೋಸಿಂ। **ಓಕಿರಿ**ನ್ತಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ವಿಪ್ಪಕಿರಿಂ। **ಉಪನಾಮೇಸಿ**ನ್ತಿ ಪೂಜಾವಸೇನ ಉಪನಾಮೇಸಿಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಸಪರಿವಾರಾಯ ತಸ್ಸಾ ದೇವತಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ತಮತ್ಥಂ ನಿವೇದೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ಪಭಸ್ಸರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪಭಸ್ಸರವರವಣ್ಣನಿಭೇತಿ ಪಭಸ್ಸರವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನೋ ಹೋತಿ। ತಸ್ಸೇಕಾ ಧೀತಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ, ಸಾಪಿ ಥೇರೇ ಗರುಚಿತ್ತೀಕಾರಬಹುಲಾ ಹೋತಿ। ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ತಂ ಕುಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಸಾ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಥೇರೇ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನೇ ಸುಮನಮಾಲಾಯ ಪೂಜೇತ್ವಾ ಮಧುರಂ ಗುಳಫಾಣಿತಂ ಥೇರಸ್ಸ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿ, ಥೇರೋ ಅನುಮೋದಿತುಕಾಮೋ ನಿಸೀದಿ। ಸಾ ಘರಾವಾಸಸ್ಸ ಬಹುಕಿಚ್ಚತಾಯ ಅನೋಕಾಸತಂ ಪವೇದೇತ್ವಾ "ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ ದಿವಸೇ ಧಮ್ಮಂ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಉಯ್ಯೋಜೇಸಿ। ತದಹೇವ ಚ ಸಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೬೯೭"ಪಭಸ್ಸರವರವಣ್ಣನಿಭೇ, ಸುರತ್ತವತ್ಥವಸನೇ।
ಮಹಿದ್ಧಿಕೇ ಚನ್ದನರುಚಿರಗತ್ತೇ,
ಕಾ ತ್ವಂ ಸುಭೇ ದೇವತೇ ವನ್ದಸೇ ಮಮಂ॥

೬೯೮"ಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ಚ ತೇ ಮಹಗ್ಘೋ, ನಾನಾರತನಚಿತ್ತಿತೋ ರುಚಿರೋ।
ಯತ್ಥ ತ್ವಂ ನಿಸಿನ್ನಾ ವಿರೋಚಸಿ, ದೇವರಾಜಾರಿವ ನನ್ದನೇ ವನೇ॥

೬೯೯"ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪುರೇ ಸುಚರಿತಮಾಚರೀ ಭದ್ದೇ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಂ।
ಅನುಭೋಸಿ ದೇವಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ।
ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥

೯೯. ತತ್ಥ **ಪಭಸ್ಸರವರವಣ್ಣನಿಭೇತಿ** ನಿಭಾತಿ ದಿಬ್ಬತೀತಿ ನಿಭಾ, ವಣ್ಣೋವ ನಿಭಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ, ಅತಿವಿಯ ಓಭಾಸನತೋ ಪಭಸ್ಸರಾ ಛವಿದೋಸಾಭಾವೇನ ವರಾ ಉತ್ತಮಾ ವಣ್ಣನಿಭಾ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ಪಭಸ್ಸರವರವಣ್ಣನಿಭಾ। ಆಮನ್ತನವಸೇನ "ಪಭಸ್ಸರವರವಣ್ಣನಿಭೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಸುರತ್ತವತ್ಥವಸನೇತಿ** ಸುಟ್ಠು ರತ್ತವತ್ಥನಿವತ್ಥೇ। **ಚನ್ದನರುಚಿರಗತ್ತೇತಿ** ಚನ್ದನಾನುಲಿತ್ತಂ ವಿಯ ರುಚಿರಗತ್ತೇ, ಗೋಸೀತಚನ್ದನೇನ ಬಹಲತರಾನುಲಿತ್ತಂ ವಿಯ ಸುರತ್ತಮನುಞ್ಞಸರೀರಾವಯವೇತಿ ಅತ್ಥೋ, ಚನ್ದನಾನುಲೇಪೇನ ವಾ ರುಚಿರಗತ್ತೇ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠಾ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೭೦೦"ಪಿಣ್ಡಾಯ ತೇ ಚರನ್ತಸ್ಸ, ಮಾಲಂ ಫಾಣಿತಞ್ಚ ಅದದಂ ಭನ್ತೇ।
ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ವಿಪಾಕಂ, ಅನುಭೋಮಿ ದೇವಲೋಕಸ್ಮಿಂ॥

೭೦೧"ಹೋತಿ ಚ ಮೇ ಅನುತಾಪೋ, ಅಪರದ್ಧಂ ದುಕ್ಕಿತಞ್ಚ ಮೇ ಭನ್ತೇ।
ಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ನಾಸ್ಸೋಸಿಂ, ಸುದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ॥

೭೦೨"ತಂ ತಂ ವದಾಮಿ ಭದ್ದನ್ತೇ, ಯಸ್ಸ ಮೇ ಅನುಕಮ್ಪಿಯೋ ಕೋಚಿ।
ಧಮ್ಮೇಸು ತಂ ಸಮಾದಪೇಥ, ಸುದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ॥

೭೦೩"ಯೇಸಂ ಅತ್ಥಿ ಸದ್ಧಾ ಬುದ್ಧೇ, ಧಮ್ಮೇ ಚ ಸಙ್ಘರತನೇ।
ತೇ ಮಂ ಅತಿವಿರೋಚನ್ತಿ, ಆಯುನಾ ಯಸಸಾ ಸಿರಿಯಾ॥

೭೦೪"ಪತಾಪೇನ ವಣ್ಣೇನ ಉತ್ತರಿತರಾ, ಅಞ್ಞೇ ಮಹಿದ್ಧಿಕತರಾ ಮಯಾ ದೇವಾ"ತಿ॥
೭೦೦. ತತ್ಥ **ಮಾಲನ್ತಿ** ಸುಮನಪುಪ್ಫಂ। **ಫಾಣಿತನ್ತಿ** ಉಚ್ಛುರಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕತಫಾಣಿತಂ।

೭೦೧. **ಅನುತಾಪೋತಿ** ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೋ। ತಸ್ಸ ಕಾರಣಮಾಹ **"ಅಪರದ್ಧಂ ದುಕ್ಕತಞ್ಚ ಮೇ ಭನ್ತೇ"**ತಿ । ಇದಾನಿ ತಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇತಿ **"ಸಾಹಂ ಧಮ್ಮಂ ನಾಸ್ಸೋಸಿ"**ನ್ತಿ, ಸಾ ಅಹಂ ತದಾ ತವ ದೇಸೇತುಕಾಮಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ನ ಸುಣಿಂ। ಕೀದಿಸಂ? **ಸುದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮರಾಜೇನಾತಿ**, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇನ ಆದಿಕಲ್ಯಾಣಾದಿತಾಯ ಏಕನ್ತನಿಯ್ಯಾನಿಕತಾಯ ಚ ಸ್ವಾಖಾತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೦೨. **ತನ್ತಿ** ತಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮರಾಜೇನ ಸುದೇಸಿತತ್ತಾ ಅಸವನಸ್ಸ ಚ ಮಾದಿಸಾನಂ ಅನುತಾಪಹೇತುಭಾವತೋ। **ತನ್ತಿ** ತುವಂ, ತುಯ್ಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸ್ಸಾತಿ** ಯೋ ಅಸ್ಸ। **ಅನುಕಮ್ಪಿಯೋತಿ** ಅನುಕಮ್ಪಿತಬ್ಬೋ। **ಕೋಚೀತಿ** ಯೋ ಕೋಚಿ। **ಧಮ್ಮೇಸೂತಿ** ಸೀಲಾದಿಧಮ್ಮೇಸು। "ಧಮ್ಮೇ ಹೀ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ಸಾಸನಧಮ್ಮೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಹೀತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ವಚನವಿಪಲ್ಲಾಸೋ ವಾ। **ತನ್ತಿ** ಅನುಕಮ್ಪಿತಬ್ಬಪುಗ್ಗಲಂ। **ಸುದೇಸಿತನ್ತಿ** ಸುಟ್ಠು ದೇಸಿತಂ।

೭೦೩-೪. **ತೇ ಮಂ ಅತಿವಿರೋಚನ್ತೀತಿ** ತೇ ರತನತ್ತಯೇ ಪಸನ್ನಾ ದೇವಪುತ್ತಾ ಮಂ ಅತಿಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿರೋಚನ್ತಿ। **ಪತಾಪೇನಾತಿ** ತೇಜಸಾ ಆನುಭಾವೇನ। **ಅಞ್ಞೇತಿ** ಯೇ ಅಞ್ಞೇ। **ಮಯಾತಿ** ನಿಸ್ಸಕ್ಕೇ ಕರಣವಚನಂ। ವಣ್ಣೇನ ಉತ್ತರಿತರಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕತರಾ ಚ ದೇವಾ, ತೇ ರತನತ್ತಯೇ ಅಭಿಪ್ಪಸನ್ನಾಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪಭಸ್ಸರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಲಙ್ಕತಾ ಮಣಿಕಞ್ಚನಾಚಿತನ್ತಿ ನಾಗವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿವಾಸಿನೀ ಏಕಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಸದ್ಧಾ ಪಸನ್ನಾ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವತ್ಥಯುಗಂ ವಾಯಾಪೇತ್ವಾ ಸುಪರಿಧೋತಂ ಕಾರಾಪೇತ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದಮೂಲೇ ಠಪೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹಾತು, ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ, ಇಮಂ ವತ್ಥಯುಗಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ ಯಂ ಮಮ ಅಸ್ಸ ದೀಘರತ್ತಂ ಹಿತಾಯ ಸುಖಾಯಾ"ತಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಪಟಿಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ಸಾ ದೇಸನಾವಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಪಿಯಾ ಅಹೋಸಿ ವಲ್ಲಭಾ ಯಸುತ್ತರಾ ನಾಮ ನಾಮೇನ। ತಸ್ಸಾ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಹೇಮಜಾಲಸಞ್ಛನ್ನೋ ಕುಞ್ಜರವರೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಚ ಖನ್ಧೇ ಮಣಿಮಯೋ ಮಣ್ಡಪೋ, ಮಜ್ಝೇ ಸುಪಞ್ಞತ್ತರತನಪಲ್ಲಙ್ಕೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ದ್ವೀಸು ದನ್ತೇಸು ಚಸ್ಸ ಕಮಲಕುವಲಯುಜ್ಜಲಾ ರಮಣೀಯಾ ದ್ವೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ತತ್ಥ ಪದುಮಕಣ್ಣಿಕಾಸು ಠಿತಾ ದೇವಧೀತಾ ಪಗ್ಗಹಿತಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯಾ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಚೇವ ಗಾಯನ್ತಿ ಚ।

ಸತ್ಥಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಯಥಾಭಿರನ್ತಂ ವಿಹರಿತ್ವಾ ಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿ ತೇನ ಚಾರಿಕಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅನುಪುಬ್ಬೇನ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪತ್ವಾ ತತ್ರ ಸುದಂ ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ಅಥ ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತನಾ ಅನುಭುಯ್ಯಮಾನಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಸಾ ಕಾರಣಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೀ "ಸತ್ಥು ವತ್ಥಯುಗದಾನಕಾರಣ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಸೋಮನಸ್ಸಾ ಭಗವತಿ ಪಸಾದಬಹುಮಾನಾ ವನ್ದಿತುಕಾಮಾ ಅಭಿಕ್ಕನ್ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧವರಗತಾ ಆಕಾಸೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತತೋ ಓತರಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವತೋ ಅನುಞ್ಞಾಯ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೭೦೫."ಅಲಙ್ಕತಾ ಮಣಿಕಞ್ಚನಾಚಿತಂ, ಸೋವಣ್ಣಜಾಲಚಿತಂ ಮಹನ್ತಂ।
ಅಭಿರುಯ್ಹ ಗಜವರಂ ಸುಕಪ್ಪಿತಂ, ಇಧಾಗಮಾ ವೇಹಾಯಸಂ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೭೦೬."ನಾಗಸ್ಸ ದನ್ತೇಸು ದುವೇಸು ನಿಮ್ಮಿತಾ, ಅಚ್ಛೋದಕಾ ಪದುಮಿನಿಯೋ ಸುಫುಲ್ಲಾ।
ಪದುಮೇಸು ಚ ತೂರಿಯಗಣಾ ಪಭಿಜ್ಜರೇ, ಇಮಾ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಮನೋಹರಾಯೋ॥

೭೦೭."ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತಾಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೇ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವಾ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೭೦೫. ತತ್ಥ **ಅಲಙ್ಕತಾ**ತಿ ಸಬ್ಬಾಭರಣವಿಭೂಸಿತಾ। **ಮಣಿಕಞ್ಚನಾಚಿತ**ನ್ತಿ ತೇಹಿ ದಿಬ್ಬಮಾನೇಹಿ ಮಣಿಸುವಣ್ಣೇಹಿ ಆಚಿತಂ। **ಸೋವಣ್ಣಜಾಲಚಿತ**ನ್ತಿ ಹೇಮಜಾಲಸಞ್ಛನ್ನಂ। **ಮಹನ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಪುಲಂ। **ಸುಕಪ್ಪಿತ**ನ್ತಿ ಗಮನಸನ್ನಾಹವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ಸನ್ನದ್ಧಂ। **ವೇಹಾಯಸ**ನ್ತಿ ವೇಹಾಯಸಭೂತೇ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠೇ। **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ**ತಿ ಆಕಾಸೇ, "ಅಲಙ್ಕತಮಣಿಕಞ್ಚನಾಚಿತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ - ದೇವತೇ, ತ್ವಂ ಸಬ್ಬಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಾ ಅಲಙ್ಕತಮಣಿಕಞ್ಚನಾಚಿತಂ, ಅತಿವಿಯ ದಿಬ್ಬಮಾನೇಹಿ ಮಣೀಹಿ ಕಞ್ಚನೇಹಿ ಚ ಅಲಙ್ಕರಣವಸೇನ ಖಚಿತಂ, ಹೇಮಜಾಲೇಹಿ ಕುಮ್ಭಾಲಙ್ಕಾರಾದಿಭೇದೇಹಿ ಹತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಚಿತಂ ಆಮುತ್ತಂ ಮಹನ್ತಂ ಅತಿವಿಯ ಬ್ರಹನ್ತಂ ಉತ್ತಮಂ ಗಜಂ ಆರುಯ್ಹ ಹತ್ಥಿಪಿಟ್ಠಿಯಾ ನಿಸಿನ್ನಾ ಆಕಾಸೇನೇವ ಇಧ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗತಾತಿ।

೭೦೬. **ನಾಗಸ್ಸ ದನ್ತೇಸು ದುವೇಸು ನಿಮ್ಮಿತಾ**ತಿ ಏರಾವಣಸ್ಸ ವಿಯ ನಾಗರಾಜಸ್ಸ ಇಮಸ್ಸ ದ್ವೀಸು ದನ್ತೇಸು ದ್ವೇ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ ಸುಚರಿತಸಿಪ್ಪಿನಾ ಸುಟ್ಠು ವಿರಚಿತಾ। **ತೂರಿಯಗಣಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯಸಮೂಹಾ। **ಪಭಿಜ್ಜರೇ**ತಿ ದ್ವಾದಸನ್ನಂ ಲಯಭೇದಾನಂ ವಸೇನ ಪಭೇದಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। "ಪವಜ್ಜರೇ"ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ, ಪಕಾರೇಹಿ ವಾದೀಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠಾ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ -

೭೦೮"ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಹಂ ವತ್ಥಯುಗಂ ಅದಾಸಿಂ।
ಪಾದಾನಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಛಮಾ ನಿಸೀದಿಂ, ವಿತ್ತಾ ಚಹಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿಂ॥

೭೦೯"ಬುದ್ಧೋ ಚ ಮೇ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೋ, ಅದೇಸಯಿ ಸಮುದಯದುಕ್ಖನಿಚ್ಚತಂ।
ಅಸಙ್ಖತಂ ದುಕ್ಖನಿರೋಧಸಸ್ಸತಂ, ಮಗ್ಗಂ ಅದೇಸಯಿ ಯತೋ ವಿಜಾನಿಸಂ॥

೭೧೦"ಅಪ್ಪಾಯುಕೀ ಕಾಲಕತಾ ತತೋ ಚುತಾ, ಉಪಪನ್ನಾ ತಿದಸಗಣಂ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।
ಸಕ್ಕಸ್ಸಹಂ ಅಞ್ಞತರಾ ಪಜಾಪತಿ, ಯಸುತ್ತರಾ ನಾಮ ದಿಸಾಸು ವಿಸ್ಸುತಾ"ತಿ॥

೭೦೮-೯. ತತ್ಥ **ಛಮಾ**ತಿ ಭೂಮಿಯಂ। ಭುಮ್ಮತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। **ವಿತ್ತಾ**ತಿ ತುಟ್ಠಾ। **ಯತೋ**ತಿ ಯತೋ ಸತ್ಥು ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಧಮ್ಮದೇಸನತೋ। **ವಿಜಾನಿಸ**ನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಅರಿಯಸಚ್ಚಾನಿ ಪಟಿವಿಜ್ಝಿಂ।

೭೧೦. **ಅಪ್ಪಾಯುಕೀ**ತಿ "ಈದಿಸಂ ನಾಮ ಉಳಾರಂ ಪುಞ್ಞಂ ಕತ್ವಾ ನ ತಯಾ ಏತಸ್ಮಿಂ ದುಕ್ಖಬಹುಲೇ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವೇ ಏವಂ ಠಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸಞ್ಜಾತಾಭಿಸನ್ಧಿನಾ ವಿಯ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ಗತೇನ ಕಮ್ಮುನಾ ಅಪ್ಪಾಯುಕಾ ಸಮಾನಾ। **ಅಞ್ಞತರಾ ಪಜಾಪತೀ**ತಿ ಸೋಳಸಸಹಸ್ಸಾನಂ ಮಹೇಸೀನಂ ಅಞ್ಞತರಾ। **ದಿಸಾಸು ವಿಸ್ಸುತಾ**ತಿ ದ್ವೀಸು ದೇವಲೋಕೇಸು ಸಬ್ಬದಿಸಾಸು ಪಾಕಟಾ ಪಞ್ಞಾತಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಅಲೋಮವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಅಲೋಮವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ ವಿಹರನ್ತೋ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಬಾರಾಣಸಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪಾವಿಸಿ । ತತ್ಥೇಕಾ ಅಲೋಮಾ ನಾಮ ದುಗ್ಗತಿತ್ಥೀ ಭಗವನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅಞ್ಞಂ ದಾತಬ್ಬಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೀ "ಈದಿಸಮ್ಪಿ ಭಗವತೋ ದಿನ್ನಂ ಮಯ್ಹಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಪರಿಭಿನ್ನವಣ್ಣಂ ಅಲೋಣಂ ಸುಕ್ಖಕುಮ್ಮಾಸಂ ಉಪನೇಸಿ, ಭಗವಾ ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ। ಸಾ ತಂ ದಾನಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಕತ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪವೇದೇಸಿ, ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ -

೭೧೧"ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ...ಪೇ॰... ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -
ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾಪಿ ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ -

೭೧೪"ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ - ವುತ್ತಂ।
೭೧೫"ಅಹಞ್ಚ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನೋ।
ಅದಾಸಿಂ ಸುಕ್ಖಕುಮ್ಮಾಸಂ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೭೧೬"ಸುಕ್ಖಾಯ ಅಲೋಣಿಕಾಯ ಚ, ಪಸ್ಸ ಫಲಂ ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಿಯಾ।
ಅಲೋಮಂ ಸುಖಿತಂ ದಿಸ್ವಾ, ಕೋ ಪುಞ್ಞಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತಿ॥

೭೦೭"ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೭೦೮. ತತ್ಥ **ಅಲೋಮಂ ಸುಖಿತಂ ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ಅಲೋಮಮ್ಹಿ ನಾಮ ಸುಕ್ಖಕುಮ್ಮಾಸಮತ್ತಂ ದತ್ವಾ ಏವಂ ದಿಬ್ಬಸುಖೇನ ಸುಖಿತಂ ದಿಸ್ವಾ। **ಕೋ ಪುಞ್ಞಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀ**ತಿ ಕೋ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಸುಖಂ ಇಚ್ಛನ್ತೋ ಪುಞ್ಞಂ ನ ಕರಿಸ್ಸತೀತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಲೋಮವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಕಞ್ಜಿಕದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಕಞ್ಜಿಕದಾಯಿಕಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದೇ ವಿಹರತಿ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಭಗವತೋ ಕುಚ್ಛಿಯಂ ವಾತರೋಗೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಭಗವಾ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಆನನ್ದಂ ಆಮನ್ತೇಸಿ "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಆನನ್ದ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಮಯ್ಹಂ ಭೇಸಜ್ಜತ್ಥಂ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಆಹರಾ"ತಿ। "ಏವಂ ಭನ್ತೇ"ತಿ ಖೋ ಆಯಸ್ಮಾ ಆನನ್ದೋ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಮಹಾರಾಜದತ್ತಿಯಂ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪಟ್ಠಾಕವೇಜ್ಜಸ್ಸ ನಿವೇಸನದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವೇಜ್ಜಸ್ಸ ಭರಿಯಾ ಪಚ್ಚುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕೀದಿಸೇನ ವೋ, ಭನ್ತೇ, ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। ಸಾ ಕಿರ ಬುದ್ಧಿಸಮ್ಪನ್ನಾ "ಭೇಸಜ್ಜೇನ ಪಯೋಜನೇ ಸತಿ ಥೇರೋ ಇಧಾಗಚ್ಛತಿ, ನ ಭಿಕ್ಖತ್ಥ"ನ್ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇಸಿ। "ಕಞ್ಜಿಕೇನಾ"ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ "ನ ಯಿದಂ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಮಯ್ಹಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ, ತಥಾ ಹೇಸ ಭಗವತೋ ಪತ್ತೋ, ಹನ್ದಾಹಂ ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಕಞ್ಜಿಕಂ ಸಮ್ಪಾದೇಮೀ"ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಸಞ್ಜಾತಬಹುಮಾನಾ ಬದರಯೂಸೇನ ಯಾಗುಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರಭಾವೇನ ಅಞ್ಞಞ್ಚ ಭೋಜನಂ ಪಟಿಯಾದೇತ್ವಾ ಪೇಸೇಸಿ। ತಂ ಪರಿಭುತ್ತಮತ್ತಸ್ಸೇವ ಭಗವತೋ ಸೋ ಆಬಾಧೋ ವೂಪಸಮಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಮಹತಿಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತೀ ಮೋದತಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರೇನ ವಿಚರನ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೭೦೯"ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ …ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ –
ಸಾಪಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೭೧೦"ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೭೧೩"ಅಹಂ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಮ್ಹಿ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನೋ।
ಅದಾಸಿಂ ಕೋಲಸಮ್ಪಾಕಂ, ಕಞ್ಜಿಕಂ ತೇಲಧೂಪಿತಂ॥

೭೧೪"ಪಿಪ್ಫಲ್ಯಾ ಲಸುಣೇನ ಚ, ಮಿಸ್ಸಂ ಲಾಮಞ್ಜಕೇನ ಚ।
ಅದಾಸಿಂ ಉಜುಭೂತಸ್ಮಿಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ॥

೭೧೫"ಯಾ ಮಹೇಸಿತ್ತಂ ಕಾರೇಯ್ಯ, ಚಕ್ಕವತ್ತಿಸ್ಸ ರಾಜಿನೋ।
ನಾರೀ ಸಬ್ಬಙ್ಗಕಲ್ಯಾಣೀ, ಭತ್ತು ಚಾನೋಮದಸ್ಸಿಕಾ।
ಏಕಸ್ಸ ಕಞ್ಜಿಕದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

೭೧೬"ಸತಂ ನಿಕ್ಖಾ ಸತಂ ಅಸ್ಸಾ, ಸತಂ ಅಸ್ಸತರೀರಥಾ।
ಸತಂ ಕಞ್ಞಾಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಆಮುತ್ತಮಣಿಕುಣ್ಡಲಾ।

ಏಕಸ್ಸ ಕಞ್ಜಿಕದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

೭೨೭.‘‘ಸತಂ ಹೇಮವತಾ ನಾಗಾ, ಈಸಾದನ್ತಾ ಉರೂಳ್ಹವಾ।
ಸುವಣ್ಣಕಚ್ಛಾ ಮಾತಙ್ಗಾ, ಹೇಮಕಪ್ಪನವಾಸಸಾ,
ಏಕಸ್ಸ ಕಞ್ಜಿಕದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘನ್ತಿ ಸೋಳಸಿಂ॥

೭೨೮.‘‘ಚತುನ್ನಮಪಿ ದೀಪಾನಂ, ಇಸ್ಸರಂ ಯೋಧ ಕಾರಯೇ।
ಏಕಸ್ಸ ಕಞ್ಜಿಕದಾನಸ್ಸ, ಕಲಂ ನಾಗ್ಘತಿ ಸೋಳಸಿ’’ನ್ತಿ॥

೭೨೩-೪. ತತ್ಥ **ಅದಾಸಿಂ ಕೋಲಸಮ್ಪಾಕಂ, ಕಞ್ಜಿಕಂ ತೇಲಧೂಪಿತ**ನ್ತಿ ಬದರಮೋದಕಕಸಾವೇ ಚತುಗುಣೋದಕಸಮೋದಿತೇ ಪಾಕೇನ ಚತುತ್ಥಭಾಗಾವಸಿಟ್ಠಂ ಯಾಗುಂ ಪಚಿತ್ವಾ ತಂ ತಿಕಟುಕಅಜಮೋದಹಿಙ್ಗುಜೀರಕಲಸುಣಾದೀಹಿ ಕಟುಕಭಣ್ಡೇಹಿ ಅಭಿಸಙ್ಖರಿತ್ವಾ ಸುಧೂಪಿತಂ ಕತ್ವಾ ಲಾಮಞ್ಜಗನ್ಧಂ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೇನ ಭಗವತೋ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಸತ್ಥಾರಂ ಉದ್ದಿಸಿತ್ವಾ ಅದಾಸಿಂ, ಥೇರಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ -

‘‘ಪಿಪ್ಫಲ್ಯಾ ಲಸುಣೇನ ಚ, ಮಿಸ್ಸಂ ಲಾಮಞ್ಜಕೇನ ಚ।
ಅದಾಸಿಂ ಉಜುಭೂತಸ್ಮಿಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ’’ತಿ॥

ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ತಾಯ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತನಾ ಸಮುಪಚಿತಸುಚರಿತಕಮ್ಮೇ ಆವಿಕತೇ ಸಪರಿವಾರಾಯ ತಸ್ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಕಞ್ಜಿಕದಾಯಿಕಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ವಿಹಾರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ವಿಹಾರವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ವಿಸಾಖಾ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಉಸ್ಸವದಿವಸೇ ಉಯ್ಯಾನೇ ವಿಚರಣತ್ಥಂ ಸಹಾಯಿಕಾಹಿ ಪರಿಜನೇನ ಚ ಉಸ್ಸಾಹಿತಾ ಸುನ್ಹಾತಾನುಲಿತ್ತಾ ಸುಭೋಜನಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಮಹಾಲತಾಪಸಾಧನಂ ಪಿಳನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಸಹಾಯಿಕಾಸತೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಾ ಮಹನ್ತೇನ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ ಮಹತಾ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ ಉಯ್ಯಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ಚಿನ್ತೇಸಿ ‘‘ಬಾಲದಾರಿಕಾಯ ವಿಯ ಕಿಂ ಮೇ ಮೋಘಕೀಳಿತೇನ, ಹನ್ದಾಹಂ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಮನೋಭಾವನೀಯೇ ಚ ಅಯ್ಯೇ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸೋಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತೇ ಠತ್ವಾ ಮಹಾಲತಾಪಿಳನ್ಧನಂ ಓಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ತಂ ದಾಸಿಯಾ ಹತ್ಥೇ ದತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಸಾ ಭಗವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ।

ಸಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಮನೋಭಾವನೀಯೇ ಚ ಭಿಕ್ಖೂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ವಿಹಾರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಥೋಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾಸಿಂ ಆಹ ‘‘ಹನ್ದ ಜೇ ಆಭರಣಂ ಪಿಳನ್ಧಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ। ಸಾ ತಂ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಕತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ವಿಹಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ತಹಂ ತಹಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ ವಿಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಗತತ್ತಾ ‘‘ವಿಸ್ಸರಿತಂ ಮಯಾ, ತಿಟ್ಠ ಅಯ್ಯೇ ಆಹರಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ನಿವತ್ತಿತುಕಾಮಾ ಅಹೋಸಿ। ವಿಸಾಖಾ ‘‘ಸಚೇ ಜೇ ವಿಹಾರೇ ಠಪೇತ್ವಾ ವಿಸ್ಸರಿತಂ, ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸೇವ ಅತ್ಥಾಯ ತಂ ಪರಿಚ್ಚಜಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವಿಹಾರಂ

ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಅಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಪವೇದೇನ್ತೀ "ವಿಹಾರಂ, ಭನ್ತೇ, ಕಾರೇಸ್ಸಾಮಿ, ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ ಭಗವಾ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ"ತಿ ಆಹ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ।

ಸಾ ತಂ ಪಿಳನ್ಧನಂ ಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕನವಕೋಟಿಅಗ್ಘನಕಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ನವಕಮ್ಮಾಧಿಟ್ಠಾಯಕೇನ ಸುವಿಭತ್ತಭಿತ್ತಿಥಮ್ಭತುಲಾಗೋಪಾನಸಿಕಣ್ಣಿಕದ್ವಾರಬಾಹವಾತಪಾನ ಸೋಪಾನಾದಿಗೇಹಾವಯವಂ ಮನೋಹರಂ ಸುವಿಕಪ್ಪಿತಕಟ್ಠಕಮ್ಮರಮಣೀಯಂ ಸುಪರಿಕಮ್ಮಕತಸುಧಾಕಮ್ಮಂ ಮನುಞ್ಞಂ ಸುವಿರಚಿತಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಾದಿಚಿತ್ತಕಮ್ಮವಿಚಿತ್ತಂ ಸುಪರಿನಿಟ್ಠಿತಮಣಿಕುಟ್ಟಿಮ ಸದಿಸಭೂಮಿತಲಂ ದೇವವಿಮಾನಸದಿಸಂ ಹೇಟ್ಠಾಭೂಮಿಯಂ ಪಞ್ಚ ಗಬ್ಭಸತಾನಿ, ಉಪರಿಭೂಮಿಯಂ ಪಞ್ಚ ಗಬ್ಭಸತಾನೀತಿ ಗಬ್ಭಸಹಸ್ಸಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ವಸನಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಮಹನ್ತಂ ಪಾಸಾದಂ ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರಪಾಸಾದಸಹಸ್ಸಞ್ಚ ತೇಸಂ ಪರಿವಾರಭಾವೇನ ಕುಟಿಮಣ್ಡಪಚಙ್ಕಮನಾದೀನಿ ಚ ಕಾರೇನ್ತೀ ನವಹಿ ಮಾಸೇಹಿ ವಿಹಾರಂ ನಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಪರಿನಿಟ್ಠಿತೇ ಚ ವಿಹಾರೇ ನವಹೇವ ಹಿರಞ್ಞಕೋಟೀಹಿ ವಿಹಾರಮಹಂ ಕಾರೇನ್ತೀ ಪಞ್ಚಮತ್ತೇಹಿ ಸಹಾಯಿಕಾಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಸಹಾಯಿಕಾ ಆಹ "ಇಮಂ ಏವರೂಪಂ ಪಾಸಾದಂ ಕಾರೇನ್ತಿಯಾ ಯಂ ಮಯಾ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸುತಂ, ತಂ ಅನುಮೋದಥ, ಪತ್ತಿದಾನಂ ವೋ ದಮ್ಮೀ"ತಿ। "ಅಹೋ ಸಾಧು ಅಹೋ ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಅನುಮೋದಿಂಸು।

ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ವಿಸೇಸತೋ ತಂ ಪತ್ತಿದಾನಂ ಮನಸಾಕಾಸಿ। ಸಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸಾ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಅನೇಕಕೂಟಾಗಾರಪಾಕಾರಉಯ್ಯಾನಪೋಕ್ಖರಣಿಆದಿಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಸೋಳಸಯೋಜನಾಯಾಮವಿತ್ಥಾರಬ್ಬೇಧಂ ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ಯೋಜನಸತಂ ಫರನ್ತಂ ಆಕಾಸಚಾರಿಂ ಮಹನ್ತಂ ವಿಮಾನಂ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸಾ ಗಚ್ಛನ್ತೀಪಿ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಗಚ್ಛತಿ। ವಿಸಾಖಾ ಪನ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಾ ವಿಪುಲಪರಿಚ್ಚಾಗತಾಯ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ನಿಮ್ಮಾನರತೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸುನಿಮ್ಮಿತದೇವರಾಜಸ್ಸ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಭಾವಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ವಿಸಾಖಾಯ ಸಹಾಯಿಕಂ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಉಪ್ಪನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ -

೭೨೯."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೀ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೭೩೦."ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ, ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ದಿಬ್ಬಾ ಸದ್ದಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ಸವನೀಯಾ ಮನೋರಮಾ॥

೭೩೧."ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ, ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಪವಾಯನ್ತಿ, ಸುಚಿಗನ್ಧಾ ಮನೋರಮಾ॥

೭೩೨."ವಿವತ್ತಮಾನಾ ಕಾಯೇನ, ಯಾ ವೇಣೀಸು ಪಿಳನ್ಧನಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೭೩೩."ವಟಂಸಕಾ ವಾತಧುತಾ, ವಾತೇನ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿತಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೭೩೪."ಯಾಪಿ ತೇ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಮಾಲಾ, ಸುಚಿಗನ್ಧಾ ಮನೋರಮಾ।

වාති ගන්ධෝ දිසා සබ්බා, රුක්ඛෝ මඤ්ජූසකෝ යථා॥

೭೩೫“ඝායසේ තං සුචිගන්ධං, රූපං පස්සසි අමානුසං।
දේවතේ පුච්ඡිතාචික්ඛ, කිස්ස කම්මස්සිදං ඵල”න්ති॥ -

ඉමාහි ගාථාහි පුච්ඡි। සාපි තස්ස ඒවං බ්‍යාකාසි -

೭೩೬“සාවත්ථියං මය්හං සඛී භදන්තේ, සඞ්ඝස්ස කාරේසි මහාවිහාරං।
තත්ථප්පසන්නා අහමානුමෝදිං, දිස්වා අගාරඤ්ච පියඤ්ච මේතං॥

೭೩೭“තායේව මේ සුද්ධනුමෝදනාය, ලද්ධං විමානබ්භුතදස්සනේය්‍යං।
සමන්තතෝ සෝළසයෝජනානි, වේහායසං ගච්ඡති ඉද්ධියා මම॥

೭೩೮“කූටාගාරා නිවේසා මේ, විභත්තා භාගසෝ මිතා।
දද්දල්ලමානා ආභන්ති, සමන්තා සතයෝජනං॥

೭೩೯“පෝක්ඛරඤ්ඤෝ ච මේ ඒත්ථ, පුථුලෝමනිසේවිතා।
අච්ඡෝදකා විප්පසන්නා, සෝණ්ණවාලුකසන්ථතා॥

೭೪೦“නානාපදුමසඤ්ඡන්නා, පුණ්ඩරීකසමෝතතා।
සුරභී සම්පවායන්ති, මනුඤ්ඤා මාලුතේරිතා॥

೭೪೧“ජම්බුයෝ පනසා තාලා, නාළිකේරවනානි ච।
අන්තෝනිවේසනේ ජාතා, නානාරුක්ඛා අරෝපිමා॥

೭೪೨“නානාතූරියසඞ්ඝුට්ඨං, අච්ඡරාගණඝෝසිතං।
යෝපි මං සුපිනේ පස්සේ, සෝපි විත්තෝ සියා නරෝ॥

೭೪೩“ඒතාදිසං අබ්භුතදස්සනේය්‍යං, විමානං සබ්බසෝ පභං।
මම කම්මේහි නිබ්බත්තං, අලං පුඤ්ඤානි කාතවේ”ති॥

೭೩೬. තත්ථ **සාවත්ථියං මය්හං සඛී භදන්තේ, සඞ්ඝස්ස කාරේසි මහාවිහාර**න්ති භන්තේ අනුරුද්ධ , සාවත්ථියා සමීපේ පාචීනපස්සේ මය්හං මම සඛී සහායිකා විසාඛා මහාඋපාසිකා ආගතාගතං චාතුද්දිසං භික්ඛුසඞ්ඝං උද්දිස්ස නවහිරඤ්ඤකෝටිපරිච්චාගේන පුබ්බාරාමං නාම මහන්තං විහාරං කාරේසි। **තත්ථප්පසන්නා අහමානුමෝදි**න්ති තස්මිං විහාරේ කතපරියෝසිතේ සඞ්ඝස්ස නිය්‍යාදියමානේ තාය කතේ පත්තිදානේ “අහෝ ඨානේ වත පරිච්චාගෝ කතෝ”ති පසන්නා රතනත්තයේ කම්මඵලේ ච සඤ්ජාතපසාදා අහං අනුමෝදිං। වත්ථුවසේන තස්සා අනුමෝදනාය උළාරභාවං දස්සේතුං **“දිස්වා අගාරඤ්ච පියඤ්ච මේත”**න්ති ආහ। සහස්සගබ්භං අතිවිය රමණීයං දේවවිමානසදිසං තඤ්ච අගාරං මහන්තං පාසාදං පියඤ්ච මේ බුද්ධප්පමුඛං සඞ්ඝං උද්දිස්ස තාදිසං මහන්තං ධනපරිච්චාගං දිස්වා අනුමෝදින්ති යෝජනා।

೭೩೭. **ತಾಯೇವ ಮೇ ಸುದ್ಧನುಮೋದನಾಯಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಾಯ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಪರಿಚ್ಚಾಗಾಭಾವೇನ ಸುದ್ಧಾಯ ಕೇವಲಾಯ ಅನುಮೋದನಾಯೇವ। **ಲದ್ಧಂ ವಿಮಾನಬ್ಭುತದಸ್ಸನೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಮಯ್ಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಈದಿಸಸ್ಸ ಅಭೂತಪುಬ್ಬತಾಯ ಅಬ್ಭುತಂ ಸಮನ್ತಭದ್ದಕಭಾವೇನ ಅತಿವಿಯ ಸುರೂಪತಾಯ ಚ ದಸ್ಸನೇಯ್ಯಂ ಇಮಂ ವಿಮಾನಂ ಲದ್ಧಂ ಅಧಿಗತಂ। ಏವಂ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಅಭಿರೂಪತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ಪಮಾಣಮಹತ್ತಂ ಪಭಾವಮಹತ್ತಂ ಉಪಭೋಗವತ್ಥುಮಹತ್ತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತುಂ "**ಸಮನ್ತತೋ ಸೋಳಸಯೋಜನಾನೀ**"ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ತತ್ಥ **ಇದ್ಧಿಯಾ ಮಮಾತಿ** ಮಮ ಪುಞ್ಞಿದ್ಧಿಯಾ।

೭೩೯. **ಪೋಕ್ಖರಞ್ಞೋತಿ** ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ। **ಪುಥುಲೋಮನಿಸೇವಿತಾತಿ** ದಿಬ್ಬಮಚ್ಛೇಹಿ ಉಪಸೇವಿತಾ।

೭೪೦. **ನಾನಾಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಾತಿ** ಸತಪತ್ತಸಹಸ್ಸಪತ್ತಾದಿಭೇದೇಹಿ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ರತ್ತಪದುಮೇಹಿ ರತ್ತಕಮಲೇಹಿ ಚ ಸಞ್ಛಾದಿತಾ। **ಪುಣ್ಡರೀಕಸಮೋತತಾತಿ** ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಸೇತಕಮಲೇಹಿ ಸಮನ್ತತೋ ಅವತತಾ, ನಾನಾರುಕ್ಖಾ ಅರೋಪಿಮಾ ಸುರಭೀ ಸಮ್ಪವಾಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೭೪೧. **ಸೋಪೀತಿ** ಸೋ ಸುಪಿನದಸ್ಸಾವೀಪಿ। **ವಿತ್ತೋತಿ** ತುಟ್ಠೋ।

೭೪೩. **ಸಬ್ಬಸೋ ಪಭನ್ತಿ** ಸಮನ್ತತೋ ಓಭಾಸಮಾನಂ। **ಕಮ್ಮೇ ಹೀತಿ** ಕಮ್ಮನಿಮಿತ್ತಂ। **ಹೀತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। ಚೇತನಾನಂ ವಾ ಅಪರಾಪರುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಬಹುಭಾವತೋ "ಕಮ್ಮೇಹೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅಲನ್ತಿ** ಯುತ್ತಂ। **ಕಾತವೇತಿ** ಕಾತುಂ।

ಇದಾನಿ ಥೇರೋ ವಿಸಾಖಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತಟ್ಠಾನಂ ಕಥಾಪೇತುಕಾಮೋ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೭೪೪"ತಾಯೇವ ತೇ ಸುದ್ಧನುಮೋದನಾಯ,
ಲದ್ಧಂ ವಿಮಾನಬ್ಭುತದಸ್ಸನೇಯ್ಯಂ।
ಯಾ ಚೇವ ಸಾ ದಾನಮದಾಸಿ ನಾರೀ,
ತಸ್ಸಾ ಗತಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕುಹಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾ"ತಿ॥

೭೪೪. ತತ್ಥ **ಯಾ ಚೇವ ಸಾ ದಾನಮದಾಸಿ ನಾರೀತಿ** ಯಸ್ಸ ದಾನಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಾಯ ತ್ವಂ ಈದಿಸಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭಿ, ತಂ ದಾನಂ ಯಾ ಚೇವ ಸಾ ನಾರೀ ಅದಾಸೀತಿ ವಿಸಾಖಂ ಮಹಾಉಪಾಸಿಕಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತಾಯ ಏವ ದೇವತಾಯ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಕಥಾಪೇತುಕಾಮೋ ಆಹ "ತಸ್ಸಾ ಗತಿಂ ಬ್ರೂಹಿ ಕುಹಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾ"ತಿ। **ತಸ್ಸಾ ಗತಿನ್ತಿ** ತಾಯ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವಗತಿಂ।

ಇದಾನಿ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಮತ್ಥಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೀ ಆಹ -

೭೪೫"ಯಾ ಸಾ ಅಹು ಮಯ್ಹಂ ಸಖೀ ಭದನ್ತೇ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಾರೇಸಿ ಮಹಾವಿಹಾರಂ।
ವಿಞ್ಞಾತಧಮ್ಮಾ ಸಾ ಅದಾಸಿ ದಾನಂ, ಉಪ್ಪನ್ನಾ ನಿಮ್ಮಾನರತೀಸು ದೇವೇಸು॥

೭೪೬"ಪಜಾಪತೀ ತಸ್ಸ ಸುನಿಮ್ಮಿತಸ್ಸ,
ಅಚಿನ್ತಿಯೋ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕ ತಸ್ಸಾ।
ಯಮೇತಂ ಪುಚ್ಛಸಿ 'ಕುಹಿಂ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ಸಾ'ತಿ,
ತಂ ತೇ ವಿಯಾಕಾಸಿಂ ಅನಞ್ಞಥಾ ಅಹ"ನ್ತಿ॥

೭೪೫. ತತ್ಥ **ವಿಞ್ಞಾತಧಮ್ಮಾತಿ** ವಿಞ್ಞಾತಸಾಸನಧಮ್ಮಾ, ಪಟಿವಿದ್ಧಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೪೬. **ಸುನಿಮ್ಮಿತಸ್ಸಾತಿ** ಸುನಿಮ್ಮಿತಸ್ಸ ದೇವರಾಜಸ್ಸ। **ಅಚಿನ್ತಿಯೋ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕ ತಸ್ಸಾತಿ** ವಿಭತ್ತಿಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದೇಸೋ, ತಸ್ಸಾ ಮಮ ಸಖಿಯಾ ನಿಬ್ಬಾನರತೀಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ಕಮ್ಮವಿಪಾಕೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಭೂತಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಚಿನ್ತಿಯಾ ಅಪ್ಪಮೇಯ್ಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅನಞ್ಞಥಾತಿ** ಅವಿಪರೀತಂ ಯಥಾಸಭಾವತೋ। ಕಥಂ ಪನಾಯಂ ತಸ್ಸಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅಞ್ಞಾಸೀತಿ? ಸುಭದ್ದಾ ವಿಯ ಭದ್ದಾಯ, ವಿಸಾಖಾಪಿ ದೇವಧೀತಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಸನ್ತಿಕಂ ಅಗಮಾಸಿ।

ಇದಾನಿ ದೇವಧೀತಾ ಥೇರಂ ಅಞ್ಞೇಸಮ್ಪಿ ದಾನಸಮಾದಪನೇ ನಿಯೋಜೇನ್ತೀ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ -

೭೪೭“ತೇನಹಞ್ಞೇಪಿ ಸಮಾದಪೇಥ, ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಾನಿ ದದಾಥ ವಿತ್ತಾ।
ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸುಣಾಥ ಪಸನ್ನಮಾನಸಾ, ಸುದುಲ್ಲಭೋ ಲದ್ಧೋ ಮನುಸ್ಸಲಾಭೋ॥

೭೪೮“ಯಂ ಮಗ್ಗಂ ಮಗ್ಗಾಧಿಪತೀ ಅದೇಸಯಿ, ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರೋ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೋ।
ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಾನಿ ದದಾಥ ವಿತ್ತಾ, ಮಹಪ್ಫಲಾ ಯತ್ಥ ಭವನ್ತಿ ದಕ್ಖಿಣಾ॥

೭೪೯“ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಟ್ಠ ಸತಂ ಪಸತ್ಥಾ, ಚತ್ತಾರಿ ಏತಾನಿ ಯುಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ।
ತೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಸುಗತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ, ಏತೇಸು ದಿನ್ನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ॥

೭೫೦“ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ, ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಫಲೇ ಠಿತಾ।
ಏಸ ಸಙ್ಘೋ ಉಜುಭೂತೋ, ಪಞ್ಞಾಸೀಲಸಮಾಹಿತೋ॥

೭೫೧“ಯಜಮಾನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಪೇಕ್ಖಾನ ಪಾಣಿನಂ।
ಕರೋತಂ ಓಪಧಿಕಂ ಪುಞ್ಞಂ, ಸಙ್ಘೇ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೭೫೨“ಏಸೋ ಹಿ ಸಙ್ಘೋ ವಿಪುಲೋ ಮಹಗ್ಗತೋ, ಏಸಪ್ಪಮೇಯ್ಯೋ ಉದಧೀವ ಸಾಗರೋ।
ಏತೇ ಹಿ ಸೇಟ್ಠಾ ನರವೀರಸಾವಕಾ, ಪಭಙ್ಕರಾ ಧಮ್ಮಮುದೀರಯನ್ತಿ॥

೭೫೩“ತೇಸಂ ಸುದಿನ್ನಂ ಸುಹುತಂ ಸುಯಿಟ್ಠಂ, ಯೇ ಸಙ್ಘಮುದ್ದಿಸ್ಸ ದದನ್ತಿ ದಾನಂ।
ಸಾ ದಕ್ಖಿಣಾ ಸಙ್ಘಗತಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ, ಮಹಪ್ಫಲಾ ಲೋಕವಿದೂನ ವಣ್ಣಿತಾ॥

೭೫೪“ಏತಾದಿಸಂ ಯಞ್ಞಮನುಸ್ಸರನ್ತಾ, ಯೇ ವೇದಜಾತಾ ವಿಚರನ್ತಿ ಲೋಕೇ।
ವಿನೇಯ್ಯ ಮಚ್ಛೇರಮಲಂ ಸಮೂಲಂ, ಅನಿನ್ದಿತಾ ಸಗ್ಗಮುಪೇನ್ತಿ ಠಾನ”ನ್ತಿ॥

೭೪೭. ತತ್ಥ **ತೇನಹಞ್ಞೇಪೀತಿ** ತೇನಹಿ ಅಞ್ಞೇಪಿ। **ತೇನಾತಿ** ಚ ತೇನ ಕಾರಣೇನ, **ಹೀತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। “ಸಮಾದಪೇಥಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ಸಮಾದಪನಾಕಾರಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಾನಿ ದದಾಥಾ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ। ಅಟ್ಠಹಿ ಅಕ್ಖಣೇಹಿ ವಜ್ಜಿತಂ ಮನುಸ್ಸಭಾವಂ ಸನ್ಧಾಯಾಹ **“ಸುದುಲ್ಲಭೋ ಲದ್ಧೋ ಮನುಸ್ಸಲಾಭೋ”**ತಿ। ತತ್ಥ ಅಟ್ಠ ಅಕ್ಖಣಾ ನಾಮ ತಯೋ ಅಪಾಯಾ ಅರೂಪಾ ಅಸಞ್ಞಸತ್ತಾ ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸೋ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ವೇಕಲ್ಲಂ ನಿಯತಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕತಾ ಅಪಾತುಭಾವೋ ಬುದ್ಧಸ್ಸಾತಿ।

೭೪೮. **ಯಂ ಮಗ್ಗನ್ತಿ** ಯಂ ಖೇತ್ತವಿಸೇಸೇ ಕತಂ ದಾನಂ, ತಂ ಏಕನ್ತೇನ ಸುಗತಿಸಮ್ಪಾಪನತೋ ಸುಗತಿಗಾಮಿಮಗ್ಗಂ ಅಪಾಯಮಗ್ಗತೋ ಜಙ್ಘಮಗ್ಗಾದಿತೋ ಚ ಅತಿವಿಯ ಸೇಟ್ಠಭಾವೇನ ಮಗ್ಗಾಧಿಪನ್ತಿ ಕತ್ವಾ। ದಾನಮ್ಪಿ ಹಿ ಸದ್ಧಾಹಿರಿಯೋ ವಿಯ “ದೇವಲೋಕಗಾಮಿಮಗ್ಗೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಯಥಾಹ -

“ಸದ್ಧಾ ಹಿರಿಯಂ ಕುಸಲಞ್ಚ ದಾನಂ, ಧಮ್ಮಾ ಏತೇ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನುಯಾತಾ।
ಏತಞ್ಹಿ ಮಗ್ಗಂ ದಿವಿಯಂ ವದನ್ತಿ, ಏತೇನ ಹಿ ಗಚ್ಛತಿ ದೇವಲೋಕ”ನ್ತಿ॥(ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೩೨; ಕಥಾ॰ ೪೮೦)।

“ಮಗ್ಗಾಧಿಪತೀ”ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ತಸ್ಸ ಅರಿಯಮಗ್ಗೇನ ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಅಧಿಪತಿಭೂತೋ ಸತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। **ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಾನಿ ದದಾಥಾ**ತಿಆದಿನಾ ಪುನಪಿ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯೇಸು ದಾನಸಂವಿಭಾಗೇ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ ಆಹ।

೭೪೯. ಇದಾನಿ ತಂ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಂ ಅರಿಯಸಙ್ಘಂ ಸರೂಪತೋ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ **“ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಟ್ಠ ಸತಂ ಪಸತ್ಥಾ”**ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯೇ**ತಿ ಅನಿಯಮಿತನಿದ್ದೇಸೋ। **ಪುಗ್ಗಲಾ**ತಿ ಸತ್ತಾ। **ಅಟ್ಠಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಗಣನಪರಿಚ್ಛೇದೋ। ತೇ ಹಿ ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಫಲೇ ಠಿತಾತಿ ಅಟ್ಠ ಹೋನ್ತಿ। **ಸತಂ ಪಸತ್ಥಾ**ತಿ ಸಪ್ಪುರಿಸೇಹಿ ಬುದ್ಧಪಚ್ಚೇಕಬುದ್ಧಸಾವಕೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಪಸತ್ಥಾ। ಕಸ್ಮಾ? ಸಹಜಾತಸೀಲಾದಿಗುಣಯೋಗತೋ। ತೇಸಞ್ಹಿ ಚಮ್ಪಕಬಕುಲಕುಸುಮಾದೀನಂ ವಿಯ ಸಹಜಾತವಣ್ಣಗನ್ಧಾದಯೋ ಸಹಜಾತಸೀಲಸಮಾಧಿಆದಯೋ ಗುಣಾ, ತೇನ ತೇ ವಣ್ಣಗನ್ಧಾದಿಸಮ್ಪನ್ನಾನಿ ವಿಯ ಪುಪ್ಫಾನಿ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಂ ಸತಂ ಪಿಯಾ ಮನಾಪಾ ಪಾಸಂಸಿಯಾ ಚ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ “ಯೇ ಪುಗ್ಗಲಾ ಅಟ್ಠ ಸತಂ ಪಸತ್ಥಾ”ತಿ। ತೇ ಪನ ಸಙ್ಖೇಪತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕಂ ಯುಗಂ, ಏವಂ ಯಾವ ಅರಹತ್ತಮಗ್ಗಟ್ಠೋ ಫಲಟ್ಠೋತಿ ಏಕಂ ಯುಗನ್ತಿ ಚತ್ತಾರಿ ಯುಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನಾಹ **“ಚತ್ತಾರಿ ಏತಾನಿ ಯುಗಾನಿ ಹೋನ್ತಿ ತೇ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ”**ತಿ। **ತೇ**ತಿ ಪುಬ್ಬೇ ಅನಿಯಮತೋ ಉದ್ದಿಟ್ಠಾನಂ ನಿಯಮೇತ್ವಾ ದಸ್ಸನಂ। ತೇ ಹಿ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಕಮ್ಮಂ ಕಮ್ಮಫಲಞ್ಚ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ದಾತಬ್ಬದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸಙ್ಖಾತಂ ದಕ್ಖಿಣಂ ಅರಹನ್ತೀತಿ ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಗುಣವಿಸೇಸಯೋಗೇನ ದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲಭಾವಸಾಧನತೋ। **ಸುಗತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಧಮ್ಮಸವನನ್ತೇ ಅರಿಯಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಜಾತತಾಯ ತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೀತಿ ಸಾವಕಾ। **ಏತೇಸು ದಿನ್ನಾನಿ ಮಹಪ್ಫಲಾನೀ**ತಿ ಏತೇಸು ಸುಗತಸ್ಸ ಸಾವಕೇಸು ಅಪ್ಪಕಾನಿಪಿ ದಾನಾನಿ ದಿನ್ನಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಾಹಕತೋ ದಕ್ಖಿಣಾವಿಸುದ್ಧಿಯಾ ಮಹಪ್ಫಲಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ “ಯಾವತಾ, ಭಿಕ್ಖವೇ, ಸಙ್ಘಾ ವಾ ಗಣಾ ವಾ, ತಥಾಗತಸಾವಕಸಙ್ಘೋ ತೇಸಂ ಅಗ್ಗಮಕ್ಖಾಯತೀ”ತಿಆದಿ (ಅ॰ ನಿ॰ ೪.೩೪; ೫.೩೨; ಇತಿವು॰ ೯೦)।

೭೫೦. **ಚತ್ತಾರೋ ಚ ಪಟಿಪನ್ನಾ**ತಿಆದಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

ಇಧ ಪನ ಆಯಸ್ಮಾ ಅನುರುದ್ಧೋ ಅತ್ತನಾ ದೇವತಾಯ ಚ ವುತ್ತಮತ್ಥಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ವಿಹಾರವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಚತುರಿತ್ಥಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ಚತುರಿತ್ಥಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರನ್ತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗತೋ। ಸೋ ತತ್ಥ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಠಿತೇಸು ಚತೂಸು ವಿಮಾನೇಸು ಚತಸ್ಸೋ ದೇವಧೀತರೋ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವಾರಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಿಯೋ ದಿಸ್ವಾ ತಾಹಿ ಪುಬ್ಬೇ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ –

೭೫೫. “ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಪುಚ್ಛಿ। ತಾಪಿ ತಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾನನ್ತರಂ ಪಟಿಪಾಟಿಯಾ ಬ್ಯಾಕರಿಂಸು। ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ –

೭೫೮. “ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ…ಪೇ॰…ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ”ನ್ತಿ॥ –

ಅಯಂ ಗಾಥಾ ವುತ್ತಾ।

ತಾ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಸಿಕಾನಾಮಕೇ ರಟ್ಠೇ ಪಣ್ಣಕತೇ ನಾಮ ನಗರೇ ಕುಲಗೇಹೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ನಗರೇ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ ಸಮಗ್ಗವಾಸಂ ವಸನ್ತಿ। ತಾಸು ಏಕಾ ಅಞ್ಞತರಂ ಪಿಣ್ಡಚಾರಿಕಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಇನ್ದೀವರಕಲಾಪಂ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಅಞ್ಞಸ್ಸ ನೀಲುಪ್ಪಲಹತ್ಥಕಂ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಪದುಮಹತ್ಥಕಂ ಅದಾಸಿ, ಅಪರಾ ಸುಮನಮಕುಳಾನಿ ಅದಾಸಿ। ತಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ತಾಸಂ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಂ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ತಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಅಪರಾಪರಂ ತತ್ಥೇವ ಸಂಸರನ್ತಿಯೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತತ್ಥೇವ ಉಪ್ಪನ್ನಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಆಯಸ್ಮತಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ। ತಾಸು ಏಕಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥೇನ್ತೀ –

೭೫೯.“ಇನ್ದೀವರಾನಂ ಹತ್ಥಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ।
ಏಸಿಕಾನಂ ಉಣ್ಣತಸ್ಮಿಂ, ನಗರವರೇ ಪಣ್ಣಕತೇ ರಮ್ಮೇ॥

೭೬೦. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ಆಹ। ಅಪರಾ –

೭೬೧.“ನೀಲುಪ್ಪಲಹತ್ಥಕಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ, ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ।
ಏಸಿಕಾನಂ ಉಣ್ಣತಸ್ಮಿಂ, ನಗರವರೇ ಪಣ್ಣಕತೇ ರಮ್ಮೇ॥

೭೬೨. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ಆಹ। ಅಪರಾ –

೭೬೩.“ಓದಾತಮೂಲಕಂ ಹರಿತಪತ್ತಂ, ಉದಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಜಾತಂ ಅಹಮದಾಸಿಂ।
ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ, ಏಸಿಕಾನಂ ಉಣ್ಣತಸ್ಮಿಂ।
ನಗರವರೇ ಪಣ್ಣಕತೇ ರಮ್ಮೇ॥

೭೬೪. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ಆಹ। ಅಪರಾ –

೭೬೫.“ಅಹಂ ಸುಮನಾ ಸುಮನಸ್ಸ ಸುಮನಮಕುಳಾನಿ, ದನ್ತವಣ್ಣಾನಿ ಅಹಮದಾಸಿಂ।
ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತಸ್ಸ, ಏಸಿಕಾನಂ ಉಣ್ಣತಸ್ಮಿಂ।
ನಗರವರೇ ಪಣ್ಣಕತೇ ರಮ್ಮೇ॥

೭೬೬. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ –

ಆಹ।

೭೫೯. ತತ್ಥ **ಇನ್ದೀವರಾನಂ ಹತ್ಥಕನ್ತಿ** ಉದ್ದಾಲಕಪುಪ್ಫಹತ್ಥಂ ವಾತಘಾತಕಪುಪ್ಫಕಲಾಪಂ। **ಏಸಿಕಾನನ್ತಿ** ಏಸಿಕಾರಟ್ಠಸ್ಸ। **ಉಣ್ಣತಸ್ಮಿಂ ನಗರವರೇತಿ** ಉಣ್ಣತೇ ಭೂಮಿಪದೇಸೇ ನಿವಿಟ್ಠೇ ಮೇಘೋದರಂ ಲಿಹನ್ತೇಹಿ ವಿಯ ಅಚ್ಚುಗ್ಗತೇಹಿ ಪಾಸಾದಕೂಟಾಗಾರಾದೀಹಿ ಉಣ್ಣತೇ ಉತ್ತಮನಗರೇ। **ಪಣ್ಣಕತೇತಿ** ಏವಂನಾಮಕೇ ನಗರೇ।

೭೬೬. **ನೀಲುಪ್ಪಲಹತ್ಥಕನ್ತಿ** ಕುವಲಯಕಲಾಪಂ।

೭೭೩. **ಓದಾತಮೂಲಕನ್ತಿ** ಸೇತಮೂಲಂ, ಭಿಸಮೂಲಾನಂ ಧವಲತಾಯ ವುತ್ತಂ, ಪದುಮಕಲಾಪಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತೇನಾಹ "ಹರಿತಪತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಹರಿತಪತ್ತನ್ತಿ** ನೀಲಪತ್ತಂ। ಅವಿಜಹಿತಮಕುಳಪತ್ತಸ್ಸ ಹಿ ಪದುಮಸ್ಸ ಬಾಹಿರಪತ್ತಾನಿ ಹರಿತವಣ್ಣಾನಿ ಏವ ಹೋನ್ತಿ। **ಉದಕಸ್ಮಿಂ ಸರೇ ಜಾತನ್ತಿ** ಸರೇ ಉದಕಮ್ಹಿ ಜಾತಂ, ಸರೋರುಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೮೦. **ಸುಮನಾತಿ** ಏವಂನಾಮಾ। **ಸುಮನಸ್ಸಾತಿ** ಸುನ್ದರಚಿತ್ತಸ್ಸ। **ಸುಮನಮಕುಳಾನೀತಿ** ಜಾತಿಸುಮನಪುಪ್ಫಮಕುಳಾನಿ। **ದನ್ತವಣ್ಣಾನೀತಿ** ಸಜ್ಜುಕಂ ಉಲ್ಲಿಖಿತಹತ್ಥಿದನ್ತಸದಿಸವಣ್ಣಾನಿ।

ಏವಂ ತಾಹಿ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮೇ ಕಥಿತೇ ಥೇರೋ ತಾಸಂ ಅನುಪುಬ್ಬಿಂ ಕಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸಾ ಸಬ್ಬಾಪಿ ಸಹಪರಿವಾರಾ ಸೋತಾಪನ್ನಾ ಅಹೇಸುಂ। ಥೇರೋ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಜಾತಾತಿ।

ಚತುರಿತ್ಥಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಅಮ್ಬವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ದಿಬ್ಬಂ ತೇ ಅಮ್ಬವನಂ ರಮ್ಮನ್ತಿ ಅಮ್ಬವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಆವಾಸದಾನಸ್ಸ ಮಹಪ್ಫಲತಂ ಮಹಾನಿಸಂಸತಞ್ಚ ಸುತ್ವಾ ಛನ್ದಜಾತಾ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏವಮಾಹ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಏಕಂ ಆವಾಸಂ ಕಾರೇತುಕಾಮಾ, ಇಚ್ಛಾಮಿ ತಾದಿಸಂ ಓಕಾಸಂ, ಆಚಿಕ್ಖಥಾ"ತಿ। ಭಗವಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಆಣಾಪೇಸಿ, ಭಿಕ್ಖೂ ತಸ್ಸಾ ಓಕಾಸಂ ದಸ್ಸೇಸುಂ। ಸಾ ತತ್ಥ ರಮಣೀಯಂ ಆವಾಸಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಮನ್ತತೋ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೇ ರೋಪೇಸಿ। ಸೋ ಆವಾಸೋ ಸಮನ್ತತೋ ಅಮ್ಬಪನ್ತೀಹಿ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೋ ಛಾಯೂದಕಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮುತ್ತಾಜಾಲಸದಿಸವಾಲುಕಾಕಿಣ್ಣಪಣ್ಡರಭೂಮಿಭಾಗೋ ಅತಿವಿಯ ಮನೋಹರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ತಂ ವಿಹಾರಂ ನಾನಾವಣ್ಣೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ಪುಪ್ಫದಾಮಗನ್ಧದಾಮಾದೀಹಿ ಚ ದೇವವಿಮಾನಂ ವಿಯ ಅಲಙ್ಕರಿತ್ವಾ ತೇಲಪದೀಪಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೇ ಚ ಅಹತೇಹಿ ವತ್ಥೇಹಿ ವೇಠೇತ್ವಾ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ।

ಸಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸಾ ಮಹನ್ತಂ ವಿಮಾನಂ ಪಾತುರಹೋಸಿ ಅಮ್ಬವನಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। ಸಾ ತತ್ಥ ಅಚ್ಛರಾಗಣಪರಿವಾರಿತಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೭೮೩"ದಿಬ್ಬಂ ತೇ ಅಮ್ಬವನಂ ರಮ್ಮಂ, ಪಾಸಾದೇತ್ಥ ಮಹಲ್ಲಕೋ।
ನಾನಾತೂರಿಯಸಙ್ಘುಟ್ಠೋ, ಅಚ್ಛರಾಗಣಘೋಸಿತೋ॥

೭೮೪. “ಪದೀಪೋ ಚೇತ್ಥ ಜಲತಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಸೋವಣ್ಣಯೋ ಮಹಾ।
ದುಸ್ಸಫಲೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ, ಸಮನ್ತಾ ಪರಿವಾರಿತೋ॥

೭೮೫. “ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೭೮೭. “ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೭೮೮. “ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ।
ವಿಹಾರಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಾರೇಸಿಂ, ಅಮ್ಬೇಹಿ ಪರಿವಾರಿತಂ॥

೭೮೯. “ಪರಿಯೋಸಿತೇ ವಿಹಾರೇ, ಕಾರೇನ್ತೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಮಹೇ।
ಅಮ್ಬೇಹಿ ಛಾದಯಿತ್ವಾನ, ಕತ್ವಾ ದುಸ್ಸಮಯೇ ಫಲೇ॥

೭೯೦. “ಪದೀಪಂ ತತ್ಥ ಜಾಲೇತ್ವಾ, ಭೋಜಯಿತ್ವಾ ಗಣುತ್ತಮಂ।
ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿಂ ತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ, ಪಸನ್ನಾ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೭೯೧. “ತೇನ ಮೇ ಅಮ್ಬವನಂ ರಮ್ಮಂ, ಪಾಸಾದೇತ್ಥ ಮಹಲ್ಲಕೋ।
ನಾನಾತೂರಿಯಸಙ್ಘುಟ್ಠೋ, ಅಚ್ಛರಾಗಣಘೋಸಿತೋ॥

೭೯೨. “ಪದೀಪೋ ಚೇತ್ಥ ಜಲತಿ, ನಿಚ್ಚಂ ಸೋವಣ್ಣಯೋ ಮಹಾ।
ದುಸ್ಸಫಲೇಹಿ ರುಕ್ಖೇಹಿ, ಸಮನ್ತಾ ಪರಿವಾರಿತೋ॥

೭೯೩. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ -
ಸಾ ದೇವತಾ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೭೮೩. ತತ್ಥ **ಮಹಲ್ಲಕೋತಿ** ಮಹನ್ತೋ ಆಯಾಮವಿತ್ಥಾರೇಹಿ ಉಬ್ಬೇಧೇನ ಚ ವಿಪುಲೋ, ಉಳಾರತಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಚ್ಛರಾಗಣಘೋಸಿತೋತಿ** ತಂ ಪಮೋದಿತುಂ ಸಙ್ಗೀತಿವಸೇನ ಚೇವ ಪಿಯಸಲ್ಲಾಪವಸೇನ ಚ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘೇನ ಸಮುಗ್ಘೋಸಿತೋ।

೭೮೪. **ಪದೀಪೋ ಚೇತ್ಥ ಜಲತೀತಿ** ಸೂರಿಯರಸ್ಮಿಸಮುಜ್ಜಲಕಿರಣವಿತಾನೋ ರತನಪ್ಪದೀಪೋ ಚ ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಾಸಾದೇ ಅಭಿಜಲತಿ। **ದುಸ್ಸಫಲೇಹೀತಿ** ದುಸ್ಸಾನಿ ಫಲಾನಿ ಏತೇಸನ್ತಿ ದುಸ್ಸಫಲಾ। ತೇಹಿ ಸಮುಗ್ಗಿರಿಯಮಾನದಿಬ್ಬವತ್ಥೇಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೭೮೯. **ಕಾರೇನ್ತೇ ನಿಟ್ಠಿತೇ ಮಹೇತಿ** ಕತಪರಿಯೋಸಿತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಮಹೇ ಪೂಜಾಯ ಕರೀಯಮಾನಾಯ ಚ। **ಕತ್ವಾ ದುಸ್ಸಮಯೇ ಫಲೇತಿ** ದುಸ್ಸೇಯೇವ ತೇಸಂ ಅಮ್ಬಾನಂ ಫಲಂ ಕತ್ವಾ।

೭೯೦. **ಗಣುತ್ತಮನ್ತಿ** ಗಣಾನಂ ಉತ್ತಮಂ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘಂ। **ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿನ್ತಿ** ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಾಪೇಸಿಂ, ಅದಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಮ್ಬವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಪೀತವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪೀತವತ್ಥೇ ಪೀತಧಜೇತಿ ಪೀತವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ರಞ್ಞಾ ಅಜಾತಸತ್ತುನಾ ಅತ್ತನಾ ಪಟಿಲದ್ಧಾ ಭಗವತೋ ಸರೀರಧಾತುಯೋ ಗಹೇತ್ವಾ ಥೂಪೇ ಚ ಮಹೇ ಚ ಕತೇ ರಾಜಗಹವಾಸಿನೀ ಅಞ್ಞತರಾ ಉಪಾಸಿಕಾ ಪಾತೋವ ಕತಸರೀರಪಟಿಜಗ್ಗನಾ "ಸತ್ಥು ಥೂಪಂ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಯಥಾಲದ್ಧಾನಿ ಚತ್ತಾರಿ ಕೋಸಾತಕೀಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಸದ್ಧಾವೇಗೇನ ಸಮುಸ್ಸಾಹಿತಮಾನಸಾ ಮಗ್ಗಪರಿಸ್ಸಯಂ ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾವ ಥೂಪಾಭಿಮುಖೀ ಗಚ್ಛತಿ। ಅಥ ನಂ ತರುಣವಚ್ಛಾ ಗಾವೀ ಅಭಿಧಾವನ್ತೀ ವೇಗೇನ ಆಪತಿತ್ವಾ ಸಿಙ್ಗೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇಸಿ। ಸಾ ತಾವದೇವ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತನ್ತೀ ಸಕ್ಕಸ್ಸ ದೇವರಞ್ಞೋ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಪರಿವಾರಭೂತಾನಂ ಅಡ್ಢತಿಯಾನಂ ನಾಟಕಕೋಟೀನಂ ಮಜ್ಝೇ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಪಭಾಯ ತಾ ಸಬ್ಬಾ ಅಭಿಭವನ್ತೀ ಸಹ ರಥೇನ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ವಿಮ್ಹಿತಚಿತ್ತೋ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಜಾತೋ "ಕೀದಿಸೇನ ನು ಖೋ ಓಳಾರಿಕೇನ ಕಮ್ಮುನಾ ಅಯಂ ಏದಿಸಿಂ ಸುಮಹತಿಂ ದೇವಿದ್ಧಿಮುಪಾಗತಾ"ತಿ ತಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೭೯೫. "ಪೀತವತ್ಥೇ ಪೀತಧಜೇ, ಪೀತಾಲಙ್ಕಾರಭೂಸಿತೇ।
ಪೀತಚನ್ದನಲಿತ್ತಙ್ಗೇ, ಪೀತಉಪ್ಪಲಮಾಲಿನೀ॥

೭೯೬. "ಪೀತಪಾಸಾದಸಯನೇ, ಪೀತಾಸನೇ ಪೀತಭಾಜನೇ।
ಪೀತಛತ್ತೇ ಪೀತರಥೇ, ಪೀತಸ್ಸೇ ಪೀತಬೀಜನೇ॥

೭೯೭. "ಕಿಂ ಕಮ್ಮಮಕರೀ ಭದ್ದೇ, ಪುಬ್ಬೇ ಮಾನುಸಕೇ ಭವೇ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥

ಸಾಪಿಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೭೯೮. "ಕೋಸಾತಕೀ ನಾಮ ಲತತ್ಥಿ ಭನ್ತೇ, ತಿತ್ತಿಕಾ ಅನಭಿಚ್ಛಿತಾ।
ತಸ್ಸಾ ಚತ್ತಾರಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ, ಥೂಪಂ ಅಭಿಹರಿಂ ಅಹಂ॥

೭೯೯. "ಸತ್ಥು ಸರೀರಮುದ್ದಿಸ್ಸ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ನಾಸ್ಸ ಮಗ್ಗಂ ಅವೇಕ್ಖಿಸ್ಸಂ, ನ ತಗ್ಗಮನಸಾ ಸತೀ॥

೮೦೦. "ತತೋ ಮಂ ಅವಧೀ ಗಾವೀ, ಥೂಪಂ ಅಪತ್ತಮಾನಸಂ।
ತಞ್ಚಾಹಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇಯ್ಯಂ, ಭಿಯ್ಯೋ ನೂನ ಇತೋ ಸಿಯಾ॥

೮೦೧. "ತೇನ ಕಮ್ಮೇನ ದೇವಿನ್ದ, ಮಘವಾ ದೇವಕುಞ್ಜರ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ತವ ಸಹಬ್ಯಮಾಗತಾ"ತಿ॥

೭೯೫-೭. ತತ್ಥ **ಪೀತಚನ್ದನಲಿತ್ತಙ್ಗೇ**ತಿ ಸುವಣ್ಣವಣ್ಣೇನ ಚನ್ದನೇನ ಅನುಲಿತ್ತಸರೀರೇ। **ಪೀತಪಾಸಾದಸಯನೇ**ತಿ ಸಬ್ಬಸೋವಣ್ಣಮಯೇನ ಪಾಸಾದೇನ ಸುವಣ್ಣಪರಿಕ್ಖಿತ್ತೇಹಿ ಸಯನೇಹಿ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತೇ। ಏವಂ ಸಬ್ಬತ್ಥ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಪರಿ ಚ ಪೀತಸದ್ದೇನ ಸುವಣ್ಣಮೇವ ಗಹಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

೭೯೮. **ಲತತ್ಥೀ**ತಿ ಲತಾ ಅತ್ಥಿ। **ಭನ್ತೇ**ತಿ ಸಕ್ಕಂ ದೇವರಾಜಾನಂ ಗಾರವೇನ ಆಲಪತಿ। **ಅನಭಿಚ್ಛಿತಾ**ತಿ ನ ಅಭಿಕಙ್ಖಿತಾ।

೭೯೯. **ಸರೀರನ್ತಿ** ಸರೀರಭೂತಂ ಧಾತುಂ। ಅವಯವೇ ಚಾಯಂ ಸಮುದಾಯವೋಹಾರೋ ಯಥಾ "ಪಟೋ ಡಡ್ಢೋ, ಸಮುದ್ದೋ ದಿಟ್ಠೋ"ತಿ ಚ। **ಅಸ್ಸಾತಿ** ಗೋರೂಪಸ್ಸ। **ಮಗ್ಗನ್ತಿ** ಆಗಮನಮಗ್ಗಂ। **ನ ಅವೇಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ** ನ ಓಲೋಕಯಿಂ। ಕಸ್ಮಾ? **ನ ತಗ್ಗಮನಸಾ ಸತೀತಿ**, ತಸ್ಸಂ ಗಾವಿಯಂ ಗತಮನಾ ಠಪಿತಮನಾ ನ ಹೋನ್ತೀ, ಅಞ್ಞದತ್ಥು ಭಗವತೋ ಥೂಪಗತಮನಾ ಏವ ಸಮಾನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ತದಙ್ಗಮನಸಾ ಸತೀ"ತಿ ಚ ಪಾಠೋ, ತದಙ್ಗೇ ತಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಧಾತುಯಾ ಅಙ್ಗೇ ಮನೋ ಏತಿಸ್ಸಾತಿ ತದಙ್ಗಮನಸಾ। ಏವಂಭೂತಾ ಅಹಂ ತದಾ ತಸ್ಸಾ ಮಗ್ಗಂ ನಾವೇಕ್ಖಿಸ್ಸನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೮೦೦. **ಥೂಪಂ ಅಪತ್ತಮಾನಸನ್ತಿ** ಥೂಪಂ ಚೇತಿಯಂ ಅಸಮ್ಪತ್ತಅಜ್ಝಾಸಯಂ, ಮನಸಿ ಭವೋತಿ ಹಿ ಮಾನಸೋ, ಅಜ್ಝಾಸಯೋ ಮನೋರಥೋ। "ಥೂಪಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಉಪ್ಪನ್ನಮನೋರಥಸ್ಸ ಅಸಮ್ಪುಣ್ಣತಾಯ ಏವಂ ವುತ್ತಂ। ಥೂಪಂ ಚೇತಿಯಂ ಪನ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಪೂಜನಚಿತ್ತಂ ಸಿದ್ಧಮೇವ, ಯೇನ ಸಾ ದೇವಲೋಕೇ ಉಪ್ಪನ್ನಾ। **ತಞ್ಚಾಹಂ ಅಭಿಸಞ್ಚೇಯ್ಯನ್ತಿ** ತಞ್ಚೇ ಅಹಂ ಅಭಿಸಞ್ಚಿನೇಯ್ಯಂ, ಪುಪ್ಫಪೂಜನೇನ ಹಿ ಪುಞ್ಞಂ ಅಹಂ ಥೂಪಂ ಅಭಿಗನ್ತ್ವಾ ಯಥಾಧಿಪ್ಪಾಯಂ ಪೂಜನೇನ ಸಮ್ಮದೇವ ಚಿನೇಯ್ಯಂ ಉಪಚಿನೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಭಿಯ್ಯೋ ನೂನ ಇತೋ ಸಿಯಾತಿ** ಇತೋ ಯಥಾಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿತೋಪಿ ಭಿಯ್ಯೋ ಉಪರಿ ಉತ್ತರಿತರಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಸಿಯಾತಿ ಮಞ್ಞೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೦೧. **ಮಘವಾ ದೇವಕುಞ್ಜರಾತಿ** ಆಲಪನಂ। ತತ್ಥ **ದೇವಕುಞ್ಜರಾತಿ** ಸಬ್ಬಬಲಪರಕ್ಕಮಾದಿವಿಸೇಸೇಹಿ ದೇವೇಸು ಕುಞ್ಜರಸದಿಸೋ। **ಸಹಬ್ಯನ್ತಿ** ಸಹಭಾವಂ।

೮೦೨"ಇದಂ ಸುತ್ವಾ ತಿದಸಾಧಿಪತಿ, ಮಘವಾ ದೇವಕುಞ್ಜರೋ।
ತಾವತಿಂಸೇ ಪಸಾದೇನ್ತೋ, ಮಾತಲಿಂ ಏತದಬ್ರವೀ"ತಿ॥ -

ಇದಂ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕವಚನಂ। ತತೋ ಸಕ್ಕೋ ಮಾತಲಿಪಮುಖಸ್ಸ ದೇವಗಣಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ -

೮೦೩"ಪಸ್ಸ ಮಾತಲಿ ಅಚ್ಛೇರಂ, ಚಿತ್ತಂ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಇದಂ।
ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಕತಂ ದೇಯ್ಯಂ, ಪುಞ್ಞಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೮೦೪"ನತ್ಥಿ ಚಿತ್ತೇ ಪಸನ್ನಮ್ಹಿ, ಅಪ್ಪಕಾ ನಾಮ ದಕ್ಖಿಣಾ।
ತಥಾಗತೇ ವಾ ಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, ಅಥ ವಾ ತಸ್ಸ ಸಾವಕೇ॥

೮೦೫"ಏಹಿ ಮಾತಲಿ ಅಮ್ಹೇಪಿ, ಭಿಯ್ಯೋ ಭಿಯ್ಯೋ ಮಹೇಮಸೇ।
ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಾತುಯೋ, ಸುಖೋ ಪುಞ್ಞಾನಮುಚ್ಚಯೋ॥

೮೦೬"ತಿಟ್ಠನ್ತೇ ನಿಬ್ಬುತೇ ಚಾಪಿ, ಸಮೇ ಚಿತ್ತೇ ಸಮಂ ಫಲಂ।
ಚೇತೋಪಣಿಧಿಹೇತುಹಿ, ಸತ್ತಾ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ಸುಗ್ಗತಿಂ॥

೮೦೭"ಬಹೂನಂ ವತ ಅತ್ಥಾಯ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ತಥಾಗತಾ।
ಯತ್ಥ ಕಾರಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಸಗ್ಗಂ ಗಚ್ಛನ್ತಿ ದಾಯಕಾ"ತಿ॥

೮೦೨. ತತ್ಥ **ಪಸಾದೇನ್ತೋತಿ** ಪಸನ್ನೇ ಕರೋನ್ತೋ, ರತನತ್ತಯೇ ಸದ್ಧಂ ಉಪ್ಪಾದೇನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೦೩. **ಚಿತ್ತನ್ತಿ** ವಿಚಿತ್ತಂ ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯಂ। **ಕಮ್ಮಫಲನ್ತಿ** ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಳಾರತ್ತೇಪಿ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಉಳಾರಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಫಲಂ ಪಸ್ಸಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಕತಂ ದೇಯ್ಯಂ, ಪುಞ್ಞಂ ಹೋತಿ ಮಹಪ್ಫಲನ್ತಿ** ಏತ್ಥ **ಕತನ್ತಿ** ಕಾರವಸೇನ ಸಕ್ಕಾರವಸೇನ ಆಯತನೇ ವಿನಿಯುತ್ತಂ। **ದೇಯ್ಯನ್ತಿ** ದಾತಬ್ಬವತ್ಥುಂ। **ಪುಞ್ಞನ್ತಿ** ತಥಾಪವತ್ತಂ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ।

೮೦೪. ಇದಾನಿ ಯತ್ಥ ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ಕತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ ಹೋತಿ, ತಂ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ನತ್ಥಿ ಚಿತ್ತೇ ಪಸನ್ನಮ್ಹೀ**"ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

೮೦೫-೬. **ಅಮ್ಹೇಪೀತಿ** ಮಯಮ್ಪಿ। **ಮಹೇಮಸೇತಿ** ಮಹಾಮಸೇ ಪೂಜಾಮಸೇ। **ಚೇತೋಪಣಿಧಿಹೇತು ಹೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಚಿತ್ತಸ್ಸ ಸಮ್ಮದೇವ ಠಪನನಿಮಿತ್ತಂ, ಅತ್ತಸಮ್ಮಾಪಣಿಧಾನೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ ಭಗವಾ -

"ನ ತಂ ಮಾತಾಪಿತಾ ಕಯಿರಾ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ಚ ಞಾತಕಾ।
ಸಮ್ಮಾ ಪಣಿಹಿತಂ ಚಿತ್ತಂ, ಸೇಯ್ಯಸೋ ನಂ ತತೋ ಕರೇ"ತಿ॥ (ಧ॰ ಪ॰ ೪೩)।

ಏವಞ್ಚ ಪನ ವತ್ವಾ ಸಕ್ಕೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಾಯ ಉಸ್ಸಾಹಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇತ್ವಾ ತತೋವ ಪಟಿನಿವತ್ತಿತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಪೂಜನೇಯ್ಯಟ್ಠಾನಭೂತೇ ಚೂಳಾಮಣಿಚೇತಿಯೇ ಸತ್ತಾಹಂ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಗತಸ್ಸ ಆಯಸ್ಮತೋ ನಾರದತ್ಥೇರಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಗಾಥಾಹೇವ ಕಥೇಸಿ, ಥೇರೋ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ, ತೇ ತಥಾ ನಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೋಪೇಸುನ್ತಿ।

ಪೀತವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಉಚ್ಛುವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಓಭಾಸಯಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಸದೇವಕನ್ತಿ ಉಚ್ಛುವಿಮಾನಂ। ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ಉಚ್ಛುವಿಮಾನೇನ ಪಾಳಿತೋ ಚ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿತೋ ಚ ಸದಿಸಮೇವ। ಕೇವಲಂ ತತ್ಥ ಸಸ್ಸು ಸುಣಿಸಂ ಪೀಠಕೇನ ಪಹರಿತ್ವಾ ಮಾರೇಸಿ, ಇಧ ಪನ ಲೇಡ್ಡುನಾತಿ ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸೋ। ವತ್ಥುನೋ ಪನ ಭಿನ್ನತ್ತಾ ಉಭಯಮ್ಪಿ ವಿಸುಂಯೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರುಳ್ಹನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೮೦೮."ಓಭಾಸಯಿತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಸದೇವಕಂ, ಅತಿರೋಚಸಿ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯಾ ವಿಯ।
ಸಿರಿಯಾ ಚ ವಣ್ಣೇನ ಯಸೇನ ತೇಜಸಾ, ಬ್ರಹ್ಮಾವ ದೇವೇ ತಿದಸೇ ಸಹಿನ್ದಕೇ॥

೮೦೯."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ಉಪ್ಪಲಮಾಲಧಾರಿನೀ, ಆವೇಳಿನೀ ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚೇ।
ಅಲಙ್ಕತೇ ಉತ್ತಮವತ್ಥಧಾರಿನೀ, ಕಾ ತ್ವಂ ಸುಭೇ ದೇವತೇ ವನ್ದಸೇ ಮಮಂ॥

೮೧೦."ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪುರೇ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ ಅತ್ತನಾ, ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ।
ದಾನಂ ಸುಚಿಣ್ಣಂ ಅಥ ಸೀಲಸಞ್ಞಮಂ, ಕೇನುಪಪನ್ನಾ ಸುಗತಿಂ ಯಸಸ್ಸಿನೀ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ -

ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ। ತತೋ ದೇವತಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೮೧೧."ಇದಾನಿ ಭನ್ತೇ ಇಮಮೇವ ಗಾಮಂ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಘರಂ ಉಪಾಗಮಿ।
ತತೋ ತೇ ಉಚ್ಛುಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ ಖಣ್ಡಿಕಂ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅತುಲಾಯ ಪೀತಿಯಾ॥

೮೧೨"ಸಸ್ಸು ಚ ಪಚ್ಛಾ ಅನುಯುಞ್ಜತೇ ಮಮಂ, ಕಹಂ ನು ಉಚ್ಛುಂ ವಧುಕೇ ಅವಾಕಿರಿ।
ನ ಛಡ್ಡಿತಂ ನೋ ಪನ ಖಾದಿತಂ ಮಯಾ, ಸನ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸ್ಸ ಸಯಂ ಅದಾಸಹಂ॥

೮೧೩"'ತುಯ್ಹಂ ನ್ವಿದಂ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಅಥೋ ಮಮ', ಇತಿಸ್ಸಾ ಸಸ್ಸು ಪರಿಭಾಸತೇ ಮಮಂ।
ಲೇಡ್ಡುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಹಾರಂ ಅದಾಸಿ ಮೇ, ತತೋ ಚುತಾ ಕಾಲಕತಾಮ್ಹಿ ದೇವತಾ॥

೮೧೪"ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಭೋಮಿ ಅತ್ತನಾ।
ದೇವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಚಾರಯಾಮಹಂ, ಮೋದಾಮಹಂ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ॥

೮೧೫"ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಭೋಮಿ ಅತ್ತನಾ।
ದೇವಿನ್ದಗುತ್ತಾ ತಿದಸೇಹಿ ರಕ್ಖಿತಾ, ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ॥

೮೧೬"ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಅನಪ್ಪಕಂ, ಮಹಾವಿಪಾಕಾ ಮಮ ಉಚ್ಛುದಕ್ಖಿಣಾ।
ದೇವೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪರಿಚಾರಯಾಮಹಂ, ಮೋದಾಮಹಂ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ॥

೮೧೭"ಏತಾದಿಸಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಅನಪ್ಪಕಂ, ಮಹಾಜುತಿಕಾ ಮಮ ಉಚ್ಛುದಕ್ಖಿಣಾ।
ದೇವಿನ್ದಗುತ್ತಾ ತಿದಸೇಹಿ ರಕ್ಖಿತಾ, ಸಹಸ್ಸನೇತ್ತೋರಿವ ನನ್ದನೇ ವನೇ॥

೮೧೮"ತುವಞ್ಚ ಭನ್ತೇ ಅನುಕಮ್ಪಕಂ ವಿದುಂ, ಉಪೇಚ್ಚ ವನ್ದಿಂ ಕುಸಲಞ್ಚ ಪುಚ್ಛಿಸಂ।
ತತೋ ತೇ ಉಚ್ಛುಸ್ಸ ಅದಾಸಿಂ ಖಣ್ಡಿಕಂ, ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅತುಲಾಯ ಪೀತಿಯಾ"ತಿ॥

ಸೇಸಂ ವುತ್ತಸದಿಸಮೇವಾತಿ।

ಉಚ್ಛುವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ವನ್ದನವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ವನ್ದನವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ ಅನಾಥಪಿಣ್ಡಿಕಸ್ಸ ಆರಾಮೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಸೇನಾಸನಂ ಪಟಿಸಾಮೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನತ್ಥಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇನ ಅತಿಕ್ಕಮನ್ತಿ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಾ ಇತ್ಥೀ ತೇ ಭಿಕ್ಖೂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಯಾವ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಾ ಪಸಾದಸೋಮ್ಮಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸಾ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಅಥ ನಂ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಿಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ -

೮೧೯. "ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ...ಪೇ॰...ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೮೨೧. "ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತಮನಾ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೮೨೩"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತಾ, ದಿಸ್ವಾನ ಸಮಣೇ ಸೀಲವನ್ತೇ।

ಪಾದಾನಿ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಮನಂ ಪಸಾದಯಿಂ, ವಿತ್ತಾ ಚಹಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿಂ॥

ತೇನ. ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೮೨೩. ತತ್ಥ **ಸಮಣೇ**ತಿ ಸಮಿತಪಾಪೇ। **ಸೀಲವನ್ತೇ**ತಿ ಸೀಲಗುಣಯುತ್ತೇ। **ಮನಂ ಪಸಾದಯಿ**ನ್ತಿ "ಸಾಧುರೂಪಾ ವತಿಮೇ ಅಯ್ಯಾ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ ಸಮಚಾರಿನೋ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ"ತಿ ತೇಸಂ ಗುಣೇ ಆರಬ್ಭ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಸಿಂ। **ವಿತ್ತಾ ಚಹಂ ಅಞ್ಜಲಿಕಂ ಅಕಾಸಿ**ನ್ತಿ ತುಟ್ಠಾ ಸೋಮನಸ್ಸಜಾತಾ ಅಹಂ ವನ್ದಿಂ। ಪೇಸಲಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಸಾದವಿಕಸಿತಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ದಸ್ಸನಮತ್ತಮ್ಪಿ ಇಮೇಸಂ ಸತ್ತಾನಂ ಬಹೂಪಕಾರಂ, ಪಗೇವ ವನ್ದನಾತಿ। ತೇನಾಹ "**ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ**"ತಿಆದಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ವನ್ದನವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ರಜ್ಜುಮಾಲಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನಾತಿ ರಜ್ಜುಮಾಲಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಗಯಾಗಾಮಕೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಧೀತಾ ತಸ್ಮಿಂಯೇವ ಗಾಮೇ ಏಕಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರಸ್ಸ ದಿನ್ನಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ, ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವತ್ತೇನ್ತೀ ತಿಟ್ಠತಿ। ಸಾ ತಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ದಾಸಿಯಾ ಧೀತರಂ ದಿಸ್ವಾ ನ ಸಹತಿ। ದಿಟ್ಠಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಕೋಧೇನ ತಟತಟಾಯಮಾನಾ ಅಕ್ಕೋಸತಿ ಪರಿಭಾಸತಿ, ಖಟಕಞ್ಚಸ್ಸಾ ದೇತಿ। ಯದಾ ಪನ ಸಾ ವಯಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಕಿಚ್ಚಸಮತ್ಥಾ ಜಾತಾ, ತದಾ ನಂ ಜಣ್ಣುಕಪ್ಪರಮುಟ್ಠೀಹಿ ಪಹರತೇವ ಯಥಾ ತಂ ಪುರಿಮಜಾತೀಸು ಬದ್ಧಾಘಾತಾ।

ಸಾ ಕಿರ ದಾಸೀ ಕಸ್ಸಪದಸಬಲಸ್ಸ ಕಾಲೇ ತಸ್ಸಾ ಸಾಮಿನೀ ಅಹೋಸಿ, ಇತರಾ ದಾಸೀ। ಸಾ ತಂ ಲೇಡ್ಡುದಣ್ಡಾದೀಹಿ ಮುಟ್ಠಿಆದೀಹಿ ಚ ಅಭಿಣ್ಹಂ ಅಭಿಹನತಿ। ಸಾ ತೇನ ನಿಬ್ಬಿನ್ನಾ ಯಥಾಬಲಂ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ "ಅನಾಗತೇ ಅಹಂ ಸಾಮಿನೀ ಹುತ್ವಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ಉಪರಿ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ವತ್ತೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಪತ್ಥನಂ ಠಪೇಸಿ। ಅಥ ಸಾ ದಾಸೀ ತತೋ ಚುತಾ ಅಪರಾಪರಂ ಸಂಸರನ್ತೀ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ವುತ್ತನಯೇನ ಗಯಾಗಾಮಕೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಲೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪತಿಕುಲಂ ಗತಾ, ಇತರಾಪಿ ತಸ್ಸಾ ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿ। ಏವಂ ಬದ್ಧಾಘಾತತಾಯ ಸಾ ತಂ ವಿಹೇಠೇತಿ।

ಏವಂ ವಿಹೇಠೇನ್ತೀ ಅಕಾರಣೇನೇವ ಕೇಸೇಸು ಗಹೇತ್ವಾ ಹತ್ಥೇಹಿ ಚ ಪಾದೇಹಿ ಚ ಸುಹತಂ ಹನಿ। ಸಾ ನ್ಹಾಪಿತಸಾಲಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಖುರಮುಣ್ಡಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಮಿನೀ "ಕಿಂ ಜೇ ದುಟ್ಠದಾಸಿ ಮುಣ್ಡನಮತ್ತೇನ ತವ ವಿಪ್ಪಮೋಕ್ಖೋ"ತಿ ರಜ್ಜುಂ ಸೀಸೇ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಓಣಮೇತ್ವಾ ಘಾತೇತಿ, ತಸ್ಸಾ ತಞ್ಚ ರಜ್ಜುಂ ಅಪನೇತುಂ ನ ದೇತಿ। ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದಾಸಿಯಾ "ರಜ್ಜುಮಾಲಾ"ತಿ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಸತ್ಥಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ರಜ್ಜುಮಾಲಾಯ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೂಪನಿಸ್ಸಯಂ, ತಸ್ಸಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಸರಣೇಸು ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ ಛಬ್ಬಣ್ಣಾ ಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ। ರಜ್ಜುಮಾಲಾಪಿ ಖೋ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ತಾಯ ತಥಾ ವಿಹೇಠಿಯಮಾನಾ "ಕಿಂ ಮೇ ಇಮಿನಾ ದುಜ್ಜೀವಿತೇನಾ"ತಿ ನಿಬ್ಬಿನ್ನರೂಪಾ ಜೀವಿತೇ ಮರಿತುಕಾಮಾ ಘಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಉದಕತಿತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತೀ ವಿಯ ಗೇಹತೋ ನಿಕ್ಖನ್ತಾ ಅನುಕ್ಕಮೇನ ವನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ನಿಸಿನ್ನರುಕ್ಖಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಾಖಾಯ ರಜ್ಜುಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಪಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಉಬ್ಬನ್ಧಿತುಕಾಮಾ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಅದ್ದಸ

ಭಗವನ್ತಂ ತತ್ಥ ನಿಸಿನ್ನಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಪಸಾದನೀಯಂ ಉತ್ತಮದಮಥಸಮಥಮನುಪ್ಪತ್ತಂ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಸ್ಮಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಂ। ದಿಸ್ವಾ ಬುದ್ಧಗಾರವೇನ ಆಕಡ್ಢಿಯಮಾನಹದಯಾ "ಕಿಂ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಮಾದಿಸಾನಮ್ಪಿ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತಿ, ಯಮಹಂ ಸುತ್ವಾ ಇತೋ ದುಜ್ಜೀವಿತತೋ ಮುಚ್ಚೇಯ್ಯ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇಸಿ।

ಅಥ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಾ ಚಿತ್ತಾಚಾರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ರಜ್ಜುಮಾಲೇ"ತಿ ಆಹ। ಸಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಅಮತೇನ ವಿಯ ಅಭಿಸಿತ್ತಾ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟ್ಠಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಸ್ಸಾ ಭಗವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಾನುಪುಬ್ಬಕಂ ಚತುಸಚ್ಚಕಥಂ ಕಥೇಸಿ, ಸಾ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ "ವಟ್ಟತಿ ಏತ್ತಕೋ ರಜ್ಜುಮಾಲಾಯ ಅನುಗ್ಗಹೋ, ಇದಾನೇಸಾ ಕೇನಚಿ ಅಪ್ಪಧಂಸಿಯಾ ಜಾತಾ"ತಿ ಅರಞ್ಞತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ರಜ್ಜುಮಾಲಾಪಿ ಅತ್ತಾನಂ ವಿನಿಪಾತೇತುಂ ಅಭಬ್ಬತಾಯ ಖನ್ತಿಮೇತ್ತಾನುದ್ದಯಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ಚ "ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಮಂ ಹನತು ವಾ ವಿಹೇಠೇತು ವಾ ಯಂ ವಾ ತಂ ವಾ ಕರೋತೂ"ತಿ ಘಟೇನ ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸಾಮಿಕೋ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ತ್ವಂ ಅಜ್ಜ ಉದಕತಿತ್ಥಂ ಗತಾ ಚಿರಾಯಿತ್ವಾ ಆಗತಾ, ಮುಖವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಅತಿವಿಯ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೋ, ತ್ವಞ್ಚ ಅಞ್ಞೇನ ಆಕಾರೇನ ಉಪಟ್ಠಾಸಿ, ಕಿಂ ಏತ"ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ಸಾ ತಸ್ಸ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸಾ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತುಸ್ಸಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜುಮಾಲಾಯ ಉಪರಿ "ತಯಾ ನ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾತಬ್ಬ"ನ್ತಿ ಸುಣಿಸಾಯ ವತ್ವಾ ತುಟ್ಠಮಾನಸೋ ಸೀಘತರಂ ಸತ್ಥು ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಾದರೇನ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ಸತ್ಥಾರಂ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ಆನೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಖಾದನೀಯೇನ ಭೋಜನೀಯೇನ ಪರಿವಿಸಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಭುತ್ತಾವಿಂ ಓನೀತಪತ್ತಪಾಣಿಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ, ಸುಣಿಸಾಪಿಸ್ಸ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿ। ಗಯಾಗಾಮವಾಸಿನೋಪಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಗಹಪತಿಕಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು, ಅಪ್ಪೇಕಚ್ಚೇ ಸಮ್ಮೋದನೀಯಂ ಕತ್ವಾ ಏಕಮನ್ತಂ ನಿಸೀದಿಂಸು।

ಸತ್ಥಾ ರಜ್ಜುಮಾಲಾಯ ತಸ್ಸಾ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಿಯಾ ಪುರಿಮಜಾತೀಸು ಕತಕಮ್ಮಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಕಥೇತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಅನುರೂಪಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ । ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೀ ಚ ಮಹಾಜನೋ ಚ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತೋ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಸತ್ಥಾ ಆಸನಾ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಸಾವತ್ಥಿಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ರಜ್ಜುಮಾಲಂ ಧೀತುಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ತಸ್ಸ ಸುಣಿಸಾ ರಜ್ಜುಮಾಲಂ ಪಿಯಚಕ್ಖೂಹಿ ಓಲೋಕೇನ್ತೀ ಯಾವಜೀವಂ ಮನಾಪೇನೇವ ಸಿನೇಹೇನ ಪರಿಹರಿ। ರಜ್ಜುಮಾಲಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಞ್ಚಸ್ಸಾ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ಸಾ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಪ್ಪಮಾಣೇಹಿ ದಿಬ್ಬಾಭರಣೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಭಾವಾ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತಾ ನನ್ದನವನಾದೀಸು ಮಹತಿಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಮಾನಾ ಪಮುದಿತಮನಾ ವಿಚರತಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಗತೋ ತಂ ಮಹನ್ತೇನ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಾಯ ಕತಕಮ್ಮಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೮೨೬."ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಯಾ ತ್ವಂ ತಿಟ್ಠಸಿ ದೇವತೇ।
ಹತ್ಥೇ ಪಾದೇ ಚ ವಿಗ್ಗಯ್ಹ, ನಚ್ಚಸಿ ಸುಪ್ಪವಾದಿತೇ॥

೮೨೭."ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ, ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ದಿಬ್ಬಾ ಸದ್ದಾ ನಿಚ್ಛರನ್ತಿ, ಸವನೀಯಾ ಮನೋರಮಾ॥

೮೨೮."ತಸ್ಸಾ ತೇ ನಚ್ಚಮಾನಾಯ, ಅಙ್ಗಮಙ್ಗೇಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ।
ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಪವಾಯನ್ತಿ, ಸುಚಿಗನ್ಧಾ ಮನೋರಮಾ॥

೮೧೯.“ವಿವತ್ತಮಾನಾ ಕಾಯೇನ, ಯಾ ವೇಣೀಸು ಪಿಳನ್ಧನಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೮೨೦.“ವಟಂಸಕಾ ವಾತಧುತಾ, ವಾತೇನ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿತಾ।
ತೇಸಂ ಸುಯ್ಯತಿ ನಿಗ್ಘೋಸೋ, ತೂರಿಯೇ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ಯಥಾ॥

೮೨೧.“ಯಾಪಿ ತೇ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಮಾಲಾ, ಸುಚಿಗನ್ಧಾ ಮನೋರಮಾ।
ವಾತಿ ಗನ್ಧೋ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ರುಕ್ಖೋ ಮಞ್ಜೂಸಕೋ ಯಥಾ॥

೮೨೨.“ಘಾಯಸೇ ತಂ ಸುಚಿಗನ್ಧಂ, ರೂಪಂ ಪಸ್ಸಸಿ ಅಮಾನುಸಂ।
ದೇವತೇ ಪುಚ್ಛಿತಾಚಿಕ್ಖ, ಕಿಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ”ನ್ತಿ॥

೮೧೭. ತತ್ಥ **ಹತ್ಥೇ ಪಾದೇ ಚ ವಿಗ್ಗಯ್ಹಾ**ತಿ ಹತ್ಥೇ ಚ ಪಾದೇ ಚ ವಿವಿಧೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ, ಪುಪ್ಫಮುಟ್ಠಿಪುಪ್ಫಞ್ಜಲಿಆದಿಭೇದಸ್ಸ ಸಾಖಾಭಿನಯಸ್ಸ ದಸ್ಸನವಸೇನ ವಿವಿಧೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಹತ್ಥೇ, ಚ, ಸಮಪಾದಾದೀನಮ್ಪಿ ಠಾನವಿಸೇಸಾನಂ ದಸ್ಸನವಸೇನ ವಿವಿಧೇಹಿ ಆಕಾರೇಹಿ ಪಾದೇ ಚ ಉಪಾದಿಯಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚ-ಸದ್ದೇನ ಸಾಖಾಭಿನಯಂ ಸಙ್ಗಣ್ಹಾತಿ। **ನಚ್ಚಸೀ**ತಿ ನಟಸಿ। **ಯಾ ತ್ವ**ನ್ತಿ ಯಾ ವುತ್ತನಯವಸೇನ ನಚ್ಚಂ ಕರೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಪ್ಪವಾದಿತೇ**ತಿ ಸುನ್ದರೇ ಪವಜ್ಜನೇ ಸತಿ ತವ ನಚ್ಚಸ್ಸ ಅನುರೂಪವಸೇನ ವೀಣಾವಂಸಮುದಿಙ್ಗತಾಳಾದಿಕೇ ವಾದಿಯಮಾನೇ, ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇ ತೂರಿಯೇ ಪಗ್ಗಯ್ಹಮಾನೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾವಿಮಾನೇ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾ ಸಾ ದೇವತಾ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಜಾತಿಆದಿಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೮೨೩.“ದಾಸೀ ಅಹಂ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ಗಯಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಹಂ।
ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞಾ ಅಲಕ್ಖಿಕಾ, ರಜ್ಜುಮಾಲಾತಿ ಮಂ ವಿದುಂ॥

೮೨೪.“ಅಕ್ಕೋಸಾನಂ ವಧಾನಞ್ಚ, ತಜ್ಜನಾಯ ಚ ಉಗ್ಗತಾ।
ಕುಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಮ್ಮ, ಅಗಞ್ಛಿಂ ಉದಹಾರಿಯಾ॥

೮೨೫.“ವಿಪಥೇ ಕುಟಂ ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, ವನಸಣ್ಡಂ ಉಪಾಗಮಿಂ।
‘ಇಧೇವಾಹಂ ಮರಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕೋ ಅತ್ಥೋ ಜೀವಿತೇನ ಮೇ’॥

೮೨೬.“ದಳ್ಹಂ ಪಾಸಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಆಸುಮ್ಭಿತ್ವಾನ ಪಾದಪೇ।
ತತೋ ದಿಸಾ ವಿಲೋಕೇಸಿಂ, ‘ಕೋ ನು ಖೋ ವನಮಸ್ಸಿತೋ’॥

೮೨೭.“ತತ್ಥದ್ದಸಾಸಿಂ ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ, ಸಬ್ಬಲೋಕಹಿತಂ ಮುನಿಂ।
ನಿಸಿನ್ನಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಝಾಯನ್ತಂ ಅಕುತೋಭಯಂ॥

೮೨೮.“ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಅಹು ಸಂವೇಗೋ, ಅಬ್ಭುತೋ ಲೋಮಹಂಸನೋ।
‘ಕೋ ನು ಖೋ ವನಮಸ್ಸಿತೋ, ಮನುಸ್ಸೋ ಉದಾಹು ದೇವತಾ’॥

೮೨೯.“ಪಾಸಾದಿಕಂ ಪಸಾದನೀಯಂ, ವನಾ ನಿಬ್ಬನಮಾಗತಂ।

ದಿಸ್ವಾ ಮನೋ ಮೇ ಪಸೀದಿ, ನಾಯಂ ಯಾದಿಸಕೀದಿಸೋ॥

೮೪೦:ಗುತ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ ಝಾನರತೋ, ಅಬಹಿಗ್ಗತಮಾನಸೋ।
ಹಿತೋ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ, ಬುದ್ಧೋ ಅಯಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ॥

೮೪೧:ಭಯಭೇರವೋ ದುರಾಸದೋ, ಸೀಹೋವ ಗುಹಮಸ್ಸಿತೋ।
ದುಲ್ಲಭಾಯಂ ದಸ್ಸನಾಯ, ಪುಪ್ಫಂ ಓದುಮ್ಬರಂ ಯಥಾ॥

೮೪೨:ಸೋ ಮಂ ಮುದೂಹಿ ವಾಚಾಹಿ, ಆಲಪಿತ್ವಾ ತಥಾಗತೋ।
ರಜ್ಜುಮಾಲೇತಿ ಮಂವೋಚ, ಸರಣಂ ಗಚ್ಛ ತಥಾಗತಂ॥

೮೪೩:ತಾಹಂ ಗಿರಂ ಸುಣಿತ್ವಾನ, ನೇಲಂ ಅತ್ಥವತಿಂ ಸುಚಿಂ।
ಸಣ್ಹಂ ಮುದುಞ್ಚ ವಗ್ಗುಞ್ಚ, ಸಬ್ಬಸೋಕಾಪನೂದನಂ॥

೮೪೪:ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಞ್ಚ ಮಂ ಞತ್ವಾ, ಪಸನ್ನಂ ಸುದ್ಧಮಾನಸಂ।
ಹಿತೋ ಸಬ್ಬಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ, ಅನುಸಾಸಿ ತಥಾಗತೋ॥

೮೪೫:ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಮಂವೋಚ, ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ।
ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋ ಮಗ್ಗೋ ಚ, ಅಞ್ಜಸೋ ಅಮತೋಗಧೋ॥

೮೪೬:ಅನುಕಮ್ಪಕಸ್ಸ ಕುಸಲಸ್ಸ, ಓವಾದಮ್ಹಿ ಅಹಂ ಠಿತಾ।
ಅಜ್ಝಗಾ ಅಮತಂ ಸನ್ತಿಂ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪದಮಚ್ಚುತಂ॥

೮೪೭:ಸಾಹಂ ಅವಟ್ಠಿತಾಪೇಮಾ, ದಸ್ಸನೇ ಅವಿಕಮ್ಪಿನೀ।
ಮೂಲಜಾತಾಯ ಸದ್ಧಾಯ, ಧೀತಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಓರಸಾ॥

೮೪೮:ಸಾಹಂ ರಮಾಮಿ ಕೀಳಾಮಿ, ಮೋದಾಮಿ ಅಕುತೋಭಯಾ।
ದಿಬ್ಬಮಾಲಂ ಧಾರಯಾಮಿ, ಪಿವಾಮಿ ಮಧುಮದ್ದವಂ॥

೮೪೯:ಸಟ್ಠಿತೂರಿಯಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಪಟಿಬೋಧಂ ಕರೋನ್ತಿ ಮೇ।
ಆಳಮ್ಬೋ ಗಗ್ಗರೋ ಭೀಮೋ, ಸಾಧುವಾದೀ ಚ ಸಂಸಯೋ॥

೮೫೦:ಪೋಕ್ಖರೋ ಚ ಸುಫಸ್ಸೋ ಚ, ವಿಣಾಮೋಕ್ಖಾ ಚ ನಾರಿಯೋ।
ನನ್ದಾ ಚೇವ ಸುನನ್ದಾ ಚ, ಸೋಣದಿನ್ನಾ ಸುಚಿಮ್ಹಿತಾ॥

೮೫೧:ಅಲಮ್ಬುಸಾ ಮಿಸ್ಸಕೇಸೀ ಚ, ಪುಣ್ಡರೀಕಾತಿದಾರುಣೀ।
ಏಣೀಫಸ್ಸಾ ಸುಫಸ್ಸಾ ಚ, ಸುಭದ್ದಾ ಮುದುವಾದಿನೀ॥

೮೫೨:ಏತಾ ಚಞ್ಞಾ ಚ ಸೇಯ್ಯಾಸೇ, ಅಚ್ಛರಾನಂ ಪಬೋಧಿಕಾ।
ತಾ ಮಂ ಕಾಲೇನುಪಾಗನ್ತ್ವಾ, ಅಭಿಭಾಸನ್ತಿ ದೇವತಾ॥

೮೫೩.“ಹನ್ದ ನಚ್ಚಾಮ ಗಾಯಾಮ, ಹನ್ದ ತಂ ರಮಯಾಮಸೇ।
ನಯಿದಂ ಅಕತಪುಞ್ಞಾನಂ, ಕತಪುಞ್ಞಾನಮೇವಿದಂ॥

೮೫೪.“ಅಸೋಕಂ ನನ್ದನಂ ರಮ್ಮಂ, ತಿದಸಾನಂ ಮಹಾವನಂ।
ಸುಖಂ ಅಕತಪುಞ್ಞಾನಂ, ಇಧ ನತ್ಥಿ ಪರತ್ಥ ಚ॥

೮೫೫.“ಸುಖಞ್ಚ ಕತಪುಞ್ಞಾನಂ, ಇಧ ಚೇವ ಪರತ್ಥ ಚ।
ತೇಸಂ ಸಹಬ್ಯಕಾಮಾನಂ, ಕತ್ತಬ್ಬಂ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ಕತಪುಞ್ಞಾ ಹಿ ಮೋದನ್ತಿ, ಸಗ್ಗೇ ಭೋಗಸಮಙ್ಗಿನೋ॥

೮೫೬.“ಬಹೂನಂ ವತ ಅತ್ಥಾಯ, ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ತಥಾಗತಾ।
ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ, ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಾನಮಾಕರಾ।
ಯತ್ಥ ಕಾರಂ ಕರಿತ್ವಾನ, ಸಗ್ಗೇ ಮೋದನ್ತಿ ದಾಯಕಾ”ತಿ॥

೮೩೩. ತತ್ಥ **ದಾಸೀ ಅಹಂ ಪುರೇ ಆಸಿ**ನ್ತಿ ಪುರೇ ಪುರಿಮಜಾತಿಯಂ ಅಹಂ ಅನ್ತೋಜಾತಾ ದಾಸೀ ಅಹೋಸಿಂ। ತತ್ಥ ಕಸ್ಸಾತಿ ಆಹ “**ಗಯಾಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸಹ**”ನ್ತಿ, ಗಯಾನಾಮಕೇ ಗಾಮೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ। **ಹ**ನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಅಪ್ಪಪುಞ್ಞಾ**ತಿ ಮನ್ದಭಾಗ್ಯಾ ಅಪುಞ್ಞಾ। **ಅಲಕ್ಖಿಕಾ**ತಿ ನಿಸ್ಸಿರಿಕಾ ಕಾಲಕಣ್ಣೀ। **ರಜ್ಜುಮಾಲಾತಿ ಮಂ ವಿದು**ನ್ತಿ, ಕೇಸೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಕಡ್ಢನಪರಿಕಡ್ಢನದುಕ್ಖೇನ ಮುಣ್ಡಕೇ ಕತೇ ಪುನಪಿ ತದತ್ಥಮೇವ ಸೀಸೇ ದಳ್ಹಂ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತರಜ್ಜುಕುಣ್ಡಲಕವಸೇನ “ರಜ್ಜುಮಾಲಾ”ತಿ ಮಂ ಮನುಸ್ಸಾ ಜಾನಿಂಸು।

೮೩೪. **ವಧಾ**ನನ್ತಿ ತಾಳನಾನಂ। **ತಜ್ಜನಾಯಾ**ತಿ ಭಯಸಂತಜ್ಜನೇನ। **ಉಗ್ಗತಾ**ತಿ ಉಗ್ಗತಾಯ ದೋಮನಸ್ಸುಪ್ಪತ್ತಿಯಾ। **ಉದಹಾರಿಯಾ**ತಿ ಉದಕಹಾರಿಕಾ, ಉದಕಂ ಆಹರನ್ತೀ ವಿಯ ಹುತ್ವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೮೩೫. **ವಿಪಥೇ**ತಿ ಅಪಥೇ, ಮಗ್ಗತೋ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕ್ವತ್ಥೋ**ತಿ ಕೋ ಅತ್ಥೋ। ಸೋಯೇವ ವಾ ಪಾಠೋ।

೮೩೬. **ದಳ್ಹಂ ಪಾಸಂ ಕರಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಬನ್ಧನಪಾಸಂ ಥಿರಂ ಅಚ್ಛಿಜ್ಜನಕಂ ಕತ್ವಾ। **ಆಸುಮ್ಭಿತ್ವಾನ ಪಾದಪೇ**ತಿ ವಿಟಪೇ ಲಗ್ಗನವಸೇನ ಪಾದಪೇ ರುಕ್ಖೇ ಖಿಪಿತ್ವಾ। **ತತೋ ದಿಸಾ ವಿಲೋಕೇಸಿಂ, ಕೋ ನು ಖೋ ವನಮಸ್ಸಿತೋ**ತಿ ಇಮಂ ವನಂ ಪವಿಸನವಸೇನ ಅಸ್ಸಿತೋ ನು ಖೋ ಕೋಚಿ ಅತ್ಥಿ, ಯತೋ ಮೇ ಮರಣನ್ತರಾಯೋ ಸಿಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೮೩೭. **ಸಮ್ಬುದ್ಧ**ನ್ತಿಆದಿ ತದಾ ತಸ್ಸಾ ತಾದಿಸೇ ನಿಚ್ಛಯೇ ಅಸತಿಪಿ ಸಭಾವವಸೇನ ವುತ್ತಂ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಸಯಮೇವ ಸಮ್ಮದೇವ ಚ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಬುಜ್ಝಿತಬ್ಬಸ್ಸ ಬುದ್ಧತ್ತಾ **ಸಮ್ಬುದ್ಧಂ,** ಮಹಾಕರುಣಾಯೋಗೇನ ಹೀನಾದಿಭೇದಭಿನ್ನಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಲೋಕಸ್ಸ ಏಕನ್ತಹಿತತ್ತಾ **ಸಬ್ಬಲೋಕಹಿತಂ,** ಉಭಯಲೋಕಂ ಮುನನತೋ **ಮುನಿಂ,** ನಿಸಜ್ಜಾವಸೇನ ಕಿಲೇಸಾಭಿಸಙ್ಖಾರೇಹಿ ಠಾನಾ ಚಾವನಾಭಾವೇನ ಚ **ನಿಸಿನ್ನಂ,** ಆರಮ್ಮಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇನ ಲಕ್ಖಣೂಪನಿಜ್ಝಾನೇನ ಚ **ಝಾಯನ್ತಂ,** ಬೋಧಿಮೂಲೇಯೇವ ಭಯಹೇತೂನಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ಕುತೋಚಿಪಿ ಭಯಾಭಾವತೋ **ಅಕುತೋಭಯ**ನ್ತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೮೩೮. **ಸಂವೇಗೋ** ನಾಮ ಸಹೋತ್ತಪ್ಪಂ ಞಾಣಂ, ಸೋ ತಸ್ಸಾ ಭಗವತೋ ದಸ್ಸನೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತೇನಾಹ “**ತಸ್ಸಾ ಮೇ ಅಹು ಸಂವೇಗೋ**”ತಿ।

೮೩೯. ಪಾಸಾದಿಕನ್ತಿ ಪಸಾದಾವಹಂ, ದ್ವತ್ತಿಂಸಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಅಸೀತಿಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಕೇತುಮಾಲಾಲಙ್ಕತಾಯ ಸಮನ್ತಪಾಸಾದಿಕಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಸೋಭಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ರೂಪಕಾಯದಸ್ಸನಬ್ಯಾವಟಸ್ಸ ಜನಸ್ಸ ಸಾಧುಭಾವತೋ ಪಸಾದಸಂವಡ್ಢನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಸಾದನೀಯ**ನ್ತಿ ದಸಬಲ-ಚತುವೇಸಾರಜ್ಜಛಅಸಾಧಾರಣಞಾಣ-ಅಟ್ಠಾರಸಾವೇಣಿಕ-ಬುದ್ಧಧಮ್ಮಪಭುತಿಅಪರಿಮಾಣಗುಣಸಮನ್ನಾಗತಾಯ ಧಮ್ಮಕಾಯಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಸರಿಕ್ಖಕಜನಸ್ಸ ಪಸೀದಿತಬ್ಬಯುತ್ತಂ, ಪಾಸಾದಿಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವನಾತಿ** ಕಿಲೇಸವನತೋ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ। **ನಿಬ್ಬನಮಾಗತ**ನ್ತಿ ನಿತ್ತಣ್ಹಭಾವಂ ನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ಉಪಗತಂ ಅಧಿಗತಂ। **ಯಾದಿಸಕೀದಿಸೋ**ತಿ ಯೋ ವಾ ಸೋ ವಾ, ಪಚುರಜನೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೪೦-೪೧. ಮನಚ್ಛಟ್ಠಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಗ್ಗಮಗ್ಗಗೋಪನಾಯ ಗೋಪಿತತ್ತಾ **ಗುತ್ತಿನ್ದ್ರಿಯೋ**। ಅಗ್ಗಫಲಜ್ಝಾನಾಭಿರತಿಯಾ **ಝಾನರತೋ**। ತತೋ ಏವ ಬಹಿಭೂತೇಹಿ ರೂಪಾದಿಆರಮ್ಮಣೇಹಿ ಅಪಕ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಸಯಜ್ಝತ್ತೇ ನಿಬ್ಬಾನೇ ಚ ಓಗಾಳ್ಹಚಿತ್ತತಾಯ **ಅಬಹಿಗ್ಗತಮಾನಸೋ**। ಮಿಚ್ಛಾಗಾಹಮೋಚನಭಯೇನ ವಿಪಲ್ಲಾಸವನ್ತೇಹಿ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೇಹಿ ಭಾಯಿತಬ್ಬತೋ ತೇಸಞ್ಚ ಭಯಜನನತೋ **ಭಯಭೇರವೋ**। ಪಯೋಗಾಸಯವಿಪನ್ನೇಹಿ ಅನುಪಗಮನೀಯತೋ ಚ ಕೇನಚಿಪಿ ಅನಾಸಾದನೀಯತೋ ಚ **ದುರಾಸದೋ**। **ದುಲ್ಲಭಾಯ**ನ್ತಿ ದುಲ್ಲಭೋ ಅಯಂ। **ದಸ್ಸನಾಯಾ**ತಿ ದಟ್ಠುಮ್ಪಿ। **ಪುಪ್ಫಂ ಓದುಮ್ಬರಂ ಯಥಾ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಉದುಮ್ಬರೇ ಭವಂ ಪುಪ್ಫಂ ದುಲ್ಲಭದಸ್ಸನಂ, ಕದಾಚಿದೇವ ಭವೇಯ್ಯ, ನ ವಾ ಭವೇಯ್ಯ, ಏವಂ ಈದಿಸಸ್ಸ ಉತ್ತಮಪುಗ್ಗಲಸ್ಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೪೨. ಸೋ ತಥಾಗತೋ ಮುದೂಹಿ ವಾಚಾಹಿ ಸಣ್ಹಾಯ ವಾಚಾಯ "**ರಜ್ಜುಮಾಲೇ**"**ತಿ ಮಂ ಆಲಪಿತ್ವಾ** ಆಮನ್ತೇತ್ವಾ **ಸರಣಂ ಗಚ್ಛ ತಥಾಗತ**ನ್ತಿ "ತಥಾ ಆಗತೋ"ತಿಆದಿನಾ **ತಥಾಗತಂ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ಸರಣಂ ಗಚ್ಛಾತಿ ಮಂ ಅವೋಚ** ಅಭಾಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೪೩-೪. ತಾಹನ್ತಿ ತಂ ಅಹಂ। **ಗಿರ**ನ್ತಿ ವಾಚಂ। **ನೇಲ**ನ್ತಿ ನಿದ್ದೋಸಂ। **ಅತ್ಥವತಿ**ನ್ತಿ ಅತ್ಥಯುತ್ತಂ ಸಾತ್ಥಂ , ಏಕನ್ತಹಿತಂ ವಾ। ವಚೀಸೋಚೇಯ್ಯತಾಯ **ಸುಚಿಂ**। ಅಕಕ್ಖಳತಾಯ **ಸಣ್ಹಂ**। ವೇನೇಯ್ಯಾನಂ ಮುದುಭಾವಕರತ್ತಾ **ಮುದು**। ಸವನೀಯಭಾವೇನ **ವಗ್ಗುಂ**। **ಸಬ್ಬಸೋಕಾಪನೂದನ**ನ್ತಿ ಞಾತಿಬ್ಯಸನಾದಿವಸೇನ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಕಸ್ಸ ಸಬ್ಬಸ್ಸಾಪಿ ಸೋಕಸ್ಸ ವಿನೋದನಂ ಗಿರಂ ಸುತ್ವಾನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ। ಸಬ್ಬಮೇತಂ ದಾನಕಥಂ ಆದಿಂ ಕತ್ವಾ ಉಸ್ಸಕ್ಕಿತ್ವಾ ನೇಕ್ಖಮ್ಮೇ ಆನಿಸಂಸಂ ವಿಭಾವನವಸೇನ ಪವತ್ತಿತಂ ಭಗವತೋ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। ತೇನೇವಾಹ "**ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಞ್ಚ ಮಂ ಞತ್ವಾ**"ತಿಆದಿ।

ತತ್ಥ **ಕಲ್ಲಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಕಮ್ಮನಿಯಚಿತ್ತಂ, ಹೇಟ್ಠಾ ಪವತ್ತಿತದೇಸನಾಯ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಾದೀನಂ ಚಿತ್ತದೋಸಾನಂ ವಿಗತತ್ತಾ ಉಪರಿದೇಸನಾಯ ಭಾಜನಭಾವೂಪಗಮನೇನ ಕಮ್ಮಕ್ಖಮಚಿತ್ತಂ, ಭಾವನಾಕಮ್ಮಸ್ಸ ಯೋಗ್ಗಚಿತ್ತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನೇವಾಹ "**ಪಸನ್ನಂ ಸುದ್ಧಮಾನಸ**"ನ್ತಿ। ತತ್ಥ "**ಪಸನ್ನ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಅಸ್ಸದ್ಧಿಯಾಪಗಮಮಾಹ, "**ಸುದ್ಧಮಾನಸ**"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಕಾಮಚ್ಛನ್ದಾದಿಅಪಗಮನೇನ ಮುದುಚಿತ್ತತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತತಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಅನುಸಾಸೀ**ತಿ ಓವದಿ, ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಾಯ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಸಹ ಉಪಾಯೇನ ಪವತ್ತಿನಿವತ್ತಿಯೋ ಉಪದಿಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನೇವಾಹ "**ಇದಂ ದುಕ್ಖ**"ನ್ತಿಆದಿ। ಅನುಸಾಸಿತಾಕಾರದಸ್ಸನಞ್ಹೇತಂ।

೮೪೫. ತತ್ಥ **ಇದಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಮಂವೋಚಾ**ತಿ ಇದಂ ತಣ್ಹಾವಜ್ಜಂ ತೇಭೂಮಕಂ ಧಮ್ಮಜಾತಂ ಬಾಧಕಸಭಾವತ್ತಾ ಕುಚ್ಛಿಕಂ ಹುತ್ವಾ ತುಚ್ಛಸಭಾವತ್ತಾ ತಥತ್ತಾ ಚ ದುಕ್ಖಂ ಅರಿಯಸಚ್ಚನ್ತಿ ಮಯ್ಹಂ ಅಭಾಸಿ। **ಅಯಂ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ**ತಿ ಅಯಂ ಆಮತಣ್ಹಾದಿಭೇದಾ ತಣ್ಹಾ ಯಥಾವುತ್ತಸ್ಸ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸಮ್ಭವೋ ಪಭವೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿ ಹೇತು ಸಮುದಯೋ ಅರಿಯಸಚ್ಚನ್ತಿ।

ದುಕ್ಖನಿರೋಧೋತಿ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಸನ್ತಿಭಾವೋ ಅಸಙ್ಖತಧಾತು ನಿರೋಧೋ ಅರಿಯಸಚ್ಚನ್ತಿ। ಅನ್ತದ್ವಯಸ್ಸ ಪರಿವಜ್ಜನತೋ **ಅಞ್ಜಸೋ** ನಿಬ್ಬಾನಗಾಮಿನಿಪಟಿಪದಾಭಾವತೋ **ಅಮತೋಗಧೋ** ಮಗ್ಗೋ ಅರಿಯಸಚ್ಚನ್ತಿ ಮಂ ಅವೋಚಾತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೮೪೬. **ಕುಸಲಸ್ಸಾತಿ** ಓವಾದದಾನೇ ವೇನೇಯ್ಯದಮನೇ ಛೇಕಸ್ಸ, ಅಪ್ಪಮಾದಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ವಾ ಮತ್ಥಕಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಅನವಜ್ಜಸ್ಸ। **ಓವಾದಮ್ಹಿ ಅಹಂ ಠಿತಾತಿ** ಯಥಾವುತ್ತೇ ಓವಾದೇ ಅನುಸಿಟ್ಠಿಯಂ ಸಿಕ್ಖಾತ್ತಯಪಾರಿಪೂರಿಯಾ ಸಚ್ಚಪಟಿವೇಧೇನ ಅಹಂ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ। ತೇನಾಹ **"ಅಜ್ಝಗಾ ಅಮತಂ ಸನ್ತಿಂ, ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪದಮಚ್ಚುತ"**ನ್ತಿ, ಇದಂ ಓವಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಕಾರಣವಚನಂ। ಯಾ ನಿಚ್ಚತಾಯ ಮರಣಾಭಾವತೋ **ಅಮತಂ,** ಸಬ್ಬದುಕ್ಖವೂಪಸಮತಾಯ **ಸನ್ತಿಂ,** ಅಧಿಗತಾನಂ ಅಚವನಹೇತುತಾಯ **ಅಚ್ಚುತಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಪದಂ ಅಜ್ಝಗಾ** ಅಧಿಗಞ್ಛಿ, ಸಾ ಏಕಂಸೇನ ಸತ್ಥು ಓವಾದೇ ಪತಿಟ್ಠಿತಾ ನಾಮಾತಿ।

೮೪೭. **ಅವಟ್ಠಿತಾಪೇಮಾತಿ** ದಳ್ಹಭತ್ತೀ ರತನತ್ತಯೇ ನಿಚ್ಚಲಪಸಾದಸಿನೇಹಾ। ಕಸ್ಮಾ? ಯಸ್ಮಾ **ದಸ್ಸನೇ ಅವಿಕಮ್ಪಿನೀ,** "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ, ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘೋ"ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನೇ ಅಚಲಾ ಕೇನಚಿ ಅಚಾಲನೀಯಾ। ಕೇನ ಪನೇತಂ ಅವಿಕಮ್ಪನನ್ತಿ ಆಹ **"ಮೂಲಜಾತಾಯ ಸದ್ಧಾಯಾ"**ತಿ। ಅಯಂ "ಇತಿಪಿ ಸೋ ಭಗವಾ ಅರಹ"ನ್ತಿಆದಿನಾ (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೭೪; ಸಂ॰ ನಿ॰ ೫.೯೯೭; ಅ॰ ನಿ॰ ೬.೧೭) ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ, "ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಭಗವತಾ ಧಮ್ಮೋ"ತಿಆದಿನಾ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇ, "ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಭಗವತೋ ಸಾವಕಸಙ್ಘೋ"ತಿಆದಿನಾ ತಸ್ಸ ಸಙ್ಘೇ ಚ ಸಚ್ಚಾಭಿಸಮಯಸಙ್ಖಾತೇನ ಮೂಲೇನ ಜಾತಮೂಲಾ ಸದ್ಧಾ, ತಾಯ ಅಹಂ ಅವಿಕಮ್ಪಿನೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತೋ ಏವ **ಧೀತಾ ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಓರಸಾತಿ** ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಉರೇ ವಾಯಾಮಜನಿತಾಭಿಜಾತಿತಾಯ ಓರಸಪುತ್ತೀ।

೮೪೮. **ಸಾಹಂ ರಮಾಮೀತಿ** ಸಾ ಅಹಂ ತದಾ ಅರಿಯಾಯ ಜಾತಿಯಾ ಇದಾನಿ ದೇವೂಪಪತ್ತಿಯಾ ಆಗತಾ ಮಗ್ಗರತಿಯಾ ಫಲರತಿಯಾ ಚ ರಮಾಮಿ, ಕಾಮಗುಣರತಿಯಾ **ಕೀಳಾಮಿ,** ಉಭಯೇನಾಪಿ **ಮೋದಾಮಿ**। ಅತ್ತಾನುವಾದಭಯಾದೀನಂ ಅಪಗತತ್ತಾ **ಅಕುತೋಭಯಾ। ಮಧುಮದ್ದವ**ನ್ತಿ ಮಧುಸಙ್ಖಾತಂ ಮದ್ದವಕರಂ, ನಚ್ಚನಗಾಯನಕಾಲೇಸು ಸರೀರಸ್ಸ ಸರಸ್ಸ ಚ ಮುದುಭಾವಾವಹಂ ಗನ್ಧಪಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ।"ಮಧುಮಾದವ"ನ್ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಆದವಂ ಯಾವದವಂ ಯಾವದೇವ ದವತ್ಥಂ ಮಧುರಂ ಪಿವಾಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೪೯. **ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಾನಮಾಕರಾತಿ** ಸದೇವಕಸ್ಸ ಲೋಕಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತಭೂತಾನಂ ಅರಿಯಾನಂ ಮಗ್ಗಫಲಟ್ಠಾನಂ ಅರಿಯಸಙ್ಘಸ್ಸ ಆಕರಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನಂ ತಥಾಗತಾ। **ಯಥಾತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತೇ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ದೇವತಾಯ ಚ ಪವತ್ತಿತಂ ಇಮಂ ಕಥಾಸಲ್ಲಾಪಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ರಜ್ಜುಮಾಲಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ದ್ವಾದಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಚತುತ್ಥಸ್ಸ ಮಞ್ಜಿಟ್ಠಕವಗ್ಗಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಟ್ಠಿತಾ ಚ ಇತ್ಥಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ।

೨. ಪುರಿಸವಿಮಾನಂ

೫. ಮಹಾರಥವಗ್ಗೋ

೧. ಮಣ್ಡೂಕದೇವಪುತ್ತವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಹಾರಥವಗ್ಗೇ **ಕೋ ಮೇ ವನ್ದತಿ ಪಾದಾನೀ**ತಿ ಮಣ್ಡೂಕದೇವಪುತ್ತವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಚಮ್ಪಾಯಂ ವಿಹರತಿ ಗಗ್ಗರಾಯ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ ತೀರೇ। ಸೋ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಬುದ್ಧಾಚಿಣ್ಣಂ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿಂ ಸಮಾಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ವೇನೇಯ್ಯಬನ್ಧವೇ ಸತ್ತೇ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದ್ದಸ "ಅಜ್ಜ ಮಯಿ ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತೇ ಏಕೋ ಮಣ್ಡೂಕೋ ಮಮ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪರೂಪಕ್ಕಮೇನ ಮರಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಮಹತಾ ದೇವಪರಿವಾರೇನ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ಬಹೂನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಚಮ್ಪಾನಗರಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸಿತ್ವಾ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸುಲಭಪಿಣ್ಡಪಾತಂ ಕತ್ವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ವಿಹಾರಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖೂಸು ವತ್ತಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ, ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ದಿವಾಟ್ಠಾನಂ ಗತೇಸು ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಫಲಸಮಾಪತ್ತಿಸುಖೇನ ದಿವಸಭಾಗಂ ಖೇಪೇತ್ವಾ, ಸಾಯನ್ಹಸಮಯೇ ಚತೂಸು ಪರಿಸಾಸು ಸನ್ನಿಪತಿತಾಸು ಸುರಭಿಗನ್ಧಕುಟಿತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ತಙ್ಖಣಾನುರೂಪೇನ ಪಾಟಿಹಾರಿಯೇನ ಪೋಕ್ಖರಣಿತೀರೇ ಧಮ್ಮಸಭಾಮಣ್ಡಪಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಲಙ್ಕತವರಬುದ್ಧಾಸನೇ ನಿಸಿನ್ನೋ ಮನೋಸಿಲಾತಲೇ ಸೀಹನಾದಂ ನದನ್ತೋ ಅಭಮ್ಭಿತಕೇಸರಸೀಹೋ ವಿಯ ಅಟ್ಠಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಂ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರಂ ನಿಚ್ಛಾರೇನ್ತೋ ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯೇನ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ಅನುಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಲೀಲಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ಆರಭಿ।

ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಖಣೇ ಏಕೋ ಮಣ್ಡೂಕೋ ಪೋಕ್ಖರಣಿತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ "ಧಮ್ಮೋ ಏಸೋ ವುಚ್ಚತೀ"ತಿ ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾಯ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಪರಿಸಪರಿಯನ್ತೇ ನಿಪಜ್ಜಿ। ಅಥೇಕೋ ವಚ್ಛಪಾಲೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಆಗತೋ ಸತ್ಥಾರಂ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇನ್ತಂ ಪರಿಸಞ್ಚ ಪರಮೇನ ಉಪಸಮೇನ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತಗ್ಗತಮಾನಸೋ ದಣ್ಡಮೋಲುಬ್ಭ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಮಣ್ಡೂಕಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸೀಸೇ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾಯ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ತಾವದೇವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ತತ್ಥ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಘಪರಿವುತಂ ಅತ್ತಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಕುತೋ ನು ಖೋ ಇಧ ಅಹಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ"ತಿ ಆವಜ್ಜೇನ್ತೋ ಪುರಿಮಜಾತಿಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹಮ್ಪಿ ನಾಮ ಇಧ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಂ, ಈದಿಸಞ್ಚ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಟಿಲಭಿಂ, ಕಿಂ ನು ಖೋ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿ"ನ್ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಅಞ್ಞಂ ನ ಅದ್ದಸ ಅಞ್ಞತ್ರ ಭಗವತೋ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹಾ। ಸೋ ತಾವದೇವ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓತರಿತ್ವಾ, ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹನ್ತೇನ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ, ಭಗವತೋ ಪಾದೇ ಸಿರಸಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ನಮಸ್ಸಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಭಗವಾ ಜಾನನ್ತೋವ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವಞ್ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕಾತುಂ –

೮೫೮."ಕೋ ಮೇ ವನ್ದತಿ ಪಾದಾನಿ, ಇದ್ಧಿಯಾ ಯಸಸಾ ಜಲಂ।
ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಸಬ್ಬಾ ಓಭಾಸಯಂ ದಿಸಾ"ತಿ॥ –

ಪುಚ್ಛಿ। ತತ್ಥ **ಕೋ**ತಿ ದೇವನಾಗಯಕ್ಖಮನುಸ್ಸಾದೀಸು ಕೋ, ಕತಮೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮೇ**ತಿ ಮಮ। **ಪಾದಾನೀ**ತಿ ಪಾದೇ। **ಇದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಇಮಾಯ ಈದಿಸಾಯ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ। **ಯಸಸಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಈದಿಸೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಪರಿಚ್ಛೇದೇನ ಚ। **ಜಲ**ನ್ತಿ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನೋ। **ಅಭಿಕ್ಕನ್ತೇನಾ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ಕನ್ತೇನ ಕಮನೀಯೇನ ಸುನ್ದರೇನ। **ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಛವಿವಣ್ಣೇನ, ಸರೀರವಣ್ಣನಿಭಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮಜಾತಿಆದಿಂ ಆವಿ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೮೫೮.“ಮಣ್ಡೂಕೋಹಂ ಪುರೇ ಆಸಿಂ, ಉದಕೇ ವಾರಿಗೋಚರೋ।
ತವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ, ಅವಧೀ ವಚ್ಛಪಾಲಕೋ॥

೮೫೯.“ಮುಹುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಪಸಾದಸ್ಸ, ಇದ್ಧಿಂ ಪಸ್ಸ ಯಸಞ್ಚ ಮೇ।
ಆನುಭಾವಞ್ಚ ಮೇ ಪಸ್ಸ, ವಣ್ಣಂ ಪಸ್ಸ ಜುತಿಞ್ಚ ಮೇ॥

೮೬೦.“ಯೇ ಚ ತೇ ದೀಘಮದ್ಧಾನಂ, ಧಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಗೋತಮ।
ಪತ್ತಾ ತೇ ಅಚಲಟ್ಠಾನಂ, ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚರೇ”ತಿ॥

೮೫೮. ತತ್ಥ **ಪುರೇತಿ** ಪುರಿಮಜಾತಿಯಂ। **ಉದಕೇತಿ** ಇದಂ ತದಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನದಸ್ಸನಂ। **ಉದಕೇ ಮಣ್ಡೂಕೋತಿ** ಏತೇನ ಉದ್ಧುಮಾಯಿಕಾದಿಕಸ್ಸ ಥಲೇ ಮಣ್ಡೂಕಸ್ಸ ನಿವತ್ತನಂ ಕತಂ ಹೋತಿ। ಗಾವೋ ಚರನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಗೋಚರೋ, ಗೋಚರೋ ವಿಯಾತಿ ಗೋಚರೋ, ಘಾಸೇಸನಟ್ಠಾನಂ। ವಾರಿ ಉದಕಂ ಗೋಚರೋ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ವಾರಿಗೋಚರೋ** । ಉದಕಚಾರೀಪಿ ಹಿ ಕೋಚಿ ಕಚ್ಛಪಾದಿ ಅವಾರಿಗೋಚರೋಪಿ ಹೋತೀತಿ “ವಾರಿಗೋಚರೋ”ತಿ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ತವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸಾತಿ** ಬ್ರಹ್ಮಸ್ಸರೇನ ಕರವೀಕರುತಮಞ್ಜುನಾ ದೇಸೇನ್ತಸ್ಸ ತವ ಧಮ್ಮಂ “ಧಮ್ಮೋ ಏಸೋ ವುಚ್ಚತೀ”ತಿ ಸರೇ ನಿಮಿತ್ತಗ್ಗಾಹವಸೇನ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ, ಅನಾದರೇ ಚೇತಂ ಸಾಮಿವಚನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ಅವಧೀ ವಚ್ಛಪಾಲಕೋತಿ** ವಚ್ಛೇ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಗೋಪಾಲದಾರಕೋ ಮಮ ಸಮೀಪಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಣ್ಡಮೋಲುಬ್ಭಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಮಮ ಸೀಸೇ ದಣ್ಡಂ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ ಮಂ ಮಾರೇಸಿ।

೮೫೯. **ಮುಹುತ್ತಂ ಚಿತ್ತಪಸಾದಸ್ಸಾತಿ** ತವ ಧಮ್ಮೇ ಮುಹುತ್ತಮತ್ತಂ ಉಪ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಚಿತ್ತಪಸಾದಸ್ಸ ಹೇತುಭೂತಸ್ಸ **ಇದ್ಧಿನ್ತಿ** ಸಮಿದ್ಧಿಂ, ದಿಬ್ಬವಿಭೂತಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಸನ್ತಿ** ಪರಿವಾರಂ। **ಆನುಭಾವನ್ತಿ** ಕಾಮವಣ್ಣಿತಾದಿದಿಬ್ಬಾನುಭಾವಂ। **ವಣ್ಣನ್ತಿ** ಸರೀರವಣ್ಣಸಮ್ಪತ್ತಿಂ। **ಜುತಿನ್ತಿ** ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾನಿ ಫರಣಸಮತ್ಥಂ ಪಭಾವಿಸೇಸಂ।

೮೬೦. **ಯೇತಿ** ಯೇ ಸತ್ತಾ। ಚ-ಸದ್ದೋ ಬ್ಯತಿರೇಕೇ। **ತೇತಿ** ತವ। **ದೀಘಮದ್ಧಾನನ್ತಿ** ಬಹುವೇಲಂ। **ಅಸ್ಸೋಸುನ್ತಿ** ಸುಣಿಂಸು। **ಗೋತಮಾತಿ** ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತ್ತೇನ ಆಲಪತಿ। **ಅಚಲಟ್ಠಾನನ್ತಿ** ನಿಬ್ಬಾನಂ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ - ಗೋತಮ ಭಗವಾ ಅಹಂ ವಿಯ ಇತ್ತರಮೇವ ಕಾಲಂ ಅಸುಣಿತ್ವಾ ಯೇ ಪನ ಕತಪುಞ್ಞಾ ಚಿರಂ ಕಾಲಂ ತವ ಧಮ್ಮಂ ಅಸ್ಸೋಸುಂ ಸೋತುಂ ಲಭಿಂಸು, ತೇ ದೀಘರತ್ತಂ ಸಂಸಾರಬ್ಯಸನಾಭಿಭೂತಾ ಇಮೇ ಸತ್ತಾ ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ನ ಸೋಚೇಯ್ಯುಂ, ತಂ ಅಸೋಕಂ ಸಸ್ಸತಭಾವೇನ ಅಚಲಂ ಸನ್ತಿಪದಂ ಪತ್ತಾ ಏವ, ನ ತೇಸಂ ತಸ್ಸ ಪತ್ತಿಯಾ ಅನ್ತರಾಯೋತಿ।

ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಚ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ। ದೇವಪುತ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತಿಕ್ಖತ್ತುಂ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಹ ಪರಿವಾರೇನ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋತಿ।

ಮಣ್ಡೂಕದೇವಪುತ್ತವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ರೇವತೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಟ್ಠೇಹಿ ರೇವತೇ ಸುಪಾಪಧಮ್ಮೇತಿ ರೇವತೀವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಇಸಿಪತನೇ ಮಿಗದಾಯೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನಸ್ಸ ಕುಲಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ನನ್ದಿಯೋ ನಾಮ ಉಪಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ ಸದ್ಧಾಸಮ್ಪನ್ನೋ ದಾಯಕೋ ದಾನಪತಿ ಸಙ್ಘುಪಟ್ಠಾಕೋ। ಅಥಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸಮ್ಮುಖಗೇಹತೋ ಮಾತುಲಧೀತರಂ

ರೇವತಿಂ ನಾಮ ಕಞ್ಞಂ ಆನೇತುಕಾಮಾ ಅಹೇಸುಂ। ಸಾ ಪನ ಅಸ್ಸದ್ಧಾ ಅದಾನಸೀಲಾ, ನನ್ದಿಯೋ ತಂ ನ ಇಚ್ಛಿ। ತಸ್ಸ ಮಾತಾ ರೇವತಿಂ ಆಹ "ಅಮ್ಮ, ತ್ವಂ ಇಮಂ ಗೇಹಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಸೀದನಟ್ಠಾನಂ ಹರಿತೇನ ಗೋಮಯೇನ ಉಪಲಿಮ್ಪಿತ್ವಾ ಆಸನಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇಹಿ, ಆಧಾರಕೇ ಠಪೇಹಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಆಗತಕಾಲೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಧಮಕರಣೇನ ಪಾನೀಯಂ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಭುತ್ತಕಾಲೇ ಪತ್ತಾನಿ ಧೋವಾಹಿ, ಏವಂ ಮೇ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರಾಧಿಕಾ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ। ಸಾ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥ ನಂ "ಓವಾದಕ್ಖಮಾ ಜಾತಾ"ತಿ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ತೇನ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿತೇ ದಿವಸಂ ಠಪೇತ್ವಾ ಆವಾಹಂ ಕರಿಂಸು।

ಅಥ ನಂ ನನ್ದಿಯೋ ಆಹ "ಸಚೇ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚ ಮೇ ಉಪಟ್ಠಹಿಸ್ಸಸಿ, ಏವಂ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗೇಹೇ ವಸಿತುಂ ಲಭಿಸ್ಸಸಿ, ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಹೋಹೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ಸದ್ಧಾ ವಿಯ ಹುತ್ವಾ ಭತ್ತಾರಂ ಅನವತ್ತೇನ್ತೀ ದ್ವೇ ಪುತ್ತೇ ವಿಜಾಯಿ। ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಕಾಲಮಕಂಸು। ಗೇಹೇ ಸಬ್ಬಿಸ್ಸರಿಯಂ ತಸ್ಸಾ ಏವ ಅಹೋಸಿ। ನನ್ದಿಯೋಪಿ ಮಹಾದಾನಪತಿ ಹುತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ, ಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಮ್ಪಿ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಪಾಕವತ್ತಂ ಪಟ್ಠಪೇಸಿ। ಇಸಿಪತನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಚತೂಹಿ ಗಬ್ಭೇಹಿ ಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ ಚತುಸಾಲಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚಪೀಠಾದೀನಿ ಅತ್ಥರಾಪೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಹತ್ಥೇ ದಕ್ಖಿಣೋದಕಂ ಪಾತೇತ್ವಾ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿ, ಸಹ ದಕ್ಖಿಣೋದಕದಾನೇನ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಆಯಾಮತೋ ಚ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಚ ಸಮನ್ತಾ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೋ ಯೋಜನಸತುಬ್ಬೇಧೋ ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಅಚ್ಛರಾಗಣಸಹಸ್ಸಸಞ್ಛನ್ನೋ ದಿಬ್ಬಪಾಸಾದೋ ಉಗ್ಗಞ್ಛಿ।

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ಪಾಸಾದಂ ದಿಸ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ವನ್ದಿತುಂ ಆಗತೇ ದೇವಪುತ್ತೇ ಪುಚ್ಛಿ "ಕಸ್ಸಾಯಂ ಪಾಸಾದೋ"ತಿ? "ಇಮಸ್ಸ , ಭನ್ತೇ, ಪಾಸಾದಸ್ಸ ಸಾಮಿಕೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನನ್ದಿಯೋ ನಾಮ ಕುಟುಮ್ಬಿಯಪುತ್ತೋ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ಇಸಿಪತನಮಹಾವಿಹಾರೇ ಚತುಸಾಲಂ ಕಾರೇಸಿ, ತಸ್ಸಾಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಪಾಸಾದೋ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಪಾಸಾದೇ ನಿಬ್ಬತ್ತದೇವಚ್ಛರಾಯೋಪಿ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಮಯಂ ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ನಾಮ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭವಿತುಂ ಇಧ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ತಸ್ಸ ಏವಂ ವದೇಥ "ತುಯ್ಹಂ ಪರಿಚಾರಿಕಾ ಭವಿತುಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ, ದೇವತಾಯೋ ತಯಿ ಚಿರಾಯನ್ತೇ ಉಕ್ಕಣ್ಠಿತಾ, ದೇವಲೋಕಸಮ್ಪತ್ತಿ ನಾಮ ಮತ್ತಿಕಾಭಾಜನಂ ಭಿನ್ದಿತ್ವಾ ಸುವಣ್ಣಭಾಜನಸ್ಸ ಗಹಣಂ ವಿಯ ಅತಿಮನಾಪ'ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಇಧಾಗಮನತ್ಥಾಯ ತಸ್ಸ ವದೇಥಾ"ತಿ ಆಹಂಸು। ಥೇರೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಸಹಸಾ ದೇವಲೋಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಚತುಪರಿಸಮಜ್ಝೇ ಭಗವನ್ತಂ ಪುಚ್ಛಿ "ನಿಬ್ಬತ್ತತಿ ನು ಖೋ, ಭನ್ತೇ, ಕತಪುಞ್ಞಾನಂ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಠಿತಾನಂಯೇವ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತೀ"ತಿ? "ನನು ತೇ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನ, ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠಾ, ಕಸ್ಮಾ ಮಂ ಪುಚ್ಛಸೀ"ತಿ? "ಏವಂ, ಭನ್ತೇ, ನಿಬ್ಬತ್ತತೀ"ತಿ । ಅಥಸ್ಸ ಸತ್ಥಾ "ಯಥಾ ಚಿರಂ ವಿಪ್ಪವಸಿತ್ವಾ ಆಗತಂ ಪುರಿಸಂ ಮಿತ್ತಬನ್ಧವಾ ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ, ಏವಂ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಪುಗ್ಗಲಂ ಇತೋ ಪರಲೋಕಂ ಗತಂ ಸಕಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಸಮ್ಪತ್ತಿಹತ್ಥೇಹಿ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೀ"ತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೨೨೦."ಚಿರಪ್ಪವಾಸಿಂ ಪುರಿಸಂ, ದೂರತೋ ಸೋತ್ಥಿಮಾಗತಂ।
ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಸುಹಜ್ಜಾ ಚ, ಅಭಿನನ್ದನ್ತಿ ಆಗತಂ॥

೨೨೧."ತಥೇವ ಕತಪುಞ್ಞಮ್ಪಿ, ಅಸ್ಮಾ ಲೋಕಾ ಪರಂ ಗತಂ।
ಪುಞ್ಞಾನಿ ಪಟಿಗ್ಗಣ್ಹನ್ತಿ, ಪಿಯಂ ಞಾತೀವ ಆಗತ"ನ್ತಿ॥ - ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ।

ನನ್ದಿಯೋ ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಿಯ್ಯೋಸೋಮತ್ತಾಯ ದಾನಾನಿ ದೇತಿ, ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕರೋತಿ, ಸೋ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ರೇವತಿಂ ಆಹ "ಭದ್ದೇ, ಮಯಾ ಪಟ್ಠಪಿತಂ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದಾನಂ ಅನಾಥಾನಂ ಪಾಕವತ್ತಞ್ಚ ತ್ವಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಾ ಪವತ್ತೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ। ಸಾ "ಸಾಧೂ"ತಿ

ಪಟಿಸ್ಸುಣಿ। ಸೋ ಪವಾಸಗತೋಪಿ ಯತ್ಥ ಯತ್ಥ ವಾಸಂ ಕಪ್ಪೇತಿ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಅನಾಥಾನಞ್ಚ ಯಥಾವಿಭವಂ ದಾನಂ ದೇತಿಯೇವ। ತಸ್ಸ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಖೀಣಾಸವಾ ದೂರತೋಪಿ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತಿ। ರೇವತೀ ಪನ ತಸ್ಮಿಂ ಗತೇ ಕತಿಪಾಹಮೇವ ದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಅನಾಥಾನಂ ಭತ್ತಂ ಉಪಚ್ಛಿನ್ದಿ, ಭಿಕ್ಖೂನಮ್ಪಿ ಭತ್ತಂ ಕಣಾಜಕಂ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯಂ ಅದಾಸಿ । ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭುತ್ತಟ್ಠಾನೇ ಅತ್ತನಾ ಭುತ್ತಾವಸೇಸಾನಿ ಸಿತ್ಥಾನಿ ಮಚ್ಛಮಂಸಖಣ್ಡಮಿಸ್ಸಕಾನಿ ಚಲಕಟ್ಠಿಕಾನಿ ಚ ಪಕಿರಿತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ದಸ್ಸೇತಿ “ಪಸ್ಸಥ ಸಮಣಾನಂ ಕಮ್ಮಂ, ಸದ್ಧಾದೇಯ್ಯಂ ನಾಮ ಏವಂ ಛಡ್ಡೇನ್ತೀ”ತಿ।

ಅಥ ನನ್ದಿಯೋ ವೋಹಾರಕಸಿದ್ಧಿ ಯಥಾಲಾಭೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ರೇವತಿಂ ಗೇಹತೋ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಗೇಹಂ ಪಾವಿಸಿ। ದುತಿಯದಿವಸೇ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಂ ಅನಾಥಭತ್ತಞ್ಚ ಸಮ್ಮದೇವ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯೇಹಿ ಉಪನೀತಂ ರೇವತಿಂ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಪರಮತಾಯ ಠಪೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನೇಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ರೇವತೀ ಪನ ಸಬ್ಬಂ ದಾನಂ ಪಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ “ಇಮೇಸಂ ವಸೇನ ಮಯ್ಹಂ ಲಾಭಸಕ್ಕಾರೋ ಪರಿಹಾಯೀ”ತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ ಅಕ್ಕೋಸನ್ತೀ ಪರಿಭಾಸನ್ತೀ ವಿಚರತಿ। ಅಥ ವೇಸ್ಸವಣೋ ದ್ವೇ ಯಕ್ಖೇ ಆಣಾಪೇಸಿ “ಗಚ್ಛಥ, ಭಣೇ, ಬಾರಾಣಸಿನಗರೇ ಉಗ್ಘೋಸಥ “ಇತೋ ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ರೇವತೀ ಜೀವನ್ತೀಯೇವ ನಿರಯೇ ಪಕ್ಖಿಪೀಯತೀ’ತಿ”। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ಸಂವೇಗಜಾತೋ ಭೀತತಸಿತೋ ಅಹೋಸಿ।

ಅಥ ರೇವತೀ ಪನ ಪಾಸಾದಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ದ್ವಾರಂ ಥಕೇತ್ವಾ ನಿಸೀದಿ। ಸತ್ತಮೇ ದಿವಸೇ ತಸ್ಸಾ ಪಾಪಕಮ್ಮಸಞ್ಚೋದಿತೇನ ವೇಸ್ಸವಣೇನ ರಞ್ಞಾ ಆಣತ್ತಾ ಜಲಿತಕಪಿಲಕೇಸಮಸ್ಸುಕಾ ಚಿಪಿಟವಿರೂಪನಾಸಿಕಾ ಪರಿಣತದಾಠಾ ಲೋಹಿತಕ್ಖಾ ಸಜಲಧರಸಮಾನವಣ್ಣಾ ಅತಿವಿಯ ಭಯಾನಕರೂಪಾ ದ್ವೇ ಯಕ್ಖಾ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ “ಉಟ್ಠೇಹಿ, ರೇವತೇ, ಸುಪಾಪಧಮ್ಮೇ”ತಿಆದೀನಿ ವದನ್ತಾ ನಾನಾಬಾಹಾಸು ಗಹೇತ್ವಾ “ಮಹಾಜನೋ ಪಸ್ಸತೂ”ತಿ ಸಕಲನಗರೇ ವೀಥಿತೋ ವೀಥಿಂ ಪರಿಬ್ಭಮಾಪೇತ್ವಾ ಆಕಾಸಂ ಅಬ್ಭುಗ್ಗನ್ತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ನೇತ್ವಾ ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ವಿಮಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಞ್ಚಸ್ಸಾ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ತಂ ವಿಲಪನ್ತಿಂಯೇವ ಉಸ್ಸದನಿರಯಸಮೀಪಂ ಪಾಪೇಸುಂ। ತಂ ಯಮಪುರಿಸಾ ಉಸ್ಸದನಿರಯೇ ಖಿಪಿಂಸು। ತೇನಾಹ -

೮೬೩.“ಉಟ್ಠೇಹಿ ರೇವತೇ ಸುಪಾಪಧಮ್ಮೇ, ಅಪಾರುತದ್ವಾರೇ ಅದಾನಸೀಲೇ।
ನೇಸ್ಸಾಮ ತಂ ಯತ್ಥ ಥುನನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಾ, ಸಮಪ್ಪಿತಾ ನೇರಯಿಕಾ ದುಖೇನಾ”ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಉಟ್ಠೇಹೀ**ತಿ ಉಟ್ಠಹ, ನ ದಾನೇಸ ಪಾಸಾದೋ ತಂ ನಿರಯಭಯತೋ ರಕ್ಖಿತುಂ ಸಕ್ಕೋತಿ, ತಸ್ಮಾ ಸೀಘಂ ಉಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛಾಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರೇವತೇ**ತಿ ತಂ ನಾಮೇನ ಆಲಪತಿ। **ಸುಪಾಪಧಮ್ಮೇ**ತಿಆದಿನಾ ಉಟ್ಠಾನಸ್ಸ ಕಾರಣಂ ವದತಿ। ಯಸ್ಮಾ ತ್ವಂ ಅರಿಯಾನಂ ಅಕ್ಕೋಸನಪರಿಭಾಸನಾದಿನಾ ಸುಟ್ಠು ಲಾಮಕಪಾಪಧಮ್ಮಾ, ಯಸ್ಮಾ ಚ ಅಪಾರುತಂ ದ್ವಾರಂ ನಿರಯಸ್ಸ ತವ ಪವೇಸನತ್ಥಂ, ತಸ್ಮಾ ಉಟ್ಠೇಹೀತಿ। **ಅದಾನಸೀಲೇ**ತಿ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ದಾನಸೀಲೇ ಕದರಿಯೇ ಮಚ್ಛರಿನೀ, ಇದಮ್ಪಿ ಉಟ್ಠಾನಸ್ಸೇವ ಕಾರಣವಚನಂ। ಯಸ್ಮಾ ದಾನಸೀಲಾನಂ ಅಮಚ್ಛರೀನಂ ತವ ಸಾಮಿಕಸದಿಸಾನಂ ಸುಗತಿಯಂ ನಿವಾಸೋ, ತಾದಿಸಾನಂ ಪನ ಅದಾನಸೀಲಾನಂ ಮಚ್ಛರೀನಂ ನಿರಯೇ ನಿವಾಸೋ, ತಸ್ಮಾ ಉಟ್ಠೇಹಿ, ಮುಹುತ್ತಮತ್ತಮ್ಪಿ ತವ ಇಧ ಠಾತುಂ ನ ದಸ್ಸಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಯತ್ಥ ಥುನನ್ತಿ ದುಗ್ಗತಾ**ತಿ ದುಕ್ಖಗತತ್ತಾ ದುಗ್ಗತಾ। **ನೇರಯಿಕಾ**ತಿ ನಿರಯದುಕ್ಖೇನ ಸಮಪ್ಪಿತಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಾ ಯಸ್ಮಿಂ ನಿರಯೇ ಥುನನ್ತಿ, ಯಾವ ಪಾಪಕಮ್ಮಂ ನ ಬ್ಯನ್ತಿ ಹೋತಿ, ತಾವ ನಿಕ್ಖಮಿತುಂ ಅಲಭನ್ತಾ ನಿತ್ಥುನನ್ತಿ, ತತ್ಥ ತಂ ನೇಸ್ಸಾಮ ನಯಿಸ್ಸಾಮ ಖಿಪಿಸ್ಸಾಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೮೬೪.“ಇಚ್ಚೇವ ವತ್ವಾನ ಯಮಸ್ಸ ದೂತಾ, ತೇ ದ್ವೇ ಯಕ್ಖಾ ಲೋಹಿತಕ್ಖಾ ಬ್ರಹನ್ತಾ।
ಪಚ್ಚೇಕಬಾಹಾಸು ಗಹೇತ್ವಾ ರೇವತಂ, ಪಕ್ಕಾಮಯುಂ ದೇವಗಣಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ”ತಿ॥ -

ಇದಂ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರವಚನಂ।

തತ್ಥ **ಇಚ್ಚೇವ ವತ್ವಾನಾತಿ** ಇತಿ ಏವ "ಉಟ್ಠೇಹೀ"ತಿಆದಿನಾ ವತ್ವಾ, ವಚನಸಮನನ್ತರಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಯಮಸ್ಸ ದೂತಾತಿ** ಅಪ್ಪಟಿಸೇಧನಿಯತಸ್ಸ ಯಮಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ ದೂತಸದಿಸಾ। ವೇಸ್ಸವಣೇನ ಹಿ ತೇ ಪೇಸಿತಾ । ತಥಾ ಹಿ ತೇ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ನಯಿಂಸು। ಕೇಚಿ "ನ ಯಮಸ್ಸ ದೂತಾ"ತಿ ನ-ಕಾರಂ "ಯಮಸ್ಸಾ"ತಿ ಪದೇನ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತ್ವಾ "ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ದೂತಾ"ತಿ ಅತ್ಥಂ ವದನ್ತಿ, ತಂ ನ ಯುಜ್ಜತಿ। ನ ಹಿ ನ ಯಮದೂತತಾಯ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ದೂತಾತಿ ಸಿಜ್ಝತಿ। ಯಜನ್ತಿ ತತ್ಥ ಬಲಿಂ ಉಪಹರನ್ತೀತಿ **ಯಕ್ಖಾ**। **ಲೋಹಿತಕ್ಖಾತಿ** ರತ್ತನಯನಾ। ಯಕ್ಖಾನಞ್ಹಿ ನೇತ್ತಾನಿ ಅತಿಲೋಹಿತಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ಬ್ರಹನ್ತಾತಿ** ಮಹನ್ತಾ। **ಪಚ್ಚೇಕಬಾಹಾಸೂತಿ** ಏಕೋ ಏಕಬಾಹಾಯಂ, ಇತರೋ ಇತರಬಾಹಾಯನ್ತಿ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಬಾಹಾಸು। **ರೇವತನ್ತಿ** ರೇವತಿಂ। ರೇವತಾತಿಪಿ ತಸ್ಸಾ ನಾಮಮೇವ। ತಥಾ ಹಿ "ರೇವತೇ"ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಪಕ್ಕಾಮಯುನ್ತಿ** ಪಕ್ಕಾಮೇಸುಂ, ಉಪನೇಸುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದೇವಗಣಸ್ಸಾತಿ** ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದೇವಸಙ್ಘಸ್ಸ।

ಏವಂ ತೇಹಿ ಯಕ್ಖೇಹಿ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ನೇತ್ವಾ ನನ್ದಿಯವಿಮಾನಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಠಪಿತಾ ರೇವತೀ ತಂ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಸದಿಸಂ ಅತಿವಿಯ ಪಭಸ್ಸರಂ ದಿಸ್ವಾ -

೮೬೫."ಆದಿಚ್ಚವಣ್ಣಂ ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರಂ, ಬ್ಯಮ್ಹಂ ಸುಭಂ ಕಞ್ಚನಜಾಲಛನ್ನಂ।
ಕಸ್ಸೇತಮಾಕಿಣ್ಣಜನಂ ವಿಮಾನಂ, ಸುರಿಯಸ್ಸ ರಂಸೀರಿವ ಜೋತಮಾನಂ॥

೮೬೬."ನಾರೀಗಣಾ ಚನ್ದನಸಾರಲಿತ್ತಾ, ಉಭತೋ ವಿಮಾನಂ ಉಪಸೋಭಯನ್ತಿ।
ತಂ ದಿಸ್ಸತಿ ಸುರಿಯಸಮಾನವಣ್ಣಂ, ಕೋ ಮೋದತಿ ಸಗ್ಗಪತ್ತೋ ವಿಮಾನೇ"ತಿ॥ -

ತೇ ಯಕ್ಖೇ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇಪಿ ತಸ್ಸಾ -

೮೬೭."ಬಾರಾಣಸಿಯಂ ನನ್ದಿಯೋ ನಾಮಾಸಿ, ಉಪಾಸಕೋ ಅಮಚ್ಛರೀ ದಾನಪತಿ ವದಞ್ಞೂ।
ತಸ್ಸೇತಮಾಕಿಣ್ಣಜನಂ ವಿಮಾನಂ, ಸೂರಿಯಸ್ಸ ರಂಸೀರಿವ ಜೋತಮಾನಂ॥

೮೬೮."ನಾರೀಗಣಾ ಚನ್ದನಸಾರಲಿತ್ತಾ, ಉಭತೋ ವಿಮಾನಂ ಉಪಸೋಭಯನ್ತಿ।
ತಂ ದಿಸ್ಸತಿ ಸೂರಿಯಸಮಾನವಣ್ಣಂ, ಸೋ ಮೋದತಿ ಸಗ್ಗಪತ್ತೋ ವಿಮಾನೇ"ತಿ॥ -

ಆಚಿಕ್ಖಿಂಸು।

೮೬೮. ತತ್ಥ **ಚನ್ದನಸಾರಲಿತ್ತಾತಿ** ಸಾರಭೂತೇನ ಚನ್ದನಗನ್ಧೇನ ಅನುಲಿತ್ತಸರೀರಾ। **ಉಭತೋ ವಿಮಾನನ್ತಿ** ವಿಮಾನಂ ಉಭತೋ ಅನ್ತೋ ಚೇವ ಬಹಿ ಚ ಸಙ್ಗೀತಾದೀಹಿ ಉಪೇಚ್ಚ ಸೋಭಯನ್ತಿ।

ಅಥ ರೇವತೀ -

೮೬೯."ನನ್ದಿಯಸ್ಸಾಹಂ ಭರಿಯಾ, ಅಗಾರಿನೀ ಸಬ್ಬಕುಲಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ।
ಭತ್ತು ವಿಮಾನೇ ರಮಿಸ್ಸಾಮಿ ದಾನಹಂ, ನ ಪತ್ಥಯೇ ನಿರಯಂ ದಸ್ಸನಾಯಾ"ತಿ॥ -

ಆಹ। ತತ್ಥ **ಅಗಾರಿನೀತಿ** ಗೇಹಸಾಮಿನೀ। "ಭರಿಯಾ ಸಗಾಮಿನೀ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಭರಿಯಾ ಸಹಗಾಮಿನೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಬ್ಬಕುಲಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ ಭತ್ತೂತಿ** ಮಮ ಭತ್ತು ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ಸಬ್ಬಕುಟುಮ್ಬಿಕಸ್ಸ ಇಸ್ಸರಾ ಸಾಮಿನೀ ಅಹೋಸಿಂ, ತಸ್ಮಾ ಇದಾನಿಪಿ ವಿಮಾನೇ ಇಸ್ಸರಾ ಭವಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಆಹ। **ವಿಮಾನೇ ರಮಿಸ್ಸಾಮಿ ದಾನಹನ್ತಿ** ಏವಂ ಪಲೋಭೇತುಮೇವ ಹಿ ತಂ ತೇ ತತ್ಥ ನೇಸುಂ। **ನ ಪತ್ಥಯೇ ನಿರಯಂ**

ದಸ್ಸನಾಯಾತಿ ಯಂ ಪನ ನಿರಯಂ ಮಂ ತುಮ್ಹೇ ನೇತುಕಾಮಾ, ತಂ ನಿರಯಂ ದಸ್ಸನಾಯಪಿ ನ ಪತ್ಥಯೇ, ಕುತೋ ಪವಿಸಿತುನ್ತಿ ವದತಿ।

ಏವಂ ವದನ್ತಿಮೇವ "ತ್ವಂ ತಂ ಪತ್ಥೇಹಿ ವಾ ಮಾ ವಾ, ಕಿಂ ತವ ಪತ್ಥನಾಯಾ"ತಿ ನಿರಯಸಮೀಪಂ ನೇತ್ವಾ -

೮೭೦."ಏಸೋ ತೇ ನಿರಯೋ ಸುಪಾಪಧಮ್ಮೇ, ಪುಞ್ಞಂ ತಯಾ ಅಕತಂ ಜೀವಲೋಕೇ।
ನ ಹಿ ಮಚ್ಛರೀ ರೋಸಕೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ, ಸಗ್ಗೂಪಗಾನಂ ಲಭತಿ ಸಹಬ್ಯತ"ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹಂಸು। ತಸ್ಸತ್ಥೋ - **ಏಸೋ** ತವ **ನಿರಯೋ,** ತಯಾ ದೀಘರತ್ತಂ ಮಹಾದುಕ್ಖಂ ಅನುಭವಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಭೂತೋ। ಕಸ್ಮಾ? **ಪುಞ್ಞಂ ತಯಾ ಅಕತಂ ಜೀವಲೋಕೇ,** ಯಸ್ಮಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಮ್ಪಿ ತಯಾ ಪುಞ್ಞಂ ನಾಮ ನ ಕತಂ, ಏವಂ ಅಕತಪುಞ್ಞೋ ಪನ ತಾದಿಸೋ ಸತ್ತೋ **ಮಚ್ಛರೀ** ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿನಿಗೂಹನಲಕ್ಖಣೇನ ಮಚ್ಛರೇನ ಸಮನ್ನಾಗತೋ, ಪರೇಸಂ ರೋಸುಪ್ಪಾದನೇನ **ರೋಸಕೋ,** ಲೋಭಾದೀಹಿ ಪಾಪಧಮ್ಮೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀಭಾವತೋ **ಪಾಪಧಮ್ಮೋ ಸಗ್ಗೂಪಗಾನಂ** ದೇವಾನಂ **ಸಹಬ್ಯತಂ** ಸಹಭಾವಂ **ನ ಲಭತೀ**ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಏವಂ ಪನ ವತ್ವಾ ತೇ ದ್ವೇ ಯಕ್ಖಾ ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಿಂಸು। ತಂಸದಿಸೇ ಪನ ದ್ವೇ ನಿರಯಪಾಲೇ ಸಂಸವಕೇ ನಾಮ ಗೂಥನಿರಯೇ ಪಕ್ಖಿಪಿತುಂ ಆಕಡ್ಢನ್ತೇ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ -

೮೭೧."ಕಿಂ ನು ಗೂಥಞ್ಚ ಮುತ್ತಞ್ಚ, ಅಸುಚಿ ಪಟಿದಿಸ್ಸತಿ।
ದುಗ್ಗನ್ಧಂ ಕಿಮಿದಂ ಮೀಳ್ಹಂ, ಕಿಮೇತಂ ಉಪವಾಯತೀ"ತಿ॥ -

ತಂ ನಿರಯಂ ಪುಚ್ಛಿ।

೮೭೨."ಏಸ ಸಂಸವಕೋ ನಾಮ, ಗಮ್ಭೀರೋ ಸತಪೋರಿಸೋ।
ಯತ್ಥ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತುವಂ ಪಚ್ಚಸಿ ರೇವತೇ"ತಿ॥ -

ತಸ್ಮಿಂ ಕಥಿತೇ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಹೇತುಭೂತಂ ಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೀ -

೮೭೩."ಕಿಂ ನು ಕಾಯೇನ ವಾಚಾಯ, ಮನಸಾ ದುಕ್ಕಟಂ ಕತಂ।
ಕೇನ ಸಂಸವಕೋ ಲದ್ಧೋ, ಗಮ್ಭೀರೋ ಸತಪೋರಿಸೋ"ತಿ॥ - ಆಹ।

೮೭೪."ಸಮಣೇ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ ಚಾಪಿ, ಅಞ್ಞೇ ವಾಪಿ ವನಿಬ್ಬಕೇ।
ಮುಸಾವಾದೇನ ವಞ್ಚೇಸಿ, ತಂ ಪಾಪಂ ಪಕತಂ ತಯಾ"ತಿ॥ -

ತಸ್ಸಾ ತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪುನ ತೇ -

೮೭೫."ತೇನ ಸಂಸವಕೋ ಲದ್ಧೋ, ಗಮ್ಭೀರೋ ಸತಪೋರಿಸೋ।
ತತ್ಥ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ, ತುವಂ ಪಚ್ಚಸಿ ರೇವತೇ"ತಿ॥ -

ಆಹಂಸು। ತತ್ಥ **ಸಂಸವಕೋ ನಾಮಾ**ತಿ ನಿಚ್ಚಕಾಲಂ ಗೂಥಮುತ್ತಾದಿಅಸುಚಿಸ್ಸ ಸಂಸವನತೋ ಪಗ್ಘರಣತೋ ಸಂಸವಕೋ ನಾಮ।

ನ ಕೇವಲಂ ತುಯ್ಹಂ ಇಧ ಸಂಸವಕಲಾಭೋ ಏವ, ಅಥ ಖೋ ಏತ್ಥ ಅನೇಕಾನಿ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ಉತ್ತಿಣ್ಣಾಯ ಹತ್ಥಚ್ಛೇದಾದಿಲಾಭೋಪೀತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ -

೮೭೯"ಹತ್ಥೇಪಿ ಛಿನ್ದನ್ತಿ ಅಥೋಪಿ ಪಾದೇ, ಕಣ್ಣೇಪಿ ಛಿನ್ದನ್ತಿ ಅಥೋಪಿ ನಾಸಂ।
ಅಥೋಪಿ ಕಾಕೋಳಗಣಾ ಸಮೇಚ್ಚ, ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಖಾದನ್ತಿ ವಿಫನ್ದಮಾನ"ನ್ತಿ॥ -

ತತ್ಥ ಲದ್ಧಬ್ಬಕಾರಣಂ ಆಹಂಸು। ತತ್ಥ **ಕಾಕೋಳಗಣಾ**ತಿ ಕಾಕಸಙ್ಘಾ। ತೇ ಕಿರಸ್ಸಾ ತಿಗಾವುತಪ್ಪಮಾಣೇ ಸರೀರೇ ಅನೇಕಸತಾನಿ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪತಿತ್ವಾ ತಾಲಕ್ಖನ್ಧಪರಿಮಾಣೇಹಿ ಸುನಿಸಿತಗ್ಗೇಹಿ ಅಯೋಮಯೇಹಿ ಮುಖತುಣ್ಡೇಹಿ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಖಾದನ್ತಿ, ಮಂಸಂ ಗಹಿತಗಹಿತಟ್ಠಾನೇ ಕಮ್ಮಬಲೇನ ಪೂರತೇವ। ತೇನಾಹ "ಕಾಕೋಳಗಣಾ ಸಮೇಚ್ಚ, ಸಙ್ಗಮ್ಮ ಖಾದನ್ತಿ ವಿಫನ್ದಮಾನ"ನ್ತಿ।

ಪುನ ಸಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಪಚ್ಚಾನಯನಾಯ ಯಾಚನಾದಿವಸೇನ ತಂ ತಂ ವಿಪ್ಪಲಪಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೮೭೭"ಸಾಧು ಖೋ ಮಂ ಪಟಿನೇಥ, ಕಾಹಾಮಿ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ದಾನೇನ ಸಮಚರಿಯಾಯ, ಸಂಯಮೇನ ದಮೇನ ಚ।
ಯಂ ಕತ್ವಾ ಸುಖಿತಾ ಹೋನ್ತಿ, ನ ಚ ಪಚ್ಛಾನುತಪ್ಪರೇ"ತಿ॥

ಪುನ ನಿರಯಪಾಲಾ -

೮೭೮"ಪುರೇ ತುವಂ ಪಮಜ್ಜಿತ್ವಾ, ಇದಾನಿ ಪರಿದೇವಸಿ।
ಸಯಂ ಕತಾನಂ ಕಮ್ಮಾನಂ, ವಿಪಾಕಂ ಅನುಭೋಸ್ಸಸೀ"ತಿ॥ -

ಆಹಂಸು। ಪುನ ಸಾ ಆಹ -

೮೭೯"ಕೋ ದೇವಲೋಕತೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ, ಗನ್ತ್ವಾನ ಪುಟ್ಠೋ ಮೇ ಏವಂ ವದೇಯ್ಯ।
ನಿಕ್ಖಿತ್ತದಣ್ಡೇಸು ದದಾಥ ದಾನಂ, ಅಚ್ಛಾದನಂ ಸೇಯ್ಯಮಥನ್ನಪಾನಂ।
ನ ಹಿ ಮಚ್ಛರೀ ರೋಸಕೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ, ಸಗ್ಗೂಪಗಾನಂ ಲಭತಿ ಸಹಬ್ಯತಂ॥

೮೮೦"ಸಾಹಂ ನೂನ ಇತೋ ಗನ್ತ್ವಾ, ಯೋನಿಂ ಲದ್ಧಾನ ಮಾನುಸಿಂ।
ವದಞ್ಞೂ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನಾ, ಕಾಹಾಮಿ ಕುಸಲಂ ಬಹುಂ।
ದಾನೇನ ಸಮಚರಿಯಾಯ, ಸಂಯಮೇನ ದಮೇನ ಚ॥

೮೮೧"ಆರಾಮಾನಿ ಚ ರೋಪಿಸ್ಸಂ, ದುಗ್ಗೇ ಸಙ್ಕಮಾನಿ ಚ।
ಪಪಞ್ಚ ಉದಪಾನಞ್ಚ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ॥

೮೮೨"ಚಾತುದ್ದಸಿಂ ಪಞ್ಚದಸಿಂ, ಯಾ ಚ ಪಕ್ಖಸ್ಸ ಅಟ್ಠಮೀ।
ಪಾಟಿಹಾರಿಯಪಕ್ಖಞ್ಚ, ಅಟ್ಠಙ್ಗಸುಸಮಾಗತಂ॥

೮೮೩"ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸಿಸ್ಸಂ, ಸದಾ ಸೀಲೇಸು ಸಂವುತಾ।
ನ ಚ ದಾನೇ ಪಮಜ್ಜಿಸ್ಸಂ, ಸಾಮಂ ದಿಟ್ಠಮಿದಂ ಮಯಾ"ತಿ॥

ಲಲಳ.“ಇಚ್ಚೇವಂ ವಿಪ್ಪಲಪನ್ತಿಂ, ಫನ್ದಮಾನಂ ತತೋ ತತೋ।
ಖಿಪಿಂಸು ನಿರಯೇ ಘೋರೇ, ಉದ್ಧಂಪಾದಂ ಅವಂಸಿರ”ನ್ತಿ॥ –

ಇದಂ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರವಚನಂ। ಪುನ ಸಾ –

ಲಲಱ.“ಅಹಂ ಪುರೇ ಮಚ್ಛರಿನೀ ಅಹೋಸಿಂ, ಪರಿಭಾಸಿಕಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ।
ವಿತಥೇನ ಚ ಸಾಮಿಕಂ ವಞ್ಚಯಿತ್ವಾ, ಪಚ್ಚಾಮಹಂ ನಿರಯೇ ಘೋರರೂಪೇ”ತಿ॥ –

ಓಸಾನಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ “**ಅಹಂ ಪುರೇ ಮಚ್ಛರಿನೀ**”ತಿ ಗಾಥಾ ನಿರಯೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ವುತ್ತಾ, ಇತರಾ ಅನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ಏವಾತಿ ವೇದಿತಬ್ಬಾ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ।

ಭಿಕ್ಖೂ ರೇವತಿಯಾ ಯಕ್ಖೇಹಿ ಗಹೇತ್ವಾ ನೀತಭಾವಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಇಮಂ ವತ್ಥುಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಉಪರಿ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ, ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ಬಹೂ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಾದೀನಿ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಕಾಮಞ್ಚೇತಂ ರೇವತೀಪಟಿಬದ್ಧಾಯ ಕಥಾಯ ಯೇಭುಯ್ಯಭಾವತೋ “ರೇವತೀವಿಮಾನ”ನ್ತಿ ವೋಹರೀಯತಿ, ಯಸ್ಮಾ ಪನ ರೇವತೀ ವಿಮಾನದೇವತಾ ನ ಹೋತಿ, ನನ್ದಿಯಸ್ಸ ಪನ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಾದಿಸಮ್ಪತ್ತಿಪಟಿಸಂಯುತ್ತಞ್ಚೇತಂ, ತಸ್ಮಾ ಪುರಿಸವಿಮಾನೇಸ್ವೇವ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೋಪಿತನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ರೇವತೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಛತ್ತಮಾಣವಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯೋ ವದತಂ ಪವರೋ ಮನುಜೇಸೂತಿ ಛತ್ತಮಾಣವಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸೇತಬ್ಯಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕಿಚ್ಛಾಲದ್ಧೋ ಪುತ್ತೋ ಛತ್ತೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಮಾಣವೋ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ವಯಪ್ಪತ್ತೋ ಪಿತರಾ ಪೇಸಿತೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ಮೇಧಾವಿತಾಯ ಅನಲಸತಾಯ ಚ ನ ಚಿರೇನೇವ ಮನ್ತೇ ವಿಜ್ಜಾಟ್ಠಾನಾನಿ ಚ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸಿಪ್ಪೇ ನಿಪ್ಫತ್ತಿಂ ಪತ್ತೋ। ಸೋ ಆಚರಿಯಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ “ಮಯಾ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಸಿಪ್ಪಂ ಸಿಕ್ಖಿತಂ, ಕಿಂ ವೋ ಗರುದಕ್ಖಿಣಂ ದೇಮೀ”ತಿ ಆಹ। ಆಚರಿಯೋ “ಗರುದಕ್ಖಿಣಾ ನಾಮ ಅನ್ತೇವಾಸಿಕಸ್ಸ ವಿಭವಾನುರೂಪಾ, ಕಹಾಪಣಸಹಸ್ಸಮಾನೇಹೀ”ತಿ ಆಹ। ಛತ್ತಮಾಣವೋ ಆಚರಿಯಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಸೇತಬ್ಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ವನ್ದಿತ್ವಾ ತೇಹಿ ಅಭಿನನ್ದಿಯಮಾನೋ ಕತಪಟಿಸನ್ಥಾರೋ ತಮತ್ಥಂ ಪಿತು ಆರೋಚೇತ್ವಾ “ದೇಥ ಮೇ ದಾತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ, ಅಜ್ಜೇವ ದತ್ವಾ ಆಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತಂ ಮಾತಾಪಿತರೋ “ತಾತ, ಅಜ್ಜ ವಿಕಾಲೋ, ಸ್ವೇ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಭಣ್ಡಿಕಂ ಬನ್ಧಾಪೇತ್ವಾ ಠಪೇಸುಂ। ಚೋರಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಛತ್ತಮಾಣವಕಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ವನಗಹನೇ ನಿಲೀನಾ ಅಚ್ಛಿಂಸು “ಮಾಣವಂ ಮಾರೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣೇ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಾ”ತಿ।

ಭಗವಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಛತ್ತಮಾಣವಕಸ್ಸ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾನಂ, ಚೋರೇಹಿ ಮಾರಿತಸ್ಸ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂ, ತತೋ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಆಗತಸ್ಸ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಪರಿಸಾಯ ಚ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಠಮತರಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾಣವಕಸ್ಸ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ಮಾಣವೋ ಆಚರಿಯಧನಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಸೇತಬ್ಯತೋ ಉಕ್ಕಟ್ಠಾಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಟ್ಠಾಸಿ। “ಕುಹಿಂ ಗಮಿಸ್ಸಸೀ”ತಿ ಭಗವತಾ ವುತ್ತೋ “ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ, ಭೋ ಗೋತಮ, ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ ಮಯ್ಹಂ ಆಚರಿಯಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಗರುದಕ್ಖಿಣಂ ದಾತು”ನ್ತಿ ಆಹ। ಅಥ ಭಗವಾ “ಜಾನಾಸಿ ಪನ ತ್ವಂ, ಮಾಣವ,

ತೀಣಿ ಸರಣಾನಿ, ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ತೇನ "ನಾಹಂ ಜಾನಾಮಿ, ಕಿಮತ್ಥಿಯಾನಿ ಪನೇತಾನಿ ಕೀದಿಸಾನಿ ಚಾ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಇದಮೀದಿಸ"ನ್ತಿ ಸರಣಗಮನಸ್ಸ ಸೀಲಸಮಾದಾನಸ್ಸ ಚ ಫಲಾನಿಸಂಸಂ ವಿಭಾವೇತ್ವಾ "ಉಗ್ಗಣ್ಹಾಹಿ ತಾವ, ಮಾಣವಕ, ಸರಣಗಮನವಿಧಿ"ನ್ತಿ ವತ್ವಾ "ಸಾಧು ಉಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ, ಕಥೇಥ ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ"ತಿ ತೇನ ಯಾಚಿತೋ ತಸ್ಸ ರುಚಿಯಾ ಅನುರೂಪಂ ಗಾಥಾಬನ್ಧವಸೇನ ಸರಣಗಮನವಿಧಿಂ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೮೮೯."ಯೋ ವದತಂ ಪವರೋ ಮನುಜೇಸು, ಸಕ್ಯಮುನೀ ಭಗವಾ ಕತಕಿಚ್ಚೋ।
ಪಾರಗತೋ ಬಲವೀರಿಯಸಮಙ್ಗೀ, ತಂ ಸುಗತಂ ಸರಣತ್ಥಮುಪೇಹಿ॥

೮೯೦."ರಾಗವಿರಾಗಮನೇಜಮಸೋಕಂ , ಧಮ್ಮಮಸಙ್ಖತಮಪ್ಪಟಿಕೂಲಂ।
ಮಧುರಮಿಮಂ ಪಗುಣಂ ಸುವಿಭತ್ತಂ, ಧಮ್ಮಮಿಮಂ ಸರಣತ್ಥಮುಪೇಹಿ॥

೮೯೧."ಯತ್ಥ ಚ ದಿನ್ನ ಮಹಪ್ಫಲಮಾಹು, ಚತೂಸು ಸುಚೀಸು ಪುರಿಸಯುಗೇಸು।
ಅಟ್ಠ ಚ ಪುಗ್ಗಲ ಧಮ್ಮದಸಾ ತೇ, ಸಙ್ಘಮಿಮಂ ಸರಣತ್ಥಮುಪೇಹೀ"ತಿ॥ -

ತಿಸ್ಸೋ ಗಾಥಾಯೋ ಅಭಾಸಿ।

೮೮೯. ತತ್ಥ **ಯೋತಿ** ಅನಿಯಮಿತವಚನಂ, ತಸ್ಸ "ತ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ನಿಯಮನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। **ವದತ**ನ್ತಿ ವದನ್ತಾನಂ। **ಪವರೋತಿ** ಸೇಟ್ಠೋ, ಕಥಿಕಾನಂ ಉತ್ತಮೋ ವಾದೀವರೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನುಜೇಸೂತಿ** ಉಕ್ಕಟ್ಠನಿದ್ದೇಸೋ ಯಥಾ "ಸತ್ಥಾ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನ"ನ್ತಿ। ಭಗವಾ ಪನ ದೇವಮನುಸ್ಸಾನಮ್ಪಿ ಬ್ರಹ್ಮಾನಮ್ಪಿ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ಸತ್ತಾನಂ ಪವರೋಯೇವ, ಭಗವತೋ ಚ ಚರಿಮಭವೇ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಉಪ್ಪನ್ನತಾಯ ವುತ್ತಂ "ಮನುಜೇಸೂ"ತಿ। ತೇನೇವಾಹ **"ಸಕ್ಯಮುನೀ"**ತಿ। ಸಕ್ಯಕುಲಪ್ಪಸುತತಾಯ ಸಕ್ಯೋ, ಕಾಯಮೋನೇಯ್ಯಾದೀಹಿ ಸಮನ್ನಾಗತತೋ ಅನವಸೇಸಸ್ಸ ಚ ಞೇಯ್ಯಸ್ಸ ಮುನನತೋ ಮುನಿ ಚಾತಿ **ಸಕ್ಯಮುನಿ**। ಭಾಗ್ಯವನ್ತತಾದೀಹಿ ಚತೂಹಿ ಕಾರಣೇಹಿ **ಭಗವಾ**। ಚತೂಹಿ ಮಗ್ಗೇಹಿ ಕಾತಬ್ಬಸ್ಸ ಪರಿಞ್ಞಾದಿಪಭೇದಸ್ಸ ಸೋಳಸವಿಧಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ನಿಪ್ಫಾದಿತತ್ತಾ **ಕತಕಿಚ್ಚೋ**। ಪಾರಂ ಸಕ್ಕಾಯಸ್ಸ ಪರತೀರಂ ನಿಬ್ಬಾನಂ ಗತೋ ಸಯಮ್ಭುಞಾಣೇನ ಅಧಿಗತೋತಿ **ಪಾರಗತೋ**। ಅಸದಿಸೇನ ಕಾಯಬಲೇನ, ಅನಞ್ಞಸಾಧಾರಣೇನ ಞಾಣಬಲೇನ, ಚತುಬ್ಬಿಧಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನವೀರಿಯೇನ ಚ ಸಮನ್ನಾಗತತ್ತಾ **ಬಲವೀರಿಯಸಮಙ್ಗೀ**। ಸೋಭನಗಮನತ್ತಾ, ಸುನ್ದರಂ ಠಾನಂ ಗತತ್ತಾ, ಸಮ್ಮಾ ಗತತ್ತಾ, ಸಮ್ಮಾ ಚ ಗದಿತತ್ತಾ **ಸುಗತೋ**। ತಂ ಸುಗತಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ **ಸರಣತ್ಥಂ** ಸರಣಾಯ ಪರಾಯಣಾಯ ಅಪಾಯದುಕ್ಖವಟ್ಟದುಕ್ಖಪರಿತ್ತಾಣಾಯ **ಉಪೇಹಿ** ಉಪಗಚ್ಛ, ಅಜ್ಜ ಪಟ್ಠಾಯ ಅಹಿತನಿವತ್ತನೇನ ಹಿತಸಂವಡ್ಢನೇನ "ಅಯಂ ಮೇ ಭಗವಾ ಸರಣಂ ತಾಣಂ ಲೇಣಂ ಪರಾಯಣಂ ಗತಿ ಪಟಿಸರಣ"ನ್ತಿ ಭಜ ಸೇವ, ಏವಂ ಜಾನಾಹಿ ವಾ ಬುಜ್ಝಸ್ಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೯೦. ರಾಗವಿರಾಗನ್ತಿ ಅರಿಯಮಗ್ಗಮಾಹ। ತೇನ ಹಿ ಅರಿಯಾ ಅನಾದಿಕಾಲಭಾವಿತಮ್ಪಿ ರಾಗಂ ವಿರಜ್ಜೇನ್ತಿ। **ಅನೇಜಮಸೋಕ**ನ್ತಿ ಅರಿಯಫಲಂ। ತಞ್ಹಿ ಏಜಾಸಙ್ಖಾತಾಯ ತಣ್ಹಾಯ ಅವಸಿಟ್ಠಾನಞ್ಚ ಸೋಕನಿಮಿತ್ತಾನಂ ಕಿಲೇಸಾನಂ ಸಬ್ಬಸೋ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭನತೋ "ಅನೇಜಂ ಅಸೋಕ"ನ್ತಿ ಚ ವುಚ್ಚತಿ। **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಸಭಾವಧಮ್ಮಂ। ಸಭಾವತೋ ಗಹೇತಬ್ಬಧಮ್ಮೋ ಹೇಸ ಯದಿದಂ ಮಗ್ಗಫಲನಿಬ್ಬಾನಾನಿ, ನ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋ ವಿಯ ಪಞ್ಞತ್ತಿಧಮ್ಮವಸೇನ। **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ವಾ ಪರಮತ್ಥಧಮ್ಮಂ, ನಿಬ್ಬಾನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಮೇಚ್ಚ ಸಮ್ಭುಯ್ಯ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಕತಂ ಸಙ್ಖತಂ, ನ ಸಙ್ಖತನ್ತಿ **ಅಸಙ್ಖತಂ**। ತದೇವ ನಿಬ್ಬಾನಂ। ನತ್ಥಿ ಏತ್ಥ ಕಿಞ್ಚಿಪಿ ಪಟಿಕೂಲನ್ತಿ **ಅಪ್ಪಟಿಕೂಲಂ**। ಸವನವೇಲಾಯಂ ಉಪಪರಿಕ್ಖಣವೇಲಾಯಂ ಪಟಿಪಜ್ಜನವೇಲಾಯನ್ತಿ ಸಬ್ಬದಾಪಿ ಇಟ್ಠಮೇವಾತಿ **ಮಧುರಂ**। ಸಬ್ಬಞ್ಞುತಞ್ಞಾಣಸನ್ನಿಸ್ಸಯಾಯ ಪಟಿಭಾನಸಮ್ಪದಾಯ ಪವತ್ತಿತತ್ತಾ ಸುಪ್ಪವತ್ತಿಭಾವತೋ ನಿಪುಣಭಾವತೋ ಚ **ಪಗುಣಂ**। ವಿಭಜಿತಬ್ಬಸ್ಸ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಖನ್ಧಾದಿವಸೇನ ಕುಸಲಾದಿವಸೇನ ಉದ್ದೇಸಾದಿವಸೇನ ಚ ಸುಟ್ಠು ವಿಭಜನತೋ **ಸುವಿಭತ್ತಂ**। ತೀಹಿಪಿ ಪದೇಹಿ ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮಮೇವ ವದತಿ। ತೇನೇವ ಹಿಸ್ಸ ಆಪಾಥಕಾಲೇ ವಿಯ ವಿಮದ್ದನಕಾಲೇಪಿ ಕಥೇನ್ತಸ್ಸ ವಿಯ

ಸುಣನ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಸಮ್ಮುಖೀಭಾವತೋ ಉಭತೋಪಚ್ಚಕ್ಖತಾಯ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ **“ಇಮ”**ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಧಮ್ಮ**ನ್ತಿ ಯಥಾವಪಟಿಪಜ್ಜನ್ತೇ ಅಪಾಯದುಕ್ಖಪಾತತೋ ಧಾರಣತ್ಥೇನ ಧಮ್ಮಂ, ಇದಂ ಚತುಬ್ಬಿಧಸ್ಸಾಪಿ ಧಮ್ಮಸ್ಸ ಸಾಧಾರಣವಚನಂ। ಪರಿಯತ್ತಿಧಮ್ಮೋಪಿ ಹಿ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾನಮತ್ತಾಯಪಿ ಯಥಾವಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ಅಪಾಯದುಕ್ಖಪಾತತೋ ಧಾರೇತಿ ಏವ। ಇಮಸ್ಸ ಚ ಅತ್ಥಸ್ಸ ಇದಮೇವ ವಿಮಾನಂ ಸಾಧಕನ್ತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। ಸಾಧಾರಣಭಾವೇನ ಯಥಾವುತ್ತಧಮ್ಮಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕತ್ವಾ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಪುನ **“ಇಮ”**ನ್ತಿ ಆಹ।

ೞೞೞ. **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ಅರಿಯಸಙ್ಘೇ। **ದಿನ್ನ**ನ್ತಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಅನ್ನಾದಿದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ। **ದಿನ್ನ ಮಹಪ್ಫಲ**ನ್ತಿ ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಂ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪೋ ಕತೋ। ಅಚ್ಚನ್ತಮೇವ ಕಿಲೇಸಾಸುಚಿತೋ ವಿಸುಜ್ಝನೇನ **ಸುಚೀಸು** “ಸೋತಾಪನ್ನೋ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲಸಚ್ಛಿಕಿರಿಯಾಯ ಪಟಿಪನ್ನೋ”ತಿಆದಿನಾ (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೬೦) ವುತ್ತೇಸು **ಚತೂಸು ಪುರಿಸಯುಗೇಸು**। **ಅಟ್ಠಾ**ತಿ ಮಗ್ಗಟ್ಠಫಲಟ್ಠೇಸು ಯುಗಳೇ ಅಕತ್ವಾ ವಿಸುಂ ವಿಸುಂ ಗಹಣೇನ ಅಟ್ಠ ಪುಗ್ಗಲಾ। ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಮೇವ ಚೇತ್ಥ **“ಪುಗ್ಗಲ ಧಮ್ಮದಸಾ”**ತಿ ರಸ್ಸಂ ಕತ್ವಾ ನಿದ್ದೇಸೋ। **ಧಮ್ಮದಸಾ**ತಿ ಚತುಸಚ್ಚಧಮ್ಮಸ್ಸ ನಿಬ್ಬಾನಧಮ್ಮಸ್ಸ ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಸ್ಸನಕಾ। ದಿಟ್ಠಿಸೀಲಸಾಮಞ್ಞೇನ ಸಂಹತಭಾವೇನ **ಸಙ್ಘಂ**।

ಏವಂ ಭಗವತಾ ತೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಸರಣಗುಣಸನ್ದಸ್ಸನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸರಣಗಮನವಿಧಿಮ್ಹಿ ವುತ್ತೇ ಮಾಣವೋ ತಂತಂಸರಣಗುಣಾನುಸ್ಸರಣಮುಖೇನ ಸರಣಗಮನವಿಧಿನೋ ಅತ್ತನೋ ಹದಯೇ ಠಪಿತಭಾವಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ತಸ್ಸಾ ತಸ್ಸಾ ಗಾಥಾಯ ಅನನ್ತರಂ “ಯೋ ವದತಂ ಪವರೋ”ತಿಆದಿನಾ ತಂ ತಂ ಗಾಥಂ ಪಚ್ಚನುಭಾಸಿ। ಏವಂ ಪಚ್ಚನುಭಾಸಿತ್ವಾ ಠಿತಸ್ಸ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪದಾನಿ ಸರೂಪತೋ ಫಲಾನಿಸಂಸತೋ ಚ ವಿಭಾವೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ಸಮಾದಾನವಿಧಿಂ ಕಥೇಸಿ। ಸೋ ತಮ್ಪಿ ಸುಟ್ಠು ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ “ಹನ್ದಾಹಂ ಭಗವಾ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ವತ್ವಾ ರತನತ್ತಯಗುಣಂ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ತಂಯೇವ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿ। ಭಗವಾಪಿ “ಅಲಂ ಇಮಸ್ಸ ಏತ್ತಕಂ ಕುಸಲಂ ದೇವಲೋಕೂಪಪತ್ತಿಯಾ”ತಿ ಜೇತವನಮೇವ ಅಗಮಾಸಿ।

ಮಾಣವಸ್ಸ ಪನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಸ್ಸ ರತನತ್ತಯಗುಣಂ ಸಲ್ಲಕ್ಖಣವಸೇನ “ಸರಣಂ ಉಪೇಮೀ”ತಿ ಪವತ್ತಚಿತ್ತುಪ್ಪಾದತಾಯ ಸರಣೇಸು ಚ, ಭಗವತಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಪಞ್ಚನ್ನಂ ಸೀಲಾನಂ ಅಧಿಟ್ಠಾನೇನ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಿತಸ್ಸ ತೇನೇವ ನಯೇನ ರತನತ್ತಯಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತಸ್ಸೇವ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಚೋರಾ ಮಗ್ಗೇ ಪರಿಯುಟ್ಠಿಂಸು। ಸೋ ತೇ ಅಗಣೇತ್ವಾ ರತನತ್ತಯಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋಯೇವ ಗಚ್ಛತಿ। ತಞ್ಚೇಕೋ ಚೋರೋ ಗುಮ್ಬನ್ತರಂ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಠಿತೋ ವಿಸಪೀತೇನ ಸರೇನ ಸಹಸಾವ ವಿಜ್ಝಿತ್ವಾ ಜೀವಿತಕ್ಖಯಂ ಪಾಪೇತ್ವಾ ಕಹಾಪಣಭಣ್ಡಿಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸಹಾಯೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಮಾಣವೋ ಪನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ತಿಂಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ಸುತ್ತಪ್ಪಬುದ್ಧೋ ವಿಯ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಪರಿವುತೋ ಸಟ್ಠಿಸಕಟಭಾರಾಲಙ್ಕಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತತ್ತಭಾವೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಆಭಾ ಸಾತಿರೇಕಾನಿ ವೀಸತಿಯೋಜನಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ।

ಅಥ ಮಾಣವಂ ಕಾಲಕತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೇತಬ್ಯಗಾಮವಾಸಿನೋ ಮನುಸ್ಸಾ ಸೇತಬ್ಯಂ ಗನ್ತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಕ್ಕಟ್ಠಗಾಮವಾಸಿನೋ ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿಸ್ಸ ಕಥೇಸುಂ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಸಪರಿವಾರಾ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರೋದಮಾನಾ ತಂ ಪದೇಸಂ ಅಗಮಂಸು, ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಸೇತಬ್ಯವಾಸಿನೋ ಚ ಉಕ್ಕಟ್ಠವಾಸಿನೋ ಚ ಇಚ್ಛಾನಙ್ಗಲವಾಸಿನೋ ಚ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು, ಮಹಾಸಮಾಗಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಮಾಣವಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಮಗ್ಗಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಚಿತಕಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿಂಸು।

ಅಥ ಭಗವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಮಯಿ ಗತೇ ಛತ್ತಮಾಣವೋ ಮಂ ವನ್ದಿತುಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಆಗತಞ್ಚ ತಂ ಕತಕಮ್ಮಂ ಕಥಾಪೇನ್ತೋ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸ್ಸಾಮಿ, ಏವಂ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ”ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ

ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ತಂ ಪದೇಸಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೋ। ಅಥ ಛತ್ತಮಾಣವದೇವಪುತ್ತೋಪಿ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಪಚ್ಚವೇಕ್ಖಿತ್ವಾ, ತಸ್ಸಾ ಕಾರಣಂ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಸರಣಗಮನಞ್ಚ ಸೀಲಸಮಾದಾನಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ, ವಿಮ್ಹಯಜಾತೋ ಭಗವತಿ ಸಞ್ಜಾತಪಸಾದಬಹುಮಾನೋ "ಇದಾನೇವಾಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಞ್ಚ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಞ್ಚ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ರತನತ್ತಯಗುಣೇ ಚ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಪಾಕಟೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕತಞ್ಞುತಂ ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಕಲಂ ತಂ ಅರಞ್ಞಪದೇಸಂ ಏಕಾಲೋಕಂ ಕರೋನ್ತೋ, ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪಾದೇಸು ಸಿರಸಾ ನಿಪತನ್ತೋ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ "ಕೋ ನು ಖೋ ಅಯಂ ದೇವೋ ವಾ ಬ್ರಹ್ಮಾ ವಾ"ತಿ ಅಚ್ಛರಿಯಬ್ಭುತಜಾತೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಪರಿವಾರೇಸಿ। ಭಗವಾ ತೇನ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪಾಕಟಂ ಕಾತುಂ -

೮೮೯."ನ ತಥಾ ತಪತಿ ನಭೇ ಸೂರಿಯೋ, ಚನ್ದೋ ಚ ನ ಭಾಸತಿ ನ ಫುಸ್ಸೋ।
ಯಥಾ ಅತುಲಮಿದಂ ಮಹಪ್ಪಭಾಸಂ, ಕೋ ನು ತ್ವಂ ತಿದಿವಾ ಮಹಿಂ ಉಪಾಗಾ॥

೮೯೦."ಛಿನ್ದತಿ ರಂಸೀ ಪಭಙ್ಕರಸ್ಸ, ಸಾಧಿಕವೀಸತಿಯೋಜನಾನಿ ಆಭಾ।
ರತ್ತಿಮಪಿ ಯಥಾ ದಿವಂ ಕರೋತಿ, ಪರಿಸುದ್ಧಂ ವಿಮಲಂ ಸುಭಂ ವಿಮಾನಂ॥

೮೯೧."ಬಹುಪದುಮವಿಚಿತ್ರಪುಣ್ಡರೀಕಂ, ವೋಕಿಣ್ಣಂ ಕುಸುಮೇಹಿ ನೇಕಚಿತ್ತಂ।
ಅರಜವಿರಜಹೇಮಜಾಲಛನ್ನಂ, ಆಕಾಸೇ ತಪತಿ ಯಥಾಪಿ ಸೂರಿಯೋ॥

೮೯೨."ರತ್ತಮ್ಬರಪೀತವಾಸಸಾಹಿ, ಅಗರುಪಿಯಙ್ಗುಚನ್ದನುಸ್ಸದಾಹಿ।
ಕಞ್ಚನತನುಸನ್ನಿಭತ್ತಚಾಹಿ, ಪರಿಪೂರಂ ಗಗನಂವ ತಾರಕಾಹಿ॥

೮೯೩."ನರನಾರಿಯೋ ಬಹುಕೇತ್ಥನೇಕವಣ್ಣಾ, ಕುಸುಮವಿಭೂಸಿತಾಭರಣೇತ್ಥ ಸುಮನಾ।
ಅನಿಲಪಮುಞ್ಚಿತಾ ಪವನ್ತಿ ಸುರಭಿಂ, ತಪನಿಯವಿತತಾ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೮೯೪."ಕಿಸ್ಸ ಸಂಯಮಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ, ಕೇನಾಸಿ ಕಮ್ಮಫಲೇನಿಧೂಪಪನ್ನೋ।
ಯಥಾ ಚ ತೇ ಅಧಿಗತಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ತದನುಪದಂ ಅವಚಾಸಿ ಇಙ್ಘ ಪುಟ್ಠೋ"ತಿ॥ -

ತಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ।

೮೮೯. ತತ್ಥ **ತಪತೀತಿ** ದಿಪ್ಪತಿ। **ನಭೇತಿ** ಆಕಾಸೇ। **ಫುಸ್ಸೋತಿ** ಫುಸ್ಸತಾರಕಾ। **ಅತುಲನ್ತಿ** ಅನುಪಮಂ, ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ವಾ। ಇದಂ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ - ಯಥಾ ಇದಂ ತವ ವಿಮಾನಂ ಅನುಪಮಂ ಅಪ್ಪಮಾಣಂ ಪಭಸ್ಸರಭಾವೇನ ತತೋ ಏವ ಮಹಪ್ಪಭಾಸಂ ಆಕಾಸೇ ದಿಪ್ಪತಿ, ನ ತಥಾ ತಾರಕರೂಪಾನಿ ದಿಪ್ಪನ್ತಿ, ನ ಚನ್ದೋ, ತಾನಿ ತಾವ ತಿಟ್ಠನ್ತು, ನಾಪಿ ಸೂರಿಯೋ ದಿಪ್ಪತಿ, ಏವಂಭೂತೋ ಕೋ ನು ತ್ವಂ ದೇವಲೋಕತೋ ಇಮಂ ಭೂಮಿಪದೇಸಂ ಉಪಗತೋ, ತಂ ಪಾಕಟಂ ಕತ್ವಾ ಇಮಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಥೇಹೀತಿ।

೮೯೦. **ಛಿನ್ದತೀತಿ** ವಿಚ್ಛಿನ್ದತಿ, ಪವತ್ತಿತುಂ ಅದೇನ್ತೋ ಪಟಿಹನತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ರಂಸೀತಿ** ರಸ್ಮಿಯೋ। **ಪಭಙ್ಕರಸ್ಸಾತಿ** ಸೂರಿಯಸ್ಸ। ತಸ್ಸ ಚ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಪಭಾ ಸಮನ್ತತೋ ಪಞ್ಚವೀಸತಿ ಯೋಜನಾನಿ ಫರಿತ್ವಾ ತಿಟ್ಠತಿ। ತೇನಾಹ **"ಸಾಧಿಕವೀಸತಿಯೋಜನಾನಿ ಆಭಾ"**ತಿ। **ರತ್ತಿಮಪಿ ಯಥಾ ದಿವಂ ಕರೋತೀತಿ** ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ಅನ್ಧಕಾರಂ ವಿಧಮನ್ತಂ ರತ್ತಿಭಾಗಮ್ಪಿ ದಿವಸಭಾಗಂ ವಿಯ ಕರೋತಿ। ಪರಿಸಮನ್ತತೋ ಅನ್ತೋ ಚೇವ ಬಹಿ ಚ ಸುದ್ಧತಾಯ **ಪರಿಸುದ್ಧಂ**। ಸಬ್ಬಸೋ ಮಲಾಭಾವೇನ **ವಿಮಲಂ**। ಸುನ್ದರತಾಯ **ಸುಭಂ**।

೮೯೧. **ಬಹುಪದುಮವಿಚಿತ್ರಪುಣ್ಡರೀಕ**ನ್ತಿ ಬಹುವಿಧರತ್ತಕಮಲಞ್ಚೇವ ವಿಚಿತ್ತವಣ್ಣಸೇತಕಮಲಞ್ಚ। ಸೇತಕಮಲಂ ಪದುಮಂ, ರತ್ತಕಮಲಂ ಪುಣ್ಡರೀಕನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ವೋಕಿಣ್ಣಂ ಕುಸುಮೇಹೀ**ತಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ಚ ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸಮೋಕಿಣ್ಣಂ। **ನೇಕಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಾದಿನಾನಾವಿಧವಿಚಿತ್ತಂ। **ಅರಜವಿರಜಹೇಮಜಾಲಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಸಯಂ ಅಪಗತರಜಂ ವಿರಜೇನ ನಿದ್ದೋಸೇನ ಕಞ್ಚನಜಾಲೇನ ಛಾದಿತಂ।

೮೯೨. **ರತ್ತಮ್ಬರಪೀತವಾಸಸಾಹೀ**ತಿ ರತ್ತವತ್ಥಾಹಿ ಚೇವ ಪೀತವತ್ಥಾಹಿ ಚ। ಏಕಾ ಹಿ ರತ್ತಂ ದಿಬ್ಬವತ್ಥಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪೀತಂ ಉತ್ತರಿಯಂ ಕರೋತಿ, ಅಪರಾ ಪೀತಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ರತ್ತಂ ಉತ್ತರಿಯಂ ಕರೋತಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ರತ್ತಮ್ಬರಪೀತವಾಸಸಾಹೀ"ತಿ । **ಅಗರುಪಿಯಙ್ಗುಚನ್ದನುಸ್ಸದಾಹೀ**ತಿ ಅಗರುಗನ್ಧೇನ ಪಿಯಙ್ಗುಮಾಲಾಹಿ ಚನ್ದನಗನ್ಧೇಹಿ ಚ ಉಸ್ಸದಾಹಿ, ಉಸ್ಸನ್ನದಿಬ್ಬಾಗರುಗನ್ಧಾದಿಕಾಹೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಞ್ಚನತನುಸನ್ನಿಭತ್ತಚಾಹೀ**ತಿ ಕನಕಸದಿಸಸುಖುಮಚ್ಛವೀಹಿ। **ಪರಿಪೂರ**ನ್ತಿ ತಹಂ ತಹಂ ವಿಚರನ್ತೀಹಿ ಸಙ್ಗೀತಿಪಸುತಾಹಿ ಚ ಪರಿಪುಣ್ಣಂ।

೮೯೩. **ಬಹುಕೇತ್ಥಾ**ತಿ ಬಹುಕಾ ಏತ್ಥ। **ಅನೇಕವಣ್ಣಾ**ತಿ ನಾನಾರೂಪಾ। **ಕುಸುಮವಿಭೂಸಿತಾಭರಣಾ**ತಿ ವಿಸೇಸತೋ ಸುರಭಿವಾಯನತ್ಥಂ ದಿಬ್ಬಕುಸುಮೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತದಿಬ್ಬಾಭರಣಾ। **ಏತ್ಥಾ**ತಿ ಏತಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ। **ಸುಮನಾ**ತಿ ಸುನ್ದರಮನಾ ಪಮುದಿತಚಿತ್ತಾ। **ಅನಿಲಪಮುಞ್ಚಿತಾ ಪವನ್ತಿ ಸುರಭಿ**ನ್ತಿ ಅನಿಲೇನ ಪಮುಞ್ಚಿತಗನ್ಧಾನಂ ಪುಪ್ಫಾನಂ ವಾಯುನಾ ವಿಮುತ್ತಪತ್ತಪುಟಂ ವಿಯ ವಿಬನ್ಧತಾಯ ವಿಕಸಿತತಾಯ ಚ ಸುಗನ್ಧಂ ಪವಾಯನ್ತಿ। "ಅನಿಲಪಧೂಪಿತಾ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ವಾತೇನ ಮನ್ದಂ ಆವುಯ್ಹಮಾನಾ ಹೇಮಮಯಪುಪ್ಫಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕನಕಚೀರಕಾದೀಹಿ ವೇಣಿಆದೀಸು ಓತತತಾಯ **ತಪನಿಯವಿತತಾ**। ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಕಞ್ಚನಾಭರಣೇಹಿ ಅಚ್ಛಾದಿತಸರೀರತಾಯ **ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ**। **ನರನಾರಿಯೋ**ತಿ ದೇವಪುತ್ತಾ ದೇವಧೀತರೋ ಚ ಬಹುಕಾ ಏತ್ಥ ತವ ವಿಮಾನೇತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

೮೯೪. **ಇಙ್ಘಾ**ತಿ ಚೋದನತ್ಥೇ ನಿಪಾತೋ **ಪುಟ್ಠೋ**ತಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಇಮಸ್ಸ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಕಮ್ಮಫಲಪಚ್ಚಕ್ಖಭಾವಾಯಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ತತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೮೯೫."ಸಯಮಿಧ ಪಥೇ ಸಮೇಚ್ಚ ಮಾಣವೇನ, ಸತ್ಥಾನುಸಾಸಿ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ।
ತವ ರತನವರಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ, ಕರಿಸ್ಸಾಮೀತಿ ಚ ಬ್ರವಿತ್ಥ ಛತ್ತೋ॥

೮೯೬."ಜಿನವರಪವರಂ ಉಪೇಹಿ ಸರಣಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚಾಪಿ ತಥೇವ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಂ।
ನೋತಿ ಪಠಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿಂ॥

೮೯೭."ಮಾ ಚ ಪಾಣವಧಂ ವಿವಿಧಂ ಚರಸ್ಸು ಅಸುಚಿಂ,
ನ ಹಿ ಪಾಣೇಸು ಅಸಞ್ಞತಂ ಅವಣ್ಣಯಿಂಸು ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ।
ನೋತಿ ಪಠಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿಂ॥

೮೯೮."ಮಾ ಚ ಪರಜನಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತಮ್ಪಿ, ಆದಾತಬ್ಬಮಮಞ್ಞಿಥೋ ಅದಿನ್ನಂ।
ನೋತಿ ಪಠಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿಂ॥

೮೯೯."ಮಾ ಚ ಪರಜನಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತಾಯೋ, ಪರಭರಿಯಾ ಅಗಮಾ ಅನರಿಯಮೇತಂ।
ನೋತಿ ಪಠಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿಂ॥

೯೦೦“ಮಾ ಚ ವಿತಥಂ ಅಞ್ಞಥಾ ಅಭಾಣಿ, ನ ಹಿ ಮುಸಾವಾದಂ ಅವಣ್ಣಯಿಂಸು ಸಪ್ಪಞ್ಞಾ।
ನೋತಿ ಪರಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿಂ॥

೯೦೧“ಯೇನ ಚ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಅಪೇತಿ ಸಞ್ಞಾ, ತಂ ಮಜ್ಜಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸು ಸಬ್ಬಂ।
ನೋತಿ ಪರಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ, ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿಂ॥

೯೦೨“ಸ್ವಾಹಂ ಇಧ ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾ ಕರಿತ್ವಾ, ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇ।
ದ್ವೇಪಥಮಗಮಾಸಿಂ ಚೋರಮಜ್ಝೇ, ತೇ ಮಂ ತತ್ಥ ವಧಿಂಸು ಭೋಗಹೇತು॥

೯೦೩“ಏತ್ತಕಮಿದಂ ಅನುಸ್ಸರಾಮಿ ಕುಸಲಂ, ತತೋ ಪರಂ ನ ಮೇ ವಿಜ್ಜತಿ ಅಞ್ಞಂ।
ತೇನ ಸುಚರಿತೇನ ಕಮ್ಮುನಾಹಂ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ ತಿದಿವೇಸು ಕಾಮಕಾಮೀ॥

೯೦೪“ಪಸ್ಸ ಖಣಮುಹುತ್ತಸಞ್ಞಮಸ್ಸ, ಅನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ವಿಪಾಕಂ।
ಜಲಮಿವ ಯಸಸಾ ಸಮೇಕ್ಖಮಾನಾ, ಬಹುಕಾಮಂ ಪಿಹಯನ್ತಿ ಹೀನಕಮ್ಮಾ॥

೯೦೫“ಪಸ್ಸ ಕತಿಪಯಾಯ ದೇಸನಾಯ, ಸುಗತಿಞ್ಚಮ್ಹಿ ಗತೋ ಸುಖಞ್ಚ ಪತ್ತೋ।
ಯೇ ಚ ತೇ ಸತತಂ ಸುಣನ್ತಿ ಧಮ್ಮಂ, ಮಞ್ಞೇ ತೇ ಅಮತಂ ಫುಸನ್ತಿ ಖೇಮಂ॥

೯೦೬“ಅಪ್ಪಮ್ಪಿ ಕತಂ ಮಹಾವಿಪಾಕಂ, ವಿಪುಲಂ ಹೋತಿ ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇ।
ಪಸ್ಸ ಕತಪುಞ್ಞತಾಯ ಛತ್ತೋ, ಓಭಾಸೇತಿ ಪಥವಿಂ ಯಥಾಪಿ ಸೂರಿಯೋ॥

೯೦೭“ಕಿಮಿದಂ ಕುಸಲಂ ಕಿಮಾಚರೇಮ, ಇಚ್ಚೇಕೇ ಹಿ ಸಮೇಚ್ಚ ಮನ್ತಯನ್ತಿ।
ತೇ ಮಯಂ ಪುನರೇವ ಲದ್ಧ ಮಾನುಸತ್ತಂ, ಪಟಿಪನ್ನಾ ವಿಹರೇಮು ಸೀಲವನ್ತೋ॥

೯೦೮“ಬಹುಕಾರೋ ಅನುಕಮ್ಪಕೋ ಚ ಸತ್ಥಾ, ಇತಿ ಮೇ ಸತಿ ಅಗಮಾ ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸ।
ಸ್ವಾಹಂ ಉಪಗತೋಮ್ಹಿ ಸಚ್ಚನಾಮಂ, ಅನುಕಮ್ಪಸ್ಸು ಪುನಪಿ ಸುಣೇಮು ಧಮ್ಮಂ॥

೯೦೯“ಯೇ ಚಿಧ ಪಜಹನ್ತಿ ಕಾಮರಾಗಂ, ಭವರಾಗಾನುಸಯಞ್ಚ ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ।
ನ ಚ ತೇ ಪುನ ಮುಪೇನ್ತಿ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಂ, ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಗತಾ ಹಿ ಸೀತಿಭೂತಾ”ತಿ॥

೮೯೫. ತತ್ಥ **ಸಯಮಿಧ ಪಥೇ ಸಮೇಚ್ಚ ಮಾಣವೇನಾ**ತಿ ಇಧ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಪಥೇ ಮಹಾಮಗ್ಗೇ ಸಯಮೇವ ಉಪಗತೇನ ಮಾಣವೇನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಕುಮಾರೇನ ಸಮೇಚ್ಚ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ। ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಸಮ್ಪರಾಯಿಕಪರಮತ್ಥೇಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಯಥಾರಹಮನುಸಾಸನತೋ **ಸತ್ಥಾ** ಭಗವಾ, ತ್ವಂ ಯಂ ಮಾಣವಂ ಯಥಾಧಮ್ಮಂ **ಅನುಸಾಸಿ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ** ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ, **ತವ ರತನವರಸ್ಸ** ಅಗ್ಗರತನಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ, ತಂ **ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಇತಿ** ಏವಂ **ಕರಿಸ್ಸಾಮಿ** ಯಥಾನುಸಿಟ್ಠಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀತಿ, ಸೋ **ಛತ್ತೋ** ಛತ್ತನಾಮಕೋ ಮಾಣವೋ **ಬ್ರವಿತ್ಥ** ಕಥೇಸೀತಿ ಪದಯೋಜನಾ।

೮೯೬. ಏವಂ ಯಥಾಪುಚ್ಛಿತಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಾರಣತೋ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಂ ಸರೂಪತೋ ವಿಭಾಗತೋ ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಸತ್ಥಾರಾ ಸಮಾದಪಿತಭಾವಂ ಅತ್ತನಾ ಚ ತತ್ಥ ಪಚ್ಛಾ ಪತಿಟ್ಠಿತಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಜಿನವರಪವರ”**ನ್ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ನೋತಿ ಪರಮಂ ಅವೋಚಹಂ ಭನ್ತೇ**ತಿ ಭನ್ತೇ ಭಗವಾ “ಸರಣಗಮನಂ ಜಾನಾಸೀ”ತಿ ತಯಾ ವುತ್ತೋ “ನೋ”ತಿ ನ “ಜಾನಾಮೀ”ತಿ

ಪಠಮಂ ಅವೋಚಂ ಅಹಂ। **ಪಚ್ಛಾ ತೇ ವಚನಂ ತಥೇವಕಾಸಿನ್ತಿ** ಪಚ್ಛಾ ತಯಾ ವುತ್ತಂ ಕಥಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತೋ ತವ ವಚನಂ ತಥೇವ ಅಕಾಸಿಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂ, ತೀಣಿಪಿ ಸರಣಾನಿ ಉಪಗಚ್ಛಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೮೯೭. **ವಿವಿಧನ್ತಿ** ಉಚ್ಚಾವಚಂ, ಅಪ್ಪಸಾವಜ್ಜಂ ಮಹಾಸಾವಜ್ಜಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮಾ ಚರಸ್ಸೂತಿ** ಮಾ ಅಕಾಸಿ। **ಅಸುಚಿನ್ತಿ** ಕಿಲೇಸಾಸುಚಿಮಿಸ್ಸತಾಯ ನ ಸುಚಿಂ। **ಪಾಣೇಸು ಅಸಞ್ಞತನ್ತಿ** ಪಾಣಘಾತತೋ ಅವಿರತಂ। **ನ ಹಿ ಅವಣ್ಣಯಿಂಸೂತಿ** ನ ಹಿ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ। ಪಚ್ಚುಪ್ಪನ್ನಕಾಲತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ಅತೀತಕಾಲವಚನಂ। ಅಥ ವಾ "ಅವಣ್ಣಯಿಂಸೂ"ತಿ ಏಕದೇಸೇನ ಸಕಲಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ಉಪಲಕ್ಖಣಂ, ತಸ್ಮಾ ಯಥಾ ನ ವಣ್ಣಯಿಂಸು ಅತೀತಮದ್ಧಾನಂ, ಏವಂ ಏತರಹಿಪಿ ನ ವಣ್ಣಯನ್ತಿ, ಅನಾಗತೇಪಿ ನ ವಣ್ಣಯಿಸ್ಸನ್ತೀತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ।

೮೯೮-೯೦೦. **ಪರಜನಸ್ಸ ರಕ್ಖಿತನ್ತಿ** ಪರಪರಿಗ್ಗಹಿತವತ್ಥು। ತೇನಾಹ "ಅದಿನ್ನ"ನ್ತಿ। **ಮಾ ಅಗಮಾತಿ** ಮಾ ಅಜ್ಝಾಚರಿ। **ವಿತಥನ್ತಿ** ಅತಥಂ, ಮುಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಞ್ಞಥಾತಿ** ಅಞ್ಞಥಾವ, ವಿತಥಸಞ್ಞೀ ಏವಂ ವಿತಥನ್ತಿ ಜಾನನ್ತೋ ಏವಂ ಮಾ ಭಣೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೦೧. **ಯೇನಾತಿ** ಯೇನ ಮಜ್ಜೇನ, ಪೀತೇನಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಪೇತೀತಿ** ವಿಗಚ್ಛತಿ। **ಸಞ್ಞಾತಿ** ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಾ, ಲೋಕಸಞ್ಞಾ ಏವ ವಾ। **ಸಬ್ಬನ್ತಿ** ಅನವಸೇಸಂ, ಬೀಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೦೨. **ಸ್ವಾಹನ್ತಿ** ಸೋ ತದಾ ಛತ್ತಮಾಣವಭೂತೋ ಅಹಂ। **ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗಪದೇಸೇ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ವಾ ತವ ಸಾಸನೇ। ತೇನಾಹ "**ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇ**"ತಿ। **ಪಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾತಿ** ಪಞ್ಚ ಸೀಲಾನಿ। **ಕರಿತ್ವಾತಿ** ಆದಿಯಿತ್ವಾ, ಅಧಿಟ್ಠಾಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದ್ವೇಪಥನ್ತಿ** ದ್ವಿನ್ನಂ ಗಾಮಸೀಮಾನಂ ವೇಮಜ್ಝಭೂತಂ ಪಥಂ, ಸೀಮನ್ತರಿಕಪಥನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತೇತಿ** ತೇ ಚೋರಾ। **ತತ್ಥಾತಿ** ಸೀಮನ್ತರಿಕಮಗ್ಗೇ। **ಭೋಗಹೇತೂತಿ** ಆಮಿಸಕಿಞ್ಚಿಕ್ಖನಿಮಿತ್ತಂ।

೯೦೩. **ತತೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತಕುಸಲತೋ **ಪರಂ** ಉಪರಿ **ಅಞ್ಞಂ ಕುಸಲಂ ನ ವಿಜ್ಜತಿ** ನ ಉಪಲಬ್ಭತಿ, ಯಮಹಂ ಅನುಸ್ಸರೇಯ್ಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಮಕಾಮೀತಿ** ಯದಿಚ್ಛಿತಕಾಮಗುಣಸಮಙ್ಗೀ।

೯೦೪. **ಖಣಮುಹುತ್ತಸಞ್ಞಮಸ್ಸಾತಿ** ಖಣಮುಹುತ್ತಮತ್ತಂ ಪವತ್ತಸೀಲಸ್ಸ। **ಅನುಧಮ್ಮಪ್ಪಟಿಪತ್ತಿಯಾತಿ** ಯಥಾಧಿಗತಸ್ಸ ಫಲಸ್ಸ ಅನುರೂಪಧಮ್ಮಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಮಾನಸ್ಸ ಭಗವಾ ಪಸ್ಸ, ತುಯ್ಹಂ ಓವಾದಧಮ್ಮಸ್ಸ ವಾ ಅನುರೂಪಾಯ ಧಮ್ಮಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ ವುತ್ತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸರಣಗಮನಸ್ಸ ಸೀಲಸಮಾದಾನಸ್ಸ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಜಲಮಿವ ಯಸಸಾತಿ** ಇದ್ಧಿಯಾ ಪರಿವಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಜಲನ್ತಂ ವಿಯ। **ಸಮೇಕ್ಖಮಾನಾತಿ** ಪಸ್ಸನ್ತಾ। **ಬಹುಕಾತಿ** ಬಹವೋ। **ಪಿಹಯನ್ತೀತಿ** "ಕಥಂ ನು ಖೋ ಮಯಂ ಏದಿಸಾ ಭವೇಯ್ಯಾಮಾ"ತಿ ಪತ್ಥೇನ್ತಿ। **ಹೀನಕಮ್ಮಾತಿ** ಮಮ ಸಮ್ಪತ್ತಿತೋ ನಿಹೀನಭೋಗಾ।

೯೦೫. **ಕತಿಪಯಾಯಾತಿ** ಅಪ್ಪಿಕಾಯ। **ಯೇತಿ** ಯೇ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೇವ ಉಪಾಸಕಾದಯೋ ಚ। ಚ-ಸದ್ದೋ ಬ್ಯತಿರೇಕೇ। **ತೇತಿ** ತವ। **ಸತತನ್ತಿ** ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ।

೯೦೭. **ವಿಪುಲನ್ತಿ** ಉಳಾರಫಲಂ ವಿಪುಲಾನುಭಾವಂ। **ತಥಾಗತಸ್ಸ ಧಮ್ಮೇತಿ** ತಥಾಗತಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಓವಾದೇ ರತ್ವಾ ಕತನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಅನುದ್ದೇಸಿಕವಸೇನ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಅತ್ತುದ್ದೇಸಿಕವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ "**ಪಸ್ಸಾ**"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಪಸ್ಸಾತಿ** ಭಗವನ್ತಂ ವದತಿ, ಅತ್ತಾನಮೇವ ವಾ ಅಞ್ಞಂ ವಿಯ ಚ ಕತ್ವಾ ವದತಿ।

೯೦೮. **ಕಿಮಿದಂ ಕುಸಲಂ ಕಿಮಾಚರೇಮಾತಿ** ಕುಸಲಂ ನಾಮೇತಂ ಕಿಂಸಭಾವಂ ಕೀದಿಸಂ, ಕಥಂ ವಾ ತಂ ಆಚರೇಯ್ಯಾಮ। **ಇಚ್ಚೇಕೇ ಹಿ ಸಮೇಚ್ಚ ಮನ್ತಯನ್ತೀತಿ** ಏವಮೇಕೇ ಸಮೇಚ್ಚ ಸಮಾಗನ್ತ್ವಾ ಪಥವಿಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಾ ವಿಯ ಸಿನೇರುಂ ಉಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ವಿಯ

ಚ ಸುದುಕ್ಕರಂ ಕತ್ವಾ ಮನ್ತಯನ್ತಿ ವಿಚಾರೇನ್ತಿ, ಮಯಂ ಪನ ಅಕಿಚ್ಛೇನೇವ ಪುನಪಿ ಕುಸಲಂ ಆಚರೇಯ್ಯಾಮಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನೇವಾಹ "**ಮಯ**"ನ್ತಿಆದಿ।

೯೦೮. **ಬಹುಕಾರೋ**ತಿ ಬಹೂಪಕಾರೋ, ಮಹಾಉಪಕಾರೋ ವಾ। **ಅನುಕಮ್ಪಕೋ**ತಿ ಕಾರುಣಿಕೋ। **ಮ**-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ। **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ, ಭಗವತೋ ಅತ್ತನಿ ಪಟಿಪನ್ನಾಕಾರಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಮೇ ಸತೀ**ತಿ ಮಯಿ ಸತಿ ವಿಜ್ಜಮಾನೇ, ಚೋರೇಹಿ ಅವಧಿತೇ ಏವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿವಾ ದಿವಸ್ಸಾ**ತಿ ದಿವಸಸ್ಸಪಿ ದಿವಾ, ಕಾಲಸ್ಸೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸ್ವಾಹ**ನ್ತಿ ಸೋ ಛತ್ತಮಾಣವಭೂತೋ ಅಹಂ। **ಸಚ್ಚನಾಮ**ನ್ತಿ "ಭಗವಾ ಅರಹಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ"ತಿಆದಿನಾಮೇಹಿ ಅವಿತಥನಾಮಂ ಭೂತತ್ಥನಾಮಂ। **ಅನುಕಮ್ಪಸ್ಸೂ**ತಿ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹಾಹಿ। **ಪುನಪೀ**ತಿ ಭಿಯ್ಯೋಪಿ **ಸುಣೇಮು,** ತವ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣೇಯ್ಯಾಮಯೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಬ್ಬಮೇತಂ ಕತಞ್ಞುತಾಭಾವೇ ಠತ್ವಾ ಸತ್ಥು ಪಯಿರುಪಾಸನೇ ಚ ಧಮ್ಮಸ್ಸವನೇ ಚ ಅತಿತ್ತಿಮೇವ ದೀಪೇನ್ತೋ ವದತಿ। ಭಗವಾ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಚ ತತ್ಥ ಸನ್ನಿಪತಿತಪರಿಸಾಯ ಚ ಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಅನುಪುಬ್ಬಿಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಅಥ ನೇಸಂ ಅಲ್ಲಚಿತ್ತತಂ ಞತ್ವಾ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಪಕಾಸೇಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಪುತ್ತೋ ಚೇವ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚಸ್ಸ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿಂಸು, ಮಹತೋ ಚ ಜನಕಾಯಸ್ಸ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸಿ।

೯೦೯. ಪಠಮಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಉಪರಿಮಗ್ಗೇಸು ಅತ್ತನೋ ಗರುಚಿತ್ತೀಕಾರಂ, ತದಧಿಗಮಸ್ಸ ಚ ಮಹಾನಿಸಂಸತಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ "**ಯೇ ಚಿಧ ಪಜಹನ್ತಿ ಕಾಮರಾಗ**"ನ್ತಿ ಪರಿಯೋಸಾನಗಾಥಮಾಹ। ತಸ್ಸತ್ಥೋ – **ಯೇ ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸಾಸನೇ ಠಿತಾ **ಪಜಹನ್ತಿ** ಅನವಸೇಸತೋ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ದನ್ತಿ **ಕಾಮರಾಗಂ, ನ ಚ ತೇ ಪುನ ಉಪೇನ್ತಿ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯಂ** ಓರಮ್ಭಾಗಿಯಾನಂ ಸಂಯೋಜನಾನಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ। ಯೇ ಚ ಪನ **ಪಹಾಯ ಮೋಹಂ** ಸಬ್ಬಸೋ ಸಮುಗ್ಘಾತೇತ್ವಾ **ಭವರಾಗಾನುಸಯಞ್ಚ** ಪಜಹನ್ತಿ, ತೇ ಪುನ ಉಪೇನ್ತಿ ಗಬ್ಭಸೇಯ್ಯನ್ತಿ ವತ್ತಬ್ಬಮೇವ ನತ್ಥಿ। ಕಸ್ಮಾ? **ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಗತಾ ಹಿ ಸೀತಿಭೂತಾ,** ತೇ ಹಿ ಉತ್ತಮಪುರಿಸಾ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ಪರಿನಿಬ್ಬಾನಂ ಗತಾ ಏವಂ ಇಧೇವ ಸಬ್ಬವೇದಯಿತಾನಂ ಸಬ್ಬಪರಿಳಾಹಾನಂ ಬ್ಯನ್ತಿಭಾವೇನ ಸೀತಿಭೂತಾ।

ಇತಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಅರಿಯಸೋತಸಮಾಪನ್ನಭಾವಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ ಅನುಪಾದಿಸೇಸಾಯ ನಿಬ್ಬಾನಧಾತುಯಾ ದೇಸನಾಯ ಕೂಟಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಅಪಚಿತಿಂ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ, ಸತ್ಥಾಪಿ ಉಟ್ಠಾಯಾಸನಾ ಗತೋ ಸದ್ಧಿಂ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ। ಮಾಣವಸ್ಸ ಪನ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪೋಕ್ಖರಸಾತಿ ಸಬ್ಬೋ ಚ ಮಹಾಜನೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಭಗವಾ ಜೇತವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸನ್ನಿಪತಿತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ಇಮಂ ವಿಮಾನಂ ವಿತ್ಥಾರತೋ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಛತ್ತಮಾಣವಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಕಕ್ಕಟಕರಸದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಕಕ್ಕಟಕರಸದಾಯಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಆರದ್ಧವಿಪಸ್ಸಕೋ ಕಣ್ಣಸೂಲೇನ ಪೀಳಿತೋ ಅಕಲ್ಲಸರೀರತಾಯ ವಿಪಸ್ಸನಂ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಾಪೇತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, ವೇಜ್ಜೇಹಿ ವುತ್ತವಿಧಿನಾ ಭೇಸಜ್ಜೇ ಕತೇಪಿ ರೋಗೋ ನ ವೂಪಸಮಿ। ಸೋ ಭಗವತೋ ಏತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಭಗವಾ "ಕಕ್ಕಟಕರಸಭೋಜನಂ ಸಪ್ಪಾಯ"ನ್ತಿ ಞತ್ವಾ ಆಹ "ಗಚ್ಛ ತ್ವಂ ಭಿಕ್ಖು ಮಗಧಖೇತ್ತೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಾಹೀ"ತಿ।

ಸೋ ಭಿಕ್ಖು "ದೀಘದಸ್ಸಿನಾ ಅದ್ಧಾ ಕಿಞ್ಚಿ ದಿಟ್ಠಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಸಾಧು ಭನ್ತೇ"ತಿ ಭಗವತೋ ಪಟಿಸ್ಸುಣಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಮಗಧಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಖೇತ್ತಪಾಲಸ್ಸ ಕುಟಿಯಾ ದ್ವಾರೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಸೋ ಚ ಖೇತ್ತಪಾಲೋ ಕಕ್ಕಟಕರಸಂ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ಭತ್ತಞ್ಚ ಪಚಿತ್ವಾ "ಥೋಕಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ನಿಸಿನ್ನೋ ಥೇರಂ ದಿಸ್ವಾ ಪತ್ತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಕುಟಿಕಾಯಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಕಕ್ಕಟಕರಸಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ಥೇರಸ್ಸ ತಂ ಭತ್ತಂ ಥೋಕಂ ಭುತ್ತಸ್ಸಯೇವ ಕಣ್ಣಸೂಲಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭಿ, ಘಟಸತೇನ ನ್ಹಾತೋ ವಿಯ ಅಹೋಸಿ । ಸೋ ಸಪ್ಪಾಯಾಹಾರವಸೇನ ಚಿತ್ತಫಾಸುಕಂ ಲಭಿತ್ವಾ ವಿಪಸ್ಸನಾವಸೇನ ಚಿತ್ತಂ ಅಭಿನಿನ್ನಾಮೇನ್ತೋ ಅಪರಿಯೋಸಿತೇಯೇವ ಭೋಜನೇ ಅನವಸೇಸತೋ ಆಸವೇ ಖೇಪೇತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ಖೇತ್ತಪಾಲಂ ಆಹ "ಉಪಾಸಕ, ತವ ಪಿಣ್ಡಪಾತಭೋಜನೇನ ಮಯ್ಹಂ ರೋಗೋ ವೂಪಸನ್ತೋ, ಕಾಯಚಿತ್ತಂ ಕಲ್ಲಂ ಜಾತಂ, ತ್ವಮ್ಪಿ ಇಮಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಫಲೇನ ವಿಗತಕಾಯಚಿತ್ತದುಕ್ಖೋ ಭವಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಖೇತ್ತಪಾಲೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಮಣಿಥಮ್ಭೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ಸತ್ತಸತಕೂಟಾಗಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತೇ ವೇಳುರಿಯಮಯಗಬ್ಭೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ದ್ವಾರೇ ಚಸ್ಸ ಯಥೂಪಚಿತಕಮ್ಮಸಂಸೂಚಕೋ ಮುತ್ತಾಸಿಕ್ಕಾಗತೋ ಸುವಣ್ಣಕಕ್ಕಟಕೋ ಓಲಮ್ಬಮಾನೋ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪುಬ್ಬೇ ವುತ್ತನಯೇನ ತತ್ಥ ಗತೋ ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೯೧೦."ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೯೧೧."ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೯೧೨."ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೯೧೩."ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವ ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ಸೋಪಿಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ -

೯೧೪."ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ"ನ್ತಿ॥ - ವುತ್ತಂ।

೯೧೫."ಸತಿಸಮುಪ್ಪಾದಕರೋ , ದ್ವಾರೇ ಕಕ್ಕಟಕೋ ಠಿತೋ।
ನಿಟ್ಠಿತೋ ಜಾತರೂಪಸ್ಸ, ಸೋಭತಿ ದಸಪಾದಕೋ॥

೯೧೬."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೯೧೭."ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಯಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೯೧೦. ತತ್ಥ **ಉಚ್ಚನ್ತಿ** ಅಚ್ಚುಗ್ಗತಂ। **ಮಣಿಥೂಣನ್ತಿ** ಪದುಮರಾಗಾದಿಮಣಿಮಯಥಮ್ಭಂ। **ಸಮನ್ತತೋತಿ** ಚತೂಸುಪಿ ಪಸ್ಸೇಸು। **ರುಚಕತ್ಥತಾತಿ** ತಸ್ಸಂ ತಸ್ಸಂ ಭೂಮಿಯಂ ಸುವಣ್ಣಫಲಕೇಹಿ ಅತ್ಥತಾ।

೯೧೧. **ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚಾತಿ** ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಯುಜ್ಜಮಾನಂ ಗನ್ಧಪಾನಂ ಸುಧಾಭೋಜನಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಪವದನ್ತೀತಿ** ಪವಜ್ಜನ್ತಿ। **ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚಾತಿ** ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಅನಪ್ಪಕಾ ಪಞ್ಚ ಕಾಮಗುಣಾ ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ತವ ವಿಮಾನೇ ಸಂವಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾತಿ** ಹೇಮಾಭರಣವಿಭೂಸಿತಾ।

೯೧೫. **ಸತಿಸಮುಪ್ಪಾದಕರೋತಿ** ಸತುಪ್ಪಾದಕರೋ, ಯೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಅಯಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿ ಮಯಾ ಲದ್ಧಾ, ತತ್ಥ ಸತುಪ್ಪಾದಸ್ಸ ಕಾರಕೋ, "ಕಕ್ಕಟಕರಸದಾನೇನ ಅಯಂ ತಯಾ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾ"ತಿ ಏವಂ ಸತುಪ್ಪಾದಂ ಕರೋನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನಿಟ್ಠಿತೋ ಜಾತರೂಪಸ್ಸಾತಿ** ಜಾತರೂಪೇನ ಸಿದ್ಧೋ ಜಾತರೂಪಮಯೋ। ಏಕಮೇಕಸ್ಮಿಂ ಪಸ್ಸೇ ಪಞ್ಚ ಪಞ್ಚ ಕತ್ವಾ ದಸ ಪಾದಾ ಏತಸ್ಸಾತಿ **ದಸಪಾದಕೋ ದ್ವಾರೇ ಕಕ್ಕಟಕೋ ಠಿತೋ ಸೋಭತಿ**। ಸೋ ಏವ ಮಮ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ತಾದಿಸಾನಂ ಮಹೇಸೀನಂ ವಿಭಾವೇತಿ, ನ ಏತ್ಥ ಮಯಾ ವತ್ತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇನಾಹ "**ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ**"ತಿಆದಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಕಕ್ಕಟಕರಸದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ದ್ವಾರಪಾಲಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣನ್ತಿ ದ್ವಾರಪಾಲಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಚತ್ತಾರಿ ನಿಚ್ಚಭತ್ತಾನಿ ಸಙ್ಘಸ್ಸ ದೇತಿ। ತಸ್ಸ ಪನ ಗೇಹಂ ಪರಿಯನ್ತೇ ಠಿತಂ ಚೋರಭಯೇನ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಪಿಹಿತದ್ವಾರಮೇವ ಹೋತಿ। ಭಿಕ್ಖೂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕದಾಚಿ ದ್ವಾರಸ್ಸ ಪಿಹಿತತ್ತಾ ಭತ್ತಂ ಅಲದ್ಧಾವ ಪಟಿಗಚ್ಛನ್ತಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಭರಿಯಂ ಆಹ "ಕಿಂ, ಭದ್ದೇ, ಅಯ್ಯಾನಂ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭಿಕ್ಖಾ ದೀಯತೀ"ತಿ? ಸಾ ಆಹ "ಏಕೇಸು ದಿವಸೇಸು ಅಯ್ಯಾ ನಾಗಮಿಂಸೂ"ತಿ। "ಕಿಂ ಕಾರಣ"ನ್ತಿ? "ದ್ವಾರಸ್ಸ ಪಿಹಿತತ್ತಾ ಮಞ್ಞೇ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪಾಸಕೋ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಏಕಂ ಪುರಿಸಂ ದ್ವಾರಪಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇಸಿ "ತ್ವಂ ಅಜ್ಜತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ದ್ವಾರಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ನಿಸೀದ, ಯದಾ ಚ ಅಯ್ಯಾ ಆಗಮಿಸ್ಸನ್ತಿ, ತದಾ ತೇ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ ನೇಸಂ ಪತ್ತಪಟಿಗ್ಗಹಣಆಸನಪಞ್ಞಾಪನಾದಿ ಸಬ್ಬಂ ಯುತ್ತಪಯುತ್ತಂ ಜಾನಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ "ಸಾಧೂ"ತಿ ತಥಾ ಕರೋನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾ ಉಪ್ಪನ್ನಸದ್ಧೋ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಹಿ, ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಉಪಟ್ಠಹಿ।

ಅಪರಭಾಗೇ ನಿಚ್ಚಭತ್ತದಾಯಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಯಾಮೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ದ್ವಾರಪಾಲೋ ಪನ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಉಪಟ್ಠಹಿತ್ವಾ ಪರಸ್ಸ ಪರಿಚ್ಚಾಗೇ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರಣೇನ ಅನುಮೋದನೇನ ಚ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಕನಕವಿಮಾನನ್ತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಕಕ್ಕಟಕವಿಮಾನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಗಾಥಾ ಏವಮಾಗತಾ -

೯೧೮"ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೯೧೯"ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೯೧೦. “ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೯೧೧. “ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೯೧೨“ದಿಬ್ಬಂ ಮಮಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮಾಯು, ವಾಚಾಭಿಗೀತಂ ಮನಸಾ ಪವತ್ತಿತಂ।
ಏತ್ತಾವತಾ ಠಸ್ಸತಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೋ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತೋ॥

೯೧೪“ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೯೧೨. ತತ್ಥ **ದಿಬ್ಬಂ ಮಮಂ ವಸ್ಸಸಹಸ್ಸಮಾಯೂತಿ** ಯಸ್ಮಿಂ ದೇವನಿಕಾಯೇ ಸಯಂ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ತೇಸಂ ತಾವತಿಂಸದೇವಾನಂ ಆಯುಪ್ಪಮಾಣಮೇವ ವದತಿ। ತೇಸಞ್ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗಣನಾಯ ವಸ್ಸಸತಂ ಏಕೋ ರತ್ತಿದಿವೋ, ತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ತಿಂಸರತ್ತಿಕೋ ಮಾಸೋ, ತೇನ ಮಾಸೇನ ದ್ವಾದಸಮಾಸಿಕೋ ಸಂವಚ್ಛರೋ, ತೇನ ಸಂವಚ್ಛರೇನ ಸಹಸ್ಸಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಆಯು, ತಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಗಣನಾಯ ತಿಸ್ಸೋ ವಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ಸಟ್ಠಿ ಚ ವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। **ವಾಚಾಭಿಗೀತ**ನ್ತಿ ವಾಚಾಯ ಅಭಿಗೀತಂ, “ಆಗಚ್ಛನ್ತು ಅಯ್ಯಾ, ಇದಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞತ್ತಂ, ಇಧ ನಿಸೀದಥಾ”ತಿಆದಿನಾ, “ಕಿಂ ಅಯ್ಯಾನಂ ಸರೀರಸ್ಸ ಆರೋಗ್ಯಂ, ಕಿಂ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಫಾಸುಕ”ನ್ತಿಆದಿನಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರವಸೇನ ಚ ವಾಚಾಯ ಕಥಿತಮತ್ತಂ । **ಮನಸಾ ಪವತ್ತಿತ**ನ್ತಿ “ಇಮೇ ಅಯ್ಯಾ ಪೇಸಲಾ ಬ್ರಹ್ಮಚಾರಿನೋ ಧಮ್ಮಚಾರಿನೋ”ತಿಆದಿನಾ ಚಿತ್ತೇನ ಪವತ್ತಿತಂ ಪಸಾದಮತ್ತಂ, ನ ಪನ ಮಮ ಸನ್ತಕಂ ಕಿಞ್ಚಿ ಪರಿಚ್ಚತ್ತಂ ಅತ್ಥೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಏತ್ತಾವತಾತಿ** ಏತ್ತಕೇನ ಏವಂ ಕಥನಮತ್ತೇನ ಪಸಾದಮತ್ತೇನಪಿ। **ಠಸ್ಸತಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೋತಿ** ಕತಪುಞ್ಞೋ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ಠಸ್ಸತಿ ಚಿರಂ ಪವತ್ತಿಸ್ಸತಿ, ತಿಟ್ಠನ್ತೋ ಚ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ತಸ್ಮಿಂ ದೇವನಿಕಾಯೇ ದೇವಾನಂ ವಲಞ್ಜನಿಯಾಮೇನೇವ ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ ಕಾಮಗುಣೇಹಿ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ ಸಮನ್ನಾಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಿ ಪರಿಚಾರೇನ್ತೋ ವಿಹರತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ದ್ವಾರಪಾಲಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಪಠಮಕರಣೀಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣನ್ತಿ ಕರಣೀಯವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ನ್ಹಾನೋಪಕರಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಅಚಿರವತಿಂ ಗನ್ತ್ವಾ ನ್ಹತ್ವಾ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಗವನ್ತಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಸನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ “ಭನ್ತೇ ಕೇನ ನಿಮನ್ತಿತಾ”ತಿ। ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಕೇನಚಿ ಅನಿಮನ್ತಿತಭಾವಂ ಞತ್ವಾ ಆಹ “ಅಧಿವಾಸೇತು ಮೇ, ಭನ್ತೇ, ಭಗವಾ ಭತ್ತಂ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ”ತಿ। ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ಭಗವಾ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ। ಸೋ ಭಗವನ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ಗೇಹಂ ನೇತ್ವಾ ಬುದ್ಧಾರಹಂ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಭಗವನ್ತಂ ನಿಸೀದಾಪೇತ್ವಾ ಪಣೀತೇನ ಅನ್ನಪಾನೇನ ಸನ್ತಪ್ಪೇಸಿ। ಭಗವಾ ಕತಭತ್ತಕಿಚ್ಚೋ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಸದಿಸಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೯೧೬. “ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ…ಪೇ॰… ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೯೧೮. “ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೯೨೦. “ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೯೩೧“ಕರಣೀಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ವಿಜಾನತಾ।
ಸಮ್ಮಗ್ಗತೇಸು ಬುದ್ಧೇಸು, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೯೩೧“ಅತ್ಥಾಯ ವತ ಮೇ ಬುದ್ಧೋ, ಅರಞ್ಞಾ ಗಾಮಮಾಗತೋ।
ಕತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ, ತಾವತಿಂಸೂಪಗೋ ಅಹಂ॥

೯೩೨. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰... ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೯೩೧. ತತ್ಥ **ಪಣ್ಡಿತೇನಾ**ತಿ ಸಪ್ಪಞ್ಞೇನ। **ವಿಜಾನತಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಹಿತಾಹಿತಂ ಜಾನನ್ತೇನ। **ಸಮ್ಮಗ್ಗತೇಸೂ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪನ್ನೇಸು, **ಬುದ್ಧೇಸೂ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇಸು।

೯೩೨. **ಅತ್ಥಾಯಾ**ತಿ ಹಿತಾಯ, ವುಡ್ಢಿಯಾ ವಾ। **ಅರಞ್ಞಾ**ತಿ ವಿಹಾರತೋ, ಜೇತವನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ । **ತಾವತಿಂಸೂಪಗೋ**ತಿ ತಾವತಿಂಸದೇವಕಾಯಂ, ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ವಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನವಸೇನ ಉಪಗತೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಕರಣೀಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ದುತಿಯಕರಣೀಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸತ್ತಮವಿಮಾನಂ ಛಟ್ಠವಿಮಾನಸದಿಸಂ। ಕೇವಲಂ ತತ್ಥ ಉಪಾಸಕೇನ ಭಗವತೋ ಆಹಾರೋ ದಿನ್ನೋ, ಇಧ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ। ಏಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ। ತೇನ ವುತ್ತಂ -

೯೩೫“ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೯೩೬“ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೯೩೭. “ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰... ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀತಿ॥

೯೩೮“ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥
೯೪೦“ಕರಣೀಯಾನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ, ಪಣ್ಡಿತೇನ ವಿಜಾನತಾ।
ಸಮ್ಮಗ್ಗತೇಸು ಭಿಕ್ಖೂಸು, ಯತ್ಥ ದಿನ್ನಂ ಮಹಪ್ಫಲಂ॥

೯೪೧“ಅತ್ಥಾಯ ವತ ಮೇ ಭಿಕ್ಖು, ಅರಞ್ಞಾ ಗಾಮಮಾಗತೋ।
ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ, ತಾವತಿಂಸೂಪಗೋ ಅಹಂ॥

೯೪೨. “ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰... ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

ದುತಿಯಕರಣೀಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಪಠಮಸೂಚಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಸೂಚಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಾರಿಪುತ್ತಸ್ಸ ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಹೋತಿ, ಅತ್ಥೋ ಚ ಹೋತಿ ಸೂಚಿಯಾ। ಸೋ ರಾಜಗಹೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರನ್ತೋ ಕಮ್ಮಾರಸ್ಸ ಗೇಹದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಮಾರೋ ಆಹ "ಕೇನ, ಭನ್ತೇ, ಅತ್ಥೋ"ತಿ? "ಚೀವರಕಮ್ಮಂ ಕಾತಬ್ಬಂ ಅತ್ಥಿ, ಸೂಚಿಯಾ ಅತ್ಥೋ"ತಿ। ಕಮ್ಮಾರೋ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಕತಪರಿಯೋಸಿತಾ ದ್ವೇ ಸೂಚಿಯೋ ದತ್ವಾ "ಪುನಪಿ, ಭನ್ತೇ, ಸೂಚಿಯಾ ಅತ್ಥೇ ಸತಿ ಮಮ ಆಚಿಕ್ಖೇಯ್ಯಾಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಅಥ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೯೪೪."ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ...ಪೇ॰...
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೯೪೮. "ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೯೪೯."ಯಂ ದದಾತಿ ನ ತಂ ಹೋತಿ, ಯಞ್ಚೇವ ದಜ್ಜಾ ತಞ್ಚೇವ ಸೇಯ್ಯೋ।
ಸೂಚಿ ದಿನ್ನಾ ಸೂಚಿಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ॥

೯೫೦."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰...
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

೯೪೯. ತತ್ಥ **ಯಂ ದದಾತೀ**ತಿ ಯಾದಿಸಂ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಂ ದದಾತಿ। **ನ ತಂ ಹೋತೀ**ತಿ ತಸ್ಸ ತಾದಿಸಮೇವ ಫಲಂ ನ ಹೋತಿ। ಅಥ ಖೋ ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಚಿತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ತತೋ ವಿಪುಲತರಂ ಉಳಾರತರಮೇವ ಫಲಂ ಹೋತಿ। ತಸ್ಮಾ **ಯಞ್ಚೇವ ದಜ್ಜಾ ತಞ್ಚೇವ ಸೇಯ್ಯೋ**ತಿ ಯಂಕಿಞ್ಚಿದೇವ ವಿಜ್ಜಮಾನಂ ದಜ್ಜಾ ದದೇಯ್ಯ, ತಞ್ಚೇವ ತದೇವ ಸೇಯ್ಯೋ, ಯಸ್ಸ ಕಸ್ಸಚಿ ಅನವಜ್ಜಸ್ಸ ದೇಯ್ಯಧಮ್ಮಸ್ಸ ದಾನಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ, ಕಸ್ಮಾ? ಮಯಾ ಹಿ **ಸೂಚಿ ದಿನ್ನಾ ಸೂಚಿಮೇವ ಸೇಯ್ಯೋ,** ಸೂಚಿದಾನಮೇವ ಮಯ್ಹಂ ಸೇಯ್ಯಂ ಜಾತಂ, ಯತೋ ಅಯಮೀದಿಸೀ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಲದ್ಧಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಸೂಚಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ದುತಿಯಸೂಚಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣನ್ತಿ ದುತಿಯಸೂಚಿವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹವಾಸೀ ಏಕೋ ತುನ್ನಕಾರಕೋ ವಿಹಾರಪೇಕ್ಖಕೋ ಹುತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಗತೋ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ವೇಳುವನೇ ಕತಸೂಚಿಯಾ ಚೀವರಂ ಸಿಬ್ಬನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸೂಚಿಘರೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸೂಚಿಯೋ ಅದಾಸಿ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

೯೫೧."ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ...ಪೇ॰...
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಪುಚ್ಛಿ।

೯೫೮."ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ...ಪೇ॰... ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೯೫೭."ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ಪುರಿಮಜಾತಿಯಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ॥

೯೫೮."ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ।
ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಸೂಚಿಂ, ಪಸನ್ನೋ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೯೫೯."ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ...ಪೇ॰... ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ದುತಿಯಸೂಚಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಪಠಮನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಸುಕ್ಕಖನ್ಧಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಾಗನ್ತಿ ನಾಗವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಉಪಗತೋ। ತತ್ಥ ಅದ್ದಸ ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಸಬ್ಬಸೇತಂ ಮಹನ್ತಂ ದಿಬ್ಬನಾಗಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹತಾ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ, ಸಬ್ಬಾ ದಿಸಾ ಚನ್ದೋ ವಿಯ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯ ಚ ಓಭಾಸಯಮಾನಂ। ದಿಸ್ವಾ ಯೇನ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತೇನುಪಸಙ್ಕಮಿ। ಅಥ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತತೋ ಓರುಯ್ಹ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಥೇರೋ -

೯೬೦."ಸುಸುಕ್ಕಖನ್ಧಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಾಗಂ, ಅಕಾಚಿನಂ ದನ್ತಿಂ ಬಲಿಂ ಮಹಾಜವಂ।
ಅಭಿರುಯ್ಹ ಗಜವರಂ ಸುಕಪ್ಪಿತಂ, ಇಧಾಗಮಾ ವೇಹಾಯಸಂ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೯೬೧."ನಾಗಸ್ಸ ದನ್ತೇಸು ದುವೇಸು ನಿಮ್ಮಿತಾ, ಅಚ್ಛೋದಕಾ ಪದುಮಿನಿಯೋ ಸುಫುಲ್ಲಾ।
ಪದುಮೇಸು ಚ ತೂರಿಯಗಣಾ ಪವಜ್ಜರೇ, ಇಮಾ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಮನೋಹರಾಯೋ॥

೯೬೨."ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ -

ತಸ್ಸ ಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಮುಖೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ।

೯೬೦. ತತ್ಥ **ಸುಸುಕ್ಕಖನ್ಧ**ನ್ತಿ ಸುಟ್ಠು ಸೇತಖನ್ಧಂ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ತಸ್ಸ ನಾಗಸ್ಸ ಚತ್ತಾರೋ ಪಾದಾ, ವತ್ಥಿಕೋಸಂ, ಮುಖಪ್ಪದೇಸೋ, ಉಭೋ ಕಣ್ಣಾ, ವಾಲಧೀತಿ ಏತ್ತಕಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬೋ ಕಾಯೋ ಸೇತೋವ, ಖನ್ಧಪ್ಪದೇಸಸ್ಸ ಪನ ಸಾತಿಸಯಂ ಧವಲತರತಾಯ ವುತ್ತಂ "ಸುಸುಕ್ಕಖನ್ಧ"ನ್ತಿ। **ನಾಗ**ನ್ತಿ ದಿಬ್ಬಂ ಹತ್ಥಿನಾಗಂ। **ಅಕಾಚಿನ**ನ್ತಿ ನಿದ್ದೋಸಂ , ಸಬಲಲವಙ್ಕತಿಲಕಾದಿಭವಿದೋಸವಿರಹಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಆಜಾನೀಯ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಳಿ, ಆಜಾನೀಯಲಕ್ಖಣೂಪೇತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದನ್ತಿ**ನ್ತಿ ವಿಪುಲರುಚಿರದನ್ತವನ್ತಂ। **ಬಲಿ**ನ್ತಿ ಬಲವನ್ತಂ ಮಹಾಬಲಂ। **ಮಹಾಜವ**ನ್ತಿ ಅತಿಜವಂ ಸೀಘಗಾಮಿಂ। ಪುನ **ಅಭಿರುಯ್ಹಾ**ತಿ ಏತ್ಥ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ, ಅಭಿರುಯ್ಹಂ ಆರೋಹನೀಯನ್ತಿ ವುತ್ತಂ ಹೋತಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ಪನ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ -

೯೬೫."ಅಟ್ಠೇವ ಮುತ್ತಪುಪ್ಫಾನಿ, ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಮಹೇಸಿನೋ।

ಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಅಭಿರೋಪೇಸಿಂ, ಪಸನ್ನೋ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೯೬೬"ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…

ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥ - ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

ತಸ್ಸತ್ಥೋ - ಅಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ ವಣ್ಟತೋ ಮುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಗಚ್ಛಮೂಲೇ ಪತಿತಾನಿ ಅಟ್ಠ ಮುತ್ತಪುಪ್ಫಾನಿ ಲಭಿತ್ವಾ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪೂಜನವಸೇನ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಭಿರೋಪೇಸಿಂ ಪೂಜೇಸಿಂ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ ಚ ಕಾರಿತೇ ಸಪರಿವಾರೋ ಕಿಕೀ ಕಾಸಿರಾಜಾ ಚ ನಾಗರಾ ಚ ನೇಗಮಾ ಚ ಜಾನಪದಾ ಚ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಪುಪ್ಫಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಿ। ತೇಸು ತಥಾ ಕರೋನ್ತೇಸು ಪುಪ್ಫಾನಿ ಮಹಗ್ಘಾನಿ ದುಲ್ಲಭಾನಿ ಚ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥೇಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಮಾಲಾಕಾರವೀಥಿಯಂ ವಿಚರಿತ್ವಾ ಏಕಮೇಕೇನ ಕಹಾಪಣೇನ ಏಕಮೇಕಮ್ಪಿ ಪುಪ್ಫಂ ಅಲಭನ್ತೋ ಅಟ್ಠ ಕಹಾಪಣಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾರಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಮಾಲಾಕಾರಂ ಆಹ "ಇಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಹಿ ಕಹಾಪಣೇಹಿ ಅಟ್ಠ ಪುಪ್ಫಾನಿ ದೇಹೀ"ತಿ। "ನತ್ಥಯ್ಯೋ ಪುಪ್ಫಾನಿ, ಸಮ್ಮದೇವ ಉಪಧಾರೇತ್ವಾ ಓಚಿನಿತ್ವಾ ದಿನ್ನಾನೀ"ತಿ। "ಅಹಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ। "ಯದಿ ಏವಂ, ಆರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗವೇಸಾಹೀ"ತಿ। ಸೋ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಗವೇಸನ್ತೋ ಪತಿತಾನಿ ಅಟ್ಠ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಲಭಿತ್ವಾ ಮಾಲಾಕಾರಂ ಆಹ "ಗಣ್ಹ, ತಾತ, ಕಹಾಪಣಾನೀ"ತಿ। "ತವ ಪುಞ್ಞೇನ ಲದ್ಧಾನಿ, ನಾಹಂ ಕಹಾಪಣಾನಿ ಗಣ್ಹಾಮೀ"ತಿ ಆಹ। ಇತರೋ "ನಾಹಂ ಮುಧಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಪೂಜಂ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಕಹಾಪಣಾನಿ ತಸ್ಸ ಪುರತೋ ಠಪೇತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಪುನಪಿ ದೇವಲೋಕೇ, ಪುನಪಿ ದೇವಲೋಕೇತಿ ಏವಂ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವೇಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಇಮಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತಾವತಿಂಸೇಸುಯೇವ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತಂ "ತತ್ಥ ಅದ್ದಸ ಅಞ್ಞತರಂ ದೇವಪುತ್ತ"ನ್ತಿಆದಿ।

ತಂ ಪನೇತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ದುತಿಯನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಮಹನ್ತಂ ನಾಗಂ ಅಭಿರುಯ್ಹಾತಿ ದುತಿಯನಾಗವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಪಞ್ಚಸು ಸೀಲೇಸು ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಉಪೋಸಥದಿವಸೇಸು ಉಪೋಸಥಸೀಲಂ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಪುರೇಭತ್ತಂ ಅತ್ತನೋ ವಿಭವಾನುರೂಪಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ದಾನಾನಿ ದತ್ವಾ ಸಯಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಸುದ್ಧವತ್ಥನಿವತ್ಥೋ ಸುದ್ಧುತ್ತರಾಸಙ್ಗೋ ಪಚ್ಛಾಭತ್ತಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಅಟ್ಠ ಪಾನಾನಿ ಗಾಹಾಪೇತ್ವಾ ವಿಹಾರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ನಿಯ್ಯಾದೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣಾತಿ। ಏವಂ ಸೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಾನಮಯಂ ಸೀಲಮಯಞ್ಚ ಬಹುಂ ಸುಚರಿತಂ ಉಪಚಿನಿತ್ವಾ ಇತೋ ಚುತೋ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಮಹನ್ತೋ ದಿಬ್ಬೋ ಹತ್ಥಿನಾಗೋ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ಸೋ ತಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹನ್ತೇನ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವೇನ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಅಥೇಕದಿವಸಂ ಕತಞ್ಞುತಾಯ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಅಡ್ಢರತ್ತಿಸಮಯೇ ತಂ ದಿಬ್ಬನಾಗಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ "ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದೇವಲೋಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಕೇವಲಕಪ್ಪಂ ವೇಳುವನಂ ಓಭಾಸೇತ್ವಾ ಹತ್ಥಿಕ್ಖನ್ಧತೋ ಓರುಯ್ಹ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ । ತಂ ಭಗವತೋ ಸಮೀಪೇ ಠಿತೋ ಆಯಸ್ಮಾ ವಙ್ಗೀಸೋ ಭಗವತೋ ಅನುಞ್ಞಾಯ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ -

೯೭೮"ಮಹನ್ತಂ ನಾಗಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ, ಸಬ್ಬಸೇತಂ ಗಜುತ್ತಮಂ।
ವನಾ ವನಂ ಅನುಪರಿಯಾಸಿ, ನಾರೀಗಣಪುರಕ್ಖತೋ।
ಓಭಾಸೇನ್ತೋ ದಿಸಾ ಸಬ್ಬಾ, ಓಸಧೀ ವಿಯ ತಾರಕಾ॥

೯೭೯"ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಪುಚ್ಛಿತೋ ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಗಾಥಾಹಿ ಏವ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೯೮೦"ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ, ವಙ್ಗೀಸೇನೇವ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೯೮೧"ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ಉಪಾಸಕೋ ಚಕ್ಖುಮತೋ ಅಹೋಸಿಂ।
ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಿಸ್ಸಂ॥

೯೮೨"ಅಮಜ್ಜಪೋ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಅಭಾಣಿಂ, ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ತುಟ್ಠೋ ಅಹೋಸಿಂ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೯೮೪"ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ತತ್ಥ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ, ಸೇಸಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ದುತಿಯನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೨. ತತಿಯನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಕೋ ನು ದಿಬ್ಬೇನ ಯಾನೇನಾತಿ ತತಿಯನಾಗವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ ಕಲನ್ದಕನಿವಾಪೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ತಯೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರಾ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ಉಪಗಚ್ಛಿಂಸು। ತೇ ವುತ್ಥವಸ್ಸಾ ಪವಾರೇತ್ವಾ "ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಾ"ತಿ ರಾಜಗಹಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮಕೇ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಉಚ್ಛುಖೇತ್ತಸಮೀಪಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಚ್ಛುಪಾಲಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು "ಆವುಸೋ, ಸಕ್ಕಾ ಅಜ್ಜ ರಾಜಗಹಂ ಪಾಪುಣಿತು"ನ್ತಿ। "ನ ಸಕ್ಕಾ, ಭನ್ತೇ, ಇತೋ ಅಡ್ಢಯೋಜನೇ ರಾಜಗಹಂ, ಇಧೇವ ವಸಿತ್ವಾ ಸ್ವೇ ಗಚ್ಛಥಾ"ತಿ ಆಹ। "ಅತ್ಥೇತ್ಥ ಕೋಚಿ ವಸನಯೋಗ್ಗೋ ಆವಾಸೋ"ತಿ? "ನತ್ಥಿ, ಭನ್ತೇ, ಅಹಂ ಪನ ವೋ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಜಾನಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ। ಥೇರಾ ಅಧಿವಾಸೇಸುಂ।

ಸೋ ಉಚ್ಛೂಸುಯೇವ ಯಥಾರಿತೇಸು ಸಾಖಾಮಣ್ಡಪಾಕಾರೇನ ದಣ್ಡಕಾನಿ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಉಚ್ಛುಪಣ್ಣೇಹಿ ಛಾದೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಪಲಾಲಂ ಅತ್ಥರಿತ್ವಾ ಏಕಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ಅದಾಸಿ, ದುತಿಯಸ್ಸ ಥೇರಸ್ಸ ತೀಹಿ ಉಚ್ಛೂಹಿ ದಣ್ಡಕಸಙ್ಖೇಪೇನ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ತಿಣೇನ ಛಾದೇತ್ವಾ ಹೇಟ್ಠಾ ಚ ತಿಣಸನ್ಥರಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಇತರಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕುಟಿಯಂ ದ್ವೇ ತಯೋ ದಣ್ಡಕೇ ಸಾಖಾಯೋ ಚ ನೀಹರಿತ್ವಾ ಚೀವರೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದೇನ್ತೋ ಚೀವರಕುಟಿಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ತೇ ತತ್ಥ ವಸಿಂಸು। ಅಥ ವಿಭಾತಾಯ ರತ್ತಿಯಾ ಕಾಲಸ್ಸೇವ ಭತ್ತಂ ಪಚಿತ್ವಾ ದನ್ತಕಟ್ಠಞ್ಚ ಮುಖೋದಕಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಸಹ ಉಚ್ಛುರಸೇನ ಭತ್ತಂ ಅದಾಸಿ। ತೇಸಂ ಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಏಕೇಕಂ ಉಚ್ಛುಂ ಅದಾಸಿ "ಮಯ್ಹಂ ಭಾಗೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ। ಸೋ ಥೋಕಂ ಮಗ್ಗಂ ಥೇರೇ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಞ್ಚ ದಾನಞ್ಚ ಆರಬ್ಭ ಉಳಾರಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೋ ನಿವತ್ತಿ।

ಖೇತ್ತಸಾಮಿಕೋ ಪನ ಗಚ್ಛನ್ತಾನಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಪಟಿಪಥೇನ ಆಗಚ್ಛನ್ತೋ ಭಿಕ್ಖೂ ಪುಚ್ಛಿ "ಕುತೋ ವೋ ಉಚ್ಛು ಲದ್ಧಾ"ತಿ? "ಉಚ್ಛುಪಾಲಕೇನ ದಿನ್ನಾ"ತಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಕುಪಿತೋ ಅನತ್ತಮನೋ ತಟತಟಾಯಮಾನೋ ಕೋಧಾಭಿಭೂತೋ ತಸ್ಸ ಪಿಟ್ಠಿತೋ ಉಪಧಾವಿತ್ವಾ ಮುಗ್ಗರೇನ ತಂ ಪಹರನ್ತೋ ಏಕಪ್ಪಹಾರೇನೇವ ಜೀವಿತಾ ವೋರೋಪೇಸಿ। ಸೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಮೇವ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಸುಧಮ್ಮಾದೇವಸಭಾಯಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಸಬ್ಬಸೇತೋ ಮಹನ್ತೋ ದಿಬ್ಬವರವಾರಣೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಉಚ್ಛುಪಾಲಕಸ್ಸ ಮರಣಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಚೇವ ಞಾತಿಮಿತ್ತಾ ಚ ಅಸ್ಸುಮುಖಾ ರೋದಮಾನಾ ತಂ ಠಾನಂ ಅಗಮಂಸು, ಸಬ್ಬೇ ಚ ಗಾಮವಾಸಿನೋ ಸನ್ನಿಪತಿಂಸು। ತತ್ರಸ್ಸ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಸರೀರಕಿಚ್ಚಂ ಕಾತುಂ ಆರಭಿಂಸು। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತಂ ದಿಬ್ಬಹತ್ಥಿಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಸಬ್ಬತಾಳಾವಚರಪರಿವುತೋ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕೇನ ತೂರಿಯೇನ ಪವಜ್ಜಮಾನೇನ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ದೇವಲೋಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ತಾಯ ಪರಿಸಾಯ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ಆಕಾಸೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ತತ್ಥ ಪಣ್ಡಿತಜಾತಿಕೋ ಪುರಿಸೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ತೇನ ಕತಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ -

೯೭೬."ಕೋ ನು ದಿಬ್ಬೇನ ಯಾನೇನ, ಸಬ್ಬಸೇತೇನ ಹತ್ಥಿನಾ।
ತೂರಿಯತಾಳಿತನಿಗ್ಘೋಸೋ, ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಮಹೀಯತಿ॥

೯೭೭."ದೇವತಾ ನುಸಿ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ, ಅದು ಸಕ್ಕೋ ಪುರಿನ್ದದೋ।
ಅಜಾನನ್ತಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಾಮ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ"ನ್ತಿ॥

ಸೋಪಿಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಏತಮತ್ಥಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೯೭೮."ನಾಮ್ಹಿ ದೇವೋ ನ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ, ನಾಪಿ ಸಕ್ಕೋ ಪುರಿನ್ದದೋ।
ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಯೇ ದೇವಾ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಅಹ"ನ್ತಿ॥

೯೭೯."ಪುಚ್ಛಾಮ ದೇವಂ ಸುಧಮ್ಮಂ, ಪುಥುಂ ಕತ್ವಾನ ಅಞ್ಜಲಿಂ।
ಕಿಂ ಕತ್ವಾ ಮಾನುಸೇ ಕಮ್ಮಂ, ಸುಧಮ್ಮಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ - ಪುನಪಿ ಪುಚ್ಛಿ।

೯೮೦."ಉಚ್ಛಾಗಾರಂ ತಿಣಾಗಾರಂ, ವತ್ಥಾಗಾರಞ್ಚ ಯೋ ದದೇ।
ತಿಣ್ಣಂ ಅಞ್ಞತರಂ ದತ್ವಾ, ಸುಧಮ್ಮಂ ಉಪಪಜ್ಜತೀ"ತಿ॥ - ಪುನಪಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೯೭೬. ತತ್ಥ **ತೂರಿಯತಾಳಿತನಿಗ್ಘೋಸೋತಿ** ತಾಳಿತಪಞ್ಚಙ್ಗಿತದಿಬ್ಬತೂರಿಯನಿಗ್ಘೋಸೋ ಅತ್ತಾನಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಪವಜ್ಜಮಾನದಿಬ್ಬತೂರಿಯಸದ್ದೋ । **ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ ಮಹೀಯತೀತಿ** ಆಕಾಸೇ ಠತ್ವಾ ಆಕಾಸಟ್ಠೇನೇವ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ

ಪೂಜೇಯತಿ।

೯೭೭. **ದೇವತಾ ನುಸೀತಿ** ದೇವತಾ ನು ಅಸಿ, ಕಿಂ ನು ತ್ವಂ ದೇವೋಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಗನ್ಧಬ್ಬೋತಿ** ಗನ್ಧಬ್ಬಕಾಯಿಕದೇವೋ ಅಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅದು ಸಕ್ಕೋ ಪುರಿನ್ದದೋತಿ** ಉದಾಹು ಪುರೇ ದದಾತೀತಿ "ಪುರಿನ್ದದೋ"ತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ ಸಕ್ಕೋ ನುಸಿ, ಅಥ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ಅಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏತ್ಥ ಚ ಸತಿಪಿ ಸಕ್ಕಗನ್ಧಬ್ಬಾನಂ ದೇವಭಾವೇ ತೇಸಂ ವಿಸುಂ ಗಹಿತತ್ತಾ ಗೋಬಲಿಬದ್ಧಞಾಯೇನ ತದಞ್ಞದೇವವಾಚಕೋ ದೇವಸದ್ದೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ।

೯೭೮. ಅಥ ದೇವಪುತ್ತೋ "ವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ನಾಮ ಪುಚ್ಛಾಸಭಾಗೇನ ಹೋತೀ"ತಿ ತೇಹಿ ಪುಚ್ಛಿತಂ ದೇವಗನ್ಧಬ್ಬಸಕ್ಕಭಾವಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ "ನಮ್ಹಿ ದೇವೋ ನ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ"ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ನಮ್ಹಿ ದೇವೋತಿ** ತಯಾ ಆಸಙ್ಕಿತೋ ಯೋ ಕೋಚಿ ದೇವೋ ನ ಹೋಮಿ ನ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ ನ ಸಕ್ಕೋ, ಅಪಿಚ ಖೋ **ಸುಧಮ್ಮಾ ನಾಮ ಯೇ ದೇವಾ, ತೇಸಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಅಹಂ,** ಸುಧಮ್ಮಾ ದೇವತಾ ನಾಮ ತಾವತಿಂಸದೇವನಿಕಾಯಸ್ಸೇವ ಅಞ್ಞತರದೇವನಿಕಾಯೋ। ಸೋ ಕಿರ ಉಚ್ಛುಪಾಲೋ ತೇಸಂ ದೇವಾನಂ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ಪಗೇವ ತತ್ಥ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿಧಾಯ ಠಿತೋತಿ ಕೇಚಿ ವದನ್ತಿ।

೯೭೯. **ಪುಥುನ್ತಿ** ಮಹನ್ತಂ, ಪರಿಪುಣ್ಣಂ ಕತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಕ್ಕಚ್ಚಕಿರಿಯಾದೀಪನತ್ಥಞ್ಚೇತಂ ವುತ್ತಂ।

೯೮೦. ಸುಧಮ್ಮಾದೇವಯಾನಂ ಪುಟ್ಠೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಕಕಣ್ಟಕನಿಮಿತ್ತಂ ವದನ್ತೋ ವಿಯ ದಿಟ್ಠಮತ್ತಮೇವ ಗಹೇತ್ವಾ ಅತ್ತನಾ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಆಚಿಕ್ಖನ್ತೋ **"ಉಚ್ಛಾಗಾರ"**ನ್ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ **ತಿಣ್ಣಂ ಅಞ್ಞತರಂ ದತ್ವಾತಿ** ಯದಿಪಿ ಮಯಾ ತೀಣಿ ಅಗಾರಾನಿ ದಿನ್ನಾನಿ, ತೀಸು ಪನ ಅಞ್ಞತರೇನಾತಿ ಅಯಮತ್ಥೋಪಿ ಸಿಜ್ಝತೀತಿ ನಯಗ್ಗಾಹೇನ ದೇವಪುತ್ತೋ ಏವಮಾಹ। ಸೇಸಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಏವಂ ಸೋ ತೇನ ಪುಚ್ಛಿ ತಮತ್ಥಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ರತನತ್ತಯಗುಣಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸಮ್ಮೋದನಂ ಕತ್ವಾ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ಭಗವತಿ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇ ಚ ಸಞ್ಜಾತಪಸಾದಬಹುಮಾನಾ ಬಹುಂ ದಾನೂಪಕರಣಂ ಸಜ್ಜೇತ್ವಾ ಸಕಟಾನಂ ಪೂರೇತ್ವಾ ವೇಳುವನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಬುದ್ಧಪ್ಪಮುಖಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸತ್ಥು ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಆರೋಚಯಿಂಸು। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಪುಚ್ಛಾವಿಸ್ಸಜ್ಜನಂ ತಥೇವ ವತ್ವಾ ತಮೇವ ಅತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ತೇ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ತೇ ಚ ಪತಿಟ್ಠಿತಸದ್ಧಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಗಾಮಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಉಚ್ಛುಪಾಲಸ್ಸ ಮತಟ್ಠಾನೇ ವಿಹಾರಂ ಕಾರಯಿಂಸೂತಿ।

ತತಿಯನಾಗವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೩. ಚೂಳರಥವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾ ನಿಸಾರಸ್ಸಾತಿ ಚೂಳರಥವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಧಾತುವಿಭಾಗಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸತ್ಥು ಥೂಪೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನೇಸು ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖೇಸು ಧಮ್ಮಂ ಸಙ್ಗಾಯಿತುಂ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇಸು ಸಾವಕೇಸು ಯಾವ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಾ ವೇನೇಯ್ಯಾಪೇಕ್ಖಾಯ ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇಸು ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನೋ ಪಚ್ಚನ್ತದೇಸೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ವಿಹರತಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಸ್ಸಕರಟ್ಠೇ ಪೋತಲಿನಗರೇ ಅಸ್ಸಕರಾಜಾ ರಜ್ಜಂ ಕಾರೇತಿ, ತಸ್ಸ ಜೇಟ್ಠಾಯ ದೇವಿಯಾ ಪುತ್ತೋ ಸುಜಾತೋ ನಾಮ ಕುಮಾರೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋ ಕನಿಟ್ಠಾಯ ದೇವಿಯಾ ನಿಬನ್ಧನೇನ ಪಿತರಾ ರಟ್ಠತೋ ಪಬ್ಬಾಜಿತೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವನಚರಕೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಅರಞ್ಞೇ ವಸತಿ। ಸೋ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸೀಲಮತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪುಥುಜ್ಜನಕಾಲಕಿರಿಯಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ಸುಗತಿಯಂಯೇವ ಪರಿಬ್ಭಮನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ

ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಭಗವತೋ ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿತೋ ತಿಂಸವಸ್ಸೇ ಅಸ್ಸಕರಟ್ಠೇ ಅಸ್ಸಕರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಸ್ಮಿಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, “ಸುಜಾತೋ”ತಿಸ್ಸ ನಾಮಂ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ವಡ್ಢತಿ।

ತಸ್ಸ ಪನ ಮಾತರಿ ಕಾಲಕತಾಯ ರಾಜಾ ಅಞ್ಞಂ ರಾಜಧೀತರಂ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಟ್ಠಾನೇ ಠಪೇಸಿ। ಸಾಪಿ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಪುತ್ತಂ ವಿಜಾಯಿ। ತಸ್ಸಾ ರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನೋ “ಭದ್ದೇ, ತಯಾ ಇಚ್ಛಿತಂ ವರಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ವರಂ ಅದಾಸಿ। ಸಾ ಗಹಿತಕಂ ಕತ್ವಾ ಠಪೇತ್ವಾ ಯದಾ ಸುಜಾತಕುಮಾರೋ ಸೋಳಸವಸ್ಸುದ್ದೇಸಿಕೋ ಜಾತೋ, ತದಾ ರಾಜಾನಂ ಆಹ “ದೇವ, ತುಮ್ಹೇಹಿ ಮಮ ಪುತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೇಹಿ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ತಂ ಇದಾನಿ ದೇಥಾ”ತಿ। “ಗಣ್ಹ, ದೇವೀ”ತಿ । “ಮಯ್ಹಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ರಜ್ಜಂ ದೇಥಾ”ತಿ। “ನಸ್ಸ, ವಸಲಿ, ಮಮ ಜೇಟ್ಠಪುತ್ತೇ ದೇವಕುಮಾರಸದಿಸೇ ಸುಜಾತಕುಮಾರೇ ಠಿತೇ ಕಸ್ಮಾ ಏವಂ ವದಸೀ”ತಿ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿ। ದೇವೀ ಪುನಪ್ಪುನಂ ನಿಬನ್ಧನಂ ಕರೋನ್ತೀ ಮನಂ ಅಲಭಿತ್ವಾ ಏಕದಿವಸಂ ಆಹ “ದೇವ, ಯದಿ ಸಚ್ಚೇ ತಿಟ್ಠಸಿ, ದೇಹಿ ಏವಾ”ತಿ। ರಾಜಾ “ಅನುಪಧಾರೇತ್ವಾ ಮಯಾ ಇಮಿಸ್ಸಾ ವರೋ ದಿನ್ನೋ, ಅಯಞ್ಚ ಏವಂ ವದತೀ”ತಿ ವಿಪ್ಪಟಿಸಾರೀ ಹುತ್ವಾ ಸುಜಾತಕುಮಾರಂ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇತ್ವಾ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತೇಸಿ। ಕುಮಾರೋ ಪಿತರಂ ಸೋಚಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಸ್ಸೂನಿ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ “ಅನುಜಾನಾಹಿ, ದೇವ, ಅಹಂ ಅಞ್ಞತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಞ್ಞಾ “ಅಞ್ಞಂ ತೇ ನಗರಂ ಮಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ತತ್ಥ ವಸೇಯ್ಯಾಸೀ”ತಿ ವುತ್ತೇ ಕುಮಾರೋ ನ ಇಚ್ಛಿ। “ಮಮ ಸಹಾಯಾನಂ ರಾಜೂನಂ ಸನ್ತಿಕೇ ಪೇಸೇಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಚ ವುತ್ತೇ ತಮ್ಪಿ ನಾನುಜಾನಿ। ಕೇವಲಂ “ದೇವ, ಅರಞ್ಞಂ ಗಮಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಆಹ। ರಾಜಾ ಪುತ್ತಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಸೀಸೇ ಚುಮ್ಬಿತ್ವಾ “ಮಮಚ್ಚಯೇನ ಇಧಾಗನ್ತ್ವಾ ರಜ್ಜೇ ಪತಿಟ್ಠಹಾ”ತಿ ವತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ।

ಸೋ ಅರಞ್ಞಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವನಚರಕೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ವಸನ್ತೋ ಏಕದಿವಸಂ ಮಿಗವಂ ಗತೋ। ತಸ್ಸ ಸಮಣಕಾಲೇ ಸಹಾಯವರೋ ಏಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹಿತೇಸಿತಾಯ ಮಿಗರೂಪೇನ ತಂ ಪಲೋಭೇನ್ತೋ ಧಾವಿತ್ವಾ ಆಯಸ್ಮತೋ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಸಮೀಪಂ ಪತ್ವಾ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಸೋ “ಇಮಂ ಮಿಗಂ ಇದಾನಿ ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ಉಪಧಾವನ್ತೋ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ತಂ ಅಪಸ್ಸನ್ತೋ ಬಹಿ ಪಣ್ಣಸಾಲಾಯ ಥೇರಂ ನಿಸಿನ್ನಂ ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಚಾಪಕೋಟಿಂ ಓಲುಬ್ಭ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಆದಿತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಸಬ್ಬಂ ತಸ್ಸ ಪವತ್ತಿಂ ಞತ್ವಾ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಅಜಾನನ್ತೋ ವಿಯ ಸಙ್ಗಹಂ ಕರೋನ್ತೋ -

೯೮೧.“ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾ ನಿಸಾರಸ್ಸ, ಧನುಂ ಓಲುಬ್ಭ ತಿಟ್ಠಸಿ।
ಖತ್ತಿಯೋ ನುಸಿ ರಾಜಞ್ಞೋ, ಅದು ಲುದ್ದೋ ವನೇಚರೋ”ತಿ॥ -

ಪುಚ್ಛಿ। ತತ್ಥ **ದಳ್ಹಧಮ್ಮಾ**ತಿ ದಳ್ಹಧನು। ದಳ್ಹಧನು ನಾಮ ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಥಾಮಂ ವುಚ್ಚತಿ। ದ್ವಿಸಹಸ್ಸಥಾಮನ್ತಿ ಚ ಯಸ್ಸ ಆರೋಪಿತಸ್ಸ ಜಿಯಾಯ ಬದ್ಧೋ ಲೋಹಸೀಸಾದೀನಂ ಭಾರೋ ದಣ್ಡೇ ಗಹೇತ್ವಾ ಯಾವ ಕಣ್ಡಪ್ಪಮಾಣಾ ಉಕ್ಖಿತ್ತಸ್ಸ ಪಥವಿತೋ ಮುಚ್ಚತಿ। **ನಿಸಾರಸ್ಸಾ**ತಿ ನಿರತಿಸಯಸಾರಸ್ಸ ವಿಸಿಟ್ಠಸಾರಸ್ಸ ರುಕ್ಖಸ್ಸ ಧನುಂ, ಸಾರತರರುಕ್ಖಮಯಂ ಧನುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಓಲುಬ್ಭಾ**ತಿ ಸನ್ನಿರುಮ್ಭಿತ್ವಾ। **ರಾಜಞ್ಞೋ**ತಿ ರಾಜಕುಮಾರೋ। **ವನೇಚರೋ**ತಿ ವನಚರೋ।

ಅಥ ಸೋ ಅತ್ತಾನಂ ಆವಿಕರೋನ್ತೋ -

೯೮೨.“ಅಸ್ಸಕಾಧಿಪತಿಸ್ಸಾಹಂ, ಭನ್ತೇ ಪುತ್ತೋ ವನೇಚರೋ।
ನಾಮಂ ಮೇ ಭಿಕ್ಖು ತೇ ಬ್ರೂಮಿ, ಸುಜಾತೋ ಇತಿ ಮಂ ವಿದೂ॥

೯೮೩.“ಮಿಗೇ ಗವೇಸಮಾನೋಹಂ, ಓಗಾಹನ್ತೋ ಬ್ರಹಾವನಂ।
ಮಿಗಂ ತಞ್ಚೇವ ನಾದ್ದಕ್ಖಿಂ, ತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾ ಠಿತೋ ಅಹ”ನ್ತಿ॥ -

ಆಹ। ತತ್ಥ **ಅಸ್ಸಕಾಧಿಪತಿಸ್ಸಾತಿ** ಅಸ್ಸಕರಟ್ಠಾಧಿಪತಿನೋ ಅಸ್ಸಕರಾಜಸ್ಸ। **ಭಿಕ್ಖೂತಿ** ಥೇರಂ ಆಲಪತಿ। **ಮಿಗೇ ಗವೇಸಮಾನೋತಿ** ಮಿಗಸೂಕರಾದಿಕೇ ಗವೇಸನ್ತೋ, ಮಿಗವಂ ಚರನ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಥೇರೋ ತೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕರೋನ್ತೋ –

೬೮೪"ಸ್ವಾಗತಂ ತೇ ಮಹಾಪುಞ್ಞ, ಅಥೋ ತೇ ಅದುರಾಗತಂ।
ಏತ್ತೋ ಉದಕಮಾದಾಯ, ಪಾದೇ ಪಕ್ಖಾಲಯಸ್ಸು ತೇ॥

೬೮೫"ಇದಮ್ಪಿ ಪಾನೀಯಂ ಸೀತಂ, ಆಭತಂ ಗಿರಿಗಬ್ಭರಾ।
ರಾಜಪುತ್ತ ತತೋ ಪಿತ್ವಾ, ಸನ್ಥತಸ್ಮಿಂ ಉಪಾವಿಸಾ"ತಿ॥ – ಆಹ।

೬೮೪. ತತ್ಥ **ಅದುರಾಗತನ್ತಿ** ದುರಾಗಮನವಜ್ಜಿತಂ, ಮಹಾಪುಞ್ಞ, ತೇ ಇಧಾಗಮನಂ ಸ್ವಾಗತಂ, ನ ತೇ ಅಪ್ಪಕಮ್ಪಿ ದುರಾಗಮನಂ ಅತ್ಥಿ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಜನನತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। "ಅಧುನಾಗತ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಇದಾನಿ ಆಗಮನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೬೮೫. **ಸನ್ಥತಸ್ಮಿಂ ಉಪಾವಿಸಾತಿ** ಅನನ್ತರಹಿತಾಯ ಭೂಮಿಯಾ ಅನಿಸೀದಿತ್ವಾ ಅಮುಕಸ್ಮಿಂ ತಿಣಸನ್ಥಾರಕೇ ನಿಸೀದಾತಿ।

ತತೋ ರಾಜಕುಮಾರೋ ಥೇರಸ್ಸ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ಆಹ –

೬೮೬"ಕಲ್ಯಾಣೀ ವತ ತೇ ವಾಚಾ, ಸವನೀಯಾ ಮಹಾಮುನಿ।
ನೇಲಾ ಅತ್ಥವತೀ ವಗ್ಗು, ಮನ್ತ್ವಾ ಅತ್ಥಞ್ಚ ಭಾಸಸಿ॥

೬೮೭"ಕಾ ತೇ ರತಿ ವನೇ ವಿಹರತೋ, ಇಸಿನಿಸಭ ವದೇಹಿ ಪುಟ್ಠೋ।
ತವ ವಚನಪಥಂ ನಿಸಾಮಯಿತ್ವಾ, ಅತ್ಥಧಮ್ಮಪದಂ ಸಮಾಚರೇಮಸೇ"ತಿ॥

೬೮೬. ತತ್ಥ **ಕಲ್ಯಾಣೀತಿ** ಸುನ್ದರಾ ಸೋಭನಾ। **ಸವನೀಯಾತಿ** ಸೋತುಂ ಯುತ್ತಾ। **ನೇಲಾತಿ** ನಿದ್ದೋಸಾ। **ಅತ್ಥವತೀತಿ** ಅತ್ಥಯುತ್ತಾ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಾದಿನಾ ಹಿತೇನ ಉಪೇತಾ। **ವಗ್ಗೂತಿ** ಮಧುರಾ। **ಮನ್ತ್ವಾತಿ** ಜಾನಿತ್ವಾ ಪಞ್ಞಾಯ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ। **ಅತ್ಥನ್ತಿ** ಅತ್ಥತೋ ಅನಪೇತಂ ಏಕನ್ತಹಿತಾವಹಂ।

೬೮೭. **ಇಸಿನಿಸಭಾತಿ** ಇಸೀಸು ನಿಸಭ ಆಜಾನೀಯಸದಿಸ। **ವಚನಪಥನ್ತಿ** ವಚನಂ। ವಚನಮೇವ ಹಿ ಅತ್ಥಾಧಿಗಮಸ್ಸ ಉಪಾಯಭಾವತೋ "ವಚನಪಥ"ನ್ತಿ ವುತ್ತಂ। **ಅತ್ಥಧಮ್ಮಪದಂ ಸಮಾಚರೇಮಸೇತಿ** ಇಧ ಚೇವ ಸಮ್ಪರಾಯೇ ಚ ಅತ್ಥಾವಹಂ ಸೀಲಾದಿಧಮ್ಮಕೋಟ್ಠಾಸಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಾಮಸೇ।

ಇದಾನಿ ಥೇರೋ ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿಂ ತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ವದನ್ತೋ –

೬೮೮"ಅಹಿಂಸಾ ಸಬ್ಬಪಾಣೀನಂ, ಕುಮಾರಮ್ಹಾಕ ರುಚ್ಚತಿ।
ಥೇಯ್ಯಾ ಚ ಅತಿಚಾರಾ ಚ, ಮಜ್ಜಪಾನಾ ಚ ಆರತಿ॥

೬೮೯"ಆರತಿ ಸಮಚರಿಯಾ ಚ, ಬಾಹುಸಚ್ಚಂ ಕತಞ್ಞುತಾ।
ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಪಾಸಂಸಾ, ಧಮ್ಮಾ ಏತೇ ಪಸಂಸಿಯಾ"ತಿ॥ – ಆಹ।

೯೮೯. ತತ್ಥ **ಆರತಿ ಸಮಚರಿಯಾ ಚಾ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಾ ಚ ಪಾಪಧಮ್ಮತೋ ಆರತಿ, ಪಟಿವಿರತಿ ಕಾಯಸಮತಾದಿಸಮಚರಿಯಾ ಚ। **ಬಾಹುಸಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಪರಿಯತ್ತಿಬಾಹುಸಚ್ಚಂ। **ಕತಞ್ಞುತಾ**ತಿ ಪರೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಕತಸ್ಸ ಉಪಕಾರಸ್ಸ ಜಾನನಾ। **ಪಾಸಂಸಾ**ತಿ ಅತ್ಥಕಾಮೇಹಿ ಕುಲಪುತ್ತೇಹಿ ಪಕಾರತೋ ಆಸಂಸಿತಬ್ಬಾ। **ಧಮ್ಮಾ ಏತೇ**ತಿ ಏತೇ ಯಥಾವುತ್ತಾ ಅಹಿಂಸಾದಿಧಮ್ಮಾ। **ಪಸಂಸಿಯಾ**ತಿ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಪಸಂಸಿತಬ್ಬಾ।

ಏವಂ ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿಂ ವತ್ವಾ ಅನಾಗತಂಸಞಾಣೇನ ಆಯುಸಙ್ಖಾರೇ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ "ಪಞ್ಚಮಾಸಮತ್ತಮೇವಾ"ತಿ ದಿಸ್ವಾ ತಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ದಳ್ಹಂ ತತ್ಥ ಸಮ್ಮಾಪಟಿಪತ್ತಿಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಂ ಇಮಂ ಗಾಥಮಾಹ -

೯೯೦."ಸನ್ತಿಕೇ ಮರಣಂ ತುಯ್ಹಂ, ಓರಂ ಮಾಸೇಹಿ ಪಞ್ಚಹಿ।
ರಾಜಪುತ್ತ ವಿಜಾನಾಹಿ, ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಮೋಚಯಾ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅತ್ತಾನಂ ಪರಿಮೋಚಯಾ**ತಿ ಅತ್ತಾನಂ ಅಪಾಯದುಕ್ಖತೋ ಮೋಚೇಹಿ।

ತತೋ ಕುಮಾರೋ ಅತ್ತನೋ ಮುತ್ತಿಯಾ ಉಪಾಯಂ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ ಆಹ -

೯೯೧."ಕತಮಂ ಸ್ವಾಹಂ ಜನಪದಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಿಞ್ಚ ಪೋರಿಸಂ।
ಕಾಯ ವಾ ಪನ ವಿಜ್ಜಾಯ, ಭವೇಯ್ಯಂ ಅಜರಾಮರೋ"ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಕತಮಂ ಸ್ವಾಹ**ನ್ತಿ ಕತಮಂ ಸು ಅಹಂ, ಕತಮಂ ನೂತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಿಂ ಕಮ್ಮಂ ಕಿಞ್ಚ ಪೋರಿಸ**ನ್ತಿ ಕತ್ವಾತಿ ವಚನಸೇಸೋ। **ಪೋರಿಸ**ನ್ತಿ ಪುರಿಸಕಿಚ್ಚಂ।

ತತೋ ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಅವೋಚ -

೯೯೨."ನ ವಿಜ್ಜತೇ ಸೋ ಪದೇಸೋ, ಕಮ್ಮಂ ವಿಜ್ಜಾ ಚ ಪೋರಿಸಂ।
ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ ಭವೇ ಮಚ್ಚೋ, ರಾಜಪುತ್ತಾಜರಾಮರೋ॥

೯೯೩."ಮಹದ್ಧನಾ ಮಹಾಭೋಗಾ, ರಟ್ಠವನ್ತೋಪಿ ಖತ್ತಿಯಾ।
ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾಸೇ, ತೇಪಿ ನೋ ಅಜರಾಮರಾ॥

೯೯೪."ಯದಿ ತೇ ಸುತಾ ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡುಪುತ್ತಾ, ಸೂರಾ ವೀರಾ ವಿಕ್ಕನ್ತಪ್ಪಹಾರಿನೋ।
ತೇಪಿ ಆಯುಕ್ಖಯಂ ಪತ್ತಾ, ವಿದ್ಧಸ್ತಾ ಸಸ್ಸತೀಸಮಾ॥

೯೯೫."ಖತ್ತಿಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾ ವೇಸ್ಸಾ, ಸುದ್ದಾ ಚಣ್ಡಾಲಪುಕ್ಕುಸಾ।
ಏತೇ ಚಞ್ಞೇ ಚ ಜಾತಿಯಾ, ತೇಪಿ ನೋ ಅಜರಾಮರಾ॥

೯೯೬."ಯೇ ಮನ್ತಂ ಪರಿವತ್ತೇನ್ತಿ, ಛಳಙ್ಗಂ ಬ್ರಹ್ಮಚಿನ್ತಿತಂ।
ಏತೇ ಚಞ್ಞೇ ಚ ವಿಜ್ಜಾಯ, ತೇಪಿ ನೋ ಅಜರಾಮರಾ॥

೯೯೭."ಇಸಯೋ ಚಾಪಿ ಯೇ ಸನ್ತಾ, ಸಞ್ಞತತ್ತಾ ತಪಸ್ಸಿನೋ।
ಸರೀರಂ ತೇಪಿ ಕಾಲೇನ, ವಿಜಹನ್ತಿ ತಪಸ್ಸಿನೋ॥

೯೯೮“ಭಾವಿತತ್ತಾಪಿ ಅರಹನ್ತೋ, ಕತಕಿಚ್ಚಾ ಅನಾಸವಾ।
ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಿ ಇಮಂ ದೇಹಂ, ಪುಞ್ಞಪಾಪಪರಿಕ್ಖಯಾ”ತಿ॥

೯೯೨. ತತ್ಥ **ಯತ್ಥ ಗನ್ತ್ವಾ**ತಿ ಯಂ ಪದೇಸಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ ವಿಜ್ಜಂ ಪೋರಿಸಞ್ಚ ಕಾಯಪಯೋಗೇನ ಇತರಪಯೋಗೇನ ಚ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಪಾಪುಣಿತ್ವಾ ಭವೇಯ್ಯ ಅಜರಾಮರೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೩. ಹೇಟ್ಠಿಮಕೋಟಿಯಾ ಕೋಟಿಸತಾದಿಪರಿಮಾಣಂ ಸಂಹರಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಮಹನ್ತಂ ಧನಂ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮಹದ್ಧನಾ**। ಕುಮ್ಭತ್ತಯಾದಿಕಹಾಪಣಪರಿಬ್ಬಯೋ ಮಹನ್ತೋ ಭೋಗೋ ಏತೇಸನ್ತಿ **ಮಹಾಭೋಗಾ**। **ರಟ್ಠವನ್ತೋ**ತಿ ರಟ್ಠಸಾಮಿಕಾ, ಅನೇಕಯೋಜನಪರಿಮಾಣಂ ರಟ್ಠಂ ಪಸಾಸನ್ತಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಖತ್ತಿಯಾ**ತಿ ಖತ್ತಿಯಜಾತಿಕಾ। **ಪಹೂತಧನಧಞ್ಞಾಸೇ**ತಿ ಮಹಾಧನಧಞ್ಞಸನ್ನಿಚಯಾ, ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಚ ಸತ್ತಟ್ಠಸಂವಚ್ಛರಪಹೋನಕಧನಧಞ್ಞಸನ್ನಿಚಯಾ। **ತೇಪಿ ನೋ ಅಜರಾಮರಾ**ತಿ ಜರಾಮರಣಧಮ್ಮಾ ಏವ, ಮಹದ್ಧನತಾದೀನಿಪಿ ತೇಸಂ ಉಪರಿ ನಿಪತನ್ತಂ ಜರಾಮರಣಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೪. **ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡುಪುತ್ತಾ**ತಿ ಅನ್ಧಕವೇಣ್ಡುಸ್ಸ ಪುತ್ತಾತಿ ಪಞ್ಞಾತಾ। **ಸೂರಾ**ತಿ ಸತ್ತಿಮನ್ತೋ। **ವೀರಾ**ತಿ ವೀರಿಯವನ್ತೋ। **ವಿಕ್ಕನ್ತಪ್ಪಹಾರಿನೋ**ತಿ ಸೂರವೀರಭಾವೇನೇವ ಪಟಿಸತ್ತುಬಲಂ ವಿಕ್ಕಮ್ಮ ಪಸಯ್ಹ ಪಹರಣಸೀಲಾ। **ವಿದ್ಧಸ್ತಾ**ತಿ ವಿನಟ್ಠಾ। **ಸಸ್ಸತೀಸಮಾ**ತಿ ಕುಲಪರಮ್ಪರಾಯ ಸಸ್ಸತೀಹಿ ಚನ್ದಸೂರಿಯಾದೀಹಿ ಸಮಾನಾ, ತೇಪಿ ಅಚಿರಕಾಲಪವತ್ತಕುಲನ್ವಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೫. **ಜಾತಿಯಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ಜಾತಿಯಾ, ವಿಸಿಟ್ಠತರಾ ಪನ ಜಾತಿಪಿ ನೇಸಂ ಜರಾಮರಣಂ ನಿವತ್ತೇತುಂ ನ ಸಕ್ಕೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೯೯೬. **ಮನ್ತ**ನ್ತಿ ವೇದಂ। **ಛಳಙ್ಗ**ನ್ತಿ ಕಪ್ಪಬ್ಯಾಕರಣನಿರುತ್ತಿಸಿಕ್ಖಾಛನ್ದೋವಿಚಿತಿಜೋತಿಸತ್ಥಸಙ್ಖಾತೇಹಿ ಛಹಿ ಅಙ್ಗೇಹಿ ಛಳಙ್ಗಂ। **ಬ್ರಹ್ಮಚಿನ್ತಿತ**ನ್ತಿ ಬ್ರಹ್ಮೇಹಿ ಅಟ್ಠಕಾದೀಹಿ ಚಿನ್ತಿತಂ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುನಾ ದಿಟ್ಠಂ।

೯೯೭. **ಸನ್ತಾ**ತಿ ಉಪಸನ್ತಕಾಯವಚೀಕಮ್ಮನ್ತಾ। **ಸಞ್ಞತತ್ತಾ**ತಿ ಸಞ್ಞತಚಿತ್ತಾ। **ತಪಸ್ಸಿನೋ**ತಿ ತಪನಿಸ್ಸಿತಾ।

ಇದಾನಿ ಕುಮಾರೋ ಅತ್ತನಾ ಕತ್ತಬ್ಬಂ ವದನ್ತೋ –

೯೯೯“ಸುಭಾಸಿತಾ ಅತ್ಥವತೀ, ಗಾಥಾಯೋ ತೇ ಮಹಾಮುನಿ।
ನಿಜ್ಝತ್ತೋಮ್ಹಿ ಸುಭಟ್ಠೇನ, ತ್ವಞ್ಚ ಮೇ ಸರಣಂ ಭವಾ”ತಿ॥ –

ಆಹ । ತತ್ಥ **ನಿಜ್ಝತ್ತೋಮ್ಹೀ**ತಿ ನಿಜ್ಝಾಪಿತೋ ಧಮ್ಮೋಜಸಞ್ಞಾಯ ಸಞ್ಞತ್ತಿಗತೋ ಅಮ್ಹಿ। **ಸುಭಟ್ಠೇನಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಭಾಸಿತೇನ।

ತತೋ ಥೇರೋ ತಂ ಅನುಸಾಸನ್ತೋ ಇಮಂ ಗಾಥಂ ಅಭಾಸಿ –

೧೦೦೦“ಮಾ ಮಂ ತ್ವಂ ಸರಣಂ ಗಚ್ಛ, ತಮೇವ ಸರಣಂ ವಜ।
ಸಕ್ಯಪುತ್ತಂ ಮಹಾವೀರಂ, ಯಮಹಂ ಸರಣಂ ಗತೋ”ತಿ॥

ತತೋ ರಾಜಕುಮಾರೋ ಆಹ –

೧೦೦೧“ಕತರಸ್ಮಿಂ ಸೋ ಜನಪದೇ, ಸತ್ಥಾ ತುಮ್ಹಾಕ ಮಾರಿಸ।
ಅಹಮ್ಪಿ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ಜಿನಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲ”ನ್ತಿ॥

ಪುನ ಥೇರೋ ಆಹ –

೧೦೦‘‘ಪುರತ್ಥಿಮಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ, ಓಕ್ಕಾಕಕುಲಸಮ್ಭವೋ।
ತತ್ಥಾಸಿ ಪುರಿಸಾಜಞ್ಞೋ, ಸೋ ಚ ಖೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ’’ತಿ॥

ತತ್ಥ ಥೇರೇನ ನಿಸಿನ್ನಪದೇಸತೋ ಮಜ್ಝಿಮದೇಸಸ್ಸ ಪಾಚೀನದಿಸಾಭಾಗತ್ತಾ ವುತ್ತಂ **‘‘ಪುರತ್ಥಿಮಸ್ಮಿಂ ಜನಪದೇ’’**ತಿ।

ಏವಂ ಸೋ ರಾಜಪುತ್ತೋ ಥೇರಸ್ಸ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಸುತ್ವಾ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೧೦೦‘‘ಸಚೇ ಹಿ ಬುದ್ಧೋ ತಿಟ್ಠೇಯ್ಯ, ಸತ್ಥಾ ತುಮ್ಹಾಕ ಮಾರಿಸ।
ಯೋಜನಾನಿ ಸಹಸ್ಸಾನಿ, ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಂ ಪಯಿರುಪಾಸಿತುಂ॥

೧೦೦‘‘ಯತೋ ಚ ಖೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಸತ್ಥಾ ತುಮ್ಹಾಕ ಮಾರಿಸ।
ನಿಬ್ಬುತಮ್ಪಿ ಮಹಾವೀರಂ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಸರಣಂ ಅಹಂ॥

೧೦೦‘‘ಉಪೇಮಿ ಸರಣಂ ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚಾಪಿ ಅನುತ್ತರಂ।
ಸಙ್ಘಞ್ಚ ನರದೇವಸ್ಸ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಸರಣಂ ಅಹಂ॥

೧೦೦‘‘ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಾಮಿ ಖಿಪ್ಪಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಾಮಿ।
ಅಮಜ್ಜಪೋ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಭಣಾಮಿ, ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಹೋಮಿ ತುಟ್ಠೋ’’ತಿ॥

ಏವಂ ಪನ ತಂ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಿತಂ ಥೇರೋ ಏವಮಾಹ ‘‘ರಾಜಕುಮಾರ, ತುಯ್ಹಂ ಇಧ ಅರಞ್ಞವಾಸೇನ ಅತ್ಥೋ ನತ್ಥಿ, ನ ಚಿರಂ ತವ ಜೀವಿತಂ, ಪಞ್ಚಮಾಸಬ್ಭನ್ತರೇ ಏವ ಕಾಲಂ ಕರಿಸ್ಸಸಿ, ತಸ್ಮಾ ತವ ಪಿತು ಸನ್ತಿಕಮೇವ ಗನ್ತ್ವಾ ದಾನಾದೀನಿ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸಗ್ಗಪರಾಯಣೋ ಭವೇಯ್ಯಾಸೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕೇ ಧಾತುಯೋ ದತ್ವಾ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ಸೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ‘‘ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ತುಮ್ಹಾಕಂ ವಚನೇನ ಇತೋ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ತುಮ್ಹೇಹಿಪಿ ಮಯ್ಹಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ತತ್ಥ ಆಗನ್ತಬ್ಬ’’ನ್ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಅಧಿವಾಸನಂ ವಿದಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಿತು ನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಭಾವಂ ರಞ್ಞೋ ನಿವೇದೇಸಿ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಪರಿವಾರೋ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಕುಮಾರಂ ಆಲಿಙ್ಗಿತ್ವಾ ಅನ್ತೇಪುರಂ ನೇತ್ವಾ ಅಭಿಸಿಞ್ಚಿತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ಕುಮಾರೋ ‘‘ದೇವ, ಮಯ್ಹಂ ಅಪ್ಪಕಂ ಆಯು, ಇತೋ ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಮರಣಂ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ಕಿಂ ಮೇ ರಜ್ಜೇನ, ತುಮ್ಹೇ ನಿಸ್ಸಾಯ ಪುಞ್ಞಮೇವ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಗುಣಂ ರತನತ್ತಯಸ್ಸ ಚ ಆನುಭಾವಂ ಪವೇದೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ಸಂವೇಗಪ್ಪತ್ತೋ ರತನತ್ತಯೇ ಚ ಥೇರೇ ಚ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಮಹನ್ತಂ ವಿಹಾರಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ಮಹಾಕಚ್ಚಾಯನತ್ಥೇರಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ ದೂತಂ ಪಾಹೇಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ರಾಜಾನಂ ಮಹಾಜನಞ್ಚ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಆಗಚ್ಛಿ। ರಾಜಾ ಚ ಸಪರಿವಾರೋ ದೂರತೋವ ಪಚ್ಚುಗ್ಗಮನಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ವಿಹಾರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ಚತೂಹಿ ಪಚ್ಚಯೇಹಿ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಕುಮಾರೋ ಚ ಸೀಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಿತ್ವಾ ಥೇರಂ ಭಿಕ್ಖೂ ಚೇವ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹನ್ತೋ ದಾನಾನಿ ದದನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಚತುನ್ನಂ ಮಾಸಾನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ಸತ್ತರತನಪಟಿಮಣ್ಡಿತೋ ಸತ್ತಯೋಜನಪ್ಪಮಾಣೋ ರಥೋ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ಅನೇಕಾನಿ ಚಸ್ಸ ಅಚ್ಛರಾಸಹಸ್ಸಾನಿ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ।

ರಾಜಾ ಕುಮಾರಸ್ಸ ಸರೀರಸಕ್ಕಾರಂ ಕತ್ವಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘಸ್ಸ ಚ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಚೇತಿಯಸ್ಸ ಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ, ತತ್ಥ ಮಹಾಜನೋ ಸನ್ನಿಪತಿ, ಥೇರೋಪಿ ಸಪರಿವಾರೋ ತಂ ಪದೇಸಂ ಉಪಗಞ್ಛಿ। ಅಥ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಕತಞ್ಞುತಾಯ "ಗನ್ತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸಾಸನಗುಣೇ ಚ ಪಾಕಟೇ ಕರಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ದಿಬ್ಬರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ಮಹತಾ ಪರಿವಾರೇನ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ರಥಾ ಓರುಯ್ಹ ಥೇರಸ್ಸ ಪಾದೇ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಿತರಾ ಸದ್ಧಿಂ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪಯಿರುಪಾಸಮಾನೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಥೇರೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೧೦೦೮.
"ಸಹಸ್ಸರಂಸೀವ ಯಥಾಮಹಪ್ಪಭೋ, ದಿಸಂ ಯಥಾ ಭಾತಿ ನಭೇ ಅನುಕ್ಕಮಂ।
ತಥಾಪಕಾರೋ ತವಾಯಂ ಮಹಾರಥೋ, ಸಮನ್ತತೋ ಯೋಜನಸತ್ತಮಾಯತೋ॥

೧೦೦೯.
"ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇಹಿ ಸಮನ್ತಮೋತ್ಥಟೋ, ಉರಸ್ಸ ಮುತ್ತಾಹಿ ಮಣೀಹಿ ಚಿತ್ತಿತೋ।
ಲೇಖಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚ, ಸೋಭೇನ್ತಿ ವೇಳುರಿಯಮಯಾ ಸುನಿಮ್ಮಿತಾ॥

೧೦೧೦.
"ಸೀಸಞ್ಚಿದಂ ವೇಳುರಿಯಸ್ಸ ನಿಮ್ಮಿತಂ, ಯುಗಞ್ಚಿದಂ ಲೋಹಿತಕಾಯ ಚಿತ್ತಿತಂ।
ಯುತ್ತಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚ, ಸೋಭನ್ತಿ ಅಸ್ಸಾ ಚ ಇಮೇ ಮನೋಜವಾ॥

೧೦೧೧.
"ಸೋ ತಿಟ್ಠಸಿ ಹೇಮರಥೇ ಅಧಿಟ್ಠಿತೋ, ದೇವಾನಮಿನ್ದೋವ ಸಹಸ್ಸವಾಹನೋ।
ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಾಹಂ ಯಸವನ್ತ ಕೋವಿದಂ, ಕಥಂ ತಯಾ ಲದ್ಧೋ ಅಯಂ ಉಳಾರೋ"ತಿ॥

೧೦೦೮. ತತ್ಥ **ಸಹಸ್ಸರಂಸೀತಿ** ಸೂರಿಯೋ। ಸೋ ಹಿ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸರಂಸಿಮನ್ತತಾಯ "ಸಹಸ್ಸರಂಸೀ"ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಯಥಾಮಹಪ್ಪಭೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ಮಹತ್ತಸ್ಸ ಅನುರೂಪಪ್ಪಭೋ। ಯಥಾ ಹಿ ಮಹತ್ತೇನ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲೇನ ಸದಿಸಂ ಜೋತಿಮಣ್ಡಲಂ ನತ್ಥಿ, ಏವಂ ಪಭಾಯಪಿ। ತಥಾ ಹಿ ತಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ತೀಸು ಮಹಾದೀಪೇಸು ಆಲೋಕಂ ಫರನ್ತಂ ತಿಟ್ಠತಿ। **ದಿಸಂ ಯಥಾ ಭಾತಿ ನಭೇ ಅನುಕ್ಕಮನ್ತಿ** ನಭೇ ಆಕಾಸೇ ಯಥೇವ ದಿಸಂ ಅನುಕ್ಕಮನ್ತೋ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಯಥಾ ಯೇನ ಪಕಾರೇನ ಭಾತಿ ದಿಬ್ಬತಿ ಜೋತತಿ। **ತಥಾಪಕಾರೋತಿ** ತಾದಿಸಾಕಾರೋ। **ತವಾಯನ್ತಿ** ತವ ಅಯಂ।

೧೦೦೯. **ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇಹೀತಿ** ಸುವಣ್ಣಮಯೇಹಿ ಪಟ್ಟೇಹಿ। **ಸಮನ್ತಮೋತ್ಥಟೋ** ಸಮನ್ತತೋ ಛಾದಿತೋ। **ಉರಸ್ಸಾತಿ** ಉರೋ ಅಸ್ಸ, ರಥಸ್ಸ ಉರೋತಿ ಚ ಈಸಾಮೂಲಂ ವದತಿ। **ಲೇಖಾತಿ** ವೇಳುರಿಯಮಯಾ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಲತಾಕಮ್ಮಾದಿಲೇಖಾ। ತಾಸಂ ಸುವಣ್ಣಪಟ್ಟೇಸು ಚ ರಜತಪಟ್ಟೇಸು ಚ ದಿಸ್ಸಮಾನತ್ತಾ ವುತ್ತಂ "**ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚಾ**"ತಿ। **ಸೋಭೇನ್ತೀತಿ** ರಥಂ ಸೋಭಯನ್ತಿ।

೧೦೧೦. **ಸೀಸನ್ತಿ** ರಥಕುಬ್ಬರಸೀಸಂ। **ವೇಳುರಿಯಸ್ಸ ನಿಮ್ಮಿತನ್ತಿ** ವೇಳುರಿಯೇನ ನಿಮ್ಮಿತಂ, ವೇಳುರಿಯಮಣಿಮಯನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲೋಹಿತಕಾಯಾತಿ** ಲೋಹಿತಕಮಣಿನಾ, ಯೇನ ಕೇನಚಿ ರತ್ತಮಣಿನಾ ವಾ। **ಯುತ್ತಾತಿ** ಯೋಜಿತಾ, ಅಥ ವಾ **ಯೋತ್ತಾ ಸುವಣ್ಣಸ್ಸ ಚ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಚ ರೂಪಿಯಮಯಾ ಚ ಯೋತ್ತಾ, ಸಜ್ಝಲಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೧೧. **ಅಧಿಟ್ಠಿತೋತಿ** ಅತ್ತನೋ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಸಕಲಮಿದಂ ಠಾನಂ ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ಠಿತೋ। **ಸಹಸ್ಸವಾಹನೋತಿ** ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತವಾಹನೋ, ಸಹಸ್ಸಆಜಾನೀಯಯುತ್ತರಥೋ ದೇವಾನಮಿನ್ದೋ ಯಥಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಯಸವನ್ತಾತಿ** ಆಲಪನಂ, ಯಸಸ್ಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೋವಿದನ್ತಿ** ಕುಸಲಞಾಣವನ್ತಂ, ರಥಾರೋಹನೇ ವಾ ಛೇಕಂ। **ಅಯಂ ಉಳಾರೋತಿ** ಅಯಂ ಉಳಾರೋ ಮಹನ್ತೋ ಯಸೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏವಂ ಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೧೦೧೧. ‘ಸುಜಾತೋ ನಾಮಹಂ ಭನ್ತೇ, ರಾಜಪುತ್ತೋ ಪುರೇ ಅಹುಂ।
ತ್ವಞ್ಚ ಮಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ, ಸಞ್ಞಮಸ್ಮಿಂ ನಿವೇಸಯಿ॥

೧೦೧೨. ‘ಖೀಣಾಯುಕಞ್ಚ ಮಂ ಞತ್ವಾ, ಸರೀರಂ ಪಾದಾಸಿ ಸತ್ಥುನೋ।
ಇಮಂ ಸುಜಾತ ಪೂಜೇಹಿ, ತಂ ತೇ ಅತ್ಥಾಯ ಹೇಹಿತಿ॥

೧೦೧೩. ‘ಸ್ವಾಹಂ ಗನ್ಧೇಹಿ ಮಾಲೇಹಿ, ಪೂಜಯಿತ್ವಾ ಸಮುಯ್ಯುತೋ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ಉಪಪನ್ನೋಮ್ಹಿ ನನ್ದನಂ॥

೧೦೧೪. ‘ನನ್ದನೇ ಚ ವನೇ ರಮ್ಮೇ, ನಾನಾದಿಜಗಣಾಯುತೇ।
ರಮಾಮಿ ನಚ್ಚಗೀತೇಹಿ, ಅಚ್ಛರಾಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋ’’ತಿ॥

೧೦೧೨-೩. ತತ್ಥ **ಸರೀರ**ನ್ತೇ ಸರೀರಧಾತುಂ। **ಹೇಹಿತೀ**ತಿ ಭವಿಸ್ಸತಿ। **ಸಮುಯ್ಯುತೋ**ತಿ ಸಮ್ಮಾ ಉಯ್ಯುತ್ತೋ, ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಮತ್ಥಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪದಕ್ಖಿಣಂ ಕತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಆಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ರಥಂ ಆರುಯ್ಹ ದೇವಲೋಕಮೇವ ಗತೋ। ಥೇರೋಪಿ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ವಿತ್ಥಾರೇನ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಕಥೇಸಿ। ಸಾ ಧಮ್ಮಕಥಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸಿ। ಅಥ ಥೇರೋ ತಂ ಸಬ್ಬಂ ಅತ್ತನಾ ಚ ತೇನ ಚ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾಲೇ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ, ತೇ ಚ ತಂ ತಥಾ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೋಪೇಸುನ್ತಿ।

ಚೂಳರಥವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೪. ಮಹಾರಥವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಹಯವಾಹನಂ ಸುಭನ್ತಿ ಮಹಾರಥವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಗೋಪಾಲಸ್ಸ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಮಹನ್ತಂ ದಿಬ್ಬರಥಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಉಯ್ಯಾನಕೀಳನತ್ಥಂ ಗಚ್ಛನ್ತಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಪಾತುರಹೋಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನೋ ಸಹಸಾ ರಥತೋ ಓರುಯ್ಹ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಸಿರಸಿ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ತಸ್ಸಿದಂ ಪುಬ್ಬಕಮ್ಮಂ - ಸೋ ಕಿರ ವಿಪಸ್ಸಿಂ ಭಗವನ್ತಂ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಾಯ ಪೂಜೇತ್ವಾ ‘‘ಇಮಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಮಯ್ಹಂ ಭವೇ ಭವೇ ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ ಉರಚ್ಛದಮಾಲಾ ನಿಬ್ಬತ್ತತೂ’’ತಿ ಕತಪಣಿಧಾನಾಯ ಅನೇಕಕಪ್ಪೇಸು ಸುಗತೀಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತಿಯಾ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಕಿಕಿಸ್ಸ ಕಾಸಿರಞ್ಞೋ ಅಗ್ಗಮಹೇಸಿಯಾ ಕುಚ್ಛಿಮ್ಹಿ ನಿಬ್ಬತ್ತಾಯ ಯಥಾಪಣಿಧಾನಂ ಸುವಣ್ಣಮಾಲಾಲಾಭೇನ ‘‘ಉರಚ್ಛದಮಾಲಾ’’ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಾಯ ದೇವಕಞ್ಞಾಸದಿಸಾಯ ರಾಜಧೀತಾಯ ಆಚರಿಯೋ ಗೋಪಾಲೋ ನಾಮ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಹುತ್ವಾ ಸಸಾವಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಅಸದಿಸದಾನಾದೀನಿ ಮಹಾದಾನಾನಿ ಪವತ್ತೇತ್ವಾ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಅಪರಿಪಕ್ಕಭಾವೇನ ಅತ್ತಾನಂ ರಾಜಧೀತರಞ್ಚ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಸತ್ಥಾರಾ ದೇಸಿತಂ ಧಮ್ಮಂ ಸುತ್ವಾಪಿ ವಿಸೇಸಂ ನಿಬ್ಬತ್ತೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತೋ ಪುಥುಜ್ಜನಕಾಲಕಿರಿಯಮೇವ ಕತ್ವಾ ಯಥೂಪಚಿತಪುಞ್ಞಾನುಭಾವೇನ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಯೋಜನಸತಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಅನೇಕಕೋಟಿಅಚ್ಛರಾಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ, ಸತ್ತರತನಮಯೋ ಚಸ್ಸ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತೋ

ಸುವಿಭತ್ತಭಿತ್ತಿವಿಚಿತ್ತೋ ಸಿನಿದ್ಧಮಧುರನಿಗ್ಘೋಸೋ ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಸಮುದಯೇನ ಅವಹಸನ್ತೋ ವಿಯ ದಿವಙ್ಕರಮಣ್ಡಲಂ ದಿಬ್ಬೋ ಆಜಞ್ಞರಥೋ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಸೋ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವಿತ್ವಾ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವೇಸುಯೇವ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ಯಥಾವುತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿವಿಭವೋ ಗೋಪಾಲೋ ಏವ ನಾಮ ದೇವಪುತ್ತೋ ಹುತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸುಯೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ‘‘ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ…ಪೇ॰… ಅಞ್ಜಲಿಂ ಸಿರಸಿ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸೀ’’ತಿ।

ಏವಂ ಪನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಠಿತಂ ತಂ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೧೦೧೫. ‘ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಹಯವಾಹನಂ ಸುಭಂ, ಆರುಯ್ಹಿಮಂ ಸನ್ದನಂ ನೇಕಚಿತ್ತಂ।
ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಅಭಿತೋ ಅನುಕ್ಕಮಂ, ಪುರಿನ್ದದೋ ಭೂತಪತೀವ ವಾಸವೋ॥

೧೦೧೬. ‘ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ ತೇ ರಥಕುಬ್ಬರಾ ಉಭೋ, ಫಲೇಹಿ ಅಂಸೇಹಿ ಅತೀವ ಸಙ್ಗತಾ।
ಸುಜಾತಗುಮ್ಬಾ ನರವೀರನಿಟ್ಠಿತಾ, ವಿರೋಚತಿ ಪನ್ನರಸೇವ ಚನ್ದೋ॥

೧೦೧೭. ‘ಸುವಣ್ಣಜಾಲಾವತತೋ ರಥೋ ಅಯಂ, ಬಹೂಹಿ ನಾನಾರತನೇಹಿ ಚಿತ್ತಿತೋ।
ಸುನನ್ದಿಘೋಸೋ ಚ ಸುಭಸ್ಸರೋ ಚ, ವಿರೋಚತೀ ಚಾಮರಹತ್ಥಬಾಹುಭಿ॥

೧೦೧೮. ‘ಇಮಾ ಚ ನಾಭ್ಯೋ ಮನಸಾಭಿನಿಮ್ಮಿತಾ, ರಥಸ್ಸ ಪಾದನ್ತರಮಜ್ಝಭೂಸಿತಾ।
ಇಮಾ ಚ ನಾಭ್ಯೋ ಸತರಾಜಿಚಿತ್ತಿತಾ, ಸತೇರತಾ ವಿಜ್ಜುರಿವಪ್ಪಭಾಸರೇ॥

೧೦೧೯. ‘ಅನೇಕಚಿತ್ತಾವತತೋ ರಥೋ ಅಯಂ, ಪುಥೂ ಚ ನೇಮೀ ಚ ಸಹಸ್ಸರಂಸಿಕೋ।
ತೇಸಂ ಸರೋ ಸುಯ್ಯತಿ ವಗ್ಗುರೂಪೋ, ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಂ ತೂರಿಯಮಿವಪ್ಪವಾದಿತಂ॥

೧೦೨೦. ‘ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಂ ಮಣಿಚನ್ದಕಪ್ಪಿತಂ, ಸದಾ ವಿಸುದ್ಧಂ ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರಂ।
ಸುವಣ್ಣರಾಜೀಹಿ ಅತೀವ ಸಙ್ಗತಂ, ವೇಳುರಿಯರಾಜೀವ ಅತೀವ ಸೋಭತಿ॥

೧೦೨೧. ‘ಇಮೇ ಚ ವಾಳೀ ಮಣಿಚನ್ದಕಪ್ಪಿತಾ, ಆರೋಹಕಮ್ಬೂ ಸುಜವಾ ಬ್ರಹೂಪಮಾ।
ಬ್ರಹಾ ಮಹನ್ತಾ ಬಲಿನೋ ಮಹಾಜವಾ, ಮನೋ ತವಞ್ಞಾಯ ತಥೇವ ಸಿಂಸರೇ॥

೧೦೨೨. ‘ಇಮೇ ಚ ಸಬ್ಬೇ ಸಹಿತಾ ಚತುಕ್ಕಮಾ, ಮನೋ ತವಞ್ಞಾಯ ತಥೇವ ಸಿಂಸರೇ।
ಸಮಂ ವಹನ್ತೀ ಮುದುಕಾ ಅನುದ್ಧತಾ, ಆಮೋದಮಾನಾ ತುರಗಾನಮುತ್ತಮಾ॥

೧೦೨೩. ‘ಧುನನ್ತಿ ವಗ್ಗನ್ತಿ ಪತನ್ತಿ ಚಮ್ಬರೇ, ಅಬ್ಭುದ್ಧುನನ್ತಾ ಸುಕತೇ ಪಿಳನ್ಧನೇ।
ತೇಸಂ ಸರೋ ಸುಯ್ಯತಿ ವಗ್ಗುರೂಪೋ, ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕಂ ತೂರಿಯಮಿವಪ್ಪವಾದಿತಂ॥

೧೦೨೪. ‘ರಥಸ್ಸ ಘೋಸೋ ಅಪಿಳನ್ಧನಾನ ಚ, ಖುರಸ್ಸ ನಾದೋ ಅಭಿಹಿಂಸನಾಯ ಚ।
ಘೋಸೋ ಸುವಗ್ಗೂ ಸಮಿತಸ್ಸ ಸುಯ್ಯತಿ, ಗನ್ಧಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಸಂವನೇ॥

೧೦೯‘ರಥೇ ಠಿತಾತಾ ಮಿಗಮನ್ದಲೋಚನಾ, ಆಳಾರಪಮ್ಹಾ ಹಸಿತಾ ಪಿಯಂವದಾ।
ವೇಳುರಿಯಜಾಲಾವತತಾ ತನುಚ್ಛವಾ, ಸದೇವ ಗನ್ಧಬ್ಬಸೂರಗ್ಗಪೂಜಿತಾ॥

೧೦೯‘ತಾ ರತ್ತರತ್ತಮ್ಬರಪೀತವಾಸಸಾ, ವಿಸಾಲನೇತ್ತಾ ಅಭಿರತ್ತಲೋಚನಾ।
ಕುಲೇ ಸುಜಾತಾ ಸುತನೂ ಸುಚಿಮ್ಹಿತಾ, ರಥೇ ಠಿತಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ॥

೧೦೯‘ತಾ ಕಮ್ಬುಕೇಯೂರಧರಾ ಸುವಾಸಸಾ, ಸುಮಜ್ಝಿಮಾ ಊರುಥನೂಪಪನ್ನಾ।
ವಟ್ಟಙ್ಗುಲಿಯೋ ಸುಮುಖಾ ಸುದಸ್ಸನಾ, ರಥೇ ಠಿತಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ॥

೧೦೯‘ಅಞ್ಞಾ ಸುವೇಣೀ ಸುಸು ಮಿಸ್ಸಕೇಸಿಯೋ, ಸಮಂ ವಿಭತ್ತಾಹಿ ಪಭಸ್ಸರಾಹಿ ಚ।
ಅನುಬ್ಬತಾ ತಾ ತವ ಮಾನಸೇ ರತಾ, ರಥೇ ಠಿತಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ॥

೧೦೯‘ಆವೇಳಿನಿಯೋ ಪದುಮುಪ್ಪಲಚ್ಛದಾ, ಅಲಙ್ಕತಾ ಚನ್ದನಸಾರವಾಸಿತಾ।
ಅನುಬ್ಬತಾ ತಾ ತವ ಮಾನಸೇ ರತಾ, ರಥೇ ಠಿತಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ॥

೧೦೩‘ತಾ ಮಾಲಿನಿಯೋ ಪದುಮುಪ್ಪಲಚ್ಛದಾ, ಅಲಙ್ಕತಾ ಚನ್ದನಸಾರವಾಸಿತಾ।
ಅನುಬ್ಬತಾ ತಾ ತವ ಮಾನಸೇ ರತಾ, ರಥೇ ಠಿತಾ ಪಞ್ಜಲಿಕಾ ಉಪಟ್ಠಿತಾ॥

೧೦೩‘ಕಣ್ಠೇಸು ತೇ ಯಾನಿ ಪಿಳನ್ಧನಾನಿ, ಹತ್ಥೇಸು ಪಾದೇಸು ತಥೇವ ಸೀಸೇ।
ಓಭಾಸಯನ್ತೀ ದಸ ಸಬ್ಬಸೋ ದಿಸಾ, ಅಬ್ಭುದ್ದಯಂ ಸಾರದಿಕೋವ ಭಾಣುಮಾ॥

೧೦೩‘ವಾತಸ್ಸ ವೇಗೇನ ಚ ಸಮ್ಪಕಮ್ಪಿತಾ, ಭುಜೇಸು ಮಾಲಾ ಅಪಿಳನ್ಧನಾನಿ ಚ।
ಮುಞ್ಚನ್ತಿ ಘೋಸಂ ರುಚಿರಂ ಸುಚಿಂ ಸುಭಂ, ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಸುತಬ್ಬರೂಪಂ॥

೧೦೩‘ಉಯ್ಯಾನಭೂಮ್ಯಾ ಚ ದುವದ್ಧತೋ ಠಿತಾ, ರಥಾ ಚ ನಾಗಾ ತೂರಿಯಾನಿ ಚ ಸರೋ।
ತಮೇವ ದೇವಿನ್ದ ಪಮೋದಯನ್ತಿ, ವೀಣಾ ಯಥಾ ಪೋಕ್ಖರಪತ್ತಬಾಹುಭಿ॥

೧೦೩‘ಇಮಾಸು ವೀಣಾಸು ಬಹೂಸು ವಗ್ಗೂಸು, ಮನುಞ್ಞರೂಪಾಸು ಹದಯೇರಿತಂ ಪೀತಿಂ।
ಪವಜ್ಜಮಾನಾಸು ಅತೀವ ಅಚ್ಛರಾ, ಭಮನ್ತಿ ಕಞ್ಞಾ ಪದುಮೇಸು ಸಿಕ್ಖಿತಾ॥

೧೦೩‘ಮುದಾ ಚ ಗೀತಾನಿ ಚ ವಾದಿತಾನಿ ಚ, ನಚ್ಚಾನಿ ಚಿಮಾನಿ ಸಮೇನ್ತಿ ಏಕತೋ।
ಅಥೇತ್ಥ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಅಥೇತ್ಥ ಅಚ್ಛರಾ, ಓಭಾಸಯನ್ತೀ ಉಭತೋ ವರಿತ್ಥಿಯೋ॥

೧೦೩‘ಸೋ ಮೋದಸಿ ತೂರಿಯಗಣಪ್ಪಬೋಧನೋ, ಮಹೀಯಮಾನೋ ವಜಿರಾವುಧೋರಿವ।
ಇಮಾಸು ವೀಣಾಸು ಬಹೂಸು ವಗ್ಗೂಸು, ಮನುಞ್ಞರೂಪಾಸು ಹದಯೇರಿತಂ ಪೀತಿಂ॥

೧೦೩‘ಕಿಂ ತ್ವಂ ಪುರೇ ಕಮ್ಮಮಕಾಸಿ ಅತ್ತನಾ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಪುರಿಮಾಯ ಜಾತಿಯಾ।
ಉಪೋಸಥಂ ಕಂ ವಾ ತುವಂ ಉಪಾವಸಿ, ಕಂ ಧಮ್ಮಚರಿಯಂ ವತಮಾಭಿರೋಚಯಿ॥

೧೦೩‘ಅಯೀದಮಪ್ಪಸ್ಸ ಕತಸ್ಸ ಕಮ್ಮುನೋ, ಪುಬ್ಬೇ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸ ಉಪೋಸಥಸ್ಸ ವಾ।

ಇದ್ಧಾನುಭಾವೋ ವಿಪುಲೋ ಅಯಂ ತವ, ಯಂ ದೇವಸಙ್ಘಂ ಅಭಿರೋಚಸೇ ಭುಸಂ॥

೧೦೩೩. “ದಾನಸ್ಸ ತೇ ಇದಂ ಫಲಂ, ಅಥೋ ಸೀಲಸ್ಸ ವಾ ಪನ।

ಅಥೋ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸ್ಸ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ”ತಿ॥

೧೦೧೫. ತತ್ಥ **ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತ**ನ್ತಿ ಸಹಸ್ಸೇನ ಯುತ್ತಂ, ಸಹಸ್ಸಂ ವಾ ಯುತ್ತಂ ಯೋಜಿತಂ ಏತಸ್ಮಿನ್ತಿ ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ। ಕಸ್ಸ ಪನೇತಂ ಸಹಸ್ಸನ್ತಿ? “ಹಯವಾಹನ”ನ್ತಿ ಅನನ್ತರಂ ವುಚ್ಚಮಾನತ್ತಾ ಹಯಾನನ್ತಿ ಅಯಮತ್ಥೋ ವಿಞ್ಞಾಯತೇವ। ಹಯಾ ವಾಹನಂ ಏತಸ್ಸಾತಿ ಹಯವಾಹನಂ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಹಯವಾಹನ”ನ್ತಿ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪಂ ಏಕಮೇವ ಸಮಾಸಪದಂ ಕತ್ವಾ ವಣ್ಣೇನ್ತಿ, ಏತಸ್ಮಿಂ ಪಕ್ಖೇ ಹಯವಾಹನಂ ವಿಯ ವಾಹನನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ ಯುಜ್ಜತಿ। ಹಯವಾಹನಸಹಸ್ಸಯುತ್ತಂ ಯುತ್ತಹಯವಾಹನಸಹಸ್ಸನ್ತಿ ಹಿ ಅತ್ಥೋ। ಅಪರೇ ಪನ “ಸಹಸ್ಸಯುತ್ತನ್ತಿ ಸಹಸ್ಸದಿಬ್ಬಾಜಞ್ಞಯುತ್ತ”ನ್ತಿ ವದನ್ತಿ। **ಸನ್ದನ**ನ್ತಿ ರಥಂ। **ನೇಕಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಅನೇಕಚಿತ್ತಂ ನಾನಾವಿಧವಿಚಿತ್ತವನ್ತಂ। **ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಂ ಅಭಿತೋ**ತಿ ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಯಾ ಸಮೀಪೇ। “ಅಭಿತೋ”ತಿ ಹಿ ಪದಂ ಅಪೇಕ್ಖಿತ್ವಾ ಸಾಮಿಅತ್ಥೇ ಏತಂ ಉಪಯೋಗವಚನಂ। ಕೇಚಿ ಪನ “ಉಯ್ಯಾನಭೂಮ್ಯಾ”ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ತೇ ಸದ್ದನಯಮ್ಪಿ ಅನುಪಧಾರೇನ್ತಾ ಪಠನ್ತಿ। **ಅನುಕ್ಕಮ**ನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಪುರಿನ್ದದೋ ಭೂತಪತೀವ ವಾಸವೋ ವಿರೋಚಸೀತಿ ಸಮ್ಬನ್ಧೋ।

೧೦೧೬. **ಸೋವಣ್ಣಮಯಾ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಾ। **ತೇ**ತಿ ತವ। **ರಥಕುಬ್ಬರಾ ಉಭೋ**ತಿ ರಥಸ್ಸ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ವೇದಿಕಾ। ಯೋ ಹಿ ರಥಸ್ಸ ಸೋಭನತ್ಥಞ್ಚೇವ ಉಪರಿ ಠಿತಾನಂ ಗುತ್ತತ್ಥಞ್ಚ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ವೇದಿಕಾಕಾರೇನ ಪರಿಕ್ಖೇಪೋ ಕರೀಯತಿ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಮಭಾಗೇ ಉಭೋಸು ಪಸ್ಸೇಸು ಯಾವ ರಥೀಸಾ, ತಾವ ಹತ್ಥೇಹಿ ಗಹಣಯೋಗ್ಗೋ ರಥಸ್ಸ ಅವಯವವಿಸೇಸೋ, ಇಧ ಸೋ ಏವ ಕುಬ್ಬರೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। ತೇನೇವಾಹ “ಉಭೋ”ತಿ। ಅಞ್ಞತ್ಥ ಪನ ರಥೀಸಾ ಕುಬ್ಬರೋತಿ ವುಚ್ಚತಿ। **ಫಲೇಹೀ**ತಿ ರಥೂಪತ್ಥಮ್ಭಸ್ಸ ದಕ್ಖಿಣವಾಮಭೇದೇಹಿ ದ್ವೀಹಿ ಫಲೇಹಿ, ಪರಿಯನ್ತಾವೇತ್ಥ ಫಲಾತಿ ವುತ್ತಾ। **ಅಂಸೇಹೀ**ತಿ ಕುಬ್ಬರಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೇಹಿ ಹೇಟ್ಠಿಮಅಂಸೇಹಿ। **ಅತೀವ ಸಙ್ಗತಾ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ಸುಟ್ಠು ಸಙ್ಗತಾ ಸುಫಸ್ಸಿತಾ ನಿಬ್ಬಿವರಾ। ಇದಞ್ಚ ಸಿಪ್ಪಿವಿರಚಿತೇ ಕಿತ್ತಿಮರಥೇ ಲಬ್ಭಮಾನವಿಸೇಸಂ ತತ್ಥ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಸೋ ಪನ ಅಪೋರಿಸತಾಯ ಅಕಿತ್ತಿಮೋ ಸಯಂಜಾತೋ ಕೇನಚಿ ಅಘಟಿತೋಯೇವ। **ಸುಜಾತಗುಮ್ಬಾ**ತಿ ಸುಸಣ್ಠಿತಥಮ್ಭಕಸಮುದಾಯಾ। ಯೇ ಹಿ ವೇದಿಕಾಯ ನಿರನ್ತರಂ ಠಿತಾ ಸುಸಣ್ಠಿತಘಟಕಾದಿಅವಯವವಿಸೇಸವನ್ತೋ ಥಮ್ಭಕಸಮುದಾಯಾ, ತೇಸಂ ವಸೇನೇವಂ ವುತ್ತಂ “ಸುಜಾತಗುಮ್ಬಾ”ತಿ। **ನರವೀರನಿಟ್ಠಿತಾ**ತಿ ಸಿಪ್ಪಾಚರಿಯೇಹಿ ನಿಟ್ಠಾಪಿತಸದಿಸಾ। ಸಿಪ್ಪಾಚರಿಯಾ ಹಿ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರಖೇದಂ ಅಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ವೀರಿಯಬಲೇನ ಸಿಪ್ಪಸ್ಸ ಸುಟ್ಠು ವಿಚಾರಣತೋ ನರೇಸು ವೀರಿಯವನ್ತೋತಿ ಇಧ “ನರವೀರಾ”ತಿ ವುತ್ತಾ। **ನರವೀರಾ**ತಿ ವಾ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಆಲಪನಂ। **ನಿಟ್ಠಿತಾ**ತಿ ಪರಿಯೋಸಿತಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಸೋಭಾತಿಸಯಾ। “ನರವೀರನಿಮ್ಮಿತಾ”ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ನರೇಸು ಧಿತಿಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ನಿಮ್ಮಿತಸದಿಸಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂವಿಧಕುಬ್ಬರತಾಯ ಅಯಂ ತವ ರಥೋ ವಿರೋಚತಿ। ಕಿಂ ವಿಯ? **ಪನ್ನರಸೇವ ಚನ್ದೋ,** ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇ ಪನ್ನರಸಿಯಂ ಪರಿಪುಣ್ಣಕಾಲೇ ಚನ್ದಿಮಾ ವಿಯ।

೧೦೧೭. **ಸುವಣ್ಣಜಾಲಾವತತೋ**ತಿ ಸುವಣ್ಣಜಾಲಕೇಹಿ ಅವತತೋ ಛಾದಿತೋ। “ಸುವಣ್ಣಜಾಲಾವಿತತೋ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಗವಚ್ಛಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬಹೂಹೀ**ತಿ ಅನೇಕೇಹಿ। **ನಾನಾರತನೇಹೀ**ತಿ ಪದುಮರಾಗಪುಸ್ಸರಾಗಾದಿನಾನಾವಿಧರತನೇಹಿ। **ಸುನನ್ದಿಘೋಸೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ನನ್ದಿತಬ್ಬಘೋಸೋ, ಸವನೀಯಮಧುರನಿನ್ನಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುನನ್ದಿಘೋಸೋ**ತಿ ವಾ ಸುಟ್ಠು ಕತನನ್ದಿಘೋಸೋ, ನಚ್ಚನಾದೀನಂ ದಸ್ಸನಾದೀಸು ಪವತ್ತಿತಸಾಧುಕಾರಸದ್ದಾದಿವಸೇನ ಕತಪಮೋದನಿನ್ನಾದೋತಿ ಅತ್ಥೋ, “ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಆಸೇವಾದನವಸೇನ ಸುಟ್ಠು ಪಯುತ್ತನನ್ದಿಘೋಸೋ”ತಿ ಚ ವದನ್ತಿ। **ಸುಭಸ್ಸರೋ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ಅತಿವಿಯ ಓಭಾಸನಸಭಾವೋ, ತತ್ಥ ವಾ ಪವತ್ತಮಾನಾನಂ ದೇವತಾನಂ ಸೋಭನೇನ ಗೀತವಾದಿತಸ್ಸರೇನ ಸುಭಸ್ಸರೋ। **ಚಾಮರಹತ್ಥಬಾಹುಭೀ**ತಿ ಚಾಮರಹತ್ಥಯುತ್ತಬಾಹೂಹಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ಬೀಜಯಮಾನ ಚಾಮರಕಲಾಪೇಹಿ ದೇವತಾನಂ ಭುಜೇಹಿ, ತಥಾಭೂತಾಹಿ ದೇವತಾಹಿ ವಾ ವಿರೋಚತಿ।

೧೦೧೮. **ನಾಭ್ಯೋ**ತಿ ರಥಚಕ್ಕಾನಂ ನಾಭಿಯೋ। **ಮನಸಾಭಿನಿಮ್ಮಿತಾ**ತಿ "ಇಮೇ ಈದಿಸಾ ಹೋನ್ತೂ"ತಿ ಚಿತ್ತೇನ ನಿಮ್ಮಿತಸದಿಸಾ। **ರಥಸ್ಸ ಪಾದನ್ತರಮಜ್ಝಭೂಸಿತಾ**ತಿ ರಥಸ್ಸ ಪಾದಾನಂ ರಥಚಕ್ಕಾನಂ ಅನ್ತೇನ ನೇಮಿನಾ ನಾನಾರತನಸಮುಜ್ಜಲೇನ ಅರಾನಂ ವೇಮಜ್ಝೇನ ಚ ಮಣ್ಡಿತಾ। **ಸತರಾಜಿಚಿತ್ತಿತಾ**ತಿ ಅನೇಕವಣ್ಣಾಹಿ ಅನೇಕಸತಾಹಿ ರಾಜೀಹಿ ಲೇಖಾಹಿ ಚಿತ್ತಿತಾ ವಿಚಿತ್ತಭಾವಂ ಗತಾ। **ಸತೇರತಾ ವಿಜ್ಜುರಿವಾ**ತಿ ಸತೇರತಸಙ್ಖಾತವಿಜ್ಜುಲತಾ ವಿಯ ಪಭಾಸರೇ ವಿಜ್ಜೋತನ್ತಿ।

೧೦೧೯. **ಅನೇಕಚಿತ್ತಾವತತೋ**ತಿ ಅನೇಕೇಹಿ ಮಾಲಾಕಮ್ಮಾದಿಚಿತ್ತೇಹಿ ಅವತತೋ ಸಮೋಕಿಣ್ಣೋ। "ಅನೇಕಚಿತ್ತಾವಿತತೋ"ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸೋಯೇವ ಅತ್ಥೋ, ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಂ ಪನ ದೀಘಕರಣಂ। **ಪುಥೂ ಚ ನೇಮೀ ಚಾ**ತಿ ಪುಥುಲನೇಮಿ ಚ, ಏಕೋ ಚ-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। **ಸಹಸ್ಸರಂಸಿಕೋ**ತಿ ಅನೇಕಸಹಸ್ಸರಂಸಿಕೋ। "ಸಹಸ್ಸರಂಸಿಯೋ"ತಿಪಿ ಪಾಳಿ। ಅಪರೇ ಪನ "ನತಾ ರಂಸಿಯೋ"ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ, ತತ್ಥ **ನತಾ**ತಿ ಅಜಿಯಧನುದಣ್ಡಕೋ ವಿಯ ಓಣತಾ ನೇಮಿಪ್ಪದೇಸಾ। **ಸಹಸ್ಸರಂಸಿಯೋ**ತಿ ಸೂರಿಯಮಣ್ಡಲಂ ವಿಯ ವಿಪ್ಫುರನ್ತಕಿರಣಜಾಲಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ಓಲಮ್ಬಮಾನಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಜಾಲಾನಂ ನೇಮಿಪ್ಪದೇಸಾನಂ।

೧೦೨೦. **ಸಿರಸ್ಮಿ**ನ್ತಿ ಸೀಸೇ, ರಥಸ್ಸ ಸೀಸೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸಿರೋ ವಾ ಅಸ್ಮಿಂ ರಥೇ। **ಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ವಿಚಿತ್ತಂ। **ಮಣಿಚನ್ದಕಪ್ಪಿತ**ನ್ತಿ ಮಣಿಮಯಮಣ್ಡಲಾನುವಿದ್ಧಂ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಸದಿಸೇನ ಮಣಿನಾ ಅನುವಿದ್ಧಂ। **ರುಚಿರಂ ಪಭಸ್ಸರ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ತಸ್ಸ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲಸದಿಸತಂಯೇವ ವಿಭಾವೇತಿ, **ಸದಾ ವಿಸುದ್ಧ**ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಪನಸ್ಸ ಚನ್ದಮಣ್ಡಲತೋಪಿ ವಿಸೇಸಂ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸುವಣ್ಣರಾಜೀಹೀ**ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ವಟ್ಟಾಕಾರೇನ ಸಣ್ಠಿತಾಹಿ ಸುವಣ್ಣಲೇಖಾಹಿ। **ಸಙ್ಗತ**ನ್ತಿ ಸಹಿತಂ। **ವೇಳುರಿಯರಾಜೀವಾ**ತಿ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಸುವಣ್ಣರಾಜೀಹಿ ಖಚಿತಮಣಿಮಣ್ಡಲತ್ತಾ ವೇಳುರಿಯರಾಜೀಹಿ ವಿಯ ಸೋಭತಿ। "ವೇಳುರಿಯರಾಜೀಹೀ"ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ।

೧೦೨೧. **ವಾಳೀ**ತಿ ವಾಳವನ್ತೋ ಸಮ್ಪನ್ನವಾಳಧಿನೋ, ಅಸ್ಸೇ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ । "ವಾಜೀ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಮಣಿಚನ್ದಕಪ್ಪಿತಾ**ತಿ ಚಾಮರೋಲಮ್ಬನಟ್ಠಾನೇಸು ಮಣಿಮಯಚನ್ದಕಾನುವಿದ್ಧಾ। **ಆರೋಹಕಮ್ಬೂ**ತಿ ಉಚ್ಚಾ ಚೇವ ತದನುರೂಪಪರಿಣಾಹಾ ಚ, ಆರೋಹಪರಿಣಾಹಸಮ್ಪನ್ನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸುಜವಾ**ತಿ ಸುನ್ದರಜವಾ ಜವವನ್ತೋ **ಮಹಾಜವಾ,** ಸೋಭನಗತಿಕಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ರಹೂಪಮಾ**ತಿ ಬ್ರಹಾ ವಿಯ ಪಮಿನಿತಬ್ಬಾ, ಅತ್ತನೋ ಪಮಾಣತೋ ಅಧಿಕಾ ವಿಯ ಪಞ್ಞಾಯನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬ್ರಹಾ**ತಿ ವುಡ್ಢಾ ಪವಡ್ಢಸಬ್ಬಙ್ಗಪಚ್ಚಙ್ಗಾ। **ಮಹನ್ತಾ**ತಿ ಮಹಾನುಭಾವಾ ಮಹಿದ್ಧಿಕಾ। **ಬಲಿನೋ**ತಿ ಸರೀರಬಲೇನ ಚ ಉಸ್ಸಾಹಬಲೇನ ಚ ಬಲವನ್ತೋ। **ಮಹಾಜವಾ**ತಿ ಸೀಘವೇಗಾ। **ಮನೋ ತವಞ್ಞಾಯಾ**ತಿ ತವ ಚಿತ್ತಂ ಞತ್ವಾ। **ತಥೇವಾ**ತಿ ಚಿತ್ತಾನುರೂಪಮೇವ। **ಸಿಂಸರೇ**ತಿ ಸಂಸಪ್ಪರೇ, ಪವತ್ತರೇತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೨೨. **ಇಮೇ**ತಿ ಯಥಾವುತ್ತಅಸ್ಸೇ ಸನ್ಧಾಯಾಹ। **ಸಬ್ಬೇ**ತಿ ಸಹಸ್ಸಮತ್ತಾಪಿ। **ಸಹಿತಾ**ತಿ ಸಮಾನಜವತಾಯ ಸಮಾನಗಮನತಾಯ ಚ ಗತಿಯಂ ಸಹಿತಾ, ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಅನೂನಾಧಿಕಗಮನಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚತೂಹಿ ಪಾದೇಹಿ ಕಮನ್ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೀತಿ **ಚತುಕ್ಕಮಾ**। **ಸಮಂ ವಹನ್ತೀ**ತಿ "ಸಹಿತಾ"ತಿ ಪದೇನ ವುತ್ತಮೇವತ್ಥಂ ಪಾಕಟತರಂ ಕರೋತಿ। **ಮುದುಕಾ**ತಿ ಮುದುಸಭಾವಾ, ಭದ್ರಾ ಆಜಾನೀಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ **"ಅನುದ್ಧತಾ"**ತಿ, ಉದ್ಧತರಹಿತಾ ಖೋಭಂ ಅಕರೋನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಮೋದಮಾನಾ**ತಿ ಪಮೋದಮಾನಾ, ಅಖಳುಙ್ಕತಾಯ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ರಥಿಕಾದೀನಞ್ಚ ತುಟ್ಠಿಂ ಪವೇದಯನ್ತಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೨೩. **ಧುನನ್ತೀ**ತಿ ಚಾಮರಭಾರಂ ಕೇಸರಭಾರಂ ವಾಲಧಿಞ್ಚ ವಿಧುನನ್ತಿ। **ವಗ್ಗನ್ತೀ**ತಿ ಕದಾಚಿ ಪದೇ ಪದಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತಾ ವಗ್ಗನೇನ ಗಮನೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ। **ಪತನ್ತೀ**ತಿ ಕದಾಚಿ ಪವತ್ತನ್ತಿ, ಲಙ್ಘನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಪ್ಲವನ್ತೀ"ತಿ ಚ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। **ಅಬ್ಭುದ್ಧುನನ್ತಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಸಿಪ್ಪಿನಾ ಸುಕತೇ ಸುಟ್ಠು ನಿಮ್ಮಿತೇ ಖುದ್ದಕಘಣ್ಟಾದಿಅಸ್ಸಾಲಙ್ಕಾರೇ ಅಭಿಉದ್ಧುನನ್ತಾ ಅಧಿಕಂ ಉದ್ಧುನನ್ತಾ। **ತೇಸ**ನ್ತಿ ತೇಸಂ ಪಿಳನ್ಧನಾನಂ।

೧೦೧೪. **ರಥಸ್ಸ ಘೋಸೋತಿ** ಯಥಾವುತ್ತೋ ರಥನಿಗ್ಘೋಸೋ। **ಅಪಿಳನ್ಧನಾನ ಚಾತಿ** ಅ-ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ । ಪಿಳನ್ಧನಾನಂ ಆಭರಣಾನಂ। ಅಪಿಳನ್ಧನನ್ತಿ ಚ ಆಭರಣಪರಿಯಾಯೋತಿ ವಾ ವದನ್ತಿ, ರಥಸ್ಸಾನಂ ಆಭರಣಾನಞ್ಚಘೋಸೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಖುರಸ್ಸನಾದೋತಿ** ತುರಙ್ಗಾನಂ ಖುರನಿಪಾತಸದ್ದೋ। ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಅಸ್ಸಾ ಆಕಾಸೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಿ, ಮಧುರಸ್ಸ ಪನ ಖುರನಿಪಾತಸದ್ದಸ್ಸ ಉಪಲದ್ಧಿಹೇತುಭೂತೇನ ಕಮ್ಮುನಾ ತೇಸಂ ಖುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಖುರನಿಕ್ಖೇಪೇ ಪಟಿಘಾತೋ ಲಬ್ಭತೀತಿ ವದನ್ತಿ। **ಅಭಿಹಿಂಸನಾಯ ಚಾತಿ** ಅಸ್ಸಾನಂ ಅಧಿಕಹಿಂಸನೇನ ಚ, ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಅಸ್ಸೇಹಿ ಪವತ್ತಿತಹೇಸನೇನ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಭಿಹೇಸನಾಯ ಚಾ"ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ। **ಸಮಿತಸ್ಸಾತಿ** ಸಮುದಿತಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಜನಸ್ಸ ಘೋಸೋ ಚ ಸುವಗ್ಗು ಸುಮಧುರಂ ಸುಯ್ಯತಿ। ಕಿಂ ವಿಯಾತಿ ಆಹ **"ಗನ್ಧಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಸಂವನೇ"**ತಿ, ಚಿತ್ರಲತಾವನೇ ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವಪುತ್ತಾನಂ ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯಾನಿ ವಿಯ। ತೂರಿಯಸನ್ನಿಸ್ಸಿತೋ ಹಿ ಸದ್ದೋ "ತೂರಿಯಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ ನಿಸ್ಸಯವೋಹಾರೇನ। "ಗನ್ಧಬ್ಬತೂರಿಯಾನ ಚ ವಿಚಿತ್ರಸಂವನೇ"ತಿ ಚ ಪಾಠೋ, "ತೂರಿಯಾನಞ್ಚ"ಇತಿ ಅನುನಾಸಿಕಂ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಅಪರೇ "ಗನ್ಧಬ್ಬತೂರಿಯಾನಿ ವಿಚಿತ್ರಪವನೇ"ತಿ ಪಠನ್ತಿ।

೧೦೧೫. **ರಥೇ ಠಿತಾತಾತಿ** ರಥೇ ಠಿತಾ ಏತಾ। **ಮಿಗಮನ್ದಲೋಚನಾತಿ** ಮಿಗಚ್ಛಾಪಿಕಾನಂ ವಿಯ ಮುದುಸಿನಿದ್ಧದಿಟ್ಠಿನಿಪಾತಾ। **ಆಳಾರಪಮ್ಹಾತಿ** ಬಹಲಸಞ್ಚಿತಪಖುಮಾ, ಗೋಪಖುಮಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹಸಿತಾತಿ** ಪಹಸಿತಾ, ಪಹಂಸಿತಮುಖಾತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಪಿಯಂವದಾತಿ** ಪಿಯವಾದಿನಿಯೋ। **ವೇಳುರಿಯಜಾಲಾವತತಾತಿ** ವೇಳುರಿಯಮಣಿಮಯೇನ ಜಾಲೇನ ಛಾದಿತಸರೀರಾ। **ತನುಚ್ಛವಾತಿ** ಸುಖುಮಚ್ಛವಿಯೋ। **ಸದೇವಾತಿ** ಸದಾ ಏವ ಸಬ್ಬಕಾಲಮೇವ। **ಗನ್ಧಬ್ಬಸೂರಗ್ಗಪೂಜಿತಾತಿ** ಗನ್ಧಬ್ಬದೇವತಾಹಿ ಚೇವ ಅಪರಾಹಿ ಚ ಅಗ್ಗದೇವತಾಹಿ ಲದ್ಧಪೂಜಾ।

೧೦೧೬. **ತಾ ರತ್ತರತ್ತಮ್ಬರಪೀತವಾಸಸಾತಿ** ರಜನೀಯರೂಪಾ ಚ ರತ್ತಪೀತವತ್ಥಾ ಚ। **ಅಭಿರತ್ತಲೋಚನಾತಿ** ವಿಸೇಸತೋ ರತ್ತರಾಜೀಹಿ ಉಪಸೋಭಿತನಯನಾ। **ಕುಲೇ ಸುಜಾತಾತಾತಿ** ಸಿನ್ಧವಕುಲೇ ಸುಜಾತಾ ವಿಸಿಟ್ಠದೇವನಿಕಾಯೇ ಸಮ್ಭವಾ। **ಸುತನೂತಿ** ಸುನ್ದರಸರೀರಾ। **ಸುಚಿಮ್ಹಿತಾತಿ** ಸುದ್ಧಸಿತಕರಣಾ।

೧೦೧೭. **ತಾ ಕಮ್ಬುಕೇಯೂರಧರಾತಿ** ಸುವಣ್ಣಮಯಕೇಯೂರಧರಾ। **ಸುಮಜ್ಝಿಮಾತಿ** ವಿಲಗ್ಗಮಜ್ಝಾ। **ಊರುಥನೂಪಪನ್ನಾತಿ** ಸಮ್ಪನ್ನಊರುಥನಾ, ಕದಲಿಕ್ಖನ್ಧಸದಿಸಊರು ಚೇವ ಸಮುಗ್ಗಸದಿಸಥನಾ ಚ। **ವಟ್ಟಙ್ಗುಲಿಯೋತಿ** ಅನುಪುಬ್ಬತೋ ವಟ್ಟಙ್ಗುಲಿಯೋ। **ಸುಮುಖಾತಿ** ಸುನ್ದರಮುಖಾ, ಪಮುದಿತಮುಖಾ ವಾ। **ಸುದಸ್ಸನಾತಿ** ದಸ್ಸನೀಯಾ।

೧೦೧೮. **ಅಞ್ಞಾತಿ** ಏಕಚ್ಚಾ। **ಸುವೇಣೀತಿ** ಸುನ್ದರಕೇಸವೇಣಿಯೋ। **ಸುಸೂತಿ** ದಹರಾ। **ಮಿಸ್ಸಕೇಸಿಯೋತಿ** ರತ್ತಮಾಲಾದೀಹಿ ಮಿಸ್ಸಿತಕೇಸವಟ್ಟಿಯೋ। ಕಥಂ? **ಸಮಂ ವಿಭತ್ತಾಹಿ ಪಭಸ್ಸರಾಹಿ ಚಾತಿ**, ಸಮಂ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಸದಿಸಂ ನಾನಾವಿಭತ್ತಿವಸೇನ ವಿಭತ್ತಾಹಿ ಸುವಣ್ಣಚೀರಾದಿಖಚಿತಾಹಿ ಇನ್ದನೀಲಮಣಿಆದಯೋ ವಿಯ ಪಭಸ್ಸರಾಹಿ ಕೇಸವಟ್ಟೀಹಿ ಮಿಸ್ಸಿತಕೇಸಿಯೋತಿ ಯೋಜನಾ। **ಅನುಬ್ಬತಾತಿ** ಅನುಕೂಲಕಿರಿಯಾ। **ತಾತಿ** ಅಚ್ಛರಾಯೋ।

೧೦೧೯. **ಚನ್ದನಸಾರವೋಸಿತಾತಿ** ಸಾರಭೂತೇನ ದಿಬ್ಬಚನ್ದನೇನ ಉಲ್ಲಿತ್ತಾ ವಿಚ್ಛುರಿತಾ।

೧೦೨೦. **ಕಣ್ಠೇಸೂತಿ**ಆದಿನಾ ಗೀವೂಪಗಹತ್ಥೂಪಗಪಾದೂಪಗಸೀಸೂಪಗಾದಿಆಭರಣಾನಿ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಓಭಾಸಯನ್ತೀತಿ** ಕಣ್ಠೇಸು ಯಾನಿ ಪಿಳನ್ಧನಾನಿ, ತೇಹಿ ಓಭಾಸಯನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಏವಂ ಸೇಸೇಸುಪಿ। **ಅಬ್ಭುದ್ದಯನ್ತಿ** ಅಭಿಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೋ, "ಅಬ್ಭುದ್ದಸ"ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। **ಸಾರದಿಕೋತಿ** ಸರದಕಾಲಿಕೋ। **ಭಾಣುಮಾತಿ** ಸೂರಿಯೋ। ಸೋ ಹಿ ಅಬ್ಭಾದಿದೋಸವಿರಹೇನ ದಸಪಿ ದಿಸಾ ಸುಟ್ಠು ಓಭಾಸೇತಿ।

೧೦೩೨. **ವಾತಸ್ಸ ವೇಗೇನ ಚಾತಿ** ಮನುಞ್ಞಗನ್ಧೂಪಹಾರಂ ಸದ್ದೂಪಹಾರಞ್ಚ ಕರೋನ್ತೇನ ಉಪಹರನ್ತೇನ ವಿಯ ವಾಯನ್ತೇನ ವಾತಸ್ಸ ವೇಗೇನ ರಥತುರಙ್ಗವೇಗೇನ ಚ। **ಮುಞ್ಚನ್ತೀತಿ** ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತಿ। **ರುಚಿರನ್ತಿ** ಪಞ್ಚಙ್ಗಿಕತೂರಿಯಾನಿ ವಿಯ ಉಪರೂಪರಿ ರುಚಿದಾಯಕಂ। **ಸುಚಿನ್ತಿ** ಸುದ್ಧಂ ಅಸಂಸಟ್ಠಂ। **ಸುಭನ್ತಿ** ಮನುಞ್ಞಂ। **ಸಬ್ಬೇಹಿ ವಿಞ್ಞೂಹಿ ಸುತಬ್ಬರೂಪನ್ತಿ** ಸಬ್ಬೇಹಿಪಿ ವಿಞ್ಞುಜಾತಿಕೇಹಿ ಗನ್ಧಬ್ಬಸಮಯಞ್ಞೂಹಿ ಸೋತಬ್ಬಂ ಸವನೀಯಂ ಉತ್ತಮಸಭಾವಂ ಘೋಸಂ ಮುಞ್ಚನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೩೩. **ಉಯ್ಯಾನಭೂಮ್ಯಾತಿ** ಉಯ್ಯಾನಭೂಮಿಯಂ। **ದುವದ್ಧತೋತಿ** ದ್ವೀಹಿ ಅದ್ಧಪಸ್ಸೇಹಿ। “ದುಭತೋ ಚ ಠಿತಾ”ತಿಪಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ। **ರಥಾತಿ** ರಥೇ। **ನಾಗಾತಿ** ನಾಗೇ। ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಹಿ ಏತಂ ಪಚ್ಚತ್ತವಚನಂ। **ಸರೋತಿ** ರಥನಾಗತೂರಿಯಾನಿ ಪಟಿಚ್ಚ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ ಸರೋ। **ದೇವಿನ್ದಾತಿ** ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಲಪತಿ। **ವೀಣಾ ಯಥಾ ಪೋಕ್ಖರಪತ್ತಬಾಹುಭೀತಿ** ಯಥಾ ವೀಣಾ ಸಮ್ಮದೇವ ಯೋಜಿತೇಹಿ ದೋಣಿಪತ್ತಬಾಹುದಣ್ಡೇಹಿ ತಂತಂಮುಚ್ಛನಾನುರೂಪಂ ಅವಟ್ಠಿತೇಹಿ ವಾದಿಯಮಾನಾ ಸುಣನ್ತಂ ಜನಂ ಪಮೋದೇತಿ, ಏವಂ ತಂ ರಥಾದಯೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೇನ ಪಮೋದಯನ್ತಿ। ಸುಸಿಕ್ಖಿತಭಾವೇನ ಪೋಕ್ಖರಭಾವಂ ಸುನ್ದರಭಾವಂ ಪತ್ತೇಹಿ ವೀಣಾವಾದಕಸ್ಸ ಹತ್ಥೇಹಿ ಪವಾದಿತಾ ವೀಣಾ ಯಥಾ ಮಹಾಜನಂ ಪಮೋದೇತಿ, ಏವಂ ತಂ ರಥಾದಯೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೇನ ಪಮೋದಯನ್ತೀತಿ।

೧೦೩೪. **ಇಮಾಸು ವೀಣಾಸೂತಿ** ಗಾಥಾಯ ಅಯಂ ಸಙ್ಖೇಪತ್ಥೋ – **ಇಮಾಸು** ಉಜುಕೋಟಿವಙ್ಕಬ್ರಹತೀನನ್ದಿನೀತಿಸರಆದಿಭೇದಾಸು **ಬಹೂಸು ವೀಣಾಸು** ಸಿನಿದ್ಧಮಧುರಸ್ಸರತಾಯ **ವಗ್ಗೂಸು** ತತೋ ಏವ **ಮನುಞ್ಞರೂಪಾಸು ಹದಯೇರಿತಂ** ಹದಯಙ್ಗಮಂ ಹದಯಹಾರಿನಿಂ **ಪೀತಿಂ** ಪೀತಿನಿಮಿತ್ತಂ **ಪವಜ್ಜಮಾನಾಸು** ಪವಾದಿಯಮಾನಾಸು **ಅಚ್ಛರಾ** ದೇವಕಞ್ಞಾ ಪೀತಿವೇಗುಕ್ಖಿತ್ತತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಸುಸಿಕ್ಖಿತತಾಯ ಚ ದಿಬ್ಬ**ಪದುಮೇಸು ಭಮನ್ತಿ** ನಚ್ಚಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಿಯೋ ಸಞ್ಚರನ್ತಿ।

೧೦೩೫. **ಇಮಾನೀತಿ** ಇದಂ ಪಚ್ಚೇಕಂ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ “ಇಮಾನಿ ಗೀತಾನಿ, ಇಮಾನಿ ವಾದಿತಾನಿ, ಇಮಾನಿ ನಚ್ಚಾನಿ ಚಾ”ತಿ। **ಸಮೇನ್ತಿ ಏಕತೋತಿ** ಏಕಜ್ಝಂ ಸಮರಸಾನಿ ಹೋನ್ತಿ। ಅಥ ವಾ **ಸಮೇನ್ತಿ ಏಕತೋತಿ** ಏಕತೋ ಏಕಜ್ಝಂ ಸಮಾನಿ ಸಮರಸಾನಿ ಕರೋನ್ತಿ, ತನ್ತಿಸ್ಸರಂ ಗೀತಸ್ಸರೇನ, ಗೀತಸ್ಸರಞ್ಚ ತನ್ತಿಸ್ಸರೇನ ಸಂಸನ್ದನ್ತಿಯೋ ನಚ್ಚನೇನ ಯಥಾಧಿಗತೇ ಹಸ್ಸಾದಿರಸೇ ಅಪರಿಹಾಪೇನ್ತಿಯೋ ಸಮೇನ್ತಿ ಸಮಾನೇನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅತ್ಥೇತ್ಥ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಅಥೇತ್ಥ ಅಚ್ಛರಾ ಓಭಾಸಯನ್ತೀತಿ** ಏವಂ ಗೀತಾದೀನಿ ಸಮರಸೇ ಕರೋನ್ತಿಯೋ ಅಥ ಅಞ್ಞಾ ಏಕಚ್ಚಾ ಅಚ್ಛರಾ ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ತವ ರಥೇ ನಚ್ಚನ್ತಿ, ಅಥ ಅಞ್ಞಾ ವರಿತ್ಥಿಯೋ ಉತ್ತಮಿತ್ಥಿಯೋ ನಚ್ಚಂ ಪಸ್ಸನ್ತಿಯೋ ಅತ್ತನೋ ಸರೀರೋಭಾಸೇನ ಚೇವ ವತ್ಥಾಭರಣಓಭಾಸೇನ ಚ ಏತ್ಥ ಏತಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಉಭತೋ ದ್ವೀಸು ಪಸ್ಸೇಸು ದಸಪಿ ದಿಸಾ ಕೇವಲಂ ಓಭಾಸಯನ್ತಿ ವಿಜ್ಜೋತಯನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೩೬. **ಸೋತಿ** ಸೋ ತ್ವಂ ಏವಂಭೂತೋ। **ತೂರಿಯಗಣಪ್ಪಬೋಧನೋತಿ** ದಿಬ್ಬತೂರಿಯಸಮೂಹೇನ ಕತಪೀತಿಪಬೋಧನೋ। **ಮಹೀಯಮಾನೋತಿ** ಪೂಜೀಯಮಾನೋ। **ವಜಿರಾವುಧೋರಿವಾತಿ** ಇನ್ದೋ ವಿಯ।

೧೦೩೭. **ಉಪೋಸಥಂ ಕಂ ವಾ ತುವಂ ಉಪಾವಸೀತಿ** ಅಞ್ಞೇಹಿಪಿ ಉಪೋಸಥೋ ಉಪವಸೀಯತಿ, ತ್ವಂ ಕಂ ವಾ ಕೀದಿಸಂ ನಾಮ ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸೀತಿ ಪುಚ್ಛತಿ। **ಧಮ್ಮಚರಿಯನ್ತಿ** ದಾನಾದಿಪುಞ್ಞಪಟಿಪತ್ತಿಂ। **ವತನ್ತಿ** ವತಸಮಾದಾನಂ। **ಅಭಿರೋಚಯೀತಿ** ಅಭಿರೋಚೇಸಿ, ರುಚ್ಚಿತ್ವಾ ಪೂರೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ। “ಅಭಿರಾಧಯೀ”ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸಾಧೇಸಿ ನಿಪ್ಫಾದೇಸೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೩೮. **ಇದನ್ತಿ** ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಇದಂ ವಾ ಫಲನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಅಭಿರೋಚಸೇತಿ** ಅಭಿಭವಿತ್ವಾ ವಿಜ್ಜೋತಸಿ।

ಏವಂ ಮಹಾಥೇರೇನ ಪುಟ್ಠೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತಮತ್ಥಂ ಆಚಿಕ್ಖಿ। ತೇನ ವುತ್ತಂ –

೧೦೪೦. ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ’’ನ್ತಿ॥

೧೦೪೧. ‘‘ಜಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ಬುದ್ಧಮನೋಮನಿಕ್ಕಮಂ, ನರುತ್ತಮಂ ಕಸ್ಸಪಮಗ್ಗಪುಗ್ಗಲಂ।
ಅವಾಪುರನ್ತಂ ಅಮತಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ, ದೇವಾತಿದೇವಂ ಸತಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣಂ॥

೧೦೪೨. ‘‘ಸಮದ್ದಸಂ ಕುಞ್ಜರಮೋಘತಿಣ್ಣಂ, ಸುವಣ್ಣಸಿಙ್ಗೀನದಬಿಮ್ಬಸಾದಿಸಂ।
ದಿಸ್ವಾನ ತಂ ಖಿಪ್ಪಮಹುಂ ಸುಚೀಮನೋ, ತಮೇವ ದಿಸ್ವಾನ ಸುಭಾಸಿತದ್ಧಜಂ॥

೧೦೪೩. ‘‘ತಮನ್ನಪಾನಂ ಅಥವಾಪಿ ಚೀವರಂ, ಸುಚಿಂ ಪಣೀತಂ ರಸಸಾ ಉಪೇತಂ।
ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣಮ್ಹಿ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ, ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿಂ ಸ ಅಸಙ್ಗಮಾನಸೋ॥

೧೦೪೪. ‘‘ತಮನ್ನಪಾನೇನ ಚ ಚೀವರೇನ ಚ, ಖಜ್ಜೇನ ಭೋಜ್ಜೇನ ಚ ಸಾಯನೇನ ಚ।
ಸನ್ತಪ್ಪಯಿತ್ವಾ ದ್ವಿಪದಾನಮುತ್ತಮಂ, ಸೋ ಸಗ್ಗಸೋ ದೇವಪುರೇ ರಮಾಮಹಂ॥

೧೦೪೫. ‘‘ಏತೇನುಪಾಯೇನ ಇಮಂ ನಿರಗ್ಗಳಂ, ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ತಿವಿಧಂ ವಿಸುದ್ಧಂ।
ಪಹಾಯಹಂ ಮಾನುಸಕಂ ಸಮುಸ್ಸಯಂ, ಇನ್ದೂಪಮೋ ದೇವಪುರೇ ರಮಾಮಹಂ॥

೧೦೪೬. ‘‘ಆಯುಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚ ಸುಖಂ ಬಲಞ್ಚ, ಪಣೀತರೂಪಂ ಅಭಿಕಙ್ಖತಾ ಮುನಿ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಬಹುಂ ಸುಸಙ್ಖತಂ, ಪತಿಟ್ಠಪೇತಬ್ಬಮಸಙ್ಗಮಾನಸೇ॥

೧೦೪೭. ‘‘ನಯಿಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಪನ, ಬುದ್ಧೇನ ಸೇಟ್ಠೋ ವ ಸಮೋ ವ ವಿಜ್ಜತಿ।
ಆಹುನೇಯ್ಯಾನಂ ಪರಮಾಹುತಿಂ ಗತೋ, ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕಾನಂ ವಿಪುಲಪ್ಫಲೇಸಿನ’’ನ್ತಿ॥

೧೦೪೧. ತತ್ಥ **ಜಿತಿನ್ದ್ರಿಯ**ನ್ತಿ ಮನಚ್ಛಟ್ಠಾನಂ ಇನ್ದ್ರಿಯಾನಂ ಬೋಧಿಮೂಲೇಯೇವ ಅಗ್ಗಮಗ್ಗೇನ ಜಿತತ್ತಾ ನಿಬ್ಬಿಸೇವನಭಾವಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಜಿತಿನ್ದ್ರಿಯಂ। ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾದೀನಂ ಅಭಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾದಿಭಾವತೋ ಅನವಸೇಸತೋ ಅಭಿಸಮ್ಬುದ್ಧತ್ತಾ **ಬುದ್ಧಂ**। ಪುರಿಪುಣ್ಣವೀರಿಯತಾಯ **ಅನೋಮನಿಕ್ಕಮಂ** ಚತುರಙ್ಗಸಮನ್ನಾಗತಸ್ಸ ವೀರಿಯಸ್ಸ ಚತುಬ್ಬಿಧಸಮ್ಮಪ್ಪಧಾನಸ್ಸ ಚ ಪಾರಿಪೂರಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ನರುತ್ತಮ**ನ್ತಿ ನರಾನಂ ಉತ್ತಮಂ ದ್ವಿಪದುತ್ತಮಂ। **ಕಸ್ಸಪ**ನ್ತಿ ಭಗವನ್ತಂ ಗೋತ್ತೇನ ವದತಿ। **ಅವಾಪುರನ್ತಂ ಅಮತಸ್ಸ ದ್ವಾರ**ನ್ತಿ ಕೋಣಾಗಮನಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಸಾಸನನ್ತರಧಾನತೋ ಪಭುತಿ ಪಿಹಿತಂ ನಿಬ್ಬಾನಮಹಾನಗರಸ್ಸ ದ್ವಾರಂ ಅರಿಯಮಗ್ಗಂ ವಿವರನ್ತಂ। **ದೇವಾತಿದೇವ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬೇಸಮ್ಪಿ ದೇವಾನಂ ಅತಿದೇವಂ। **ಸತಪುಞ್ಞಲಕ್ಖಣ**ನ್ತಿ ಅನೇಕಸತಪುಞ್ಞವಸೇನ ನಿಬ್ಬತ್ತಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಂ।

೧೦೪೨. **ಕುಞ್ಜರ**ನ್ತಿ ಕಿಲೇಸಪಟಿಸತ್ತುನಿಮ್ಮದ್ದನೇನ ಕುಞ್ಜರಸದಿಸಂ, ಮಹಾನಾಗನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಚತುನ್ನಂ ಓಘಾನಂ ಸಂಸಾರಮಹೋಘಸ್ಸ ತರಿತತ್ತಾ **ಓಘತಿಣ್ಣಂ**। **ಸುವಣ್ಣಸಿಙ್ಗೀನದಬಿಮ್ಬಸಾದಿಸ**ನ್ತಿ ಸಿಙ್ಗೀಸುವಣ್ಣಜಮ್ಬುನದಸುವಣ್ಣರೂಪಸದಿಸಂ, ಕಞ್ಚನಸನ್ನಿಭತ್ತಚನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿಸ್ವಾನ ತಂ ಖಿಪ್ಪಮಹುಂ ಸುಚೀಮನೋ**ತಿ ತಂ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಂ ದಿಸ್ವಾ ಖಿಪ್ಪಂ ತಾವದೇವ ‘‘ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’’ತಿ ಪಸಾದವಸೇನ ಕಿಲೇಸಮಲಾಪಗಮನೇನ ಸುಚಿಮನೋ ವಿಸುದ್ಧಮನೋ ಅಹೋಸಿಂ, ತಞ್ಚ ಖೋ **ತಮೇವ ದಿಸ್ವಾನ** ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏವ। **ಸುಭಾಸಿತದ್ಧಜ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮದ್ಧಜಂ।

೧೦೪೩. ತಮನ್ನಪಾನನ್ತಿ ತಮ್ಹಿ ಭಗವತಿ ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ। **ಅಥವಾಪಿ ಚೀವರನ್ತಿ** ಅಥ ಚೀವರಮ್ಪಿ। **ರಸಸಾ ಉಪೇತನ್ತಿ** ರಸೇನ ಉಪೇತಂ ಸಾದುರಸಂ, ಉಳಾರನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಪುಪ್ಫಾಭಿಕಿಣ್ಣನ್ತಿ** ಗನ್ಧಿತೇಹಿ ಚ ಅಗನ್ಧಿಕೇಹಿ ಚ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಓಲಮ್ಬನವಸೇನ ಸನ್ಥರಣವಸೇನ ಚ ಅಭಿಕಿಣ್ಣಂ। **ಪತಿಟ್ಠಪೇಸಿನ್ತಿ** ಪಟಿಪಾದೇಸಿಂ ಅದಾಸಿಂ। **ಅಸಜ್ಜಮಾನಸೋತಿ** ಕತ್ಥಚಿ ಅಲಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಸೋ ಅಹನ್ತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೦೪೪. ಸಗ್ಗಸೋತಿ ಅಪರಾಪರೂಪಪತ್ತಿವಸೇನ ಸಗ್ಗೇ ಸಗ್ಗೇ, ತತ್ಥಾಪಿ ಚ ದೇವಪುರೇ ಸುದಸ್ಸನಮಹಾನಗರೇ। **ರಮಾಮೀತಿ** ಕೀಳಾಮಿ ಮೋದಾಮಿ।

೧೦೪೫. ಏತೇನುಪಾಯೇನಾತಿ ಗೋಪಾಲಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಾಲೇ ಸಸಾವಕಸಙ್ಘಸ್ಸ ಕಸ್ಸಪಭಗವತೋ ಯಥಾ ಅಸದಿಸದಾನಂ ಅದಾಸಿಂ, ಏತೇನ ಉಪಾಯೇನ। **ಇಮಂ ನಿರಗ್ಗಳಂ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ ತಿವಿಧಂ ವಿಸುದ್ಧನ್ತಿ** ಅನಾವಟದ್ವಾರತಾಯ ಮುತ್ತಚಾಗತಾಯ ಚ ನಿರಗ್ಗಳಂ, ತೀಸುಪಿ ಕಾಲೇಸು ತೀಹಿ ದ್ವಾರೇಹಿ ಕರಣಕಾರಾಪನಾನುಸ್ಸರಣವಿಧೀಹಿ ಸಮ್ಪನ್ನತಾಯ ತಿವಿಧಂ, ತತ್ಥ ಸಂಕಿಲೇಸಾಭಾವೇನ ವಿಸುದ್ಧಂ ಅಪರಿಮಿತಧನಪರಿಚ್ಚಾಗಭಾವೇನ ಮಹಾಚಾಗತಾಯ ಯಞ್ಞಂ ಯಜಿತ್ವಾ, ಮಹಾದಾನಂ ದತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ತಂ ಪನ ದಾನಂ ಚಿರಕತಮ್ಪಿ ಖೇತ್ತವತ್ಥುಚಿತ್ತಾನಂ ಉಳಾರತಾಯ ಅನ್ತರನ್ತರಾ ಅನುಸ್ಸರಣೇನ ಅತ್ತನೋ ಪಾಕಟಂ ಆಸನ್ನಂ ಪಚ್ಚಕ್ಖಂ ವಿಯ ಉಪಟ್ಠಿತಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಆಹ "ಇಮ"ನ್ತಿ।

೧೦೪೬. ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಥೇರಸ್ಸ ಕಥೇತ್ವಾ ಇದಾನಿ ತಾದಿಸಾಯ ಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಪರೇಪಿ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತುಕಾಮತಂ ತಥಾಗತೇ ಚ ಉತ್ತಮಂ ಅತ್ತನೋ ಪಸಾದಬಹುಮಾನಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ **"ಆಯುಞ್ಚ ವಣ್ಣಞ್ಚಾ"**ತಿಆದಿನಾ ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅಭಿಕಙ್ಖತಾತಿ** ಇಚ್ಛನ್ತೇನ। **ಮುನೀತಿ** ಥೇರಂ ಆಲಪತಿ।

೧೦೪೭. ನಯಿಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇತಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪಚ್ಚಕ್ಖಭೂತಂ ಲೋಕಂ ವದತಿ। **ಪರಸ್ಮಿನ್ತಿ** ತತೋ ಅಞ್ಞಸ್ಮಿಂ। ಏತೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ದಸ್ಸೇತಿ। **ಸಮೋ ಚ ವಿಜ್ಜತೀತಿ** ಸೇಟ್ಠೋ ತಾವ ತಿಟ್ಠತು , ಸಮೋ ಏವ ನ ವಿಜ್ಜತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಹುನೇಯ್ಯಾನಂ ಪರಮಾಹುತಿಂ ಗತೋತಿ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಯತ್ತಕಾ ಆಹುನೇಯ್ಯಾ ನಾಮ, ತೇಸು ಸಬ್ಬೇಸು ಪರಮಾಹುತಿಂ ಪರಮಂ ಆಹುನೇಯ್ಯಭಾವಂ ಗತೋ। "ದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಾನಂ ಪರಮಗ್ಗತಂ ಗತೋ"ತಿ ವಾ ಪಾಠೋ, ತತ್ಥ **ಪರಮಗ್ಗತನ್ತಿ** ಪರಮಂ ಅಗ್ಗಭಾವಂ, ಅಗ್ಗದಕ್ಖಿಣೇಯ್ಯಭಾವನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಕೇಸನ್ತಿ ಆಹ **"ಪುಞ್ಞತ್ಥಿಕಾನಂ ವಿಪುಲಪ್ಫಲೇಸಿನ"**ನ್ತಿ, ಪುಞ್ಞೇನ ಅತ್ಥಿಕಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಮಹನ್ತಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ಇಚ್ಛನ್ತಾನಂ, ತಥಾಗತೋ ಏವ ಲೋಕಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕ್ಖೇತ್ತನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಕೇಚಿ ಪನ "ಆಹುನೇಯ್ಯಾನಂ ಪರಮಗ್ಗತಂ ಗತೋ"ತಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸೋಯೇವತ್ಥೋ।

ಏವಂ ಕಥೇನ್ತಮೇವ ತಂ ಥೇರೋ ಕಲ್ಲಚಿತ್ತಂ ಮುದುಚಿತ್ತಂ ವಿನೀವರಣಚಿತ್ತಂ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಂ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಞ್ಚ ಞತ್ವಾ ಸಚ್ಚಾನಿ ಪಕಾಸೇಸಿ। ಸೋ ಸಚ್ಚಪರಿಯೋಸಾನೇ ಸೋತಾಪತ್ತಿಫಲೇ ಪತಿಟ್ಠಹಿ। ಅಥ ಥೇರೋ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ತಮತ್ಥಂ ಅತ್ತನಾ ಚ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಚ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಮತ್ಥಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಯಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಹಾರಥವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ಚುದ್ದಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಪಞ್ಚಮಸ್ಸ ಮಹಾರಥವಗ್ಗಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಪಾಯಾಸಿವಗ್ಗೋ

೧. ಪಠಮಅಗಾರಿಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ವನಂ ಚಿತ್ತಲತಂ ಪಭಾಸತೀತಿ ಅಗಾರಿಯವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಏಕಂ ಕುಲಂ ಉಭತೋಪಸನ್ನಂ ಹೋತಿ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಓಪಾನಭೂತಂ ಭಿಕ್ಖೂನಂ ಭಿಕ್ಖುನೀನಂ। ತೇ ದ್ವೇ ಜಯಮ್ಪತಿಕಾ ರತನತ್ತಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಯಾವಜೀವಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತೋ ಚುತಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು, ತೇಸಂ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ಕನಕವಿಮಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತೇ ತತ್ಥ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಅನುಭವನ್ತಿ। ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋತಿಆದಿ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವೇದಿತಬ್ಬಂ।

೧೦೪೮. ‘‘ಯಥಾ ವನಂ ಚಿತ್ತಲತಂ ಪಭಾಸತಿ, ಉಯ್ಯಾನಸೇಟ್ಠಂ ತಿದಸಾನಮುತ್ತಮಂ।
ತಥೂಪಮಂ ತುಯ್ಹಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೧೦೪೯. ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ –

ಥೇರೋ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೦೫೦. ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೦೫೧. ‘‘ಅಹಞ್ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಓಪಾನಭೂತಾ ಘರಮಾವಸಿಮ್ಹ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಮ್ಹ॥

೧೦೫೨. ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ –

ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ಪಠಮಅಗಾರಿಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ದುತಿಯಅಗಾರಿಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ವನಂ ಚಿತ್ತಲತನ್ತಿ ದುತಿಯಅಗಾರಿಯವಿಮಾನಂ। ಏತ್ಥಾಪಿ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿ ಅನನ್ತರಸದಿಸಾವ।

೧೦೫೩. ‘‘ಯಥಾ ವನಂ ಚಿತ್ತಲತಂ ಪಭಾಸತಿ, ಉಯ್ಯಾನಸೇಟ್ಠಂ ತಿದಸಾನಮುತ್ತಮಂ।
ತಥೂಪಮಂ ತುಯ್ಹಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೧೦೫೪. ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।

ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ,

ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ – ಪುಚ್ಛಿ।

೧೦೫. ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೦೫. ಅಹಞ್ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಓಪಾನಭೂತಾ ಘರಮಾವಸಿಮ್ಹ।

ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಮ್ಹ॥

೧೦೫. ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…

ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ –

ಅತ್ತನೋ ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ದುತಿಯಅಗಾರಿಯವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಫಲದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣನ್ತಿ ಫಲದಾಯಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಞ್ಞೋ ಬಿಮ್ಬಿಸಾರಸ್ಸ ಅಕಾಲೇ ಅಮ್ಬಫಲಾನಿ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ಸೋ ಆರಾಮಪಾಲಂ ಆಹ – ‘‘ಮಯ್ಹಂ ಖೋ, ಭಣೇ, ಅಮ್ಬಫಲೇಸು ಇಚ್ಛಾ ಉಪ್ಪನ್ನಾ, ತಸ್ಮಾ ಅಮ್ಬಾನಿ ಮೇ ಆನೇತ್ವಾ ದೇಹೀ’’ತಿ। ‘‘ದೇವ, ನತ್ಥಿ ಅಮ್ಬೇಸು ಅಮ್ಬಫಲಂ, ಅಪಿಚಾಹಂ ತಥಾ ಕರೋಮಿ, ಸಚೇ ದೇವೋ ಕಿಞ್ಚಿ ಕಾಲಂ ಆಗಮೇತಿ, ಯಥಾ ಅಮ್ಬಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಫಲಂ ಗಣ್ಹನ್ತೀ’’ತಿ। ‘‘ಸಾಧು, ಭಣೇ, ತಥಾ ಕರೋಹೀ’’ತಿ। ಆರಾಮಪಾಲೋ ಆರಾಮಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇಸು ಪಂಸುಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ತಾದಿಸಂ ಪಂಸುಂ ಆಕಿರಿ, ತಾದಿಸಞ್ಚ ಉದಕಂ ಆಸಿಞ್ಚಿ, ಯಥಾ ನ ಚಿರಸ್ಸೇವ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಾ ಸಞ್ಛಿನ್ನಪತ್ತಾ ಅಹೇಸುಂ। ಅಥ ನಂ ಪಂಸುಂ ಅಪನೇತ್ವಾ ಘಾರುಸಕಕಸಟಮಿಸ್ಸಕಂ ಪಾಕತಿಕಂ ಪಂಸುಂ ಆಕಿರಿತ್ವಾ ಸಾಧುಕಂ ಉದಕಂ ಅದಾಸಿ। ತದಾ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಾ ನ ಚಿರೇನೇವ ಕೋರಕಿತಾ ಪಲ್ಲವಿತಾ ಕುಟಮಲಕಜಾತಾ ಹುತ್ವಾ ಪುಪ್ಫಿಂಸು, ಅಥ ಸಲಾಟುಕಜಾತಾ ಹುತ್ವಾ ಫಲಾನಿ ಗಣ್ಹಿಂಸು। ತತ್ಥೇಕಸ್ಮಿಂ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖೇ ಪಠಮತರಂ ಚತ್ತಾರಿ ಫಲಾನಿ ಮನೋಸಿಲಾಚುಣ್ಣಪಿಞ್ಜರವಣ್ಣಾನಿ ಸಮ್ಪನ್ನಗನ್ಧರಸಾನಿ ಪರಿಣತಾನಿ ಅಹೇಸುಂ।

ಸೋ ತಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ‘‘ರಞ್ಞೋ ದಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಚಿನ್ತೇಸಿ ‘‘ಇಮಾನಿ ಅಮ್ಬಾನಿ ಅಗ್ಗಫಲಭೂತಾನಿ ಇಮಸ್ಸ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದಸ್ಸಾಮಿ , ಕಾಮಂ ಮಂ ರಾಜಾ ಹನತು ವಾ ಪಬ್ಬಾಜೇತು ವಾ, ರಞ್ಞೋ ಹಿ ದಿನ್ನೇ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮೇ ಪೂಜಾಮತ್ತಂ ಅಪ್ಪಮತ್ತಕಂ ಫಲಂ, ಅಯ್ಯಸ್ಸ ದಿನ್ನೇ ಪನ ದಿಟ್ಠಧಮ್ಮಿಕಮ್ಪಿ ಸಮ್ಪರಾಯಿಕಮ್ಪಿ ಅಪರಿಮಾಣಂ ಫಲಂ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ। ಏವಂ ಪನ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ತಾನಿ ಫಲಾನಿ ಥೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ರಾಜಾನಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ರಞ್ಞೋ ತಮತ್ಥಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ತಂ ಸುತ್ವಾ ರಾಜಾ ರಾಜಪುರಿಸೇ ಆಣಾಪೇಸಿ ‘‘ವೀಮಂಸಥ ತಾವ, ಭಣೇ, ಯಥಾಯಂ ಆಹಾ’’ತಿ। ಥೇರೋ ಪನ ತಾನಿ ಫಲಾನಿ ಭಗವತೋ ಉಪನಾಮೇಸಿ। ಭಗವಾ ತೇಸು ಏಕಂ ಸಾರಿಪುತ್ತತ್ಥೇರಸ್ಸ, ಏಕಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರಸ್ಸ, ಏಕಂ ಮಹಾಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಸ್ಸ ದತ್ವಾ ಏಕಂ ಅತ್ತನಾ ಪರಿಭುಞ್ಜಿ। ಪುರಿಸಾ ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ರಞ್ಞೋ ಆರೋಚೇಸುಂ।

ರಾಜಾ ತಂ ಸುತ್ವಾ ‘‘ಧೀರೋ ವತಾಯಂ ಪುರಿಸೋ, ಯೋ ಅತ್ತನೋ ಜೀವಿತಮ್ಪಿ ಪರಿಚ್ಚಜಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಪಸುತೋ ಅಹೋಸಿ, ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸ್ಸಮಞ್ಚ ಠಾನಗತಮೇವ ಅಕಾಸೀ’’ತಿ ತುಟ್ಠಚಿತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಏಕಂ ಗಾಮವರಂ ವತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರಾದೀನಿ ಚ ದತ್ವಾ ‘‘ಯಂ ತಯಾ ಭಣೇ ಅಮ್ಬಫಲದಾನೇನ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸುತಂ, ತತೋ ಮೇ ಪತ್ತಿಂ ದೇಹೀ’’ತಿ ಆಹ। ಸೋ ‘‘ದೇಮಿ, ದೇವ, ಯಥಾಸುಖಂ

ಪತ್ತಿಂ ಗಣ್ಹಾಹೀ”ತಿ ಅವೋಚ। ಆರಾಮಪಾಲೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ , ತಸ್ಸ ಸೋಳಸಯೋಜನಿಕಂ ಕನಕವಿಮಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ಸತ್ತಸತಕೂಟಾಗಾರಪಟಿಮಣ್ಡಿತಂ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಪುಚ್ಛಿ -

೧೦೬೦. ‘ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ಸೋಳಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೧೦೬೧. ‘ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾ ಸಿಕ್ಖಿತಾ ಸಾಧುರೂಪಾ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ಕಞ್ಞಾ ತಿದಸಚರಾ ಉಳಾರಾ।
ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ॥

೧೦೬೨. ‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೧೦೬೩. ‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೦೬೪. ‘ಫಲದಾಯೀ ಫಲಂ ವಿಪುಲಂ ಲಭತಿ, ದದಮುಜುಗತೇಸು ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ।
ಸೋ ಹಿ ಪಮೋದತಿ ಸಗ್ಗಗತೋ ತಿದಿವೇ, ಅನುಭೋತಿ ಚ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ವಿಪುಲಂ॥

೧೦೬೫. ‘ಏವಾಹಂ ಮಹಾಮುನಿ, ಅದಾಸಿಂ ಚತುರೋ ಫಲೇ॥

೧೦೬೬. ‘ತಸ್ಮಾ ಹಿ ಫಲಂ ಅಲಮೇವ ದಾತುಂ, ನಿಚ್ಚಂ ಮನುಸ್ಸೇನ ಸುಖತ್ಥಿಕೇನ।
ದಿಬ್ಬಾನಿ ವಾ ಪತ್ಥಯತಾ ಸುಖಾನಿ, ಮನುಸ್ಸಸೋಭಗ್ಗತಮಿಚ್ಛತಾ ವಾ॥

೧೦೬೭. ‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥ - ಸೋಪಿಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೧೦೬೧. ತತ್ಥ **ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾ**ತಿ ಏಕೇಕಸ್ಮಿಂ ಕೂಟಾಗಾರೇ ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾ ಚತುಸಟ್ಠಿಪರಿಮಾಣಾ। **ಸಾಧುರೂಪಾ**ತಿ ರೂಪಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಸೀಲಾಚಾರಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಸಿಕ್ಖಾಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಚ ಸುನ್ದರಸಭಾವಾ। **ದಿಬ್ಬಾ ಚ ಕಞ್ಞಾ**ತಿ ದೇವಚ್ಛರಾಯೋ। **ತಿದಸಚರಾ**ತಿ ತಿದಸೇಸು ಸುಖಾಚಾರಾ ಸುಖವಿಹಾರಿನಿಯೋ। **ಉಳಾರಾ**ತಿ ಉಳಾರವಿಭವಾ।

೧೦೬೪. **ಫಲದಾಯೀ**ತಿ ಅತ್ತನಾ ಅಮ್ಬಫಲಸ್ಸ ದಿನ್ನತ್ತಾ ಅತ್ತಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಫಲ**ನ್ತಿ ಪುಞ್ಞಫಲಂ। **ವಿಪುಲ**ನ್ತಿ ಮಹನ್ತಂ ಲಭತಿ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ದದ**ನ್ತಿ ದದನ್ತೋ ದಾನಹೇತು। **ಉಜುಗತೇಸೂ**ತಿ ಉಜುಪಟಿಪನ್ನೇಸು। **ಸಗ್ಗಗತೋ**ತಿ ಉಪ್ಪಜ್ಜನವಸೇನ ಸಗ್ಗಂ ಗತೋ, ತತ್ಥಾಪಿ **ತಿದಿವೇ** ತಾವತಿಂಸಭವನೇ **ಅನುಭೋತಿ ಚ ಪುಞ್ಞಫಲಂ ವಿಪುಲಂ** ಯಥಾಹಂ, ಏವಂ ಅಞ್ಞೋಪೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೦೬೬. **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಚತುನ್ನಂ ಫಲಾನಂ ದಾನಮತ್ತೇನ ಈದಿಸೀ ಸಮ್ಪತ್ತಿ ಅಧಿಗತಾ, ತಸ್ಮಾ। **ಅಲಮೇವ** ಯುತ್ತಮೇವ। **ನಿಚ್ಚ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ। **ದಿಬ್ಬಾನೀ**ತಿ ದೇವಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನಾನಿ। **ಮನುಸ್ಸಸೋಭಗ್ಗತ**ನ್ತಿ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಸುಭಗಭಾವಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಫಲದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಪಠಮಉಪಸ್ಸಯದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ನಭೇತಿ ಉಪಸ್ಸಯದಾಯಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ವುತ್ಥವಸ್ಸೋ ಪವಾರೇತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ವನ್ದಿತುಂ ರಾಜಗಹಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಅನ್ತರಾಮಗ್ಗೇ ಸಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ವಸನಟ್ಠಾನಂ ಪರಿಯೇಸನ್ತೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಉಪಾಸಕಂ ದಿಸ್ವಾ ಪುಚ್ಛಿ – ‘‘ಉಪಾಸಕ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಅತ್ಥಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಪಬ್ಬಜಿತಾನಂ ವಸನಯೋಗ್ಗಟ್ಠಾನ’’ನ್ತಿ। ಉಪಾಸಕೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಗೇಹಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭರಿಯಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ಮನ್ತೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ವಸನಯೋಗ್ಗಂ ಠಾನಂ ಪರಿಚ್ಛಿನ್ದಿತ್ವಾ ತತ್ಥ ಆಸನಂ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಪಾದೋದಕಂ ಪಾದಪೀಠಂ ಉಪಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ಪವೇಸೇತ್ವಾ ತಸ್ಮಿಂ ಪಾದೇ ಧೋವನ್ತೇ ಪದೀಪಂ ಉಜ್ಜಾಲೇತ್ವಾ ಮಞ್ಚೇ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಾನಿ ಪಞ್ಞಾಪೇತ್ವಾ ಅದಾಸಿ। ಸ್ವಾತನಾಯ ಚ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಭೋಜೇತ್ವಾ ಪಾನಕತ್ಥಾಯ ಗುಳಪಿಣ್ಡಞ್ಚ ದತ್ವಾ ಥೇರಂ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ಅನುಗನ್ತ್ವಾ ನಿವತ್ತಿ। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಸಹ ಭರಿಯಾಯ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ –

೧೦೬ ‘‘ಚನ್ದೋ ಯಥಾ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ನಭೇ, ಓಭಾಸಯಂ ಗಚ್ಛತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ।
ತಥೂಪಮಂ ತುಯ್ಹಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೧೦೭ ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೧೦೭ ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೦೭ ‘‘ಅಹಞ್ಚ ಭರಿಯಾ ಚ ಮನುಸ್ಸಲೋಕೇ, ಉಪಸ್ಸಯಂ ಅರಹತೋ ಅದಮ್ಹ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಮ್ಹ॥

೧೦೭ ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥
ತತ್ಥ ಗಾಥಾಸು ಯಂ ವತ್ತಬ್ಬಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪಠಮಉಪಸ್ಸಯದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ದುತಿಯಉಪಸ್ಸಯದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸೂರಿಯೋ ಯಥಾ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ನಭೇತಿ ದುತಿಯಉಪಸ್ಸಯದಾಯಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಗಾಮಕಾವಾಸೇ ವಸ್ಸಂ ವಸಿತ್ವಾ ಭಗವನ್ತಂ ದಸ್ಸನಾಯ ರಾಜಗಹಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಸಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿಂಸು। ಸೇಸಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಸದಿಸಮೇವ।

೧೦೭ ‘‘ಸೂರಿಯೋ ಯಥಾ ವಿಗತವಲಾಹಕೇ ನಭೇ…ಪೇ॰…॥
(ಯಥಾ ಪುರಿಮವಿಮಾನಂ, ತಥಾ ವಿತ್ಥಾರೇತಬ್ಬಂ।)

೧೦೭೯. ‘‘ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

ತತ್ಥ ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ದುತಿಯಉಪಸ್ಸಯದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಭಿಕ್ಖು ಅದ್ಧಾನಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನೋ ಅಞ್ಞತರಂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ ಏಕಸ್ಸ ಘರದ್ವಾರೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಧೋತಹತ್ಥಪಾದೋ ‘‘ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ನಿಸಿನ್ನೋ ಭೋಜನಂ ಉಪನೇತ್ವಾ ಪಾತಿಯಾ ಪಕ್ಖಿತ್ತೇ ತಂ ಭಿಕ್ಖುಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಾತಿಯಾ ಭತ್ತಂ ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಪತ್ತೇ ಆಕಿರನ್ತೋ ತೇನ ‘‘ಏಕದೇಸಮೇವ ದೇಹೀ’’ತಿ ವುತ್ತೋಪಿ ಸಬ್ಬಮೇವ ಆಕಿರಿ। ಸೋ ಭಿಕ್ಖು ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋ ಪುರಿಸೋ ‘‘ಛಾತಜ್ಝತ್ತಸ್ಸ ಭಿಕ್ಖುನೋ ಮಯಾ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಭತ್ತಂ ದಿನ್ನ’’ನ್ತಿ ಅನುಸ್ಸರನ್ತೋ ಉಳಾರಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಲಭಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ವಿರೋಚಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ –

೧೦೮೦. ‘‘ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೧೦೮೧. ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೧೦೮೨. ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೦೮೩. ‘‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ದಿಸ್ವಾನ ಭಿಕ್ಖುಂ ತಸಿತಂ ಕಿಲನ್ತಂ।
ಏಕಾಹಂ ಭಿಕ್ಖಂ ಪಟಿಪಾದಯಿಸ್ಸಂ, ಸಮಙ್ಗಿ ಭತ್ತೇನ ತದಾ ಅಕಾಸಿಂ॥

೧೦೮೪. ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰… ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

೧೦೮೫. ತತ್ಥ **ಏಕಾಹಂ ಭಿಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಏಕಂ ಅಹಂ ಭಿಕ್ಖಾಮತ್ತಂ, ಏಕಂ ಭತ್ತವಡ್ಢಿತಕನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪಟಿಪಾದಯಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಪಟಿಪಾದೇಸಿಂ ಅದಾಸಿಂ। **ಸಮಙ್ಗಿ ಭತ್ತೇನಾ**ತಿ ಭತ್ತೇನ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತಂ, ಲದ್ಧಭಿಕ್ಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಏವಂ ಮಹಾಥೇರೋ ತೇನ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಸುಚರಿತಕಮ್ಮೇ ಪಕಾಸಿತೇ ಸಪರಿವಾರಸ್ಸ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಮನುಸ್ಸಲೋಕಮಾಗತೋ, ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಕಥೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಭಿಕ್ಖಾದಾಯಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಯವಪಾಲಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಯವಪಾಲಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರೋ ದುಗ್ಗತದಾರಕೋ ಯವಖೇತ್ತಂ ರಕ್ಖತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಪಾತರಾಸತ್ಥಾಯ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಲಭಿತ್ವಾ "ಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ತಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ಯವಖೇತ್ತಂ ಗನ್ತ್ವಾ ರುಕ್ಖಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ಮಗ್ಗಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಉಪಕಟ್ಠೇ ಕಾಲೇ ತಂ ಠಾನಂ ಪತ್ವಾ ಯವಪಾಲಕೇನ ನಿಸಿನ್ನಂ ರುಕ್ಖಮೂಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ। ಯವಪಾಲಕೋ ವೇಲಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕಚ್ಚಿ, ಭನ್ತೇ, ಆಹಾರೋ ಲದ್ಧೋ"ತಿ ಆಹ। ಥೇರೋ ತುಣ್ಹೀ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಲದ್ಧಭಾವಂ ಞತ್ವಾ "ಭನ್ತೇ, ಉಪಕಟ್ಠಾ ವೇಲಾ, ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಭುಞ್ಜಿತುಂ ನ ಸಕ್ಕಾ, ಮಯ್ಹಂ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಇಮಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಥಾ"ತಿ ವತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ತಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಅದಾಸಿ। ಥೇರೋ ತಂ ಅನುಕಮ್ಪನ್ತೋ ತಸ್ಸ ಪಸ್ಸನ್ತಸ್ಸೇವ ತಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಸೋಪಿ ದಾರಕೋ "ಸುದಿನ್ನಂ ವತ ಮಯಾ ಈದಿಸಸ್ಸ ಕುಮ್ಮಾಸದಾನಂ ದದನ್ತೇನಾ"ತಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ -

೧೦೮೮. ‘‘ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ''ತಿ॥

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೧೦೮೯. "ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ"॥

೧೦೯೦. ‘‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ಅಹೋಸಿಂ ಯವಪಾಲಕೋ।
ಅದ್ದಸಂ ವಿರಜಂ ಭಿಕ್ಖುಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನಮನಾವಿಲಂ॥

೧೦೯೧. ‘‘ತಸ್ಸ ಅದಾಸಹಂ ಭಾಗಂ, ಪಸನ್ನೋ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ।
ಕುಮ್ಮಾಸಪಿಣ್ಡಂ ದತ್ವಾನ, ಮೋದಾಮಿ ನನ್ದನೇ ವನೇ॥

೧೦೯೨. ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ''ತಿ॥

ತತ್ಥ ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ಯವಪಾಲಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಪಠಮಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಲ್ಯಧರೋ ಸುವತ್ಥೋತಿ ಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಸಪರಿವಾರಾ ಕಾಸೀಸು ಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾ ಸೂರಿಯತ್ಥಙ್ಗಮನವೇಲಾಯಂ ಅಞ್ಞತರಂ ವಿಹಾರಂ ಪಾಪುಣಿಂಸು। ತಂ ಪವತ್ತಿಂ ಸುತ್ವಾ ತಸ್ಸ ವಿಹಾರಸ್ಸ ಗೋಚರಗಾಮೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಥೇರೇ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಪಾದಧೋವನಂ ಪಾದಬ್ಭಞ್ಜನತೇಲಂ ಮಞ್ಚಪೀಠಂ ಪಚ್ಚತ್ಥರಣಂ ಪದೀಪಿಯಞ್ಚ ಉಪನೇತ್ವಾ ಸ್ವಾತನಾಯ ಚ ನಿಮನ್ತೇತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಮಹಾದಾನಂ ಪವತ್ತೇಸಿ, ಥೇರಾ ತಸ್ಸ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಸೋ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಕಾಲಂ

ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ –

೧೦೯೪. ‘‘ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಲ್ಯಧರೋ ಸುವತ್ಥೋ, ಸುಕುಣ್ಡಲೀ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸು।
ಆಮುತ್ತಹತ್ಥಾಭರಣೋ ಯಸಸ್ಸೀ, ದಿಬ್ಬೇ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ ಯಥಾಪಿ ಚನ್ದಿಮಾ॥

೧೦೯೫. ‘‘ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ, ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾ ಸಿಕ್ಖಿತಾ ಸಾಧುರೂಪಾ।
ದಿಬ್ಬಾ ಚ ಕಞ್ಞಾ ತಿದಸಚರಾ ಉಳಾರಾ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ॥

೧೦೯೬. ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೧೦೯೭. ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೦೯೮. ‘‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ದಿಸ್ವಾನ ಸಮಣೇ ಸೀಲವನ್ತೇ।
ಸಮ್ಪನ್ನವಿಜ್ಜಾಚರಣೇ ಯಸಸ್ಸೀ, ಬಹುಸ್ಸುತೇ ತಣ್ಹಕ್ಖಯೂಪಪನ್ನೇ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೦೯೯. ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

೧೦೯೪. ತತ್ಥ **ಸುಕುಣ್ಡಲೀ**ತಿ ಸುನ್ದರೇಹಿ ಕುಣ್ಡಲೇಹಿ ಅಲಙ್ಕತಕಣ್ಣೋ। ‘‘ಸಕುಣ್ಡಲೀ’’ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಸದಿಸಂ ಕುಣ್ಡಲಂ ಸಕುಣ್ಡಲಂ, ತಂ ಅಸ್ಸ ಅತ್ಥೀತಿ ಸಕುಣ್ಡಲೀ, ಯುತ್ತಕುಣ್ಡಲೀ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಞ್ಚ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಅನುಚ್ಛವಿಕಕುಣ್ಡಲೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸೂ**ತಿ ಸಮ್ಮಾಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸು। **ಆಮುತ್ತಹತ್ಥಾಭರಣೋ**ತಿ ಪಟಿಮುಕ್ಕಅಙ್ಗುಲಿಯಾದಿಹತ್ಥಾಭರಣೋ।

೧೦೯೮. **ತಣ್ಹಕ್ಖಯೂಪಪನ್ನೇ**ತಿ ತಣ್ಹಕ್ಖಯಂ ಅರಹತ್ತಂ, ನಿಬ್ಬಾನಮೇವ ವಾ ಉಪಗತೇ, ಅಧಿಗತವನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಪಠಮಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ದುತಿಯಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಲ್ಯಧರೋ ಸುವತ್ಥೋತಿ ದುತಿಯಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ದ್ವೇ ಅಗ್ಗಸಾವಕಾ ಕಾಸೀಸು ಜನಪದಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತಾತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಅನನ್ತರಸದಿಸಮೇವ।

೧೧೦೦. ‘‘ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಲ್ಯಧರೋ ಸುವತ್ಥೋ, ಸುಕುಣ್ಡಲೀ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸು।
ಆಮುತ್ತಹತ್ಥಾಭರಣೋ ಯಸಸ್ಸೀ, ದಿಬ್ಬೇ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ ಯಥಾಪಿ ಚನ್ದಿಮಾ॥

೧೧೦೩. ‘ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾ ಸಿಕ್ಖಿತಾ ಸಾಧುರೂಪಾ।
ದಿಬ್ಬಾ ಚ ಕಞ್ಞಾ ತಿದಸಚರಾ ಉಳಾರಾ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ॥

೧೧೦೪. ‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ - ಪುಚ್ಛಿ।

೧೧೦೫. ‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥
೧೧೦೬. ‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ದಿಸ್ವಾನ ಸಮಣೇ ಸಾಧುರೂಪೇ।
ಸಮ್ಪನ್ನವಿಜ್ಜಾಚರಣೇ ಯಸಸ್ಸೀ, ಬಹುಸ್ಸುತೇ ಸೀಲವನ್ತೇ ಪಸನ್ನೇ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೧೦೭. ‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ದುತಿಯಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. (ಉತ್ತರ) ಪಾಯಾಸಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯಾ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಸಭಾ ಸುಧಮ್ಮಾತಿ ಉತ್ತರವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಧಾತುವಿಭಾಗೇ ಚ ಕತೇ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಥೂಪೇಸು ಪತಿಟ್ಠಾಪಿಯಮಾನೇಸು ಧಮ್ಮವಿನಯಂ ಸಙ್ಗಾಯಿತುಂ ಉಚ್ಚಿನಿತ್ವಾ ಗಹಿತೇಸು ಮಹಾಕಸ್ಸಪಪ್ಪಮುಖೇಸು ಮಹಾಥೇರೇಸು ಯಾವ ವಸ್ಸೂಪಗಮನಾ ಅಞ್ಞೇಸು ಚ ಥೇರೇಸು ಅತ್ತನೋ ಅತ್ತನೋ ಪರಿಸಾಯ ಸದ್ಧಿಂ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವಸನ್ತೇಸು ಆಯಸ್ಮಾ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೇತಬ್ಯನಗರಂ ಗನ್ತ್ವಾ ಸಿಂಸಪಾವನೇ ವಸಿ। ಅಥ ಪಾಯಾಸಿ ರಾಜಞ್ಞೋ ಥೇರಸ್ಸ ತತ್ಥ ವಸನಭಾವಂ ಸುತ್ವಾ ಮಹತಾ ಜನಕಾಯೇನ ಪರಿವುತೋ ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನೋ ಅತ್ತನೋ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಪವೇದೇಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೂದಾಹರಣಾದೀಹಿ ಪರಲೋಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಿಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತೋ ಅನೇಕವಿಹಿತಹೇತೂಪಮಾಲಙ್ಕತಂ ದಿಟ್ಠಿಗಣ್ಠಿವಿನಿವೇಠನಂ ನಾನಾನಯವಿಚಿತ್ತಂ ಪಾಯಾಸಿಸುತ್ತಂ (ದೀ॰ ನಿ॰ ೨.೪೦೬ ಆದಯೋ) ದೇಸೇತ್ವಾ ತಂ ದಿಟ್ಠಿಸಮ್ಪದಾಯಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ।

ಸೋ ವಿಸುದ್ಧದಿಟ್ಠಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಕಪಣದ್ಧಿಕಾದೀನಂ ದಾನಂ ದೇನ್ತೋ ಅನುಳಾರಜ್ಝಾಸಯತಾಯ ಲೂಖಂ ಅದಾಸಿ ಘಾಸಚ್ಛಾದನಮತ್ತಂ ಕಣಾಜಕಂ ಬಿಲಙ್ಗದುತಿಯಂ ಸಾಣಾನಿ ಚ ವತ್ಥಾನಿ । ಏವಂ ಪನ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚದಾನಂ ದತ್ವಾ ಕಾಯಸ್ಸ ಭೇದಾ ಹೀನಕಾಯಂ ಉಪಪಜ್ಜಿ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ। ತಸ್ಸ ಪನ ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚೇಸು ಯುತ್ತಪ್ಪಯುತ್ತೋ ಉತ್ತರೋ ನಾಮ ಮಾಣವೋ ಅಹೋಸಿ ದಾನೇ ಬ್ಯಾವಟೋ। ಸೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚದಾನಂ ದತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಕಾಯಂ ಉಪಪನ್ನೋ, ತಸ್ಸ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕಂ ವಿಮಾನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಕತಞ್ಞುತಂ ವಿಭಾವೇನ್ತೋ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ತಂ ಥೇರೋ -

೧೧೦೮. ‘ಯಾ ದೇವರಾಜಸ್ಸ ಸಭಾ ಸುಧಮ್ಮಾ, ಯತ್ಥಚ್ಛತಿ ದೇವಸಙ್ಘೋ ಸಮಗ್ಗೋ।
ತಥೂಪಮಂ ತುಯ್ಹಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೧೧೧೦‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…

ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ - ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ।

೧೧೧೧‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೧೧೧‘‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ರಞ್ಞೋ ಪಾಯಾಸಿಸ್ಸ ಅಹೋಸಿಂ ಮಾಣವೋ।

ಲದ್ಧಾ ಧನಂ ಸಂವಿಭಾಗಂ ಅಕಾಸಿಂ, ಪಿಯಾ ಚ ಮೇ ಸೀಲವನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ।

ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೧೧೧‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…

ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ -

ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ತಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೧೧೦೮. ತತ್ಥ **ದೇವರಾಜಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಕ್ಕಸ್ಸ। **ಸಭಾ ಸುಧಮ್ಮಾ**ತಿ ಏವಂನಾಮಕಂ ಸನ್ಥಾಗಾರಂ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಸಂ ಸಭಾಯಂ। **ಅಚ್ಛತೀ**ತಿ ನಿಸೀದತಿ। **ದೇವಸಙ್ಘೋ**ತಿ ತಾವತಿಂಸದೇವಕಾಯೋ। **ಸಮಗ್ಗೋ**ತಿ ಸಹಿತೋ ಸನ್ನಿಪತಿತೋ।

೧೧೧೧. **ಪಾಯಾಸಿಸ್ಸ ಅಹೋಸಿಂ ಮಾಣವೋ**ತಿ ಪಾಯಾಸಿರಾಜಞ್ಞಸ್ಸ ಕಿಚ್ಚಾಕಿಚ್ಚಕರೋ ದಹರತಾಯ ಮಾಣವೋ, ನಾಮೇನ ಪನ ಉತ್ತರೋ ನಾಮ ಅಹೋಸಿಂ। **ಸಂವಿಭಾಗಂ ಅಕಾಸಿ**ನ್ತಿ ಅಹಮೇವ ಅಭುಞ್ಜಿತ್ವಾ ಯಥಾಲದ್ಧಂ ಧನಂ ದಾನಮುಖೇ ಪರಿಚ್ಚಜನವಸೇನ ಸಂವಿಭಜನಂ ಅಕಾಸಿಂ। ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪರಿಚ್ಚಜನ್ತೋತಿ ವಚನಸೇಸೋ। ಅಥ ವಾ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ। ಕಥಂ? **ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ**। ಕೀದಿಸಂ? **ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚಾ**ತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ।

(ಉತ್ತರ) ಪಾಯಾಸಿವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ದಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಛಟ್ಠಸ್ಸ ಪಾಯಾಸಿವಗ್ಗಸ್ಸ

ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತವಿಮಾನವಗ್ಗೋ

೧. ಚಿತ್ತಲತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ವನಂ ಚಿತ್ತಲತಂ ಪಭಾಸತೀತಿ ಚಿತ್ತಲತಾವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ದಲಿದ್ದೋ ಅಪ್ಪಭೋಗೋ ಪರೇಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ ಜೀವತಿ। ಸೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಜಿಣ್ಣೇ ವುಡ್ಢೇ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇನ್ತೋ ‘‘ಇತ್ಥಿಯೋ ನಾಮ ಪತಿಕುಲೇ ಠಿತಾ ಇಸ್ಸರಿಯಂ ಕರೋನ್ತಿ, ಸಸ್ಸುಸಸುರಾನಂ ಮನಾಪಚಾರಿನಿಯೋ ದುಲ್ಲಭಾ’’ತಿ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಚಿತ್ತದುಕ್ಖಂ ಪರಿಹರನ್ತೋ ದಾರಪರಿಗ್ಗಹಂ ಅಕತ್ವಾ ಸಯಮೇವ ನೇ ಉಪಟ್ಠಹತಿ, ಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖತಿ, ಉಪೋಸಥಂ ಉಪವಸತಿ , ಯಥಾವಿಭವಂ ದಾನಾನಿ ದೇತಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ಗನ್ತ್ವಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ -

೧೧೧೫ ‘‘ಯಥಾ ವನಂ ಚಿತ್ತಲತಂ ಪಭಾಸತಿ, ಉಯ್ಯಾನಸೇಟ್ಠಂ ತಿದಸಾನಮುತ್ತಮಂ।
ತಥೂಪಮಂ ತುಯ್ಹಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೧೧೧೬ ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

೧೧೧೭ ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೧೧೮ ‘‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ದಲಿದ್ದೋ ಅತಾಣೋ ಕಪಣೋ ಕಮ್ಮಕರೋ ಅಹೋಸಿಂ।
ಜಿಣ್ಣೇ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅಭಾರಿಂ, ಪಿಯಾ ಚ ಮೇ ಸೀಲವನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೧೧೯ ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ –
ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಚಿತ್ತಲತಾವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೨. ನನ್ದನವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಯಥಾ ವನಂ ನನ್ದನಂ ಪಭಾಸತೀತಿ ನನ್ದನವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋತಿಆದಿ ಸಬ್ಬಂ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಸದಿಸಂ। ಅಯಂ ಪನ ದಾರಪರಿಗ್ಗಹಂ ಕತ್ವಾ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಪೋಸೇಸೀತಿ ಅಯಮೇವ ವಿಸೇಸೋ।

೧೧೨೦ ‘‘ಯಥಾ ವನಂ ನನ್ದನಂ ಪಭಾಸತಿ, ಉಯ್ಯಾನಸೇಟ್ಠಂ ತಿದಸಾನಮುತ್ತಮಂ।
ತಥೂಪಮಂ ತುಯ್ಹಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ, ಓಭಾಸಯಂ ತಿಟ್ಠತಿ ಅನ್ತಲಿಕ್ಖೇ॥

೧೧೨೧ ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀತಿ॥

೧೧೨೨ ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೧೨೩ ‘‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ದಲಿದ್ದೋ ಅತಾಣೋ ಕಪಣೋ ಕಮ್ಮಕರೋ ಅಹೋಸಿಂ।
ಜಿಣ್ಣೇ ಚ ಮಾತಾಪಿತರೋ ಅಭಾರಿಂ, ಪಿಯಾ ಚ ಮೇ ಸೀಲವನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೧೨೪ ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ –
ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ। ತತ್ಥ ಗಾಥಾಸುಪಿ ಅಪುಬ್ಬಂ ನತ್ಥಿ।

ನನ್ದನವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೩. ಮಣಿಥೂಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಮಣಿಥೂಣವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಮ್ಬಹುಲಾ ಥೇರಾ ಭಿಕ್ಖೂ ಅರಞ್ಞಾಯತನೇ ವಿಹರನ್ತಿ। ತೇಸಂ ಗಾಮಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಗಮನಮಗ್ಗೇ ಏಕೋ

ಉಪಾಸಕೋ ವಿಸಮಂ ಸಮಂ ಕರೋತಿ, ಕಣ್ಟಕೇ ನೀಹರತಿ, ಗಚ್ಛಗುಮ್ಬೇ ಅಪನೇತಿ, ಉದಕಕಾಲೇ ಮಾತಿಕಾಸು ಸೇತುಂ ಬನ್ಧತಿ, ವಿವನಟ್ಠಾನೇಸು ಛಾಯಾರುಕ್ಖೇ ರೋಪೇತಿ, ಜಲಾಸಯೇಸು ಮತ್ತಿಕಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತೇ ಪುಥುಲಗಮ್ಭೀರೇ ಕರೋತಿ, ತಿತ್ಥೇ ಸಮ್ಪಾದೇತಿ, ಯಥಾವಿಭವಂ ದಾನಂ ದೇತಿ, ಸೀಲಂ ರಕ್ಖತಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನತ್ಥೇರೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ –

೧೧೨‘ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೧೧೨‘ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೧೧೨‘ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೧೧೩‘ಯೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೧೩‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ವಿವನೇ ಪಥೇ ಸಙ್ಕಮನಂ ಅಕಾಸಿಂ।
ಆರಾಮರುಕ್ಖಾನಿ ಚ ರೋಪಯಿಸ್ಸಂ, ಪಿಯಾ ಚ ಮೇ ಸೀಲವನ್ತೋ ಅಹೇಸುಂ।
ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಸಕ್ಕಚ್ಚ ದಾನಂ ವಿಪುಲಂ ಅದಾಸಿಂ॥

೧೧೩‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥

೧೧೩೧. ತತ್ಥ **ವಿವನೇತಿ** ಅರಞ್ಞೇ। **ಆರಾಮರುಕ್ಖಾನಿ ಚಾ** ಆರಾಮಭೂತೇ ರುಕ್ಖೇ, ಆರಾಮಂ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥ ರುಕ್ಖೇ ರೋಪೇಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಸೇಸಂ ಸಬ್ಬಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಮಣಿಥೂಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೪. ಸುವಣ್ಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸೋವಣ್ಣಮಯೇ ಪಬ್ಬತಸ್ಮಿನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದೇ ವಿಹರತಿ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ವಿಭವಸಮ್ಪನ್ನೋ ತಸ್ಸ ಗಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಮುಣ್ಡಕಪಬ್ಬತೇ ಸಬ್ಬಾಕಾರಸಮ್ಪನ್ನಂ ಭಗವತೋ ವಸನಾನುಚ್ಛವಿಕಂ ಗನ್ಧಕುಟಿಂ ಕಾರೇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಭಗವನ್ತಂ ವಸಾಪೇನ್ತೋ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಉಪಟ್ಠಹಿ, ಸಯಞ್ಚ ನಿಚ್ಚಸೀಲೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಸುವಿಸುದ್ಧಸೀಲಸಂವರೋ ಹುತ್ವಾ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾನುಭಾವಸಂಸೂಚಕಂ ನಾನಾರತನರಂಸಿಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲಂ ವಿಚಿತ್ತವೇದಿಕಾಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ವಿವಿಧವಿಪುಲಾಲಙ್ಕಾರೋಪಸೋಭಿತಂ ಸುವಿಭತ್ತಭಿತ್ತಿತ್ಥಮ್ಭಸೋಪಾನಂ ಆರಾಮರಮಣೀಯಕಂ ಕಞ್ಚನಪಬ್ಬತಮುದ್ಧನಿ ವಿಮಾನಂ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ –

೧೧೩‘ಸೋವಣ್ಣಮಯೇ ಪಬ್ಬತಸ್ಮಿಂ, ವಿಮಾನಂ ಸಬ್ಬತೋಪಭಂ।
ಹೇಮಜಾಲಪಟಿಚ್ಛನ್ನಂ, ಕಿಙ್ಕಿಣಿಜಾಲಕಪ್ಪಿತಂ॥

೧೧೩೫. ಅಟ್ಠಂಸಾ ಸುಕತಾ ಥಮ್ಭಾ, ಸಬ್ಬೇ ವೇಳುರಿಯಾಮಯಾ।
ಏಕಮೇಕಾಯ ಅಂಸಿಯಾ, ರತನಾ ಸತ್ತ ನಿಮ್ಮಿತಾ॥

೧೧೩೬. ವೇಳೂರಿಯಸುವಣ್ಣಸ್ಸ, ಫಲಿಕಾ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚ।
ಮಸಾರಗಲ್ಲಮುತ್ತಾಹಿ, ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಣೀಹಿ ಚ॥

೧೧೩೭. ಚಿತ್ರಾ ಮನೋರಮಾ ಭೂಮಿ, ನ ತತ್ಥುದ್ಧಂಸತೀ ರಜೋ।
ಗೋಪಾನಸೀಗಣಾ ಪೀತಾ, ಕೂಟಂ ದಾರೇನ್ತಿ ನಿಮ್ಮಿತಾ॥

೧೧೩೮. ಸೋಪಾನಾನಿ ಚ ಚತ್ತಾರಿ, ನಿಮ್ಮಿತಾ ಚತುರೋ ದಿಸಾ।
ನಾನಾರತನಗಬ್ಭೇಹಿ, ಆದಿಚ್ಚೋವ ವಿರೋಚತಿ॥

೧೧೩೯. ವೇದಿಯಾ ಚತಸ್ಸೋ ತತ್ಥ, ವಿಭತ್ತಾ ಭಾಗಸೋ ಮಿತಾ।
ದದ್ದಲ್ಲಮಾನಾ ಆಭನ್ತಿ, ಸಮನ್ತಾ ಚತುರೋ ದಿಸಾ॥

೧೧೪೦. ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ ಪವರೇ, ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಹಪ್ಪಭೋ।
ಅತಿರೋಚಸಿ ವಣ್ಣೇನ, ಉದಯನ್ತೋವ ಭಾಣುಮಾ॥

೧೧೪೧. ದಾನಸ್ಸ ತೇ ಇದಂ ಫಲಂ, ಅಥೋ ಸೀಲಸ್ಸ ವಾ ಪನ।
ಅಥೋ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸ್ಸ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ''ತಿ॥

ಸೋಪಿಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ -

೧೧೪೨. ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰… ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ''॥

೧೧೪೩. ಅಹಂ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಸ್ಮಿಂ, ಬುದ್ಧಸ್ಸಾದಿಚ್ಚಬನ್ಧುನೋ।
ವಿಹಾರಂ ಸತ್ಥು ಕಾರೇಸಿಂ, ಪಸನ್ನೋ ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭಿ॥

೧೧೪೪. ತತ್ಥ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಮಾಲಞ್ಚ, ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ವಿಲೇಪನಂ।
ವಿಹಾರಂ ಸತ್ಥು ಅದಾಸಿಂ, ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ।
ತೇನ ಮಯ್ಹಂ ಇದಂ ಲದ್ಧಂ, ವಸಂ ವತ್ತೇಮಿ ನನ್ದನೇ॥

೧೧೪೫. ನನ್ದನೇ ಚ ವನೇ ರಮ್ಮೇ, ನಾನಾದಿಜಗಣಾಯುತೇ।
ರಮಾಮಿ ನಚ್ಚಗೀತೇಹಿ, ಅಚ್ಛರಾಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋ''ತಿ॥

೧೧೩೪. ತತ್ಥ **ಸಬ್ಬತೋಪಭನ್ತಿ** ಸಬ್ಬಭಾಗೇಹಿ ಪಭಾಸನ್ತಂ ಪಭಾಮುಞ್ಚನಕಂ। **ಕಿಙ್ಕಿಣಿಜಾಲಕಪ್ಪಿತನ್ತಿ** ಕಪ್ಪಿತಕಿಙ್ಕಿಣಿಕಜಾಲಂ।

೧೧೩೫. **ಸಬ್ಬೇ ವೇಳುರಿಯಾಮಯಾತಿ** ಸಬ್ಬೇ ಥಮ್ಭಾ ವೇಳುರಿಯಮಣಿಮಯಾ। ತತ್ಥ ಪನ **ಏಕಮೇಕಾಯ ಅಂಸಿಯಾತಿ** ಅಟ್ಠಂಸೇಸು ಥಮ್ಭೇಸು ಏಕಮೇಕಸ್ಮಿಂ ಅಂಸಭಾಗೇ। **ರತನಾ ಸತ್ತ ನಿಮ್ಮಿತಾತಿ** ಸತ್ತರತನಕಮ್ಮನಿಮ್ಮಿತಾ, ಏಕೇಕೋ ಅಂಸೋ ಸತ್ತರತನಮಯೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೩೭. “**ವೇಳೂರಿಯಸುವಣ್ಣಸ್ಸಾ**”ತಿಆದಿನಾ ನಾನಾರತನಾನಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತತ್ಥ **ವೇಳೂರಿಯಸುವಣ್ಣಸ್ಸಾ**ತಿ ವೇಳುರಿಯೇನ ಚ ಸುವಣ್ಣೇನ ಚ ನಿಮ್ಮಿತಾ, ಚಿತ್ರಾತಿ ವಾ ಯೋಜನಾ। ಕರಣತ್ಥೇ ಹಿ ಇದಂ ಸಾಮಿವಚನಂ। **ಫಲಿಕಾ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚಾ**ತಿ ಏತ್ಥಾಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ। **ಮಸಾರಗಲ್ಲಮುತ್ತಾಹೀ**ತಿ ಕಬರಮಣೀಹಿ। **ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಣೀಹಿ ಚಾ**ತಿ ರತ್ತಮಣೀಹಿ।

೧೧೩೮. **ನ ತತ್ಥುದ್ಧಂಸತೀ ರಜೋ**ತಿ ಮಣಿಮಯಭೂಮಿಕತ್ತಾ ನ ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ ರಜೋ ಉಗ್ಗಚ್ಛತಿ। **ಗೋಪಾನಸೀಗಣಾ**ತಿ ಗೋಪಾನಸೀಸಮೂಹಾ। **ಪೀತಾ**ತಿ ಪೀತವಣ್ಣಾ, ಸುವಣ್ಣಮಯಾ ಚೇವ ಫುಸ್ಸರಾಗಾದಿಮಣಿಮಯಾ ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕೂಟಂ ಧಾರೇನ್ತೀ**ತಿ ಸತ್ತರತನಮಯಂ ಕಣ್ಣಿಕಂ ಧಾರೇನ್ತಿ।

೧೧೩೮-೯. **ನಾನಾರತನಗಬ್ಭೇಹೀ**ತಿ ನಾನಾರತನಮಯೇಹಿ ಓವರಕೇಹಿ। **ವೇದಿಯಾ**ತಿ ವೇದಿಕಾ। **ಚತಸ್ಸೋ**ತಿ ಚತೂಸು ದಿಸಾಸು ಚತಸ್ಸೋ। ತೇನಾಹ “**ಸಮನ್ತಾ ಚತುರೋ ದಿಸಾ**”ತಿ।

೧೧೪೦. **ಮಹಪ್ಪಭೋ**ತಿ ಮಹಾಜುತಿಕೋ। **ಉದಯನ್ತೋ**ತಿ ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೋ। **ಭಾಣುಮಾ**ತಿ ಆದಿಚ್ಚೋ।

೧೧೪೩. **ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭೀ**ತಿ ಕಾಯಸಾರಂ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸವನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪಾಣೀಹಿ ತಂ ತಂ ಕಿಚ್ಚಂ ಕರೋನ್ತೋ ವಿಹಾರಂ ಸತ್ಥು ಕಾರೇಸಿನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ **ಸೇಹಿ ಪಾಣಿಭೀ**ತಿ ತತ್ಥ ಅನ್ಧಕವಿನ್ದಸ್ಮಿಂ ಗನ್ಧಞ್ಚ ಮಾಲಞ್ಚ ಪಚ್ಚಯಞ್ಚ ವಿಲೇಪನಞ್ಚ ಪೂಜಾವಸೇನ। ಯಥಾ ಕಥಂ? ವಿಹಾರಞ್ಚ ವಿಪ್ಪಸನ್ನೇನ ಚೇತಸಾ ಸತ್ಥುನೋ ಅದಾಸಿಂ ಪೂಜೇಸಿಂ ನಿಯ್ಯಾದೇಸಿಂ ಚಾತಿ ಏವಮೇತ್ಥ ಯೋಜನಾ ವೇದಿತಬ್ಬಾ।

೧೧೪೪. **ತೇನಾ**ತಿ ತೇನ ಯಥಾವುತ್ತೇನ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಕಾರಣಭೂತೇನ। **ಮಯ್ಹ**ನ್ತಿ ಮಯಾ। **ಇದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಪುಞ್ಞಫಲಂ, ಇದಂ ವಾ ದಿಬ್ಬಂ ಆಧಿಪತೇಯ್ಯಂ। ತೇನಾಹ “**ವಸಂ ವತ್ತೇಮೀ**”ತಿ।

೧೧೪೫. **ನನ್ದನೇ**ತಿ ನನ್ದಿಯಾ ದಿಬ್ಬಸಮಿದ್ಧಿಯಾ ಉಪ್ಪಜ್ಜನಟ್ಠಾನೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವಲೋಕೇ, ತತ್ಥಾಪಿ ವಿಸೇಸತೋ ನನ್ದನೇ ವನೇ ರಮ್ಮೇ, ಏವಂ ರಮಣೀಯೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ನನ್ದನೇ ವನೇ ರಮಾಮೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ದೇವತಾಯ ಅತ್ತನೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇ ಆವಿಕತೇ ಥೇರೋ ಸಪರಿವಾರಸ್ಸ ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಭಗವತೋ ತಮತ್ಥಂ ನಿವೇದೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ಸಾ ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸುವಣ್ಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೫. ಅಮ್ಬವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣನ್ತಿ ಅಮ್ಬವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹೇ ಅಞ್ಞತರೋ ದುಗ್ಗತಪುರಿಸೋ ಪರೇಸಂ ಭತ್ತವೇತನಭತೋ ಹುತ್ವಾ ಅಮ್ಬವನಂ ರಕ್ಖತಿ। ಸೋ ಏಕದಿವಸಂ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಸಾರಿಪುತ್ತಂ ಗಿಮ್ಹಸಮಯೇ ಸೂರಿಯಾತಪಸನ್ತತ್ತೇ ಉಣ್ಹವಾಲಿಕಾನಿಪ್ಪೀಳಿತೇ ವಿಪ್ಫನ್ದಮಾನಮರೀಚಿಜಾಲವಿತ್ಥತೇ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೇ ತಸ್ಸ ಅಮ್ಬಾರಾಮಸ್ಸ ಅವಿದೂರೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಸೇದಾಗತೇನ ಗತ್ತೇನ ಗಚ್ಛನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಏವಮಾಹ “ಮಹಾ ಅಯಂ, ಭನ್ತೇ, ಘಮ್ಮಪರಿಳಾಹೋ, ಅತಿವಿಯ ಪರಿಸ್ಸನ್ತರೂಪೋ ವಿಯ ದಿಸ್ಸತಿ, ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಅಯ್ಯೋ ಇಮಂ ಅಮ್ಬಾರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಮುಹುತ್ತಂ ವಿಸ್ಸಮಿತ್ವಾ

ಅದ್ಧಾನಪರಿಸ್ಸಮಂ ಪಟಿವಿನೋದೇತ್ವಾ ಗಚ್ಛಥ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯಾ”ತಿ। ಥೇರೋ ವಿಸೇಸತೋ ತಸ್ಸ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದಂ ಪರಿಬ್ರೂಹೇತುಕಾಮೋ ತಂ ಆರಾಮಂ ಪವಿಸಿತ್ವಾ ಅಞ್ಞತರಸ್ಸ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಸ್ಸ ಮೂಲೇ ನಿಸೀದಿ।

ಪುನ ಸೋ ಪುರಿಸೋ ಆಹ “ಸಚೇ, ಭನ್ತೇ, ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮತ್ಥ, ಅಹಂ ಇತೋ ಕೂಪತೋ ಉದಕಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ತುಮ್ಹೇ ನ್ಹಾಪೇಸ್ಸಾಮಿ, ಪಾನೀಯಞ್ಚ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ। ಥೇರೋಪಿ ಅಧಿವಾಸೇಸಿ ತುಣ್ಹೀಭಾವೇನ। ಸೋ ಕೂಪತೋ ಉದಕಂ ಉದ್ಧರಿತ್ವಾ ಪರಿಸ್ಸಾವೇತ್ವಾ ಥೇರಂ ನ್ಹಾಪೇಸಿ, ನ್ಹಾಪೇತ್ವಾ ಚ ಹತ್ಥಪಾದೇ ಧೋವಿತ್ವಾ ನಿಸಿನ್ನಸ್ಸ ಪಾನೀಯಂ ಉಪನೇಸಿ। ಥೇರೋ ಪಾನೀಯಂ ಪಿವಿತ್ವಾ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸದ್ಧದರಥೋ ತಸ್ಸ ಪುರಿಸಸ್ಸ ಉದಕದಾನೇ ಚೇವ ನ್ಹಾಪನೇ ಚ ಅನುಮೋದನಂ ವತ್ವಾ ಪಕ್ಕಾಮಿ। ಅಥ ಸೋ ಪುರಿಸೋ “ಘಮ್ಮಾಭಿತತ್ತಸ್ಸ ವತ ಥೇರಸ್ಸ ಘಮ್ಮಪರಿಳಾಹಂ ಪಟಿಪ್ಪಸ್ಸಮ್ಭೇಸಿಂ, ಬಹುಂ ವತ ಮಯಾ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸುತ”ನ್ತಿ ಉಳಾರಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇಸಿ। ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಕತಪುಞ್ಞಂ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೧೪೭. “ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸ ಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೧೧೪೮. ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೧೧೪೯. ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೧೧೫೦. ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰…
ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೧೫೧. ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಮಾಸೇ, ಪತಪನ್ತೇ ದಿವಙ್ಕರೇ।
ಪರೇಸಂ ಭತಕೋ ಪೋಸೋ, ಅಮ್ಬಾರಾಮಮಸಿಞ್ಚತಿ॥

೧೧೫೨. ಅಥ ತೇನಾಗಮಾ ಭಿಕ್ಖು, ಸಾರಿಪುತ್ತೋತಿ ವಿಸ್ಸುತೋ।
ಕಿಲನ್ತರೂಪೋ ಕಾಯೇನ, ಅಕಿಲನ್ತೋವ ಚೇತಸಾ॥

೧೧೫೩. ತಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾನ ಆಯನ್ತಂ, ಅವೋಚಂ ಅಮ್ಬಸಿಞ್ಚಕೋ।
ಸಾಧು ತಂ ಭನ್ತೇ ನ್ಹಾಪೇಯ್ಯಂ, ಯಂ ಮಮಸ್ಸ ಸುಖಾವಹಂ॥

೧೧೫೪. ತಸ್ಸ ಮೇ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ, ನಿಕ್ಖಿಪಿ ಪತ್ತಚೀವರಂ।
ನಿಸೀದಿ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಛಾಯಾಯ ಏಕಚೀವರೋ॥

೧೧೫೫. ತಞ್ಚ ಅಚ್ಛೇನ ವಾರಿನಾ, ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ನರೋ।
ನ್ಹಾಪಯೀ ರುಕ್ಖಮೂಲಸ್ಮಿಂ, ಛಾಯಾಯ ಏಕಚೀವರಂ॥

೧೧೫೬. ಅಮ್ಬೋ ಚ ಸಿತ್ತೋ ಸಮಣೋ ಚ ನ್ಹಾಪಿತೋ,

ಮಯಾ ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸುತಂ ಅನಪ್ಪಕಂ।
ಇತಿ ಸೋ ಪೀತಿಯಾ ಕಾಯಂ, ಸಬ್ಬಂ ಫರತಿ ಅತ್ತನೋ॥

೧೧೫೮ತದೇವ ಏತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ, ಅಕಾಸಿಂ ತಾಯ ಜಾತಿಯಾ।
ಪಹಾಯ ಮಾನುಸಂ ದೇಹಂ, ಉಪಪನ್ನೋಮ್ಹಿ ನನ್ದನಂ॥

೧೧೫೯ನನ್ದನೇ ಚ ವನೇ ರಮ್ಮೇ, ನಾನಾದಿಜಗಣಾಯುತೇ।
ರಮಾಮಿ ನಚ್ಚಗೀತೇಹಿ, ಅಚ್ಛರಾಹಿ ಪುರಕ್ಖತೋ"ತಿ॥ -

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ।

೧೧೫೧. ತತ್ಥ **ಗಿಮ್ಹಾನಂ ಪಚ್ಛಿಮೇ ಮಾಸೇ**ತಿ ಆಸಾಳ್ಹಿಮಾಸೇ। **ಪತಪನ್ತೇ**ತಿ ಅತಿವಿಯ ದಿಪ್ಪನ್ತೇ, ಸಬ್ಬಸೋ ಉಣ್ಹಂ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇನ್ತೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ದಿವಙ್ಕರೇ**ತಿ ದಿವಾಕರೇ, ಅಯಮೇವ ವಾ ಪಾಠೋ। **ಅಸಿಞ್ಚತೀ**ತಿ ಸಿಞ್ಚತಿ, -ಕಾರೋ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ, ಸಿಞ್ಚತಿ ಅಮ್ಬರುಕ್ಖಮೂಲೇಸು ಧುವಂ ಜಲಸೇಕಂ ಕರೋತೀತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಸಿಞ್ಚಥಾ"ತಿ ಚ ಪಾಠೋ, ಸಿಞ್ಚಿತ್ಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ। "ಅಸಿಞ್ಚಹ"ನ್ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ, ಪರೇಸಂ ಭತಕೋ ಪೋಸೋ ಹುತ್ವಾ ತದಾ ಅಮ್ಬಾರಾಮಂ ಅಸಿಞ್ಚಿಂ ಅಹನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫೨. **ತೇನಾ**ತಿ ಯೇನ ದಿಸಾಭಾಗೇನ ಸೋ ಅಮ್ಬಾರಾಮೋ, ತೇನ ಅಗಮಾ ಅಗಞ್ಛಿ। **ಅಕಿಲನ್ತೋವ ಚೇತಸಾ**ತಿ ಚೇತೋದುಕ್ಖಸ್ಸ ಮಗ್ಗೇನೇವ ಪಹೀನತ್ತಾ ಚೇತಸಾ ಅಕಿಲನ್ತೋಪಿ ಸಮಾನೋ ಕಿಲನ್ತುರೂಪೋ ಕಾಯೇನ ತೇನ ಮಗ್ಗೇನ ಅಗಮಾತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೧೫೩-೪. **ಅವೋಚಂ** ಅಹಂ ತದಾ **ಅಮ್ಬಸಿಞ್ಚಕೋ** ಹುತ್ವಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏಕಚೀವರೋ**ತಿ ನ್ಹಾಯಿತುಕಾಮೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೧೫೭. **ಇತೀ**ತಿ ಏವಂ "ಅಮ್ಬೋ ಚ ಸಿತ್ತೋ, ಸಮಣೋ ಚ ನ್ಹಾಪಿತೋ, ಮಯಾ ಚ ಪುಞ್ಞಂ ಪಸುತಂ ಅನಪ್ಪಕಂ, ಏಕೇನೇವ ಪಯೋಗೇನ ತಿವಿಧೋಪಿ ಅತ್ಥೋ ಸಾಧಿತೋ"ತಿ ಇಮಿನಾಕಾರೇನ ಪವತ್ತಾಯ **ಪೀತಿಯಾ ಸೋ** ಪುರಿಸೋ **ಅತ್ತನೋ ಸಬ್ಬಂ ಕಾಯಂ ಫರತಿ,** ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟಂ ಕರೋತೀತಿ ಯೋಜನಾ। ಅತೀತತ್ಥೇ ಚೇತಂ ವತ್ತಮಾನವಚನಂ, ಫರೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೫೮. **ತದೇವ ಏತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮ**ನ್ತಿ ತಂ ಏತ್ತಕಂ ಏವಂ ಪಾನೀಯದಾನಮತ್ತಕಂ ಕಮ್ಮಂ ಅಕಾಸಿಂ, ತಾಯ ತಸ್ಸಂ ಜಾತಿಯಂ ಅಞ್ಞಂ ನಾನುಸ್ಸರಾಮೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। ತೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಅಮ್ಬವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೬. ಗೋಪಾಲವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ದಿಸ್ವಾನ ದೇವಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ ಭಿಕ್ಖೂತಿ ಗೋಪಾಲವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ರಾಜಗಹೇ ವಿಹರತಿ ವೇಳುವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ರಾಜಗಹವಾಸೀ ಅಞ್ಞತರೋ ಗೋಪಾಲಕೋ ಪಾತರಾಸತ್ಥಾಯ ಪಿಲೋತಿಕಾಯ ಪುಟಬದ್ಧಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಗಹೇತ್ವಾ ನಗರತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ಗಾವೀನಂ ಚರಣಟ್ಠಾನಭೂತಂ ಗೋಚರಭೂಮಿಂ ಸಮ್ಪಾಪುಣಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ "ಅಯಂ ಇದಾನೇವ ಕಾಲಂ ಕರಿಸ್ಸತಿ, ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ದತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ಉಪ್ಪಜ್ಜಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಚ ಞತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಸಮೀಪಂ ಅಗಮಾಸಿ। ಸೋ ವೇಲಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ ಥೇರಸ್ಸ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ದಾತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ। ತೇನ ಚ

ಸಮಯೇನ ಗಾವಿಯೋ ಮಾಸಕ್ಖೇತ್ತಂ ಪವಿಸನ್ತಿ। ಅಥ ಸೋ ಗೋಪಾಲೋ ಚಿನ್ತೇಸಿ “ಕಿಂ ನು ಖೋ ಥೇರಸ್ಸ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ದದೇಯ್ಯಂ, ಉದಾಹು ಗಾವಿಯೋ ಮಾಸಕ್ಖೇತ್ತತೋ ನೀಹರೇಯ್ಯ”ನ್ತಿ। ಅಥಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ “ಮಾಸಸಾಮಿಕಾ ಮಂ ಯಂ ಇಚ್ಛನ್ತಿ, ತಂ ಕರೋನ್ತು, ಥೇರೇ ಪನ ಗತೇ ಕುಮ್ಮಾಸದಾನನ್ತರಾಯೋ ಮೇ ಸಿಯಾ, ಹನ್ದಾಹಂ ಪಠಮಂ ಅಯ್ಯಸ್ಸ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ದಸ್ಸಾಮೀ”ತಿ ತಂ ಥೇರಸ್ಸ ಉಪನೇಸಿ। ಪಟಿಗ್ಗಹೇಸಿ ಥೇರೋ ಅನುಕಮ್ಪಂ ಉಪಾದಾಯ।

ಅಥ ನಂ ಗಾವಿಯೋ ನಿವತ್ತೇತುಂ ಪರಿಸ್ಸಯಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ವೇಗೇನ ಉಪಧಾವನ್ತಂ ಪಾದೇನ ಫುಟ್ಠೋ ಆಸೀವಿಸೋ ಡಂಸಿ। ಥೇರೋಪಿ ತಂ ಅನುಕಮ್ಪಮಾನೋ ತಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜಿತುಂ ಆರಭಿ। ಗೋಪಾಲಕೋಪಿ ಗಾವಿಯೋ ನಿವತ್ತೇತ್ವಾ ಆಗತೋ ಥೇರಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಪರಿಭುಞ್ಜನ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಉಳಾರಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೋ ನಿಸೀದಿ। ತಾವದೇವಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ವಿಸಂ ಅಜ್ಝೋತ್ಥರಿ। ಮುಹುತ್ತಮೇವ ವೇಗೇ ಮುದ್ಧಪತ್ತೇ ಕಾಲಮಕಾಸಿ, ಕಾಲಕತೋ ಚ ತಾವತಿಂಸೇಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ದಿಸ್ವಾ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ –

೧೧೫೯. ‘ದಿಸ್ವಾನ ದೇವಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ ಭಿಕ್ಖು, ಉಚ್ಚೇ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೇ।
ಆಮುತ್ತಹತ್ಥಾಭರಣಂ ಯಸಸ್ಸಿಂ, ದಿಬ್ಬೇ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ ಯಥಾಪಿ ಚನ್ದಿಮಾ॥

೧೧೬೦. ‘ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಲ್ಯಧರೋ ಸುವತ್ಥೋ, ಸುಕುಣ್ಡಲೀ ಕಪ್ಪಿತಕೇಸಮಸ್ಸು।
ಆಮುತ್ತಹತ್ಥಾಭರಣೋ ಯಸಸ್ಸೀ, ದಿಬ್ಬೇ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ ಯಥಾಪಿ ಚನ್ದಿಮಾ॥

೧೧೬೧. ‘ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ। ಅಟ್ಠಟ್ಠಕಾ ಸಿಕ್ಖಿತಾ ಸಾಧುರೂಪಾ।
ದಿಬ್ಬಾ ಚ ಕಞ್ಞಾ ತಿದಸಚರಾ ಉಳಾರಾ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ॥

೧೧೬೨. ‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ…ಪೇ॰…
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಬ್ಯಾಕಾಸಿ –

೧೧೬೩. “ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰…ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೧೬೪. ‘ಅಹಂ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ, ಸಙ್ಗಮ್ಮ ರಕ್ಖಿಸ್ಸಂ ಪರೇಸಂ ಧೇನುಯೋ।
ತತೋ ಚ ಆಗಾ ಸಮಣೋ ಮಮನ್ತಿಕೇ, ಗಾವೋ ಚ ಮಾಸೇ ಅಗಮಂಸು ಖಾದಿತುಂ॥

೧೧೬೫. ‘ಸ್ವಾಯಜ್ಜ ಕಿಚ್ಚಂ ಉಭಯಞ್ಚ ಕಾರಿಯಂ, ಇಚ್ಚೇವಹಂ ಭನ್ತೇ ತದಾ ವಿಚಿನ್ತಯಿಂ।
ತತೋ ಚ ಸಞ್ಞಂ ಪಟಿಲದ್ಧ ಯೋನಿಸೋ, ‘ದದಾಮಿ ಭನ್ತೇ’ತಿ ಖಿಪಿಂ ಅನನ್ತಕಂ॥

೧೧೬೬. ‘ಸೋ ಮಾಸಖೇತ್ತಂ ತುರಿತೋ ಅವಾಸರಿಂ, ಪುರಾ ಅಯಂ ಭಞ್ಜತಿ ಯಸ್ಸಿದಂ ಧನಂ।
ತತೋ ಚ ಕಣ್ಹೋ ಉರಗೋ ಮಹಾವಿಸೋ, ಅಡಂಸಿ ಪಾದೇ ತುರಿತಸ್ಸ ಮೇ ಸತೋ॥

೧೧೬೭. ‘ಸ್ವಾಹಂ ಅಟ್ಟೋಮ್ಹಿ ದುಕ್ಖೇನ ಪೀಳಿತೋ, ಭಿಕ್ಖು ಚ ತಂ ಸಾಮಂ ಮುಞ್ಚಿತ್ವಾನನ್ತಕಂ।
ಅಹಾಸಿ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಮಮಾನುಕಮ್ಪಯಾ, ತತೋ ಚುತೋ ಕಾಲಕತೋಮ್ಹಿ ದೇವತಾ॥

೧೧೬೬ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾ, ಸುಖಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಅನುಭೋಮಿ ಅತ್ತನಾ।
ತಯಾ ಹಿ ಭನ್ತೇ ಅನುಕಮ್ಪಿತೋ ಭುಸಂ, ಕತಞ್ಞುತಾಯ ಅಭಿವಾದಯಾಮಿ ತಂ॥

೧೧೬೭ಸದೇವಕೇ ಲೋಕೇ ಸಮಾರಕೇ ಚ, ಅಞ್ಞೋ ಮುನಿ ನತ್ಥಿ ತಯಾನುಕಮ್ಪಕೋ।
ತಯಾ ಹಿ ಭನ್ತೇ ಅನುಕಮ್ಪಿತೋ ಭುಸಂ, ಕತಞ್ಞುತಾಯ ಅಭಿವಾದಯಾಮಿ ತಂ॥

೧೧೬೮ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಪರಸ್ಮಿಂ ವಾ ಪನ, ಅಞ್ಞೋ ಮುನೀ ನತ್ಥಿ ತಯಾನುಕಮ್ಪಕೋ।
ತಯಾ ಹಿ ಭನ್ತೇ ಅನುಕಮ್ಪಿತೋ ಭುಸಂ, ಕತಞ್ಞುತಾಯ ಅಭಿವಾದಯಾಮಿ ತ"ನ್ತಿ॥

ಅಥಾಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಅತ್ತನಾ ಚ ದೇವತಾಯ ಚ ಕಥಿತನಿಯಾಮೇನೇವ ತಂ ಭಗವತೋ ಆರೋಚೇಸಿ। ಸತ್ಥಾ ತಮತ್ಥಂ ಪಚ್ಚನುಭಾಸಿತ್ವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಪರಿಸಾಯ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತುಂ **"ದಿಸ್ವಾನ ದೇವಂ ಪಟಿಪುಚ್ಛಿ ಭಿಕ್ಖೂ"**ತಿಆದಿಮಾಹ।

೧೧೫೯. ತತ್ಥ **ದೇವ**ನ್ತಿ ಗೋಪಾಲದೇವಪುತ್ತಂ। **ಭಿಕ್ಖೂ**ತಿ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ಸನ್ಧಾಯ ಸತ್ಥಾ ವದತಿ। ಸೋ ಹಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಭಿನ್ನಕಿಲೇಸತಾಯ ಭಿಕ್ಖು। ವಿಮಾನಸ್ಸ ಬಹುಕಾಲಾವಟ್ಠಾಯಿತಾಯ ಕಪ್ಪಟ್ಠಿತಿಕತಾಯ ಏವ ವಾ **"ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೇ"**ತಿ ವುತ್ತಂ, "ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕ"ನ್ತಿಪಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ। ತಞ್ಹಿ "ದೇವ"ನ್ತಿ ಇಮಿನಾ ಸಮ್ಬನ್ಧಿತಬ್ಬಂ। ಸೋಪಿ ಹಿ ಸಟ್ಠಿಸತಸಹಸ್ಸಾಧಿಕಾ ತಿಸ್ಸೋ ವಸ್ಸಕೋಟಿಯೋ ತತ್ಥ ಅವಟ್ಠಾನತೋ "ಚಿರಟ್ಠಿತಿಕೇ"ತಿ ವತ್ತಬ್ಬತಂ ಲಭತಿ। **ಯಥಾಪಿ ಚನ್ದಿಮಾ**ತಿ ಯಥಾ ಚನ್ದಿಮಾ ದೇವಪುತ್ತೋ ಕನ್ತಸೀತಲಮನೋಹರಕಿರಣಜಾಲಸಮುಜ್ಜಲೇ ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬೇ ವಿಮಾನಮ್ಹಿ ವಿರೋಚತಿ, ಏವಂ ವಿರೋಚಮಾನನ್ತಿ ವಚನಸೇಸಾ।

೧೧೬೦. **ಅಲಙ್ಕತೋ**ತಿಆದಿ ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಥೇರೇನ ಪುಚ್ಛಿತಾಕಾರದಸ್ಸನಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತತ್ಥಮೇವ।

೧೧೬೪. **ಸಙ್ಗಮ್ಮಾ**ತಿ ಸಙ್ಗಮೇತ್ವಾ, **ಸಙ್ಗಮ್ಮಾ**ತಿ ವಾ ಸಙ್ಗಹೇತ್ವಾ। ಹೇತ್ವತ್ಥೋಪಿ ಹಿ ಇಧ ಅನ್ತೋನೀತೋ, ಬಹೂ ಏಕತೋ ಹುತ್ವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಗಾ**ತಿ ಆಗಞ್ಛಿ। **ಮಾಸೇ**ತಿ ಮಾಸಸಸ್ಸಾನಿ।

೧೧೬೫. **ದ್ವಯಜ್ಜಾ**ತಿ ದ್ವಯಂ ಅಜ್ಜ ಏತರಹಿ **ಕಿಚ್ಚಂ** ಕಾತಬ್ಬಂ। **ಉಭಯಞ್ಚ ಕಾರಿಯ**ನ್ತಿ ವುತ್ತಸ್ಸೇವತ್ಥಸ್ಸ ಪರಿಯಾಯವಚನಂ। **ಸಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಧಮ್ಮಸಞ್ಞಂ। ತೇನಾಹ "ಯೋನಿಸೋ"ತಿ **ಪಟಿಲದ್ಧಾ**ತಿ ಪಟಿಲಭಿತ್ವಾ। **ಖಿಪ**ನ್ತಿ ಪನಿಗ್ಗಾಹಾಪನವಸೇನ ಹತ್ಥೇ ಖಿಪಿಂ। **ಅನನ್ತಕ**ನ್ತಿ ನನ್ತಕಂ ಕುಮ್ಮಾಸಂ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಠಪಿತಂ ಪಿಲೋತಿಕಂ। ಅ-ಕಾರೋ ಚೇತ್ಥ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ।

೧೧೬೬. **ಸೋ**ತಿ ಸೋ ಅಹಂ। **ತುರಿತೋ**ತಿ ತುರಿತೋ ಸಮ್ಭಮನ್ತೋ। **ಅವಾಸರಿ**ನ್ತಿ ಉಪಗಚ್ಛಿಂ, ಪಾವಿಸಿಂ ವಾ। **ಪುರಾ ಅಯಂ ಭಞ್ಜತಿ ಯಸ್ಸಿದಂ ಧನ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಸ ಖೇತ್ತಸಾಮಿಕಸ್ಸ ಇದಂ ಮಾಸಸಸ್ಸಂ ಧನಂ, ತಂ ಅಯಂ ಗೋಗಣೋ ಭಞ್ಜತಿ ಪುರಾ ತಸ್ಸ ಭಞ್ಜನತೋ, ಆಮದ್ದನತೋ ಪುರೇತರಮೇವಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ**ತಿ ತತ್ಥ। **ತುರಿತಸ್ಸ ಮೇ ಸತೋ**ತಿ ಸಮ್ಭಮನ್ತಸ್ಸ ಮೇ ಸಮಾನಸ್ಸ, ಸಹಸಾ ಗಮನೇನ ಮಗ್ಗೇ ಕಣ್ಹಸಪ್ಪಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಗತಸ್ಸಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೧೬೮. **ಅಟ್ಟೋಮ್ಹಿ ದುಕ್ಖೇನ ಪೀಳಿತೋ**ತಿ ತೇನ ಆಸೀವಿಸಡಂಸನೇನ ಅಟ್ಟೋ ಅಟ್ಟಿತೋ ಉಪದ್ದುತೋ ಮರಣದುಕ್ಖೇನ ಬಾಧಿತೋ ಭವಾಮಿ। **ಅಹಾಸೀ**ತಿ ಅಜ್ಝೋಹರಿ, ಪರಿಭುಞ್ಜೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತತೋ ಚುತೋ ಕಾಲಕತೋಮ್ಹಿ ದೇವತಾ**ತಿ ತತೋ ಮನುಸ್ಸತ್ತಭಾವತೋ ಚುತೋ ಮರಣಕಾಲಪ್ಪತ್ತಿಯಾ, ತತ್ಥ ವಾ ಆಯುಸಙ್ಖಾರಸ್ಸ ಖೇಪನಸಙ್ಖಾತಸ್ಸ ಕಾಲಸ್ಸ ಕತತ್ತಾ ಕಾಲಕತೋ, ತದನನ್ತರಮೇವ ಚ ಅಮ್ಹಿ ದೇವತಾ ದೇವತ್ತಭಾವಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ದೇವತಾ ಹೋಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೭೯. **ತಯಾತಿ** ತಯಾ ಸದಿಸೋ **ಅಞ್ಞೋ ಮುನಿ** ಮೋನೇಯ್ಯಗುಣಯುತ್ತೋ ಇಸಿ ನತ್ಥಿ। **ತಯಾತಿ** ವಾ ನಿಸ್ಸಕ್ಕೇ ಇದಂ ಕರಣವಚನಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಗೋಪಾಲವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೭. ಕಣ್ಡಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಪುಣ್ಣಮಾಸೇ ಯಥಾ ಚನ್ದೋತಿ ಕಣ್ಡಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಚ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಗತೋ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಕಣ್ಡಕೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಕಭವನತೋ ನಿಕ್ಖಮಿತ್ವಾ ದಿಬ್ಬಯಾನಂ ಅಭಿರುಹಿತ್ವಾ ಮಹನ್ತೇನ ಪರಿವಾರೇನ ಮಹತಿಯಾ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ಉಯ್ಯಾನಂ ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನೋ ಸಹಸಾ ಯಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಥೇರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸಿರಸ್ಮಿಂ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಥೇರೋ –

೧೧೮೦. ‘‘ಪುಣ್ಣಮಾಸೇ ಯಥಾ ಚನ್ದೋ, ನಕ್ಖತ್ತಪರಿವಾರಿತೋ।
ಸಮನ್ತಾ ಅನುಪರಿಯಾತಿ, ತಾರಕಾಧಿಪತೀ ಸಸೀ॥

೧೧೮೧. ‘‘ತಥೂಪಮಂ ಇದಂ ಬ್ಯಮ್ಹಂ, ದಿಬ್ಬಂ ದೇವಪುರಮ್ಹಿ ಚ।
ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ, ಉದಯನ್ತೋವ ರಂಸಿಮಾ॥

೧೧೮೨. ‘‘ವೇಳುರಿಯಸುವಣ್ಣಸ್ಸ, ಫಲಿಕಾ ರೂಪಿಯಸ್ಸ ಚ।
ಮಸಾರಗಲ್ಲಮುತ್ತಾಹಿ, ಲೋಹಿತಙ್ಗಮಣೀಹಿ ಚ॥

೧೧೮೩. ‘‘ಚಿತ್ರಾ ಮನೋರಮಾ ಭೂಮಿ, ವೇಳುರಿಯಸ್ಸ ಸನ್ಥತಾ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸುಭಾ ರಮ್ಮಾ, ಪಾಸಾದೋ ತೇ ಸುಮಾಪಿತೋ॥

೧೧೮೪. ‘‘ರಮ್ಮಾ ಚ ತೇ ಪೋಕ್ಖರಣೀ, ಪುಥುಲೋಮನಿಸೇವಿತಾ।
ಅಚ್ಛೋದಕಾ ವಿಪ್ಪಸನ್ನಾ, ಸೋಣ್ಣವಾಲುಕಸನ್ಥತಾ॥

೧೧೮೫. ‘‘ನಾನಾಪದುಮಸಞ್ಛನ್ನಾ, ಪುಣ್ಡರೀಕಸಮೋತತಾ।
ಸುರಭಿಂ ಸಮ್ಪವಾಯನ್ತಿ, ಮನುಞ್ಞಾ ಮಾಲುತೇರಿತಾ॥

೧೧೮೬. ‘‘ತಸ್ಸಾ ತೇ ಉಭತೋ ಪಸ್ಸೇ, ವನಗುಮ್ಬಾ ಸುಮಾಪಿತಾ।
ಉಪೇತಾ ಪುಪ್ಫರುಕ್ಖೇಹಿ, ಫಲರುಕ್ಖೇಹಿ ಚೂಭಯಂ॥

೧೧೮೭. ‘‘ಸೋವಣ್ಣಪಾದೇ ಪಲ್ಲಙ್ಕೇ, ಮುದುಕೇ ಗೋನಕತ್ಥತೇ।
ನಿಸಿನ್ನಂ ದೇವರಾಜಂವ, ಉಪತಿಟ್ಠನ್ತಿ ಅಚ್ಛರಾ॥

೧೧೮೮. ‘‘ಸಬ್ಬಾಭರಣಸಞ್ಛನ್ನಾ , ನಾನಾಮಾಲಾವಿಭೂಸಿತಾ।
ರಮೇನ್ತಿ ತಂ ಮಹಿದ್ಧಿಕಂ, ವಸವತ್ತೀವ ಮೋದಸಿ॥

೧೧೮೦‘ಭೇರಿಸಙ್ಖಮುದಿಙ್ಗಾಹಿ, ವೀಣಾಹಿ ಪಣವೇಹಿ ಚ।
ರಮಸಿ ರತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ, ನಚ್ಚಗೀತೇ ಸುವಾದಿತೇ॥

೧೧೮೧‘ದಿಬ್ಬಾ ತೇ ವಿವಿಧಾ ರೂಪಾ, ದಿಬ್ಬಾ ಸದ್ದಾ ಅಥೋ ರಸಾ।
ಗನ್ಧಾ ಚ ತೇ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ, ಫೋಟ್ಠಬ್ಬಾ ಚ ಮನೋರಮಾ॥

೧೧೮೨‘ತಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ ಪವರೇ, ದೇವಪುತ್ತ ಮಹಪ್ಪಭೋ।
ಅತಿರೋಚಸಿ ವಣ್ಣೇನ, ಉದಯನ್ತೋವ ಭಾಣುಮಾ॥

೧೧೮೩‘ದಾನಸ್ಸ ತೇ ಇದಂ ಫಲಂ, ಅಥೋ ಸೀಲಸ್ಸ ವಾ ಪನ।
ಅಥೋ ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸ್ಸ, ತಂ ಮೇ ಅಕ್ಖಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿತೋ’’ತಿ॥ -

ಅಧಿಗತಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಮುಖೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ।

೧೧೮೪‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ’’॥

೧೧೮೫‘ಅಹಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ, ಸಾಕಿಯಾನಂ ಪುರುತ್ತಮೇ।
ಸುದ್ಧೋದನಸ್ಸ ಪುತ್ತಸ್ಸ, ಕಣ್ಡಕೋ ಸಹಜೋ ಅಹಂ॥

೧೧೮೬‘ಯದಾ ಸೋ ಅಡ್ಢರತ್ತಾಯಂ, ಬೋಧಾಯ ಮಭಿನಿಕ್ಖಮಿ।
ಸೋ ಮಂ ಮುದೂಹಿ ಪಾಣೀಹಿ, ಜಾಲಿತಮ್ಬನಖೇಹಿ ಚ॥

೧೧೮೭‘ಹತ್ಥಿಂ ಆಕೋಟಯಿತ್ವಾನ, ವಹ ಸಮ್ಮಾತಿ ಚಬ್ರವಿ।
‘ಅಹಂ ಲೋಕಂ ತಾರಯಿಸ್ಸಂ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮಂ’॥

೧೧೮೮‘ತಂ ಮೇ ಗಿರಂ ಸುಣನ್ತಸ್ಸ, ಹಾಸೋ ಮೇ ವಿಪುಲೋ ಅಹು।
ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಸುಮನೋ, ಅಭಿಸೀಸಿಂ ತದಾ ಅಹಂ॥

೧೧೮೯‘ಅಭಿರೂಳ್ಹಞ್ಚ ಮಂ ಞತ್ವಾ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತಂ ಮಹಾಯಸಂ।
ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತೋ ಮುದಿತೋ, ವಹಿಸ್ಸಂ ಪುರಿಸುತ್ತಮಂ॥

೧೧೯೦‘ಪರೇಸಂ ವಿಜಿತಂ ಗನ್ತ್ವಾ, ಉಗ್ಗತಸ್ಮಿಂ ದಿವಾಕರೇ।
ಮಮಂ ಛನ್ನಞ್ಚ ಓಹಾಯ, ಅನಪೇಕ್ಖೋ ಸೋ ಅಪಕ್ಕಮಿ॥

೧೧೯೧‘ತಸ್ಸ ತಮ್ಬನಖೇ ಪಾದೇ, ಜಿವ್ಹಾಯ ಪರಿಲೇಹಿಸಂ।
ಗಚ್ಛನ್ತಞ್ಚ ಮಹಾವೀರಂ, ರುದಮಾನೋ ಉದಿಕ್ಖಿಸಂ॥

೧೧೯೨‘ಅದಸ್ಸನೇನಹಂ ತಸ್ಸ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತಸ್ಸ ಸಿರೀಮತೋ।
ಅಲತ್ಥಂ ಗರುಕಾಬಾಧಂ, ಖಿಪ್ಪಂ ಮೇ ಮರಣಂ ಅಹು॥

೧೧೯೩. ‘ತಸ್ಸೇವ ಆನುಭಾವೇನ, ವಿಮಾನಂ ಆವಸಾಮಿದಂ।
ಸಬ್ಬಕಾಮಗುಣೋಪೇತಂ, ದೇವೋ ದೇವಪುರಮ್ಹಿವ॥

೧೧೯೪. ‘ಯುಞ್ಚ ಮೇ ಅಹುವಾ ಹಾಸೋ, ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾನ ಬೋಧಿಯಾ।
ತೇನೇವ ಕುಸಲಮೂಲೇನ, ಫುಸಿಸ್ಸಂ ಆಸವಕ್ಖಯಂ॥

೧೧೯೫. ‘ಸಚೇ ಹಿ ಭನ್ತೇ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸಿ, ಸತ್ಥು ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸನ್ತಿಕೇ।
ಮಮಾಪಿ ನಂ ವಚನೇನ, ಸಿರಸಾ ವಜ್ಜಾಸಿ ವನ್ದನಂ॥

೧೧೯೬. ‘ಅಹಮ್ಪಿ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ಜಿನಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲಂ।
ದುಲ್ಲಭಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ, ಲೋಕನಾಥಾನ ತಾದಿನ’’ನ್ತಿ॥ -

ಸೋಪಿ ಅತ್ತನಾ ಕತಕಮ್ಮಂ ಕಥೇಸಿ। ಅಯಞ್ಹಿ ಅನನ್ತರೇ ಅತ್ತಭಾವೇ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಬೋಧಿಸತ್ತೇನ ಸಹಜಾತೋ ಕಣ್ಡಕೋ ಅಸ್ಸರಾಜಾ ಅಹೋಸಿ। ಸೋ ಅಭಿನಿಕ್ಖಮನಸಮಯೇ ಅಭಿರುಳ್ಹೋ ತೇನೇವ ರತ್ತಾವಸೇಸೇನ ತೀಣಿ ರಜ್ಜಾನಿ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಅತಿಕ್ಕಮಾಪೇತ್ವಾ ಅನೋಮಾನದೀತೀರಂ ಸಮ್ಪಾಪೇಸಿ। ಅಥ ಸೋ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಸೂರಿಯೇ ಉಗ್ಗತೇ ಘಟಿಕಾರಮಹಾಬ್ರಹ್ಮುನಾ ಉಪನೀತಾನಿ ಪತ್ತಚೀವರಾನಿ ಗಹೇತ್ವಾ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಛನ್ನೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತೋ। ಸಿನೇಹಭಾರಿಕೇನ ಹದಯೇನ ಮಹಾಪುರಿಸಸ್ಸ ಪಾದೇ ಅತ್ತನೋ ಜಿವ್ಹಾಯ ಲೇಹಿತ್ವಾ ಪಸಾದಸೋಮ್ಮಾನಿ ಅಕ್ಖೀನಿ ಉಮ್ಮೀಲೇತ್ವಾ ಯಾವ ದಸ್ಸನಪಥಾ ಓಲೋಕೇನ್ತೋ ದಸ್ಸನೂಪಚಾರಂ ಪನ ಅತಿಕ್ಕನ್ತೇ ಲೋಕನಾಥೇ ‘‘ಏವಂವಿಧಂ ನಾಮ ಲೋಕಗ್ಗನಾಯಕಂ ಮಹಾಪುರಿಸಂ ಅಹಂ ವಹಿಂ, ಸಫಲಂ ವತ ಮೇ ಸರೀರಂ ಅಹೋಸೀ’’ತಿ ಪಸನ್ನಮಾನಸೋ ಹುತ್ವಾ ಪುನ ಚಿರಕಾಲಂ ಸಙ್ಗತಸ್ಸ ಪೇಮಸ್ಸ ವಸೇನ ವಿಯೋಗದುಕ್ಖಂ ಅಸಹನ್ತೋ ಭಾವಿನಿಯಾ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ವಸೇನ ಧಮ್ಮತಾಯ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ ‘‘**ಪುಣ್ಣಮಾಸೇ ಯಥಾ ಚನ್ದೋ…ಪೇ॰… ಅಹಂ ಕಪಿಲವತ್ಥುಸ್ಮಿ**’’ನ್ತಿಆದಿ।

೧೧೭೧. ತತ್ಥ **ಪುಣ್ಣಮಾಸೇ**ತಿ ಪುಣ್ಣಮಾಸಿಯಂ ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖೇ ಪನ್ನರಸಿಯಂ। **ತಾರಕಾಧಿಪತೀ**ತಿ ತಾರಕಾನಂ ಅಧಿಪತಿ। **ಸಸೀ**ತಿ ಸಸಲಞ್ಛನವಾ। ‘‘ತಾರಕಾಧಿಪ ದಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ, ತೇಸಂ ತಾರಕಾಧಿಪಾತಿ ಅವಿಭತ್ತಿಕನಿದ್ದೇಸೋ, ತಾರಕಾನಂ ಅಧಿಪೋ ಹುತ್ವಾ ದಿಸ್ಸತಿ ಅನುಪರಿಯಾತಿ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ ಕಾತಬ್ಬಾ।

೧೧೭೨. **ದಿಬ್ಬಂ ದೇವಪುರಮ್ಹಿ ಚಾ**ತಿ ದೇವಪುರಸ್ಮಿಮ್ಪಿ ದಿಬ್ಬಂ। ಯಥಾ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಠಾನತೋ ದೇವಪುರಂ ಉತ್ತಮಂ, ಏವಂ ದೇವಪುರತೋ ಚಾಪಿ ಇದಂ ತವ ವಿಮಾನಂ ಉತ್ತಮನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ ‘‘**ಅತಿರೋಚತಿ ವಣ್ಣೇನ, ಉದಯನ್ತೋವ ರಂಸಿಮಾ**’’ತಿ, ಉಗ್ಗಚ್ಛನ್ತೋ ಸೂರಿಯೋ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೭೩. **ವೇಳೂರಿಯಸುವಣ್ಣಸ್ಸಾ**ತಿ ವೇಳುರಿಯೇನ ಸುವಣ್ಣೇನ ಚ ಇದಂ ಬ್ಯಮ್ಹಂ ನಿಮ್ಮಿತನ್ತಿ ವಚನಸೇಸೇನ ಯೋಜನಾ। **ಫಲಿಕಾ**ತಿ ಫಲಿಕಮಣಿನಾ।

೧೧೭೪. **ಪೋಕ್ಖರಣೀ**ತಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ।

೧೧೭೭-೮. **ತಸ್ಸಾ**ತಿ ತಸ್ಸಾ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯಾ। **ವನಗುಮ್ಬಾ**ತಿ ಉಯ್ಯಾನೇ ಸುಪುಪ್ಫಗಚ್ಛೇ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ದೇವರಾಜಂವಾ**ತಿ ಸಕ್ಕಂ ವಿಯ। **ಉಪತಿಟ್ಠನ್ತೀ**ತಿ ಉಪಟ್ಠಾನಂ ಕರೋನ್ತಿ।

೧೧೭೯. **ಸಬ್ಬಾಭರಣಸಞ್ಛನ್ನಾ**ತಿ ಸಬ್ಬೇಹಿ ಇತ್ಥಾಲಙ್ಕಾರೇಹಿ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಾ, ಸಬ್ಬಸೋ ವಿಭೂಸಿತಸರೀರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಸವತ್ತೀವಾ**ತಿ ವಸವತ್ತಿದೇವರಾಜಾ ವಿಯ।

೧೧೮೦. **ಭೇರಿಸಙ್ಖಮುದಿಙ್ಗಾಹೀ**ತಿ ಲಿಙ್ಗವಿಪಲ್ಲಾಸೇನ ವುತ್ತಂ, ಭೇರೀಹಿ ಚ ಸಙ್ಖೇಹಿ ಚ ಮುದಿಙ್ಗೇಹಿ ಚಾತಿ ಯೋಜನಾ। **ರತಿಸಮ್ಪನ್ನೋ**ತಿ ದಿಬ್ಬಾಯ ರತಿಯಾ ಸಮಙ್ಗೀಭೂತೋ। **ನಚ್ಚಗೀತೇ ಸುವಾದಿತೇ**ತಿ ನಚ್ಚೇ ಚ ಗೀತೇ ಚ ಸುನ್ದರೇ ವಾದಿತೇ ಚ, ನಚ್ಚನೇ ಚ ಗಾಯನೇ ಚ ಸುನ್ದರೇ ವಾದಿತೇ ಚ ಹೇತುಭೂತೇ। ನಿಮಿತ್ತತ್ಥೇ ಹಿ ಏತಂ ಭುಮ್ಮಂ, ಪವತ್ತಿತೇತಿ ವಾ ವಚನಸೇಸೋ।

೧೧೮೧. **ದಿಬ್ಬಾ ತೇ ವಿವಿಧಾ ರೂಪಾ**ತಿ ದೇವಲೋಕಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ನಾನಪ್ಪಕಾರಾ ಚಕ್ಖುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಾ ರೂಪಾ ತುಯ್ಹಂ ಅಧಿಪ್ಪೇತಾ ಯಥಾಧಿಪ್ಪೇತಾ ಮನೋರಮಾ ವಿಜ್ಜನ್ತೀತಿ ಕಿರಿಯಾಪದಂ ಆನೇತ್ವಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ದಿಬ್ಬಾ ಸದ್ದಾ**ತಿಆದೀಸುಪಿ ಏಸೇವ ನಯೋ।

೧೧೮೫. **ಕಣ್ಡಕೋ ಸಹಜೋ ಅಹ**ನ್ತಿ ಏತ್ಥ **ಅಹ**ನ್ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। "ಅಹೂ"ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ, ಕಣ್ಡಕೋ ನಾಮ ಅಸ್ಸರಾಜಾ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ಸಹ ಏಕಸ್ಮಿಂಯೇವ ದಿವಸೇ ಜಾತತ್ತಾ ಸಹಜೋ ಅಹೋಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೧೮೬. **ಅಡ್ಢರತ್ತಾಯ**ನ್ತಿ ಅಡ್ಢರತ್ತಿಯಂ, ಮಜ್ಝಿಮಯಾಮಸಮಯೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಬೋಧಾಯ ಮಭಿನಿಕ್ಖಮೀ**ತಿ ಮ-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ, ಅಭಿಸಮ್ಬೋಧಿಅತ್ಥಂ ಮಹಾಭಿನಿಕ್ಖಮನಂ ನಿಕ್ಖಮೀತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮುದೂಹಿ ಪಾಣೀಹೀ**ತಿ ಮುದುಹತ್ಥತಂ ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಂ ವದತಿ। **ಜಾಲಿತಮ್ಬನಖೇಹೀ**ತಿ ಜಾಲವನ್ತೇಹಿ ಅಭಿಲೋಹಿತನಖೇಹಿ। ತೇನ ಜಾಲಹತ್ಥತಂ ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣಂ ತಮ್ಬನಖತಂ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನಞ್ಚ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೮೭. ಸತ್ಥಿ ನಾಮ ಜಙ್ಘಾ, ಇಧ ಪನ ಸತ್ಥಿನೋ ಆಸನ್ನಟ್ಠಾನಭೂತೋ ಊರುಪ್ಪದೇಸೋ "ಸತ್ಥೀ"ತಿ ವುತ್ತೋ। **ಆಕೋಟಯಿತ್ವಾನಾ**ತಿ ಅಪ್ಫೋಟೇತ್ವಾ। **"ವಹ ಸಮ್ಮಾ"ತಿ ಚಬ್ರವೀ**ತಿ "ಸಮ್ಮ ಕಣ್ಡಕ, ಅಜ್ಜೇಕರತ್ತಿಂ ಮಂ ವಹ, ಮಯ್ಹಂ ಓಪವಯ್ಹಂ ಹೋಹೀ"ತಿ ಚ ಕಥೇಸಿ। ವಹನೇ ಪನ ಪಯೋಜನಂ ತದಾ ಮಹಾಸತ್ತೇನ ದಸ್ಸಿತಂ ವದನ್ತೋ **"ಅಹಂ ಲೋಕಂ ತಾರಯಿಸ್ಸಂ, ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮ**"ನ್ತಿ ಆಹ। ತೇನ "ಅಹಂ ಉತ್ತಮಂ ಅನುತ್ತರಂ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಪತ್ತೋ ಅಧಿಗತೋ ಹುತ್ವಾ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ಸಂಸಾರಮಹೋಘತೋ ತಾರಯಿಸ್ಸಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ ನಯಿದಂ ಗಮನಂ ಯಂಕಿಞ್ಚೀತಿ ಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾಸೀ"ತಿ ಗಮನೇ ಪಯೋಜನಸ್ಸ ಅನುತ್ತರಭಾವಂ ದಸ್ಸೇತಿ।

೧೧೮೮-೯. **ಹಾಸೋ**ತಿ ತುಟ್ಠಿ। **ವಿಪುಲೋ**ತಿ ಮಹಾಉಳಾರೋ। **ಅಭಿಸೀಸಿ**ನ್ತಿ ಆಸಿಸಿಂ ಇಚ್ಛಿಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛಿಂ । **ಅಭಿರೂಳ್ಹಞ್ಚ ಮಂ ಞತ್ವಾ, ಸಕ್ಯಪುತ್ತಂ ಮಹಾಯಸ**ನ್ತಿ ಪತ್ಥಟವಿಪುಲಯಸಂ ಸಕ್ಯರಾಜಪುತ್ತಂ ಮಹಾಸತ್ತಂ ಮಂ ಅಭಿರುಯ್ಹ ನಿಸಿನ್ನಂ ಜಾನಿತ್ವಾ। **ವಹಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ನೇಸಿಂ।

೧೧೯೦-೯೧. **ಪರೇಸ**ನ್ತಿ ಪರರಾಜೂನಂ। **ವಿಜಿತ**ನ್ತಿ ದೇಸಂ ಪರರಜ್ಜಂ। **ಓಹಾಯಾ**ತಿ ವಿಸ್ಸಜ್ಜಿತ್ವಾ। **ಅಪಕ್ಕಮೀ**ತಿ ಅಪಕ್ಕಮಿತುಂ ಆರಭಿ। "ಪರಿಬ್ಬಜೀ"ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ। **ಪರಿಲೇಹಿಸ**ನ್ತಿ ಪರಿತೋ ಲೇಹಿಂ। **ಉದಿಕ್ಖಿಸ**ನ್ತಿ ಓಲೋಕೇಸಿಂ।

೧೧೯೨-೩. **ಗರುಕಾಬಾಧ**ನ್ತಿ ಗರುಕಂ ಬಾಳ್ಹಂ ಆಬಾಧಂ, ಮರಣನ್ತಿಕಂ ದುಕ್ಖನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ತೇನಾಹ "**ಖಿಪ್ಪಂ ಮೇ ಮರಣಂ ಅಹೂ**"ತಿ। ಸೋ ಹಿ ಅನೇಕಾಸು ಜಾತೀಸು ಮಹಾಸತ್ತೇನ ದಳ್ಹಭತ್ತಿಕೋ ಹುತ್ವಾ ಆಗತೋ, ತಸ್ಮಾ ವಿಯೋಗದುಕ್ಖಂ ಸಹಿತುಂ ನಾಸಕ್ಖಿ, "ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬೋಧಿಂ ಅಧಿಗನ್ತುಂ ನಿಕ್ಖನ್ತೋ"ತಿ ಪನ ಸುತ್ವಾ ನಿರಾಮಿಸಂ ಉಳಾರಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಞ್ಚ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿ, ತೇನ ಮರಣಾನನ್ತರಂ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಉಳಾರಾ ಚಸ್ಸ ದಿಬ್ಬಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋ ಪಾತುರಹೇಸುಂ। ತೇನ ವುತ್ತಂ "**ತಸ್ಸೇವ**

ಆನುಭಾವೇನಾ"ತಿ, ಠಾನಗತಸ್ಸ ಪಸಾದಮಯಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಬಲೇನ। **ದೇವೋ ದೇವಪುರಮ್ಹಿವಾತಿ** ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ ವಿಯ।

೧೧೯೪. **ಯಞ್ಚ ಮೇ ಅಹುವಾ ಹಾಸೋ, ಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾನ ಬೋಧಿಯಾತಿ** "ಪತ್ತೋ ಸಮ್ಬೋಧಿಮುತ್ತಮ"ನ್ತಿ ಪಠಮತರಂ ಬೋಧಿಸದ್ದಂ ಸುತ್ವಾ ತದಾ ಮಯ್ಹಂ ಹಾಸೋ ಅಹು, ಯಂ ಹಾಸಸ್ಸ ಭವನಂ ಸುಸ್ಸನಂ, **ತೇನೇವ ಕುಸಲಮೂಲೇನ** ತೇನೇವ ಕುಸಲಬೀಜೇನ **ಫುಸಿಸ್ಸನ್ತಿ** ಫುಸಿಸ್ಸಾಮಿ ಪಾಪುಣಿಸ್ಸಾಮಿ।

೧೧೯೫. ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಯಥಾಧಿಗತಾಯ ಅನಾಗತಾಯ ಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ ಕಾರಣಭೂತಂ ಅತ್ತನೋ ಕುಸಲಕಮ್ಮಂ ಕಥೇನ್ತೋ ಇದಾನಿ ಅತ್ತನಾ ಭಗವತೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಗನ್ತುಕಾಮೋಪಿ ಪುರೇತರಂ ಥೇರೇನ ಸತ್ಥು ವನ್ದನಂ ಪೇಸೇನ್ತೋ **"ಸಚೇ"**ತಿ ಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಸಚೇ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಸೀತಿ** ಯದಿ ಗಮಿಸ್ಸಸಿ। "ಸಚೇ ಗಚ್ಛಸೀ"ತಿ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸೋ ಏವತ್ಥೋ। **ಮಮಾಪಿ ನಂ ವಚನೇನಾತಿ** ನ ಕೇವಲಂ ತವ ಸಭಾವೇನೇವ, ಅಥ ಖೋ ಮಮಾಪಿ ವಚನೇನ ಭಗವನ್ತಂ। **ವಜ್ಜಾಸೀತಿ** ವದೇಯ್ಯಾಸಿ, ಮಮಾಪಿ **ಸಿರಸಾ ವನ್ದನನ್ತಿ** ಯೋಜನಾ।

೧೧೯೬. ಯದಿಪಿ ದಾನಿ ವನ್ದನಞ್ಚ ಪೇಸೇಮಿ, ಪೇಸೇತ್ವಾ ಏವ ಪನ ನ ತಿಟ್ಠಾಮೀತಿ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ ಆಹ **"ಅಹಮ್ಪಿ ದಟ್ಠುಂ ಗಚ್ಛಿಸ್ಸಂ, ಜಿನಂ ಅಪ್ಪಟಿಪುಗ್ಗಲ"**ನ್ತಿ। ಗಮನೇ ಪನ ದಳ್ಹತರಂ ಕಾರಣಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ದುಲ್ಲಭಂ ದಸ್ಸನಂ ಹೋತಿ, ಲೋಕನಾಥಾನ ತಾದಿನ"**ನ್ತಿ ಆಹ।

೧೧೯೭. 'ಸೋ ಕತಞ್ಞೂ ಕತವೇದೀ, ಸತ್ಥಾರಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿ।
ಸುತ್ವಾ ಗಿರಂ ಚಕ್ಖುಮತೋ, ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುಂ ವಿಸೋಧಯಿ॥

೧೧೯೮. ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಿಗತಂ, ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ವತಾನಿ ಚ।
ವನ್ದಿತ್ವಾ ಸತ್ಥುನೋ ಪಾದೇ, ತತ್ಥೇವನ್ತರಧಾಯಥಾ"ತಿ॥ -

ಇಮಾ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರೇಹಿ ಠಪಿತಾ।

೧೧೯೭. ತತ್ಥ **ಸುತ್ವಾ ಗಿರಂ ಚಕ್ಖುಮತೋತಿ** ಪಞ್ಚಹಿ ಚಕ್ಖೂಹಿ ಚಕ್ಖುಮತೋ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ। **ಧಮ್ಮಚಕ್ಖುನ್ತಿ** ಸೋತಾಪತ್ತಿಮಗ್ಗಂ। **ವಿಸೋಧಯೀತಿ** ಅಧಿಗಚ್ಛಿ। ಅಧಿಗಮೋಯೇವ ಹಿ ತಸ್ಸ ವಿಸೋಧನಂ।

೧೧೯೮. **ವಿಸೋಧೇತ್ವಾ ದಿಟ್ಠಿಗತನ್ತಿ** ದಿಟ್ಠಿಗತಂ ಸಮುಗ್ಘಾತೇತ್ವಾ। **ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ ವತಾನಿ ಚಾತಿ** ಸೋಳಸವತ್ಥುಕಂ ಅಟ್ಠವತ್ಥುಕಞ್ಚ ವಿಚಿಕಿಚ್ಛಞ್ಚ "ಸೀಲಬ್ಬತೇಹಿ ಸುದ್ಧೀ"ತಿ ಪವತ್ತನಕಸೀಲಬ್ಬತಪರಾಮಾಸೇ ಚ ವಿಸೋಧಯೀತಿ ಯೋಜನಾ। ತತ್ಥ ಹಿ ಸಹ ಪರಿಯಾಯೇಹಿ ತಥಾ ಪವತ್ತಾ ಪರಾಮಾಸಾ "ವತಾನೀ"ತಿ ವುತ್ತಂ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಕಣ್ಡಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೮. ಅನೇಕವಣ್ಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅನೇಕವಣ್ಣಂ ದರಸೋಕನಾಸನನ್ತಿ ಅನೇಕವಣ್ಣವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ

ಅಗಮಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಅನೇಕವಣ್ಣೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಥೇರೋ -

೧೧೯೯. ‘‘ಅನೇಕವಣ್ಣಂ ದರಸೋಕನಾಸನಂ, ವಿಮಾನಮಾರುಯ್ಹ ಅನೇಕಚಿತ್ತಂ।
ಪರಿವಾರಿತೋ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಗಣೇನ, ಸುನಿಮ್ಮಿತೋ ಭೂತಪತೀವ ಮೋದಸಿ॥

೧೨೦೦. ‘‘ಅಸಮಸ್ಸಮೋ ನತ್ಥಿ ಕುತೋ ಪನುತ್ತರೋ, ಯಸೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಚ ಇದ್ಧಿಯಾ ಚ।
ಸಬ್ಬೇ ಚ ದೇವಾ ತಿದಸಗಣಾ ಸಮೇಚ್ಚ, ತಂ ತಂ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ ಸಸಿಂವ ದೇವಾ।
ಇಮಾ ಚ ತೇ ಅಚ್ಛರಾಯೋ ಸಮನ್ತತೋ, ನಚ್ಚನ್ತಿ ಗಾಯನ್ತಿ ಪಮೋದಯನ್ತಿ॥

೧೨೦೦. ‘‘ದೇವಿದ್ಧಿಪತ್ತೋಸಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ,
ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ,
ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ’’ತಿ॥ -

ಅಧಿಗತಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಮುಖೇನ ಕತಕಮ್ಮಂ ಪುಚ್ಛಿ। ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ -

೧೨೦೧. ‘‘ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ…ಪೇ॰…ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲ’’ನ್ತಿ॥ -

ವುತ್ತಂ । ಸೋಪಿ -

೧೨೦೨. ‘‘ಅಹಂ ಭದನ್ತೇ ಅಹುವಾಸಿ ಪುಬ್ಬೇ, ಸುಮೇಧನಾಮಸ್ಸ ಜಿನಸ್ಸ ಸಾವಕೋ।
ಪುಥುಜ್ಜನೋ ಅನನುಬೋಧೋಹಮಸ್ಮಿ, ಸೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಜಿಸ್ಸಹಂ॥

೧೨೦೩. ‘‘ಸೋಹಂ ಸುಮೇಧಸ್ಸ ಜಿನಸ್ಸ ಸತ್ಥುನೋ, ಪರಿನಿಬ್ಬುತಸ್ಸೋಘತಿಣ್ಣಸ್ಸ ತಾದಿನೋ।
ರತನುಚ್ಚಯಂ ಹೇಮಜಾಲೇನ ಛನ್ನಂ, ವನ್ದಿತ್ವಾ ಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಮನಂ ಪಸಾದಯಿಂ॥

೧೨೦೪. ‘‘ನ ಮಾಸಿ ದಾನಂ ನ ಚ ಮತ್ಥಿ ದಾತುಂ, ಪರೇ ಚ ಖೋ ತತ್ಥ ಸಮಾದಪೇಸಿಂ।
ಪೂಜೇಥ ನಂ ಪೂಜನೀಯಸ್ಸ ಧಾತುಂ, ಏವಂ ಕಿರ ಸಗ್ಗಮಿತೋ ಗಮಿಸ್ಸಥ॥

೧೨೦೫. ‘‘ತದೇವ ಕಮ್ಮಂ ಕುಸಲಂ ಕತಂ ಮಯಾ,
ಸುಖಞ್ಚ ದಿಬ್ಬಂ ಅನುಭೋಮಿ ಅತ್ತನಾ।
ಮೋದಾಮಹಂ ತಿದಸಗಣಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ,
ನ ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಖಯಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝಗ’’ನ್ತಿ॥ - ಕಥೇಸಿ।

ಇತೋ ಕಿರ ತಿಂಸಕಪ್ಪಸಹಸ್ಸೇ ಸುಮೇಧೋ ನಾಮ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಲೋಕೇ ಉಪ್ಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ಸದೇವಕಂ ಲೋಕಂ ಏಕೋಭಾಸಂ ಕತ್ವಾ ಕತಬುದ್ಧಕಿಚ್ಚೋ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೋ, ಮನುಸ್ಸೇಹಿ ಚ ಭಗವತೋ ಧಾತುಂ ಗಹೇತ್ವಾ ರತನಚೇತಿಯೇ ಕತೇ ಅಞ್ಞತರೋ ಪುರಿಸೋ ಸತ್ಥು ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿತ್ವಾ ಅನವಟ್ಠಿತಚಿತ್ತತಾಯ ಕುಕ್ಕುಚ್ಚಕೋ ಹುತ್ವಾ ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿ। ಉಪ್ಪಬ್ಬಜಿತೋ ಚ ಸಂವೇಗಬಹುಲತಾಯ ಧಮ್ಮಚ್ಛನ್ದವನ್ತತಾಯ ಚ ಚೇತಿಯಙ್ಗಣೇ ಸಮ್ಮಜ್ಜನಪರಿಭಣ್ಡಾದೀನಿ

ಕರೋನ್ತೋ ನಿಚ್ಚಸೀಲಉಪೋಸಥಸೀಲಾನಿ ರಕ್ಖನ್ತೋ ಧಮ್ಮಂ ಸುಣನ್ತೋ ಅಞ್ಞೇ ಚ ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾಯ ಸಮಾದಪೇನ್ತೋ ವಿಚರಿ। ಸೋ ಆಯುಪರಿಯೋಸಾನೇ ಕಾಲಕತೋ ತಾವತಿಂಸೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಸೋ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಉಳಾರಭಾವೇನ ಮಹೇಸಕ್ಖೋ ಮಹಾನುಭಾವೋ ಸಕ್ಕಾದೀಹಿ ದೇವತಾಹಿ ಸಕ್ಕತಪೂಜಿತೋ ಹುತ್ವಾ ತತ್ಥ ಯಾವತಾಯುಕಂ ಠತ್ವಾ ತತೋ ಚುತೋ ಅಪರಾಪರಂ ದೇವಮನುಸ್ಸೇಸು ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸೇನ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, "ಅನೇಕವಣ್ಣೋ"ತಿ ನಂ ದೇವತಾ ಸಞ್ಜಾನಿಂಸು। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ಅಥ ನಂ ಅನೇಕವಣ್ಣೋ ದೇವಪುತ್ತೋ…ಪೇ॰… ನ ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಖಯಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝಗನ್ತಿ ಕಥೇಸೀ"ತಿ।

೧೧೯೯. ತತ್ಥ **ಅನೇಕವಣ್ಣ**ನ್ತಿ ನೀಲಪೀತಾದಿವಸೇನ ವಿವಿಧವಣ್ಣತಾಯ ಅನನ್ತರವಿಮಾನಾದೀನಂ ವಿವಿಧಸಣ್ಠಾನತಾಯ ಚ ನಾನಾವಿಧವಣ್ಣಂ। **ದರಸೋಕನಾಸನ**ನ್ತಿ ಸೀತಲಭಾವೇನ ದರಥಪರಿಳಾಹಾನಂ ವಿನೋದನತೋ ಮನುಞ್ಞತಾಯ ದಸ್ಸನೀಯತಾಯ ಚ ಸೋಕಸ್ಸ ಅನೋಕಾಸತೋ ದರಸೋಕನಾಸನಂ। **ಅನೇಕಚಿತ್ತ**ನ್ತಿ ನಾನಾವಿಧಚಿತ್ತರೂಪಂ। **ಸುನಿಮ್ಮಿತೋ ಭೂತಪತೀವಾ**ತಿ ತಾವತಿಂಸಕಾಯಿಕೋಪಿ ಉಳಾರದಿಬ್ಬಭೋಗತಾಯ ಸುನಿಮ್ಮಿತದೇವರಾಜಾ ವಿಯ ಮೋದಸಿ ತುಸ್ಸಸಿ ಅಭಿರಮಸಿ।

೧೨೦೦. **ಸಮಸ್ಸಮೋ**ತಿ ಸಮೋ ಏವ ಹುತ್ವಾ ಸಮೋ, ನಿಬ್ಬರಿಯಾಯೇನ ಸದಿಸೋ ತೇ ತುಯ್ಹಂ ನತ್ಥಿ, ಕುತೋ ಪನ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಉತ್ತರಿ ಅಧಿಕೋ ಕೋ ನಾಮ ಸಿಯಾ। ಕೇನ ಪನ ಸಮತಾ ಉತ್ತರಿತರತಾ ಚಾತಿ ಆಹ **"ಯಸೇನ ಪುಞ್ಞೇನ ಚ ಇದ್ಧಿಯಾ ಚಾ"**ತಿ। ತತ್ಥ **ಯಸೇನಾ**ತಿ ಪರಿವಾರೇನ। **ಇದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಆನುಭಾವೇನ। **ಯಸೇನಾ**ತಿ ವಾ ಇಸ್ಸರಿಯೇನ, **ಇದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ। **ಯಸೇನಾ**ತಿ ವಾ ವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಯಾ, **ಇದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಯಥಿಚ್ಛಿ ತಸ್ಸ ಕಾಮಗುಣಸ್ಸ ಇಜ್ಝನೇನ। **ಯಸೇನಾ**ತಿ ವಾ ಕಿತ್ತಿಘೋಸೇನ, **ಇದ್ಧಿಯಾ**ತಿ ಸಮಿದ್ಧಿಯಾ। **ಪುಞ್ಞೇನಾ**ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ವುತ್ತಾವಸಿಟ್ಠಪುಞ್ಞಫಲೇನ, ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನೇವ ವಾ।

"ಸಬ್ಬೇ ಚ ದೇವಾ"ತಿ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಗಹಿತಮತ್ಥಂ **"ತಿದಸಗಣಾ"**ತಿ ಇಮಿನಾ ವಿಸೇಸೇತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। ಏಕಚ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚೇಕಂ ನಿಪಚ್ಚಕಾರಂ ಕರೋನ್ತಾಪಿ ಪಮುದಿತಾ ನ ಕರೋನ್ತಿ , ನ ಏವಮೇತಸ್ಸ । ಏತಸ್ಸ ಪನ ಪಮುದಿತಾಪಿ ಕರೋನ್ತಿಯೇವಾತಿ ದಸ್ಸೇತುಂ **"ಸಮೇಚ್ಚಾ"**ತಿ ವುತ್ತಂ। **ತಂ ತ**ನ್ತಿ ತಂ ತ್ವಂ। **ಸಸಿಂವ ದೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ನಾಮ ಸುಕ್ಕಪಕ್ಖಪಾಟಿಪದಿಯಂ ದಿಸ್ಸಮಾನಂ ಸಸಿಂ ಚನ್ದಂ ಮನುಸ್ಸಾ ದೇವಾ ಚ ಆದರಜಾತಾ ನಮಸ್ಸನ್ತಿ, ಏವಂ ತಂ ಸಬ್ಬೇಪಿ ತಿದಸಗಣಾ ನಮಸ್ಸನ್ತೀತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೦೩. **ಭದನ್ತೇ**ತಿ ಥೇರಂ ಗಾರವಬಹುಮಾನೇನ ಸಮುದಾಚರತಿ। **ಅಹುವಾಸಿ**ನ್ತಿ ಅಹೋಸಿಂ। **ಪುಬ್ಬೇ**ತಿ ಪುರಿಮಜಾತಿಯಂ। **ಸುಮೇಧನಾಮಸ್ಸ ಜಿನಸ್ಸ ಸಾವಕೋ**ತಿ ಸುಮೇಧೋತಿ ಏವಂ ಪಾಕಟನಾಮಸ್ಸ ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸ್ಸ ಸಾಸನೇ ಪಬ್ಬಜಿತಭಾವೇನ ಸಾವಕೋ। **ಪುಥುಜ್ಜನೋ**ತಿ ಅನರಿಯೋ। ತತ್ಥಾಪಿ ಸಚ್ಚಾನಂ ಅನುಬೋಧಮತ್ತಸ್ಸಾಪಿ ಅಭಾವೇನ **ಅನನುಬೋಧೋ। ಸೋ ಸತ್ತ ವಸ್ಸಾನಿ ಪರಿಬ್ಬಜಿಸ್ಸಹ**ನ್ತಿ ಸೋ ಅಹಂ ಸತ್ತ ಸಂವಚ್ಛರಾನಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಾಗುಣಮತ್ತೇನ ವಿಚರಿಂ, ಉತ್ತರಿಮನುಸ್ಸಧಮ್ಮಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಿನ್ತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

೧೨೦೪. **ರತನುಚ್ಚಯ**ನ್ತಿ ಮಣಿಕನಕಾದಿರತನೇಹಿ ಉಚ್ಚಿತಂ ಉಸ್ಸಿತರತನಚೇತಿಯಂ। **ಹೇಮಜಾಲೇನ ಛನ್ನ**ನ್ತಿ ಸಮನ್ತತೋ ಉಪರಿ ಚ ಕಞ್ಚನಜಾಲೇನ ಪಟಿಚ್ಛಾದಿತಂ। **ವನ್ದಿತ್ವಾ**ತಿ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಪಣಾಮಂ ಕತ್ವಾ। **ಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಮನಂ ಪಸಾದಯಿ**ನ್ತಿ "ಸಬ್ಬಞ್ಞುಗುಣಾಧಿಟ್ಠಾನಾಯ ವತ ಧಾತುಯಾ ಅಯಂ ಥೂಪೋ"ತಿ ಥೂಪಸ್ಮಿಂ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇಸಿಂ।

೧೨೦೫. **ನ ಮಾಸಿ ದಾನ**ನ್ತಿ ಮೇ ಮಯಾ ಕತಂ ದಾನಂ ನಾಸಿ ನಾಹೋಸಿ। ಕಸ್ಮಾ ಪನ? **ನ ಚ ಮೇತ್ಥಿ ದಾತು**ನ್ತಿ ಮೇ ಮಮ ಪರಿಗ್ಗಹಭೂತಂ ದಾನಂ ದಾತುಂ ನ ಅತ್ಥಿ, ನ ಕಿಞ್ಚಿ ದೇಯ್ಯವತ್ಥು ವಿಜ್ಜತಿ, **ಪರೇ ಚ ಖೋ** ಸತ್ತೇ **ತತ್ಥ** ದಾನೇ **ಸಮಾದಪೇಸಿಂ**। "ಪರೇಸಞ್ಚ ತತ್ಥ ಸಮಾದಪೇಸಿ"ನ್ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ, ತತ್ಥ **ಪರೇಸ**ನ್ತಿ ಉಪಯೋಗತ್ಥೇ ಸಾಮಿವಚನಂ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ । **ಪೂಜೇಥ ನ**ನ್ತಿಆದಿ ಸಮಾದಪನಾಕಾರದಸ್ಸನಂ, ತಂ ಧಾತುನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। **ಏವಂ ಕಿರಾ**ತಿ **ಕಿರ**-ಸದ್ದೋ ಅನುಸ್ಸವತ್ಥೋ।

೧೨೦೬. ನ ತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಖಯಮ್ಪಿ ಅಜ್ಝಗನ್ತಿ ತಸ್ಸ ತದಾ ಸುಮೇಧಂ ಭಗವನ್ತಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಕತಸ್ಸ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮಸ್ಸ ಪರಿಕ್ಖಯಂ ನಾಧಿಗಚ್ಛಿಂ, ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ವಿಪಾಕಾವಸೇಸಂ ಪಚ್ಚನುಭೋಮೀತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ಯಂ ಪನೇತ್ಥ ನ ವುತ್ತಂ, ತಂ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯತ್ತಾ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವಾತಿ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ।

ಅನೇಕವಣ್ಣವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೯. ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀತಿ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಸಾವತ್ಥಿವಾಸೀ ಏಕೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಅಡ್ಢೋ ಮಹದ್ಧನೋ ಮಹಾಭೋಗೋ ಅಸ್ಸದ್ಧೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ಕಸ್ಸಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ನ ದೇತಿ, ಅದಾನತೋ ಏವ "ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕೋ"ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಸೋ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಭಾವೇನ ಚ ಲುದ್ಧಭಾವೇನ ಚ ತಥಾಗತಂ ವಾ ತಥಾಗತಸಾವಕಂ ವಾ ದಟ್ಠುಮ್ಪಿ ನ ಇಚ್ಛತಿ। ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಂ ನಾಮ ಅತ್ತನೋ ಪುತ್ತಞ್ಚ ಸಿಕ್ಖಾಪೇಸಿ "ತಾತ , ತಯಾ ಸಮಣೋ ಗೋತಮೋ ತಸ್ಸ ಸಾವಕಾ ಚ ನ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತಬ್ಬಾ ನ ದಟ್ಠಬ್ಬಾ"ತಿ। ಸೋಪಿ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ಅಥಸ್ಸ ಪುತ್ತೋ ಗಿಲಾನೋ ಅಹೋಸಿ, ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಧನಕ್ಖಯಭಯೇನ ಭೇಸಜ್ಜಂ ನ ಕಾರೇಸಿ, ರೋಗೇ ಪನ ವಡ್ಢಿತೇವ ವೇಜ್ಜೇ ಪಕ್ಕೋಸಿತ್ವಾ ದಸ್ಸೇಸಿ। ವೇಜ್ಜಾ ತಸ್ಸ ಸರೀರಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಅತೇಕಿಚ್ಛೋ"ತಿ ತಂ ಇತ್ವಾ ಅಪಕ್ಕಮಿಂಸು। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಪುತ್ತೇ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ ಮತೇ ನೀಹರಣಂ ದುಕ್ಖ"ನ್ತಿ ಪುತ್ತಂ ಬಹಿದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕೇ ನಿಪಜ್ಜಾಪೇಸಿ।

ಭಗವಾ ರತ್ತಿಯಾ ಪಚ್ಚೂಸಸಮಯೇ ಮಹಾಕರುಣಾಸಮಾಪತ್ತಿತೋ ವುಟ್ಠಾಯ ಲೋಕಂ ವೋಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀಮಾಣವಂ ಖೀಣಾಯುಕಂ ತದಹೇವ ಚವನಧಮ್ಮಂ, ನಿರಯಸಂವತ್ತನಿಕಞ್ಚಸ್ಸ ಕಮ್ಮಂ ಕತೋಕಾಸಂ। "ಸಚೇ ಪನಾಹಂ ತತ್ಥ ಗಮಿಸ್ಸಾಮಿ, ಸೋ ಮಯಿ ಚಿತ್ತಂ ಪಸಾದೇತ್ವಾ ದೇವಲೋಕೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತ್ವಾ ಪಿತರಂ ಆಳಾಹನೇ ರೋದಮಾನಂ ಉಪಗನ್ತ್ವಾ ಸಂವೇಜೇಸ್ಸತಿ, ಏವಂ ಸೋ ಚ ತಸ್ಸ ಪಿತಾ ಚ ಮಮ ಸನ್ತಿಕಂ ಆಗಮಿಸ್ಸತಿ, ಮಹಾಜನಕಾಯೋ ಸನ್ನಿಪತಿಸ್ಸತಿ ತತ್ಥ ಮಯಾ ಧಮ್ಮೇ ದೇಸಿತೇ ಮಹಾಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಭವಿಸ್ಸತೀ"ತಿ ಏವಂ ಪನ ಇತ್ವಾ ಪುಬ್ಬಣ್ಹಸಮಯಂ ನಿವಾಸೇತ್ವಾ ಪತ್ತಚೀವರಮಾದಾಯ ಮಹತಾ ಭಿಕ್ಖುಸಙ್ಘೇನ ಸದ್ಧಿಂ ಸಾವತ್ಥಿಂ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಪವಿಟ್ಠೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀಮಾಣವಸ್ಸ ಪಿತು ಗೇಹಸಮೀಪೇ ಠತ್ವಾ ಛಬ್ಬಣ್ಣಬುದ್ಧರಂಸಿಯೋ ವಿಸ್ಸಜ್ಜೇಸಿ। ತಾ ದಿಸ್ವಾ ಮಾಣವೋ "ಕಿಮೇತ"ನ್ತಿ ಇತೋ ಚಿತೋ ಚ ವಿಲೋಕೇನ್ತೋ ಅದ್ದಸ ಭಗವನ್ತಂ ದನ್ತಂ ಗುತ್ತಂ ಸನ್ತಿನ್ದ್ರಿಯಂ ದ್ವತ್ತಿಂಸಾಯ ಮಹಾಪುರಿಸಲಕ್ಖಣೇಹಿ ಅಸೀತಿಯಾ ಅನುಬ್ಯಞ್ಜನೇಹಿ ಬ್ಯಾಮಪ್ಪಭಾಯ ಕೇತುಮಾಲಾಯ ಚ ವಿಜ್ಜೋತಮಾನಂ ಅನುಪಮಾಯ ಬುದ್ಧಸಿರಿಯಾ ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯೇನ ಬುದ್ಧಾನುಭಾವೇನ ವಿರೋಚಮಾನಂ। ದಿಸ್ವಾ ತಸ್ಸ ಏತದಹೋಸಿ "ಬುದ್ಧೋ ನು ಖೋ ಭಗವಾ ಇಧಾನುಪ್ಪತ್ತೋ, ಯಸ್ಸಾಯಂ ರೂಪಸಮ್ಪದಾ ಅತ್ತನೋ ತೇಜಸಾ ಸೂರಿಯಮ್ಪಿ ಅಭಿಭವತಿ, ಕನ್ತಭಾವೇನ ಚನ್ದಿಮಂ, ಉಪಸನ್ತಭಾವೇನ ಸಬ್ಬೇಪಿ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣೇ, ಉಪಸಮೇನ ನಾಮ ಏತ್ಥೇವ ಭವಿತಬ್ಬಂ, ಅಯಮೇವ ಚ ಮಞ್ಞೇ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಲೋಕೇ ಅಗ್ಗಪುಗ್ಗಲೋ, ಮಮೇವ ಚ ಅನುಕಮ್ಪಾಯ ಇಧಾನುಪ್ಪತ್ತೋ"ತಿ ಬುದ್ಧಾರಮ್ಮಣಾಯ ಪೀತಿಯಾ ನಿರನ್ತರಂ ಫುಟಸರೀರೋ ಅನಪ್ಪಕಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಪಟಿಸಂವೇದೇನ್ತೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ನಿಪಜ್ಜಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಭಗವಾ "ಅಲಂ ಇಮಸ್ಸ ಏತ್ತಕೇನ ಸಗ್ಗೂಪಪತ್ತಿಯಾ"ತಿ ಪಕ್ಕಾಮಿ।

ಸೋಪಿ ತಂ ಪೀತಿಸೋಮನಸ್ಸಂ ಅವಿಜಹನ್ತೋವ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಾವತಿಂಸೇಸು ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ। ಪಿತಾ ಪನಸ್ಸ ಸರೀರಸಕ್ಕಾರಂ ಕರಿತ್ವಾ ದುತಿಯದಿವಸೇ ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಆಳಾಹನಂ ಗನ್ತ್ವಾ "ಹಾ ಹಾ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿ, ಹಾ ಹಾ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ"ತಿ ಪರಿದೇವಮಾನೋ ಆಳಾಹನಂ ಅನುಪರಿಕ್ಕಮನ್ತೋ ರೋದತಿ। ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಿಭವಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ಓಲೋಕೇತ್ವಾ "ಕುತೋ ನು ಖೋ ಅಹಂ ಇಧಾಗತೋ ಕಿಞ್ಚ ಕಮ್ಮಂ ಕತ್ವಾ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ಪುರಿಮತ್ತಭಾವಂ ಇತ್ವಾ ತತ್ಥ ಚ ಮರಣಕಾಲೇ ಭಗವತಿ ಪವತ್ತಿತಂ ಚಿತ್ತಪ್ಪಸಾದಂ ಮನೋಹರಂ ಅಞ್ಜಲಿಕರಣಮತ್ತಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಹೋ

ಮಹಾನುಭಾವಾ ಬುದ್ಧಾ ಭಗವನ್ತೋ"ತಿ ಸಾತಿಸಯಂ ತಥಾಗತೇ ಸಞ್ಜಾತಪ್ಪಸಾದಬಹುಮಾನೋ "ಅದಿನ್ನಪುಬ್ಬಕಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ನು ಖೋ ಕಿಂ ಕರೋತೀ"ತಿ ಉಪಧಾರೇನ್ತೋ ಆಳಾಹನೇ ರೋದಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ "ಅಯಂ ಮಯ್ಹಂ ಪುಬ್ಬೇ ಭೇಸಜ್ಜಮತ್ತಮ್ಪಿ ಅಕತ್ವಾ ಇದಾನಿ ನಿರತ್ಥಕಂ ಆಳಾಹನೇ ರೋದತಿ, ಹನ್ದ ನಂ ಸಂವೇಜೇತ್ವಾ ಕುಸಲೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸ್ಸಾಮೀ"ತಿ ದೇವಲೋಕತೋ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀರೂಪೇನ ರೋದಮಾನೋ "ಹಾ ಹಾ ಚನ್ದ, ಹಾ ಹಾ ಸೂರಿಯಾ"ತಿ ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದನ್ತೋ ಪಿತು ಸಮೀಪೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ "ಅಯಂ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ ಆಗತೋ"ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ ಗಾಥಾಯ ಅಜ್ಝಭಾಸಿ -

೧೨೦‘ಅಲಙ್ಕತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ, ಮಾಲಧಾರೀ ಹರಿಚನ್ದನುಸ್ಸದೋ।
ಬಾಹಾ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಕನ್ದಸಿ, ವನಮಜ್ಝೇ ಕಿಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ತುವ"ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಲಙ್ಕತೋ**ತಿ ವಿಭೂಸಿತೋ। **ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ**ತಿ ಸರೀರಪ್ಪದೇಸಸ್ಸ ಅಘಂಸನತ್ಥಂ ಮಾಲಾಲತಾದಯೋ ಅದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಮಟ್ಠಾಕಾರೇನೇವ ಕತಕುಣ್ಡಲೋ। ಅಥ ವಾ **ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀ**ತಿ ವಿಸುದ್ಧಕುಣ್ಡಲೋ, ತಾಪೇತ್ವಾ ಜಾತಿಹಿಙ್ಗುಲಿಕಾಯ ಮಜ್ಜಿತ್ವಾ ಧೋವಿತ್ವಾ ಸೂಕರಲೋಮೇನ ಮಜ್ಜಿತಕುಣ್ಡಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ । **ಮಾಲಧಾರೀ**ತಿ ಮಾಲಂ ಧಾರೇನ್ತೋ, ಪಿಳನ್ಧಿತಮಾಲೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಹರಿಚನ್ದನುಸ್ಸದೋ**ತಿ ರತ್ತಚನ್ದನೇನ ಸಬ್ಬಸೋ ಅನುಲಿತ್ತಗತ್ತೋ। **ಕಿ**ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛಾವಚನಂ। **ದುಕ್ಖಿತೋ**ತಿ ದುಕ್ಖಪ್ಪತ್ತೋ। **ಕಿಂದುಕ್ಖಿತೋ**ತಿ ವಾ ಏಕಮೇವ ಪದಂ, ಕೇನ ದುಕ್ಖೇನ ದುಕ್ಖಿತೋತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ನಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಆಹ -

೧೨೦‘ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ಪಭಸ್ಸರೋ, ಉಪ್ಪನ್ನೋ ರಥಪಞ್ಜರೋ ಮಮ।
ತಸ್ಸ ಚಕ್ಕಯುಗಂ ನ ವಿನ್ದಾಮಿ, ತೇನ ದುಕ್ಖೇನ ಜಹಾಮಿ ಜೀವಿತ"ನ್ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

೧೨೦‘ಸೋವಣ್ಣಮಯಂ ಮಣಿಮಯಂ, ಲೋಹಿತಕಮಯಂ ಅಥ ರೂಪಿಯಮಯಂ।
ಆಚಿಕ್ಖ ಮೇ ಭದ್ದಮಾಣವ, ಚಕ್ಕಯುಗಂ ಪಟಿಪಾದಯಾಮಿ ತೇ"ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಮಾಣವೋ "ಅಯಂ ಪುತ್ತಸ್ಸ ಭೇಸಜ್ಜಂ ಅಕತ್ವಾ ಪುತ್ತಪತಿರೂಪಕಂ ಮಂ ದಿಸ್ವಾ ರೋದನ್ತೋ 'ಸುವಣ್ಣಾದಿಮಯಂ ರಥಚಕ್ಕಂ ಕರೋಮೀ'ತಿ ವದತಿ, ಹೋತು ನಿಗ್ಗಣ್ಹಿಸ್ಸಾಮಿ ನ"ನ್ತಿ ಚಿನ್ತೇತ್ವಾ "ಕೀವ ಮಹನ್ತಂ ಮೇ ಚಕ್ಕಯುಗಂ ಕರಿಸ್ಸಸೀ"ತಿ ವತ್ವಾ "ಯಾವ ಮಹನ್ತಂ ಆಕಙ್ಖಸೀ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ಚನ್ದಿಮಸೂರಿಯೇಹಿ ಮೇ ಅತ್ಥೋ, ತೇ ಮೇ ದೇಹೀ"ತಿ ಯಾಚನ್ತೋ -

೧೨೧‘ಸೋ ಮಾಣವೋ ತಸ್ಸ ಪಾವದಿ, ಚನ್ದಸೂರಿಯಾ ಉಭಯೇತ್ಥ ದಿಸ್ಸರೇ।
ಸೋವಣ್ಣಮಯೋ ರಥೋ ಮಮ, ತೇನ ಚಕ್ಕಯುಗೇನ ಸೋಭತೀ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

೧೨೧‘ಬಾಲೋ ಖೋ ತ್ವಂ ಅಸಿ ಮಾಣವ, ಯೋ ತ್ವಂ ಪತ್ಥಯಸೇ ಅಪತ್ಥಿಯಂ।
ಮಞ್ಞಾಮಿ ತುವಂ ಮರಿಸ್ಸಸಿ, ನ ಹಿ ತ್ವಂ ಲಚ್ಛಸಿ ಚನ್ದಸೂರಿಯೇ"ತಿ॥

ಅಥ ನಂ ಮಾಣವೋ "ಕಿಂ ಪನ ಪಞ್ಞಾಯಮಾನಸ್ಸತ್ಥಾಯ ರೋದನ್ತೋ ಬಾಲೋ ಹೋತಿ, ಉದಾಹು ಅಪಞ್ಞಾಯಮಾನಸ್ಸಾ"ತಿ ವತ್ವಾ -

೧೨೧೧‘‘ಗಮನಾಗಮನಮ್ಪಿ ದಿಸ್ಸತಿ, ವಣ್ಣಧಾತು ಉಭಯತ್ಥ ವೀಥಿಯಾ।
ಪೇತೋ ಕಾಲಕತೋ ನ ದಿಸ್ಸತಿ, ಕೋ ನಿಧ ಕನ್ದತಂ ಬಾಲ್ಯತರೋ’’ತಿ॥

ತಂ ಸುತ್ವಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ‘‘ಯುತ್ತಂ ಏಸ ವದತೀ’’ತಿ ಸಲ್ಲಕ್ಖೇತ್ವಾ -

೧೨೧೨‘‘ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ವದೇಸಿ ಮಾಣವ, ಅಹಮೇವ ಕನ್ದತಂ ಬಾಲ್ಯತರೋ।
ಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಾರಕೋ ರುದಂ, ಪೇತಂ ಕಾಲಕತಾಭಿಪತ್ಥಯಿ’’ನ್ತಿ॥ -

ವತ್ವಾ ತಸ್ಸ ಕಥಾಯ ನಿಸ್ಸೋಕೋ ಹುತ್ವಾ ಮಾಣವಸ್ಸ ಥುತಿಂ ಕರೋನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾ ಅಭಾಸಿ -

೧೨೧೩‘‘ಆದಿತ್ತಂ ವತ ಮಂ ಸನ್ತಂ, ಘತಸಿತ್ತಂವ ಪಾವಕಂ।
ವಾರಿನಾ ವಿಯ ಓಸಿಞ್ಚಂ, ಸಬ್ಬಂ ನಿಬ್ಬಾಪಯೇ ದರಂ॥

೧೨೧೪‘‘ಅಬ್ಬಹೀ ವತ ಮೇ ಸಲ್ಲಂ, ಸೋಕಂ ಹದಯನಿಸ್ಸಿತಂ।
ಯೋ ಮೇ ಸೋಕಪರೇತಸ್ಸ, ಪುತ್ತಸೋಕಂ ಅಪಾನುದಿ॥

೧೨೧೫‘‘ಸ್ವಾಹಂ ಅಬ್ಬೂಳ್ಹಸಲ್ಲೋಸ್ಮಿ, ಸೀತಿಭೂತೋಸ್ಮಿ ನಿಬ್ಬುತೋ।
ನ ಸೋಚಾಮಿ ನ ರೋದಾಮಿ, ತವ ಸುತ್ವಾನ ಮಾಣವಾ’’ತಿ॥

೧೨೦೮-೧೦. ತತ್ಥ **ರಥಪಞ್ಜರೋ**ತಿ ರಥೂಪತ್ಥಂ। **ನ ವಿನ್ದಾಮೀ**ತಿ ನ ಲಭಾಮಿ। **ಭದ್ದಮಾಣವಾ**ತಿ ಆಲಪನಂ। **ಪಟಿಪಾದಯಾಮೀ**ತಿ ಸಮ್ಪಾದೇತ್ವಾ ದದಾಮಿ, ಮಾ ಚಕ್ಕಯುಗಾಭಾವೇನ ಜೀವಿತಂ ಜಹೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಉಭಯೇತ್ಥ ದಿಸ್ಸರೇ**ತಿ ಉಭೋಪಿ ಏತ್ಥ ಚನ್ದಸೂರಿಯಾ ಆಕಾಸೇ ದಿಸ್ಸನ್ತಿ। **ಯ**-ಕಾರೋ ಪದಸನ್ಧಿಕರೋ, ಉಭಯೇ ಏತ್ಥಾತಿ ವಾ ಪದವಿಭಾಗೋ।

೧೨೧೧. **ಗಮನಾಗಮನ**ನ್ತಿ ದಿವಸೇ ದಿವಸೇ ಓಗಮನುಗ್ಗಮನವಸೇನ ಚನ್ದಸೂರಿಯಾನಂ ಗಮನಂ ಆಗಮನಞ್ಚ ದಿಸ್ಸತಿ। ‘‘ಗಮನೋಗಮನ’’ನ್ತಿಪಿ ಪಾಳಿ, ಉಗ್ಗಮನಂ ಓಗಮನಞ್ಚಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಣ್ಣಧಾತೂ**ತಿ ಸೀತಿಭಾವವಿಸಿಟ್ಠಾ ಕನ್ತಭಾವಭಾಸುರಾ, ಉಣ್ಹಭಾವವಿಸಿಟ್ಠಾ ತಿಕ್ಖಭಾವಭಾಸುರಾ ಚ ವಣ್ಣನಿಭಾ। **ಉಭಯತ್ಥಾ**ತಿ ಚನ್ದೇ ಸೂರಿಯೇ ಚಾತಿ ದ್ವೀಸುಪಿ ವಣ್ಣಧಾತು ದಿಸ್ಸತೀತಿ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। **ವೀಥಿಯಾ**ತಿ ಪವತ್ತನವೀಥಿಯಂ ಆಕಾಸೇ, ನಾಗವೀಥಿಯಾದಿವೀಥಿಯಂ ವಾ। ‘‘ಉಭಯೇತ್ಥಾ’’ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಉಭಯೇ ಏತ್ಥಾತಿ ಪದವಿಸನ್ಧಿ। **ಬಾಲ್ಯತರೋ**ತಿ ಬಾಲತರೋ ಅತಿಸಯೇನ ಬಾಲೋ।

೧೨೧೨. ಇಮಂ ಪನ ಕಥಂ ಸುತ್ವಾ ‘‘ಅಲಬ್ಭನೀಯವತ್ಥುಂ ವತಾಹಂ ಪತ್ಥೇತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ಸೋಕಗ್ಗಿನಾ ಡಯ್ಹಾಮಿ, ಕಿಂ ಮೇ ನಿರತ್ಥಕೇನ ಅನಯಬ್ಯಸನೇನಾ’’ತಿ ಪಟಿಸಞ್ಞಾನೇ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀರೂಪಂ ಪಟಿಸಂಹರಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ದಿಬ್ಬರೂಪೇನೇವ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಪನ ತಂ ಅನೋಲೋಕೇತ್ವಾ ಮಾಣವವೋಹಾರೇನೇವ ವೋಹರನ್ತೋ **‘‘ಸಚ್ಚಂ ಖೋ ವದೇಸಿ ಮಾಣವಾ’’**ತಿಆದಿಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಚನ್ದಂ ವಿಯ ದಾರಕೋ ರುದ**ನ್ತಿ ಚನ್ದಂ ಅಭಿಪತ್ಥಯಂ ರುದನ್ತೋ ದಾರಕೋ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಕಾಲಕತಾಭಿಪತ್ಥಯಿ**ನ್ತಿ ಕಾಲಕತಂ ಅಭಿಪತ್ಥಯಿಂ। ‘‘ಅಭಿಪತ್ಥಯ’’ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ।

೧೨೧೩-೫. **ಆದಿತ್ತ**ನ್ತಿ ಸೋಕಗ್ಗಿನಾ ಆದಿತ್ತಂ। **ನಿಬ್ಬಾಪಯೇ ದರ**ನ್ತಿ ನಿಬ್ಬಾಪಯಿ ದರಥಂ ಸೋಕಪರಿಳಾಹಂ। **ಅಬ್ಬಹೀ**ತಿ ಉದ್ಧರಿ।

ಅಥ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಸೋಕಂ ವಿನೋದೇತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಉಪದೇಸದಾಯಕಂ ದಿಬ್ಬರೂಪೇನ ಠಿತಂ ದಿಸ್ವಾ ‘‘ಕೋ ನಾಮ ತ್ವ’’ನ್ತಿ ಪುಚ್ಛನ್ತೋ -

೧೨೧೭. ‘‘ದೇವತಾ ನುಸಿ ಗನ್ಧಬ್ಬೋ, ಅದು ಸಕ್ಕೋ ಪುರಿನ್ದದೋ।
ಕೋ ವಾ ತ್ವಂ ಕಸ್ಸ ವಾ ಪುತ್ತೋ, ಕಥಂ ಜಾನೇಮು ತಂ ಮಯ’’ನ್ತಿ॥ -

ಆಹ। ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ -

೧೨೧೮. ‘‘ಯಞ್ಚ ಕನ್ದಸಿ ಯಞ್ಚ ರೋದಸಿ, ಪುತ್ತಂ ಆಳಾಹನೇ ಸಯಂ ದಹಿತ್ವಾ।
ಸ್ವಾಹಂ ಕುಸಲಂ ಕರಿತ್ವಾ ಕಮ್ಮಂ, ತಿದಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಗತೋ’’ತಿ॥ -

ಅತ್ತಾನಂ ಕಥೇಸಿ। ತತ್ಥ **ಯಞ್ಚ ಕನ್ದಸಿ ಯಞ್ಚ ರೋದಸೀ**ತಿ ಯಂ ತವ ಪುತ್ತಂ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ರೋದಸಿ, ಅಸ್ಸೂನಿ ಮುಞ್ಚಸಿ।

ಅಥ ನಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಆಹ -

೧೨೧೯. ‘‘ಅಪ್ಪಂ ವಾ ಬಹುಂ ವಾ ನಾದ್ದಸಾಮ, ದಾನಂ ದದನ್ತಸ್ಸ ಸಕೇ ಅಗಾರೇ।
ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ತಾದಿಸಂ, ಕೇನ ಕಮ್ಮೇನ ಗತೋಸಿ ದೇವಲೋಕ’’ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ ‘‘ಉಪೋಸಥಕಮ್ಮಂ ವಾ ತಾದಿಸಂ ನಾದ್ದಸಾಮಾ’’ತಿ ಯೋಜನಾ।

ಅಥ ನಂ ಮಾಣವೋ ಆಹ -

೧೨೨೦. ‘‘ಆಬಾಧಿಕೋಹಂ ದುಕ್ಖಿತೋ ಗಿಲಾನೋ, ಆತುರರೂಪೋಮ್ಹಿ ಸಕೇ ನಿವೇಸನೇ।
ಬುದ್ಧಂ ವಿಗತರಜಂ ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖಂ, ಅದ್ದಕ್ಖಿಂ ಸುಗತಂ ಅನೋಮಪಞ್ಞಂ॥

೧೨೨೧. ‘‘ಸ್ವಾಹಂ ಮುದಿತಮನೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಅಞ್ಜಲಿಂ ಅಕರಿಂ ತಥಾಗತಸ್ಸ।
ತಾಹಂ ಕುಸಲಂ ಕರಿತ್ವಾನ ಕಮ್ಮಂ, ತಿದಸಾನಂ ಸಹಬ್ಯತಂ ಗತೋ’’ತಿ॥

೧೨೨೦-೨೧. ತತ್ಥ **ಆಬಾಧಿಕೋ**ತಿ ಆಬಾಧಸಮಙ್ಗೀ। **ದುಕ್ಖಿತೋ**ತಿ ತೇನೇವ ಆಬಾಧಿಕಭಾವೇನ ಜಾತದುಕ್ಖೋ। **ಗಿಲಾನೋ**ತಿ ಗಿಲಾಯಮಾನೋತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆತುರರೂಪೋ**ತಿ ದುಕ್ಖವೇದನಾಭಿತುನ್ನಕಾಯೋ। **ವಿಗತರಜ**ನ್ತಿ ವಿಗತರಾಗಾದಿರಜಂ। **ವಿತಿಣ್ಣಕಙ್ಖ**ನ್ತಿ ಸಬ್ಬಸೋ ಸಂಸಯಾನಂ ಸಮುಚ್ಛಿನ್ನತ್ತಾ ತಿಣ್ಣವಿಚಿಕಿಚ್ಛಂ। **ಅನೋಮಪಞ್ಞ**ನ್ತಿ ಪರಿಪುಣ್ಣಪಞ್ಞಂ, ಸಬ್ಬಞ್ಞುನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಅಕರಿ**ನ್ತಿ ಅಕಾಸಿಂ। **ತಾಹ**ನ್ತಿ ತಂ ಅಹಂ।

ಏವಂ ತಸ್ಮಿಂ ಕಥೇನ್ತೇಯೇವ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಸಕಲಸರೀರಂ ಪೀತಿಯಾ ಪರಿಪೂರಿ। ಸೋ ತಂ ಪೀತಿಂ ಪವೇದೇನ್ತೋ -

೧೨೨೨. ‘‘ಅಚ್ಛರಿಯಂ ವತ ಅಬ್ಭುತಂ ವತ,
ಅಞ್ಜಲಿಕಮ್ಮಸ್ಸ ಅಯಮೀದಿಸೋ ವಿಪಾಕೋ।
ಅಹಮ್ಪಿ ಮುದಿತಮನೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ,
ಅಜ್ಜೇವ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ವಜಾಮೀ’’ತಿ॥ - ಆಹ।

ತತ್ಥ ಅನಭಿಣ್ಹಪ್ಪವತ್ತಿತಾಯ ಅಚ್ಛರಂ ಪಹರಿತುಂ ಯೋಗ್ಗನ್ತಿ **ಅಚ್ಛರಿಯಂ,** ಅಭೂತಪುಬ್ಬತಾಯ **ಅಬ್ಭುತಂ**। ಉಭಯೇನಪಿ ವಿಮ್ಹಯಾವಹತಂಯೇವ ದಸ್ಸೇತ್ವಾ **‘‘ಅಹಮ್ಪಿ ಮುದಿತಮನೋ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ, ಅಜ್ಜೇವ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ವಜಾಮೀ’’**ತಿ ಆಹ।

ಅಥ ನಂ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸರಣಗಮನೇ ಸೀಲಸಮಾದಾನೇ ಚ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ -

೧೨೨೩. ‘‘ಅಜ್ಜೇವ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ವಜಾಹಿ, ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ।
ತಥೇವ ಸಿಕ್ಖಾಯ ಪದಾನಿ ಪಞ್ಚ, ಅಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಸ್ಸು॥

೧೨೨೪. ‘‘ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಸ್ಸು ಖಿಪ್ಪಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಸ್ಸು।
ಅಮಜ್ಜಪೋ ಮಾ ಚ ಮುಸಾ ಭಣಾಹಿ, ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಹೋಹಿ ತುಟ್ಠೋ’’ತಿ॥ -

ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ।

೧೨೨೩. ತತ್ಥ **ತಥೇವಾ**ತಿ ಯಥಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ‘‘ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೋ ಭಗವಾ’’ತಿ ಬುದ್ಧಂ ಸರಣಂ ವಜೇಸಿ, ತಥೇವ ‘‘ಸ್ವಾಕ್ಖಾತೋ ಧಮ್ಮೋ, ಸುಪ್ಪಟಿಪನ್ನೋ ಸಙ್ಘೋ’’ತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಧಮ್ಮಞ್ಚ ಸಙ್ಘಞ್ಚ ಸರಣಂ ವಜಾಹಿ। ಯಥಾ ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ರತನತ್ತಯಂ ಸರಣಂ ವಜೇಸಿ, ತಥೇವ ‘‘ಅಯಂ ಏಕಂಸತೋ ದಿಟ್ಠೇವ ಧಮ್ಮೇ ಅಭಿಸಮ್ಪರಾಯಞ್ಚ ಹಿತಸುಖಾವಹೋ’’ತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ **ಸಿಕ್ಖಾಯ** ಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾಯ **ಪದಾನಿ** ಕೋಟ್ಠಾಸಭೂತಾನಿ ಅಧಿಚಿತ್ತಅಧಿಪಞ್ಞಾಸಿಕ್ಖಾಯ ವಾ ಉಪಾಯಭೂತಾನಿ ಪಞ್ಚಸೀಲಾನಿ ಅವಿಕೋಪನತೋ ಚ ಅಸಂಕಿಲಿಸ್ಸನತೋ ಚ **ಅಖಣ್ಡಫುಲ್ಲಾನಿ ಸಮಾದಿಯಸ್ಸು,** ಸಮಾದಾಯ ವತ್ತಸ್ಸೂತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಸರಣಗಮನೇ ಸೀಲಸಮಾದಾನೇ ಚ ನಿಯೋಜಿತೋ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ತಸ್ಸ ವಚನಂ ಸಿರಸಾ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ -

೧೨೨೫. ‘‘ಅತ್ಥಕಾಮೋಸಿ ಮೇ ಯಕ್ಖ, ಹಿತಕಾಮೋಸಿ ದೇವತೇ।
ಕರೋಮಿ ತುಯ್ಹಂ ವಚನಂ, ತ್ವಂಸಿ ಆಚರಿಯೋ ಮಮಾ’’ತಿ॥ -

ಗಾಥಂ ವತ್ವಾ ತತ್ಥ ಪತಿಟ್ಠಹನ್ತೋ -

೧೨೨೬. ‘‘ಉಪೇಮಿ ಸರಣಂ ಬುದ್ಧಂ, ಧಮ್ಮಞ್ಚಾಪಿ ಅನುತ್ತರಂ।
ಸಙ್ಘಞ್ಚ ನರದೇವಸ್ಸ, ಗಚ್ಛಾಮಿ ಸರಣಂ ಅಹಂ॥

೧೨೨೭. ‘‘ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರಮಾಮಿ ಖಿಪ್ಪಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಾಮಿ।
ಅಮಜ್ಜಪೋ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಭಣಾಮಿ, ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಹೋಮಿ ತುಟ್ಠೋ’’ತಿ॥ -

ಗಾಥಾದ್ವಯಮಾಹ। ತಮ್ಪಿ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ತತೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ‘‘ಕತಂ ಮಯಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಸ್ಸ ಕತ್ತಬ್ಬಯುತ್ತಕಂ, ಇದಾನಿ ಸಯಮೇವ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ತತ್ಥೇವ ಅನ್ತರಧಾಯಿ। ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋಪಿ ಖೋ ಭಗವತಿ ಸಞ್ಜಾತಪಸಾದಬಹುಮಾನೋ ದೇವತಾಯ ಚ ಚೋದಿಯಮಾನೋ ‘‘ಸಮಣಂ ಗೋತಮಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿಸ್ಸಾಮೀ’’ತಿ ವಿಹಾರಾಭಿಮುಖೋ ಗಚ್ಛತಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಮಹಾಜನೋ ‘‘ಅಯಂ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಏತ್ತಕಂ ಕಾಲಂ ತಥಾಗತಂ ಅನುಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಅಜ್ಜ ಪುತ್ತಸೋಕೇನ ಉಪಸಙ್ಕಮತಿ, ಕೀದಿಸೀ ನು ಖೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾ ಭವಿಸ್ಸತೀ’’ತಿ ತಂ ಅನುಬನ್ಧಿ।

ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಭಗವನ್ತಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಟಿಸನ್ಥಾರಂ ಕತ್ವಾ ಏವಮಾಹ ‘‘ಸಕ್ಕಾ ನು ಖೋ ಭೋ ಗೋತಮ ಕಿಞ್ಚಿ ದಾನಂ ಅದತ್ವಾ ಸೀಲಂ ವಾ ಅರಕ್ಖಿತ್ವಾ ಕೇವಲಂ ತುಮ್ಹೇಸು ಪಸಾದಮತ್ತೇನ ಸಗ್ಗೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತು’’ನ್ತಿ। ‘‘ನನು, ಬ್ರಾಹ್ಮಣ, ಅಜ್ಜ

ಪಚ್ಚೂಸವೇಲಾಯಂ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲಿನಾ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ದೇವಲೋಕೂಪಪತ್ತಿಕಾರಣಂ ತುಯ್ಹಂ ಕಥಿಕ"ನ್ತಿ ಭಗವಾ ಅವೋಚ। ತಸ್ಮಿಂ ಖಣೇ ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀದೇವಪುತ್ತೋ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಆಗನ್ತ್ವಾ ದಿಸ್ಸಮಾನರೂಪೋ ವಿಮಾನತೋ ಓರುಯ್ಹ ಭಗವನ್ತಂ ಅಭಿವಾದೇತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಏಕಮನ್ತಂ ಅಟ್ಠಾಸಿ। ಅಥ ಭಗವಾ ತಸ್ಸಂ ಪರಿಸತಿ ತೇನ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಕತಸುಚರಿತಂ ಕಥೇತ್ವಾ ಪರಿಸಾಯ ಚಿತ್ತಕಲ್ಲತಂ ಞತ್ವಾ ಸಾಮುಕ್ಕಂಸಿಕಂ ಧಮ್ಮದೇಸನಂ ಅಕಾಸಿ। ದೇಸನಾಪರಿಯೋಸಾನೇ ದೇವಪುತ್ತೋ ಚ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ ಚ ಸನ್ನಿಪತಿತಪರಿಸಾ ಚಾತಿ ಚತುರಾಸೀತಿಯಾ ಪಾಣಸಹಸ್ಸಾನಂ ಧಮ್ಮಾಭಿಸಮಯೋ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಮಟ್ಠಕುಣ್ಡಲೀವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೦. ಸೇರೀಸಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಸುಣೋಥ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವಾಣಿಜಾನ ಚಾತಿ ಸೇರೀಸಕವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವತಿ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ಆಯಸ್ಮಾ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ ಪಞ್ಚಹಿ ಭಿಕ್ಖುಸತೇಹಿ ಸದ್ಧಿಂ ಸೇತಬ್ಯನಗರಂ ಸಮ್ಪತ್ತೋ। ತತ್ಥ ಪಾಯಾಸಿರಾಜಞ್ಞಂ ಅತ್ತನೋ ಸನ್ತಿಕಂ ಉಪಗತಂ ವಿಪರೀತಗ್ಗಾಹತೋ ವಿವೇಚೇತ್ವಾ ಸಮ್ಮಾದಸ್ಸನೇ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇಸಿ। ಸೋ ತತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಪುಞ್ಞಪಸುತೋ ಹುತ್ವಾ ಸಮಣಬ್ರಾಹ್ಮಣಾನಂ ದಾನಂ ದೇನ್ತೋ ತತ್ಥ ಅಕತಪರಿಚಯತಾಯ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕಭವನೇ ಸುಞ್ಞೇ ಸೇರೀಸಕೇ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ।

ಅತೀತೇ ಕಿರ ಕಸ್ಸಪಸ್ಸ ಭಗವತೋ ಕಾಲೇ ಏಕೋ ಖೀಣಾಸವತ್ಥೇರೋ ಅಞ್ಞತರಸ್ಮಿಂ ಗಾಮೇ ಪಿಣ್ಡಾಯ ಚರಿತ್ವಾ ಬಹಿಗಾಮೇ ದೇವಸಿಕಂ ಏಕಸ್ಮಿಂ ಪದೇಸೇ ಭತ್ತಕಿಚ್ಚಂ ಅಕಾಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ಏಕೋ ಗೋಪಾಲಕೋ "ಅಯ್ಯೋ ಸೂರಿಯಾತಪೇನ ಕಿಲಮತೀ"ತಿ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ಚತೂಹಿ ಸಿರೀಸಥಮ್ಭೇಹಿ ಸಾಖಾಮಣ್ಡಪಂ ಕತ್ವಾ ಅದಾಸಿ, ಮಣ್ಡಪಸ್ಸ ಸಮೀಪೇ ಸಿರೀಸರುಕ್ಖಂ ರೋಪೇಸೀತಿ ಚ ವದನ್ತಿ। ಸೋ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತೇನೇವ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೇನ ಚಾತುಮಹಾರಾಜಿಕೇಸು ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ತಸ್ಸ ಪುರಿಮಕಮ್ಮಸ್ಸ ಸೂಚಕಂ ವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ಸಿರೀಸವನಂ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ ವಣ್ಣಗನ್ಧಸಮ್ಪನ್ನೇಹಿ ಪುಪ್ಫೇಹಿ ಸಬ್ಬಕಾಲಂ ಉಪಸೋಭಮಾನಂ, ತೇನ ತಂ ವಿಮಾನಂ "ಸೇರೀಸಕ"ನ್ತಿ ಪಞ್ಞಾಯಿತ್ಥ। ಸೋ ಚ ದೇವಪುತ್ತೋ ಏಕಂ ಬುದ್ಧನ್ತರಂ ದೇವೇಸು ಚೇವ ಮನುಸ್ಸೇಸು ಚ ಸಂಸರನ್ತೋ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಬುದ್ಧುಪ್ಪಾದೇ ಯಸತ್ಥೇರಸ್ಸ ಚತೂಸು ವಿಮಲಾದೀಸು ಗಿಹಿಸಹಾಯೇಸು ಗವಮ್ಪತಿ ನಾಮ ಹುತ್ವಾ ಭಗವತೋ ಧಮ್ಮದೇಸನಾಯ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಿತೋ ಪುಬ್ಬಾಚಿಣ್ಣವಸೇನ ತಂ ಸುಞ್ಞವಿಮಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಅಭಿಣ್ಹಂ ದಿವಾವಿಹಾರಂ ಗಚ್ಛತಿ।

ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಪಾಯಾಸಿದೇವಪುತ್ತಂ ತತ್ಥ ದಿಸ್ವಾ "ಕೋಸಿ ತ್ವಂ, ಆವುಸೋ"ತಿ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾ ತೇನ "ಅಹಂ, ಭನ್ತೇ, ಪಾಯಾಸಿರಾಜಞ್ಞೋ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ"ತಿ ವುತ್ತೇ "ನನು ತ್ವಂ ಮಿಚ್ಛಾದಿಟ್ಠಿಕೋ ವಿಪರೀತದಸ್ಸನೋ ಕಥಮಿಧೂಪಪನ್ನೋ"ತಿ ಆಹ। ಅಥ ನಂ ಪಾಯಾಸಿದೇವಪುತ್ತೋ "ಅಯ್ಯೇನಮ್ಹಿ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪತ್ಥೇರೇನ ಮಿಚ್ಛಾದಸ್ಸನತೋ ವಿವೇಚಿತೋ, ಪುಞ್ಞಕಿರಿಯಾನಂ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಕಾರಿತಾಯ ಪನ ಸುಞ್ಞೇ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಸಾಧು, ಭನ್ತೇ, ಮನುಸ್ಸಲೋಕಂ ಗತಕಾಲೇ ಮಮ ಪರಿಜನಸ್ಸ ಆರೋಚೇಥ 'ಪಾಯಾಸಿರಾಜಞ್ಞೋ ಅಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ದಾನಂ ದತ್ವಾ ಸುಞ್ಞಂ ಸೇರೀಸಕವಿಮಾನಂ ಉಪಪನ್ನೋ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಸಕ್ಕಚ್ಚಂ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ತತ್ಥೂಪಪತ್ತಿಯಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿದಹಥಾ"ತಿ। ಥೇರೋ ತಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ತಥಾ ಅಕಾಸಿ। ತೇಪಿ ಥೇರಸ್ಸ ವಚನಂ ಸುತ್ವಾ ತಥಾ ಚಿತ್ತಂ ಪಣಿಧಾಯ ಪುಞ್ಞಾನಿ ಕತ್ವಾ ಸೇರೀಸಕೇ ವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿಂಸು। ಸೇರೀಸಕದೇವಪುತ್ತಂ ಪನ ವೇಸ್ಸವಣಮಹಾರಾಜಾ ಮರುಭೂಮಿಯಂ ಛಾಯೂದಕರಹಿತೇ ಮಗ್ಗೇ ಮಗ್ಗಪಟಿಪನ್ನಾನಂ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಪನ್ಥ ಮೋಚನತ್ಥಂ ಮಗ್ಗರಕ್ಖಕಂ ಠಪೇಸಿ।

ಅಥ ಅಪರೇನ ಸಮಯೇನ ಅಙ್ಗಮಗಧವಾಸಿನೋ ವಾಣಿಜಾ ಸಕಟಸಹಸ್ಸಂ ಭಣ್ಡಸ್ಸ ಪೂರೇತ್ವಾ ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರದೇಸಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಮರುಕನ್ತಾರೇ ದಿವಾ ಉಣ್ಹಭಯೇನ ಮಗ್ಗಂ ಅಪ್ಪಟಿಪಜ್ಜಿತ್ವಾ ರತ್ತಿಂ ನಕ್ಖತ್ತಸಞ್ಞಾಯ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪಜ್ಜಿಂಸು। ತೇ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾ ಹುತ್ವಾ ಅಞ್ಞಂ ದಿಸಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇಸಂ ಅನ್ತರೇ ಏಕೋ ಉಪಾಸಕೋ ಅಹೋಸಿ ಸದ್ಧೋ ಪಸನ್ನೋ ಸೀಲಸಮ್ಪನ್ನೋ

ಅರಹತ್ತಪ್ಪತ್ತಿಯಾ ಉಪನಿಸ್ಸಯಸಮ್ಪನ್ನೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಉಪಟ್ಠಾನತ್ಥಂ ವಣಿಜ್ಜಾಯ ಗತೋ। ತಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸೇರೀಸಕದೇವಪುತ್ತೋ ಸಹ ವಿಮಾನೇನ ಅತ್ತಾನಂ ದಸ್ಸೇಸಿ। ದಸ್ಸೇತ್ವಾ ಚ ಪನ “ಕಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಇಮಂ ಛಾಯೂದಕರಹಿತಂ ವಾಲುಕಾಕನ್ತಾರಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ”ತಿ ಪುಚ್ಛಿ। ತೇ ಚಸ್ಸ ತತ್ಥ ಅತ್ತನೋ ಆಗತಪ್ಪಕಾರಂ ಕಥೇಸುಂ, ತದತ್ಥದೀಪನಾ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾಣಿಜಾನಞ್ಚ ವಚನಪಟಿವಚನಗಾಥಾ ಹೋನ್ತಿ। ಆದಿತೋ ಪನ ದ್ವೇ ಗಾಥಾ ತಾಸಂ ಸಮ್ಬನ್ಧದಸ್ಸನತ್ಥಂ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ಠಪಿತಾ –

೧೨೨೮. ‘ಸುಣೋಥ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಚ ವಾಣಿಜಾನ ಚ, ಸಮಾಗಮೋ ಯತ್ಥ ತದಾ ಅಹೋಸಿ।
ಯಥಾ ಕಥಂ ಇತರಿತರೇನ ಚಾಪಿ, ಸುಭಾಸಿತಂ ತಞ್ಚ ಸುಣಾಥ ಸಬ್ಬೇ॥

೧೨೨೯. ‘ಯೋ ಸೋ ಅಹು ರಾಜಾ ಪಾಯಾಸಿ ನಾಮ, ಭುಮ್ಮಾನಂ ಸಹಬ್ಯಗತೋ ಯಸಸ್ಸೀ।
ಸೋ ಮೋದಮಾನೋವ ಸಕೇ ವಿಮಾನೇ, ಅಮಾನುಸೋ ಮಾನುಸೇ ಅಜ್ಝಭಾಸೀ”ತಿ॥

೧೨೨೮-೯. ತತ್ಥ **ಸುಣೋಥಾ**ತಿ ಸವನಾಣತ್ತಿಕವಚನಂ। ಯಂ ಮಯಂ ಇದಾನಿ ಭಣಾಮ, ತಂ ಸುಣೋಥಾತಿ। **ಯಕ್ಖಸ್ಸಾ**ತಿ ದೇವಸ್ಸ। ದೇವೋ ಹಿ ಮನುಸ್ಸಾನಂ ಏಕಚ್ಚಾನಂ ದೇವಾನಞ್ಚ ಪೂಜನೀಯಭಾವತೋ “ಯಕ್ಖೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ಅಪಿಚ ಸಕ್ಕೋಪಿ ಚತ್ತಾರೋ ಮಹಾರಾಜಾನೋಪಿ ವೇಸ್ಸವಣಪಾರಿಸಜ್ಜಾಪಿ ಪುರಿಸೋಪಿ “ಯಕ್ಖೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ। ತಥಾ ಹಿ “ಅತಿಬಾಳ್ಹಂ ಖೋ ಅಯಂ ಯಕ್ಖೋ ಪಮತ್ತೋ ವಿಹರತಿ, ಯಂನೂನಾಹಂ ಇಮಂ ಯಕ್ಖಂ ಸಂವೇಜೇಯ್ಯ”ನ್ತಿಆದೀಸು (ಮ॰ ನಿ॰ ೧.೩೯೩) ಸಕ್ಕೋ “ಯಕ್ಖೋ”ತಿ ವುತ್ತೋ। “ಚತ್ತಾರೋ ಯಕ್ಖಾ ಖಗ್ಗಹತ್ಥಾ”ತಿಆದೀಸು ಮಹಾರಾಜಾನೋ। “ಸನ್ತಿ ಹಿ, ಭನ್ತೇ, ಉಳಾರಾ ಯಕ್ಖಾ ಭಗವತೋ ಅಪ್ಪಸನ್ನಾ”ತಿಆದೀಸು (ದೀ॰ ನಿ॰ ೩.೨೮೬) ವೇಸ್ಸವಣಪಾರಿಸಜ್ಜಾ। “ಏತ್ತಾವತಾ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಸುದ್ಧೀ”ತಿಆದೀಸು (ಸು॰ ನಿ॰ ೪೮೨) ಪುರಿಸೋ। ಇಧ ಪನ ವೇಸ್ಸವಣಪಾರಿಸಜ್ಜೋ ಅಧಿಪ್ಪೇತೋ। **ವಾಣಿಜಾನ ಚಾ**ತಿ ಗಾಥಾಬನ್ಧಸುಖತ್ಥಂ ಅನುನಾಸಿಕಲೋಪಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ। **ಸಮಾಗಮೋ**ತಿ ಸಮೋಧಾನಂ। **ಯತ್ಥಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಿಂ ವಣ್ಣುಪಥೇ। **ತದಾ**ತಿ ತಸ್ಮಿಂ ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾ ಹುತ್ವಾ ಗಮನಕಾಲೇ। **ಇತರಿತರೇನ ಚಾಪೀ**ತಿ ಇತರೀತರಞ್ಚಾಪಿ, ಇದಂ ಯಥಾತಿ ಇಮಿನಾ ಯೋಜೇತಬ್ಬಂ। ಅಯಞ್ಹೇತ್ಥ ಅತ್ಥೋ – ಸೇರೀಸಕದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ವಾಣಿಜಾನಞ್ಚ ತದಾ ಯತ್ಥ ಸಮಾಗಮೋ ಅಹೋಸಿ, ತಂ ಸುಣೋಥ, ಯಥಾ ವಾಪಿ ತೇಹಿ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಂ ಸುಭಾಸಿತಂ ಸುಲಪಿತಂ ಕಥಂ ಪವತ್ತಿತಂ, ತಞ್ಚ ಸಬ್ಬೇ ಓಹಿತಚಿತ್ತಾ ಸುಣಾಥಾತಿ। **ಭುಮ್ಮಾನ**ನ್ತಿ ಭುಮ್ಮದೇವಾನಂ।

ಇದಾನಿ ಯಕ್ಖಸ್ಸ ಪುಚ್ಛಾಗಾಥಾಯೋ ಹೋನ್ತಿ –

೧೨೩೦. ‘ವಙ್ಕೇ ಅರಞ್ಞೇ ಅಮನುಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ, ಕನ್ತಾರೇ ಅಪ್ಪೋದಕೇ ಅಪ್ಪಭಕ್ಖೇ।
ಸುದುಗ್ಗಮೇ ವಣ್ಣುಪಥಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ, ವಙ್ಕಂಭಯಾ ನಟ್ಠಮನಾ ಮನುಸ್ಸಾ॥

೧೨೩೧. ‘ನಯಿಧ ಫಲಾ ಮೂಲಮಯಾ ಚ ಸನ್ತಿ, ಉಪಾದಾನಂ ನತ್ಥಿ ಕುತೋಧ ಭಕ್ಖೋ।
ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಂಸೂಹಿ ಚ ವಾಲುಕಾಹಿ ಚ, ತತ್ತಾಹಿ ಉಣ್ಹಾಹಿ ಚ ದಾರುಣಾಹಿ ಚ॥

೧೨೩೨. ‘ಉಜ್ಜಙ್ಗಲಂ ತತ್ತಮಿವಂ ಕಪಾಲಂ, ಅನಾಯಸಂ ಪರಲೋಕೇನ ತುಲ್ಯಂ।
ಲುದ್ದಾನಮಾವಾಸಮಿದಂ ಪುರಾಣಂ, ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೋ ಅಭಿಸತ್ತರೂಪೋ॥

೧೨೩೩. ‘ಅಥ ತುಮ್ಹೇ ಕೇನ ವಣ್ಣೇನ, ಕಿಮಾಸಮಾನಾ ಇಮಂ ಪದೇಸಞ್ಹಿ।
ಅನುಪವಿಟ್ಠಾ ಸಹಸಾ ಸಮೇಚ್ಚ, ಲೋಭಾ ಭಯಾ ಅಥ ವಾ ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹಾ”ತಿ॥

೧೨೩೦. ತತ್ಥ **ವಙ್ಕೇ**ತಿ ಸಂಸಯಟ್ಠಾನೇ। ಯತ್ಥ ಪವಿಟ್ಠಾನಂ “ಜೀವಿಸ್ಸಾಮ ನು ಖೋ, ಮರಿಸ್ಸಾಮ ನು ಖೋ”ತಿ ಜೀವಿತೇ ಸಂಸಯೋ ಹೋತಿ, ತಾದಿಸೇ **ಅರಞ್ಞೇ**। **ಅಮನುಸ್ಸಟ್ಠಾನೇ**ತಿ ಅಮನುಸ್ಸಾನಂ ಪಿಸಾಚಾದೀನಂ ಸಞ್ಚರಣಟ್ಠಾನೇ, ಮನುಸ್ಸಾನಂ ವಾ ಅಗೋಚರಟ್ಠಾನೇ। **ಕನ್ತಾರೇ**ತಿ ನಿರುದಕೇ ಇರಿಣೇ, ಕಂ ತಾರೇನ್ತಿ ನಯನ್ತಿ ಏತ್ಥಾತಿ ಹಿ ಕನ್ತಾರೋ, ಉದಕಂ ಗಹೇತ್ವಾ ತರಿತಬ್ಬಟ್ಠಾನಂ। ತೇನಾಹ **“ಅಪ್ಪೋದಕೇ”**ತಿ। ಅಪ್ಪ-ಸದ್ದೋ ಹೇತ್ಥ ಅಭಾವತ್ಥೋ “ಅಪ್ಪಿಚ್ಛೋ ಅಪ್ಪನಿಗ್ಘೋಸೋ”ತಿಆದೀಸು (ಅ॰ ನಿ॰ ೮.೨೩; ಚೂಳವ॰ ೪೫೯) ವಿಯ। **ವಣ್ಣುಪಥಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ**ತಿ ವಾಲುಕಾಕನ್ತಾರಮಜ್ಝೇತಿ ಅತ್ಥೋ। **ವಙ್ಕಂಭಯಾ**ತಿ ವಙ್ಕೇಹಿ ಭೀತಾ। ವಙ್ಕೇಹಿ ಭಯಂ ಏತೇಸನ್ತಿ “ವಙ್ಕಭಯಾ”ತಿ ವತ್ತಬ್ಬೇ ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಂ ಸಾನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ “ವಙ್ಕಂಭಯಾ”ತಿ ವುತ್ತಂ। ಇದಞ್ಚ ವಾಲುಕಾಕನ್ತಾರಪವೇಸನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ತೇಸಂ ಉಪ್ಪನ್ನಭಯಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ। **ನಟ್ಠಮನಾ**ತಿ ಮಗ್ಗಸತಿವಿಪ್ಪವಾಸೇನ ನಟ್ಠಮಾನಸಾ, ಮಗ್ಗಮೂಳ್ಹಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಮನುಸ್ಸಾ**ತಿ ತೇಸಂ ಆಲಪನಂ।

೧೨೩೧. **ಇಧಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮರುಕನ್ತಾರೇ। **ಫಲಾ**ತಿ ಅಮ್ಬಜಮ್ಬುತಾಲನಾಳಿಕೇರಾದಿಫಲಾನಿ ನ ಸನ್ತೀತಿ ಯೋಜನಾ। **ಮೂಲಮಯಾ ಚಾ**ತಿ ಮೂಲಾನಿಯೇವ ಮೂಲಮಯಾ, ವಲ್ಲಿಕನ್ದಾದೀನಿ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಉಪಾದಾನಂ ನತ್ಥೀ**ತಿ ಕಿಞ್ಚಾಪಿ ಕಿಞ್ಚಿ ಭಕ್ಖಂ ನತ್ಥಿ, ಉಪಾದಾನಂ ವಾ ಇನ್ಧನಂ, ಅಗ್ಗಿಸ್ಸ ಇನ್ಧನಮತ್ತಮ್ಪಿ ನತ್ಥಿ, ಕುತೋ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ ಇಧ ಮರುಕನ್ತಾರೇ ಭಕ್ಖೋ ಸಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। ಯಂ ಪನ ಅತ್ಥಿ ತತ್ಥ, ತಂ ದಸ್ಸೇತುಂ **“ಅಞ್ಞತ್ರ ಪಂಸೂಹೀ”**ತಿಆದಿ ವುತ್ತಂ।

೧೨೩೨. **ಉಜ್ಜಙ್ಗಲ**ನ್ತಿ ಜಙ್ಗಲಂ ವುಚ್ಚತಿ ಲೂಖಧೂಸರೋ ಅನುದಕೋ ಭೂಮಿಪ್ಪದೇಸೋ, ತಂ ಪನ ಠಾನಂ ಜಙ್ಗಲತೋಪಿ ಉಕ್ಕಂಸೇನ ಜಙ್ಗಲನ್ತಿ ಆಹ “ಉಜ್ಜಙ್ಗಲ”ನ್ತಿ। ತೇನಾಹ **“ತತ್ತಮಿವಂ ಕಪಾಲ”**ನ್ತಿ, ತತ್ತಂ ಅಯೋಕಪಾಲಸದಿಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। ಗಾಥಾಸುಖತ್ಥಞ್ಚೇತ್ಥ ಸಾನುನಾಸಿಕಂ ಕತ್ವಾ ವುತ್ತಂ, ತತ್ತಮಿವಇಚ್ಚೇವ ದಟ್ಠಬ್ಬಂ। **ಅನಾಯಸ**ನ್ತಿ ನತ್ಥಿ ಏತ್ಥ ಆಯೋ ಸುಖನ್ತಿ ಅನಾಯಂ, ತತೋ ಏವ ಜೀವಿತಂ ಸೀಯತಿ ವಿನಾಸೇತೀತಿ ಅನಾಯಸಂ। ಅಥ ವಾ ನ ಆಯಸನ್ತಿ ಅನಾಯಸಂ। **ಪರಲೋಕೇನಾ**ತಿ ನರಕೇನ ತುಲ್ಯಂ। ನರಕಞ್ಹಿ ಸತ್ತಾನಂ ಏಕನ್ತಾನತ್ಥತಾಯ ಪರಭೂತೋ ಪಟಿಸತ್ತುಭೂತೋ ಲೋಕೋತಿ ವಿಸೇಸತೋ “ಪರಲೋಕೋ”ತಿ ವುಚ್ಚತಿ, ಸಮನ್ತತೋ ಅಯೋಮಯತ್ತಾ ಆಯಸಞ್ಚ, ಇದಂ ಪನ ತದಭಾವತೋ ಅನಾಯಸಂ, ಮಹತೋ ದುಕ್ಖಸ್ಸ ಉಪ್ಪತ್ತಿಟ್ಠಾನತಾಯ ಪರಲೋಕಸದಿಸನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ, “ಅನಸ್ಸಯ”ನ್ತಿ ಚ ಕೇಚಿ ಪಠನ್ತಿ, ಸುಖಸ್ಸ ಅಪ್ಪತಿಟ್ಠಾನಭೂತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಲುದ್ದಾನಮಾವಾಸಮಿದಂ ಪುರಾಣ**ನ್ತಿ ಇದಂ ಠಾನಂ ಚಿರಕಾಲತೋ ಪಟ್ಠಾಯ ಲುದ್ದಾನಂ ದಾರುಣಾನಂ ಪಿಸಾಚಾದೀನಂ ಆವಾಸಭೂತಂ। **ಅಭಿಸತ್ತರೂಪೋ**ತಿ “ಏವಂ ಲೂಖೋ ಘೋರಾಕಾರೋ ಹೋತೂ”ತಿ ಪೋರಾಣೇಹಿ ಇಸೀಹಿ ಸಪಿತಸದಿಸೋ, ದಿನ್ನಸಪೋ ವಿಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೩೩. **ಕೇನ ವಣ್ಣೇನಾ**ತಿ ಕೇನ ಕಾರಣೇನ। **ಕಿಮಾಸಮಾನಾ**ತಿ ಕಿಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಾ। **ಹೀ**ತಿ ನಿಪಾತಮತ್ತಂ। “ಪದೇಸಮ್ಪೀ”ತಿ ಚ ಪಠನ್ತಿ, ಇಮಮ್ಪಿ ನಾಮ ಪದೇಸನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಸಹಸಾ ಸಮೇಚ್ಚಾ**ತಿ ಸಹಸಾ ಆದೀನವಾನಿಸಂಸೇ ಅವಿಚಾರೇತ್ವಾ ಸಮವಾಯೇನ **ಅನುಪವಿಟ್ಠಾ** ಸಪ್ಪವಿಟ್ಠಾ। **ಲೋಭಾ ಭಯಾ ಅಥ ವಾ** ಕೇನಚಿ ಅನತ್ಥಕಾಮೇನ ಪಲೋಭಿತಾ ಲೋಭತೋ ಕೇನಚಿ ಅಮನುಸ್ಸಾದಿನಾ ಪರಿಪಾತಿತಾ ಭಯಾ ವಾ। ಅಥ ವಾ **ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹಾ**ತಿ ಮಗ್ಗವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾ ಇಮಂ ಪದೇಸಂ ಅನುಪವಿಟ್ಠಾತಿ ಯೋಜನಾ।

ಇದಾನಿ ವಾಣಿಜಾ ಆಹಂಸು –

೧೨೩೪. ಮಗಧೇಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಚ ಸತ್ಥವಾಹಾ, ಆರೋಪಯಿತ್ವಾ ಪಣಿಯಂ ಪುಥುತ್ತಂ।
ತೇ ಯಾಮಸೇ ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರಭೂಮಿಂ, ಧನತ್ಥಿಕಾ ಉದ್ದಯಂ ಪತ್ಥಯಾನಾ॥

೧೨೩೫. ದಿವಾ ಪಿಪಾಸಂನಧಿವಾಸಯನ್ತಾ, ಯೋಗ್ಗಾನುಕಮ್ಪಞ್ಚ ಸಮೇಕ್ಖಮಾನಾ।
ಏತೇನ ವೇಗೇನ ಆಯಾಮ ಸಬ್ಬೇ, ರತ್ತಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ ವಿಕಾಲೇ॥

೧೨೩೬. ‘‘ತೇ ದುಪ್ಪಯಾತಾ ಅಪರದ್ಧಮಗ್ಗಾ, ಅನ್ಧಾಕುಲಾ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾ ಅರಞ್ಞೇ।
ಸುದುಗ್ಗಮೇ ವಣ್ಣುಪಥಸ್ಸ ಮಜ್ಝೇ, ದಿಸಂ ನ ಜಾನಾಮ ಪಮೂಳ್ಹಚಿತ್ತಾ॥

೧೨೩೭. ‘‘ಇದಞ್ಚ ದಿಸ್ವಾನ ಅದಿಟ್ಠಪುಬ್ಬಂ, ವಿಮಾನಸೇಟ್ಠಞ್ಚ ತವಞ್ಚ ಯಕ್ಖ।
ತತುತ್ತರಿಂ ಜೀವಿತಮಾಸಮಾನಾ, ದಿಸ್ವಾ ಪತೀತಾ ಸುಮನಾ ಉದಗ್ಗಾ’’ತಿ॥

೧೨೩೪. ತತ್ಥ **ಮಗಧೇಸು ಅಙ್ಗೇಸು ಚ ಸತ್ಥವಾಹಾ**ತಿ ಮಗಧರಟ್ಠೇ ಚ ಅಙ್ಗರಟ್ಠೇ ಚ ಜಾತಾ ಸಂವಡ್ಢಾ ತಂನಿವಾಸಿನೋ ಸತ್ಥೇ ಸತ್ಥಸ್ಸ ಚ ವಾಹನಕಾ ಸತ್ಥಕಾ ಚೇವ ಸತ್ಥಸಾಮಿಕಾ ಚ। **ಪಣಿಯ**ನ್ತಿ ಭಣ್ಡಂ। **ತೇ**ತಿ ತೇ ಮಯಂ। **ಯಾಮಸೇ**ತಿ ಗಚ್ಛಾಮ। **ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರಭೂಮಿ**ನ್ತಿ ಸಿನ್ಧುದೇಸಂ ಸೋವೀರದೇಸಞ್ಚ। **ಉದ್ದಯ**ನ್ತಿ ಆನಿಸಂಸಂ ಅತಿರೇಕಲಾಭಂ।

೧೨೩೫. **ಅನಧಿವಾಸಯನ್ತಾ**ತಿ ಅಧಿವಾಸೇತುಂ ಅಸಕ್ಕೋನ್ತಾ। **ಯೋಗ್ಗಾನುಕಮ್ಪ**ನ್ತಿ ಗೋಣಾದೀನಂ ಸತ್ತಾನಂ ಅನುಗ್ಗಹಂ। **ಏತೇನ ವೇಗೇನಾ**ತಿ ಇಮಿನಾ ಜವೇನ, ಯೇನ ತವ ದಸ್ಸನತೋ ಪುಬ್ಬೇ ಆಯಾಮ ಆಗತಮ್ಹ। **ರತ್ತಿಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ**ತಿ ರತ್ತಿಯಂ ಮಗ್ಗಂ ಪಟಿಪನ್ನಾ। **ವಿಕಾಲೇ**ತಿ ಅಕಾಲೇ ಅವೇಲಾಯಂ।

೧೨೩೬. **ದುಪ್ಪಯಾತಾ**ತಿ ದುಟ್ಠು ಪಯಾತಾ ಅಪಥೇ ಗತಾ, ತತೋ ಏವ **ಅಪರದ್ಧಮಗ್ಗಾ**। **ಅನ್ಧಾಕುಲಾ**ತಿ ಅನ್ಧಾ ವಿಯ ಆಕುಲಾ, ಮಗ್ಗಜಾನನಸಮತ್ಥಸ್ಸ ಪಞ್ಞಾಚಕ್ಖುನೋ ಅಭಾವೇನ ಅನ್ಧಾ, ತತೋ ಏವ ಆಕುಲಾ, **ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾ** ಚ ಮಗ್ಗಸಮ್ಮೂಳ್ಹತಾಯ। **ದಿಸ**ನ್ತಿ ಗನ್ತಬ್ಬದಿಸಂ, ಯಸ್ಸಂ ದಿಸಾಯಂ ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರದೇಸೋ, ತಂ ದಿಸಂ। **ಪಮೂಳ್ಹಚಿತ್ತಾ**ತಿ ದಿಸಾಸಂಸಯಸುಮೂಳ್ಹಚಿತ್ತಾ।

೧೨೩೭. **ತವಞ್ಚಾ**ತಿ ತುವಞ್ಚ। **ಯಕ್ಖಾ**ತಿ ಆಲಪನಂ। **ತತುತ್ತರಿಂ ಜೀವಿತಮಾಸಮಾನಾ**ತಿ ಯೋ ‘‘ಇತೋ ಪರಂ ಅಮ್ಹಾಕಂ ಜೀವಿತಂ ನತ್ಥೀ’’ತಿ ಜೀವಿತಸಂಸಯೋ ಉಪ್ಪನ್ನೋ, ಇದಾನಿ ತತೋ ಉತ್ತರಿಮ್ಪಿ ಜೀವಿತಂ ಆಸೀಸನ್ತಾ। **ದಿಸ್ವಾ**ತಿ ದಸ್ಸನಹೇತು। **ಪತೀತಾ**ತಿ ಪಹಟ್ಠಾ। **ಸುಮನಾ**ತಿ ಸೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತಾ। **ಉದಗ್ಗಾ**ತಿ ಉದಗ್ಗಾಯ ಪೀತಿಯಾ ಉದಗ್ಗಚಿತ್ತಾ।

ಏವಂ ವಾಣಿಜೇಹಿ ಅತ್ತನೋ ಪವತ್ತಿಯಾ ಪಕಾಸಿತಾಯ ಪುನ ದೇವಪುತ್ತೋ ದ್ವೀಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೧೨೩೮. ‘‘ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಇಮಞ್ಚ ವಣ್ಣುಂ, ವೇತ್ತಾಚರಂ ಸಙ್ಕುಪಥಞ್ಚ ಮಗ್ಗಂ।
ನದಿಯೋ ಪನ ಪಬ್ಬತಾನಞ್ಚ ದುಗ್ಗಾ, ಪುಥುದ್ದಿಸಾ ಗಚ್ಛಥ ಭೋಗಹೇತು॥

೧೨೩೯. ‘‘ಪಕ್ಖನ್ದಿಯಾನ ವಿಜಿತಂ ಪರೇಸಂ, ವೇರಜ್ಜಕೇ ಮಾನುಸೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನಾ।
ಯಂ ವೋ ಸುತಂ ವಾ ಅಥ ವಾಪಿ ದಿಟ್ಠಂ, ಅಚ್ಛೇರಕಂ ತಂ ವೋ ಸುಣೋಮ ತಾತಾ’’ತಿ॥

ತಸ್ಸತ್ಥೋ – **ಪಾರಂ ಸಮುದ್ದಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಮುದ್ದಸ್ಸ ಪರತೀರಂ, **ಇಮಞ್ಚ** ಈದಿಸಂ, **ವಣ್ಣುಂ** ವಣ್ಣುಪಥಂ ವೇತ್ತಲತಾ ಬನ್ಧಿತ್ವಾ ಆಚರಿತಬ್ಬತೋ **ವೇತ್ತಾಚರಂ ಮಗ್ಗಂ,** ಸಙ್ಕುಕೇ ಖಾಣುಕೇ ಕೋಟ್ಟೇತ್ವಾ ಗನ್ತಬ್ಬತೋ **ಸಙ್ಕುಪಥಂ** ಮಗ್ಗಂ, **ನದಿಯೋ ಪನ** ಚನ್ದಭಾಗಾದಿಕಾ, **ಪಬ್ಬತಾನಞ್ಚ** ವಿಸಮಪ್ಪದೇಸಾತಿ ಏವಂ **ದುಗ್ಗಾ ಪುಥುದ್ದಿಸಾ** ಭೋಗನಿಮಿತ್ತಂ **ಗಚ್ಛಥ,** ಏವಂ ಗಚ್ಛನ್ತಾ ಚ **ಪಕ್ಖನ್ದಿಯಾನ** ಪಕ್ಖನ್ದಿತ್ವಾ ಅನುಪವಿಸಿತ್ವಾ, **ಪರೇಸಂ** ರಾಜೂನಂ **ವಿಜಿತಂ** ತತ್ಥ **ವೇರಜ್ಜಕೇ** ವಿದೇಸವಾಸಿಕೇ **ಮನುಸ್ಸೇ ಪೇಕ್ಖಮಾನಾ** ಗಚ್ಛಥ, ಏವಂಭೂತೇಹಿ **ವೋ** ತುಮ್ಹೇಹಿ **ಯಂ ಸುತಂ ವಾ ಅಥ ವಾ ದಿಟ್ಠಂ** ವಾ **ಅಚ್ಛೇರಕಂ** ಅಚ್ಛರಿಯಂ, **ತಂ ವೋ** ಸನ್ತಿಕೇ **ತಾತಾ** ವಾಣಿಜಾ **ಸುಣೋಮಾ**ತಿ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಅಚ್ಛರಿಯಭಾವಂ ತೇಹಿ ಕಥಾಪೇತುಕಾಮೋ ಪುಚ್ಛತಿ।

ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಪುಟ್ಠಾ ವಾಣಿಜಾ ಆಹಂಸು –

೧೨೪೦. ಇತೋಪಿ ಅಚ್ಛೇರತರಂ ಕುಮಾರ, ನ ನೋ ಸುತಂ ವಾ ಅಥ ವಾಪಿ ದಿಟ್ಠಂ।
ಅತೀತಮಾನುಸಕಮೇವ ಸಬ್ಬಂ, ದಿಸ್ವಾ ನ ತಪ್ಪಾಮ ಅನೋಮವಣ್ಣಂ॥

೧೨೪೧. ವೇಹಾಯಸಂ ಪೋಕ್ಖರಞ್ಞೋ ಸವನ್ತಿ, ಪಹೂತಮಲ್ಯಾ ಬಹುಪುಣ್ಡರೀಕಾ।
ದುಮಾ ಚಿಮೇ ನಿಚ್ಚಫಲೂಪಪನ್ನಾ, ಅತೀವ ಗನ್ಧಾ ಸುರಭಿಂ ಪವಾಯನ್ತಿ॥

೧೨೪೨. ವೇಳೂರಿಯಥಮ್ಭಾ ಸತಮುಸ್ಸಿತಾಸೇ, ಸಿಲಾಪವಾಳಸ್ಸ ಚ ಆಯತಂಸಾ।
ಮಸಾರಗಲ್ಲಾ ಸಹಲೋಹಿತಙ್ಗಾ, ಥಮ್ಭಾ ಇಮೇ ಜೋತಿರಸಾಮಯಾಸೇ॥

೧೨೪೩. ಸಹಸ್ಸಥಮ್ಭಂ ಅತುಲಾನುಭಾವಂ, ತೇಸೂಪರಿ ಸಾಧುಮಿದಂ ವಿಮಾನಂ।
ರತನನ್ತರಂ ಕಞ್ಚನವೇದಿಮಿಸ್ಸಂ, ತಪನೀಯಪಟ್ಟೇಹಿ ಚ ಸಾಧುಛನ್ನಂ॥

೧೨೪೪. ಜಮ್ಬೋನದುತ್ತತ್ತಮಿದಂ ಸುಮಟ್ಠೋ, ಪಾಸಾದಸೋಪಾನಫಲೂಪಪನ್ನೋ।
ದಳ್ಹೋ ಚ ವಗ್ಗು ಚ ಸುಸಙ್ಗತೋ ಚ, ಅತೀವ ನಿಜ್ಝಾನಖಮೋ ಮನುಞ್ಞೋ॥

೧೨೪೫. ರತನನ್ತರಸ್ಮಿಂ ಬಹುಅನ್ನಪಾನಂ, ಪರಿವಾರಿತೋ ಅಚ್ಛರಾಸಙ್ಗಣೇನ।
ಮುರಜಆಲಮ್ಬರತೂರಿಯಘುಟ್ಠೋ, ಅಭಿವನ್ದಿತೋಸಿ ಥುತಿವನ್ದನಾಯ॥

೧೨೪೬. ಸೋ ಮೋದಸಿ ನಾರಿಗಣಪ್ಪಬೋಧನೋ, ವಿಮಾನಪಾಸಾದವರೇ ಮನೋರಮೇ।
ಅಚಿನ್ತಿಯೋ ಸಬ್ಬಗುಣೂಪಪನ್ನೋ, ರಾಜಾ ಯಥಾ ವೇಸ್ಸವಣೋ ನಳಿನ್ಯಾ॥

೧೨೪೭. ದೇವೋ ನು ಆಸಿ ಉದವಾಸಿ ಯಕ್ಖೋ,
ಉದಾಹು ದೇವಿನ್ದೋ ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ।
ಪುಚ್ಛನ್ತಿ ತಂ ವಾಣಿಜಾ ಸತ್ಥವಾಹಾ,
ಆಚಿಕ್ಖ ಕೋ ನಾಮ ತುವಂಸಿ ಯಕ್ಖೋ"ತಿ॥

೧೨೪೦-೨. ತತ್ಥ **ಕುಮಾರಾ**ತಿ ಪಠಮವಯೇ ಠಿತತ್ತಾ ದೇವಪುತ್ತಂ ಆಲಪತಿ। **ಸಬ್ಬ**ನ್ತಿ ದೇವಪುತ್ತಂ ತಸ್ಸ ವಿಮಾನಪಟಿಬದ್ಧಞ್ಚ ಸನ್ಧಾಯ ವದತಿ। **ಪೋಕ್ಖರಞ್ಞೋ**ತಿ ಪೋಕ್ಖರಣಿಯೋ। **ಸತಮುಸ್ಸಿತಾಸೇ**ತಿ ಸತರತನುಬ್ಬೇಧಾ। **ಸಿಲಾಪವಾಳಸ್ಸಾ**ತಿ ಸಿಲಾಯ ಪವಾಳಸ್ಸ ಚ, ಸಿಲಾಮಯಾ ಪವಾಳಮಯಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಆಯತಂಸಾ**ತಿ ದೀಘಂಸಾ। ಅಥ ವಾ ಆಯತಾ ಹುತ್ವಾ ಅಟ್ಠಸೋಳಸದ್ವತ್ತಿಂಸಾದಿಅಂಸವನ್ತೋ।

೧೨೪೨. **ತೇಸೂಪರೀ**ತಿ ತೇಸಂ ಥಮ್ಭಾನಂ ಉಪರಿ। **ಸಾಧುಮಿದ**ನ್ತಿ ಸುನ್ದರಂ ಇದಂ ತವ ವಿಮಾನಂ। **ರತನನ್ತರ**ನ್ತಿ ರತನನ್ತರವನ್ತಂ, ಭಿತ್ತಿಥಮ್ಭಸೋಪಾನಾದೀಸು ನಾನಾವಿಧೇಹಿ ಅಞ್ಞೇಹಿ ರತನೇಹಿ ಯುತ್ತಂ। **ಕಞ್ಚನವೇದಿಮಿಸ್ಸ**ನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಮಯಾಯ ವೇದಿಕಾಯ ಸಹಿತಂ ಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ। **ತಪನೀಯಪಟ್ಟೇಹಿ ಚ ಸಾಧುಛನ್ನ**ನ್ತಿ ತಪನೀಯಮಯೇಹಿ ಅನೇಕರತನಮಯೇಹಿ ಚ ಛದನೇಹಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಸುಟ್ಠು ಛಾದಿತಂ।

೧೨೪೪. **ಜಮ್ಬೋನದುತ್ತತ್ತಮಿದ**ನ್ತಿ ಇದಂ ತವ ವಿಮಾನಂ ಯೇಭುಯ್ಯೇನ ಉತ್ತತ್ತಜಮ್ಬುನದಭಾಸುರಂ। **ಸುಮಟ್ಠೋ ಪಾಸಾದಸೋಪಾನಫಲೂಪಪನ್ನೋ**ತಿ ತಸ್ಸ ಚ ಸೋ ಸೋ ಪದೇಸೋ ಸುಮಟ್ಠೋ ಸುಟ್ಠು ಮಜ್ಜಿತೋ, ತೇಹಿ ತೇಹಿ ಅನನ್ತರಪಾಸಾದೇಹಿ ಸೋಪಾನವಿಸೇಸೇಹಿ ರಮಣೀಯೇಹಿ ಫಲಕೇಹಿ ಚ ಯುತ್ತೋ। **ದಳ್ಹೋ**ತಿ ಥಿರೋ। **ವಗ್ಗೂ**ತಿ ಅಭಿರೂಪೋ

ಸಮುಗ್ಗತೋ। **ಸುಸಙ್ಗತೋತಿ** ಸುಟ್ಠು ಸಙ್ಗತಾವಯವೋ ಅಞ್ಞಮಞ್ಞಾನುರೂಪಪಾಸಾದಾವಯವೋ। **ಅತೀವ ನಿಜ್ಝಾನಖಮೋತಿ** ಪಭಸ್ಸರಭಾವೇಪಿ ಅತಿವಿಯ ಓಲೋಕನಕ್ಖಮೋ। **ಮನುಞ್ಞೋತಿ** ಮನೋರಮೋ।

೧೨೪೫. **ರತನನ್ತರಸ್ಮಿನ್ತಿ** ರತನಮಯೇ, ರತನಭೂತೇ ವಾ ಸಾರಭೂತೇ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಅಬ್ಭನ್ತರೇ। **ಬಹುಅನ್ನಪಾನನ್ತಿ** ಪೇಸಲಂ ಪಹೂತಂ ಅನ್ನಞ್ಚ ಪಾನಞ್ಚ ವಿಜ್ಜತಿ, ಉಪಲಬ್ಭತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಮುರಜಆಲಮ್ಬರತೂರಿಯಘುಟ್ಠೋತಿ** ಮುದಿಙ್ಗಾನಂ ಆಲಮ್ಬರಾನಂ ಅವಸಿಟ್ಠತೂರಿಯಾನಞ್ಚ ಸದ್ದೇಹಿ ನಿಚ್ಚಘೋಸಿತೋ। **ಅಭಿವನ್ದಿತೋಸೀತಿ** ನಮಸ್ಸಿತೋ, ಥೋಮಿತೋ ವಾ ಅಸಿ। ತೇನಾಹ “**ಥೂತಿವನ್ದನಾಯಾ**”ತಿ।

೧೨೪೬. **ಅಚಿನ್ತಿಯೋತಿ** ಅಚಿನ್ತೇಯ್ಯಾನುಭಾವೋ। **ನಳಿನ್ಯಾತಿ** ಏವಂನಾಮಕೇ ಕೀಳನಟ್ಠಾನೇ ಯಥಾ ವೇಸ್ಸವಣೋ ಮಹಾರಾಜಾ, ಏವಂ ತ್ವಂ ಮೋದಸೀತಿ ಯೋಜನಾ।

೧೨೪೭. **ಆಸೀತಿ** ಅಸಿ ಭವಸಿ। **ದೇವಿನ್ದೋತಿ** ಸಕ್ಕೋ ದೇವರಾಜಾ। **ಮನುಸ್ಸಭೂತೋತಿ** ಮನುಸ್ಸೇಸು ಭೂತೋ ಮನುಸ್ಸಜಾತಿಕೋ। **ಯಕ್ಖೋತಿ** ದೇವಾದಿಭಾವಂ ಪುಚ್ಛಿತ್ವಾಪಿ ಯಕ್ಖಭಾವಂ ಆಸಙ್ಕನ್ತಾ ವದನ್ತಿ।

ಇದಾನಿ ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಾನಂ ಜಾನಾಪೇನ್ತೋ -

೧೨೪೮. ‘‘ಸೇರೀಸಕೋ ನಾಮ ಅಹಮ್ಹಿ ಯಕ್ಖೋ, ಕನ್ತಾರಿಯೋ ವಣ್ಣುಪಥಮ್ಹಿ ಗುತ್ತೋ।
ಇಮಂ ಪದೇಸಂ ಅಭಿಪಾಲಯಾಮಿ, ವಚನಕರೋ ವೇಸ್ಸವಣಸ್ಸ ರಞ್ಞೋ’’ತಿ॥ -

ಆಹ। ತತ್ಥ **ಅಹಮ್ಹೀ ಯಕ್ಖೋತಿ** ಅಹಂ ಯಕ್ಖೋ ಅಮ್ಹಿ। **ಕನ್ತಾರಿಯೋತಿ** ಆರಕ್ಖಣತ್ಥಂ ಕನ್ತಾರೇ ನಿಯುತ್ತೋ। **ಗುತ್ತೋತಿ** ಗೋಪಕೋ। ತೇನಾಹ “**ಅಭಿಪಾಲಯಾಮೀ**”ತಿ।

ಇದಾನಿ ವಾಣಿಜಾ ತಸ್ಸ ಕಮ್ಮಾದೀನಿ ಪುಚ್ಛನ್ತಾ ಆಹಂಸು -

೧೨೪೯. ‘‘ಅಧಿಚ್ಚಲದ್ಧಂ ಪರಿಣಾಮಜಂ ತೇ, ಸಯಂಕತಂ ಉದಾಹು ದೇವೇಹಿ ದಿನ್ನಂ।
ಪುಚ್ಛನ್ತಿ ತಂ ವಾಣಿಜಾ ಸತ್ಥವಾಹಾ, ಕಥಂ ತಯಾ ಲದ್ಧಮಿದಂ ಮನುಞ್ಞ’’ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಅಧಿಚ್ಚಲದ್ಧನ್ತಿ** ಅಧಿಚ್ಚಸಮುಪ್ಪತ್ತಿಕಂ, ಯದಿಚ್ಛಕಂ ಲದ್ಧನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಪರಿಣಾಮಜಂ ತೇತಿ** ನಿಯತಿಸಙ್ಗತಿಭಾವಪರಿಣತಂ, ಕಾಲಪರಿಣತಂ ವಾ। **ಸಯಂಕತನ್ತಿ** ತಯಾ ಸಯಮೇವ ಕತಂ, ದೇವಿದ್ಧಿಯಾ ತಯಾ ಸಯಮೇವ ನಿಬ್ಬತ್ತಿತನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ಉದಾಹು ದೇವೇಹಿ ದಿನ್ನನ್ತಿ** ತಯಾ ಆರಾಧಿತೇಹಿ ದೇವೇಹಿ ಪಸಾದವಸೇನ ನಿಸ್ಸಟ್ಠಂ।

ಇದಾನಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ಚತುರೋಪಿ ಪಕಾರೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಮೇವ ಅಪದಿಸನ್ತೋ -

೧೨೫೦. ‘‘ನಾಧಿಚ್ಚಲದ್ಧಂ ನ ಪರಿಣಾಮಜಂ ಮೇ, ನ ಸಯಂಕತಂ ನ ಹಿ ದೇವೇಹಿ ದಿನ್ನಂ।
ಸಕೇಹಿ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಅಪಾಪಕೇಹಿ, ಪುಞ್ಞೇಹಿ ಮೇ ಲದ್ಧಮಿದಂ ಮನುಞ್ಞ’’ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ವಾಣಿಜಾ ಪುನ “ನಾಧಿಚ್ಚಲದ್ಧ”ನ್ತಿ ಗಾಥಾಯಂ ಪುಞ್ಞಾಧಿಕಮೇವ ತೇ ಚತುರೋ ಪಕಾರೇ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಪುಞ್ಞಸ್ಸ ಚ ಸರೂಪಂ ಪುಚ್ಛಿಂಸು -

೧೨೫ ಕಿಂ ತೇ ವತಂ ಕಿಂ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ಕಿಸ್ಸ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ।
ಪುಚ್ಛನ್ತಿ ತಂ ವಾಣಿಜಾ ಸತ್ಥವಾಹಾ, ಕಥಂ ತಯಾ ಲದ್ಧಮಿದಂ ವಿಮಾನ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ವತ**ನ್ತಿ ವತಸಮಾದಾನಂ। **ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಸೇಟ್ಠಚರಿಯಂ।

ಪುನ ದೇವಪುತ್ತೋ ತೇ ಪಟಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಅತ್ತಾನಂ ಯಥೂಪಚಿತಂ ಪುಞ್ಞಞ್ಚ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೧೨೫ ಅಹಂ ಪಾಯಾಸೀತಿ ಅಹು ಸಮಞ್ಞಾ, ರಜ್ಜಂ ಯದಾ ಕಾರಯಿಂ ಕೋಸಲಾನಂ।
ನತ್ಥಿಕದಿಟ್ಠಿ ಕದರಿಯೋ ಪಾಪಧಮ್ಮೋ, ಉಚ್ಛೇದವಾದೀ ಚ ತದಾ ಅಹೋಸಿಂ॥

೧೨೫ ಸಮಣೋ ಚ ಖೋ ಆಸಿ ಕುಮಾರಕಸ್ಸಪೋ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಚಿತ್ತಕಥೀ ಉಳಾರೋ।
ಸೋ ಮೇ ತದಾ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಅಭಾಸಿ, ದಿಟ್ಠಿವಿಸೂಕಾನಿ ವಿನೋದಯೀ ಮೇ॥

೧೨೫ ತಾಹಂ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಕಥಂ ಸುಣಿತ್ವಾ, ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪಟಿವೇದಯಿಸ್ಸಂ।
ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತೋ ಅಹೋಸಿಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಿಸ್ಸಂ।
ಅಮಜ್ಜಪೋ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಅಭಾಣಿಂ, ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಅಹೋಸಿಂ ತುಟ್ಠೋ॥

೧೨೫ ತಂ ಮೇ ವತಂ ತಂ ಪನ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ, ತಸ್ಸ ಸುಚಿಣ್ಣಸ್ಸ ಅಯಂ ವಿಪಾಕೋ।
ತೇಹೇವ ಕಮ್ಮೇಹಿ ಅಪಾಪಕೇಹಿ, ಪುಞ್ಞೇಹಿ ಮೇ ಲದ್ಧಮಿದಂ ವಿಮಾನ”ನ್ತಿ॥ -

ಆಹ। ತಂ ಸುವಿಞ್ಞೇಯ್ಯಮೇವ।

ಅಥ ವಾಣಿಜಾ ದೇವಪುತ್ತಂ ವಿಮಾನಞ್ಚಸ್ಸ ಪಚ್ಚಕ್ಖತೋ ದಿಸ್ವಾ ಕಮ್ಮಫಲಂ ಸದ್ದಹಿತ್ವಾ ಅತ್ತನೋ ಕಮ್ಮಫಲೇ ಸದ್ಧಂ ಪವೇದೇನ್ತಾ -

೧೨೫ ಸಚ್ಚಂ ಕಿರಾಹಂಸು ನರಾ ಸಪಞ್ಞಾ, ಅನಞ್ಞಥಾ ವಚನಂ ಪಣ್ಡಿತಾನಂ।
ಯಹಿಂ ಯಹಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಪುಞ್ಞಕಮ್ಮೋ, ತಹಿಂ ತಹಿಂ ಮೋದತಿ ಕಾಮಕಾಮೀ॥

೧೨೫ ಯಹಿಂ ಯಹಿಂ ಸೋಕಪರಿದ್ದವೋ ಚ, ವಧೋ ಚ ಬನ್ಧೋ ಚ ಪರಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ।
ತಹಿಂ ತಹಿಂ ಗಚ್ಛತಿ ಪಾಪಕಮ್ಮೋ, ನ ಮುಚ್ಚತಿ ದುಗ್ಗತಿಯಾ ಕದಾಚೀ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಾದ್ವಯಂ ಅವೋಚುಂ। ತತ್ಥ **ಸೋಕಪರಿದ್ದವೋ**ತಿ ಸೋಕೋ ಚ ಪರಿದೇವೋ ಚ। **ಪರಿಕ್ಕಿಲೇಸೋ**ತಿ ವುತ್ತಾ ಅನತ್ಥುಪ್ಪತ್ತಿ।

ಏವಂ ತೇಸು ಕಥೇನ್ತೇಸುಯೇವ ವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ಸಿರೀಸರುಕ್ಖತೋ ಪರಿಪಾಕೇನ ಮುತ್ತಬನ್ಧನಾ ಪರಿಪಕ್ಕಾ ಸಿಪಾಟಿಕಾ ಪತಿ, ತೇನ ದೇವಪುತ್ತೋ ಸಪರಿಜನೋ ದೋಮನಸ್ಸಪ್ಪತ್ತೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ದಿಸ್ವಾ ವಾಣಿಜಾ -

೧೨೫ ಸಮ್ಮೂಳ್ಹರೂಪೋವ ಜನೋ ಅಹೋಸಿ, ಅಸ್ಮಿಂ ಮುಹುತ್ತೇ ಕಲಲೀಕತೋವ।
ಜನಸ್ಸಿಮಸ್ಸ ತುಯ್ಹಞ್ಚ ಕುಮಾರ, ಅಪ್ಪಚ್ಚಯೋ ಕೇನ ನು ಖೋ ಅಹೋಸೀ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹಂಸು। ತತ್ಥ **ಸಮ್ಮೂಳ್ಹರೂಪೋವಾ**ತಿ ಸೋಕವಸೇನ ಸಬ್ಬಸೋ ಮೂಳ್ಹಸಭಾವೋ ವಿಯ। **ಜನೋ**ತಿ ದೇವಜನೋ। **ಅಸ್ಮಿಂ ಮುಹುತ್ತೇ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮುಹುತ್ತಮತ್ತೇ । **ಕಲಲೀಕತೋ**ತಿ ಕಲಲಂ ವಿಯ ಕತೋ, ಕಲಲನಿಸ್ಸಿತಉದಕೀಭೂತೋ ವಿಯ ಆವಿಲೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ। **ಜನಸ್ಸಿಮಸ್ಸ ತುಯ್ಹಞ್ಚಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಸ ತವ ಪರಿಜನಸ್ಸ ತುಯ್ಹಞ್ಚ। **ಅಪ್ಪಚ್ಚಯೋ**ತಿ ದೋಮನಸ್ಸಂ।

ತಂ ಸುತ್ವಾ ದೇವಪುತ್ತೋ -

೧೨೫೯. ‘ಇಮೇ ಚ ಸಿರೀಸವನಾ ತಾತಾ, ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಸುರಭೀ ಸಮ್ಪವನ್ತಿ।
ತೇ ಸಮ್ಪವಾಯನ್ತಿ ಇಮಂ ವಿಮಾನಂ, ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ ತಮಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾ॥

೧೨೬೦. ‘ಇಮೇಸಞ್ಚ ಖೋ ವಸ್ಸಸತಚ್ಚಯೇನ, ಸಿಪಾಟಿಕಾ ಫಲತಿ ಏಕಮೇಕಾ।
ಮಾನುಸ್ಸಕಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಅತೀತಂ, ಯದಗ್ಗೇ ಕಾಯಮ್ಹಿ ಇಧೂಪಪನ್ನೋ॥

೧೨೬೧. ‘ದಿಸ್ವಾನಹಂ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ,
ಅಸ್ಮಿಂ ವಿಮಾನೇ ಠತ್ವಾನ ತಾತಾ।
ಆಯುಕ್ಖಯಾ ಪುಞ್ಞಕ್ಖಯಾ ಚವಿಸ್ಸಂ,
ತೇನೇವ ಸೋಕೇನ ಪಮುಚ್ಛಿತೋಸ್ಮೀ’’ತಿ॥ - ಆಹ।

೧೨೫೯. ತತ್ಥ **ಸಿರೀಸವನಾ**ತಿ ಸಿರೀಸವಿಪಿನತೋ। **ತಾತಾ**ತಿ ವಾಣಿಜೇ ಆಲಪತಿ। ಇಮೇ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಮಯ್ಹಞ್ಚ ಪಚ್ಚಕ್ಖಭೂತಾ **ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಸುರಭೀ** ಅತಿವಿಯ ಸುಗನ್ಧಾಯೇವ ಸಮನ್ತತೋ **ಪವನ್ತಿ** ಪವಾಯನ್ತಿ। ತೇ ದಿಬ್ಬಾ ಗನ್ಧಾ ಏವಂ ವಾಯನ್ತಾ **ಇಮಂ ವಿಮಾನಂ ಸಮ್ಪವಾಯನ್ತಿ** ಸಮ್ಮದೇವ ಗನ್ಧಂ ಗಾಹಾಪೇನ್ತಿ, ನ ಕೇವಲಂ ಸಮ್ಪವಾಯನಮೇವ, ಅಥ ಖೋ ಅತ್ತನೋ ಪಭಾಯ ತಮಮ್ಪಿ ನಿಹನ್ತಿ। ತೇನಾಹ “**ದಿವಾ ಚ ರತ್ತೋ ಚ ತಮಂ ನಿಹನ್ತ್ವಾ**”ತಿ।

೧೨೬೦-೬೧. **ಇಮೇಸ**ನ್ತಿ ಸಿರೀಸಾನಂ। **ಸಿಪಾಟಿಕಾ**ತಿ ಫಲಕುಟ್ಠಿಲಿಕಾ। **ಫಲತೀ**ತಿ ಪಚ್ಚಿತ್ವಾ ವಣ್ಟತೋ ಮುಚ್ಚತಿ, ಪುಟಭೇದಂ ವಾ ಪತ್ವಾ ಸಿಸ್ಸತಿ। **ಮಾನುಸ್ಸಕಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಅತೀತ**ನ್ತಿ ಯಸ್ಮಾ ವಸ್ಸಸತಸ್ಸ ಅಚ್ಚಯೇನ ಇಮಸ್ಸ ಸಿರೀಸಸ್ಸ ಸಿಪಾಟಿಕಾ ಫಲತಿ, ಅಯಞ್ಚ ಫಲಿತಾ, ತಸ್ಮಾ ಮಯ್ಹಂ ಮಾನುಸ್ಸಕಂ ವಸ್ಸಸತಂ ಅತೀತಂ। **ಯದಗ್ಗೇ** ಯತೋ ಪಟ್ಠಾಯ, **ಕಾಯಮ್ಹಿ ಇಧ** ಇಮಸ್ಮಿಂ ದೇವನಿಕಾಯೇ **ಉಪಪನ್ನೋ** ನಿಬ್ಬತ್ತೋ। ಮಯ್ಹಞ್ಚ ದೇವಗಣನಾಯ ಪಞ್ಚ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಆಯು, ತಸ್ಮಾ ಖೀಯತಿ ಮೇ ಆಯೂತಿ ಸೋಕವಸೇನ ಸಮ್ಪಮೂಳ್ಹೋತಿ ದಸ್ಸೇತಿ। ತೇನಾಹ “**ದಿಸ್ವಾನಹಂ ವಸ್ಸಸತಾನಿ ಪಞ್ಚ...ಪೇ॰... ತೇನೇವ ಸೋಕೇನ ಪಮುಚ್ಛಿತೋಸ್ಮೀ**”ತಿ।

ಅಥ ನಂ ವಾಣಿಜಾ ಸಮಸ್ಸಾಸೇನ್ತೋ -

೧೨೬೨. ‘ಕಥಂ ನು ಸೋಚೇಯ್ಯ ತಥಾವಿಧೋ ಸೋ, ಲದ್ಧಾ ವಿಮಾನಂ ಅತುಲಂ ಚಿರಾಯ।
ಯೇ ಚಾಪಿ ಖೋ ಇತ್ತರಮುಪಪನ್ನಾ, ತೇ ನೂನ ಸೋಚೇಯ್ಯುಂ ಪರಿತ್ತಪುಞ್ಞಾ’’ತಿ॥ -

ಆಹಂಸು। ತತ್ಥ ಯಾದಿಸೇಹಿ ಅಪ್ಪಾಯುಕೇಹಿ ಮರಣಂ ಪಟಿಚ್ಚ ಸೋಚಿತಬ್ಬಂ ಸಿಯಾ, ತಾದಿಸೋ ಪನ ಏವಂ ದಿಬ್ಬಾನುಭಾವಸಮ್ಪನ್ನೋ ನವುತಿವಸ್ಸಸತಸಹಸ್ಸಾಯುಕೋ ಕಥಂ ನು ಸೋಚೇಯ್ಯ, ನ ಸೋಚಿತಬ್ಬಮೇವಾತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ದೇವಪುತ್ತೋ ತತ್ತಕೇನೇವ ಸಮಸ್ಸಾಸೇತ್ವಾ ತೇಸಂ ವಚನಂ ಸಮ್ಪಟಿಚ್ಛನ್ತೋ ತೇಸಞ್ಚ ಉಪದೇಸಂ ದೇನ್ತೋ -

೧೨೮‘ಅನುಚ್ಛವಿಂ ಓವದಿಯಞ್ಚ ಮೇತಂ, ಯಂ ಮಂ ತುಮ್ಹೇ ಪೇಯ್ಯವಾಚಂ ವದೇಥ।
ತುಮ್ಹೇ ಚ ಖೋ ತಾತಾ ಮಯಾನುಗುತ್ತಾ, ಯೇಹಿಚ್ಛಕಂ ತೇನ ಪಲೇಥ ಸೋತ್ಥಿ”ನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಅನುಚ್ಛವಿ**ನ್ತಿ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ, ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ತಂ ಯುತ್ತರೂಪಂ। **ಓವದಿಯಞ್ಚ ಮೇತ**ನ್ತಿ ಮೇ ಮಯ್ಹಂ ತುಮ್ಹೇಹಿ ಓವದಿಯಂ ಓವಾದವಸೇನ ವತ್ತಬ್ಬಮೇತಂ। **ಯಂ** ಯಸ್ಮಾ, **ಮಂ** ಮಯ್ಹಂ, **ತುಮ್ಹೇ** “ಕಥಂ ನು ಸೋಚೇಯ್ಯ”ನ್ತಿಆದಿನಾ **ಪೇಯ್ಯವಾಚಂ** ಪಿಯವಚನಂ **ವದೇಥ**। ಯಂ ವಾ ಪೇಯ್ಯವಾಚಾಯ ವದನಂ ಕಥನಂ, ತಂ ತುಮ್ಹಾಕಮೇವ ಅನುಚ್ಛವಿಕನ್ತಿ ಯೋಜನಾ। ಅಥ ವಾ ಯಂ ಯಸ್ಮಾ ತುಮ್ಹೇ ಪೇಯ್ಯವಾಚಂ ವದೇಥ, ತಸ್ಮಾ ಅನುಚ್ಛವಿಕಂ ಓವದಿಯಞ್ಚ ಓವದಿತಬ್ಬಂ ಓವಾದಾನುರೂಪಂ ಕಾತಬ್ಬಞ್ಚ ಮೇ ಮಯಾ ಕತಂ, ಕಿಂ ಪನ ತನ್ತಿ ಆಹ **“ತುಮ್ಹೇ ಚ ಖೋ ತಾತಾ”**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ **ಮಯಾನುಗುತ್ತಾ**ತಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಅಮನುಸ್ಸಪರಿಗ್ಗಹೇ ಮರುಕನ್ತಾರೇ ಯಾವ ಕನ್ತಾರಾತಿಕ್ಕಮಾ ಮಯಾ ಅನುಗುತ್ತಾ ರಕ್ಖಿತಾ, **ಯೇನಿಚ್ಛಕಂ** ಯಥಾರುಚಿತೇನ, **ಸೋತ್ಥಿಂ** ಖೇಮೇನ, **ಪಲೇಥ** ಗಚ್ಛಥಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

ಅಥ ವಾಣಿಜಾ ಕತಞ್ಞುಭಾವಂ ಪಕಾಸೇನ್ತಾ -

೧೨೮‘ಗನ್ತ್ವಾ ಮಯಂ ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರಭೂಮಿಂ, ಧನತ್ಥಿಕಾ ಉದ್ದಯಂ ಪತ್ಥಯಾನಾ।
ಯಥಾಪಯೋಗಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಚಾಗಾ, ಕಾಹಾಮ ಸೇರೀಸಮಹಂ ಉಳಾರನ್ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹಂಸು। ತತ್ಥ **ಯಥಾಪಯೋಗಾ**ತಿ ಇದಾನಿ ಕತಪಟಿಞ್ಞಾನುರೂಪಪಯೋಗಾ। **ಪರಿಪುಣ್ಣಚಾಗಾ**ತಿ ಸಮತ್ತಚಾಗಾ, ಉಳಾರಸ್ಸ ಮಹಸ್ಸ ಪರಿಯತ್ತಪರಿಚ್ಚಾಗಾ। **ಮಹ**ನ್ತಿ ಉಸ್ಸವಪೂಜಂ।

ಪುನ ದೇವಪುತ್ತೋ ಮಹಕರಣಂ ಪಟಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಕತ್ತಬ್ಬೇಸು ಚ ತೇ ನಿಯೋಜೇನ್ತೋ -

೧೨೮‘ಮಾ ಚೇವ ಸೇರೀಸಮಹಂ ಅಕತ್ಥ, ಸಬ್ಬಞ್ಚ ವೋ ಭವಿಸ್ಸತಿ ಯಂ ವದೇಥ।
ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ ವಿವಜ್ಜಯಾಥ, ಧಮ್ಮಾನುಯೋಗಞ್ಚ ಅಧಿಟ್ಠಹಾಥಾ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ। ತತ್ಥ **ಯಂ ವದೇಥಾ**ತಿ ಯಂ ತುಮ್ಹೇ ಖೇಮೇನ ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರದೇಸಪತ್ತಿಂ ತತ್ಥ ಚ ವಿಪುಲಂ ಉದ್ದಯಂ ಲಾಭಂ ಪಚ್ಚಾಸೀಸನ್ತಾ “ಗನ್ತ್ವಾ ಮಯ”ನ್ತಿಆದೀನಿ ವದಥ। **ಸಬ್ಬಂ** ತಂ **ವೋ** ತುಮ್ಹಾಕಂ ತಥೇವ ಭವಿಸ್ಸತಿ, ತತ್ಥ ನಿಕ್ಕಙ್ಖಾ ಹೋಥ, ತುಮ್ಹೇ ಪನ ಇತೋ ಪಟ್ಠಾಯ **ಪಾಪಾನಿ ಕಮ್ಮಾನಿ** ಪಾಣಾತಿಪಾತಾದೀನಿ **ವಿವಜ್ಜಯಾಥ** ಪರಿವಜ್ಜೇಥ। **ಧಮ್ಮಾನುಯೋಗ**ನ್ತಿ ದಾನಾದಿಕುಸಲಧಮ್ಮಸ್ಸ ಅನುಯುಞ್ಜನಂ। **ಅಧಿಟ್ಠಹಾಥಾ**ತಿ ಅನುಸಿಕ್ಖಥ ಇದಂ ಸೇರೀಸಕಮಹನ್ತಿ ದಸ್ಸೇತಿ।

ಯಂ ಪನ ಉಪಾಸಕಂ ಅನುಗ್ಗಣ್ಹನ್ತೋ ತೇಸಂ ರಕ್ಖಾವರಣಂ ಕಾತುಕಾಮೋ ಅಹೋಸಿ, ತಸ್ಸ ಗುಣಂ ಕಿತ್ತೇತ್ವಾ ತಂ ತೇಸಂ ಉದ್ದಿಸನ್ತೋ ಇಮಾ ಗಾಥಾಯೋ ಆಹ -

೧೨೮‘ಉಪಾಸಕೋ ಅತ್ಥಿ ಇಮಮ್ಹಿ ಸಙ್ಘೇ, ಬಹುಸ್ಸುತೋ ಸೀಲವತೂಪಪನ್ನೋ।
ಸದ್ಧೋ ಚ ಚಾಗೀ ಚ ಸುಪೇಸಲೋ ಚ, ವಿಚಕ್ಖಣೋ ಸನ್ತುಸಿತೋ ಮುತೀಮಾ॥

೧೨೮‘ಸಞ್ಜಾನಮಾನೋ ನ ಮುಸಾ ಭಣೇಯ್ಯ, ಪರೂಪಘಾತಾಯ ನ ಚೇತಯೇಯ್ಯ।
ವೇಭೂತಿಕಂ ಪೇಸುಣಂ ನೋ ಕರೇಯ್ಯ, ಸಣ್ಹಞ್ಚ ವಾಚಂ ಸಖಿಲಂ ಭಣೇಯ್ಯ॥

೧೨೮‘ಸಗಾರವೋ ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ ವಿನೀತೋ, ಅಪಾಪಕೋ ಅಧಿಸೀಲೇ ವಿಸುದ್ಧೋ।

ಸೋ ಮಾತರಂ ಪಿತರಞ್ಚಾಪಿ ಜನ್ತು, ಧಮ್ಮೇನ ಪೋಸೇತಿ ಅರಿಯವುತ್ತಿ॥

೧೨೬‘ಮಞ್ಞೇ ಸೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಕಾರಣಾ, ಭೋಗಾನಿ ಪರಿಯೇಸತಿ ನ ಅತ್ತಹೇತು।
ಮಾತಾಪಿತೂನಞ್ಚ ಯೋ ಅಚ್ಚಯೇನ, ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪೋಣೋ ಚರಿಸ್ಸತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ॥

೧೨೭‘ಉಜೂ ಅವಙ್ಕೋ ಅಸಠೋ ಅಮಾಯೋ, ನ ಲೇಸಕಪ್ಪೇನ ಚ ವೋಹರೇಯ್ಯ।
ಸೋ ತಾದಿಸೋ ಸುಕತಕಮ್ಮಕಾರೀ, ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಕಿನ್ತಿ ಲಭೇಥ ದುಕ್ಖಂ॥

೧೨೮‘ತಂಕಾರಣಾ ಪಾತುಕತೋಮ್ಹಿ ಅತ್ತನಾ, ತಸ್ಮಾ ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸಥ ವಾಣಿಜಾಸೇ।
ಅಞ್ಞತ್ರ ತೇನಿಹ ಭಸ್ಮೀ ಭವೇಥ, ಅನ್ಧಾಕುಲಾ ವಿಪ್ಪನಟ್ಠಾ ಅರಞ್ಞೇ।
ತಂ ಖಿಪ್ಪಮಾನೇನ ಲಹುಂ ಪರೇನ, ಸುಖೋ ಹವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸೇನ ಸಙ್ಗಮೋ”ತಿ॥

೧೨೬. ತತ್ಥ **ಸಙ್ಘೇ**ತಿ ಸತ್ತಸಮೂಹೇ। **ವಿಚಕ್ಖಣೋ**ತಿ ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಕತ್ತಬ್ಬತಾಯ ಕುಸಲೋ। **ಸನ್ತುಸಿತೋ**ತಿ ಸನ್ತುಟ್ಠೋ। **ಮುತೀಮಾ**ತಿ ಕಮ್ಮಸ್ಸಕತಞಾಣಾದಿನಾ ಇಧಲೋಕಪರಲೋಕಹಿತಾನಂ ಮುನನತೋ ಮುತಿಮಾ।

೧೨೭. **ಸಞ್ಜಾನಮಾನೋ ನ ಮುಸಾ ಭಣೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಸಮ್ಪಜಾನಮುಸಾ ನ ಭಾಸೇಯ್ಯ। **ವೇಭೂತಿಕ**ನ್ತಿ ಸಹಿತಾನಂ ವಿನಾಭಾವಕರಣತೋ “ವೇಭೂತಿಕ”ನ್ತಿ ಲದ್ಧನಾಮಂ ಪಿಸುಣಂ, **ನೋ ಕರೇಯ್ಯ** ನ ವದೇಯ್ಯ।

೧೨೮. **ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ**ತಿ ಪತಿಸ್ಸಯೋ ಗರುಟ್ಠಾನಿಯೇಸು ನಿವಾತವುತ್ತಿಕತ್ತಾ ಸೋರಚ್ಚಂ, ಸಹ ಪತಿಸ್ಸೇನಾತಿ ಸಪ್ಪತಿಸ್ಸೋ। **ಅಧಿಸೀಲೇ**ತಿ ಉಪಾಸಕೇನ ರಕ್ಖಿತಬ್ಬಅಧಿಸೀಲಸಿಕ್ಖಾಯ। **ಅರಿಯವುತ್ತೀ**ತಿ ಪರಿಸುದ್ಧವುತ್ತಿ।

೧೨೯. **ನೇಕ್ಖಮ್ಮಪೋಣೋ**ತಿ ನಿಬ್ಬಾನನಿನ್ನೋ। **ಚರಿಸ್ಸತಿ ಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯ**ನ್ತಿ ಪಬ್ಬಜ್ಜಂ ಸಾಸನಬ್ರಹ್ಮಚರಿಯಂ ಚರಿಸ್ಸತಿ।

೧೩೦. **ಲೇಸಕಪ್ಪೇನಾ**ತಿ ಕಪ್ಪಿಯಲೇಸೇನ। **ನ ಚ ವೋಹರೇಯ್ಯಾ**ತಿ ಮಾಯಾಸಾಠೇಯ್ಯವಸೇನ ವಚನಂ ನ ನಿಚ್ಛಾರೇಯ್ಯ। **ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಕಿನ್ತಿ ಲಭೇಥ ದುಕ್ಖ**ನ್ತಿ ಏವಂ ವುತ್ತನಯೇನ ಧಮ್ಮೇ ಠಿತೋ ಧಮ್ಮಚಾರೀ ಸಮಚಾರೀ ಕಿನ್ತಿ ಕೇನ ಪಕಾರೇನ ದುಕ್ಖಂ ಲಭೇಥ ಪಾಪುಣೇಯ್ಯ।

೧೩೧. **ತಂಕಾರಣಾ**ತಿ ತನ್ನಿಮಿತ್ತಂ ತಸ್ಸ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ ಹೇತು। **ಪಾತುಕತೋಮ್ಹಿ ಅತ್ತನಾ**ತಿ ಸಯಮೇವ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಅಹಂ ಪಾತುರಹೋಸಿಂ। “ಅತ್ತಾನ”ನ್ತಿಪಿ ಪಾಠೋ, ಮಮ ಅತ್ತಾನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪಾತ್ವಾಕಾಸಿನ್ತಿ ಅತ್ಥೋ। **ತಸ್ಮಾ**ತಿ ಯಸ್ಮಾ ಅಹಂ ಧಮ್ಮಂ ಅಪಚಾಯಮಾನೋ ತಂ ರಕ್ಖನ್ತೋ ತುಮ್ಹೇಪಿ ರಕ್ಖಾಮಿ, ತಸ್ಮಾ **ಧಮ್ಮಂ ಪಸ್ಸಥ** ಧಮ್ಮಮೇವ ಚರಿತಬ್ಬಂ ಕತ್ವಾ ಓಲೋಕೇಥ। **ಅಞ್ಞತ್ರ ತೇನಿಹ ಭಸ್ಮೀ ಭವೇಥಾ**ತಿ ತೇನ ಉಪಾಸಕೇನ ವಿನಾ ಚೇ ಆಗತಾ, ಇಮಸ್ಮಿಂ ಮರುಕನ್ತಾರೇ ಅನಾಥಾ ಅಪ್ಪಟಿಸರಣಾ ಭಸ್ಮಭಾವಂ ಗಚ್ಛೇಯ್ಯಾಥ। **ಖಿಪ್ಪಮಾನೇನಾ**ತಿ ಏವಂ ಖಿಪ್ಪನ್ತೇನ ವಮ್ಭನ್ತೇನ ಪೀಳನ್ತೇನ। **ಲಹು**ನ್ತಿ ಸುಕರಂ। **ಪರೇನಾ**ತಿ ಅಧಿಕಂ, ಅಞ್ಞೇನ ವಾ। ತಸ್ಮಾ **ಸುಖೋ ಹವೇ ಸಪ್ಪುರಿಸೇನ ಸಙ್ಗಮೋ**ತಿ। ಸೋ ಹಿ ಖನ್ತಿಸೋರಚ್ಚೇ ನಿವಿಟ್ಠೋ ಕೇನಚಿ ಕಿಞ್ಚಿ ವುತ್ತೋಪಿ ನ ಪಟಿಪ್ಫರತೀತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಏವಂ ಸಾಮಞ್ಞತೋ ಕಿತ್ತಿತಂ ಸರೂಪತೋ ಞಾತುಕಾಮಾ ವಾಣಿಜಾ -

೧೩೨‘ಕಿಂ ನಾಮ ಸೋ ಕಿಞ್ಚ ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮಂ,
ಕಿಂ ನಾಮಧೇಯ್ಯಂ ಕಿಂ ಪನ ತಸ್ಸ ಗೋತ್ತಂ।

ಮಯಮ್ಪಿ ನಂ ದಟ್ಠುಕಾಮಮ್ಹ ಯಕ್ಖ, ಯಸ್ಸಾನುಕಮ್ಪಾಯ ಇಧಾಗತೋಸಿ।
ಲಾಭಾ ಹಿ ತಸ್ಸ ಯಸ್ಸ ತುವಂ ಪಿಹೇಸೀ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹಂಸು। ತತ್ಥ **ಕಿಂ ನಾಮ ಸೋತಿ** ನಾಮತೋ ಸೋ ಜನ್ತು ಸತ್ತೋ ಕೋ ನಾಮ। **ಕಿಞ್ಚ ಕರೋತಿ ಕಮ್ಮನ್ತಿ** ಕಸಿವಣಿಜ್ಜಾದೀಸು ಕೀದಿಸಂ ಕಮ್ಮಂ ಕರೋತಿ। **ಕಿಂ ನಾಮಧೇಯ್ಯನ್ತಿ** ಮಾತಾಪಿತೂಹಿ ಕತಂ ಪನ “ತಿಸ್ಸೋ ಫುಸ್ಸೋ”ತಿಆದೀಸು ತಸ್ಸ ಕಿಂ ನಾಮಧೇಯ್ಯಂ, “ಭಗ್ಗವೋ ಭಾರದ್ವಾಜೋ”ತಿಆದೀಸು ಕಿಂ ವಾ ತಸ್ಸ ಗೋತ್ತಂ। **ಯಸ್ಸ ತುವಂ ಪಿಹೇಸೀತಿ** ಯಂ ತುವಂ ಪಿಯಾಯಸಿ।

ಇದಾನಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ತಂ ನಾಮಗೋತ್ತಾದಿವಸೇನ ದಸ್ಸೇನ್ತೋ -

೧೨೭೩. “ಯೋ ಕಪ್ಪಕೋ ಸಮ್ಭವನಾಮಧೇಯ್ಯೋ,
ಉಪಾಸಕೋ ಕೋಚ್ಛಫಲೂಪಜೀವೀ।
ಜಾನಾಥ ನಂ ತುಮ್ಹಾಕಂ ಪೇಸಿಯೋ ಸೋ,
ಮಾ ಖೋ ನಂ ಹೀಳಿತ್ಥ ಸುಪೇಸಲೋ ಸೋ”ತಿ॥ -

ಆಹ। ತತ್ಥ **ಕಪ್ಪಕೋತಿ** ನ್ಹಾಪಿತೋ। **ಸಮ್ಭವನಾಮಧೇಯ್ಯೋತಿ** ಸಮ್ಭವೋತಿ ಏವಂನಾಮೋ। **ಕೋಚ್ಛಫಲೂಪಜೀವೀತಿ** ಕೋಚ್ಛಞ್ಚ ಫಲಞ್ಚ ಉಪನಿಸ್ಸಾಯ ಜೀವನಕೋ। ತತ್ಥ ಕೋಚ್ಛಂ ನಾಮ ಆಳಕಾದಿಸಣ್ಠಾಪನತ್ಥಂ ಕೇಸಾದೀನಂ ಉಲ್ಲಿಖನಸಾಧನಂ। **ಪೇಸಿಯೋ** ಪೇಸನಕಾರಕೋ ವೇಯ್ಯಾವಚ್ಚಕರೋ।

ಇದಾನಿ ವಾಣಿಜಾ ತಂ ಸಞ್ಜಾನಿತ್ವಾ ಆಹಂಸು -

೧೨೭೪. “ಜಾನಾಮಸೇ ಯಂ ತ್ವಂ ಪವದೇಸಿ ಯಕ್ಖ, ನ ಖೋ ನಂ ಜಾನಾಮ ಸ ಏದಿಸೋತಿ।
ಮಯಮ್ಪಿ ನಂ ಪೂಜಯಿಸ್ಸಾಮ ಯಕ್ಖ, ಸುತ್ವಾನ ತುಯ್ಹಂ ವಚನಂ ಉಳಾರ”ನ್ತಿ॥

ತತ್ಥ **ಜಾನಾಮಸೇತಿ** ಯಂ ತ್ವಂ ವದೇಸಿ, ತಂ ಮಯಂ ಸರೂಪತೋ ಜಾನಾಮ। **ಏದಿಸೋತಿ** ಗುಣತೋ ಪನ ಯಥಾ ತಯಾ ಕಿತ್ತಿತಂ, ಏವಂ ಏದಿಸೋತಿ ತಂ ನ ಖೋ ಜಾನಾಮ, ಯಥಾ ತಂ ಅವಿದ್ದಸುನೋತಿ ಅಧಿಪ್ಪಾಯೋ।

ಇದಾನಿ ದೇವಪುತ್ತೋ ತೇ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನಂ ಆರೋಪೇತ್ವಾ ಅನುಸಾಸನತ್ಥಂ -

೧೨೭೫. “ಯೇ ಕೇಚಿ ಇಮಸ್ಮಿಂ ಸತ್ಥೇ ಮನುಸ್ಸಾ, ದಹರಾ ಮಹನ್ತಾ ಅಥವಾಪಿ ಮಜ್ಝಿಮಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಆಲಮ್ಬನ್ತು ವಿಮಾನಂ, ಪಸ್ಸನ್ತು ಪುಞ್ಞಾನಂ ಫಲಂ ಕದರಿಯಾ”ತಿ॥ -

ಗಾಥಮಾಹ । ತತ್ಥ **ಮಹನ್ತಾತಿ** ವುಡ್ಢಾ। **ಆಲಮ್ಬನ್ತೂತಿ** ಆರೋಹನ್ತು। **ಕದರಿಯಾತಿ** ಮಚ್ಛರಿನೋ ಅದಾನಸೀಲಾ।

ಇದಾನಿ ಪರಿಯೋಸಾನೇ ಛ ಗಾಥಾ ಧಮ್ಮಸಙ್ಗಾಹಕೇಹಿ ವುತ್ತಾ -

೧೨೭೬. “ತೇ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇವ ಅಹಂ ಪುರೇತಿ, ತಂ ಕಪ್ಪಕಂ ತತ್ಥ ಪುರಕ್ಖತ್ವಾ।
ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಆಲಮ್ಬಿಂಸು ವಿಮಾನಂ, ಮಸಕ್ಕಸಾರಂ ವಿಯ ವಾಸವಸ್ಸ॥

೧೨೭೭. “ತೇ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇವ ಅಹಂ ಪುರೇತಿ, ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪಟಿವೇದಯಿಂಸು।

ಪಾಣಾತಿಪಾತಾ ವಿರತಾ ಅಹೇಸುಂ, ಲೋಕೇ ಅದಿನ್ನಂ ಪರಿವಜ್ಜಯಿಂಸು।
ಅಮಜ್ಜಪಾ ನೋ ಚ ಮುಸಾ ಭಣಿಂಸು, ಸಕೇನ ದಾರೇನ ಚ ಅಹೇಸುಂ ತುಟ್ಠಾ॥

೧೨೭೮. ‘‘ತೇ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇವ ಅಹಂ ಪುರೇತಿ, ಉಪಾಸಕತ್ತಂ ಪಟಿವೇದಯಿತ್ವಾ।
ಪಕ್ಕಾಮಿ ಸತ್ಥೋ ಅನುಮೋದಮಾನೋ, ಯಕ್ಖಿದ್ಧಿಯಾ ಅನುಮತೋ ಪುನಪ್ಪುನಂ॥

೧೨೭೯. ‘‘ಗನ್ತ್ವಾನ ತೇ ಸಿನ್ಧುಸೋವೀರಭೂಮಿಂ, ಧನತ್ಥಿಕಾ ಉದ್ದಯಂ ಪತ್ಥಯಾನಾ।
ಯಥಾಪಯೋಗಾ ಪರಿಪುಣ್ಣಲಾಭಾ, ಪಚ್ಚಾಗಮುಂ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತಮಕ್ಖತಂ॥

೧೨೮೦. ‘‘ಗನ್ತ್ವಾನ ತೇ ಸಙ್ಘರಂ ಸೋತ್ಥಿವನ್ತೋ, ಪುತ್ತೇಹಿ ದಾರೇಹಿ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತಾ।
ಆನನ್ದೀ ವಿತ್ತಾ ಸುಮನಾ ಪತೀತಾ, ಅಕಂಸು ಸೇರೀಸಮಹಂ ಉಳಾರಂ।
ಸೇರೀಸಕಂ ತೇ ಪರಿವೇಣಂ ಮಾಪಯಿಂಸು॥

೧೨೮೧. ‘‘ಏತಾದಿಸಾ ಸಪ್ಪುರಿಸಾನ ಸೇವನಾ, ಮಹತ್ಥಿಕಾ ಧಮ್ಮಗುಣಾನ ಸೇವನಾ।
ಏಕಸ್ಸ ಅತ್ಥಾಯ ಉಪಾಸಕಸ್ಸ, ಸಬ್ಬೇವ ಸತ್ತಾ ಸುಖಿತಾ ಅಹೇಸು’’ನ್ತಿ॥

೧೨೭೬. ತತ್ಥ **ಅಹಂ ಪುರೇತಿ** ಅಹಂ ಪುರಿಮಂ ಅಹಂ ಪುರಿಮನ್ತಿ ಅಹಮಹಂಕರಾತಿ ಅತ್ಥೋ। **‘‘ತೇ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇವಾ’’**ತಿ ವತ್ವಾ ಪುನ **‘‘ಸಬ್ಬೇವ ತೇ’’**ತಿ ವಚನಂ ‘‘ಸಬ್ಬೇವ ತೇ ಯಥಾ ವಿಮಾನಸ್ಸ ಆರುಹನೇ ಉಸ್ಸುಕ್ಕಜಾತಾ ಅಹೇಸುಂ, ತಥಾ ಸಬ್ಬೇವ ತಂ ಆರುಹಿಂಸು, ನ ಕಸ್ಸಚಿ ಆರುಹನೇ ಅನ್ತರಾಯೋ ಅಹೋಸೀ’’ತಿ ದಸ್ಸನತ್ಥಂ ವುತ್ತಂ। **ಮಸಕ್ಕಸಾರಂ ವಿಯ ವಾಸವಸ್ಸಾತಿ** ‘‘ಮಸಕ್ಕಸಾರ’’ನ್ತಿ ಚ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ವುಚ್ಚತಿ, ಸಬ್ಬಂ ವಾ ದೇವಭವನಂ, ಇಧ ಪನ ಸಕ್ಕಭವನಂ ವೇದಿತಬ್ಬಂ। ತೇನಾಹ ‘‘ಮಸಕ್ಕಸಾರಂ ವಿಯ ವಾಸವಸ್ಸಾ’’ತಿ।

೧೨೭೭-೮. ಅಥ ತೇ ವಾಣಿಜಾ ವಿಮಾನಂ ಪಸ್ಸಿತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತಾ ತಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ಓವಾದೇ ಠತ್ವಾ ಸರಣೇಸು ಚ ಸೀಲೇಸು ಚ ಪತಿಟ್ಠಾಯ ತಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ಸೋತ್ಥಿನಾ ಇಚ್ಛಿತಂ ದೇಸಂ ಅಗಮಂಸು। ತೇನ ವುತ್ತಂ **‘‘ತೇ ತತ್ಥ ಸಬ್ಬೇವಾ’’**ತಿಆದಿ। ತತ್ಥ ಅನುಮತೋ ಪಕ್ಕಾಮಿ ಸತ್ಥೋ ಯಕ್ಖಿದ್ಧಿಯಾ ಪುನಪ್ಪುನಂ ಅನುಮೋದಮಾನೋತಿ ಯೋಜನಾ। ಕೇನ ಪನ ಅನುಮತೋತಿ? ಯಕ್ಖೇನಾತಿ ಪಾಕಟೋಯಮತ್ಥೋ।

೧೨೭೯. **ಯಥಾಪಯೋಗಾತಿ** ಯಥಾಅಜ್ಝಾಸಯಂ ಕತಪಯೋಗಾ। **ಪರಿಪುಣ್ಣಲಾಭಾತಿ** ಸಮಿದ್ಧಲಾಭಾ। **ಅಕ್ಖತನ್ತಿ** ಅನುಪದ್ದುತಂ ಪಾಟಲಿಪುತ್ತಂ। **ಅಕ್ಖತನ್ತಿ** ವಾ ಅನಾಬಾಧಂ ಅನುಪ್ಪೀಳಂ, ಅನನ್ತರಾಯೇನಾತಿ ಅತ್ಥೋ।

೧೨೮೦. **ಸಙ್ಘರನ್ತಿ** ಸಕಂ ಗೇಹಂ। **ಸೋತ್ಥಿವನ್ತೋತಿ** ಸೋತ್ಥಿಭಾವೇನ ಯುತ್ತಾ ಖೇಮಿನೋ। **ಆನನ್ದೀತಿ**ಆದೀಹಿ ಚತೂಹಿ ಪದೇಹಿ ಸೋಮನಸ್ಸಿತಭಾವಮೇವ ವದತಿ। **ಸೇರೀಸಕಂ ತೇ ಪರಿವೇಣಂ ಮಾಪಯಿಂಸೂತಿ** ಕತಞ್ಞುತಾಯ ಠತ್ವಾ ಪಟಿಸ್ಸವಮೋಚನತ್ಥಞ್ಚ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ನಾಮೇನ ಸೇರೀಸಕಂ ನಾಮ ಪರಿಚ್ಛೇದವಸೇನ ವೇಣಿಯತೋ ಪೇಕ್ಖಿತಬ್ಬತೋ ಪರಿವೇಣಂ ಪಾಸಾದಕೂಟಾಗಾರರತ್ತಿಟ್ಠಾನಾದಿಸಮ್ಪನ್ನಂ ಪಾಕಾರಪರಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ದ್ವಾರಕೋಟ್ಠಕಯುತ್ತಂ ಆವಾಸಂ ಅಕಂಸು।

೧೨೮೧. **ಏತಾದಿಸಾತಿ** ಏದಿಸೀ, ಏವಂ ಅನತ್ಥಪಟಿಬಾಹಿನೀ ಅತ್ಥಸಾಧಿಕಾ ಚ। **ಮಹತ್ಥಿಕಾತಿ** ಮಹಾಪಯೋಜನಾ ಮಹಾನಿಸಂಸಾ। **ಧಮ್ಮಗುಣಾನನ್ತಿ** ಅವಿಪರೀತಗುಣಾನಂ। **ಏಕಸ್ಸ** ಸತ್ತಸ್ಸ ಹಿತತ್ಥಂ **ಸಬ್ಬೇವ ಸತ್ತಾ** ಸಬ್ಬೇ ಏವ ತೇ ಸತ್ಥಪರಿಯಾಪನ್ನಾ ಸತ್ತಾ, **ಸುಖಿತಾ** ಸುಖಪ್ಪತ್ತಾ ಖೇಮಪ್ಪತ್ತಾ **ಅಹೇಸುಂ**।

ಸಮ್ಭವೋ ಪನ ಉಪಾಸಕೋ ಪಾಯಾಸಿಸ್ಸ ದೇವಪುತ್ತಸ್ಸ ತೇಸಞ್ಚ ವಾಣಿಜಾನಂ ವಚನಪಟಿವಚನವಸೇನ ಪವತ್ತಂ ಗಾಥಾಬನ್ಧಂ ಸುತನಿಯಾಮೇನೇವ ಉಗ್ಗಹೇತ್ವಾ ಥೇರಾನಂ ಆರೋಚೇಸಿ। ಪಾಯಾಸಿದೇವಪುತ್ತೋ ಆಯಸ್ಮತೋ ಸಮ್ಭವತ್ಥೇರಸ್ಸ ಕಥೇಸೀತಿ ಅಪರೇ। ತಂ ಯಸತ್ಥೇರಪ್ಪಮುಖಾ ಮಹಾಥೇರಾ ದುತಿಯಸಙ್ಗೀತಿಯಂ ಸಙ್ಗಹಂ ಆರೋಪೇಸುಂ। ಸಮ್ಭವೋ ಪನ ಉಪಾಸಕೋ ಮಾತಾಪಿತೂನಂ ಅಚ್ಚಯೇನ ಪಬ್ಬಜಿತ್ವಾ ಅರಹತ್ತೇ ಪತಿಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೇರೀಸಕವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

೧೧. ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ

ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನನ್ತಿ ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತವಿಮಾನಂ। ತಸ್ಸ ಕಾ ಉಪ್ಪತ್ತಿ? ಭಗವಾ ಸಾವತ್ಥಿಯಂ ವಿಹರತಿ ಜೇತವನೇ। ತೇನ ಸಮಯೇನ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಹೇಟ್ಠಾ ವುತ್ತನಯೇನೇವ ದೇವಚಾರಿಕಂ ಚರನ್ತೋ ತಾವತಿಂಸಭವನಂ ಉಪಗತೋ। ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಖಣೇ ಅಞ್ಞತರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತನೋ ವಿಮಾನದ್ವಾರೇ ಠಿತೋ ಆಯಸ್ಮನ್ತಂ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನಂ ದಿಸ್ವಾ ಸಞ್ಜಾತಗಾರವಬಹುಮಾನೋ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಪಞ್ಚಪತಿಟ್ಠಿತೇನ ವನ್ದಿತ್ವಾ ಅಞ್ಜಲಿಂ ಪಗ್ಗಯ್ಹ ಅಟ್ಠಾಸಿ।

ಸೋ ಕಿರ ಅತೀತೇ ಕಸ್ಸಪಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧೇ ಪರಿನಿಬ್ಬುತೇ ತಸ್ಸ ಸರೀರಧಾತುಯೋ ಪಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕಥೂಪೇ ಚ ಕತೇ ಚತಸ್ಸೋ ಪರಿಸಾ ಕಾಲೇನ ಕಾಲಂ ಉಪಸಙ್ಕಮಿತ್ವಾ ಗನ್ಧಪುಪ್ಫಧೂಪಾದೀಹಿ ಚೇತಿಯೇ ಪೂಜಂ ಕರೋನ್ತಿ, ತತ್ಥ ಅಞ್ಞತರೋ ಉಪಾಸಕೋ ಅಞ್ಞೇಸು ಪುಪ್ಫಪೂಜಂ ಕತ್ವಾ ಗತೇಸು ತೇಹಿ ಪೂಜಿತಟ್ಠಾನೇ ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಾನಿ ಪುಪ್ಫಾನಿ ದಿಸ್ವಾ ತತ್ಥೇವ ತಾನಿ ಸಮ್ಮದೇವ ಠಪೇನ್ತೋ ಸನ್ನಿವೇಸವಸೇನ ದಸ್ಸನೀಯಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ವಿಭತ್ತಿವಿಸೇಸಯುತ್ತಂ ಪುಪ್ಫಪೂಜಂ ಅಕಾಸಿ। ಕತ್ವಾ ಚ ಪನ ಏತಂ ಆರಮ್ಮಣಂ ಗಣ್ಹನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಗುಣೇ ಅನುಸ್ಸರಿತ್ವಾ ಪಸನ್ನಚಿತ್ತೋ ತಂ ಪುಞ್ಞಂ ಹದಯೇ ಠಪೇಸಿ।

ಸೋ ಅಪರಭಾಗೇ ಕಾಲಂ ಕತ್ವಾ ತಸ್ಸೇವ ಕಮ್ಮಸ್ಸ ಆನುಭಾವೇನ ತಾವತಿಂಸಭವನೇ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಿಕೇ ಕನಕವಿಮಾನೇ ನಿಬ್ಬತ್ತಿ, ಮಹಾನುಭಾವೋ ಮಹಾ ಚಸ್ಸ ಪರಿವಾರೋ ಅಹೋಸಿ। ತಂ ಸನ್ಧಾಯ ವುತ್ತಂ "ತಸ್ಮಿಞ್ಚ ಖಣೇ ಅಞ್ಞತರೋ ದೇವಪುತ್ತೋ... ಪೇ॰... ಅಟ್ಠಾಸೀ"ತಿ। ಅಥ ನಂ ಆಯಸ್ಮಾ ಮಹಾಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೋ ಯಥಾಲದ್ಧಸಮ್ಪತ್ತಿಕಿತ್ತನಮುಖೇನ ಕತಸುಚರಿತಕಮ್ಮಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಪುಚ್ಛಿ –

೧೨೮೧. "ಉಚ್ಚಮಿದಂ ಮಣಿಥೂಣಂ ವಿಮಾನಂ, ಸಮನ್ತತೋ ದ್ವಾದಸಯೋಜನಾನಿ।
ಕೂಟಾಗಾರಾ ಸತ್ತಸತಾ ಉಳಾರಾ, ವೇಳುರಿಯಥಮ್ಭಾ ರುಚಕತ್ಥತಾ ಸುಭಾ॥

೧೨೮೨. "ತತ್ಥಚ್ಛಸಿ ಪಿವಸಿ ಖಾದಸಿ ಚ, ದಿಬ್ಬಾ ಚ ವೀಣಾ ಪವದನ್ತಿ ವಗ್ಗುಂ।
ದಿಬ್ಬಾ ರಸಾ ಕಾಮಗುಣೇತ್ಥ ಪಞ್ಚ, ನಾರಿಯೋ ಚ ನಚ್ಚನ್ತಿ ಸುವಣ್ಣಛನ್ನಾ॥

೧೨೮೩. "ಕೇನ ತೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ಕೇನ ತೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ತೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೨೮೪. "ಪುಚ್ಛಾಮಿ ತಂ ದೇವ ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಕಿಮಕಾಸಿ ಪುಞ್ಞಂ।
ಕೇನಾಸಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ತೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ"ತಿ॥

ಸೋಪಿ ತಸ್ಸ ಅತ್ತನೋ ಕತಕಮ್ಮಂ ಇಮಾಹಿ ಗಾಥಾಹಿ ಕಥೇಸಿ। ತಂ ದಸ್ಸೇನ್ತಾ ಸಙ್ಗೀತಿಕಾರಾ ಆಹಂಸು –

೧೨೮೪. ಸೋ ದೇವಪುತ್ತೋ ಅತ್ತಮನೋ, ಮೋಗ್ಗಲ್ಲಾನೇನ ಪುಚ್ಛಿತೋ।
ಪಞ್ಹಂ ಪುಟ್ಠೋ ವಿಯಾಕಾಸಿ, ಯಸ್ಸ ಕಮ್ಮಸ್ಸಿದಂ ಫಲಂ”॥

೧೨೮೫. ‘‘ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಮಾಲಂ ಸುನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ, ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಸುಗತಸ್ಸ ಥೂಪೇ।
ಮಹಿದ್ಧಿಕೋ ಚಮ್ಹಿ ಮಹಾನುಭಾವೋ, ದಿಬ್ಬೇಹಿ ಕಾಮೇಹಿ ಸಮಙ್ಗಿಭೂತೋ॥

೧೨೮೬. ‘‘ತೇನ ಮೇತಾದಿಸೋ ವಣ್ಣೋ, ತೇನ ಮೇ ಇಧ ಮಿಜ್ಝತಿ।
ಉಪ್ಪಜ್ಜನ್ತಿ ಚ ಮೇ ಭೋಗಾ, ಯೇ ಕೇಚಿ ಮನಸೋ ಪಿಯಾ॥

೧೨೮೭. ‘‘ಅಕ್ಖಾಮಿ ತೇ ಭಿಕ್ಖು ಮಹಾನುಭಾವ, ಮನುಸ್ಸಭೂತೋ ಯಮಹಂ ಅಕಾಸಿಂ।
ತೇನಮ್ಹಿ ಏವಂ ಜಲಿತಾನುಭಾವೋ, ವಣ್ಣೋ ಚ ಮೇ ಸಬ್ಬದಿಸಾ ಪಭಾಸತೀ”ತಿ॥

೧೨೮೮. ತತ್ಥ **ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಮಾಲ**ನ್ತಿ ಚೇತಿಯೇ ಪೂಜಾಕರಣಟ್ಠಾನೇ ನಿರನ್ತರಟ್ಠಪನಾದಿನಾ ರಚನಾವಿಸೇಸೇನ ಅಟ್ಠಪೇತ್ವಾ ಯಥಾನಿಕ್ಖಿತ್ತತಾಯ ನ ಸುಟ್ಠು ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ, ವಾತೇನ ವಾ ಪಹರಿತ್ವಾ ದುನ್ನಿಕ್ಖಿತ್ತಂ ಪುಪ್ಫಂ। **ಸುನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ**ತಿ ಸುಟ್ಠು ನಿಕ್ಖಿಪಿತ್ವಾ ರಚನಾವಿಸೇಸೇನ ದಸ್ಸನೀಯಂ ಪಾಸಾದಿಕಂ ಕತ್ವಾ ನಿಕ್ಖಿಪಿಯ। **ಪತಿಟ್ಠಪೇತ್ವಾ**ತಿ ವಿಭತ್ತಿವಿಸೇಸಾದಿವಸೇನ ಪುಪ್ಫಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾ। ತಂ ವಾ ಪುಪ್ಫಂ ನಿಕ್ಖಿಪನ್ತೋ ಸತ್ಥು ಚೇತಿಯಂ ಉದ್ದಿಸ್ಸ ಮಮ ಸನ್ತಾನೇ ಕುಸಲಧಮ್ಮಂ ಪತಿಟ್ಠಾಪೇತ್ವಾತಿ ಏವಂ ಏತ್ಥ ಅತ್ಥೋ ದಟ್ಠಬ್ಬೋ। ಸೇಸಂ ವುತ್ತನಯಮೇವ।

ಏವಂ ದೇವಪುತ್ತೇನ ಅತ್ತನೋ ಸುಚರಿತಕಮ್ಮೇ ಪಕಾಸಿತೇ ಥೇರೋ ತಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇತ್ವಾ ಆಗನ್ತ್ವಾ ಭಗವತೋ ತಮತ್ಥಂ ನಿವೇದೇಸಿ। ಭಗವಾ ತಂ ಅಟ್ಠುಪ್ಪತ್ತಿಂ ಕತ್ವಾ ಸಮ್ಪತ್ತಮಹಾಜನಸ್ಸ ಧಮ್ಮಂ ದೇಸೇಸಿ। ದೇಸನಾ ಮಹಾಜನಸ್ಸ ಸಾತ್ಥಿಕಾ ಅಹೋಸೀತಿ।

ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ಇತಿ ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ ವಿಮಾನವತ್ಥುಸ್ಮಿಂ

ಏಕಾದಸವತ್ಥುಪಟಿಮಣ್ಡಿತಸ್ಸ ಸತ್ತಮಸ್ಸ

ಸುನಿಕ್ಖಿತ್ತವಗ್ಗಸ್ಸ ಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ನಿಟ್ಠಿತಾ ಚ ಪುರಿಸವಿಮಾನವಣ್ಣನಾ।

ನಿಗಮನಕಥಾ

ಏತ್ತಾವತಾ ಚ –

ದೇವತಾನಂ ವಿಮಾನಾದಿ-ಸಮ್ಪತ್ತಿಂ ತಸ್ಸ ಕಾರಣಂ।
ಪಕಾಸಯನ್ತೀ ಸತ್ತಾನಂ, ಸಬ್ಬಲೋಕಹಿತಾವಹಾ॥

ಅಪ್ಪಕಾನಮ್ಪಿ ಕಾರಾನಂ, ಯಾ ವಿಭಾವೇತಿ ದೇಸನಾ।

ಉಳಾರಫಲತಂ ಚಿತ್ತ-ಖೇತ್ತಸಮ್ಪತ್ತಿಯೋಗತೋ॥

ಯಂ ಕಥಾವತ್ಥುಕುಸಲಾ, ಸುಪರಿಞ್ಞಾತವತ್ಥುಕಾ।
ವಿಮಾನವತ್ಥುಇಚ್ಚೇವ, ಸಙ್ಗಾಯಿಂಸು ಮಹೇಸಯೋ॥

ತಸ್ಸ ಅತ್ಥಂ ಪಕಾಸೇತುಂ, ಪೋರಾಣಟ್ಠಕಥಾನಯಂ।
ಸನ್ನಿಸ್ಸಾಯ ಸಮಾರದ್ಧಾ, ಅತ್ಥಸಂವಣ್ಣನಾ ಮಯಾ॥

ಯಾ ತತ್ಥ ಪರಮತ್ಥಾನಂ, ತತ್ಥ ತತ್ಥ ಯಥಾರಹಂ।
ಪಕಾಸನಾ **ಪರಮತ್ಥ-ದೀಪನೀ** ನಾಮ ನಾಮತೋ॥

ಸಮ್ಪತ್ತಾ ಪರಿನಿಟ್ಠಾನಂ, ಅನಾಕುಲವಿನಿಚ್ಛಯಾ।
ಸಾ ಸತ್ತರಸಮತ್ತಾಯ, ಪಾಳಿಯಾ ಭಾಣವಾರತೋ॥

ಇತಿ ತಂ ಸಙ್ಖರೋನ್ತೇನ, ಯಂ ತಂ ಅಧಿಗತಂ ಮಯಾ।
ಪುಞ್ಞಂ ತಸ್ಸಾನುಭಾವೇನ, ಲೋಕನಾಥಸ್ಸ ಸಾಸನಂ॥

ಓಗಾಹೇತ್ವಾ ವಿಸುದ್ಧಾಯ, ಸೀಲಾದಿಪಟಿಪತ್ತಿಯಾ।
ಸಬ್ಬೇಪಿ ದೇಹಿನೋ ಹೋನ್ತು, ವಿಮುತ್ತಿರಸಭಾಗಿನೋ॥

ಚಿರಂ ತಿಟ್ಠತು ಲೋಕಸ್ಮಿಂ, ಸಮ್ಮಾಸಮ್ಬುದ್ಧಸಾಸನಂ।
ತಸ್ಮಿಂ ಸಗಾರವಾ ನಿಚ್ಚಂ, ಹೋನ್ತು ಸಬ್ಬೇಪಿ ಪಾಣಿನೋ॥

ಸಮ್ಮಾ ವಸ್ಸತು ಕಾಲೇನ, ದೇವೋಪಿ ಜಗತೀಪತಿ।
ಸದ್ಧಮ್ಮನಿರತೋ ಲೋಕಂ, ಧಮ್ಮೇನೇವ ಪಸಾಸತೂತಿ॥

ಇತಿ ಬದರತಿತ್ಥವಿಹಾರವಾಸಿನಾ **ಆಚರಿಯಧಮ್ಮಪಾಲೇನ**

ಕತಾಯ

ಪರಮತ್ಥದೀಪನಿಯಾ ಖುದ್ದಕ-ಅಟ್ಠಕಥಾಯ

ವಿಮಾನವತ್ಥುಅತ್ಥವಣ್ಣನಾ ನಿಟ್ಠಿತಾ।

ವಿಮಾನವತ್ಥು-ಅಟ್ಠಕಥಾ ಸಮತ್ತಾ।